

T.C
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI

TESHİL'İN NÜSHASI ÜZERİNE DİL BİLGİSİ ÇALIŞMASI
(METİN-İNCELEME-DİZİN/SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Nesibe KOLDANCA

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Nimet KARA KÜTÜKÇÜ

Karabük

Mayıs / 2018

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
TEZ ONAY SAYFASI.....	5
DOĞRULUK BEYANI.....	6
ÖN SÖZ.....	7
ÖZ.....	9
ABSTRACT	10
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ	11
ARCHIVE RECORD INFORMATION	12
KISALTMA ve İŞARETLER	13
YAZI ÇEVİRİMİ İŞARETLERİ	14
ARAŞTIRMANIN KONUSU	15
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	15
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	15
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	16
GİRİŞ.....	17
BİRİNCİ BÖLÜM.....	23
İNCELEME	23
1. YAZIM ÖZELLİKLERİ	24
1.1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI	24
1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı:	24
1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı:	25
1.1.3. ı Ünlüsünün Yazılışı:	26
1.1.4. i Ünlüsünün Yazılışı:	26
1.1.5. o Ünlüsünün Yazılışı:	27
1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı:	28
1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı:	28
1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı:	29
1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI.....	30
1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı:	30
1.2.2. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı:	31
1.2.3. ı Ünsüzünün Yazılışı:	31
1.2.4. k ve g Ünsüzlerinin Yazılışları:	31

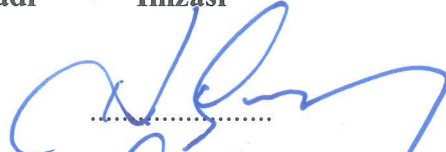

1.3.	BAZI BİTİŞİK YAZIMLAR.....	32
1.3.1.	Bazı Bağlaç Ve Edatların Yazımı.....	32
2.	SES BİLGİSİ.....	33
2.1.	ÜNLÜLER	33
2.1.1.	e / è / i.....	33
2.1.2.	Ünlü Uzunlukları.....	34
2.1.3.	Ünlü Uyumları	35
2.1.4.	Ünlü Değişmeleri	40
2.1.5.	Ünlü Düşmesi	41
2.1.6.	Ünlü Türemesi	42
2.1.7.	Ünlü Birleşmesi.....	43
2.2.	ÜNSÜZLER	44
2.2.1.	Ünsüz Değişmeleri	44
2.2.2.	Sızıcılaşma	50
2.2.3.	Ötümlüleşme	51
2.2.4.	Ünsüz Düşmesi.....	53
2.2.5.	Ünsüz Türemesi	56
2.2.6.	Ünsüz İkizleşmesi.....	57
2.3.	HECE DÜŞMESİ.....	57
3.	BİÇİM BİLGİSİ	58
3.1.	SÖZCÜK YAPIMI	58
3.1.1.	İsimden İsim Yapım Ekleri.....	58
3.1.2.	Filden İsim Yapım Ekleri	59
3.1.3.	İsimden Fiil Yapım Ekleri	60
3.1.4.	Filden Fiil Yapım Ekleri	61
3.2.	SÖZCÜK TÜRLERİ	62
3.2.1.	İsimler	62
3.2.2.	Sıfatlar	65
3.2.3.	Zamirler	66
3.2.4.	Zarflar	68
3.2.5.	Edatlar	70
3.2.6.	Bağlaçlar.....	71
3.2.7.	Eylemler	71
3.2.8.	Fiilimsiler	77
3.2.9.	Ek-Eylem.....	79

4. SÖZ VARLIĞI	79
5. SONUÇ	80
İKİNCİ BÖLÜM	81
METİN	81
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	156
DİZİN-SÖZLÜK	156
ESKİCİL ÖGELER.....	373
KAYNAKÇA	376
TIPKI BASIM.....	381
ÖZGEÇMİŞ	382

TEZ ONAY SAYFASI

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Nesibe KOLDANCA'ya ait "TESHİL'İN NÜSHASI ÜZERİNE DİL BİLGİSİ ÇALIŞMASI (METİN-İNCELEME-DİZİN/SÖZLÜK)" adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans tezi olarak oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

	Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı	İmzası
Tez Kurulu Başkanı	: Dr. Öğr. Üyesi Hasan ÖZER	
Danışman Üye	:Dr. Öğr. Üyesi Nimet KARA KÜTÜKÇÜ	
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Şerife AĞARI	
Üye	:.....
Üye	:.....

Tez Sınavı Tarihi: 14.05.2018

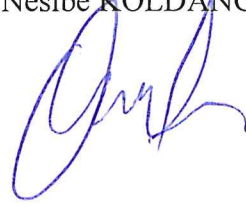
DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: Nesibe KOLDANCA

İmza :

ÖN SÖZ

Türkçenin dil özelliklerinin tespit edilmesi ve söz varlığının belirlenmesi açısından başka dillerden Türkçeye çevrilmiş veya Türkçe yazılmış eserlerin günümüz alfabesine çevrilmesi ve incelenmesi çok önemlidir. Eser üzerinde yapılan bu çalışma ile 16.yüzyılda Türkçenin ses ve şekil bilgisi özelliklerinin esere nasıl yansıdığı belirlenmeye ve bu yüzyılda eserin söz varlığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışma ile Türk tıp tarihi hakkında çalışma yapacak araştırmacılar için bir kaynak oluşturulmaya çalışılmış ve Türk tıp dilinin oluşumu ve gelişmesi de izlenmeye çalışılmıştır.

Üzerinde çalışma yapılan Kitâb-ı Tıbb adlı eser 16.yüzyılda kaleme alınmıştır. Manisa İl Kütüphanesi'nin 45 Hk 6516/1 nolu arşivinden temin edilmiştir. Her bir varakta 13 satır olan 88 varaklık mensur bir eserdir. 16. yüzyılda yazılmış olan eser, Hacı Paşa-Celeleddin Hızır b. Ali el-Konevî el-Aydıni'nin "*Teshil*" adlı eserinin Abdullah b. Tahir b. Hacı Muhammed tarafından kopya edilmiş bir nüshasıdır. Eserin ses ve şekil özellikleri büyük ölçüde Eski Anadolu Türkçesi dönemi özellikleri taşımaktadır.

Bu çalışma *İnceleme, Metin ve Dizin/Sözlük* olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

İnceleme bölümünde, Yazım Özellikleri ve Dil Bilgisi olmak üzere iki kısım vardır. Birinci kısımda, ünlü ve ünsüzlerin söz başı, söz içi ve söz sonu yazılış şekilleri, bağlaç ve edatların yazılış şekilleri ve bazı bitişik yazılışlar metinden örnekler verilerek açıklanmıştır. İkinci kısımda, metinden örnekler verilerek ses ve biçim bilgisi incelemesi yapılmıştır.

Metin bölümünde Arap harfli metnin varak ve satır numaraları verilerek çeviri yazı yapılmıştır.

Dizin bölümünde, metindeki sözcükler ve bu sözcüklerin aldıkları çekim ekleri alfabetik olarak sıralanmış; sözcüklerin anlamları verilerek sözcüklerin yer aldığı varak ve satır numaraları sıralanmıştır.

Son bölüm olan Tıpkıbasımda da eldeki yazmanın orijinal şekli verilmiştir.

Tez çalışmam boyunca bana yol gösteren, bilgi ve tecrübelerini benden esirgemeyen, hatalarımı düzelten, sonsuz sabrıyla bana vaktini ayıran saygıdeğer hocam ve tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Nimet KARA KÜTÜKÇÜ'ye en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca hayatımın her aşamasında maddi ve manevi destekleriyle her zaman yanımda olan babam Ökkeş AĞYAR'a ve annem Nimet AĞYAR'a, her zaman her konuda beni destekleyen eşim Savaş KOLDANCA'ya teşekkür ederim.

Nesibe KOLDANCA

ÖZ

KOLDANCA, Nesibe, “Teshil’in Nüshası Üzerine Dil Bilgisi Çalışması (Metin-İnceleme-Dizin/Sözlük)” Yüksek Lisans Tezi, Karabük, Nisan-2018

Kültürel ve ilmi değerlerin geleceğe aktarılmasında en önemli rolü yazılı kaynaklar üstlenmektedir. Bu yazılı kaynaklar, milletlerin ulaşmış oldukları medeniyet seviyelerini anlayabilmek için başvurulması gereken önemli kültürel miraslardır. Türk dili de yazılı eserler bakımından oldukça zengin bir dildir. Bu zenginliğini kanıtlayan birçok bilimsel, kültürel ve edebi eser mevcut. Bu eserler içerisinde insan sağlığını ele alan tıp metinleri büyük bir öneme sahiptir. Bir millete ait dilin çeşitli yönleriyle bilinmesi için o dile ait eserlerin incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada Kitâb-ı Tıbb adlı eser dil özellikleri açısından incelenmiştir. Kitâb-ı Tıbb, Hacı Paşa-Celeleddin Hızır b. Ali el-Konevî el-Aydıni'nin “*Teshil*” adlı eserinin Abdullah b. Tahir b. Hacı Muhammed tarafından kopya edilmiş bir nüshasıdır. Eski Anadolu Türkçesinde yazılmıştır. Yazılış tarihi bilinmemektedir. 88 varaktan oluşan eserin her sayfasında 13 satır bulunmaktadır. Eser, çeşitli hastalıklardan ve bu hastalıklara iyi gelen bitkilerden, karışımlardan bahsetmektedir.

Çalışma *İnceleme, Metin ve Dizin/Sözlük* olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

İnceleme bölümünde, ünlü ve ünsüzlerin söz başı, söz içi ve söz sonu yazılışları, bağlaç ve edatların yazılışları, ünlüler ve ünsüzler ile metinde tespit edilen ses olayları, isimler, sıfatlar, zamirler, zarflar, bağlaçlar, edatlar, fiiller, yapım ve çekim ekleri, fiil çekimleri, isim-fiiller, sıfat-fiiller, zarf-fiiller metinden örneklerle ele alınmıştır.

Metin bölümünde arap harfleriyle yazılmış eserin çeviri yazısı yapılmıştır.

Dizin bölümünde metindeki sözcükler, alfabetik olarak sıralanmış ve sözcüklerin anlamları verilmiştir. Madde başından sonra sözcüklerin hangi dile ait olduğu belirtilmiştir (Ar., Far., Yun. gibi). Türkçe sözcüklerde herhangi bir işaretleme yapılmamıştır.

Çalışma esnasında faydalandığımız ve konu ile ilgili olduğu bilinen eserler kaynakça kısmında belirtilmiştir. Çalışma sonunda ise inceleme yapılan Kitâb-ı Tıbb adlı eserin *Tıpkıbasımı* yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kitâb-ı Tıbb, Teshil, Hacı Paşa, Eski Anadolu Türkçesi, tıp terimleri

ABSTRACT

Written sources assume the most important role in conveying cultural and scientific values to future. This written sources are important cultural heritages which need to be appeal for understand the levels of civilization that nations have reached. Turkish Language is quite productive language with regard to written sources. There has been lots of cultural, scientific and literary that proved richness. Medical texts which deal with human health are most important in this text. The works must be examined that language for to be known by various aspects of nationality owned. The work which named “Kitāb-1 Tıbb” is examined in terms of language characteristics in this work. Kitāb-1 Tıbb is a copy edition by Abdullah b. Tahir b. Hacı Muhammad which the work “*Teshil*” of Hacı paşa Celaleddin Hızır b. El konevi el-aydın. It is written in Agent Anatolia Language. The date written hasn’t known. Every page has 13 line that occur 88 leaf of this work. The work mention about various diseases and plants that is well for these diseases.

Our work consists of 3 parts which are text, examination and index.

In the part of examination has been discussed with examples of the text such as; beginning of word, inside of word and end of word written of the vowel and consonant. Phonetics which determined in the text with vowel and consonants, adjectives, pronouns, adverbs, conjunctions, preposition, verbs, suffix and prefix, verbs inflection, nounal, verbal, adjective, verbal adverb.

In the part of the text has been translation which work written in Arabic letters.

Words in the text sorted as alphabetic in the part of index and given meaning of the words. In the beginning of article , the words are indicates which the language belong (such as; Ar. Far. Yun.). It hasn’t been marked in Turkish words.

It has been indicated in the part of bibliography, that known to be related to the subject and we benefit during the work. At the end of the our working, included printing of work which we examined the text of “Kitāb-1 Tıbb”.

Keywords: Kitāb-1 Tıbb, Teshil, Hacı Paşa, Old Anatolian Turkish, medicine terms

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	Teshil'in Nüshası Üzerine Dil Bilgisi Çalışması (Metin-İnceleme-Dizin/Sözlük)
Tezin Yazarı	Nesibe KOLDANCA
Tezin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Nimet KARA KÜTÜKÇÜ
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	Mayıs 2018
Tezin Alanı	Yeni Türk Dili
Tezin Yeri	KBÜSBE- KARABÜK
Tezin Sayfa Sayısı	427
Anahtar Kelimeler	Kitāb-ı Tıbb, Teshil, Hacı Paşa, Eski Anadolu Türkçesi, tıp terimleri

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Copy on the Grammar Study of Teshil (Analysis-Text-Dictionary)
Author of the Thesis	Nesibe KOLDANCA
Advisor of the Thesis	Dr. Lect. Member Nimet KARA KÜTÜKÇÜ
Status of the Thesis	Master
Date of the Thesis	May 2018
Field of the Thesis	New Turkish language
Place of the Thesis	KBÜSBE- KARABÜK
Total Page Number	427
Keywords	Kitāb-ı Tıbb, Teshil, Hacı Paşa, Old Anatolian Turkish, medicine terms

KISALTMA ve İŞARETLER

Ar. : Arapça

bk. : Bakınız

EAT : Eski Anadolu Türkçesi

Erm. : Ermenice

ET : Eski Türkçe

Far. : Farsça

krş. : Karşılaştır

KT : Kitâb-ı Tıbb

T. : Türkçe

Yun. : Yunanca

Ar.+Far.: Arapça+ Farsça

Ar.+T.: Arapça+ Türkçe

Far.+T.: Farsça+ Türkçe

1a : Metnin varak numaralarını gösterir.

/1/ : Metnin satır numaralarını gösterir.

[] : Metne eklenen harf, kelime ve ekleri gösterir.

+ : Dizinde iki farklı kökene ait kelime ve eklerin birleştiğini gösterir.

(?) : Dizinde anlamı bulunamayan sözcükleri gösterir.

YAZI ÇEVİRİMİ İŞARETLERİ

ء ʾ

ا a / ā / e

ب b / p

ت t

ث ṯ

ج c / ç

ح ḥ

خ ḫ

د d

ذ z

ر r

ز z

س s

ش ṣ

ص ṣ

ض ḍ / ḏ

ط ṭ

ظ ṣ

ع ʿ

غ ğ

ف f

ق q

ك k / g / ŋ

ل l

م m

ن n

ه h / a / e

و v / o / ö / u / ü / ū

ي y / ı / i / ī

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Hacı Paşa-Celaleddin Hızır b. Ali el-Konevi el-Aydını'nın “*Teshil*” adlı eserinin Abdullah b. Tahir b. Hacı Muhammed tarafından kopya edilmiş bir nüshası olan Kitāb-ı Tıbb adlı eser insanoğlunun hastalıklarından, bu hastalıklara iyi gelen bitkilerden, terkiplerden ve ilaçlardan bahsetmektedir.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Yapılacak olan çalışmanın tıp alanında çalışmalara kaynaklık etmesi, geleneksel tıp alanında pratik yöntemler sunması ve Eski Anadolu Türkçesi dönemi tıp eserleri söz varlığına katkıda bulunması beklenmektedir. Ayrıca eski hekimlerin kendi zamanlarındaki tıp anlayışı ve birikimleri ile işe yarayabileceğini umduğu veya öğrendiği bitkiler, macunlar, sular, sargı, yakma ve diğer yöntemlerle hastasını tedavi etme uygulamalarına farklılıklar kazandıracaktır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışma *İnceleme, Metin ve Dizin/Sözlük* bölümlerinden oluşmaktadır.

İnceleme bölümünde, yazım özellikleri, ses ve şekil bilgisi ayrı başlıklar altında metnin dil özellikleri incelenmiştir. İnceleme kısmı yapılırken hem tasviri hem tahlili yer yer de karşılaştırma metodu kullanılmıştır.

Metin bölümünde, eserin yazı çevirimi yapılmıştır. Sayfaların baş kısımları sayfa numaraları verilirken her satırın başında da satır numaraları verilmiştir. Yazı çevirimi çalışmalarında en çok tercih edilen fontlardan biri olan “*Times Turkish Transcription*” fontu kullanılmıştır. Kelimeler, eserde yazıldığı orijinal şekilleriyle okunmuştur. Hatalı yazıldığını düşündüğümüz kelimeler metin içerisinde doğru şekilde okunmuş ancak orijinal hali (*) işaretiyle sayfanın son kısmında arap harfleriyle gösterilmiştir.

Dizin/Sözlük bölümü, metinde geçen bütün kelimeler “*CİBAKAYA*” dizin programı kullanarak oluşturulmuştur.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Araştırmada eser, Manisa İl Kütüphanesi'nin 45 Hk 6516/1 nolu arşivinden temin edilmiştir. Araştırma; metnin çeviriyazıya aktarımını, imlâ ve fonetik özelliklerini, sözlüğünü ve tıpkıbasımını kapsamaktadır.

GİRİŞ

Türkçe, eski çağlardan beri birçok bilimsel, kültürel ve edebi eserle karşımıza çıkmaktadır. Bu bilimsel eserleri oluşturan kollardan biri de tıptır. Türk tıp tarihinde insan sağlığına verilen önemi ve sağlıkla ilgili yapılan çalışmaları çok eski zamanlarda ve coğrafyalarda görmek mümkündür. Orta Asya Türk bölgelerinde hastalıkların çeşitli ilaç terkipleriyle tedavi edilmeye çalışıldığı, hastaların tedavileri için bayrak veya mızrakla işaretli ayrı çadırlar kurulduğu bilinmektedir (Bakır, 2000, 264). Türkler İslamiyeti kabul etmeden önce “Şamanizm” adında bir dine inanıyorlardı ve “şaman” adındaki din görevlilerinin hastalığa sebep olan kötü ruhları uzaklaştırdığını düşünüyorlardı. İnsanların daha iyi yaşama ve sağlıklarını muhafaza etme isteğinden doğan bu metinler, Uygurlar döneminden itibaren tercüme veya telif metinler şeklinde ortaya konulmuştur. Günümüze kadar ulaşmış 45 tane irili ufaklı yazma parçasındaki hastalık, ilaç ve bitki adları, hem dil hem de tıp tarihi araştırmaları için oldukça önemlidir (Bayat, 2003, 211).

Türkler batıya doğru yaptığı göçler sayesinde Orta Asya’da meydana getirdikleri tıbbi birikimlerini Anadolu’ya taşımayı da başarmışlardır. Bu tıbbi birikimleri eserlerde de görmekteyiz. Örneğin Uygur metinlerindeki tıp geleneği ile Anadolu tıp geleneğindeki bazı temel terimlerin benzerlik gösterdiği de görülür (Sertkaya, 1997, 349-359.). Anadolu sahasında ilk tıp kitapları da Türkçenin dönemlerinden biri olan Eski Anadolu Türkçesi döneminde verilmeye başlanmıştır. Eski Anadolu Türkçesi, Türkiye Türkçesinin tarihi devirlerinden olan Anadolu Selçuklu Devletinin kuruluşundan sonra XIII-XV. yüzyıllar arasında gelişme kaydeden ilk dönemdeki yazı dilinin adıdır (Özkan, 2000, 40.). Bu dönemdeki tıp metinleri genellikle Arapça ve Farsçadan tercüme edilen eserlerdir. Az da olsa Eski Anadolu Türkçesi döneminde Türkçe telif eserler de verilmiştir. Eski Anadolu Türkçesinin ilk dönem eserleri içerisinde Tuhfe-i Mübârizî, Edviye-i Müfrede, Müntahâb-ı Şifâ, Mücerreb-nâme, Terceme-i Müfredât-ı İbni Baytar, Teshil, Cerrâhiyetü’l-Hâniyye önemli tıp eserlerinden bazılarıdır.

- **Tuhfe-i Mübârizî**

“İbni Sinâ’nın Kanun adlı eseri esas alınarak yazılmış olan eser Hekim Bereket tarafından ilk olarak Lübâbü’n-Nüab adıyla Arapça olarak yazılmış, ardından yine kendisi tarafından Farsçaya ve nihayet Türkçeye çevrilmiştir. Tuhfe-i Mübârizî’nin yazıldığı dönem hakkında kesin bilgi yoktur” (Doğan, 2010, 317).

- **Müfredât-ı İbn-i Baytar Tercümesi**

“Ortaçağın en büyük botanikçisi ve eczacısı İbnü’l-Baytâr’ın Câmi‘ü’l-Müfredâtü’l-Edviye ve’l-Agdiye’sinin, Aydınoglu Umur Bey adına Türkçeye tercümesidir” (Bayat, 2003, 245).

- **Edviye-i Müfrede**

“Yazılış tarihi (1387) bilinen ve Türkçe olarak kaleme alınan ilk tıp eseri olan Edviye-i Müfrede İshak bin Murad tarafından yazılmıştır. İçerik olarak dört bölümden oluşan eserin ilk iki bölümünden sonra Cürcânî’nin Zahire-i Harzemşâhî’sinden ve İbni Sinâ’dan alınma makaleler eklenmiş, sonuna eklenen Arapça-Farsça-Türkçe terimler sözlüğü ise eserin IV. bölümünü meydana getirmiştir” (Doğan, 201, 317).

- **Müntahab-ı Şifâ**

“14. yüzyılın önemli hekimlerinden olan Hacı Paşa tarafından kaleme alınmış önemli bir eserdir. Hacı Paşa eserlerinin çoğunu Arapça olarak yazmıştır. Türkçe eserlerinin tamamı da Arapça yazdığı eserlerin Türkçeye tercümesidir” (Doğan, 2010, 317).

- **Cerrâhatü’l Hâniyye**

“Yazarı Serefeddin Sabuncuoğlu’dur. XI. yüzyıl Endülüs İslam Dünyasının ünlü hekim ve cerrahı Ebul Kasım Zahravi’nin yazdığı Kitab al-Tasrif fit-Tıp eserinin son üç bölümü cerrahi konuları içerir. Sabuncuoğlu bu üç bölüme kendi de üç bölüm ekleyerek 1465 yılında Fatih Sultan Mehmed’e takdim etmiştir. Bu eserin en büyük özelliği içindeki ameliyat resimleridir. Bu yönüyle eser İslam dünyasına yenilik getirmiştir. Zira İslamiyette insan resmi yasaktır. Ebul Kasım eserinde yalnız alet resimlerini verdiği halde Sabuncuoğlu bunlara ameliyat ve cerrahi müdahale tekniğini gösteren resimler eklemiştir. Bu eser İslam dünyasındaki ilk insan resimli eserdir. Eserde dikkati çeken bir diğer husus ön sözünde yazarın Fatih’in ancak bilimsel eserlere önem vermesi nedeniyle yazdığını belirtmesidir” (Süveren-Üzel, 1988, 139-140).

- **Mücerreb-nâme**

“Mücerreb-nâme Sabuncuoğlu’nun 1468 yılında yazdığı önemli eserlerinden biridir. Eserinde denemiş olduğu ilaçların yapıları anlatan Sabuncuoğlu, yazmanın giriş bölümünde eserini çevresindeki hekimlerin ve arkadaşlarının isteği üzerine uzun yılların bilgi birikimini bir araya getirerek oluşturduğunu ifade etmektedir. On yedi bâb olarak tertip edilen ve tıpta kullanılan

ilaçların merhem, şurup, hap, macun, yakı vb. hazırlanış şekillerine göre tasnif edildiği Mücerreb-nâme'nin Süleymaniye Kütüphanesi Ayasofya Kitaplığı A.3729 numaralı nüshası taranmıştır” (Doğan, 2010, 318).

1. Eser

Üzerinde çalışma yapılan Kitâb-ı Tıbb adlı eser 16. yüzyılda kaleme alınmıştır. Eser, Hacı Paşa-Celaleddin Hızır b. Ali el-Konevi el-Aydıni'nin “*Teshil*” adlı eserinin Abdullah b. Tahir b. Hacı Muhammed tarafından kopya edilmiş bir nüshasıdır. Ancak müstensih hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Manisa İl Kütüphanesi'nin 45 Hk 6516/1 nolu arşivinden temin edilen eser harekeli nesihle yazılmıştır. 88 varaktan oluşan eserin her sayfasında 13 satır bulunmaktadır. Eserde, insan vücudunda bulunan hastalıkların isimleri, belirtileri, tedavi yöntemleri, tedavide kullanılması gereken ilaçların terkipleri ve bunların ne şekilde kullanılacağı anlatılmıştır. Eserde Arapça, Farsça, Yunanca kelimeler oldukça fazladır.

2. Yazar

Hacı Paşa, Yıldırım Bayezid Han devrinde yetişen fıkıh ve tıp âlimidir. Aslen Aydınlı olan Hacı Paşa'nın doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir. Hacı Paşa'ya ait eserlerden, Tuhfetü'l-Ebrâr fi Şerh-i Meşârikü'l-Envâr'ın Ferâğ kaydında, Mecmâu'l-envâr fi Cemî'l-Esrâr adlı tefsirin mukaddimesinde ve Şifâü'l-Eskâm'ın bir nüshasında “*el Konevi*” ibaresinin bulunması onun aslen Konyalı olduğunu göstermektedir. (Kahya, 2013, 147) Yazmış olduğu Arapça ve Türkçe tıp kitaplarıyla tanınmaktadır. Bir ara ağır hastalığa yakalanması, tıp tahsiline yönelmesine yol açmış ve kısa zamanda, devrinin en ünlü hekimi olmuştur. Kahire'nin büyük hastanesine baştabip tayin edilmiştir. İlaçlar ve hastalıklar üzerine eğitimini ilerlettikten sonra memleketine dönmüştür. Aydınogulları Beylerinden İsa Bey'in övgüsünü kazanmıştır. İsa Bey için “*Şifâü'l-Eskâm*” ve “*Devâü'l-Alâm*” adlı eser ile Türkçe “*Teshil*” adlı muhtasar bir tıp kitabı yazmıştır. Yerleştiği Birgi kazasında 1413 veya 1417 senesinde vefat etmiştir. Hıdırlık Kabristanı yakınlarına defnedilmiştir.

XIV. yüzyıl İslam dünyasının en tanınmış âlimlerinden ve aynı zamanda hekimlerinden olan Hacı Paşa'nın başta tıp alanında olmak üzere, mantık, kelâm ve tefsir alanlarında da önemli eserleri bulunmaktadır. Eserlerinin ikisini Türkçe, diğerlerini ise Arapça yazmıştır. Hacı Paşa'nın eserleri şunlardır:

- Teshil
- Mecmâu'l-Envar fi Cemîi'l-Esrar
- Şerh-i Levamîi'l-Esrar fi Şerh-i Metalîi'l-Envar
- Şerh-i Tevalîi'l-Envar fi İlmi'l-Kelam
- et-Tealim fi İlmi't-Tıbb
- el-Feride fi Zikrîi'l-Agziyeti'l-Müfîde
- Şifâü'l-Eskâm ve Devâü'l-Alâm
- el-Usulü'l-Hamse
- Kitabü's-Saade ve'l-İkbal Murattab âlâ Erbaa Akvâl
- Müntehâb-ı Şifa

3. Eserin Nüshaları

Almanya Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Teshîlü't-Tıbb, Arşiv No: Ms.or.oct.2883. Boyut : 180x140-155x100 mm. Yaprak : 1b-72a. Satır : 17. Yazı Türü : Nesih. Kağıt Türü : Filigranlı.

Avusturya Dükalık Kütüphanesi Gotha Koleksiyonu Türkçe Yazmaları, Teshîlü't-Tıbb, Arşiv No : pt. 44/Seetzen: Nr. 14. Yaprak : 77. Satır : 15. Yazı Türü : Nesih.

Avusturya Dükalık Kütüphanesi Gotha Koleksiyonu Türkçe Yazmaları, Teshîlü't-Tıbb, Arşiv No : pt. 100/Seetzen: Haleb 391. Yaprak : 297. Satır : 13. Yazı Türü : Nesih.

Avusturya Dükalık Kütüphanesi Gotha Koleksiyonu Türkçe Yazmaları, Teshîlü't-Tıbb, Arşiv No : Pt. 4/Seetzen: Nr. 32. Yaprak : 250.

Bosna-Hersek Gazi Hüsrev Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, et-Teshîl fi't-Tıbb, Arşiv No : R 1071. Boyut : 200x150-140x85 mm. Yaprak : 112. Satır : 13. Yazı Türü : Nesih.

Çorum Hasan Paşa İl Halk Kütüphanesi, Teshîl fi't-Tıbb, Arşiv No: 19 Hk 2941/1. Boyut : 200x145-155x90 mm. Yaprak : III+1B-50a. Satır : 19. Yazı Türü: Talik Kırmısı. Kağıt Türü : Çapa filigranlı.

Fransa Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Teshîl, Arşiv No : Regius. Boyut : 215x150 mm. Yaprak : 105. Yazı Türü : Nesih.

Fransa Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Teshîl, Arşiv No : Regius. Boyut : 203x135 mm. Yaprak : 63. Yazı Türü : Nesih.

İstanbul Millet Kütüphanesi, Teshîl, Arşiv No : 34 Ae Tıb 61. Boyut: 212x145,145x98 mm. Yaprak : 77. Satır : 13. Yazı Türü : Arap-Nesih.

İstanbul Millet Kütüphanesi, Teshîlü't-Tıbb, Arşiv No : 34 Ae Tıb 62. Boyut: 263x176,180x120 mm. Yaprak : 69. Satır : 17. Yazı Türü : Arap-Nesih.

İzmir Milli Kütüphanesi, Teshîlü't-Tıbb, Arşiv No : 1638. Boyut : 200x120 mm. Yaprak : 112. Satır : 15. Yazı Türü : Nesih.

Kastamonu İl Halk Kütüphanesi, Teshîl fi't-Tıbb, Arşiv No : 37 Hk 1590/7. Boyut: 215x155-150x90 mm. Yaprak : 99b-140b. Satır : 21. Yazı Türü : Nesih. Kağıt Türü : Birleşik harf filigranlı.

Kastamonu İl Halk Kütüphanesi, Teshîl, Arşiv No : 37 Hk 459/4. Boyut: 165x90-215x155 mm. Yaprak : 180b-234a. Satır : 21. Yazı Türü : Kıрма Nestalik. Kağıt Türü : Daire filigranlı.

Kastamonu İl Halk Kütüphanesi, Teshîl fi't-Tıbb, Arşiv No : 37 Hk 970/9. Boyut: 210x145-155x90 mm. Yaprak : 261b-310a. Satır : 21. Yazı Türü : Nestalik. Kağıt Türü : Dağ birleşik harf karışık filigranlı.

Kayseri Raşit Efendi Eski Eserler Kütüphanesi, Teshîl, Arşiv No : Râşid Efendi 1241. Boyut : 180x133-130x90 mm. Yaprak : 123. Satır : Değişik.

Kayseri Raşit Efendi Eski Eserler Kütüphanesi, Teshîl, Arşiv No: Râşid Efendi Eki 1255/2. Boyut : 205x135-155x75 mm. Yaprak : 132b-208b. Satır: 19.

Kütahya Vahidpaşa İl Halk Kütüphanesi, Teshîl fi't-Tıbb, Arşiv No: 43 Va 505/1. Boyut : 200x140 150x70. Yaprak : 51. Satır : 19. Yazı Türü : Talik.

Kütahya Vahidpaşa İl Halk Kütüphanesi, Teshîl fi al-Tıbb, Arşiv No : 43 Va 800. Boyut : 200x140 150x70. Yaprak : 51. Satır : 19. Yazı Türü : Talik.

Manisa İl Halk Kütüphanesi, Teshîl, Arşiv No : 45 Hk 1843. Boyut: 204x149-138x85 mm. Yaprak : 87+XVIII. Satır : 13. Yazı Türü : Harekeli Nesih. Kağıt Türü: El çapa filigranlı.

Manisa İl Halk Kütüphanesi, Teshîl, Arşiv No : 45 Hk 1856/2. Boyut:170x125-130x90 mm. Yaprak : 34a-113a. Satır : 15. Yazı Türü : Talik ve Harekeli Talik. Kağıt Türü: Abadî.

Manisa İl Halk Kütüphanesi, Teshîl fi't-Tıbb, Arşiv No : 45 Hk 2926/7. Boyut: 210x150-150x90 mm. Yaprak : 110b-149a. Satır : 21. Yazı Türü : Nesih. Kağıt Türü: Rutubet lekeli çapa filigranlı krem.

Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Teshîl, Arşiv No : 06 Mil Yz A 440. Boyut : 207x150 - 160x90 mm. Yaprak : 36. Satır : 21. Yazı Türü : Nestalik. Kağıt Türü: Abadî.

Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Teshîl, Arşiv No : 06 Mil Yz A 6150/3. Boyut : 195x150 - 160x105 mm. Yaprak : 86b-96b. Satır : 16. Yazı Türü: Talik. Kağıt Türü : Kartal filigranlı.

Süleymaniye Kütüphanesi, et-Teshîl fi't-Tıbb, No : Kadızade Mehmet 341. Yaprak: 62.

Süleymaniye Kütüphanesi, et-Teshîl fi't-Tıbb, No : Lala İsmail 385. Yaprak:99.

Süleymaniye Kütüphanesi, et-Teshîl fi't-Tıbb, No : Laleli 1622. Yaprak: 116.

Süleymaniye Kütüphanesi, et-Teshîl fi't-Tıbb, No : Süleymaniye 849. Yaprak: 113.

Süleymaniye Kütüphanesi, Kitâb-ı Teshîli'l-Mevlanâ Şemseddin, No: Fatih 3543, Yaprak: 114.

BİRİNCİ BÖLÜM
İNCELEME

1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

1.1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI

1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı:

Metnimizde *a* ünlüsü için üstün (◌َ) işareti, elifin (ا) değişik şekilleri ve he (ه) harfi kullanılmıştır.

Söz başında üstünlü elif (ا) ile a:

- acı (أَجِي) 10b/3/, altıncı (الْتِنْجِي) 79a/8/, aña (أَكَا) 30a/1/, aşı (أَشِي) 8b/6/, aşağıya (أَشَاغَا) 76b/7/

Söz içinde üstünlü elif (ا) ile a:

- oğlan (أُوغْلَانْ) 9a/12/, komayalar (قَمِيَالَر) 17a/7/, sarımsak (سَارْمُسُقْ) 77a/13/, yağı (بَاغْ) 40b/13/, yatalar (يَتَالَر) 35a/12/

Söz içinde medli elif (آ) ile a:

- alalar (الَالَر) 46a/6/, balıla (بَالِيلَا) 27a/3/, oğlağ (أُوغْلَاقْ) 41a/12/, sığan (سِيْجَانْ) 39a/11/, yuyalar (يِيَالَر) 16b/13/

Söz içinde üstünlü ve ile (ي) a:

- hummada (حُمْمِيْدَه) 63b/5/

Söz içinde güzel he (ه) ile a:

- altındadır (الْتِنْدَه دُرْ) 58a/1/, fāyidesi (فَايْدَه سِي) 34b/7/, kaynadalar (قَايْنَدَه لَر) 11b/3/, uralar (لُرْ) 53a/10/, vuralar (وُرَه لَر) 68a/10/

Söz içinde üstün (◌ِ) ile a:

- ayak (أَيْقْ) 18b/7/, kalan (قَالَنْ) 35a/5/, olmağdur (أُولْمَقْدُرْ) 48b/2/, vuralar (وُرَالَر) 9a/3/, yağın (يَاغِنْ) 49a/6/

Söz sonunda üstünlü elif (ا) ile a:

- aña (اَنَا) 15a/3/, elma (آلْمَا) 50b/1/, gavğa (عَوْغَا) 63a/7/, olursa (اَلْرَسَا) 63a/8/, yaña (يَا) 7a/2/

Söz sonunda üstünlü güzel he (ه) ile a:

- ayva (أَيُّو ه) 26b/12/, bunlara (بُنْلَرَه) 15b/6/, qara (قَرَه) 4b/5/, şabağa (صَبَاغَه) 74a/6/, şonra (صُونْرَه) 11b/1/

1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı:

Metnimizde e ünlüsü için üstün (َ) üstünlü elif (ا) üstünlü he (ه) veya elif (ل) kullanılmıştır.

Söz başında üstünlü elif (ا) ile e:

- eger (اَكْرَ) 16b/7/, ekşi (اَكْشِي) 5b/3/, eti (اَت) 5b/1/, eyegü (اَيْكُو) 58a/1/, eyler (اَيْلَر) 20b/13/

Söz içinde üstün (َ) ile e:

- biten (بِتْن) 79b/6/, degin (دِكْن) 14a/6/, nesne (نَسْنَه) 70a/7/, nevbetden (نَوْبِتْدَن) 63a/12/, virmek (وَرْمَكْ) 64b/7/

Söz içinde üstünlü güzel he (ه) ile e:

- bağırsuqlardağı (بَغْرَصُقْلَرْدَه غ) 35a/1/, derecededir (دَرَجْدَه دُر) 29a/10/, giderür (كِدَه رُ) 26a/7/, ideler (اِدَه لَر) 9b/5/, vireler (وَيْرَه لَر) 14a/13/

Söz sonunda üstünlü güzel he (ه) ile e:

- bile (بِلَه) 11b/3/, gire (كِرَه) 13a/2/, göze (كُوْزَه) 25a/8/, günlerinde (كُنْلَرْنْدَه) 71a/5/, perverde (پَرَوْرْدَه) 34b/8/

Söz sonunda üstünlü elif (ا) ile e:

- ekşimeye (اَكْشِيْمَا) 27a/9/, eyleye (اَيْلِيَا) 64b/3/, gerekise (اَكْرِكْسَا) 48a/8/, gice (كِجَا) 46b/13/, yirise (يِرِسَا) 43a/9/

1.1.3. ı Ünlüsünün Yazılışı:

ı ünlüsü metnimizde esre (), esreli elif () veya esreli ye () ile karşılanmıştır.

Söz başında esreli elif () ile ı:

- ılıcağ (إلجق) 7a/5/, ırmağ (إرمق) 7a/1/, ısıcağla (إسجقلا) 49a/6/, ıslatmış (إسلماتش) 53b/12/

Söz içinde esre () ile ı:

- ağrımak (أغرمق) 63a/6/, altına (ألتنه) 68a/12/, balığ (بلق) 73b/3/, kırğ (قرق) 59a/5/, şandalıla (صندلله) 54a/1/

Söz içinde esreli ye () ile ı:

- altıncı (ألتنجي) 17b/7/, ağrısınığ (أغريسنگ) 46a/11/, ıder (إيدز) 20a/5/, suyıla (صويله) 23b/11/, yakın (يقين) 53a/11/

Söz sonunda esreli ye () ile ı:

- ağzı (أغزى) 8a/9/, altıncı (ألتنجي) 17b/7/, başı (باشى) 6b/11/, doğusı (دوغسى) 5a/5/, yoğunluğı (يغئلغى) 15a/9/

Söz sonunda esre () ile ı:

- altı (ألت) 12a/12/, balğamı (بئلغم) 28b/13/, kanı (قان) 22a/6/, otı (أوت) 32b/12/, yağı (ياغ) 40b/13/

1.1.4. i Ünlüsünün Yazılışı:

i ünlüsü için metnimizde esre (), esreli elif (), esreli ye () , esreli elif ve ye () , esreli

he () ile kullanılmıştır.

Söz başında esreli elif ile () ile i:

- içinde (إچنده) 47a/7/, icmekden (إچمكذن) 13b/12/, iki (إكى) 3b/6/, issi (إسى) 49b/11/, itmek (إتمك) 3a/7/

Söz başında esreli elif ve ye ile (ى) ile i:

- ide (ايدَه) 8a/6/, ile (ايله) 15b/1/, ikinci (ايكنجى) 20a/10/, ikisi (ايكسى) 21a/8/, ise (ايسه) 13a/7/

Söz içinde esre (o) ile i:

- didükleri (دِدُكُلَرِي) 71b/1/, bişüreler (بِشُرَرَلَرِي) 32a/1/, kuvvetile (قُوْتَلَا) 31b/10/, üstine (اُوْسْتِنَه) 23b/10/, üzerine (اُزْرِينَه) 12b/3/

Söz içinde esreli ye (ي) ile i:

- bile (بيله) 18b/3/, birbirine (بِرْبِرِينَه) 46a/8/, dibleri (دِبَلَرِي) 28b/6/

Söz sonunda esreli ye (ى) ile i:

- beşinci (بِشْنِجِي) 17b/7/, didükleri (دِدُكُلَرِي) 79b/2//, gibi (گِبي) 50a/8/, rengi (رَنْگِي) 42a/13/, suyu (صُوِي) 40a/3/

Söz sonunda esreli güzel he ile (ه) i:

- egerçi (اَكْرَجَه) 42b/7/, iki (ايكه) 39b/11/

1.1.5. o Ünlüsünün Yazılışı:

Metnimizde o ünlüsü ötre (ُ), ötreli elif (أ), ötreli vav (و) ve ötreli elif vav (أو) ile karşılanmıştır.

Söz başında ötreli elif vav (أو) ile o:

- oğlağ (اُوغْلَاقْ) 60b/6/, olursa (اُولُورْسَه) 61b/1/, on (اُونْ) 38a/8/, orta (اُورْتَه) 3b/6/, ovaya (اُوَايَه) 7a/3/

Söz içinde ötreli vav (و) ile o:

- çok (چُوقْ) 48b/13/, şol (صُول) 46a/6/, şovuğ (صُوقْ) 11a/1/, ovub (اُوبْ) 44a/1/, yolın (يُولِن) 9a/7/

Söz içinde ötre (ُ) ile o:

- çok (جُ) 12b/9/, koyalar (فِيَالر) 45a/7/, sonra (صُكْرَه) 74a/6/, sovuğ (صُوق) 2a/8/, oldur (أُلْدُر) 33a/13/

1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı:

ö ünlüsü metnimizde ötre (ُ), ötreli elif (ُ), ötreli vav (ُ) ve ötreli elif vav (ُ) ile karşılanmıştır.

Söz başında ötreli elif vav (ُ) ile ö:

- öksürük (أُكْسُرُوك) 52b/11/, öldürür (أُؤْدُرُر) 30b/10/, örümcek (أُورُمَجَك) 47b/9/, örter (أُورْتَر) 50b/11/, öyleden (أُيَلْدَن) 7b/13/

Söz içinde ötreli vav (ُ) ile ö:

- dördüncü (أُورْدُنْجِي) 79a/6/, gök (أُوك) 29b/11/, göz (أُوز) 24b/2/, söz (أُوز) 44a/5/

Söz içinde ötre (ُ) ile ö:

- böyle (أُيَلَه) 73b/13/, gövdeyi (أُؤْدِي) 6a/11/, söğüd (أُؤْد) 16a/8/, söylemek (أُؤْيَلْمَك) 44a/5/

1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı:

Metnimizde u ünlüsü ötre (ُ), ötreli elif (ُ), ötreli vav (ُ) ve ötreli elif vav (ُ) ile karşılanmıştır.

Söz başında ötreli elif vav (ُ) ile u:

- uçurumlar (أُؤْچُرْمَلْر) 3b/1/, uğurdan (أُؤْغُرْدَن) 50b/10/, ulular (أُؤْلُولْر) 18b/8/, un (أُؤْن) 19b/2/, uyanuğ (أُؤْيَنُق) 8a/8/

Söz içinde ötreli vav (ُ) ile u:

- arturur (أُؤْرْتُورُر) 21a/11/, bunları (أُؤْلُولْرِي) 40b/4/, koğusun (أُؤْقُوسِن) 30a/4/, kurbağa (أُؤْرْبَعَا) 76a/12/, vuralar (أُؤْرُولْر) 68a/10/

Söz içinde ötre (ُ) ile u:

- katub (قَتْبُ) 73b/12/, kırt (قُرْتُ) 32b/5/, tuzlu (طُزْلُو) 52b//, oğlançuklar (أَوْغَلْنَجَقْلُرُ) 45b/12/, yoguralar (يُغْرَلُرُ) 35a/10/

Söz sonunda ötreli vav (وُ) ile u:

- bu (بُو) 44b/8/, kıru (فُرُو) 52b/7/, Şu (صُو) 13b/10/, tavuğ (تَوُقُ) 67a/1/, yuğaru (يُقَارُو) 76b/10/

1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı:

ü ünlüsü metnimizde ötre (ُ), ötreli elif (اُ), ötreli vav (وُ) ve ötreli elif vav (اُو) ile karşılanmıştır.

Söz başında ötreli elif vav (اُو) ile ü:

- üçüncü (أَوْجُنُجُ) 64b/5/, ürer (أُورُرُ) 77b/9/, üşenmek (أُوشُنْمَكُ) 63a/7/, üşitmek (أُوشِئْمَكُ) 65a/10/

Söz başında ötreli elif (اُ) ile ü:

- üzüm (أُزُومُ) 21b/9/, üzerine (أُزْرِيْنِه) 38b/2/

Söz içinde ötreli vav (وُ) ile ü:

- dütüñ (دُوتُنُ) 4b/13/, gün (كُونُ) 4b/8/, indüreler (أِنْدُورَلُرُ) 47b/2/, öksürük (أُوكْسُرُوكُ) 12a/1/, üzüm (أُزُومُ) 21b/9/

Söz içinde ötre (ُ) ile ü:

- belürmeşe (بَلُرْمَسَا) 18b/11/, düşler (دُŐَلُرُ) 3a/13/, dürtmekdür (دُرْتَمَكْدُرُ) 45b/5/, dördüncü (دُورْدُنُجِي) 17b/7/, örümcek (أُورُْمَجَكُ) 47b/9/

Söz sonunda ötreli vav (وُ) ile ü:

- bellü (بَلْلُؤُ) 61b/10/, eyü (أَيُؤُ) 62a/10/, gerü (كِرُؤُ) 4b/7/, içerü (اِجْرُؤُ) 72a/2/, südlü (سُدْلُؤُ) 58a/11/

Söz sonunda ötre (ُ) ile ü :

- yitürü (يُتْرُ) 47b/8/

1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı:

İncelenen metinde, *b* ve *p* ünsüzlerinin söz başı ve söz sonu kullanımında belirli bir düzen vardır. Günümüzde *b*'li yazılan sözcükler *b* ile, *p*'li yazılan sözcükler *p* ile yazılmıştır.

Söz başında b (ب):

- bağlaya (بَعْلِيَا) 87b/10/, bağarşuqlara (بَعْرُصُقْلَرَه) 27b/2/, barmak (بَرْمَقْ) 15a/9/, beñzer (بَعْرُزْ) 15b/4/, bilüc (بِيلِج) 5b/2/

Söz içinde b (ب):

- bābūnec (بَابُونِج) 43a/2/, būber (بُؤْبُرْ) 32a/9/, gibi (گِيْبِي) 18a/12/, qabaq (قَبِقْ) 24a/2/, panbūğı (پَنْبُوْغْ) 82a/4/

Söz sonunda b (ب):

-(u)p/-(ü)p zarf-fiil eki düzenli olarak *b* harfi ile yazılmıştır.

- dutub (دُوْتُوب) 11b/6/, qavurub (قَوْرُبْ) 55b/5/, olub (اُولُوبْ) 46a/3/; dürtüb (دُوْرْتُوبْ) 17a/9/, gelüb (كَلُوبْ) 10a/5/, girüb (گِيْرُوبْ) 58b/7/

Söz başında p (پ):

- paça (پَاچَه) 53a/7/, panbūğı (پَنْبُوْغْ) 82a/4/, pazu (پَازُ) 24b/5/; perverde (پِرُورْدَه) 34b/8/, pes (پِسْ) 4a/5/, peynir (پَيْنِيْرْ) 59b/1/

Söz içinde p (پ):

- arpa (اَرپَه) 2a/3/, qapağın (قَپْغِنْ) 53a/10/, yapraq (يَبْرَقْ) 38b/9/; depesin (دَپْسِيْنْ) 53a/9/, kepek (كَيْكْ) 51b/8/, köpügi (كُيُوكِي) 4b/8/

1.2.2. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde c ve ç ünsüzünün yazımında birlik yoktur. Bazı sözcükler, hem c'li (ج) hem de ç'li (چ) yazılmıştır.

Söz başında c (ج):

- calk (جَلَق) 10a/11/; çabalar (جَبَلَر) 17b/3/, çağırmağdan (جَعْرَمَقْدَن) 52b/11/
- ceke (جَكَر) 31a/9/, çeker (چَكَر) 47b/3/; cekirdegi (جَكَرْدَكِي) 37a/2/, çekerdegi (چَكَرْدَكِي) 11b/2/; cizeler (جَزَلَر) 76b/11/, çizeler (چَزَلَر) 78a/5/

Söz içinde c (ج):

- sancu (سَنْجُو) 60a/13/, acla (أَجَلَا) 74b/2/; açub (أَجُوب) 12b/4/, saçı (سَاچِي) 39b/5/
- gecmeyince (كَجْمَيْنَجَه) 75a/12/, geçmeyince (كَجْمَيْنَجَه) 66a/10/ ; ici (اِجِي) 23b/4/, içi (اِچِي) 31b/5/

Söz sonunda c (ج):

- bazlamac (بَزَلَمَج) 85b/5/, gic (كِيچ) 3b/5/, tutmac (تَتْمَاچ) 26b/5/, oruc (أُورُج) 66b/8/

1.2.3. η Ünsüzünün Yazılışı:

İç ve son seste bulunan η ünsüzü metinde *kef*(ك) harfi ile gösterilmiştir.

- anuη (أَنُوك) 26a/8/, aηa (أَكَا) 4b/3/, sonra (صُخْرَه) 27a/1/, sünük (سُونُوك) 75a/2/, taηla (طُكْلَه) 48a/11/, tuluηlar (طُلُونُوكْز) 46a/4/

1.2.4. k ve g Ünsüzlerinin Yazılışları:

Metnimizde *k* ve *g* ünsüzü *kef*(ك) harfi ile gösterilmiştir.

- gele (كَلَا) 7b/5/, didüğümüz (دِدُونُوكْمُز) 10b/6/, çig (چَك) 37b/5/; kendü (كَنْدُ) 26b/11/, iki (اِيكِه) 6b/1/, erük (أَرُوك) 37b/8/

1.3. BAZI BİTİŞİK YAZIMLAR

İncelenen metinde *ki*, *kim*, *dağı* bağlaçlarıyla; *içün* ve *ile* edatı ve *ek-eylemin* yazımında zaman zaman bitişik yazılışlar görülür.

1.3.1. Bazı Bağlaç Ve Edatların Yazımı

1.3.1.1. ki bağlacının bitişik yazımı

- kaçan-ki (قَجَنَكِه) 16a/2/, çoğusu-ki (قُقْسِكِه) 16a/5/

1.3.1.2. kim bağlacının bitişik yazımı

- bāb-kim (بَابِكُمْ) 2a/2/, kişiye-kim (كشِيكُم) 18a/9/; budur kim (بُودُرِكُمْ) 58a/3/

1.3.1.3. dağı bağlacının bitişik yazımı

- ‘aşaş dağı (عَطَشُنْ دَاغِي) 56b/8/, düşünbe gün dağı (دُوشَنْبِهْ كُنْ دَاغِي) 14b/7/, üçinüğü dağı (أُچُنْدُغْ) 43b/7/, südde dağı (سُدَّهْ دَاغِي) 9a/8/

1.3.1.4. ile bağlacının bitişik yazımı

-IIA

- ağıla (أَغِيْلَا) 39b/5/, barmağıla (بَرْمَاغِيْلَا) 37a/7/, şakızıla (صَقَرِيْلَهْ) 84a/7/; derile (دَرِيْلَهْ) 17b/5/, şekerile (شَكْرِيْلَهْ) 86b/3/, yimegile (يِمَاغِيْلَا) 43a/8/

-IA

- acıla (أَجِيْلَهْ) 30b/9/, şuyıla (صُويْلَهْ) 26a/6/, otıla (أُوتِيْلَهْ) 11b/12/; birinle (بِرِنَجْ لَهْ) 11a/5/, cübinle (جُبِيْنْلَهْ) 78a/11/, issile (اِسِيْلَهْ) 55b/8/

-yIA

- şuyıyla (صُويْيَهْ) 55a/7/

-yIIA

- ayvayıla (أَيُوَهْ يِيْلَا) 16b/2/, taşıyıla (طَشِيْيَا) 44b/5/, otıyla (أُوتِيْيَهْ) 65b/13/; edviyeyile (أَدُويْيَا) 69b/7/, sirkeyile (سِرْكِيْيَهْ) 6b/12/, südiyile (سُدِيْيَا) 47a/7/

1.3.1.4. için edatının bitişik yazımı

Metinde *için* edatının hem bitişik hem de ayrı yazıldığı örnekler mevcuttur.

- arıtmağınun (أَرْتَمَغِينُ) 35a/10/; kişinun (كِيْشِينُ) 25b/10/
- şişmek için (شِشْمَكُ إِيْجُونُ) 50a/11/

1.3.1.5. Ek-fiilin bitişik yazımı

i- ek-fiili, genellikle kendisinden önce gelen sözcüğe bitişik yazılmıştır. Eklendiği sözcüğün son ünlüsüne göre kalın veya ince ünlülü okunmuştur. Bu sözcükler ünsüz ile bitiyorsa ya ek-fiilde değişiklik olmadan bitişik yazılmıştır ya da ek-fiil düşmüştür. Ünlü ile bitiyorsa araya *y* bağlayıcı ünsüzü girmiştir.

-sA, IsA

- kalınışa (قَلْبَسَا) 74b/4/, varışa (وَأَرِيْسَه) 16b/10/; degilse (دَكَلْسَه) 19a/6/, gerekise (كَرَكْسَا) 48a/8/

iken

- fātiriken (فَاتِرِكْنُ) 13b/9/, issiyiken (إِسِيْكْنُ) 61a/6/, qābızken (قَابِزْكْنُ) 13a/4/

2. SES BİLGİSİ

2.1. ÜNLÜLER

2.1.1. e / è / i

Eski Türkçede kök hecedeki *e* (kapalı *e*)'li sözcükler incelenen metinde daha çok *i*'li tercih edilmiştir. Metnimizde *e* sesi harf veya üstün ile, *i* sesi ise harf veya esre ile karşılanmıştır. Metnimizde kapalı *e* sesi tespit edilememiştir. Fakat bazı sözcüklerin ikili kullanılması kapalı *e*'nin varlığına işarettir. Eski Türkçedeki kapalı *e*'li sözcüklerden, metnimizde *e* ve *i* ile yazılanlar Türkiye Türkçesinde bazen *e*'li bazen *i*'li kullanılmaktadır. Buna göre metnimizdeki durum şöyledir:

ET	KT
g�y	giy- 10b/3/, gey- 11a/4/
v�r	vir- 8a/6/, ver- 64b/7/
y�r	yir 68b/8/, yer 14b/7/
y�yni	yiyni 18b/1/, yeyni 33a/13/

2.1.2.  nl  Uzunlukları

Türkçede uzun ünlülerin olup olmadığı araştırmacılar tarafından tartışılan bir konudur. Orhun Yazıtları ve diğer yazılı belgelerdeki ilk hece ünlülerinin ayrı bir işaretle gösterilmesi uzun ünlülerin varlığına kanıt olarak gösterilmiştir.

“Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde “*elif, vav ve ye*” ünlüleri ile “*med ve dik üstün*” işaretlerinin kullanılmasıyla ünlü uzunlukları arasında imla-fonoloji açısından bir ilişki vardır. Bu harf ve işaretlerin kullanılması her zaman bir uzunluk belirtisi sayılmamalıdır, ancak Türkçedeki asli uzunlukların özellikle kök hecede * c ‘a ’,  d ‘isim’, v r,  n ‘in, h y k* şeklinde gösterilmesi, birer ses değer taşıyan işaretler niteliğindedir.” (Korkmaz, 2005: 497-499)

Metnimizde de birincil uzun ünlülü sözcüklerde kök hecedeki uzun ünlüyü izleyen ünsüzün ötümlüleşmiş olmasına bakılarak kök hecede uzun ünlülerin olduğundan bahsedebiliriz. Tek heceli sözcüklerin ünlüyle başlayan bir ek almadığında ya da kendinden sonra ünlüyle başlayan bir sözcük gelmediğinde sözcüğün son ünsüzünün ötümlüleşmesi ünlü uzunluğuna işarettir. Metnimizdeki  rnekleri de şunlardır:

ET	KT
<i>�c</i>	<i>ac</i> 5a/13/
<i>�t</i>	<i>ad</i> 112a/10/
<i>�t, h�t</i>	<i>od</i> 3a/6/
<i>k�rt</i>	<i>�urt</i> 32b/5/
<i>y�ti</i>	<i>yedi</i> 11b/2/

2.1.3. Ünlü Uyumları

2.1.3.1. Kalınlık-İncelik Uyumu

Türkçede bir sözcüğün ilk hecesinde “a, ı, o, u” kalın sesli harflerinden biri varsa sonraki hecelerdeki sesli harfler de kalın; sözcüğün ilk hecesinde “e, i, ö, ü” ince sesli harflerinden biri varsa bundan sonra gelen sesli harfler de ince olmalıdır. Bu ses olayına da “kalınlık-incecik” uyumu denir. “Kalınlık-incecik uyumu başlangıçtan bugüne kadar Türkçenin her devrinde çok kuvvetli olarak hakim bulunmuş olan ve olmakta devam eden bir kaidedir. Türkçenin en büyük fonetik özelliğini bu kural oluşturur.” (Ergin, 2009, 70-71)

İncelenen metin kalınlık-incecik uyumu açısından uyum içerisindedir. Metinde bitişik yazılan *ile*, *içün* edatları ise kalınlık-incecik uyumuna göre okunmuştur:

- ağıla 39b/5/, barmağıla 37a/7/, *otıla* 11b/12/; birinle 11a/5/, cübinle 78a/11/, issile 55b/8/
- arıtmağıçün 35a/10/; kişiçün 25b/10/

Metnimizde *-ki* aitlik eki ve *-IİK*, *-IUK* isimden isim yapma ekleri kalınlık-incecik uyumuna uymuştur:

-ki aitlik eki

Metnimizde aitlik ekinin kullanıldığı sözcükler şunlardır:

- taşrağı 20b/6/, yuğaruğı 15a/3/; bedendeki 62a/10/, evvelki 82b/12/, yüzdeki 50b/9/

Metnimizde kalın sıradan bir sözcüğe aitlik eki *+ki* ince sıradan ünlü ile eklenmiş ve uyum dışında kalmıştır.

- aşağıki 15a/5/

-IİK isimden isim yapma ekleri

Türkçede isimden isim yapma eki olan bu ek, genellikle kalınlık-incecik uyumuna uymuştur. Metnimizde de örnekleri şunlardır:

- açlık 4a/11/, ağırlık 65a/13/, şayruluk 18b/8/; erlik 10a/12/, iplik 66a/8/, nermlik 81a/6/

Yabancı sözcüklerden sonra da sıkça kullanılan bu ek sürekli olarak kalın şekliyle gelmiş ve uyuma girmemiştir:

- fâsidliğine 18b/9/, gâlibliğine 4a/5/, helâklığa 4b/9/, hōşlığa 70b/13/, za'îflığı 54a/8/

2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık (Dudak) Uyumu

Türkçe ses yapısının temelini oluşturan düzlük-yuvarlaklık uyumu, düz ünlülerden (a, e, ı, i) sonra düz (a, e, ı, i) ünlülerin; yuvarlak ünlülerden (o, ö, u, ü) sonra ya düz geniş (a, e) ya da dar yuvarlak (u, ü) ünlülerden birinin gelmesi olayıdır. Eski Anadolu Türkçesinde ve Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde -g ünsüzünün düşmesi ve kendinden önceki düz ünlüyü yuvarlaklaştırması gibi sebeplerden dolayı düzlük-yuvarlaklık uyumunun zaman zaman bozulduğu görülmektedir.

2.1.3.2.1. Sözcük kök ve gövdelerinde düzlük-yuvarlaklık uyumu

- anuğ 79a/1/, olursa 42b/6/, saşınalar 78a/13/; gövde 3a/1/, semiz 83b/6/, keklik 5b/10/

Metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumu bulunmayan kelimeler de vardır.

- bağarşuqlaruğ 31b/9/, bulanuğ 4b/4/, şapısı 5a/4/, şayruluk 18b/8/, yavuz 5a/6/; deñlü 17a/13/, dilküye 77a/11/, eyegü 58a/1/, için 1b/10/

2.1.3.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

2.1.3.2.2.1. *I Sınıfı Ekleri*

Görülen geçmiş zaman 3.T.K. eki -dl

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de düz-dar ünlülü şeklini devam ettirmiş yuvarlak ünlülü sözcüklerle uyuma girmemiştir.

- oldı 78b/13/, şoşdısa 76b/9/

Belirtme eki +(y)I/+n

Belirtme eki +ı, +i metinde hep düz ünlülü yazılmıştır.

- boynı 14a/13/, burnı 71b/2/, şuratın 77b/11/; gözün 14b/3/, sütün 11a/8/, yüzün 14b/4/

Öğrenilen geçmiş zaman eki -mİş

Metinde de Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi düz ünlülü yazılmıştır.

- kıomış 19a/13/, olmış 3b/2/, toğranmış 36b/9/; döğülmüş 11a/12/, göyünmiş 13b/6/, örtmiş 76a/12/

2.1.3.2.2.2. U Sınıfı Ekleri

Geniş zaman eki -Ur

Eski Anadolu Türkçesinde sürekli yuvarlak ünlülü olan bu ekin incelenen metinde de yuvarlak ünlülü şekilleri bulunmaktadır.

- ağrıdur 19b/1/, ışırur 77b/10/, şabarursa 57b/6/; bildürür 2a/1/, çekilür 67b/3/, giderür 6a/13/

İlgi eki

Eski Anadolu Türkçesinde sürekli yuvarlak olan bu ek incelenen metinde de yuvarlak şekillidir.

- ayvanuğ 31b/11/, elmanuğ 31b/12/, şatlunuğ 6a/13/; derecenüğ 32a/9/, keçinüğ 28b/9, nesnenüğ

Fiilden isim yapma eki -mUr

Çok işlek olmayan bu ek, metinde sadece bir sözcükte görülmektedir ve orada da Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi yuvarlak ünlülü ile yazılmıştır.

- yağmur 7a/10

Fiilden isim yapma eki -gUn

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ek incelenen metinde sadece bir sözcükte geçmiştir ve yuvarlak ünlü ile yazılmıştır.

- kızđun 63a/6/

Fiilden fiil yapma eki -(U)r

Metinde bu ek daima yuvarlak ünlülü yazılmıştır.

- arturur 7b/8/, doğurmaz 10a/7/, yaturmak 44a/1/; bişürmege 26a/6/, düşürür 86b/11/, geçürmeye 4a/12/

-dUK Sıfat fiil eki

Eski Anadolu Türkçesinde sürekli yuvarlak olan bu ekin incelenen metinde de yuvarlak ünlülü şekilleri bulunmaktadır.

- ağrıduğı 43b/11/, başladuğın 81a/10/, olduğı 61b/12/; degdüğı 70b/7/, içdüğinden 13b/10/, eyledüğı 86b/5/

2.1.3.2.2.3. I,U Sınıfı Ekleri

İyelik 3.T.K. +(s)I(n) ~ +(s)U(n)

Metinde bu ek hep düz ünlülü olarak yazılmıştır.

- doğusu 5a/5/, hımmāsı 68b/11/, çoqusı 2a/8/; dükelisi 70a/9/, gövdesi 19a/1/, süddesi 19b/8/
- aklı 18b/3/, burnı 71b/2/, soğanı 83b/4/; beñzi 2b/12/, gözi 45b/10/, köpüğü 4b/8/

Bildirme 3. teklik eki +dIr / +dUr

Eski Anadolu Türkçesinde sürekli yuvarlak olan bu ek incelenen metinde de sürekli yuvarlak şekilli yazılmıştır.

- azırağdur 21b/11/, balğamdur 53b/3/, qandur 53a/13/; cigerdür 15b/9/, degildür 35b/11/, eyidür 78b/1/

Kalıplaşmış yön gösterme eki +Arı ~ +Aru

Eski Türkçedeki *+garu/+gerü* ekinin Eski Anadolu Türkçesindeki şeklidir. Oğuz Türkçesi metinlerinde son sesi yuvarlak olan bu ek, metinde yuvarlak ünlüsünü korumuştur.

- yukarudan 76b/10/

İsimden yokluk ismi yapma eki +sIz / +sUz

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ekin incelenen metinde sadece bir sözcükte hem düz hem yuvarlak ünlülü bulunmaktadır. Diğer sözcüklerde yuvarlak ünlülü kullanılmıştır.

- hamırsuz 19a/13/, kıansuz 80b/6/, yastuqsuz 57b/12/; şekersüz 66b/6/, vaqtsüz 60a/10/, zahmetsüz 33b/1/
- kırkısuz 71a/7/ ~ kırkusuz 15a/10/

İsimden sıfat yapma eki +II/ +IU

Eski Anadolu Türkçesinde sürekli yuvarlak olan bu ek incelenen metinde de yuvarlak ünlülü yazılmıştır.

- gerekli 79b/11/, inlü 3b/7/, sirkeli 84b/6/; ağılu 76a/13/, budaklı 71a/9/, yağlı 6b/1/

İsimden isim yapma eki -sAgI, -sAgU

Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak olarak kullanılan ama günümüzde kullanılmayan bu ek sadece iki sözcükte kullanılmıştır.

- karaşağı 3a/11/, şaruşağı 67b/4/

İsimden isim yapma eki +cUk ~ +cIk

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde daima yuvarlak olan bu ek, metinde altı sözcükte geçmektedir. Bu altı sözcük de yuvarlak ünlülü yazılmıştır.

- azacuk 16b/6/, ağaccuğa 40b/6/, budacugıla 28b/10/, oğlancuk 72a/12/, taracuk 14a/13/, uvacuk 73a/13/

İsimden isim yapma eki +IIK/+IUK

İsimden isim yapan bu ek, metinde hem düz hem de yuvarlak ünlülü yazılmıştır.

- çoklık 62b/9/, hoşlığa 70b/13/, sayruluk 18b/8/, şusuzluk 28a/1/, toklıktan 3b/3/
- çokluğundan 59a/1/, şusuzluk 4a/11/, uykusuzluk 64b/11/; dirhemlik 40a/6/

Fiilden isim yapma eki -(U)k/-(I)k

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ekin metinde hem düz hem yuvarlak ünlülü şekilleri bulunmaktadır.

- açuk 5a/2/, artuk 7b/12/, ayruk 28b/3/; delüklerin 13b/7/

-(y)UP Zarf fiil eki

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde daima yuvarlak ünlülü olan bu ek, metinde de sadece iki sözcükte düz ünlülü yazılmıştır. Diğer sözcüklerde ise hep yuvarlak ünlülü yazılmıştır.

- katıb 15b/12/; gelib 64b/3/
- açub 12b/4/, şızub 79b/3/, yarılıb 75b/8/; cizüb 77a/3/, girüb 58b/7/, virüb 12b/11/
-IncA Zarf-Fiil Eki

Metinde bu ek sürekli düz ünlü ile yazılmış ve uyum dışında kalmıştır. Yuvarlak ünlülü sözcüklerle uyuma girmemiştir.

- bozarınca 28b/1/, olınca 34b/8/, şovınca 19a/13/; dönince 15a/2/, dördünci 29a/11/

2.1.4. Ünlü Değişmeleri

2.1.4.1. Daralma

Ses değişmeleri genellikle sözcüğün bünyesindeki seslerin birbirine olan etkisi ile gerçekleşmektedir. Ünlülerdeki değişmelerde de çoğunlukla başka ünlü ya da ünsüzlerin etkisi olmaktadır. Daraltma etkisi yapan “y, g, ğ” gibi ünsüzlerin yanındaki ünlüleri darlaştırıcı bir etkisi vardır. Eski Türkçede kök hece ünlüsü birincil kapalı *e* olan sözcüklerin incelenen metinde *i*’li şekilde yazılışının bilgi ve örnekleri ünlüler maddesinde verildiği için burada tekrar gösterilmemiştir (bk. Ses Bilgisi, Ünlüler: 2.1.1. *e/ é/ i*).

2.1.4.2. Yuvarlaklaşma

Sözcük kök, gövde ve eklerinde görülen yuvarlaklaşma genellikle sözcüğün bünyesinde bulunan ünlü veya ünsüzlerin etkisi ile oluşmaktadır. Metindeki sözcük kök ve gövde ya da eklerde olan yuvarlaşmalar, düzlük yuvarlaklık uyumu maddesinde ayrıntılı olarak incelenmiş bu nedenle örnekler burada tekrar gösterilmemiştir (bk. 2.1.3. Ünlü Uyumları: 2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).

2.1.4.3. Düzleşme

Yuvarlak sıradan bir ünlünün düz sıraya geçmesine *düzleşme* adı verilir. (Vural-Böler, 2011: 133) Düzlük-yuvarlaklık uyumu maddesinde düzleşme sonucu uyuma girmeyen sözcük kök

ve gövdeleri ve ekler örnekleriyle beraber verildiği için burada tekrar gösterilmemiştir (bk. 2.1.3. Ünlü Uyumları: 2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).

2.1.4.4. İncelme

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi döneminde kalın ünlü ile yazılan bazı sözcüklerin ince ünlü ile yazıldığı görülmüştür. Türkçede özellikle ön damak ünsüzü *y* ve diş eti ünsüzlerinden *ç*, *ş* sesleri inceltici bir etkiye sahiptir.

İncelenen metinde aşağıdaki sözcüklerde ön damaksıllaşma görülür:

ET	KT	TT
til ~ til	dil 37a/6/	dil
yori-	yürü- 77b/1/	yürümek
yana >yene	yine 71b/6/	yine

2.1.5. Ünlü Düşmesi

Türkçede daha çok iç seslerde görülen bu ses olayı, vurgusuz orta hecenin düşmesi sonucu meydana gelmektedir. İncelenen metinde de ek alma ve birleşme hadiselerinin sonucunda vurgusuz orta hece ünlülerinin düştüğü görülmüştür.

ağız : ağız 8a/9/

alın : alın 17a/1/

beñiz : beñzi 2b/9/

beyin : beyni 20b/4/

biribiri : birbiri 88a/2/

boyun : boynı 14a/13/

göñül : göñli 29a/12/

gögüs : gögsi 14a/13/

göyün- : göyüne 67b/4/

ķarın : ķarnına 8a/2/

Ek-fiilin bitişik yazılan çekimli şekillerinde de *i*- ek-fiili düşmektedir.

ederisen : idersen 1b/7/

eyler ise : eylerse 3b/5/

ķābıziken : ķābızken 13a/4/

ķuşarise : ķuşarsa 14b/7/

şoķdı ise : şoķdısa 76b/9/

“içün” edatının kendinden önceki sözcüğe birleşmesi sonucu da ünlü düşmesi görülür.

kişiiçün 25b/10/

2.1.6. Ünlü Türemesi

Ünlü türemesi, incelenen metinde Türkçe sözcüklerden ziyade Arapça asıllı sözcüklerde görülmektedir. Metnimizde Türkçe sözcüklerdeki ünlü türemesine –Cık ve –rAķ ekinin eklendiği yedi sözcükğe rastlanmıştır:

- azacıķ 82a/1, řaracıķ 14a/13/; artuđıraķ 25b/10/, azıraķ 18a/5/, bozıraķ 4b/6/, řovuķıraķ 6a/8/, yaramazıraķ 20b/3/

Metnimizde yabancı asıllı sözcüklerde görülen türemeler:

Ar. ˘ aķl	˘ aķıl 20b/3/
Ar. aşl	açıl 80a/9/
Ar. ˘ aźm	˘ aźim 18b/6/
Ar. beyn	beyin 80b/10/

Ar. h�azım	h�azım 22b/3/
Ar. tohım	tohım 6b/7/
Ar. kısm	kısm 58b/13/
Ar. vaqt	vaqt 40b/7/

2.1.7.  nl  Birleşmesi

 nl  birleşmesi, ünlüyle biten bir sözcükten sonra ünlüyle başlayan bir sözcük ya da ek geldiği zaman ünlülerden birinin düşerek iki sözcüğün birleşmesi hadisesidir. İncelenen metindeki ünlü birleşmeleri şu şekildedir:

bu+öyle	böyle 28b/4/
ne+ise+ne	nesne 19a/7/
şu+ol	şol 11a/8/
uş+eyle	şöyle 18b/2/
yalış+öz	yaluşuz 61b/6/
kendü+öz	kendüzin 77b/8/

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

2.2.1.1. Söz Başı Ünsüzlerindeki Değişmeler

2.2.1.1.1. b- > m- / b->v-

Söz başındaki *b-/m-* konusunda Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesindeki değişikliklerle ilgili olarak bilim insanlarının görüşleri şu şekildedir:

“Eski Türkçede söz başındaki *b-* ünsüzü, kendisini izleyen genizsil bir ünsüzün etkisiyle genizsilleşerek *m*'ye değişir: (*men* ‘ben’ ~ *ben*; *maña* ‘bana’ *baña*; *muñlug* ‘dertli’ ~ *buñ...*) Söz başındaki bu *m-*, ikincil olup *b-*’den dönmedir (Tekin 2000: 66, 71).” Fakat böyle bir benzeşme olmadan da bu ünsüzün *m*’ye değiştiği görülür: *bire* > *mere* gibi (Ergin 1985: 90-91). “Oğuz Türkçesinde de geniz ünsüzü benzeşmesi sonucu *b* > *m* değişikliği olmuştur (Mansuroğlu 1988: 256).”

İncelenen metinde bu konuya giren sözcüklerin tamamı *b* ile yazılmıştır:

ET	KT	TT
barmağ	barmağ 15a/9/	parmak
beñiz~meñiz	beñiz 19b/7/	beniz
beñze- ~meñze-	beñze- 7a/11/	benze-

- *b-/ v-*

Eski Türkçedeki *bar*, *bar-*, *bir-*, *seb-* kelimelerinin önses ve sones *b-*lerine karşılık Güney-Batı Türk Lehçelerinde *v-*sesinin olduğunu biliyoruz. Metnimizde de aynı şekilde devam etmiştir.

İncelenen metinde şu örneklerde *b*'lerin *v*'ye değiştiği görülmüştür:

ET	KT	TT
bar	var 16b/11/	var
b�r-	ver- 64b/7/	ver-
bir-	vir- 8a/6/	ver-
seb-	sev- 77b/5/	sev-
eb	ev 5b/5/	ev

2.2.1.1.2. k-> g-

Eski Türkçede söz başı *k-*’ye karşılık OĞuz Türkçesinde *g-*’lerin olduğu bilinmektedir. Sözcük başı ötümsüz  n damak ünsüzü *k* sesinin, ötümlü  n damak ünsüzü *g* sesine dönüŐme hadisesi Eski Anadolu Türkçesi’nin karakteristik özellikleri arasındadır. Metnimizde bu hadise Şu örneklerde görülmektedir:

 n ünlülü sözcüklerde k-:

ET	KT	TT
ke�-	geç- 16a/10/	geç-
kice	gece 11b/8/	gece
kel-	gel- 7b/5/	gel-
kergek	gerek 4a/10/	gerek
ker�	girü 2a/6/	geri
keltür-	getür- 45b/3/	getir-
keyik	geyik 84b/3/	geyik

kibi	gibi 6a/6/	gibi
keter-	gider- 85a/8/	gider-
kir-	gir- 5a/5/	gir-
kit-	git- 40b/5/	git-
kök	gök 29b/11/	gök
kölige	gölge 88a/7/	gölge
könül	gönül 70a/10/	gönül
kör-	gör- 19a/8/	gör
köz	göz 5a /8/	göz
kümüş	gümüş 34a/2/	gümüş
kün	gün 13a/2/	gün
kündüz	gündüz 7b/13/	gündüz
küneş	güneş 5a/5/	güneş
küz	güz 73b/13/	güz

Eski Türkçede, incelenen metinde ve Türkiye Türkçesinde söz başında *ğ*- olan sözcükler:

Art Ünlü Sözcüklerde ğ:-

ET	KT	TT
kab	ğab 28b/10/	kap
kabak	ğabağ 11a/7/	kabak

kal-	ķal- 58b/6/	kal-
kalıñ	ķalıñ 11a/4/	kalın
kan	ķan 1b/4/	kan
ķanıķı	ķanıķı 2b/2/	hangi
katı	ķatı 10b/12/	katı
ko-	ķo-/ķoy- 15b/12/	koy-
kuzı	ķuzı 34a/9/	kuzu

Ön Ünlüü Sözcüklerde k-:

ET	KT	TT
kentü	kendü 26b/11/	kendi
kes-	kes- 88a/10/	kes-
kez	kez 6b/1/	kez
ķiři	ķiři 7a/7/	ķiři

2.2.1.1.3. t -> d-

Söz başı ve söz içi ötümsüz diş eti t sesinin, ötümsüz diş eti d sesine dönüşmesi hadisesidir. Bu ses hadisesi, Eski Türkçenin sonlarında başlamış ve Eski Anadolu Türkçesiyle birlikte tamamlanmıştır. Metnimizde bunlarla ilgili örneklerimiz şu şekildedir:

Art ünlüü sözcüklerde t-

ET	KT	TT
t-	d-	d-
takı	dağı 4a/11/	dahi
t-	d-	t-
taş	daş 38a/11/	taş
tut-	dut- 13b/8/	tut-
t-	ğ-	d-
tagla-	ğla- 87a/6/	dağla-
talak	ğak 2b/6/	dalak
tamır	ğamar 3b/7/	damar
tar	ğar 40b/7/	dar
taşra	ğşra 61a/9/	dışarı
togra-	ğgra- 15b/11/	doğra-
togru	ğgru 19a/1/	doğru
tokuz	ğkuz 17b/13/	dokuz
tol-	ğol- 7b/5/	dol-
tur-	ğur- 73a/11/	dur-
t-	ğ-	t-
tabışgan	ğavşan 11b/10/	tavşan
tan	ğaη 48a/9/	tan
taş	ğaş 26a/2/	taş

tatlıg	ıtatlı 23a/9/	tatlı
tok	toğ 3b/3/	tok
toz	toz 13a/5/	toz
tutıl-	ıtutul- 81b/13/	tutul-
tuzlu	tuzlu 52b/1/	tuzlu

Ön ünlülü sözcüklerde t-

- *t- > d- > d-*

ET	KT	TT
t-	d-	d-
te-	di- 12a/7/	de-
tegin	degin 14a/6/	degin
tegül	degül 1b/6/	değil
tepren-	depren- 17a/10/	depren-
tebe	deve 76a/11/	deve
tik-	dik- 57b/12/	dik-
til	dil 64b/11/	dil
tile-	dile- 10a/8/	dile-
tinlen-	diñlen- 35b/6/	dinlen-
tök-	dök- 67a/4/	dök
tön-	dön- 8a/2/	dön-

törd	dört 2a/5/	dört
tükeli	dükeli 17a/11/	----
tüş-	düş- 47b/5/	düş-
t-	d-	t-
terlet-	derlet- 7b/6/	terlet-
tepe	depe 53a/9/	tepe

2.2.1.2. Söz İçi ve Söz Sonu Ünsüzlerindeki Değişmeler

2.2.1.2.1. -d->-y-

“Bu değişiklik Eski Türkçenin sonlarında olmuştur. d’ler önce peltek z (zel)’ye, sonra y ve z’ye çevrilmişlerdir: adak-ayağ-azağ misalinde olduğu gibi. Batı Türkçesi y tarafından.” (Ergin, 2009: 93-94) İncelenen metinde, Eski Türkçe *ç* ünsüzü söz içinde *y* olmuştur:

ET	KT	TT
adak	ayağ 18b/7/	ayağ
adrıl-	ayrıl- 124b/8/	ayrıl-
bedük	büyük 2b/7/	büyük
edgü	eyü 4b/12/~ 78b/1/	eyi iyi
kod-	ķoy- 67b/5/	koy-
udı-	uyu- 48b/13/	uyu-

2.2.2. Sızıcılaşma

2.2.2.1. b->-v-

Metinde Eski Türkçedeki söz içi *-b-* ünsüzüne karşılık birkaç örnekte *-v-* ünsüzü olduğu görülmektedir:

ET	KT	TT
ab	ev 5b/5/	ev
tabıſgan	tavſan 11b/10/	tavſan
yabız	yavuz 5a/6/	yavuz

2.2.2.2. -k->-h-

Türkçede asli ses olmayan ve Türkçenin tarihi dönemleri içinde *ķ*'dan dönüşerek oluşan *h* sesi metnimizde tek bir kelimedeki karşımıza çıkmaktadır:

ET	KT	TT
taķı	daħı 4a/11/	dahi

2.2.3. Ötümlüleşme

Ötümlüleşme, ötümsüz ünsüzlerin bazılarının kendilerinden sonra ünlüyle başlayan bir ek gelmesi sonucu ötümlü ünsüze dönüşmesidir.

2.2.3.1. Birincil Uzun Ünlüler Sebebiyle Ötümlüleşme

Metinde birincil uzun ünlülü sözcüklerin sonundaki *ç*, *t* ünsüzlerinin ötümlüleşerek *c*, *d* ünsüzlerine dönüştüğü görülür.

ET	KT
āç	ac 15a/13/
āt	ad 62a/11/
ōt, hōt	od 63b/3/
sūt	süd 6b/11/
yèti	yedi 11b/2/
tört	dörd(ünci) 85b/10/

t ötümsüz ünsüzü ile biten sözcükler kendisinden sonra ünlü ile başlayan bir ek geldiğinde ötümlüleşerek *d'* ye dönüşmüştür.

ET	KT
ārt	ardında 68b/10/
tört	dördünci 38a/12/

2.2.3.2. İki Ünlü Arasında Ötümlüleşme

ç, k, k, p, t gibi ötümsüz ünsüzlerle biten sözcükler, ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında bu ünsüzler ötümlüleşerek *c, g, b, d* olurlar:

ç > c ağacı 5a/1/

ķ > g/ġ ayağın 16b/13/, budacuġıla 28b/9/, tavuġa 77b/13/; bögreġi 20a/2/, çiçeġi 79b/2/, öksürüġe 19b/13/

t > d kurudalar 88a/7/, karar dur 24b/2/, yoğurdıla 6b/10/; çignede 62a/10/, südin 11a/8/, üşide 62a/10/

2.2.4. Ünsüz Düşmesi

2.2.4.1. b > ø

Eski Türkçe *bol-* ‘*olmak*’ fiilinin *b* ünsüzü Eski Anadolu Türkçesinde bulunmaz. Ancak metnimizde bir örnekte *b* ünsüzü korunmuştur. Bu örneğin müstensih hatası veya yazım özelliği olup olmadığına karar verilememiştir.

ET	KT
bol-	ol- 4b/10/~ bol- 40b/7/

2.2.4.2. ğ / g > ø

Eski Türkçede söz içinde ve ek başındaki *g-*’ler Eski Anadolu Türkçesinde düşmüştür.

ET	KT
edgü	eyü 9b/6/
kergek	gerek 4a/10/
yapırgak	yapraq 73a/8/
+GA	ķoyuna 102b/11/, řalaĝa 25b/4/, uzaĝa 66b/4/; bedene 27b/11/, öksürüĝe 19b/13/, yüze 48a/12/

-GAN	dutan 66b/3/, alan 2b/7/, olan 84b/3/; bien 27a/8/, duen 47b/5/, giden 60a/7/
+GAR-	gidere 85a/8/; abara 33a/12/, ızarma 67b/5/
-GUI	balayıcı 81b/11/, ısıtıcı 6b/5/; eyleyici 6b/6/, getürici 45b/3/
-GİncA	ardınca 6a/2/, bozarınca 28b/1/, alınca 26a/3/; biince 16a/1/, gelince 52a/9/, iriince 33a/2/

-, -g > 

Birden fazla heceli szcüklerin ve eklerin sonundaki *-g*'ler Eski Anadolu Trkesinde dumutur. İncelenen metinde de birden fazla heceli szcüklerin ve eklerin sonunda *-* ve *-g* dumesi grlr:

ET	KT
aı	acı 3a/4/
katı	atı 24a/5/
kurı	uru 37b/9/
kuyı	uyu 7a/11/
sarı	aru 3a/6/
sayrı	ayru 10a/7/
ulu	ulu 18b/8/
+İİG, +İUG	buzlu 7a/12/, arlı 7a/12/; gerekl 79b/11/, kpkl 80b/8/

2.2.4.3. $l > \emptyset$

- $-l- > \emptyset$

Söz içinde $-l-$ ünsüzünün incelenen metinde iki örnekte düştüğü görülür:

ET	KT
keltür-	getür- 27b/12/
oltur-	otur- 12b/7/

2.2.4.4. $r > \emptyset$

- $-r- > \emptyset$

İncelenen metinde söz içinde aşağıdaki örnekte kimi zaman $-r-$ ünsüzünün düştüğü görülür:

ET	KT
birle	bile 11b/3/~ birle 55a/6/

2.2.4.5. $y > \emptyset$

- $y- > \emptyset$

İncelenen metinde söz başında bir kelimedede $y-$ ünsüzünün düştüğü görülür:

ET	KT
yılan	ılan 76b/9/

2.2.5. Ünsüz Türemesi

2.2.5.1. n Türemesi

Ünlü ile biten bir köke veya gövdeye ünlü ile başlayan bir ek veya edat getirildiği zaman yardımcı ses durumundaki *n* sesi türer. Ayrıca zamirlerin çekiminde, *-I* ve *-sI* iyelik eklerinden sonra gelen isim çekimi eklerinden önce de *zamir n'si* türemektedir.

- andan 2a/6/, arasında 80a/11/, yanından 67b/10/; evvelinde 48b/11/, göğüsüne 54b/12/, üzerine 7a/2/

2.2.5.2. y Türemesi

Ünlü ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek geldiğinde arada *-y-* yardımcı ünsüzü türer. İncelenen metinde edatların birleşik yazımlarında da *-y-* yardımcı ünsüzünün türediği görülür.

- ağrıyan 49b/4/, doğrayalar 25b/8/, kaynaya 12a/6/; çeyneye 13b/8/, derleyince 9a/9/, eleyeler 88a/13/, sirkeyile 6b/12/

2.2.5.3. Ünsüz Uyumu

Ünsüz uyumu ünsüzlerin boğumlanma noktalarıyla alakalı bir ses olayıdır. “Ötümlü bir ünlüyle biten bir sözcüğün ünsüzle başlayan bir ek aldığımda o ünsüzün ötümlü; ötümsüz bir ünlüyle biten bir sözcüğün ünsüzle başlayan bir ek aldığımda o ünsüzün de ötümsüz olmasıdır. Bundan dolayı bu ses olayı “ötümlülük-ötümsüzlük uyumu” olarak da nitelendirilmektedir” (Demir-Yılmaz, 2003: 164). İncelenen metinde de sözcük kök veya gövdesi ünlüyle veya ister ötümlü ister ötümsüz ünsüzle bitsin eklerin tamamı ötümsüz ünsüz iledir:

+dA bulunma hâli eki

- başda 74b/7/, çanakda 34a/2/, kırıkda 17b/13/ ; dördde 65a/9/, güneşde 13b/6/, nevbetde 63b/2/

+dAn çıkma hâli eki

- acılıktan 17a/11/, balıktan 5a/12/, yoğurtdan 5a/12/, furyâsdın 7a/2/; burüdetden 49b/10/, çekirdekden 31b/11/, şişden 52a/13/

-dI/ -dU görülen geçmiş zaman eki

- şokdısa 76b/9/; itdük 43b/11/

-dUK sıfat-fiil eki

- ağıduğı 60a/9/, batduğından 68b/13/, çığıduğından 68b/12/; bişdüğüne 4b/4/, gitdüğün 40b/5/, kesdüklerinden 82b/10/

+dUr bildirme eki

- aşdur 26b/6/, kararırmağıdur 43a/6/, yapışırışıdur 87a/11/; dökünmişdür 40b/7/, eksükdür 26b/10/, gerekdür 35b/11/

-dUr- fiilden fiil yapma eki

- kıamaşdur- 50a/8/, kıarışdur- 28a/2/, yutdur- 11a/11/

2.2.6. Ünsüz İkizleşmesi

İç seste iki ünlü arasında bulunan ve vurguyu üzerinde bulunduran ikinci hece başındaki ünsüzlerin, açık ve zayıf boğumlanmalı ilk hece ünlülerinin etkisi altında, kendi hece sınırlarını aşacak bir yoğunlukla boğumlanmaları sonucunda, söz konusu ünsüzdeki tekrarlanmayı gösteren ses olayıdır. Türkçede çok nadir görülen bir ses olayıdır.

- isig >issi 2b/6/, aşığ >aşşı 16a/2/

2.3. HECE DÜŞMESİ

Bir gramer birliğinde arka arkaya gelen ve ses bakımından birbirine benzeyen iki heceden birinin erimesi ya da düşme hadisesisidir. Metinde hece düşmesi, ekeylem olarak kullanılan “durur” ekinin ekleşmiş hâli olan “dur” şeklinde görülmektedir.

- başdur 74b/7/, kıandur 53a/13/, yavuzdur 4b/9/; cigerdür 15b/9/, eyidür 78b/1/, yegrekdür 83a/3/

3. BİÇİM BİLGİSİ

3.1. SÖZCÜK YAPIMI

3.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

İncelenen metinde aşağıdaki isimden isim yapma ekleri bulunmaktadır:

+An: Çok fazla işlek olmayan bu ek bulunduğu sözcüklerde köke karışmıştır:

- oğlan 9a/12/

+Ak: İşlek olmayan bu ek benzerlik ifade etmektedir:

- bögrek 20a/2/, yavaş 50b/13/

+Ar; +şAr: Asıl sayılardan ve miktar ifadelerinden üleştirme sayıları ve ifadeleri yapar:

- altışar 39b/9/, onar 33b/13/; bişer 88a/12/, dörder 72b/9/, ikişer 39b/12/, üçer 34b/3/

+CA: İsimlere ve isim soylu sözcüklere gelerek eşitlik, benzerlik, görelilik anlamı vererek zarf yapar.

Ayrıca ulus adlarından sonra kullanılarak dil ve lehçe adları yapar:

- qaraca 20a/11/, şaruca 38a/11/; yeticekce 40b/4/, yiñice 15b/12/

+CAK/+CUK: Çok fazla işlek olmayan bu ek isimlere gelerek isim ve sıfat yapar. Eklendiği sığata küçültme ve azlık anlamı verirken eklendiği isme sevgi şefkat ve küçültme anlamı da katmaktadır:

- ılıcağ 7a/5/, ısıcağ 11a/2/, panbucac 40b/6/; azacuc 16b/6/, kabarcuc 70b/7/, oğlancuc 72a/12/

+cUğAz: İsimlere eklenerek küçültme, merhamet, sevgi gibi anlamlar verir:

- kızcugaza 10a/6/

+dAsI: Çok fazla örneği olmayan bu ekin metinde tek kullanımı mevcuttur.

- yarındası 35b/10/

+IA: Metnimizde birkaç yerde geçen bu ek isimlerden zarf yapar:

- acla 7a/8/, tañla 48a/11/

+1AyIn: Bu ek birden fazla ekin birleşmesiyle meydana gelen eklerden biridir. Aslında bir isim çekim eki olan bu ek zamanla kalıplaşarak günümüzde zaman isimleri türeten bir yapım ekine dönüşmüştür:

- girükileyin 38a/8/, ikileyin 38a/6/, kendüleyin 77b/10/

+IK: Başlıca işlevi isimlerden yer, alet, topluluk, meslek isimleri ve soyut isimler yapmaktır:

- açlığa 12b/3/, aylığa 72b/1/, şaruluğı 65a/10/, yaşlılık 80a/8/, uykusuzluk 10a/2/; iplik 66a/8/

+IU: İsimlere ve isim soylu sözcüklere gelerek sıfatlar kurar ve aidiyet, mesubiyet anlamı katar:

- ağulu 76a/13/, buzlu 7a/12/, tuzlu 2b/1/; gerekli 79b/11/, inli 3b/7/, südlü 26a/12

+(D)ncI / +(U)ncI: Sayı isimlerine gelerek sıra gösteren sözcükler kurar:

- altıncı 86b/12/, onuncu 64b/8/, toközuncu 17b/8/; ikinci 4b/11/, sekizinci 64b/7/, yidinci 64b/6/

+(U)n: İki sözcükte geçen bu ek kalıplaşmış haldedir:

- uzun 14a/13/, yakın 17b/3/

+rAk: Türkçede eskiden beri kullanılan bu ek çokluk, fazlalık ifade eden karşılaştırma ekidir:

- artuğırak 25b/10/, bozırak 4b/6/, kıtırak 63b/2/; ekşirek 27b/2/, issirek 34b/6/, tizirek 58a/9/

+sUz: İsim soylu sözcüklere gelerek sıfat görevini üstlenen sözcükler yapan bu ek *-li, -li* ekinin olumsuzudur. Nesnede bir şeyin bulunmadığını ifade eder:

- hamırsuz 19a/13/, kırkusuz 15a/10/, susuz 5a/13/; şekersiz 66b/6/, zahmetsüz 33b/1/, vaktisüz 60a/10/

3.1.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri

Metindeki fiilden isim yapma ekleri aşağıda verilmiştir:

-GU / -KU: Bu ek fiilin gösterdiği hareketle ilgili çeşitli nesnelere karşılık isimler yapar:

- uyku 2b/13/

-gUn: Türkçede eskiden beri kullanılan bu ek fiillere gelerek büyültme ve aşırılık manası verir:

- kılgun 41a/12/

-IcI: Fiilden isim ya da isim soylu sözcükler türeten bu ek, genellikle meslek ve özellik belirten isimler yapar. Sözcüğe çokluk, aşırılık ve devamlılık anlamları katar:

- bağlayıcı 81b/11/, ısıtıcı 6b/5/, getirici 45b/3, eyleyici 6b/4/

-mA: İş isimleri yapan bu ek hareket bildirmez. Kalıplaşarak veya kalıplaşmadan nesne, eşya ismi veya sıfat olarak kullanılır. Ayrıca bu ek fiillere eklenerek mastar yapar:

- ısıtma 19a/7/, durmasına 115b/2/, kuruması 89b/5/; ditremek 9b/3/, sürme 47b/3/

-mAK: Asıl görevi mastar yapmak olan bu ek fiillerin hareket isimlerini yapar. Metinde çok az örnekte kalıplaşarak hareket ifade etmeyen nesne isimleri de yapar:

- ağırmak 43b/9/, ışırmak 77b/9/, toğramak 15b/11/; dökmek 43a/4/, ekşimekdür 55a/13/, içürmemek 32b/2/

-(U)k: Bu ek genellikle fiillerden sıfat görevi üstlenen isim ve isim soylu sözcükler yapar:

- büyük 2b/7/, delük 13b/7/, öksürük 52b/11/

-(U)m: Türkçede çok işlek olan bu ek fiillere eklenerek hal, durum, iş ifade ederek o işten doğan varlık, eşya, alet, yer vb. gibi çeşitli isimler yapmaktadır:

- ölüm 71a/13/

3.1.3. İsimden Fiil Yapım Ekleri

Metnimizdeki aşağıdaki isimden fiil yapma aşağıda verilmiştir:

+A- : Çok işlek olmayan bu ek oluş ve kılış bildiren fiiller yapar:

- kana- 49b/5/, oyna- 68b/8/; beñze- 7a/11/, dile- 33a/10/, ele- 34b/12/

+(A)I- : Sıfatlardan fiiller türeten bu ek çok fazla işlek değildir:

- buñal- 45b/9/

+(A)r-: Renk bildiren isim soylu sözcüklere gelerek dönüşlü fiiller yapan bu ek bazen oluş ve kılış fiilleri de yapar:

- karar- 46a/3/; belür-27a/7/

+dA-/ tA- : Çoğunlukla yansıma sözcüklerden fiiller türeten bu ek diğer isimlerde kılış ifade ederken yansıma sözcüklerde oluş ifade eder:

- çıırlda- 40b/7/; iste- 68b/8/

+lA-: Çok yaygın olarak kullanılan bu ek hem oluş hem de kılış fiilleri yapar:

- bağla- 81a/3/, kapla- 2a/12/, şula- 41a/6/; derle- 7b/5/, işle- 12a/11/

+lA-n- : *-la*, *-le* ekinden sonra fiilden fiil yapım eki *-n'* nin gelmesiyle tek bir ek hâline gelen bu ek yaygın olarak kullanılmaktadır:

- bağlan- 48b/10/, katlan- 18b/1/, şulan- 74b/8/; dinlen- 35b/6/, yillen- 56a/5/

3.1.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

Metnimizdeki fiilden fiil yapma ekleri aşağıda verilmiştir:

-(l)n-/-(U)n-: Fiil kök ve gövdelerine gelerek hem dönüşlü hem de edilgen fiiller yapan bu ek oluş ve kılış ifade eder:

- alın- 17a/6/, koyın- 58b/7/, olın- 78a/8/; dürtin- 74a/7/, görün- 79b/5/, sevin- 19a/8/

-(l)l-/-(U)l-: Fiil kök ve gövdelerine gelerek hem edilgen hem de dönüşlü fiiller yapan bu ek edilgen çatı yaptığında oluş, dönüşlü çatı yaptığında ise kılış ifade eder. Metnimizde genellikle dar ünlülü yazılmakla birlikte sadece bir örnekte yuvarlak ünlü ile yazıldığı görülür:

- açıl- 80b/5/, dağıl-68a/13/; büzil- 77b/7/, çekil- 67b/2/, kesil- 79b/10/
- tutul- 23b/1/

-(l)ş-/-(U)ş-: Bu ek fiile ortaklaşma ve bir oluş özelliği kazandırarak işteş çatı kurar:

- yapış- 46a/4/; çekiş- 17b/1/

-Ar-: Fiil kök ve gövdesine gelerek ettirgen çatı kurduran bir ektir:

- çıkar- 31b/12/, kızar- 74a/5/; gider- 85a/8/

-dUr-: Çok işlek olan bu ek fiil kök ve gövdelerinden sonra gelerek ettirgen veya oldurgan çatı kurar. Metinde bu ekin sadece yuvarlak ünlüyle ve *d*li şekillerinin kullanıldığı görülmektedir:

- karışdur- 28a/2/, kızdur- 61a/4/, taldur- 31b/13/; bildür- 79a/10/, döndür- 29b/12/, yidür- 76b/3/

(Dt): Son sesi ünlü ile biten fiil kök ve gövdelerine gelerek ettirgen veya oldurgan çatı kurar:

- akit- 15a/3, uzat- 19a/2/; eylet- 72a/13/

-Ur-: Metnimizde sürekli yuvarlak ünlü ile yazılan bu ek fiil kök ve gövdesine gelerek ettirgen veya oldurgan çatı kurar:

- artur- 7b/8/, doğur- 10a/7/, yatur- 44a/1/; bişür- 27a/6/, düşür- 86b/8/, içür- 11b/1/

-y-: Çok işlek olmayan ve pekiştirme görevindeki bu ekin metnimizde örneği tektir:

- koy- 15b/12/

3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

3.2.1. İsimler

3.2.1.1. İSİM ÇEKİMİ

3.2.1.1.1. Çokluk Eki

+IAr: İsimlerin çokluk şekillerini yapan ek çokluk ekidir. Bu eklerin geldiği sözcükler ismin karşılıdığı nesnenin birden çok olduğunu belirtmek için kullanılır. Metnimizdeki örnekler şunlardır:

- ağaçlar 5a/1/, bınarlar 7a/4/, kaftanlar 10b/3/; bilücler 5b/2/, incükler 81a/12/, sivilceler 3a/2/

3.2.1.1.2. İyelik Ekleri

Geldiği isim veya isim soylu sözcüğün kime veya neye ait olduğunu belirtmek için kullanılır. Metinde sadece 3. tekil şahıs çekimi bulunmaktadır:

Üçüncü teklik kişi iyelik eki: *+I, +sI*

- (baş) ağrısı 14b/1/, (keci) boynuzu 23b/6/, (ağız) hoşusu 2a/8/, (baş) tamarından 15a/3/; (tavşan) derisinin 87a/9/, (anuş) dişlerini 19a/5/, (naruş) depesin 53a/9/

3.2.1.1.3. Hâl Ekleri

Metinde bulunan hâl ekleri aşağıda verilmiştir:

İlgi hâli eki: *+(n)Uŋ*

Metinde ilgi hli eki ünsüz ile biten sözcüklerde *-Uŋ*, ünlü ile biten sözcüklerde ise *-nUŋ* şeklindedir.

- anuş (tabîc atın) 26a/8/, bağarşuqlaruş (düşmanıdır) 31b/9/, yumurdanuş (şarusı) 21a/7/; cigeruş (süddesin) 32b/6/, günleruş (eyüsi) 64b/7/, veremleruş (mu' alecesi) 69b/12/

Yönelme hâli eki: *+A*

Yönelme hâli eki, metinde eklendiği kelimenin son sesine göre *+A*, üçüncü şahıs iyelik ekinden sonra *zamir n*'sini alarak *+(n)A* ve ünlülerden sonra yardımcı ünsüzünü alarak *+(y)A* gibi değişik şekillerde kullanılmıştır.

- aclığa 12b/3/, çaçala 77a/11/, toprağa 13b/6/; cigere 21b/11/, ite 77a/10/, yürege 21a/9/
- ağrıya 19a/4/, ovaya 7a/3/, tatluya 76b/1/; demregüye 21b/2/, giceye 66b/1/, kimseye 32b/2/
- ağrısına 22a/4/, şuyına 56b/13/; birbirine 46a/8/

Bulunma hâli eki: *+dA*

Türkçenin her devrinde ve her lehçesinde değişmeyen (Timurtaş 2005: 88) bulunma hâli eki metnimizde *+da/+de* şeklinde kullanılmıştır. Örnekleri aşağıdaki gibidir:

- altıda 18a/1/, furunda 19a/12/, uykuda 44a/6/; bedende 8a/6/, derecede 19b/5/, sirkede 49b/9/

Çıkma hâli eki: *+dAn/+dIn*

Ayrılma hâli eki olarak metinde *+dan/+den* eki kullanılmaktadır. Ayrılma hâli eki eklendiği sözcüğe genellikle uzaklaşma ve ayrılma anlamı verir. Sadece bir örnekte *+dIn* şeklinde kullanılmıştır.

- ağrıdan 45b/2/, kaymağdan 84b/5/, tozdan 46a/12/; eşseden 51b/11/, içerüden 51b/12/, yilden 43a/5/
- furyâsdın 7a/2/

Belirtme hâli eki: $+(y)I$, $+n$, $+(n)I$

Metinde yalnız isimlerin yalın hallerine getirilen $+(y)I$ belirtme hali eki, üçüncü şahıs iyelik eklerinden sonra gelen $+n$ ve genellikle zamirlerden sonra gelen $+(n)I$ olmak üzere şekilde geçmektedir:

$+(y)I$

- suyu (ishâl ider) 20a/4/, ğıdâyı (yidürelər) 12b/1/, ağrıyı (sâkin eyleyeler) 45b/2/; beñzi (hõş eyler) 21a/12/, gövdeyi (od göyündürmek) 75b/11/, (didügümüz) nesneyi 11b/4/, kişiyi (dutıcak) 3a/12

$+n$

- boynuzın 16a/7/, çabın 17a/2/, şuyın 57b/4/; etin 84a/10/, dibin 52a/5/, ödin 39b/2/

$+(n)I$

- başını 41b/12/; cigerini 78b/4/, içini 16a/4/

Eşitlik hâli eki: $+cA$

Dilbilgisi kitaplarında hâl ekleri arasında gösterilen bu ek zarf/sıfat yapmaktadır. Yapım eki görevlerinin dışında eklendiği sözcüğe “*kadar, -a göre*” anlamlarını vermektedir:

- yeticekce 40b/4/, yinice 15b/12/

Yön gösterme hâli eki: $+rA$, $+ArU$

Metnimizde yön gösterme ekleri Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi $+rA$, $+rU$, ve $+ArU$ şeklindedir.

- şonra 2a/4/, taşra 61a/9/
- içerü 72a/2/, yukaru 76b/10/

Vasıta hâli eki: $+IIA$, $+IA$

Vasıta hâli eki metinde iki şekilde görülmektedir:

- aklıla 39b/5/, balıla 12b/4, kabıla 33a/7/; bevlile 17b/5/, etile 26b/7/
- birinle 11a/5/, birle 55a/6/; acıla 30b/9/, ısıcağıla 38b/13/

3.2.2. Sıfatlar

3.2.2.1. Niteleme Sıfatları

Nesnelerin niteliklerini, vasıflarını bildiren sıfatlardır. Metnimizdeki örneklerden bazıları şunlardır:

- acı (zerdālū yağı) 60b/2/, tatlı (bādām) 37a/4/, yavuz (marażlar) 6b/10/; ekşi (elma şuyı) 50b/1/ semiz (et) 47a/1/

3.2.2.2. Belirtme Sıfatları

3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları

Metindeki işaret sıfatları *bu*, *işbu*, *şol* ve *ol*'dur.

- bu (kitāb) 1b/3/, işbu (muḥarrrikile) 36a/11/, şol (yimişler) 6a/6/, ol (otlaruñ) 12a/6/

3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları

Metindeki sayı sıfatları şunlardır:

Asıl Sayı Sıfatları

- bir (kişi) 8a/11/, iki (sā' at) 7a/7/, üç (dirhem) 103a/4/, dört (dirhem) 12a/4/, yidi (günden) 54a/4/

Sıra Sayı Sıfatları

- ikinci (derecede) 19b/6/, üçüncü (bahş) 2a/1/, bişinci (gün) 64b/6/, altıncı (faşıl) 89b/9/, yidinci (günde) 65a/8/

3.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları

Metinde birçok belirsizlik sıfatı kullanılmıştır:

- ba' zı (bevāsīrūn) 79b/6/, bir (kimse) 1b/1/, cemī' i (marāzlarda) 15b/8/, dükeli (etler) 20a/12/, her (birinden) 11b/5/, her (devānuş) 29a/6/, nice (baħş) 1b/8/

3.2.2.3. Sıfatlarda Derecelendirme

Eşitlik Derecesi

İncelenen metindeki örnekler:

- sayāğı gibi 69b/12/, iki şerbet қadarı 27a/12/, sigiller gibi (olur) 79a/13/

3.2.3. Zamirler

3.2.3.1. Kişi Zamirleri

Metinde geçen kişi zamirleri şunlardır:

Üçüncü Kişi Zamirleri

aņa	2a/3/, 2a/5/, 79a/13/
anda	2a/4/, 2a/5/, 2b/3/, 2b/5/
andan	2a/4/, 17b/4/, 70b/9/, 83a/6/
anı	77b/3/, 85b/11/
anuğ	12b/7/, 26a/8/, 79a/1/, 82b/6/

3.2.3.2. İşaret Zamirleri

İşaret zamirlerinden metnimizde *bu* ve *o* 'nun yalın hâlleri ve isim çekimi eki almış biçimleri kullanılmıştır:

bu

bu	1b/5/, 35a/9/, 64a/4/, 86b/4/
bunlara	15b/4/
budur	19a/10/, 44a/11/, 57b/11/, 78a/2/
bunuğ	1b/1/, 7a/5/, 9b/7/, 61b/4/

şol

şol 6a/6/, 34a/9/, 42a/13/, 71a/8/

o (Moğolca a-‘dan)

ağa 29a/8/, 45b/8/, 77b/4/, 87a/7/

anda 20b/5/, 26b/7/

andan 8a/1/, 17b/5/, 47b/1/, 63b/9/,

anı 77b/3/, 85b/11/

3.2.3.3. Dönüşlülük Zamirleri

Asıl şahıs zamirlerinden daha kuvvetli bir ifadeye sahip olan ve günümüzde *kendi* kelimesiyle karşılanan bu zamir, metinde *kendü* şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

kendü 26b/11/, 34b/8/, 40a/11/, 47b/1/, 77b/7/

kendüden 33b/6/, 81a/9/

kendüleyin 14a/7/

kendüzin 77b/8/

3.2.3.4. Soru Zamirleri

Soru zamirleri *kim* ve *ne*’dir:

kim kim (dimāğdan) 2b/10/

ne-çadar ne-çadar (canavar) 110a/5/

3.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri

Metinde çeşitli belirsizlik zamiri kullanılmıştır. Ayrıca soru zamirleri olan *kim* ve *ne* de belirsizlik zamiri olarak kullanılmıştır.

birbirile 88a/2/, 88a/5/

birbirine	46a/8/, 66a/12/, 71a/9/, 87a/13/
birin	88a/8/
birisile	88a/9/
dükeli	17a/11/, 17b/6/, 20a/12/
her biri	88a/6/
her kim	13b/7/, 14b/13/
kimse	1b/2/, 15a/8/
ķanķı	2b/2/, 21a/11/, 21a/4/
ne	2a/13/, 52a/2/, 68b/13/

3.2.4. Zarflar

3.2.4.1. Zaman Zarfları

Fiildeki eylemin zamanını belirten zaman zarflarının metindeki örnekleri şunlardır:

+a degin	şonra dürteler şabāħa degin tura 74a/6/
andan şonra	sağ yana yatalar andan şonra çok zamān şol yaņa yatalar 8a/1/
dün	üc fülful ķadar ola dün bucuğın ya gicenüŋ üc baħşinde 35a/11/
evvel	baķmak gerek bes evvel ķārūreyi depredeler 4a/13/
gice	her gice gül-be-şeker ma ^c cünü benefsec ķarışdurub 46b/13/
gün	oğlanlara virmemek gerek evvel birķac gün münzic virüb 12b/11
taŋla	yarındası taŋlayacaķ hemān şerbet içeler 35b/10/
öŋdin	yuķarusın arıdur iki yaşdan öŋdin ve altmış yaşdan şonra ħicāmat

15a/7/

3.2.4.2. Yer-Yön Zarfları

Fiildeki oluşun yerini bildiren basit, türemiş ve birleşik şekilleri olan yer-yön zarflarının metindeki örnekleri şunlardır:

arasında	farq bu ikisi arasında oldur ki 80a/11/
ardından	qulaq ardından ve qoltuq altında ve budlarda 68b/10/
aşāğa	aqar başı aşāğa olur arqası göz olur 77a/13/
girü	qatı dögmeyeler girü qalanın yumşaq dögeler qatalar 60a/1/
ortasına	yaqrın ortasına ısıcaqla dürteler qıdālardan bādem yağıla 53a/5/
üzerine	topraq üzerine ya arı taşlar üzerine aqa 7a/2/
yuqaru	hem boynından yuqarusın arıdur iki yaşdan öndin 15a/7/

3.2.4.3. Durum (Hāl) Zarfları

Bir fiilin hālını ve tarzını bildiren fiile arz, sebep, tavır, sonuç, beraberlik, ayrılık, tekrar gibi anlamlar katan durum zarflarının metindeki örnekleri şunlardır:

berāber	şuyın alalar berāber bal qatub tā qıvāma gelince 52a/9/
bile	ekşisin tatlusun bile yimek gerek ki ziyān eylemeye 22b/1/
böyle	biş de ^c fa böyle eylemek gerek eger on de ^c fa 28b/4/
eksük	ya dağı artuq ya eksük günlerde fi'l-cümle ma ^c lūmı 8a/11/
eyü	eyler hazm eyü eyler ve beñzi kızıl eyler 2b/12/
içün	birin dögeler sufūf içün zıkr eyledüğümüz şerbetlerüñ 88a/8/
şöyle	dağı şöyle yata gövdesinüñ issisi düz ola 18b/2/
toğru	boynın biraz aqa gövdesi toğru ola çalqoyın yatub 19a/1/

3.2.4.4. Azlık-Çokluk (Miktar) Zarfları

Doğrudan doğruya zarf olanların dışında, bazıları kelimenin tekrarlanmasıyla yapılan bazıları ise sıfatlardan meydana gelen miktar zarflarının metindeki örnekleri şunlardır:

artuğ	ya dağı artuğ ya eksük günlerde fi'l-cümle ma' lümü 8a/11/
az	semüz kişi kim az hareket ider ola 9a/9/
biraz	üstine biraz tuz saçmış ve ' ağıd eylemiş olalar 39b/1/
çok	tağviyet itmek çok söylememek gerek 43b/13/
key	ħammāmda key derleyince otura 9a/9/

3.2.5. Edatlar

Genellikle isim çekim eklerinin yapamadıkları görevleri üstlenen, isimlerle başka sözcük türleri arasında bağ kuran, manaları olmayıp sadece gramer vazifeleri bulunan kelimelerdir.

3.2.5.1. Çekim Edatları

bile	azacuğ şebile saçalar ve tonların şandal 16b/6/
birle	kāfūrı birle şovuk şuyıla ya kāsni şuyı 55a/7/
degin	iki üç güne degin ekşilerden şağınmağ 14a/6/
gibi	balığ gibi yogurt gibi yaş şovuk 2a/2/
göre	mizāca göre tedbīr eylemek gerek 56a/13/
ile	yumurda ile balığ yimek gerek ki yavuz marazlar getürür 6b/10/
ğadar	ğaracasın uvağ noğūd ğadar toğramağ 15b/11/
şonra	alduğlarından şonra şekerile ya balıla kıvāma getürmek 27a/1/
ve	faşd eylememek gerek ve me' a 81a/11/

3.2.6. Bağlaçlar

Kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri şekil ve mana bakımından birbirine bağlayan yapılardır. İncelenen metindeki bağlaçlar şu şekildedir:

ammā	za' if eyler ammā müşhil ' amel başladuğından sonra 13a/9/
da	hīc ĥummāya da müşhil virmemek gerek 64b/9/
dağı	bunuğ dağı nevbeti olmaz eger tamarlardan taşrağı 61b/4/
eger	telyin eyleyeler eger göñül dönmek ve kuşmak çok olursa 63b/13/
ki	nevbetlü ĥummālarda kā' ide budur ki ğıdāyı nevbet 64a/11/
kim	olmaya ve gerek kim evün saçı yüksek ola 5a/4/
veya	ĥammāndan çıkub şu içmek veya şovuk nesnelere içmek 7a/10/
ya	bādem yağıla ya kuruğ ya līmün şuyıla yiyeler 41a/11/
ya da	tiryāk vireler ya da mür ile anı tağlayalar 34b/8/
zīrā	eylemeyeler belki oturalar zīrā açuğ hareket eylemeklik 13a/11/

3.2.7. Eylemler

3.2.7.1. Eylem Çekimi

3.2.7.1.1. Kişi Ekleri

Zamir Kökenli Kişi Ekleri:

Zamir kökenli kişi ekleri geniş zaman, gelecek zaman, duyulan geçmiş zaman, istek ve gereklilik çekimlerinde kullanılmaktadır.

Metnimizdeki zamir kökenli kişi ekleri şunlardır:

3. teklik kişi ø ağrıdur 19b/1/, varur 2a/4/; ider 9a/9/, gire 13a/2/,

1. çokluk kişi -vUz;-Uz eylevüz 33b/8/

3. çokluk kişi –lAr ağıdalar 63b/7/, dutalar 16b/5/, saşınalar 12b/1/; bişüreler
25b/10/, çekeler 17a/3/, yidüreler 11b/10/

İyelik Kökenli Kişi Ekleri:

İyelik kökenli kişi ekleri görülen geçmiş zaman ve şart çekimlerinde kullanılmaktadır.
Metindeki örnekleri şunlardır:

2. teklik kişi –η itdün 8a/4/

3. teklik kişi ø ağrısa 46a/5/, soşdısa76b/9/, uyusa 8a/6/; göyünse 2b/2/,
irişse 68a/10/, yise 27a/1/

1. çokluk -k didük 12a/7/

3.2.7.1.2. Basit Çekimler

3.2.7.1.2.1. Bildirme Kipleri

Görülen Geçmiş Zaman (-dl, -dU)

Görülen geçmiş zaman ekini alan eylemler, söyleyenin eylemin gerçekleşmesini bizzat gördüğü veya görmüş kadar kesinlikle bildiği durumları ve olayları bildirmek için kullanılır. Metinde sadece 2. tekil, 3. teklik ve 1. çokluk kişi eklerinde görülen bu ekin örnekleri şu şekildedir:

2. teklik kişi –η itdün 8a/4/

3. teklik kişi ø oldu 78b/13/

1. çokluk -k didük 12a/7/

Metinde görülen geçmiş zaman ifadesi için -p+bildirme+şahıs eki de kullanılmıştır.

eyle-y-üp+dür 18a/10/

Geniş Zaman (-Ur; -r)

Fiilin belirttiği işin, oluşun vb. her zaman yapıldığını, her zaman yapılacağını ya da her zaman yapılmakta olduğunu bildirmek için kullanılır. İncelenen metinde şu şekilde karşımıza çıkmaktadır:

3. teklik kişi -(A)r, -(U)r	arturur 7b/8/, çıkarur 25a/13/, karşıur 74b/10/; bildürür 2a/2/, çekilür 67b/3/, gicidür 70a/9/ ağmazsa 80b/10/, karşımazsa 61a/12/, olmaz 8a/9/; bilmez 77b/7/, gelmezse 41b/3/, ölmezse 78a/1/
3. çokluk kişi -(A)rlAr, -(U)rlAr	bırakurlarısa 26a/8/, korğurlarısa 36a/2/ kúsarurlarısa 12b/4/; bişürürlerse 25b/10/, dirler 2a/4/, virürlerse 58a/9/

3.2.7.1.2.2. Tasarlama Kipleri

İstek Kipi (-A)

Tasarlama kiplerinden biri olan istek kipi, tasarlanan fiilin istendiğini ifade etmek için kullanılır. Metindeki örnekleri şu şekildedir:

3. teklik kişi -A	ağa 7a/2/, tola 7b/5/, vara 65a/9/; belüre 27a/7/, ide 8a/6/, gidere 85a/8/
3. çokluk kişi -A-lAr	ağıdalar 63b/7/, çıkaralar 31b/12/, oturalar 13a/11/ ; bileler 40b/6/, dürteler 16b/10/, tüküreler 53a/11/
1. çokluk kişi -A- vUz;-Uz	eyleyevüz 33b/8/

Şart Kipi (-sA)

Tasarlanan fiilin şarta bağlanması, istek, dilek gibi ifadeler bildirmemesidir. Metinde tamamı şart zarf-fiili görevinde kullanılan bu ekin örnekleri şu şekildedir:

3. teklik kişi -sA	ağrısa 49a/2/, dutılsa 81b/4/, korğısa 76a/13/; belürse 29a/9/, geçse 8b/5, yise 27a/1/
--------------------	--

3. çokluk kişi -sA-lAr korkşalar 42b/8/; bişürseler 27b/4/, dileseler 33a/10, isteseler 28b/2/

Gereklilik Kipi

Metinde sadece –mAK isim-fiili ile *gerek* kelimesinin kullanılmasıyla birlikte gereklilik kipi kurulmuştur, örnekleri şu şekildedir:

-mAK gerek bakmak gerek 4a/9/, kaynatmak gerek 28b/1/, şakınmak gerek 52b/11/; içmek gerek 55b/9/, eylemek gerek 80b/11/, virmemek gerek 64b/6/

Emir Kipi

Emir kipi, aldığı eklerden dolayı diğer kiplerden farklılık gösterir. İncelenen metindeki emir çekimleri şu şekildedir:

3. teklik kişi -gIl bilgil 2a/2/, 2b/2/, 2b/9/, 71a/13/

3. teklik kişi -sUn olsun 13a/10/, 39a/8/, 48a/8/

3.2.7.1.3. Birleşik Çekimler

İncelenen metinde sadece şart birleşik çekimi kullanılmıştır.

3.2.7.1.3.1. Şart

Geniş Zamanın Şartı

alursa 14a/8/, kalursa 72b/3/, varursa 19a/2/; değilürse 51b/12/, görürse 77b/6/, öldürürse 29a/11

3.2.7.2. Birleşik Fiiller

Birleşik fiiller, bir yardımcı fiille ondan önce gelen bir fiilin veya bir yardımcı fiille ondan önce gelen isim, sıfat veya zarf türünden bir sözcüğün birlikte kullanılmasıyla oluşmaktadır. Bu yardımcı fiiller her zaman diğer unsurdan sonra gelmektedir.

Bir Yanı İsim Bir Yanı Yardımcı Fiil Olan Birleşik Fiiller

İsimlerle kurulan birleşik eylemlerde yardımcı fiilin anlama etkisi yoktur. Yalnızca ismi fiilleştirerek ismin çekime girmesini sağlar. İncelenen metinde de *bul-*, *çek-*, *eyle-*, *et-*, *it-*, *id-*, *gör-*, *kııl-*, *ol-*, *ur-*, *ver-*, *vir-* yardımcı fiilleri isimlerle birleşik fiil yapmıştır:

bul-

- munzıc bul- 45a/4/, nuzc bul- 66b/5/, şifâ bul- 78b/6/

çek-

- sürme çek- 47b/3/ , şîşe çek- 51b/12/, zaḥmet çek- 47b/6/

it-/id-

- cimā^ʿ it- 10a/5/, faşd it- 49b/8/, ḥacāmat it- 42a/9/, iḥtirāz it- 10b/11/, ishāl it- 45b/11/, istifrāḡ it- 66a/7/, men^ʿ it- 8a/13/, taḳviyet it- 43b/13/, telyīn it- 50b/4/, 56a/11/, tenḳiye it- 69b/2/;
- fāyide id- 8b/11/, feraḥ id- 22a/13/, ḥareket id- 9a/9/, ḥōş id- 26a/8/, idrār id- 24b/12/, südde id- 26b/8/, süst id- 23a/1/, tefṭiḥ id- 25b/7/, teskīn id- 23a/1/

eyle-

- belīd eyle- 8a/11/, çoḡ eyle- 2b/12/, delālet eyle- 3b/6/, eyü eyle- 3b/5/, feraḥ eyle- 9a/12/, ḡuşşalu eyle- 9a/2/, ḥafīf eyle- 7b/3/, ḥazm eyle- 8a/3/, ḳabz eyle- 6a/7/, kāhel eyle- 8a/10/ , ḳat^ʿ eyle- 8b/10/, ḳavī eyle- 8a/5/, kızıl eyle- 7b/4/, mükedder eyle- 2b/11/, nerm eyle- 6a/5/, sāḳıṭ eyle- 6a/13/, sāḳıṭ eyle- 9b/12/, şaru eyle- 4a/11/, südde eyle- 9a/6/, süst eyle- 6a/11/, taḥlīl eyle- 2b/10/, za^ʿ īf eyle- 7b/7/, zāyīl eyle- 9b/9/, ziyān eyle- 7b/6/, ḥareket eyle- 3b/6/, tevāzu^ʿ eyle- 77b/4/, de^ʿ fa eyle- 28b/4/

gör-

- göz gör- 18b/12/

kııl-

- ḥām kııl- 7b/8/, şāfī kııl- 24b/2/, ziyāde kııl- 20b/4/

ol-

- acuk ol- 7a/3/, adı ol- 62a/11/, ağ ol- 30b/12/, ağrı ol- 60b/11/, ağrılmaz ol- 79b/10/, akmış ol- 67b/7/, bişmiş ol- 16b/7/, büyük ol- 30b/12/, çok ol- 8b/1/, gâlib ol- 63b/6/, gevez ol- 51b/10/, hâşıl ol- 5b/13/, iştihâsı ol-18b/2/, kavî ol- 36a/9/, nâkış ol- 18a/12/, şâfi ol- 4b/13/, semiz ol- 42a/4/, sersâm ol- 63b/5/, az ol- 71a/8/, büyük ol- 71a/7/, kara ol- 71a/6/, kıızıl ol- 71a/6/, şaru ol- 71a/7/, yeşil ol- 71a/6/, şâdir ol- 78b/13/, verem ol- 67b/10/, baş ol- 77a/3/, vebâ ol- 5a/8/, yâbis ol- 43b/9/, kabz ol- 67a/5/

ur-

- ağzına ur- 66a/5/, merhem ur- 75a/1/, sülük ur- 74b/6/

vir- /ver-

- kuvvet vir- 8a/6/, zahmet vir- 81b/7/, az vir- 19b/3/, çok vir- 19b/4/, fesâda vir- 6a/8/

Kurallı Birleşik Fiiller

Metinde fiillerden sonra zarf-fiil getirilerek ve *bil-*, *vir-* fiilleri kullanılarak birleşik yapılar kurulmuştur. Bu yardımcı fiiller, anlamları ile değil sadece yardımcı fiil işlevleri ile çekim unsuru olarak görev yaparlar.

- başarıbil-72b/13/; geçebil- 12a/9/, içüribil- 78b/1/, verebil- 4a/8/

Karmaşık Fiiller

Metinde fiillerden sonra bir sıfat-fiil ile “öncelik”, “alışkanlık” ve “niyet” gösterme işlevlerindeki ol- yardımcı fiili kullanılarak oluş ve kılışın zamanı ve tarzıyla ilgili özellik taşıyan birleşik yapıların kurulduğu görülmektedir.

- olmuş ol- 38a/6/, çıkmış ol- 2a/13/
- ağrılmaz ol- 79b/10/, dutar ol- 50b/10/

3.2.8. Fiilimsiler

3.2.8.1. İsim-Fiiller

Kimi zaman kalıcı isimler yapan bu ekler çoğu zaman fiillerden geçici oluş-kılış (hareket) isimleri yapmaktadır.

-mAK ağsırmağ 18b/4/, bağlamağ 81a/3/, kızmağ 53b/1/; derletmek 18a/11/, eylemek 3a/12/, gelmege 41a/4/

3.2.8.2. Sıfat-Fiiller

Hem yapım eklerine hem de çekim eklerine özgü özellikler taşıyan sıfat-fiil ekleri, zaman ve hareket kavramı taşıyan ama isim gibi kullanılan fiil şekilleridir. İncelenen metindeki sıfat-fiil ekleri şu şekildedir:

Geçmiş Zaman İfadeli Sıfat Fiiller

-dUK alduklarından 27a/1/, durduğundan 83a/4/, olduğu 61b/12/; belürdüğünden 71b/5/, eksildüğünden 63b/6/, eyledüğümüz 88a/8/

-mİş bağlanmış 48b/10/, kalmışmışın 14a/7/, ıslatmış 53b/12/; elenmiş 33b/13/, döğmişden 95a/1/

Geniş Zaman İfadeli Sıfat Fiiller

-An açılan 80b/5/, doğan 10a/10/, tolaşan 66a/9/; bitenden 79b/6/ *bişen* 27a/8/, *içen* 13a/1/

-mAz doğurmaz 10a/7/

Gelecek Zaman İfadeli Sıfat Fiiller

-AcAK alacak 3a/1/, yatacak 11b/8/; dökinecek 35b/3/, eyleyecek 4a/10/

3.2.8.3. Zarf-Fiiller

Fiillerden zarf yapan, şahıs ve zaman belirtmeyen, yalnızca hareket kavramı ifade eden, isim veya fiil gibi çekime girmeyen fiil şekilleridir. Bu ekler cümlede, yüklem anlamını çeşitli yönlerden tamamlayarak zarf yapar.

- **-A** ... göz rengi şararmak baş **sanca sanca** gelmekdür ' ilacı şol harâret gâlib... 42a/13/, ... hammâmda deri **tolâ tolâ** gele oturmak gerek kaçan gövde incelmege başlasa... 9a/3/;... 'alâmeti harâret kavî olub **göyne göyne** gelmek rengi şaruşağı... 67b/4/
- **-IcAK** ...issi otlarıla **olıcağ** kanı ve girü kalan hıltları 29a/3/,...içinde ısladalar tamâm **ıslanıcağ** yigirmi biş dirhem şeker... 38b/1/ ,... iştihâ dileye yimeyeler iştihâ **gelicek** te'hir eylemeye 6a/1/, ...hâcet vaktinde götüreler tamâm şâf **eriyicek** ipliceğin çekeler... 39b/6/
- **-IncA** ...bişmiş ola **şovınca** komış olalar hamırsuz etmek yimemek gerek 19a/13/, ...kuvveti **çıkınca** kaynadalar ve süzeler yimişler ve şuyı çıkar 40b/9/, ...şu içmeye mizâcı şovuk kişi iki sâ' at **geçmeyince** içmeye ta'âm... 7a/7/, ...bir buhrân günü **gelmeyince** hammâma koymayalar... 65a/8/
- **-IncAK** ...katı **şuşayıncağ** içeler mizâcı issi kişi ta'âmdan sonra 7a/6/, ...rutûbetin **gidermeyincek** ki ol issi şununı bakıyyesi kalub ... 82a/7/
- **-Ip, -Up** ... za'if eyler ve dâyim **oturub** hareket eylememek iştihâyı za'if eyler... 7b/7/, ... gövdesi toğru ola çalkoyın **yatub** ellerin ayakların boynın...19a/1/; ... südi **bişürüb** içmek gerek ağız-süd gibidür gic haız olub ... 21a/3/, ... müsteheil olmaz diblerin **kesüb** gidermek gerek yaprağından bişürmek... 31b/4/
- **-(y)I, -(y)U** ...boğaz tamarları tolu olub **çekilü çekilü** gelmekdür eger şafrâdan olursa... 51a/12/

İncelenen metinde sıfat-fiiller ve isim-fiillerin, araya iyelik eki geldikten sonra isim çekimi ekleriyle genişletilerek oluşturulmuş zarf-fiil şekilleri şunlardır:

- **-dUKCA** ... ditredür sonra **vardukca** az ditredür ve nevbetden ayılıcağ derlemegile ayılır... 63b/3/, kabz **oldukca** şafıla ya huğne-i leyyine ya mutavassıta ile telyin eyleyeler... 67a/5/; ... mâdde **bişdükce** katı ditretmek şöyle ki dişler birbirine doğuna... 66a/12/
- **-mAdIn** ... temerhindî ısladalar **ovmadın** on dirhem şeker üzerine süzeler içüreler... 64a/1/, ... kan ve biryân ki **şovımadın** örtmiş olalar ve kurbağa etidür... 76a/12/; ... la' uklar

gibi ‘amel **eylemedin** biraz uyuya tâ ‘ameli kavî ola... 13a/7/, ... ölür dahı **ölmedin** kendü şuratın ayinede bilmez olur... 77b/7/

- **-mAKdAn** ... kan **almağdan** ya müşhîl **içmekden** ya katı **kusmağdan** sonra 10a/4/, za‘îf **olmağdan** korkşalar kuşluğın et yidürelere ... 42b/8/; ... gönül **dönmekden** korkarlarısıa cülâbıla yoğuralar ... 36a/2/, ... müşhilile tenkıye **itmekden** sonra gözün kızılı gidince... 47a/13/

3.2.9. Ek-Eylem

İncelenen metinde isimlerin yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-fiilin bildirme ve şart kiplerine göre çekimi şu şekildedir:

Bildirme (İhbar) Geniş Zaman Çekimi

3. *teklik kişi* aklıkdur 73a/12/, balğamdur 53b/3/, marazdur 57b/5/; cigerdür 15b/9/, eksükdür 26b/10/, issidür 2a/10/
3. *çokluk kişi* buğûrlardur 81b/10/, kabarcuqlardur 70a/8/, marazlardur 53b/7/; merhemlerdür 81b/9/, sivilcilerdür 68b/6/, şerbetlerdür 81b/9/

Şart

varısa 71b/7/; gâlibise 44a/11/, gerekise 48a/8/

4. SÖZ VARLIĞI

Arapça ve Farsçanın Eski Anadolu Türkçesine ve Osmanlı Türkçesine etkisi ve bu etkinin hangi dönemde ne boyutta olduğunu tespit etmek için yazma eserler üzerinde söz varlığı bakımından ayrı ayrı değerlendirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Kitâb-ı Tıbb adlı eser üzerinde de böyle bir değerlendirme yapabilmek amacıyla eserde geçen sözcüklerin kökeni ve kullanım sıklığına bakılarak şöyle bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Dizindeki madde başları esas alınarak yapılan sayıma göre Kitâb-ı Tıbb’da kullanılan toplam 2587 madde başının 1379’u (%53.65) Türkçe; 784’ü (%30.30) Arapça; 200’ü (%7.73) Farsça; 56’sı (%2.16) Farsça+Türkçe; 29’u (%1.12) Yunanca; 63’ü (%2.43) Arapça+Türkçe; 22’si

(% 0.85) Türkçe+Farsça; 19'u (%0.73) Arapça+Farsça; 9'u (%0.34) Farsça+Arapça; 9'u (%0.34) Türkçe+Arapça; 6'sı (% 0.23) Türkçe+Farsça+Türkçe'dir.

5. SONUÇ

Bu çalışmada öncelikle eserin çeviri yazısı yapılarak sonrasında ses ve biçim bilgisi özellikleri çıkarılmış ve dil bilgisi incelemesi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

1. e-i meselesi açısından metnimizde i'den e'ye doğru bir seyrin olmasının yanında ikili kullanımlarında olduğu görülmektedir (bk. 2.1.1. Kök Hecede e / è / i).
2. Aslı uzun ünlülü sözcüklerin kök hecedeki uzun ünlünün ardından gelen ünsüzün ötümlüleşmiş olduğu örneklerle takip edilebildiği sözcüklere rastlanılmıştır (bk. 2.1.2.Ünlü Uzunlukları).
3. Ünlü uyumlarına bakıldığında kalınlık-incelik uyumunda tutarlılık görülürken düzlük-yuvarlaklık uyumunda aynı tutarlılıktan bahsedemeyiz. Bir sözcük bir yerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna bağlıyken başka bir yerde aynı sözcüğün bu uyuma bağlı olmadığını görmekteyiz (bk. 2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).
4. Sözcük kök veya gövdesinin gerek ötümlü gerek ise ötümsüz ünsüzle bittiği durumlarda eklerin tamamının ötümlü olduğu ve ünsüz uyumuna girmediği görülmektedir. (bk. 2.2.6. Ünsüz Uyumu)
5. Söz başı t-/d değişimindeki ikili kullanımlar, bu ses değişiminin tam olarak tamamlanmadığını göstermektedir. Bazı kelimelerin hem *d'li* hem de *t'li* yazılması bunun bir ispatıdır (bk.2.2.1.1.3. Ünsüz değişimleri).
6. Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik özelliklerinden biri olan ünlü yuvarlaklaşması olayını da metnimizde de görmek mümkündür.
7. Söz başı b->Ø olayının sadece bir örnekte korunduğu diğer kelimelerde eriyip kaybolduğu, birden fazla heceli kelimelerin ve eklerin son seslerinde bulunan -ğ/-g ünsüzünün düştüğü, azı sözcüklerde de -l->Ø, y->Ø düşmelerinin gerçekleştiği görülmektedir (bk. 2.2.4. Ünsüz Düşmesi).
8. Bulunma ve çıkma hali eki metnimizde daima *d'li* şekilleriyle kullanılmıştır. Eski Türkçede kullanılan *+din/+din* çıkma hali eki ise metnimizde sadece bir yerde geçmektedir (bk.3.2.1.1.3. Çıkma hâli eki: +dAn/ +dIn)

9. Geçmiş zaman ifadesi için metnimizde –dİ eki kullanılırken sadece bir yerde Harezmi Türkçesinin bir özelliği olan –p+bildirme+şahıs eki kalıbı kullanılmıştır (bk. 3.2.7.1.2.1. Bildirme Kipleri).
10. Gereklilik kipi için metnimizde -mAk gerek şekillerinin kullanıldığı görülmüştür (bk. 3.2.7.1.2.2. Tasarlama Kipleri)

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

1b

/1/ k̄itāb-ı h̄ükemā bunun beyānındur /2/ ki bir kimse eger h̄ükemā aḥvālinde ḥaber dār olmak murād /3/ bu kitāb içinde olan eczā`i cüz`iyye ve küllīyye /4/ isti`māl idüb her derd ü devā ire /5/ bu terkibi bilmeyen kişinüñ h̄ükemāsı dürüst /6/ degüldür lakin bilmegi merak idüb ve /7/ ḥayr du`ālar almak murād iderseñ buña ḡaflet /8/ eylemeye t̄izcek ṭabib olur bu cihet bir nice baḥş /9/ üzerine gelür her baḥş-i evvel kaṭ` olan için /10/ baḥş-i şānī devā için `add ider

2a

/1/ üçünci baḥş marāzların sebeblerin bildürür ve `alāmetlerin ve mu`alecelerin /2/ bildürür evvel bāb kim ṭıbbuñ `ilmin bildürür evvel baḥşün bilgil kim ḡidā kim /3/ yinür evvel ma`idede hażm olub ḡaynamış arpa şuyı gibi ḡalīz olur aña /4/ keylūs dirler andan şonra ma`deden cigere varur girü anda hażm olur /5/ aña keymūs dirler dört ḥılt anda ḥāşıl olur ya`nī ḡan şafrā balḡam /6/ sevdā andan şonra ṭamlara varur girü hażm olur a`zāya dökilür /7/ ḡanuñ ṭabī` atı ḥarr u raṭbdur ya`nī issidür terdür eyüsi oldur kim kıızıl ola /8/ ḡoḡusı yaramaz olmaya ṭatlu ola ḡatı şovuk ḡatı ḡalīz olmaya ḡan eyü /9/ ḡidālardan ḥāşıl olur et gibi nīm-birişt yumurda gibi şafrānuñ ṭabī` atı /10/ ḥārr ü yābisdür ya`nī issidür ḡurudur issi nesnelere ve ṭatlu nesnelere ve cerb /11/ nesnelere yimekten ḥāşıl olur balḡamuñ ṭabī` atı bāridür raṭbdur ya`nī şovukdur /12/ terdür şovuk ter ḡalīz ḡidālardan ḥāşıl

olur balık gibi yogurt gibi yaş şovuk /13/ yemişler gibi sevdānuñ tabī' atı bārid yābisdür ya' nī şovukdur huşkdur

2b

/1/ ğalīz kuru ğıdālardan ve katı issi nesnelere ve tuzlu nesnelere sarımsak /2/ gibi hāşıl olur her kanķı hılt kim göyünse sevdā olur bilgil kim ilk yaz /3/ aña rabī' dirler tabī' atı hārr u rağdur i' tidālele anda kan çok olur ahlāt /4/ harekete gelür çıbanlar şişler boğaz ağrısı çok vāķi' olur ve yayuñ tabī' atı /5/ hārr ü yābisdür aña şafrā çok olur kuvvet za' if olur şafrāvī sıtmalar /6/ çok olur hazm za' if olur iştihā za' if olur ve issi çok olur ve talağ /7/ büyük olur ve girü kalan sevdāvī marazlar çok vāķi' olur kışuñ tabī' atı /8/ bārid u rabıdur anda balğam çok olur ve balğamī marazlar çok olur zükām ve nezle /9/ ve su' āl ve bil ağrısı çok vāķi' olur bilgil kim katı issi havā beñzi /10/ şarardur ve rühları taħlil eyler ve kuvveti za' if eyler ve şuşadur ve çok /11/ derledür ve dimāğı za' if eyler ve havāsı mükedder eyler ve göz ağrısının çok eyler /12/ şovuk bedeni kavī eyler hazm eyü eyler ve beñzi kızıl eyler ' alāmetler bilmek kan /13/ ğālib olmağ ' alāmeti uyku çok gelmek ve çok gerinmek ve çok esnemek ve kan

3a

/1/ alacağ yirleri gicimek ve gövde ağır olmağ ve burın becid kanamağ ve ağız yeri tatlu /2/ olmağ ve gövdede sivilceler ve çıbanlar çıkağ ve deri çekilü çekilü gelmek /3/ beñzi ve dili kızıl olmağ düşde kızıl nesnelere görmekdür ve havāsı mükedder /4/ olmağ ve çok zaman kan almamağdandır şafrā ğalib olmağ ' alāmeti ağız acı /5/ olmağ ve çok şuşamağ ve uyku eglemek ve ta' ām iştihāsı za' if olmağ /6/ ve gözler ve beñzi şaru olmağ ve gönül dönmeğ ve düşde şaru nesnelere ve od /7/ ve issi nesnelere görmekdür balğam ğālib olmağ ' alāmeti ağız yeri çok olmağ /8/ ve hażmı za' if olmağ ve gövde süst olmağ ve ağır olmağ ve az şuşamağ /9/ ve çok uyumağ ve kāhel olmağ ve düşde şular ve yağmurlar ve şovuklar /10/ görmekdür ve gövde şovuk olmağdur sevdā ğalib olmağ ' alāmeti /11/ aruğ olmağ ve gövde rengi karaşağı olmağdur ve ma' ide issi olub göynemek /12/ ve ta' ām iştihāsı kavī olmağ ve uyku gelmemek ve fāsıd fikirler eylemek ve kan ğalīz /13/ ve kara olmağ ve gövdede kıl çok olmağ ve düşde ölümler ve korkulu düşler ve qaralar

3b

/1/ ve uçurumlar görmekdür nabız bilmek şol kişinüñ kim nabzın tutalar /2/ gerek kim kaķımış ya korkımış ya katı sevinmiş ya açlıkdan za' if olmuş ya /3/ toklıkdan şaķil olmuş ya çok hareket itmiş

olmaya bu şartlar saklanduğından /4/ sonra nabz seri^c olursa ya^c ni tiz tiz hareket eylerse hararet /5/ delalet eyler eger baⁱ olursa ya^c ni gic gic hareket eylerse burudete /6/ delalet eyler eger orta hareket eylerise i^c tidale delalet eyler eger ^c ariz /7/ olursa ya^c ni tamar tolu ve inlu olursa rutubet ve madde coklugin delalet /8/ eyler eger rakik olursa ya^c ni tamar ince olursa yubuse ve madde azligina /9/ delalet eyler eger mesrif olursa ya^c ni key yuksek olursa hareket hararete /10/ delalet eyler eger munhafiz olursa ya^c ni asak hareket eylerse hararet azligina /11/ delalet eyler kavⁱ olursa ya^c ni kuvvetile hareket eylerse kim barmaklara katı katı dokuna /12/ mizacu^ç kuvvetine delalet eyler eger za^c if olursa kuvvet za^c ifligina delalet /13/ eyler eger leyyin olursa rutubete delalet eyler eger şulb olursa ya^c ni

4a

/1/ tamar katı çekilmiş gibi olursa yubuse delalet eyler eger har^r olursa ya^c ni tamar /2/ issi olursa hararete delalet eyler eger barid olursa ya^c ni tamar şovuk olursa /3/ burudete delalet eyler eger mustevi olursa ya^c ni bir duzeve olursa eyudur /4/ bedenun hoşligina delalet eyler eger muhtelif olursa bedenun hali yavuzligina /5/ delalet eyler pes eger hem seri^c ve hem leyyin olursa kan galibligina delalet /6/ eyler eger seri^c ve şulb olursa safra galibligina delalet eyler eger baⁱ ve leyyin /7/ olursa balgam galibligina delalet eyler eger baⁱ ve şulb olursa sevdā galibligina /8/ delalet eyler karure bilmek karure tamlacak nesne yimedim ve nesne icmedim /9/ evvel isemekde kim tamam esya bakmak gerek bir gun ilkinden karurenun rengin /10/ tagyir eyleyecek nesne za^c firan gibi terreler gibi yimek gerek zirā za^c firan karurenun /11/ rengini şaru eyler terreler yeşil eyler dahı gerek kim katı şusuzluk açlık /12/ ya çok uykusuzluk geçürmeye gerek ya katı kakımış olmasa gerek uc sa^c atden /13/ sonra karureye bakmak gerek bes evvel karureyi depredeleler andan bakalar eger rengi

4b

/1/ turunc kabı rengi gibi olursa rayihasi katı yiyir olmazsa kivami katı galiz ve katı /2/ rakik olmazsa belki mu^c tedil olub ve safi olursa ya dibinde ya çevresinde /3/ ya üstinde galizrak şakil olursa kim ana rusub dirler i^c tidale ve nuzca ya^c ni /4/ hıtlarun bişdüğüne delalet eyler eger kızıl olub bulanuk olursa kan /5/ galibligina delalet eyler eger katı kızıl olub ya kara olub afi ve rakik ya^c ni şovik /6/ olursa sevdā galibligina delalet eyler eger bozrak ve bulanuk olursa balgam /7/

ğalibliğına delâlet eyler eger katı şaru olub şâfi ve raķik olursa şafrâ ğalibliğına /8/ delâlet eyler eger köpügi çok ve ğalîz olsa balğam ve yil çoklığına delâlet /9/ eyler ve her qarûre kim aķ ya şaru ya kızıl olmaya yavuzdur helâklığa delâlet /10/ eyler ne kadar kim qarûre şaru ya kızıl ola ol kadar harârete delâlet eyler /11/ ne kadar kim aķlığa mâyil olursa burûdete delâlet eyler evvel baħşuñ ikinci /12/ bâb tıbbuñ ‘ ilmin bildürür havâ tedbirin bilmek eyü havâ oldur kim /13/ mu‘ tedil ola katı şovuk ya katı issi olmaya şâfi ola düttün ve buħâr qarışmış

5a

/1/ olmaya yaramaz ağaçlar ve katı yiyir otlar olmaya koz ağacı ve encir ağacı ve kerdeme /2/ gibi olmaya açuk yirde ola divârlar aralığında olmaya eyü şovuk yiller /3/ doķunur yirde ola çukur yirde olmaya bil kim yüksek yire ya düz yire ola tarlıķda /4/ olmaya ve gerek kim evün saķfi yüksek ola kapusu gün doğusıla furyasında /5/ ola ve gün doğusu yili eve gire ve evün ekşerine güneş irişe /6/ havâ müteğayyir

olmaķda vebâdan yavuz yoķdur vebâ havâ müte‘ affin olmaķdan /7/ ya‘ nî yimekten ğaşıl pes gerek kim kaçan vebâ ‘ alâmeti belürse beden tenkıye /8/ eyleyeler kan almaķ ya müşhil içmek ile ammâ vebâ olduğundan sonra /9/ müşhil içmek yoķdur meger zârûret ola ve dâyim ekşi anar şuyın şekklerle /10/ ve sikencübîn şarâb-ı ğummâz ve şarâb-ı lîmün ve şarâb-i ribâs ve şarâb-ı şandal /11/ ve şarâb-ı verd-i tarî ve şarâb-ı tuffâh içeler ve helvâlardan ve tatlu /12/ yimişlerden ve balıķdan ve yoğurtdan perhîz eyleyeler ve çok ğareket ve cimâ‘ /13/ eylemeyeler ve çok yimeyeler ve ac ve şusuz olmayalar ve ğammâma az varalar

5b

/1/ belkim zârûret olmayınca vermeyeler ve laşif ğidâlar yiyeler ve tavuķ eti ve /2/ ve bilücler eti gibi ekşi anar şuyıla ya lîmün şuyıla ya sirke ya kâdün tuzluğıla /3/ ya kuruķ şuyıla ya turınc ya sumakıla yiyeler fi’l-cümle bârî ekşi /4/ nesneler yimek gerek ve elma ve ayva ve emrûd ve ekşi anar ve turınc yimek eyüdür /5/ şuyıla biraz gil-i ermenî ve biraz sirke katub içeler ve ev içine mersin döşeyeler /6/ ve gül şuyıla sirke saçalar ve şandal ve topalaķ ve kâfûr ve ‘ üd ve ğünlük misk /7/ ve ‘ anberile buħûr eyleyeler evķât tiryâķ-ı fâruķdan kim aña tiryâķ-ı ekber dirler /8/ bir dirhem şarâb-ı ğummâzıla içeler ğidâlar tedbir ğidâlardan arı buğdây /9/ etmegi ve irkek şişek eti ve emer buzağu eti ve emer oğlaķ eti ve tavuķ /10/ ve keklik ve dürrâc eti ve ğügercin yavrusı ve kaz eti nim-birişt yumurda /11/ ve kere yağı ve sâyağı yimek gerek yimişlerden vaķtinde üzüm ve encir

/12/ yiyeler ve kalan yemişlerden ve terelerden çok yimeyeler ve gerek kim gıdayı iştihāsuz /13/ yimeyeler şol kadar yiyeler kim kuvvet-i beden hāşıl ola çok yiyüb ma‘deyi

6a

/1/ şaķil eylemeyeler belki dahı iştihā dileye yimeyeler iştihā gelicek te’h̄ir eylemeye /2/ ta‘ām yiyüb ardınca tizcek ol hażm olmadın bir ta‘ām dahı yimeyeler /3/ ve ta‘ām yimekte çok eglenmeyeler ve ta‘āmı yiyüb tizcek hareket eylemeyeler /4/ belkim birkaç adım yürüyeler kim ta‘ām ma‘idede karar tuta ve ta‘āmuñ evvel lañifin /5/ yiyeler andan ğalizin yiyeler şol yemişler kim tabi‘atı nerm eyler üzüm ve encir /6/ ve erük ve hıyar ve karpuz gibi ta‘āmdan ilk yiyeler ve şol yemişler kim kabz /7/ eyler elma ve ayva ve emrüd gibi ta‘āmdan sonra yiyeler kavun hic gıda ile /8/ bile yimeyeler zirā ki gıdayı fesāda virür aşları issi günlerde şovukıraq /9/ yiyeler şovuk günde issirekiken yiyeler ekşi nesnelere çok yimek gövdeyi kurıdur /10/ ve tiz kocaldur ve siñirlere ziyān ider tatlu nesnelere çok yimek ma‘deyi /11/ süst eyler gövdeyi kızdurur tuzlu nesnelere çok yimek gövdeyi kurıdur /12/ aruk eyler tatsuz nesnelere isfanāh ve rişte aşu gibi çok yimek iştihāyı /13/ sākıt eyler tatluñun mazarratın ekşi giderür ekşiniñ tatlu giderür tuzluñun

6b

/1/ yağlı giderür gıdayı günde iki kez yimek gerek şafrāvi mizāc kişinüñ gıdası /2/ şovuk ve ter nesnelere olsa gerek erük aşu ve isfanāh ve cev-āb ve kabaķ /3/ aşu ve semiz et ve nārdāng gibi demevi mizac kişinüñ gıdası şovuducu /4/ ve kanı kat‘ eyleyici nesnelere olsa gerek sumak ve ‘unnāb ve mercimek ve māş /5/ ve limün ve turunç nārin ve kuruķ aşu gibi balġamı kişinüñ ısıdıcı ve balġamı kat‘ /6/ eyleyici aşlar olsa gerek nohūd āb dārşiniñ ola balġam ve keşür aşu ve birinc /7/ aşu ve ‘aşfur tohım aşu gibi sevdāvi mizāc kişinüñ ter eyler gıdalar olsa gerek /8/ semiz koyun eti ve semiz tavuķ eti kim şorvalu yahni büşürelere ki aña isfidbāc-ı meslūka /9/ dirler ve rişte aşu ve nim-birişt yumurda gibi hic vaķtde /10/ yoġurdıla balıķ ya yumurda ile balıķ yimek gerek ki yavuz marazlar getirür ve hic ekşi /11/ nesneyile yoġurt ya süd yimek gerek ve başı yiyüb üstine üzüm /12/ ve hersiye yiyüb üstine anar yimek gerek ve sirkeyile birinc yimek gerek /13/ şular tedbiri şularuñ eyüsi oldur kim tatlu ve şāfi ve tiz siñer

7a

/1/ vezni yeyni ola şovukda tiz şoviya isside tiz ılıya ırmaķ şuyı ola kim /2/ arı toprak üzerine ya arı taşlar üzerine aķa furyasın yaña ya /3/ gün toġusından yaña aķa üsti acuk ola eger taġdan ovaya

/4/ açarsa yigirek ola eger ırmağ suyu bulunmazsa bınarlar ve çeşmeler şuyın içeler /5/ bes bunun gibi şunun şovduğundan ki katı şovuk ve ılıcağ olmaya katı /6/ şuşayıncağ içeler mizacı issi kişî ta'āmdan sonra yarım sâ'at /7/ geçmeyince şu içmeye mizacı şovuk kişî iki sâ'at geçmeyince içmeye ta'ām /8/ yiyüdururken dağı acla icmeyeler meger şol kişî kim ma' desi katı issi ola /9/ ve hareket eyleyüb ve şulu yimişler yiyüb ve cimā' dan sonra ve hammām içinde /10/ ve hammāmdan çıkub şu içmek veya şovuk nesnelere içmek yavuzdur ve yağmur şuyı /11/ eyüdur hafifdür lakin tiz müte' affin olur ve kuyular şuyı ve ne kim aña benzer vardur /12/ yaramaz içmemek gerek ve karlu ve buzlu şular gālīzdür zāruret olmayınca /13/ ki hararet key gālīb ola içmemek gerek ve gālīz şuları kaynatmağ lafif

7b

/1/ şalāha getirür hareket eylemek tedbiri hareket şol vağt itmek gerek kim gıdā /2/ tamām hażm olmuş ola girü gıdā yimege iştiħası tamām gelmiş ola bes ol vağtin /3/ i' tidāle hareket eylemek bedeni hafif eyler iştiħayı açar ve bedeni i' tidāle /4/ kızdurur beñzi kızıl eyler a' zāyı kavī ve yumuşağ eyler i' tidāle hareket oldur kim /5/ gövde kızmağ başlaya deri tola tola gele derlemege başlaya ammā çoğ /6/ hareket eylemek ki çoğ derlede ziyān eyler kuvveti sākıt ider a' zāyı /7/ za' if eyler ve dāyim oturub hareket eylememek iştiħayı za' if eyler /8/ balğamı arturur hıltları hām kıılır havvāsı belid eyler gövdeyi i' tidalile /9/ i' tidalile hareket gibüdur semirdür fażālātı taħlil eyler kağımağ ve sevinmek /10/ gövdeyi kızdurur korğmağ ve guşşalanmağ gövdeyi şovidur uyumağ tedbiri /11/ eyü uyku oldur kim muttaşıl ola ve kuşku olmaya gıdā hażm olmağ başlayacağ /12/ yatalar gicede ve gündüzde sekiz sâ' atden artuğ ve eksük itmeyeler eger /13/ gündüz uyumağdan çāre olmaya öyleden öñdin uyıyalar yatıcağ evvel

8a

/1/ biraz sağ yana yatalar andan sonra çoğ zamān şol yaña yatalar andan /2/ sonra girü sağ yaña döneler karnı üzerine yatmağ ta'āmı hōş hażm /3/ eyler arğa üstine yatmağ yavuzdur yüz marāzlar getirür bāri gicelü gündüzlü /4/ sekiz sâ' atden artuğ uyumayalar bes kağan kim bu resme ki itdüñ /5/ i' tidalile uyuyalar kuvvetleri kavī eyler armağı giderür gıdāyı hażm eyleye /6/ bedeni tertib ide dimāğ kuvvet vire kağan kim key çoğ uyusa bedende havāsları /7/ belid olur beden ve dimāğ şağil olur ve şovuğ olur uyımayub çoğ /8/ zamān uyanuğ olmağ dimāğı kurıdur ve zā' if eyler 'aklı muħit

olur ta'āmı haẓm /9/ olmaz gündüz uykusu yavuzdur beñzi şarardur talağı büyüdür ağızi yiyidür /10/ nezleyi ve balğamī marazları arturur kāhel eyler iştihāyı za'if eyler zihn /11/ belid eyler ammā bir kişi uyumağı 'ādet idinse def'aten terk eylememek /12/ gerek belki tedricile komağ gerek istifrāğ tadbiri kaçan ki ṭabī'atı /13/ fazla def' eylemek istihā men' itmek yokdur pes eger ṭabī'at kabz olsa

8b

/1/ cerb şorvalarıla bāzusu ya isfanāh çok ola 'asfūr tohım şorvasıyla /2/ nerm eyleyeler ya besfāyic şarābın ya mükerrer benefşe şarābın ya erük /3/ ya temürhindi ısladalar biraz kaçūnā lu'abıyla içerler ya terencübin /4/ ya şir-hişle vireler tōb olmazsa şān getürdeler ya yumuşak hukne eyleyeler /5/ ve eger ṭabī'atı çok geçse sumağ aşı ya koruğ ya nār-dānk döğilmiş /6/ ya kaçūn tuzluğı ya elma aşı ya ayva aşın yiyeler eger mizācı şovuk /7/ olsa şakız ve dārçinī ve kimnūn ve dār-ı fūlfül ve 'ūd katalar hāmmām /8/ tadbiri hāmmāmlaruñ eyüsü oldur kim eski ola şuyı tatlu ola ve gin /9/ ola havāsı ve şuyı mu'tedil ola katı issi veya şovuk olmaya hāmmām bedenūñ /10/ fazālātın teni taḥlil eyler deri arıdur ishāli kat' eyler mesāmları açar yili /11/ taḥlil ider uyuzı ve giciyügi giderür sivilcilere ve çibanlara fāyide ider uyku /12/ getürür armağı giderür hıtları bişürür lakin 'āzāyı za'if ve süst eyler /13/ şişe ve cirāhata ve sınık olana ve toḥmelü kişiye ziyān eyler hāmmāmda çok

9a

/1/ oturmak ğaşī ya' nī uş gitmek ve hafakān ya' nī yürek oynamak getürür /2/ göñülü ğuşşalu eyler mücāme'at ve ta'ām iştahāsın za'if eyler mādām /3/ ki hāmmāmda deri tola tola gele oturmak gerek kaçan gövde incelvege başlasa /4/ hātır melül olsa çıkmak gerek hāmmāmdan çıkıcağ kalıñ ton geymek /5/ şovukdan şakınmak gerek husūsā kış güninde ta'ām yiyüb hāmmāma /6/ girmek ya hāmmāmdan çıkub tizcek ğidā yimek semirdür lakin südde eyler /7/ ya' nī tamarlaruñ polin tutar ta'ām haẓm olduğından sonra hāmmāma /8/ girmek semirdür südde daḥı eylemez acla hāmmāma girmek aruğ eyler gövdeyi /9/ kurıdur semüz kişi kim az hareket ider ola gerek ki hāmmāmda key derleyince otura /10/ mizāc-ı huşk aruğ kişi gerek ki hāmmāmda az otura mu'tedil şudan /11/ çok dökinē şovuk şuya girmek bedeni ve kuvvetleri kavī eyler ve göñülü /12/ feraḥ eyler şovuk şuya şol kişi gire kim yigit ola ya koca ya oğlan olmaya /13/ ishāli ya toḥmeyi ya nezlesi ya zükāmı olmaya ma'desi za'if

9b

/1/ olmaya cimā' dan ya hareketden sonra çok uyanıklıktan sonra /2/ girmeyeler yaz gününde öyle vaktinde girmek fazlaları ve balgamı taḥlil /3/ eyler uyuzı ve giciyüḡi giderür ditremege ve kötürümlige fāyide ider cimā' /4/ tedbīridür gerek ki cimā' ta'ām ma'idede cigerde haẓm olduğundan /5/ sonra ideler beden mu' tedil olıcaḡ ideler mādām ki şehvet key ḡavī ve menī /6/ key çok olmaya itmeyeler eyü cimā' uḡ ' alāmeti oldur ki cimā' dan sonra /7/ ḡıfat ḡāşıl ola ya' nī uyḡu gele bunun gibi cimā' çok marazlara ki sevdāvī /8/ ve balgamī ve demevī ola fāyide ider gönli ferah eyler ḡuşsa ve ḡaḡımaḡı giderür /9/ yaramaz fāsıd fikirleri zāyıl eyler cimā' ḡacet olıcaḡ itmemek bes cigerinün /10/ ve göz ḡararmāḡ ve gövde şaḡıl olmaḡ ve ḡāya ve budlar daḡı bez yirleri şişmek /11/ ve diz ve bil aḡrısı getirür pes ḡaçan ki girü cimā' eyleseler bu marazlar /12/ tüzcek girü zāyıl olur çok cimā' eylemek ḡuvveti sākıḡ eyler ve ta'ām /13/ iştihāsın za' if eyler göze ve sinirlere ḡatı ziyān eyler ditremek

10a

/1/ getirür yüregi za' if eyler ḡafaḡān getirür rūḡları ekser gövdeyi /2/ ḡarıdur uyḡusuzlık getirür gövde ḡılın çok eyler ḡaşı ve kirpüḡi az eyler /3/ acla ya şuşuzla ya ta'ām yiyüb ḡatı şaḡıl olub ḡammām içinde ya /4/ ḡan almaḡdan ya müşhīl içmekden ya ḡatı ḡusmaḡdan sonra ya işemesi /5/ gelüb ya yili ḡıḡası gelüb ya ayruḡsı ḡaceti olub cimā' itmek /6/ yavuzdur ḡavī ' avrata ya ḡatı kiçi ḡızcuḡaza ya çok zamān cimā' /7/ idilmemiş ' avrata ya şayru ' avrata ya oḡlan doğurmaz ' avrata /8/ ya bikir ḡız oḡlana ya ḡirkin ' avrata ya gönlün dilemedüḡi ḡişiye /9/ cimā' itmek yaramaz za' if eyler ḡāyız ' avrata ya loḡūşaya cimā' /10/ itmek key yavuzdur ol cimā' dan doğan oḡlan meczūm olur cimā' vaktinde /11/ ' avrat erün üstine ḡıḡmaḡ key muḡātaradur şaḡınmaḡ gerek calḡ /12/ urmaḡ yavuzdur erligi za' if eyler ḡuşsa arturur faşıllar tedbīri ilk /13/ yaz olıcaḡ ḡan almaḡ ve müşhīl içmek gerek ḡusmaḡ gerek gövdeyi

10b

/1/ ḡatı ḡızdurur tertīb eyleyen nesnelere gibi çok yimemek gerek ve çok /2/ hareket eylememek gerek ḡelvālar yimemek gerek ḡammāma çok girmemek gerek /3/ acı ve tuzlu nesnelere yimemek gerek yufḡa panbuḡlu ḡaftanlar giymek gerek /4/ demevī mizāclu ḡişiye didüḡümüz ḡıdālardan yimek gerek yāy faşında /5/ hareket eylemek gerek gölgelerde oturub rāḡat olmaḡ gerek /6/ gövdeyi ḡızdurur ve ḡarıdur nesnelere yimemek gerek ḡıdā az yimek gerek /7/ yaş yimişler erük ve

hıyār ve karpuz gibi çok yimek gerek şonına /8/ sikencübîn sükkeri içmek gerek tā müte‘affin olmaya ve eski kettān /9/ bizin geymek gerek ve kasmağ hācet olursa kasmağ gerek /10/ şafrāvī mizāc kişiye didüğümüz ğidālardan yimek gerek göz faşında /11/ gövdeyi kızdurur nesnelere ihtirāz itmek gerek cimā‘ı çok itmemek /12/ gerek şovuk şuya girmemek gerek katı şovuk şu içmemek gerek /13/ başı şovuk şudan kaçınmağ gerek baş açmamağ gerek ki zükām ve nezle

11a

/1/ getürür şovuk yirde yatmamağ gerek gicelerde ve şabağlarda başı /2/ ısıcağ dutmağ gerek yemişlerden çok yimemek gerek kasmağdan şağınmağ /3/ gerek sevdāvī mizāc kişiye didüğümüz ğidālardan yimek gerek /4/ kışın issi tonlar ve kalın panbuğlu geyeler ğalīz ğidālar yimek gerek /5/ herise ve hamırlu rişte ve dāne birinle issi otlarıla kalyeler ve kebāblar /6/ ve biryānlr ve şarāb-ı limūn ve sikencübîn ve karpuz şuyı nebāt şekkerile /7/ kabağ ve hıyār şuyı ve cev-āb şekkerile ya şarāb-ı nīlūferile ve tohumkan /8/ ve hıyār tohumı südin şekkerile içürelr ğidālardan şol şafrāvī didüğümüz /9/ ğidāları vireler şafrā arturur nesnelere ihtirāz eyleyeler eger balğam /10/ ğalīb olsa bir bucuğ dirhem ya iki dirhem ğāriğūn şarāb-ı uşūl /11/ katub yeledeler ya hab eyleyeler cūlābıla yutdurular bir dirhem buyan dibin /12/ kabı şoyulmuş nim-kūft döğölmiş ve bir kabzā‘ı tāze rāziyāne ve biş dirhem /13/ kabı şoyulmuş haţmī kaynadalar on iki dirhem şekker üzerine süzeler iki

11b

/1/ sā‘ atden şonra üstine içürelr dağı kavī olmağ isterlerise biş /2/ dirhem nīm-kūft sürincān yidi dirhem çekirdegi çıkmış kızıl üzüm /3/ üç dirhem anīsūn bile kaynadalar içürelr ‘ameli dökinecek maţbūğ-ı fākihede /4/ didüğümüz nesneyi içürüb kuşdurular ve şarāb-ı tuffāğ ve şarāb-ı verd-i tarī /5/ her birinden on iki dirhem lisānū‘ ş-şevr şuyıla ezüb gül şuyı /6/ katub bucuğ dirhem reyğān ya‘ nī feslikūn tohumın ağızda dutub içeler tavuğ /7/ meslūğasın yiyeler her ğün şarāb-ı uşūl ve şarāb-ı ustūğūdūs ve şarāb-ı limūn /8/ ve şarāb-ı besfāyicile içürelr gice gice yatacağ vağtın ğülengübîn ve zencebīl /9/ ma‘ cūnıla yidürelr ğidālardan ki balğamī didüğümüz ğidālar bal ve ğügercin eti serçe /10/ eti ve keklik eti ve av etlerinden tavşan ve geyik eti gibi yidürelr ve balğam /11/ arturur nesnelere ihtirāz ideler ve şovuk şudan çok içmeyeler açuğ /12/ yirde ve ağar şular katında yatmayalar balğam ğalīb olursa buyān dibin turağ /13/ otıla ve turb tohum ya yaprağıla kaynadub bal üzerine süzüb içüb kasmağıla

12a

/1/ gidereler eger sevdā ġālib olsa maṭbūḥ-ı eḫīmūn vireler maṭbūḥ-ı eḫīmūn /2/ oldur ki maṭbūḥ-ı fākiheye altı dirhem yunılmış dögilmiş besfāyic ve üç direm /3/ kābilī helīle ḫabı nīm-kūft dögilmiş ve dört dirhem hindīhelīle nīm-kūft /4/ dögölmüş ve bir mişḫāl aḫ ġārīḫūn ḫatalar tamām ḫaynayıcaḫ dört direm /5/ aḫrīḫī eḫīmūn biraz bādem yağıla ovalar bir pāre seyrek kettān bizine /6/ bağılayalar ol otlaruḫ içine bırağalar ki birkaç ḫaynaya andan şonra indürelər /7/ şol nesnelər üzerine ki maṭbūḥ-ı fākiye didük süzeler üstine bucuḫ dirhem /8/ rāvend-i çinī yumşaq dögölmüş ve yarım dirhem ḫacer-i ermeni ve yarım dirhem lāciverd /9/ şaçalar içürelər eger ġārīḫūn ġāyet eyü olursa ki dögmedin elekden gecebile /10/ ḫaynatmayalar elekden gecürüb şonra üstine şaçalar andan şonra maṭbūḥ-ı fākiheye /11/ didüğüümüz işleyeler ġidālardan ol ġün semiz tavuḫ meslūḫasın yidürelər şerbetlerden /12/ her ġün şarāb-ı ḫarīr ve şarāb-ı ḫummāz ve şarāb-ı lisānū‘ ş-sevr ve şarāb-ı şāhterac /13/ ve şarāb-ı limūn ve şarāb-ı nīlūfer lisānū‘ ş-sevr şuyıla içürelər ve sevdāvi mizāc

12b

/1/ ḫişiye didüğüümüz ġidāyı yidürelər sevdā arturur nesnelerden saḫınalar mārūl /2/ ve ḫıyār ve şınḫıyār ve ḫarpuz çok yiyeler şuyı tatlu mu‘ tedil ḫammāma becid gireler /3/ şuşuzluğa acılığa şabr eyleyeler eger buyān dibin ḫaynadub bal üzerine /4/ süzüb açub ḫusarlarısa ya balıla bişmiş sikencübīn buyān dibi şuyıla içüb /5/ ḫusarlarısa fāyide eyleye şol ḫişinüḫ ki mizācı issi ola nīlūfer ve ġöl ve ḫinnā çiçeği /6/ ve mersīn ve söğüt yaprağı ve benefşe ve şandal ve kāfür ve tāze ḫıyār /7/ şoyub ve ġöl şuyı yiyeler rāḫat olub bir arada otura ve anun ki mizācı sovuḫ /8/ ola misk ve ‘ūd ve ‘anber ve yāsemīn ve nergis yıylaya ve i‘tidālile ḫareket eyleye /9/ çok çok uyumaya bilmek ġerek ki ḫatı isside ya ḫatı şovuḫda müşhil virmemek /10/ ġerek meger ḫatı zārüret ola belki ilk yazın ve ġüzin virmek ġerek /11/ ḫocalara ve tıfıl oğlanlara virmemek ġerek evvel birkaç ġün münzic virüb /12/ ḫılıḫı bişürmek ġerek andan müşhil virmek ġerek meger ki marāzı ḫārrola ya‘ nī /13/ tiz ḫōş olur ya tiz oldurur ola ya mādde ḫatı ḫareket ġelmiş ola bes munzic

13a

/1/ virüb eylemek ġerek belki tizcek müşhil virmek ġerek müşhil içen /2/ ḫişi ġerek birkaç ġün becid ḫammāma gire her ġün mu‘ tedil riyāzet eyleye ġālib /3/ olan ḫılıḫı münāsibi ġidālar yiye muvāfiḫ münzic şerbetler içe ḫabī‘ atın ter /4/ eyleye cerb şorvalarıla meslūḫalarıla ya yumşaq ḫuḫneyile ki ḫabī‘ at ḫabızken müşhil /5/ virmek muḫāḫaradur ḫa‘ āmına toz az ḫatalar müşhil içenüḫ

yiri havāsı gerek biraz /6/ harāret māyīl ola kati issi ya şovuk olmaya kaçan kim müşhil içe eger kuvvetlü müşhil /7/ ise hablar la' uklar gibi 'amel eylemedin biraz uyuya tā 'ameli kavī ola eger za' if /8/ müşhil ise maṭbūḥlar nuḳū'lar gibi uyımayalar uyumaḳ 'amelin kat' eyler ya za' if eyler /9/ ammā müşhil 'amel başladuğından Őnra uyumaḳ yoğdur gerekse kavī müşhil olsun /10/ gerekse za' if olsun zirā' amelin za' if eyler gerek müşhil içüb çođ hareket /11/ eylemeyeler belki oturalar zīrā aчуқ hareket eylemeklik 'amelin kat' ider müşhil üzerine /12/ nesne yimek 'amelin kat' eyler gerek ki müşhil içdükleri vağtin ma'ide ta' āmdan /13/ ḥāli ola ta' ām yimek iřtihāsı henüz durmamış ola her kim acla müşhil içmege

13b

/1/ katlanımazsa biraz cev-āb ya biraz anār řuyın içe eger vađit issi olsa dārū ḥabbı /2/ ise ya lu' ūḳısa gicenüñ üç bařşinde ya iki bařşı gicecek içmek gerek /3/ eger maṭbūḥ ya nuḳū'ısa seđer vađtinde içmek gerek eger havā řovuuđısa ḥabb-ı lu' ūḳ /4/ seđer vađtinde içmek gerek eger maṭbūḥ ya nuḳū'ısa řuřluđıñ içmek gerek eger /5/ müşhil içüb göñil dönerse ayva ya elma ya anār çeyneyüb suyn yudalar ve gül /6/ řuyıla sirke kim güneřde göyünmiř toprađa řaçılmıř ola yıylayalar řaḳız çeyneyeler bāzūların/7/ regbend ile bađlayalar her kim müşhilüñ rāyiḥasından müteneffir olsa burın delüklerin /8/ panbūḳıla duta her kim müşhilüñ ta' mından uřana řarḥūn ya 'unnāb yaprađın çeyneye /9/ maṭbūḥlar fātiriken ılıcađıken içmek gerek eyüdüř ḥabb üstine issi řuya ya münāsib /10/ muđlāb içmek gerek ki arada her kim ot içdüğinden sonra göbegi bursa issi řu /11/ içe birkaç adım yūriye müşhil içecek şovuk řuyıla istincā eylemeye belki issi řuyıla /12/ istincā eylemek gerek ki müşhil içmekden birkaç gün ilk ve birkaç gün Őnra kati /13/ guřşadan kati řorřmađdan ve kati řaḳımađdan ve cimā' dan ve çođ hareketden perḥiz

14a

/1/ eyleyeler müşhil içmek güninde çođ řon geymeyeler igen dađı yufka řon geymeyeler ve müşhil /2/ güninde şovuk řudan řaḳınalar ol gün fātir řu içeler gül řuyıla dārūnuñ /3/ 'amelin maḥrūru'l-mizāc kiřiden řarāb-ı tuffāḥıla ve řarāb-ı verd-ı řariyıla řaṭūnayıla kat' /4/ eyleyeler mebrūdu'l-mizāc kiřiye bu řarāblar reyḥān toḥumıla içirüb kat' eyleyeler müşhilden /5/ ve řuřmađdan sonra gıdā laṭif ve eyü olmaḳ gerek ferrūḥ gibi ve laṭif nāzuñ /6/ řiřek gibi ve az yimek ve bir kez yimek

gerek iki üç güne degin ekşilerden şaşınmak gerek /7/ müşhil irtesi hāmmāma girmek gerek ki māddenün deride kalmışın taḥlil eyleye eger /8/ hāmmāmdan lezzet alursa beden arındığına delālet eyler kaçan bir kişi müşhil icse /9/ ʿamel eylemese elma ve ayva çeyneyüb suyun yuda eger bununla olmazsa şāf getüreler /10/ yumşaq ḥuḳne eyleyeler andan şonra faşd eyleyeler kaçan bir kişi müşhil içse çok /11/ ʿamel eylese bāzūların ve budların bağlayalar baldırın şarāb-ı şandal ve şarāb-ı tuffāḥ /12/ ve sefercel kavrulmuş biraz kātūnāyı ve kavrulmuş reyḥān tohumıla içüreler ya turağıla /13/ kavrulmuş biraz kerdeme toḥım vireler kuşmak tedbiri gögsi taracuḳ ve boynı uzun

14b

/1/ ve ince ve boğazında şişi ya ağrısı ve maʿidesi zaʿif ya dimāḡı zaʿif /2/ ya gözi zaʿif ya yüklü ʿavratlar ve zahmetile kuşanlar kuşmaḳdan iḥtirāz eylesünler /3/ her kim katı kuşmak isteye gerek ki gözin ve karnın regbendile bağlayalar kuşmaḳdan /4/ şonra ağzın ve yüzün şovuk şuyıla ki biraz sirke katılmış ola yuya gül şuyıla /5/ ve biraz maştaḳiyle şarāb-ı tuffāḥ ve şarāb-ı verd-i tarī içe şol kişide ki ahlāt /6/ çok ola kuşmaḡa muḥtāc ola haftada iki gün muttaşıl biribiri ardınca kuşmak /7/ gerek meşelā evvel yikşenbeh gün kuşarşa yer nidāsı düşenbe gün daḡı kuşa /8/ kan almak tedbiri şovuk günlerde ve şovuk mizāclardan kan almaḳdan şaşınmak gerek /9/ kuvvet zaʿif olıcaḳ ve gövde katı ağır olıcaḳ ve hāmmāmda çok oturmaḳdan şonra /10/ ve çok ḥareket eyleyüb armaḳdan şonra ve sıtma nevbeti vaḳtinde ve on dört /11/ yaşından ilk ve altmış yaşından sonra kan almaḳdan şaşınmak gerek kan almaḳdan /12/ şonra tuzlu nesnelere yimemekden zirā bahaḳ ve uyuz getirür yazın kanı taḡılacaḳ /13/ almaḳ gerek kışın kuşluḡın almaḳ her kim kan alıcaḳ uşı gitse kan almadın

15a

/1/ şarāb-ı tuffāḥ ve şarāb-ı sefercel ve şarāb-ı rummān ve şarāb-ı verd-i tarī ve şarāb-ı hısrāmı /2/ içmek gerek kan alıcaḳ çıkan kan kara olsa kanuḡ rengi dönince /3/ aḳıtmaḳ gerek meger ki zaʿif ola baş tamarından ki yukaruḡı tamar dur ana /4/ kīfāl dirler andan kan almak boynından yukarusın arıdur gövde tamarından /5/ aşaḡaki tamar dur ki ana bāseliḳ dirler eger andan alsa boynından aşaḡa /6/ gövdeyi arıdur orta tamar ki ana ekḫal dirler hem gövdeyi hem boynından /7/ yukarusın arıdur iki yaşdan öndin ve altmış yaşdan şonra ḥicāmat /8/ eylememek gerek kimse ḥuḳne eylemek istese şovucaḳda eylemek gerek ḥuḳne /9/ daḡarcuḡı lülesinün yoğunluḡı kiçi barmak yoğunluḡınca uzunluḡ biş barmak ola /10/ ʿilāclaruḡ geḡezi ḳorḳusuz ḥacāmat idüb az kan çıkarmaḳdur /11/ ve tabīʿ atı şir-ḥuştıla ve terengübün ile ve şarāb-ı benefsec mükerrer ve şarāb-ı verd-i tarī /12/ mükerrer

ve şarāb-ı iccāşıla telyîn eylemek ve yumşak hūkne eylemek ve şiyāf /13/ götürmek ve arpa şuyı ve sikencübīn ile kışmağdur ve tabī' atı dōğūlmış hābbū'l-ruummān

15b

/1/ ve şarāb-ı ās ve şarāb-ı sefercel ile kabz eylemekdür ve şovuk mizāc zencebīl /2/ murabbā ve şarāb-ı rāsen ve şarāb-ı ās ve şarāb-ı uşūl ve şarāb-ı usūhūdūs /3/ ile issi eylemekdür issi mizāc terhīndī ve erūk ve zerdālū ve kātūn tuzluğı /4/ şuyıla şovutmağdur dahı ne kim bunlara benzer varısa kavī ve korkulu 'ilāc /5/ kan almak çok kan çıkarmak ve kavī müshil virmek ve tiz hūkne eylemekdür /6/ mādāmki gehez mu'āleceyile marāz zāyil olmağa mümkün ola kavī mu'ālece /7/ itmemek gerek mādāmki gıdāları ve şerbetlerle marāz zāyil ola müshil ya katı /8/ otlar virmemek gerek cemī' i marāzlarda a'zā'ı re'ise ki dimāğı ve kalbi /9/ ya'nī yürek ve kebdī ya'nī cigerdür takvīyet eylemek gerek ki za'if olmaya zīrā ki /10/ bedenūñ bünyādı bunlardur pes kaçan ki şayrunuñ kuvveti za'if olsa ferārīc /11/ şorvāsın ve mā'ü'l-lahmı ya'nī etūñ karacasın uvağ nohūd kadar toğramak /12/ gerek biraz şakız ve biraz 'ūd ve biraz şandal katıb yinice çömlege koyalar çömlegūñ /13/ ağızın kapayalar kapağūñ yurasın hamīr ile sıvayalar od üstine koyalar karşu

16a

/1/ çalkayalar tamām et koğusı çıkub bişince andan sonra şıklar şuyın alalar /2/ içüreler ve mizācına münāsib hōş koğular yıyladalar kaçanki şayrunuñ aşşı /3/ gitse yüzine şovuk şu saçalar ve hōş koğular yıylatmak gerek arpa kavudı /4/ koğusı ve kebāb olmuş ferārīc koğusı içini elma ve ayva ve gül ve turunc yaprağıla /5/ tıdurmış olalar ve issi etmek koğusı ki üstine misklü ve kāfūrlu gül şuyı /6/ saçılmış ola ve kebāb olmuş kızıl et koğusı ki üsti za'firānlanmış /7/ ola ve tāze hıyār taze şoyulmuş ola şuyın yıyladalar ve şarāb-ı verd-i tarī ve /8/ şarāb-ı tuffāh ve kāvzubān şuyı ve söğüd yaprağı şuyı ve gül şuyıla içüreler /9/ ve ferārīc şorvasın gül şuyıla içüreler kaçanki tabī' atı bir mādde def' eylemek /10/ istese men' eylememek gerek meger ki hādden geze teni za'if eyleye bes eger ishāl /11/ çok olursa şarāb-ı tuffāh ve şarāb-ı sefercel ya anār şuyıla arpa kavudıla /12/ şarāb-ı rībās ya gül-be-şeker vireler karnın kızıl gül ve mersīn ve cülunnār ve ayva /13/ uralar ve etrāfin bāzūların ve budların bağlayalar nārdāng ve kātūn tuzluğı

16b

/1/ ve sumāk aşın yidüreler eger kuvveti za'if olsa ferārīc kebābın ya kavrulmuş /2/ ki için gül ile ve kādūn tuzluğıla ve mersīn yimişi şandal ve ayvayıla tıdurmış /3/ olalar yidüreler eger ishālile

kan giderse bu şerbetlerle şarāb-ı şandalın /4/ ve şarāb-ı encübār ve şarāb-ı lisānū'l-ḥamel katalar eger çok derlese mizācın /5/ şovuk dutalar gövdesin mersin yaprağın döğülmiş bāzur-ı verd ya' nī gül dögmecüğü /6/ döğülmiş azacuk şebile saçalar ve tonların şandal ve kāfūr ve gül şuyıla koçulu eyleyeler /7/ eger çok kuşarsa şarāb-ı hışrım ki na' nā ile bişmiş ola ve mā'ū'r-rummānın ve arpa /8/ kavudı mayahhōş ānar şuyıla vireler bağ tekeñin çeyneye şuyın yuda ve maştakī /9/ ya' nī şakız ve fustuk kabın çeyneye ve eṭrāfin bağlayalar issi şuya koyalar ma' idesi /10/ ağzına şandal ve gül suyu dürteler eger ishālī varısa kātūn tuzluğı /11/ şuyın eger kabzı var ise temürhindī şuyın vireler eger kan kuşarsa şerbetlere /12/ bir dirhem gil-i irmenī ve bir dirhem döğülmiş cülennār katalar vireler eger burın çok /13/ kanasa yüzün elin ayağın katı şovuk şuyıla yuyalar gül şuyıla kāfūr yıyladalar

17a

/1/ yaḥūd burnına taze eşek tezeğin koyalar alnına nīlūfer yaprağın ya tāze /2/ ḥıyār kabın ya karpuz kabın uralar ye gül şuyıla şandal uralar eṭrāfin bağlayalar /3/ ḥāyaların çekeler burnın döğülmiş māzū uralar yaḥūd örümcük evin mürekkeb /4/ koyub üstine biraz döğülmiş günlük biraz döğilmiş cülennār saçalar burnın şokalar /5/ eger kan sağ burnından akarsa ciger üstine cizmedin kurula şişe çekeler /6/ şol yañadın akarsa talağ üstinden şişe çekeler yağı alınmış ayran içüreler /7/ karpuzdan ḥıyārdan çok yidüreler kızıl nesneye bakmağa komayalar eger şayrunuñ /8/ uykusı gelmese burnına benefşe yağın tamzuralar başına tabağ yağın dürteler /9/ eline ayağına bu yağlardan dürtüb añul añul ovalar katından avāzları keseler /10/ meger añul añul akar şu avāzı ya añul añul deprenür ağaclar avāzı ola gerek ki /11/ dükeli şayruluklardan acılığdan ve şuşuzluğdan ve uyanıkluğdan ve guşşadan /12/ ve çok istifrāğdan ve çok cimā' dan ve çok hareketden ve katı ağırlardan /13/ ḥuşūşā ma' ide ağırsından şakınalar zīrā bu deñlü kuvveti za' īf eyler

17b

/1/ buḥrān bilmek buḥrān ṭabī' atı māddeyile çekişmekdür ki ṭabī' at gālib olub /2/ şıḥhat olur ya mādde gālib olub helākıklıktan buḥrāna gelmek vaḳtinde vaḳit /3/ yaḳın olıcağ şayru çabalar olur buḥrānlaruñ kavīsī ru' āfıla ya' nī burun /4/ kanıla olandur andan aşığa ishālile olandur andan şonra kuşmağıla olandur /5/ andan şonra idrār bevlile olandur andan şonra derile olandur /6/ dükeli şayruluklar gice gice katı olur zīrā ṭabī' at maḥsūsā tā meşğül /7/ olmaz maraža müteveccih olur

buhrān günleri üçüncü dördüncü beşinci altıncı /8/ yidinci toközuncı on birinci on üçüncü on dördüncü on yidinci on sekizinci /9/ yigirminci yigirmi birinci yigirmi dördüncü yigirmi yidinci otuz birinci otuz dördüncü /10/ otuz yidinci tamāmı kırkıdur ve eyü buhrān oldur ki dördüncide ya /11/ yidincide ya on dördüncide ya yigirmincide ya yigirrmı birde ya yigirrmı dörtde /12/ ya yigirmi yidide ya otuz birde ya otuz dörtde /13/ ya otuz yidide ya kırkıda ola nākış-ı buhrān oldur ki üçünde ya beşinde ya toközunda

18a

/1/ ya on üçünde ya on yidisinde ola yavuz buhrān oldur ki altıda ya sekizde /2/ ya onda ya on ikide ya on beşde ya on altıda ya on toközda /3/ ola şol marāz ki kıatı hāra ya' nī gāyet tīz ve issi ola buhrān kıatısı dördüncü /4/ günde olur meger ki hummā-ineb ola ki üçüncü ya beşincide buhrān eyleye /5/ eger gāyetde hādde olmazsa yidide olur eger hiddeti azırağ olursa /6/ on dörtde ya on yidide ya yigirmide ya girü kıalan buhrān günlerinde olur /7/ marāzlar ki yigirmi günden ilk ola buhrān-ı hādde dirler yigirmi günden sonra olıcağ /8/ hādde-i müzmin dirler kırk günden sonra olursa müzmin dirler bukrāt kırk günden /9/ sonra olan buhrāna eylemezler şol kışıye kim buhrān gelecekdür darlığar çabalar /10/ şol kışilere ki tamāmı buhrānı olacağdur ya tamām buhrān eyleyübdür hīc vechile /11/ derletmek ya müşhil virmek ya kıan almak ya burnın kıanadmağ ya bevl idrār /12/ eyleyecek nesne virmek gibi tahrik itmemeğ gerek meger ki buhrān-ı nākış ola /13/ mādde bi'l-küllıye def olunmuş ola 'alāmetlerüñ eyüsin ve yüzün bilmekdür eyü 'alāmet

18b

/1/ oldur ki şayru şayrılığa kıatlana kıuvveti ve beñzi hōş ola ve yiyni ola ve ta'ām iştiyhāsı /2/ ola uykıudan sonra yinise şağlığında nice yatarsa şayrılığında dahı şöyle /3/ yata gövdesinüñ issisi düz ola nabzı kıavī ve muntazım ola 'aklı bilā ola nefesi /4/ hōş ola mu'ālece eyledüklerince hōş ola sersāmdan sonra ağısırmağ /5/ ve şafrāvī sıtmada gövdede sivilciler çıkarmağ eyüdür yavuz 'alāmet bu 'alāmetlerüñ /6/ 'akşidür şayru dem-be-dem tarlığanub şıçramağ yavuzdur nefes mütevātir ve 'azīm olub /7/ 'aklı muhabbat olmağ ölüm yakınlığına delālet eyler issi marāzlarda el ayak şovumağ /8/ huşūşā ki ishāli dahı ola şayrılığ şonına hāmmām ve ulular tahayyül eylemek /9/ yavuzdur issi marāzlarda deryir olmağ hıltlar fāsıdlığına delālet eyler eger bununla /10/ kıuvvet ve ta'ām iştiyhāsı sākıt olursa ölümüne delālet eyler kıaçan /11/ nefes ve der yaramaz kıoğsa nabız belürmese ya kıatı za'if belürse ölüm yakınlığına /12/ delālet eyler kıaçan göz görmez ve kıulağ işitimez olsa kıuvveti

za' if olsa ölüm yakın /13/ olur dahı eyü 'alâmetlerden oldur ki şayru sağ yaña ve şol yaña yata ellerin

19a

/1/ ayakların ve boynın biraz aña gövdesi toğru ola çalkoyın yatub ellerin ayakların boynın /2/ uzatmak yavuzdur eger dāyim döşeginden şıyrılub ayağı yirine varursa ölüm 'alâmetidür /3/ dāyimā arka üstine yatub ağız açuğ olmağ ayakları key katı egilmek ya biribirine /4/ bağdamağ yavuzdur dāyim qarın üstine yatmak qarında ağırya ya 'ağıl /5/ yoğlığına delâlet ider hummâlarda dişlerini kırçıldatmağ eyü degüldür eger /6/ kiçiden 'âdeti degilse cününeye ölüme delâlet eyler ellerin /7/ yüzindin yaña iltmek nesne avlar gibi ya çiçek ya ot direr gibi depretmek /8/ hummâlarda yavuzdur hıc uyku gelmemek yavuzdur ta'âmı göricek sevinmek /9/ eyüdür ikinci bahşı gıdâlar ve şerbetler ve edviyyeler bildürür gıdâlar bilmek /10/ budur evvel buğday ruğubetde yubüsetde mu' tedildür biraz harârete mâyildür /11/ etmeklerün eyüsi buğday etmegidür ki aru buğdaydan ola tuzı hamırı /12/ i' tidâlile ola igen kalın ya igen yufka olmaya tenürda ya furunda /13/ bişmiş ola şovınca komış olalar hamırsuz etmek yimemek gerek galiz gic

19b

/1/ hazm olur qarın ağıridur kabz eyler yil eyler südde eyler ya' nî tamarlaruğ yolına /2/ turgur islanmış etmek yil eyler gic hazm olur iç işledür elenmedük un /3/ etmegi yaramaz tabi' atı nerm eyler lakin gıdâ az virür uyuz ve giciyük getürür /4/ kepegi bi'l-külliyeye gitmiş itmek eyüdür gıdâ çok virür lakin kabız eyler gic hazm /5/ olur südde getürür arpa bārid yābisdür evvel derecede arpa etmegi /6/ kabz eyler az gıdâ virür yil eyler birinc evvel derecede hārrdur ikinci derecede /7/ yābisdür gıdâsı eyüdür hafıfdür tabi' atı kabz eyler beñiz hōş eyler semirdür /8/ lakin süddesi olan kişiye yaramaz mercimek evvel derecede bāriddür ikinci /9/ derecede yābisdür yil eyler sevdā arturur gövdeyi kurıdur erligi kem eyler /10/ göze ziyāndur lakin qanı sakin eyler şovıdur cirm kabz eyler şuyı ishāl /11/ eyler tatlu nesneyile yimemek gerek zirā galizlık arturur südde getürür /12/ bākılı i' tidäle yakındur semirdür yil eyler giciyik getürür baş ağıridur balğam /13/ arturur öksürüğe fāyide ider boğazı yumuşadur nohūd hārr ü yābisdür evvel

20a

/1/ derecede balğam kaç' eyler bile fāyidesi vardur cimā' ı kavı eyler avāzı /2/ şāfi eyler semirdür bevli idrār eyler cigeri talağı böğregi göğüsü arıdur beñzi /3/ hōş eyler cirm yil eyler merdümük

evvel derecede bāriddür ruṭūbetde /4/ yubūsetde mu‘tedildür cirm ḳabz eyler suyu ishāl ider maḥmūmlara meger /5/ öksürüklü ve nezlelü kişilere fāyide ider bögrülce bārid ü yābisdür /6/ balgāmı arturur yıl eyler ṭabī‘atı nerm eyler ma‘ideye başa yaramaz menī /7/ arturur gögüse öykene eyüdü büy ikinci derecede ḥārrdur evvel derecede /8/ yābisdür balgāmı ḳat‘ eyler sīsām derece ‘i evvelde ḥārrdur ikinci derecede /9/ raṭbdur göñül dönderür ma‘deye eyler şuşadur iştahāyı sākıṭ /10/ eyler ḡalīzdür ḥaşḥaş tohm ikinci derecede bārid u raṭbdur öksürüğe nezleye /11/ fāyide eyler uyḳu getürür etler bilmek etlerüñ eyüsü ḳaracasıdur ki /12/ semiz içinden çıḳmış ola dükeli etler ḥārr u raṭbdur ḳan arturur gövdeyi /13/ ḳızdurur ḳuvveti ḳavī eyler lakin ḥarāreti teḳāvütleüdür semiz ḥārr ü raṭbdur

20b

/1/ ṭabī‘atı nerm eyler tīz ḥazm olur lakin ḡidāsı yaramaz balgām arturur şafrāvī /2/ müsteḥīl olur ḳuyruḳ yaḡı daḡı ḥārr u raṭbdur şafrāya müsteḥīl olur semiz daḡı /3/ yaramazıraḳdur ic yaḡı ḥoḍ igen yaramazdur baş eti ḡalīzdür ḡic ḥazm olur /4/ ma‘ideye ziyān eyler lakin menī ziyāde ḳılır beyni bārid u raṭbdur balgām arturur /5/ semiz eyler iştahāyı giderür ilik anda yigrekdür ḥayvānuñ girü ḳalan /6/ içindeki a‘zāsından ṭaşraḡı a‘zāsı yigrekdür koyun eti ādem ṭabī‘atına /7/ münāsibdür ḥārr u raṭbdur i‘tidāle yaḳındur sevdāvī kişiyē /8/ fāyide eyler ḳanı menī arturur ḳuzı eti ve emer oḡlaḳ eti dükeli etlerüñ eyüsüdür /9/ ve keci eti yaramaz sevdā arturur şıḡır eti bārid ü yābisdür ḡalīzdür /10/ yaramaz sevdā arturur sevdāvī marazları ḥadis eyler girü ḳalan /11/ ḡalīz etler daḡı şıḡır eti ḥükminededür dükeli sevdā arturur deve eti /12/ ḡiyik eti gibidür tavuḳ eti mu‘tedildür ‘aḳl arturur āvāzı şāfī /13/ eyler tīz ḥazm olur tavuḳ eyüsü oldur kim daḡı yumurtlamamış ola ḥoros

21a

/1/ eyüsü oldur kim daḡı ötmemiş ola dürrāc eti nāḳihlere münāsibdür lakin /2/ ṭabī‘atı ḳabz eyler keklik eti ve serce eti ve gügercin eti issidür kāz eti /3/ ve ördek eti ḡalīzdür ḥummā getürür ḡic ḥazm olur balgām ve sevdā arturur /4/ balıḳ eti bārid ü yābisdür balgām arturur ma‘idede ḳanḳı ḥılṭ belürse aḡa /5/ döner tīz fāsıd olur yavuz şayruluklar getürür menīyi çok eyler tuzlu /6/ balıḳ ḥārr ü yābisdür şafrā arturur ḳanı göyündürür şuşadur yumurdanuñ /7/ şarusı ḥarārete māyıldür aḡı burūdete māyıldür ikisi bile olıcaḳ mu‘tedildür /8/ ikisi daḡı raṭbdur yumurda meniyi ḳanı ziyāde ḳılır öksürüğe fāyide ider boḡazı /9/ yumşadur yürege ḳuvvet virür tīz ḥazm olur nim-birişt bişürüb şarusın /10/ içmek gerek ḳatı bişmiş yaramaz ḡalīzdür ḡic ḥazm olur süd ve yoḡurt /11/ bārid u raṭbdur balgām arturur ma‘idede ḳanḳı ḥılṭ belürse aḡa müsteḥīl /12/ olur çok ḡidā virür semirdür

kanı meniye arturur benzi hōş eyler yıl arturur /13/ südi bişürüb içmek gerek ağuz-süd gibidür gic hażm olur ğalīzdür ıslāhı

21b

/1/ balıla ya şeker iledür kere yağı evvel derecede hārr u raṭbdur munzıcdur /2/ muḥallıldür öksürüğe demregüye daḡı girü kıalan sevdāvi marāzlara fāyide ider /3/ semirdür ṭabī^ʿ atı nerm eyler lakin ma^ʿ deyi süst eyler balġam arturur /4/ yaş peynir bārid u raṭbdur semirdür balġam arturur ṭabī^ʿ atı nerm eyler kıuru peynir ğalīzdür /5/ ṭabī^ʿ atı kıabz eyler ğic hażm olur südde arturur tuzlu peynir hārr ü yābisdür /6/ gic hażm olur hıltları göyündürür ma^ʿ ideye ziyān ider aruķ eyler şafrā /7/ arturur yimişler ve encirler bilmek* encir hārr u raṭbdur semirdür ṭabī^ʿ atı nerm /8/ eyler öksürüğe eyüdür balġamı bişürür şafrā arturur çok yimek gicigi getürür /9/ bit çok eyler üzüm hārr u raṭbdur ṭabī^ʿ atı nerm eyler neffāhdur yıl eyler semirdür /10/ meniye ziyāde kıılır şafrā arturur birkıac ğün evenk eyleyüb kıabın tükürüb yimek /11/ gerek kıuru üzüm issirekdür ruṭübeti azıraķdur ma^ʿ ideye cegere kıuvvet /12/ virür göğse öykene eyüdür lakin mizācı issi kıışinüñ kıanın göyündürür kıoruķ /13/ bārid ü yābisdür şafrāyı kıaṭ^ʿ eyler şuşalığı ğiderür issi cigere issi ma^ʿ ideye

metinde: بِمَلِكْ

22a

/1/ fāyide eyler kıuşmağı keser ṭabī^ʿ atı kıabz eyler kıanı sākin eyler hürmā hārr u /2/ raṭbdur şovuķ ma^ʿ ideye eyüdür menī arturur baş ağrıdur dişe ziyān /3/ eyler şafrā arturur kıanı göyündürür giciyik uyuz getürür kıbānlar arturur /4/ ekşi tüt bārid ü yābisdür kıabz eyler boğaz ağrısına şişe fāyide eyler /5/ şafrāyı kıaṭ^ʿ eyler ṭa^ʿ āma iştahāsın getürür ṭatlu tüt hārr u raṭbdur /6/ yaramaz kıanı fesāda virür ma^ʿ ideye ziyān ider tizcek fāsıd olur /7/ baş ağrıdur ishāl eyler zerdālü bārid u raṭbdur ma^ʿ idede tiz fāsıd /8/ olur kıaçan ma^ʿ ide şafrā olsa şafrāya müsteḡil olur ishāl ider ma^ʿ ideyi /9/ şovıdur şuşalığı ğiderür şeftālü bārid u raṭbdur issi ma^ʿ ideye eyüdür /10/ balġam arturur gic hażm olur ṭatlu nār bārid u raṭbdur ma^ʿ idede şafrā /11/ olsa şafrāya müsteḡil olur öksürüğe fāyide eyler boğazı göğsi yumşadur /12/ ekşi anār bārid ü yābisdür şafrā kıaṭ^ʿ eyler şuşalığı keser fi'l-cümle anār ma^ʿ ideye /13/ cigere fāyide ider hafaķānı ğiderür göñülü feraḡ ider suyu ishāl eyler

22b

/1/ çekürdegi kabz eyler ekşisin tatlusun bile yimek gerek ki ziyān eylemeye anārdan /2/ olan yil tizcek taḥlil olur ayva bārid ü yābisdür tatlusu bārid u raḥbdur /3/ ma' deye kuvvet virür ishāli kaṭ' eyler kuşmağı giderür lakin gic hazm olur /4/ elma ekşisi bārid ü yābisdür tatlusu bārid u raḥbdur ḥarāretde burūdetde /5/ mu' tedildür şafrā arturur gül şuyıla bişrüb yiyicek iştahā getirür fi' l-cümle /6/ elma yürege ma' ideye kuvvet virür kabz eyler yil arturur turunc kab ḥarr ü yābisdür /7/ şovuḡ ma' ideyi şovuḡ cigeri kavī eyler ağız koḡusun ḥoş eyler yili taḥlil ider /8/ ta' āmı hazm ider turunc eti bārid u raḥbdur gic hazm olur yil ve balḡam eyler /9/ ekşisi bārid ü yābisdür issi yürege kuvvet virür şafrāyı kaṭ' ider ṭabī' atı /10/ kabz eyler ishāli şafrāyı kaṭ' ider ta' ām iştahāsın getirür maḥmūmlara münāsibdür /11/ gögse ziyān eyler līmūnıla nārınc ekşisi gibidür emrūḡ bārid ü yābisdür /12/ kabızdur meger ki kaṭı şulu ola şafrāyı teskīn eyler şuşalıḡ giderür /13/ ma' ideyi kavī eyler göñül döndüğün giderür nefsi feraḡ ider yil eyler erük

23a

/1/ bārid u raḥbdur şafrāyı ishāl ider kaṭ' eyler ' aṭaşı teskīn ider süst ider ma' ideyi /2/ qarāşıyā tatlusu ki ana kirās dirler bārid u raḥbdur toḡme eyler ma' ideyi süst /3/ eyler ḡankı ḡıltı ma' idede ḡālīb ise aṅa müsteḡıl olur ekşisi bārid ü yābisdür /4/ şafrāyı balḡamı kaṭ' eyler ḥarāreti sākin eyler zeytūn bārid ü yābisdür ma' ideye /5/ kavī eyler iştaha getirür baş aḡrıdur göze ziyān eyler sevdā arturur /6/ tuzlusı eskisi ḥarr ü yābisdür ḡoz ḥarr ü yābisdür baş aḡrıdur ağız ḡabardur /7/ şafrā arturur ṭabī' atı kabz eyler fındıḡ ḥarāreti yubūset i' tidāle yaḡındur /8/ menī ziyāde ḡılur baş aḡrıdur yil eyler şafrā arturur öksürüḡe fāyide ider /9/ gic hazm olur ṭatlu bādem mu' tedildür semirdür öksürüḡe fāyide ider cigerün /10/ ṭalāḡuḡ süddesin açar menī arturur ṭabī' atı nerm eyler gic hazm olur /11/ acı bādem ḥarr ü yābisdür fıstıḡ ḥarr ü yābisdür yürege kuvvet virür ma' ideye /12/ eyüdür cigerün süddesin açar göñlün döndüğün giderür balḡam öksürüḡe /13/ fāyide ider cimā' a kuvvet ider ' unnāb mu' tedildür ḡanı şafrāyı sākin eyler

23b

/1/ gögse öykene fāyide ider öksürüḡe eyüdür meniye az eyler igde bārid ü yābisdür /2/ kabz eyler kuşmağı keser öksürüḡe eyüdür ma' ideye ziyān eyler gic hazm olur /3/ mürr-ü zīcuş meneviş ḥarr ü yābisdür cimā' a kuvvet ider ta' ām iştahāsın giderür /4/ köknār ici büyüḡi ḥarr u raḥbdur uvağı ḥarr ü yābisdür menī arturur öksürüḡe /5/ eyüdür böḡregi ḡızdurur yili taḥlil eyler balḡamı kaṭ'

eyler şafrā arturur baş /6/ ağrıdur aluc bārid ü yābisdür kabz eyler şafrāyı kaṭṭ ider keci boynuzu bārid ü yābisdür /7/ maṭ ideye ziyān eyler qurusı kabz eyler başı ıtlāq eyler qavun /8/ bārid u raṭbdur qatı tatlısı hārrdur şafrāya döner hummā getürür fi'l-cümle /9/ qavun maṭ idede kanqı hıltı bulursa ana müsteḥil olur tiz fāsıd olur maṭ ideye /10/ ziyān eyler gönül döndürür qavun yiyicek tizek üstine nesne yimek /11/ gerek maṭ idede fāsıd olsa issi şuyıla tizek quşmaq gerek qarpuz /12/ bārid u raṭbdur issi marazlarda fāyide ider şafrāyı kaṭṭ ider balqam arturur /13/ ṭabīṭ atı nerm eyler şuşalıq qandurur hıyār ve şınḥıyār bārid u raṭbdur maṭ ideyi

24a

/1/ şovıdur balqam arturur gıc hazm olur şafrāyı kaṭṭ eyler qabın qalıñ soyub /2/ yimek gerek qabaq bārid u raṭbdur balqam arturur şafrāyı kaṭṭ eyler bādıncān /3/ hārr ü yābisdür yaramaz sevdālar getürür sevdāyı marazlar hādiş eyler beñzi /4/ harāb eyler göze başa ziyān eyler qanı göyündürür işlāhı çok tatlı yağıla /5/ bişürmekdür ṭomalan bārid u raṭbdur qatı galizdür sevdā ve balqam arturur gıc /6/ hazm olur yaramaz marazlar getürür qolkās hārr u raṭbdur cimāṭ ı qavī eyler /7/ şeker yinjisi hārr u raṭbdur eskisi hārr ü yābisdür balqam kaṭṭ eyler ṭabīṭ atı nerm /8/ eyler şafrā arturur öksürüğe eyüdür boqazı gögsi yumşadur südde açar şeker qalem ṭabīṭ atı yinşi şeker /9/ ṭabīṭ atı gibidür lakin yil eyler bal hārr ü yābisdür südde /10/ açar balqam keser şafrā arturur qanı göyündürür iştahā getürür ṭaṭ āmı hazm eyler ishāl /11/ eyler terencübīn muṭ tedildür şafrāyı ve balqamı ishāl ider yili taḥlīl eyegü öksürüğe /12/ eyüdür boqazı gögsi yumşadur şerbet on dirhemden otuz dirheme degindür şir-hışt /13/ muṭ tedildür ruṭübetē māyıldür şafrāyı terengübīnden artuq ishāl ider

24b

/1/ şerbeti on dirhemden otuz dirheme degindür mārūl bārid u raṭbdur qanı şāfi /2/ qılur şafrāyı kaṭṭ ider uyqu getürür menīyi az eyler yil eyler çok yimek göz qarardur /3/ kāsni bārid u raṭbdur maṭ ideyi cigeri qavī eyler cigerün şüddesin açar issi marazına şovuk /4/ marazına daḥı fāyide ider şafrāyı qanı sākin eyler yumadın yimek /5/ gerek yuyıcaq südde açar pāzū bārid u raṭbdur sıvı ishāl eyler cirmi qabız ider /6/ balqam ve yil arturur isfānāḥ bārid u raṭbdur yil ve balqam igen azdurur öksürüğe /7/ igen eyüdür ṭabīṭ atı telyīn ider boqaza gögse eyüdür şafrāyı ve qanı kaṭṭ eyler /8/ quzu qulağı bārid ü yābisdür kabz eyler şafrāyı kaṭṭ ider maṭ ideyi qavī ider kerdiye ve kelem /9/ hārr ü yābisdür öksürüğe fāyide ider bevl idrār ider boqazı gögsi yumşadur avāzı /10/ şāfi qılur baş ağrıdur ziyān eyler sevdā arturur cimāṭ a qavī eyler balqamı kaṭṭ /11/ ider cirm qabızdur semiz otı bārid u raṭbdur cigeri maṭ ideyi şovıdur bevl idrār /12/ ider şafrāyı kaṭṭ ider naṭ nāṭ hārr ü yābisdür

ma'ideyi cigeri kavî eyler ta'âmı /13/ hazm eyler kuşmağı men'ider yürege kuvvet virür cimā'a kuvvet ider tarhūn hārr ü yābisdür

25a

/1/ ma'ideyi kavî eyler şusadur cimā'a za'if eyler gic hazm olur kerdeme /2/ ve hardal hārr ü yābisdür balgām kaṭ'ider kanı göyündürür şafrā arturur kirfes /3/ hārr ü yābisdür ma'ideye eyüdür idrārı bevl ider yili taḥlil ider südde açar baş ağrıdur /4/ balgām kaṭ'ider kişn'ic bārid ü yābisdür ma'ideden buḥārı başa çıkmağa /5/ komaz çok yimek göz qarardur 'aklı harāb ider menīyi kurıdur heliyyūn hārr u raṭbdur /6/ menī arturur idrārı bevl ider şalgām hārr u raṭbdur çok gıdā virür menī arturur /7/ bevli idrār ider gözi kavî eyler semirdür şoğan hārr ü yābisdür kanı göyündürür /8/ başı ağrıdur ta'âmı hazm eyler iştahāyı açar göze ziyān eyler menī arturur /9/ muhtelif şularuḡ mazarratın giderür şafrāyı arturur balgāmı kaṭ'ider bişüricek /10/ balgām arturur öksürüğe fāyide ider taḥi'atı telyin ider beñiz kızardur sarımsağ hārr ü /11/ yābisdür dördüncü derecede balgām kaṭ'eyler yili taḥlil ider kanı göyündürür şafrā /12/ arturur ta'âmı hazm eyler göze dimāğa ziyān ider kendenā hārr ü yābisdür /13/ gic hazm olur yili taḥlil ider cimā' kuvvet ider buḥārı dimāğa çıkarur göz

25b

/1/ qarardur baş ağrıdur idrārı bevl ider dişe ziyān eyler turb hārr-ı yābisdür /2/ galizdür ma'idenüḡ balgāmın kaṭ'ider ta'âmı hazm eyler keşür hārr u raṭbdur gic /3/ hazm olur yaramaz kan olur cimā'ı kavî eyler menī arturur kebere hārr ü yābisdür balgām /4/ kaṭ'eyler talağa fāyidesi var cigerüḡ talaquḡ süddesin açar turağ otı hārr ü yābisdür /5/ yili ve balgāmı taḥlil eyler ma'ideye ziyān eyler dimāğ buḥār çıkarur /6/ gönül dönderür taḥi'atı nerm eyler zırbāc aşı balgāmı şafrāyı kaṭ'eyler südde'i /7/ teftih ider şafrā ve balgām ve hummālara fāyide ider yil eyler şovuḡ mizāclu kişye ziyān /8/ eyler cigerüḡ dükeli marazlarına fāyide ider şan'atı budur ki koyun etin uvağ doğrayalar /9/ tavuḡ mafşıllarından doğrayalar şuyıla kaynadalar kefin alalar yüz dirhem sirke elli dirhem /10/ şeker ya bal katalar bişüreler eger balgāmı kişičün bişürürlerse şekerin ya balın artuğıraḡ /11/ katalar bir dirhem dār-ı şinī biraz bādem ici bile katalar azacuḡ za'firān boyayalar cevāv /12/ bārid u raṭbdur maḥmūmlara eyüdür mizācı şovıdur hılḡları bişürür göyünmiş hılḡları ishāl /13/ ider bevli idrār ider şafrāyı kaṭ'ider uyqu getirür öksürüğe eyüdür dimāğı tertib

26a

/1/ ider buḥārī dimāğa çıkmāğa qomaz mizācı qovuq kiŝiye ziyān eyler yil arturur /2/ ŝan' atı budur ki arpa dögüb qabın ŝoyalar taŝ qömlege qoyalar on biŝ arpa /3/ qadarı ŝu qoyalar ŝunun biŝ baḥŝında bir baḥŝ qalınca qaynadalar süzeler ŝuyın /4/ içeler kebāb ve biryān ve qalye ve qavurma tabī' atı qabz eyler balğam neŝf /5/ ider gövdeyi qurıdur gic hazm olur gövdeye quvvet virür semirdür isfidbāc ya' nī /6/ et ŝuyıla sāze ŝorva biŝürmege aña meslūqa dirler i' tidāle yaqındur dükeli /7/ mizāclara yarar bedeni terṭib ider semirdür sevdāyı giderür qanı menīyi artur beñzi ḥoŝ /8/ ider içine havīc bırağurlarısa anuḡ tabī' atın dutar tarḥana aŝı gövdeyi /9/ ŝovıdur yil eyler mażarratın sarımsağ giderür herīse ḥārr u raṭbdur cimā' ı qavī eyler /10/ menīyi qoq eyler ğidā virür gövdeye quvvet virür semirdür ğalīzdür za' īf ma' ideye /11/ ziyān eyler südde eyler issi günlerde yimemek gerek gic hazm olur küfte ḥārr u raṭbdur /12/ qoq ğidā virür bedeni qavī eyler semirdür menīyi qanı ziyāde qılır südlü birinc /13/ mu' tedildür burūdete māyıldür qoq ğidā virür tiz hazm olur semirdür ğalīzdür

26b

/1/ menī arturur sebūse gic hazm olur ŝuŝadur issidür buḥārī dimāğa çıkar /2/ hazm olsa qoq ğidā virür riŝte bārid u raṭbdur i' tidāle yaqındur emrāz-ı ḥārreye ya /3/ emzice'-i ḥārreye fāyide eyler emrāz-ı bāride ya emzice'-i bāride ziyān /4/ eylemez öksürüğe fāyide eyler ḥamırlu biŝürmek gerek ḥamırsuz olıcaq gic hazm olur /5/ südde eyler tutmāc daḡı riŝte tabī' atındadır quru et ḥārr u yaābisdür bedeni /6/ qavī eyler balğamı qaṭ' eyler gic hazm olur sevdā arturur müzevvere her aŝdur ki /7/ anda et olmaya müzeffereh oldur ki etile ola ḥelvālar dükeli ḥelvālar qanı ŝafrāyı /8/ menīyi arturur gövdeyi semirdür ciğere ṭalaqa ziyān eyler südde ider gövdeyi qızdurur /9/ qanı göyündürür itlāq eyler boğaza öyqene eyüdür ŝekerile olanuḡ balıla olandan /10/ ḥarāreti eksükdür baŝı gövdeyi qızdurur ŝuŝadur gic hazm olur südde eyler /11/ ŝerbetler bilmek her nesnenüḡ ŝerbeti tabī' atı kendü tabī' atı gibidür her ŝerbet /12/ biŝürmekde fā' ide budur ki ŝulu yimiŝ ya ot olursa elma ayva anār kāsni /13/ ŝāhterac limūn ḥummāz qoruk gibi dögüb ŝuyın almak gerek key qaynadub kefin

27a

/1/ alduqlarından ŝonra ŝekerile ya balıla qıvāma getürmek gerek ŝuŝuz nesne yise /2/ dibler toḡumlar benefŝe nīlüfer gül ustūḥūdūs gibi ḥaŝḥāŝ ḥarīr u' nnab temerhindi /3/ mersin gibi evvel quvveti çıkınca ŝuda qaynadub ŝekerile ya balıla /4/ qıvama getürmek gerek issi marazlar ŝerbetin ŝekerile biŝüreler ŝovuk marazlar /5/ ŝerbetin balıla biŝürmek gerek qabz eylemeyecek ŝerbeti balıla biŝürmek gerek ŝerbetlere /6/ bal ya ŝeker ŝol qadar qatmaq gerek ki ŝerbetin biŝürdükleri nesnenüḡ

koşusu ya /7/ ta'âmı belüre igen tatlu olmaya dükeli şerbetleri yumurda ağıla ki süde çalkamış olalar /8/ arıtmağ gerek kışın bişen şerbetün kıvâmı raķik olmağ gerek ki bitmeye yazın bişenün /9/ ğalîz olmağ gerek ki ekşimeye şovuk şerbetleri şovuk şuyıla kıvzubânı şuyıla nîlüfer şuyıla /10/ gül şuyıla ezüb içürmek gerek issi şerbetleri issi şuyıla ki hıtmıyıla rāziyāneyile /11/ biraz buyān dibi kaynamış ola ezmek gerek tob olmazsa issi şuyıla virmek gerek /12/ şunuñ miğdârı iki şerbet kadarı olmağ gerek ekşer şerbetlerün şerbeti yigirmi biş /13/ dirhemdür sikencübîn şafrāyı balğamı kaṭṭ eyler hummālara fāyide ider süddeleri

27b

/1/ açar harāreti sākin eyler şuşalığı keser idrārı bevl eyler ekşer mizāclara yarar lakin /2/ öksürüğe ziyān eyler gögsi kaṭı eyler bağarşuqlara yaramaz şafrāvī kişiye ekşirek /3/ bişürmek gerek balğamī kişiye tatlurağ bişürmek gerek yalnız sirkeyile şekerden /4/ ya baldan bişürseler sikencübîn-i sâzec dirler eger biraz anīsün biraz kāsni tohum /5/ biraz rāziyāne tohum biraz kerefes tohum katarlarsa sikencübîn-i bezūri dirler eger biraz /6/ kāsni dibi kabı biraz kerefes dibi kabı rāziyāne dibi kabı biraz kebere dibi kabı katarlarsa /7/ sikencübîn-i bezūri ve unşulī dirler eger sirkesinde evvel başalı 'unşul ki yaban soğanıdır /8/ kaynadub şonra süzerlerse sikencübîn-i 'unşulī olur mizācı şovuk kişiye /9/ dağı şovuk marāzlara virmek gerek de sikencübîn-i bezūri ya unşulī ya sikencübîn-i 'unşulī /10/ virmek gerek sikencübini balıla bişürmek gerek cülāb muṭtedildür /11/ bedene kuvvet virür lakin ıtlāk eyler şanṭatı budur ki şekeri evvel şuyıla ezeler /12/ kaynadalar kıvāma gelmek yakın olıcağ üç şeker kadar gül şuyın katarlar kıvāma getüreler /13/ şarāb-ı rummānın munaṭnaṭ bārid ü yābisdür şafrāyı kaṭṭ eyler maṭideyi kavī eyler

28a

/1/ tabiṭatı kabz eyler baş ağrısın ve şuşuzlık giderür kuşmağı gönül dönmeği giderür /2/ şanıṭatı budur ki ekşi anār şuyıla tatlu anār şuyın karşıduralar naṭnāṭıla /3/ kaynadalar kefin alalar şonra süzüb şeker ile kıvāma getürüler şarāb-ı kışr-u aşl-ı hindübā /4/ maṭideyi kavī eyler ciğerün süddesin açar hummālarda fāyide ider /5/ altmış dirhem kāsni dibi kabın otuz altı dirhem nim-küft döğülmiş kāsni tohumıla /6/ kaynadalar süzeler yüz dirhem gül şuyı yüz dirhem kāsni şuyı ki sık bizden /7/ süzülmiş ola yüz dirhem kıvzubān şuyı katarlar biş yüz dirhem şekerile kıvāma getüreler /8/ şarāb-ı uşul balğam kaṭṭ eyler hıtları bişürür süddeleri açar yili taḥlil ider kāsni dibi kabı /9/ rāziyāne dibi kabı kerefes dibi kabı her birinden otuz dirhem kebere dibi /10/ on biş dirhem çekürdeği çıkmış kuru üzüm kırk dirhem rāziyāne tohum anīsün /11/ tohum kerefes tohum kāsni

tohum her birinden yigirmi dirhem kaynadalar süzeler biş yüz dirhem balıla /12/ ya şekerile kıvāma getüreler haşhāş şarābı tohumın döğüb kabıla kaynadub bişürmek gerek /13/ gül şarābında ve benefşe şarābında güli benefşe'yi çok kaynatmak gerek belkim anjul anjul

28b

/1/ odıla tā benefşe bozarınca kaynatmak gerek eger gülün ya benefşenün şarābuñ mükerrer /2/ bişürmek isteseler ki ishāl eyleye evvel güli ya benefşe'yi çok şuyıla kaynatmak /3/ gerek bozarınca andan sıkmağ gerek girü ol şuya ayruğ benefşe ya gül bırakmağ /4/ gerek biş de' fa böyle eylemek gerek eger on de' fa eylerlerise ishāl kavī /5/ olan kaçan ki edviyyenün hāşiyeti ma' lüm ola her bir marazda münāsib edviyyeden /6/ şarāb terkīb idüb bişürmek gerek dibleri çok kaynatmak gerek tohumları orta /7/ kaynatmak gerek çiçekleri az kaynatmak gerek mā'ü'l-cübün göyünmiş hıltları ve sevdāyı /8/ ishāl eyler bağırşuqları yur huşüşā ki hıyārşenberi ola içeler mā'ü'l-cübni /9/ oldur ki kızıl keçinün südinden sağılduğı sā' at iki yüz dirhem alalar kaynadalar /10/ karşı kab şoyulmuş incir ağacı budacuğıla qarışduralar tamām aşā aşā kaynayıcak üstine /11/ biraz sirke katalar ya bir līmün şıklar tamām süt kesilicek süzeler şuyın alalar yigirmi dirhem /12/ şekerile yüz dirhem içeler gül şuyı ma' ideyi yüregi kavī eyler bedene kuvvet virür /13/ sirke bārid ü yābisdür balğamı safrāyı kaṭ' eyler kanı sākin eyler sevdāya ziyān eyler

29a

/1/ ta'āmı hazm eyler menīyi az eyler erligi za'if eyler gövdeyi kurıdır sinirlere ziyān /2/ eyler göze gögse ziyān eyler bedeni aruğ eyler uyquyı giderür bağırşuqlara izā /3/ ider mizācı şovuk kişiye yaramaz fuḳā' issi otlarıla olıcak kanı ve girü kalan hıltları /4/ göyündürür sevdā arturur ekşi olıcak ma' ideyi şovıdır fi'l-cümle fuḳā' sinirlere /5/ ziyān eyler yil eyler buḫarı dimāğa çıkarur bekmez ḫārr ü yābisdür kan göyündürür /6/ şovuk mizāca fāyide ider edviyye-i müfrede bilmek her devānuñ ki ḫarāreti burūdeti /7/ ruṭūbeti yubūseti isti' māl eyleyecek gövdede eşer eylemeye ol devāya mu' tedil /8/ dirler eger eşer eylese likin eşeri az olsa belürmeşe aña derece'-i evveldedür /9/ dirler eger belürse lakin ziyān eylemese ikinci derecededür dirler eger ziyān /10/ eylese lakin öldürmeşe üçüncü derecededür dirler eger çok isti' māl eyleyecek /11/ öldürürse dördüncü derecededür dirler ibrişim ḫārr ü yābisdür derece'-i evvelde /12/ gönüli feraḫ eyler yüregi dimāğı cigeri kavī eyler gövdeyi semirdür ustūḫudūs /13/ ki kara börklü dirler derece'-i evvelde ḫārrdur ikinci derecede yābisdür südde'yi açar

29b

/1/ balgāmı at' eyles ovuk dimāġı avı eyles balgāmı sevdāyı ishāl ider eftımūn /2/ hār ü yābisdür üçüncü derecede eyüsi oldur ki aqrıtı ola toġmı kıızıl ola balgāmı /3/ sevdāyı ishāl eyles dimāġı arıdur afrāvı kiiye ziyān eyles eftımūnuġ ıqlāġı /4/ atlu bādem yaġıla ovmaġıladur anısūn hār ü yābisdür balgāmı at' eyles yili taġlıl /5/ ider afyūn bāriddür dördüncü derecede yābisdür üçüncüde aġrıları sākın eyles /6/ atı eyüdüür 'aqlı harāb eyles iki dirhemın yiyicek öldürür anberbāris ya' nı /7/ zirik kimi aa ātūn tuzluġı dirler bārid ü yābisdür afrāyı at' eyles abı' atı /8/ abz eyles cigere ma' ideye uvvet ider umaġı keser benefe bārid u rabdur evvel /9/ derecede dimāġuġ ovuk hıltların daġı issi hıltların daġı fāyide ider ba aġrısın /10/ giderür öksürüġi hō eyles avāzı āfi eyles uyku getürür afrāyı /11/ ishāl eyles lakin ma' ideyi za' if eyles eyüsi oldur ki key gök ola müsta' mel /12/ olan gicekdür dibin kesüb gidermek gerek tā göġül döndürmeye besfāyic eyüsi /13/ oldur ki ıyıcak ii yeil ola ikinci derecede hārddur üçüncü derecede

30a

/1/ yābisdür balgāmı ve sevdāyı ishāl ider persiyavān ki aa baldırnara dirler i' tidāle /2/ yaındur hıltları biürür süddeleri aar bevli idrār ider öksürüġe gögse eyüdüür /3/ sevdā ishāl ider cevz-i bevā ikinci derecede hār ü yābisdür gözi avı eyles /4/ aġız ousın giderür hō eyles ovuk ma' ideye ve cigere fāyide eyles balgāmı urıdur /5/ dār-ı inı hār ü yābisdür üçüncü derecede balgāmı at' eyles göġülü fera eyles /6/ ta' āmı hazm ider ma' ideye cigere uvvet virür helılecler dükeli bāriddür evvel /7/ derecede yābisdür ikinci derecede aru helıle afrāyı ishāl eyles biraz balgāmıla kābilı helıle / 8/ balgāmı sevdāyı biraz afrāyıla ishāl ider ara helıle göyünmi afrāyı daġı /9/ sevdāya ishāl ider üci daġı ma' ideye taviyet ider helılecler atı döġicek /10/ hāıyyeti bātlı olur aru helıleyile ābilı helılenüġ müsta' mel olan abıdur /11/ va ya' nı enir hār ü yābisdür ikinci derecede balgāmı at' ider yili taġlıl ider bil aġrısına /12/ eyüdüür cimā' a uvvet ider verd ya' nı gül bāriddür derece³-i evvelde yābisdür ikinci /13/ derecede eyüsi oldur ki kıızıl ola ma' ideyi baġaruqları dimāġı yüregi avı eyles

30b

/1/ tāzesi afrāyı balgāmı ishāl ider güli döenmeklik erlıġı za' if eyles za' firān ikinci /2/ derecede hārddur evvel derecede yābisdür bezi hō eyles göġülü fera ider ba aġrıdur /3/ uyudur itahāyı sākı eyles göġülü dönderür zencebıl üçüncü derecede hārddur /4/ ikinci derecede yābisdür balgāmı

kaṭṭ ider cimā' a kuvvet ider ta' āmı hazm ider şovuk ma' ideye /5/ cigere fāyide ider ḥanzal ki qarqa düglegi dirler eyüsi oldur ki tamām irişmiş ola /6/ ḥicāzī ola qabı şaru ola şahmı ya' nī iç aq ola ḥārrdur üçüncü derecede yābisdür /7/ ikinci derecede galīzdür balgamı kuvvete ishāl ider dimāği arıdur bağarşuqlara ziyān eyler /8/ müsta' mel olan şahmıdur şınduyıla sīsam kadarı uvaqa doğramaq gerek döğülmüş fistuq /9/ acıla bādem yağıla biraz keşire ile ovmaq gerek şerbeti üç çekürdekden on çekirdege /10/ degindür şol ḥanzal ki ağacında bir yaluñuz ola öldürür isti' māl itmemek gerek /11/ belki hīc ḥanzal zarūret olmayınca isti' māl itmemek gerek muḥātaradur ṭabāşir /12/ eyüsi oldur ki aq ola degirmi ola aqqa gibi büyük ola bāriddür ikinci derecede /13/ yābisdür üçüncü derecede yüregi qavī eyler göñüli feraḥ eyler şuşalığı giderür

31a

/1/ ma' ideyi şovıdur kuşmağı keser ishāli kaṭṭ ider ṭīn-ı ermenī ya' nī gil-i irmenī bāriddür /2/ derece³-i evvelde yābisdür ikinci de şuşalığı giderür ṭabī' atı qabz eyler kāfūr bārid ü yābisdür /3/ üçüncü derecede erligi kem eyler tīz qocaldur ma' ideyi za' if eyler şovıdur /4/ iştahāyı sāqıt ider ishāli kaṭṭ eyler qoqusı uyqu giderür kemmün ya' nī kemnün /5/ ikinci derecede ḥārrdur üçüncüde yābisdür yili taḥlīl eyler sürer beñzi şarardur /6/ lisānü's-şevr mute' dildür ḥarārete māyıldür yürege kuvvet ider göñüli feraḥ ider /7/ sevdāyı giderür maştakī ya' nī şaқız ḥārr ü yābisdür ikinci derecede yili taḥlīl eyler /8/ qabızdur öksürüğe fāyide ider ma' ideyi cigeri qavī ider iştahā açar şaқız çeynemek /9/ dimāğdan balgamı ceker arıdur nemek ya' nī tuз ḥārr ü yābisdür ikinci derecede /10/ qaçan i' tidālile isti' māl eyleseler yili taḥlīl eyler balgamı arıdur iştahā getirür ta' āmı /11/ hazm eyler beñzi ḥōş eyler çok isti' māl eyleseler gövdeyi qurıdur qanı göyündürür /12/ gözi za' if eyler dimāğa öykene ziyān eyler menīyi az eyler giciyik ve uyuz /13/ eyler müşq ḥārr ü yābisdür ikinci derecede yüregi qavī eyler göñüli feraḥ ider

31b

/1/ bahādur eyler kuvveti qavī eyler yili taḥlīl ider dimāğun süddesin açar nīlüfer /2/ bārid u raṭbdur ikinc derecede uyqu getirür şafrādan olan baş ağırsın giderür /3/ ṭabī' atı telyīn eyler cimā' ı za' if ider issi öksürüğe eyüdur bunun şarābı hir giz /4/ şafrāya müsteḥīl olmaz diblerin kesüb gidermek gerek yaprağından bişürmek /5/ gerek sürincān eyüsi oldur ki içi taşı aq ola qatı ola ḥārr ü yābisdür /6/ ikinc derecede balgamı ishāl ider veca' -ı mefāşıla bundan yigrek nesne /7/ yoqdur lakin ma' ideye ziyān eyler ıslāḥı zencebīliledür saqmūniyye ya' nī /8/ maḥmūde eyüsi oldur kim şaruraq ola elde tīz uvana ḥārr ü yābisdür /9/ üçüncü derecede ma' idenün cigerün yüregün bağarşuqlarun

düşmanıdur göñüli /10/ döndürür iştahāyı sākıt eyler şuşadur şafrāyı kuvvetele ishāl eyler /11/ şerbetinüñ bir çekirdekden bucuğ dirheme degindür maħmüde işlāhı budur ki ayvanuñ /12/ ya elmanuñ iki biçim kesüb ortasın oyalar çekirdegin çıkaralar yirine maħmüde /13/ talduralar girü ol iki pāre'ı dört bucuğdan dört ağac mıhıla biribirine

32a

/1/ mıhılyalar bütün elma gibi ola ħamıra şarub kömür odında bişüreler summāk ikinc /2/ derecede bāriddür üçüncide yābisdür kabz eyler göñül döndüğün giderür /3/ şuşalığı keser südde eyler sipistān mu' tedildür gögsi boğazı karnı yumşadur /4/ sevdāyı ishāl ider senā-yı mekkī ħārr ü yābisdür derece³-i evvelde şafrāyı /5/ balğamı sevdāyı ishāl ider müsta' mel olan yaprağıdur ağacın arıtmağ gerek /6/ 'ırğ-ı sūs ya' nī buyān dibi mu' tedildür ħarārete ruṭubete māyıldür /7/ ħıltları bişürür boğazı gögsi öykeni yumşadur öksürüğe fāyide ider göñül /8/ döndürür müşhili adı diyenüñ ziyānın ekser kabın yuyub isti' māl itmek gerek /9/ fülful ya' nī büber ħārr ü yābisdür üçünci derecenüñ āhirinde balğamı kaṭ' eyler /10/ yili taḥlil ider kanı kızdurur belki göyündürür beñzi kızardur ta' āmı ħāzm /11/ ider şabr-u usḫuṭūrī eyüsi oldur ki şaru ola ki kızılığa māyil ola /12/ elde tiz uvana ħārr ü yābisdür ikinc derecede şafrāyı balğamı ma' ideden /13/ dimāğdan giderür sevdāyı ishāl eyler südde açar bağarşuğlara

32b

/1/ dübüre ziyān eyler işlāhı şakız ve muql-ı azrak ve keşire ve güliledür katı isside /2/ ya katı şovukda kimseye içürmemek gerek kanı ishāl ider қaranfül /3/ ħārr ü yābisdür ikinci derecede ma' ideye cigere dimāğa fāyide ider /4/ cimā' a kuvvet ider kuşmağı göñül dönmegin giderür rāvend-i çinī eyüsi oldur ki /5/ za' firān renginden ola kırt yimemiş ola ħārr ü yābisdür ikinci derecede /6/ ma' ideye cigere kuvvet virür cigerün süddesin açar göyünmiş māddelelere /7/ şafrāyı balğamı ishāl ider öksürüğe fāyide ider rāziyāne ħārr ü yābisdür /8/ ikinci derecede südde açar gözi tiz eyler südi çoğ eyler yili taḥlil ider bevli idrār /9/ ider қaynadub şuyın süzüb içecek şuşalığı keser şovuk mizāca /10/ ziyān eylemez şāhterec bāriddür derece³-i evvelde yābisdür ikinci derecede /11/ kanı sāfi kıllur göyünmiş ħıltları ve şafrāyı ve sevdāyı ishāl ider uyuz /12/ ve giciyik giderür bevli idrār ider şüniz ya' nī çörek otı ħārr-ı yābisdür /13/ ikinci derecede yili taḥlil ider türbüd eyüsi oldur ki ağ ola içi kovuğ ola

33a

/1/ igen yoğun ya igen ince olmaya hârr ü yâbisdür ikinci derecede gövdeyi /2/ kurudur şafrâyı ve balgâmı ishâl ider ıslâhı budur ki ağına irişince yunalar /3/ yumşak dögdüklerinden şonra bâdem yağıla ovalar temürhindi bârid ü yâbisdür /4/ ikinci derecede şafrâyı қағ eyler ve ishâl eyler қушағı men' ider şuşalıғı keser /5/ ma'ideyi ve issi yüregi қаві eyler lakin gögüse ve öksürüğe ziyân eyler ҳатмі /6/ harr u raṭbdur i' tidalile hıltları büşürür yumşadur öksürüğe fâyide ider ve şoyulmuş /7/ olıcaқ ṭabī' atı telyîn ider қабıla olıcaқ қабз ider hıyârşenber mu' tedildür /8/ ruṭübeta mâyildür göyünmiş şafrâyı ve balgâmı zaḥmetsüz ishâl ider lakin gönül döndürür /9/ müsta' mel olan içidür ṭatlu bâdem yağıla ovmayınca isti' māl itmemek gerek eger /10/ dilemeler ki balın pulından ayırılalayar pulların alalar bir қалбıra қoyalar ṭencereye /11/ şu қoyalar қаṭı қaynadalar қалбірı ṭencere üstine қoyalar şunuḡ buḥârından /12/ ol pulları bişe қabara қabarıcaқ қарşu barmaғı issi şuya banub balı pulından /13/ ayırılalayar ġarīkūn ki aḡa қatrân köpügi dirler eyüsi oldur ki aқ ola yeyni ola

33b

/1/ un gibi elde ṭızcek uvana elekden zaḥmetsüz elene hârrdur derece'-i evvelde /2/ yâbisdür ikinci derecede balgâmı şafrâyı sevdâyı ishâl ider fâyidesi igen /3/ çoқdur edviyye'-i mürekkebe bilmek ki aḡa aқrâbâdin dirler ṭabīb hâzıq olıcaқ /4/ edviyye'-i müfredenüḡ hâşıyyetin bile ṭaşarruf ola her mizâca münâsib ve her bir /5/ maraза muvâfiқ maṭbūhlara ve nuқū' lara ve ḡablara ve ma' cūnlara ve cevârişlere /6/ ve şerbetlere kendüden terkīb eyler hıc қarâbâzinlerden nüşḡa yazmağa ḡâcet /7/ olmaz lakin bu mertebe' i az kişıye müyesser olur bes vâcib oldur ki birқac müsta' mel /8/ mürekkebler zıkr eyleyevüz tā mübtedilere asân ola ıṭrıfıl-ı şağire ma'ideyi /9/ қavі eyler ṭa'âmı hazm ider buḥârı dimâğa çıқmağa қomaz zıhni şâfi eyler /10/ unutsağuluғı giderür siñirleri қavі eyler dimâğun şovuқ ve balgâmı maraızlarına fâyide /11/ ider balgâmı ṭahlil eyler gic қocaldur gözi қavі eyler bevâsire eyüdüр beḡzi hōş ider /12/ şaru helile қabı ve kâbilı helile қabı ve hindı helile ya' nı қara helile nim-kūft /13/ döğülmiş ve balıla ve emleқ döğülmiş ve elenmiş her birinden onar dirhem evvel ṭatlu

34a

/1/ bâdem yağıla қuruluғın gidereler üç edviye қadar kefi alınmış balıla ma' cūn /2/ eyleyeler çinı çanaқda ya sırça çanaқda ya gümiş çanaқda şaқlayalar dükeli /3/ ma' cūnları böyle itmek gerek yaticaq gice isti' māl itmek yigrekdür meger ki müşhil /4/ ma' cūnı ola ki gündüz isti' māl ideler ıṭrıfıl-ı şağirün şerbeti biş dirhemdür /5/ iki diledigen қuvveti gitmez ma' cūn-ı felâsife balgâmı

kaṭṭ eyler müferrihdür ta' āmı /6/ haẓm eyler zihni kavī eyler yili taḥlīl ider menī arturur dili revān ider fāyidesi /7/ çoḡdur fūlfūl ve dār-ı fūlfūl ve zencebīl ve dār-ı çinī ve emlec ve belīlec ve şayṭarac /8/ ki aṇa sergüle dirler ve zirāvend-i müdevvere ve bābāḡaya dibi ve köknār içi ve hindistān /9/ kıızı ic ve şol ot ki aṇa ḡuşyetü's-şa'leb ya' nī dilkü daşaḡı /10/ dirler her birinden on dirhem çekirdegi çıḡmış kıızıl üzüm otuz dirhem rāziyāne /11/ toḡmı yidi dirhem bu otları alub ayru ayru döğeler iki otlar ḡadarı kefi /12/ alınmış balıla ma' cūn eyleyeler şerbeti üç dirhem ola ma' cūnu'l-misk /13/ ciger aḡrısına ve şovuk ma' ideye fāyide ider südde açar yili taḥlīl eyler

34b

/1/ ma' ideye kuvvet virür aḡrısın giderür ḡālīş müşke ve selīḡa ve sünbül ve sāzic hindi /2/ ve erük ve cintıyāne her birinden iki dirhem za' firān ve kemnūn /3/ ve kerefes toḡım ve şaḡız her birinden üçer dirhem 'ūd ve ḡaranfūl ve mūr her birinden /4/ bucuḡ dirhem bu otları döğeler eyleyeler üç edviye ḡadarı kefi alınmış balıla ma' cūn /5/ ideler bir bir mişḡāl isti' māl eyleyeler gül-be-şeker balḡamı kaṭṭ eyler ma' ideyi kavī eyler /6/ cigere kuvvet virür ta' āmı haẓm ider güleḡübīn gül-be-şekerden issirekdür menfa' ati /7/ gül-be-şeker gibidür benefşe ma' cūnı fāyidesi benefşe gibidür ' ameli budur ki benefşe /8/ iki kendü ḡadar şekerile ovalar birkaç gün perverde olunca güneşde ḡoyalar /9/ gül-be-şekeri daḡı böyle eyleyeler güleḡübінде şeker yirine bal ḡatalar ma' cūn-ı necāḡ /10/ sevdāyı ve balḡamı ishāl eyler ḡara helīle ve belīle ve emlec her birinden on dirhem /11/ besfāyic yunulmuş yumşaq döḡülmiş ve eftīmūn döḡülmiş bādām yaḡıla ovılmış ve ustūḡūdūs /12/ ve türbūd her birinden bişer dirhem bu otları döğeler eyleyeler yeticek kefi /13/ alınmış balıla ma' cūn eyleyeler şerbet biş dirhemden yidi dirheme degindür tiryāḡ-ı erba' a

35a

/1/ ma' idede daḡı baḡarşuḡlardaḡı yili taḥlīl eyler balḡamı kaṭṭ ider ciger /2/ ve talaḡ aḡrısını ve ucuḡa ve yürek oynamaḡa fāyide eyler aḡularuḡ ziyānın giderür /3/ cintıyāne ve ḡubbü'l-ḡār ya' nī defne yimişi ve zirāvend-i ṭavīl ve mūr berāber /4/ berāber döğeler kefi alınmış balıla ma' cūn eyleyeler şerbet bir mişḡāl ola iki yıldan /5/ şonra kuvveti gider ḡabbü's-şabr ki dimāḡı ma' ideyi girü ḡalan a' zāyı şafrādan /6/ balḡamdan sevdādan arıdur veca' -ı mefāşıla fāyide ider ḡāriḡūn alınmış /7/ bir mişḡāl şabr-ı usḡūtūr bir dirhem kābili helīle ḡabı ve rāvend-i çinī /8/ her birinden bucuḡ dirhem muḡl-ı azraḡ ve maşṭakī ve kıızıl gül her birinden rubu' /9/ dirhem bu otları döğeler şarāb-ı uşūlıla ya balıla ya kıvāma gelmiş şekerile /10/ yoḡuralar ṭatlu bādām yaḡıla ḡablar eyleyeler eger gövde arıtmaḡıçun ise ḡabbuḡ /11/ her birisi üç fūlfūl ḡadar ola dün bucuḡın ya

gicenüñ üç bahşinde /12/ bir bahşî kalıcağ cülâbıla yuṭalar yatalar seher vaḳtinde iş bu muḥarrikile taḥrîk /13/ eyleyeler lisânü's-şevr ve perisiyâvşân ve 'ırq-ı sūs her birinden birer

35b

/1/ dirhem ḥaṭmî ḳabı şoyulmuş dört dirhem tâze râziyâne ki malşara dirler bir /2/ ḳabza tâze kızıl gül bulunursa yigirmi dirhem ḳaynadalar yigirmi biş dirhem şeker /3/ üzerine süzeler içeler 'amelî dökinecek 'alâmeti budur ki şuşaya uyqusı gele /4/ gic gic 'amel ider ola biş dirhem yunulmuş buyân dibin çok şuyıla ḳaynadalar /5/ on biş dirhem şeker üzerine süzeler ılıcağiken içeler ḳuşalar ağzı issi şuyıla maḫmaza /6/ eyleyeler bir dirhem maşṭakî çeyneyeler tüküreler yarım sâ'at diñleneler andan şonra /7/ on iki dirhem şarâb-ı tuffâḥ ve on iki dirhem şarâb-ı verd-i ṭarî elli dirhem /8/ kâvzubân şuyıla ezeler altı dirhem gül şuyın ḳatub bir dirhem bezr-i ḳaṭünâyı /9/ ağızda ṭutub üstine içeler ya şovuk şuyıla ezeler ol gün ğidâ meslûḳa /10/ ola bir kez yiyeler evvel gice ve yarındası ṭaṅlayacak hemân şerbet içeler dükeli ḥablarda /11/ ve müshillerde böyle itmek gerekdür maṭbûḥlarda ḳuşmağ ḥâcet degildür /12/ ḥab ki şafrâ giderür ğârîḳün bir mişḳâl râvend-i çinî bir dirhem şaru helîle /13/ ḳabı bir bucuğ dirhem maḫmûde iki çekirdek benefşe bucuğ dirhem kızıl gül

36a

/1/ ve şaḳız her birinden rub' dirhem bu otları döğüb 'aseli ḥıyârşenber ile yoğuralar /2/ eger gönül dönmeḳden ḳorḳarlarısı cülâbıla yoğuralar ṭatlu bâdem yağıla ḥab /3/ eyleyeler gicenüñ âḥir şülüşinde cülâbıla yutduralar ṭaṅlacaq lisânü's-şevr /4/ ve perisiyâvşân ve 'ırq-ı sūs her birinden birer dirhem ḳuru benefşe /5/ biş dirhem ḥaṭmî ḳabı şoyulmuş dört dirhem kızıl gül ḳaynadub /6/ yigirmi dirhem terengübîn üzerine ya yigirmi biş dirhem şeker üzerine süzüb /7/ içüreler ḥab ki balğam giderür ğârîḳün bir mişḳâl türbüd bir dirhem sürincân /8/ bir dirhem kâbilî helîle ḳabı bucuğ dirhem zencebîl enjir rub' dirhem ıslâḥ /9/ olmuş şaḥm ḥanḫal ḳatarlarsa 'amelî key ḳavî ola otları döğeler balıla /10/ yoğuralar bâḫâm yağıla ḥab eyleyeler dün bucuğın balıla yutduralar ṭaṅlacaq /11/ işbu muḥarrikile taḥrîk eyleyeler kerefes dibi ḳabı râziyâne dibi ḳabı /12/ ve kâsnî dibi ḳabı ve kebere dibi ve ḳabı şoyulmuş ḥaṭmî her birinden /13/ dörder dirhem râziyâne toḫım anîsün toḫım ve kerefes toḫım her birinden üç

36b

/1/ dirhem buyān dibi ve gök süsen dibi ve enjir ve ‘udu’ş-şalīb her birinden /2/ birer mişkāl çekirdegi çıkmış kıvırmalı üzüm on biş dirhem encīr on dāne /3/ kıvırmalı gül yigirmi dirhem usūhūdūs biş dirhem kaynadalar yigirmi biş /4/ direm şeker üzerine süzeler içeler hab ki sevdā giderür gārīkūn bir mişkāl /5/ eftīmūn ve kara helīle ve hacet-i ermenī ve hacet-i lajiverd her birinden bucuğ direm /6/ bu otları dögüb kıvāma gelmiş şekerile ya şarāb-ı nīlūfer ile yoğuralar bādām /7/ yağıla hab eyleyeler gicenūñ āhiri şülūşinde cülābıla yudalar tañlacağ işbu muḥarrīkile taḥrīk /8/ eyleyeler lisānū’ş-şevr ve perisiyāvşān ve ‘ırq-ı sūs her birinden birer /9/ dirhem ḥarīr ḥām sınduyıla uvağ toğranmış üç dirhem ḥatmī kabı şoyulmuş /10/ dört dirhem usūhūdūs ve besfāyic yumşak dögölmüş her birinden bişer /11/ dirhem kıvırmalı gül yigirmi dirhem senā-yı mekkī ve benefşe her birinden üçer dirhem /12/ şāhterac bir kabza kaynadalar yigirmi biş dirhem şeker üzerine süzeler /13/ içeler ḥabbū’s-su‘āl ki öksürüğe fāyide ider buyān dibi ve ḥıyār toḥım

37a

/1/ ici her birinden üçer dirhem nişāsta ve keşīre ve şamğ-ı ‘arabi ve kıvırmalı üzüm /2/ çekirdegi çıkmış ve aq ḥaşḥaş toḥım her birinden bişer dirhem bādām /3/ içi ve fustuğ ici kabları şoyulmuş her birinden altı dirhem nebāt şekerile /4/ ayva çekürdegi lu‘āb içinde ezilmiş ola tatlı bādām yağı her birinden /5/ on iki dirhem bu otların dögilecegin dögeler ısladacağın ısladalar /6/ yoğuralar yābis bir dirhem ağır ḥablar eyleyeler dil altında ezilince dutalar /7/ suyun yudalar eger ḥab eylemezlerse barmağıyla yalayalar muğlī munzic ki balğamı /8/ ve ğalīz ḥılḥılları bişürür kerefes toḥım ve rāziyāne toḥım ve anīsūn ve buyān dibi /9/ her birinden birer dirhem çekirdegi çıkmış kıvırmalı üzüm ve encīr onar /10/ dirhem ḥatmī kabı şoyulmuş ve baldırıkara ve usūhūdūs ve benefşe /11/ her birinden üçer dirhem gök süsen dibi ve enjir her birinden birer /12/ dirhem bu otları kaynadalar yigirmi dirhem bal ya şeker üzerine süzeler /13/ tañlacağ içeler issi ḥılḥılları şafra gibi cevāvıla ki içine benefşe ve söğüt yaprağı

37b

/1/ ve nīlūfer ve sipistān ve ‘unnāb bişmiş ola şafraya fāyide iden /2/ şerbetleriyle bişürmek gerek sevdāyı şığır dili ve baldırıkara ve bābādyā /3/ ve ḥatmī ve buyān dibi ve behmen-i aşfer ya‘nī şaru süsen dibi ve behmen-i ebyaz /4/ ya‘nī aq süsen dibi ve ayersa ya‘nī gök süsen dibi ve ḥarīr ḥām /5/ ya‘nī çiğ ebrīşüm ve badrenbūye toḥım ve yaprağı ve şāhteracıla /6/ kaynadub şeker üzerine

süzüb ve sevdāya fāyide eyleyen şerbetlerle /7/ bişürmek gerek nuķū^c -ı hūlū harāreti ķanı sākin eyler zerdālū ve ^cunnāb /8/ ve alū erūk her birinden yigirmi dāne nīlūfer çiçeği ve benefşe her birinden /9/ dörder dirhem ķabı şoyulmuş mercimek ve ķuru kişnic her birinden üçer dirhem /10/ kāsni toħım nim-kūft dögülmüş iki dirhem bu otları dögeler ıřladalar yigirmi /11/ dirhem terengübın üzerine süzeler ya şeker üzerine süzeler içeler nuķū^c -ı hāmız /12/ ki şafrāyı ķať^c ider issi ma^c ideye ve issi cigeri şovıdur zerdālū /13/ ve ^cunnāb her birinden yigirmi dāne alū erūk on biş dāne temerhindī

38a

/1/ on iki dirhem nīlūfer çiçeği ve benefşe her birinden bişer dirhem ışladalar şuyın /2/ içürelere eger tabī^c atı igen nerm olursa temerhindī yirine ekşi anār ķatalar /3/ nuķū^c -ı müshil ki şafrāyı ishāl eyleye nuķū^c -ı hāmız senā-yı mekki ve şaru helīle ķabı /4/ nim-kūft dögülmüş her birinden bişer dirhem kāsni toħım nim-kūft /5/ dögülmüş üç dirhem ķatalar on biş dirhem hıyār-ı şenber içi bir direm /6/ tatlu bādem yağıla olmuş ola süzeler ikileyin yigirmi dirhem şeker üzerine /7/ süzeler ya otuz dirhem şarāb-ı benefşe mükerrer üzerine süzeler ya on /8/ iki dirhem terengübın ve on dirhem şīr-hışt üzerine süzeler girükileyin yigirmi /9/ dirhem şeker üzerine süzeler üstine bir dirhem rāvend-i ĉīnī yumşak dögülmüş /10/ şaĉalar içeler mā'ü'l-rummāneyn ki şafrāyı ishāl ider göyünmüş hışlıları giderür /11/ tatlu anār ve ekşi anār daş ķabların şoyub içindeki şaruca ķabıla /12/ şıķalar yüz dirhem şuyın alalar ķaynadalar kefin alalar dört dirhem şaru helīle ķabı /13/ dört dirhem kābilī helīle ķabı dört dirhem ķara helīle üç daħı nim-kūft

38b

/1/ dögülmüş ol şu içinde ışladalar tamām ıřlanıcaķ yigirmi biş dirhem şeker ya otuz /2/ dirhem şarāb-ı benefsec mükerrer ya yigirmi dirhem terengübın üzerine süzeler içeler hūķne-i leyyine /3/ ya^c nī yumşak hūķne ki tabī^c atı telyīn eyleye pāzu ve yaprağı ve şuyı yüz yigirmi /4/ dirhem ķaynadalar kefin alalar yigirmi dirhem hıyārşenber içine süzeler /5/ girükileyin yigirmi dirhem şeker üzerine süzeler altı dirhem tatlu bādem yağı ķatub /6/ ısıcaķla hūķne eyleyeler hūķne-i muťavassıta ya^c nī orta hūķne ki tabī^c atı telyīn /7/ eyleye laťīf hışlıları ishāl ider senā-yı mekki ve ķuru benefşe ve besfāyic /8/ yumşak dögülmüş her birinden bişer dirhem hātmi ķabı şoyulmuş ve hātmi toħım ve ebemgümecci /9/ toħım her birinden dörder dirhem pāzu yaprağı biş yaprak sipistān otuz altı /10/ dāne bu otları ķaynadub yigirmi dirhem terengübın ya yigirmi dirhem hıyārşenber

/11/ içi üzerine süzeler girükileyin yigirmi biş dirhem şeker üzerine süzeler /12/ yidi dirhem tatlu bādām yağı ya benefşe yağı ya şırağün kıatalar ve kāvzubān şuyın /13/ şekerile içmekden şonra ısıcaqla hıqne eyleyeler hıqne-i hādde ya‘ nī tiz hıqne ki

39a

/1/ balğam ishāl eyleye ve yili taħlil eyleye hıqne-i mutavassıtadan ebemgümece toħmın /2/ gidereler kerefes toħım ve rāziyāne toħım ve anīsün ve kimnün ve büy ve kettān toħım /3/ ve eklil’ül-melik ki aqa kıoc boynuzı dirler ve kıurı bābādya her birinden dörder /4/ dirhem enir bir dirhem kıurıtım ya‘ nī ‘ usfur toħım nim-küft dögülmüş on dirhem /5/ turaq otı bir halka malşara bir kıabza çekirdegi çıkmış kıızıl üzüm ve encār /6/ her birinden onar dirhem kıatalar yağlardan bābādya yağı ya bezir ya zeyt yağı /7/ kıatalar kāvzubān şuyın şekerile ya kıaynatmış gül-be-şekerile içdüklerinden /8/ şonra ısıcaqla hıqne eyleyeler daħı tiz olsun dirlerise üstine /9/ bir mişkal elenmiş ğārıkün ve bir dirhem yumşaq dögülmüş tuz ve rubu‘ dirhem /10/ dögülmüş muql-u azraq saçalar fetile‘-i müşhile ya‘ nī tabi‘ atı telyin eyleyen şaf /11/ kıızıl şeker ve deniz tuzı ve şıçan necisi ve benefşe ve türbüd berāber berāber /12/ dögeler kömür odı üstinde ‘ aqde eyleyeler hırma çekürdegince şāflar /13/ eyleyeler şıruğunıla ter eyleyüb götüreler issi şayrılıqlarda kıvāma gelmiş şekerile

39b

/1/ üstine biraz tuz saçmış ve ‘ aqd eylemiş olalar ve şovuk şayrılıqlarda raqı şabūnı /2/ ve şıgır ödin getürmek tabi‘ atı telyin eyler şaf-ı zeħiri ki zora /3/ ve kıarın aqrısına ve kıan geçmege fāyide eyler mürr ve afyün ve muql-ı azraq ve günlük /4/ ve za‘ firān ve cünd-i bīdester ya‘ nī oğlan aşı her birinden berāber berāber dögeler /5/ yumurda şarusı ya ağıla yoğuralar şāflar eyleyeler her bir şāfuñ ortasında /6/ bir iplicecek kıoyalar hācet vaqtinde götüreler tamām şaf eriyicek ipliceğın çekeler /7/ kıurş-ı tabāşir-i kāfūrı kıatı hımmālara vesile ve hārāretten yürek oynamağa ve /8/ ‘ ataş ve kıan kıuşmağa ve öksürüğe fāyide ider ishāli kıat‘ eyler kıuru kıızıl gül /9/ yaprağı ve buyān dibi altışar dirhem hıyār toħım ve kıabaq toħım içi ve toħmekān her birinden /10/ dörder dirhem tabāşir ve şamğ-ı ‘ arabi ve aq keşire ve nişāsta her birinden /11/ iki dirhem kāfūr bir dirhem za‘ firān bir dirhem bu otları dögeler eyleyeler bezr-i kıatünā /12/ lu‘ ābila yoğuralar ikişer bucuq dirhem kıurş eyleyeler kıurş-ı tabāşir-i hımmāzī /13/ hārāreti ve şafrāyı sākın eyler tabi‘ atı kıabz ider kıızıl gül yaprağı on dirhem

40a

/1/ şamğ-ı ʿ arabî ve kuzu kulağı tohum kabı soyulmuş ve nişasta her birinden dörder dirhem /2/ tabāşir ve mersin yemişi ve amberbārīs her birinden üçer dirhem zaʿ firān /3/ bucuğ mişkāl gil-i ermenî bir dirhem bu otları dögeler ekşi anār şuyı ya amberbārīs şuyıla /4/ yoğuralar ikişer bucuğ dirhem kurş eyleyeler kurş-ı amberbārīs /5/ rāvendî tiz sıtmalara fāyide ider cigeri kavî eyler şuşalığı giderür amberbārīs /6/ dört dirhem hıyār tohum ve şakız ve tabāşir her birinden iki dirhemlük /7/ bir dirhem rāvend-i çinî on dirhem kuru kızıl gül yaprağı yidi dirhem zaʿ firān /8/ bir dirhem sünbül ve ʿ ırk-ı süs her birinden iki dirhem terengübün biş dirhem /9/ bu otları dögeler kāsni şuyı ya amberbārīs şuyıla yoğuralar ikişer bucuğ /10/ dirhem kurşlar eyleyeler yağları çıkarmak tarīkası budur ki bir nesnenün /11/ yaʿ nî tabîʿ atı kendü tabîʿ atı gibidür issi çiçekler yağın çıkarmak tarīkasın bābādyā /12/ ve nergis gibi oldur ki yüz dirhem zeyt yağın kırk dirhem çiçege karışduralar /13/ şırça şīşe içine koyalar kırk gün güneşde tertib eyleyeler şovuk

40b

/1/ çiçeklerün gül ve nīlūfer ve benefşe gibi kırk dirhemün yüz dirhem şirūğan /2/ ya tatlu bādem yağın katalar yigirmi gün güneşde tertib eyleyeler tamām çiçekler /3/ perverde olıcağ süzüb yağın almak gerek tohumlar ve dibler yağın çıkarmak tarīkası /4/ budur ki bunları nim-kūft dögeler yumşayınca süde ısladalar kaynadalar süzeler yeticekce /5/ zeyt yağın ya şirūğan katalar şuyı gidince kaynadalar şuyı gitdügin andan /6/ bileler ki bir pāre ağaccuğa panbucağ şaralar ol yağa banduralar oda dutalar /7/ eger çırıldarısı şuyı dahı dökünmişdür eger vaqt tar bolsa perverde /8/ eylenmiş çiçekler yağı kaķımış olmasa çiçekler didügümüz yağlar içinde /9/ kuvveti çıkınca kaynadalar ve süzeler yemişler ve şuyı çıkar nesnelere yağın ayva gibi /10/ turağ otı gibi dögüb şuyın alub şuyı gidince yağda kaynatmağıla çıkaralar /11/ yağlı dāneler yağın çıkarmak koz ve bādem ve fistuğ ve kabağ çekürdegi gibi kabın şoyub /12/ key dögüb karşu üstine olıcağ şu şaçub elile çıkarmak gerek her bir /13/ devāya bir münāsib yağda kaynadalar ol devānuğ yağı ola kuvveti ol yağa

41a

/1/ çıka niteki ferfiyün yağın çıkarurlar üçüncü baħiş marazlaruğ sebeblerin /2/ ʿ alāmetlerin muʿ alecelerinin bildürür şudāʿ yaʿ nî baş ağrısı /3/ sebebi dimāğda harāret gālib olmağdur ʿ alāmeti dimāğı kıza kıza gelmekdür /4/ ve baş issi olmağ ve tarlığanmağ ve uyku gelmege ve tiz kaķımağ

ve göz kızıl olmak /5/ ve issi nesnelere ziyān eylemek şovuk nesnelere fāyide eylemekdür ‘ ilācı şovuk /6/ yirlerde oturmak evi şuyıla şulamak akar şular katında oturmaqdur ve şarāblardan /7/ şarāb-ı līmūn ve şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı iccāş ve şarāb-ı hummāz /8/ ve şarāb-ı temerhindi ve sikencübīn ve nuķū‘ -ı hulu şekerile ya şarāb-ı nīlūfer /9/ ve şarāb-ı benefsecile içeler ve ğidālardan isfanāh müzevveresin ya semiz /10/ et müzevveresin ya nārdāng müzevveresin ya iccāş müzevveresin ya cev-ābı /11/ bādem yağıla ya ķoruķ ya līmūn şuyıla yiyeler eger ķuvvet za‘ if olsa gövdede /12/ kızgūn olmasa ferārīc virmek gerek ya oğlaķ eti ya ķoyun eti virmek /13/ gerek yimişlerden māyahōş anār ve emrūd ve ekşi tut şekerile ve ķarpuz

41b

/1/ ve ekşi ķaraşiyā şekerile ve ekşi erūk ve hıyār içi ve kāsni ve mārūl yiyeler /2/ başına gül yağı ve mersīn yağı döküle şuyıla şandal ezüb biraz sirke katub dürteler /3/ eger uyķusı gelmezse sirke katmayalar gül şuyın ve söğüt yaprağın ve benefşe /4/ ve nīlūfer yıyladalar ya dimāğda burūdet ğālib olmaqdur ‘ alāmeti dimāğda /5/ şovukluk ihsās eylemek ve kāhel olmak ve zihni pelīd olmak issi nesnelere /6/ hōş gelüb şovuk nesnelere ziyān eylemekdür ‘ ilācı şarāb-ı benefsecile /7/ şarāb-ı ustūhūdūs ya şarāb-ı līmūnıla şarāb-ı ustūhūdūs ki muğlī munzıcıla /8/ ısıcaķla ezeler içireler yatacaķ vaķtin gül-be-şeker ya gülengübīn ma‘ cūn-ı benefsecile /9/ yidüreler ğidālardan yumurda şarusı nim-birişt ya helyūn ya bal ya /10/ rişte müzevveresin ya ferrūc meslūķasın ya ķavurmasın ya nohūd āb zeytile /11/ yüdireler ya başına zeytile ‘ anber ve lāden dürteler yāsemīn yağıla ķaranfūl dürteler /12/ ya müşk ve ‘ anber ve ‘ ūd ve turınc yaprağı ve ķaranfūl yıyladalar başını issi dutalar /13/ ya dimāğda yubūset ğālib olmaqdur ‘ alāmeti burın içi ķuru olmak ve uyķu

42a

/1/ gelmemek tertīb eyler nesnelere fāyide eylemekdür ‘ ilācı cülāb ve şarāb-ı benefşe /2/ ve şarāb-ı nīlūfer ve şeker ve şovuk şuyıla ve cevāvı ve şekerile içmekdür /3/ ğidālardan oğlaķ eti ve ķuzı eti ve şīşek eti ve semiz tavuķ ve ferārīc /4/ semiz ola meslūķa bişürüb ya isfanāhıla ya rişteyle bādem yağın katub /5/ yiyeler başa benefşe yağın ve nīlūfer yağın ve ķabaķ yağın ve tatlu bādem yağın /6/ dürteler mürettīb hammāma çok gireler burnına ķabaķ yağın ya benefşe yağın tāmzuralar /7/ yaķan ğālib olmaqdur ‘ alāmeti baş ağır olmaqdur ve sancmaķ ve uyķu /8/ çok gelmek ve yüz ve göz kızıl olmak ve tamarlar tolu olmaqdur ‘ ilācı baş /9/ tamarından ķan almak ve baldırlardan hacāmat itmek ve tabī‘ atı telyīn eylemekdür /10/ ve cevāv içmek şol ķan ğālib olduğına didüğümüz şerbetler ve ğidālardan tenāvül /11/ eylemek ve et yimemek ve kāfūr yıylamaqdur ya şafra ğālib

olmağdur ‘alāmeti /12/ dimāğı katı issi olmağ uyku gelmemek burın şuyı şaru ve issi olmağ ve yüz /13/ göz rengi şararmak baş sanca sanca gelmekdür ‘ilācı şol h̄arāret gālib

42b

/1/ olduğından olan şuda‘ didüğümüz ‘ilācdur ve şafrāyı ishāl eylemekdür /2/ ya balğam gālib olmağdur ‘alāmeti baş katı ağır olmağ ve dimāğı üşimek /3/ ve çok uyku gelmek ve marāz uzamağdur ‘ilācı şol burūdet gālib olmağdan /4/ olan şudā‘ didüğümüz ‘ilācıdur balğamı ol şerbetlerle bişürmekden sonra ishāl /5/ eylemekdür istifragdan sonra şudā‘ ı gitmezse meşrūdītūs ma‘ cūnın ve tiryāk-ı ekber /6/ her birinden bucuğar dirhem vireler balğamı şudā‘ da eger mādde çok olursa /7/ egerçi marāz bārid olursa dağı et yidürmeyeler zīrā et mādde’i çok eyler /8/ eger za‘ if olmağdan k̄orşalar kuşluğın et yidüreler ikindüyin müzevvere /9/ vireler dimāğın girü kalan şovuk marāzlarından dağı hükim budur ya sevdā gālib /10/ olmağdur ‘alāmeti dimāğ yābis olub fāsīd fikirler eylemek ve göz ve yüz /11/ rengi k̄arasağı olmağdur ‘ilācı yubūsetden olan şudā‘ ‘ilācıdur ve sevdāyı /12/ ishāl eylemekdür kim h̄oş ola ya dimāğda yil olmağdur ‘alāmeti dimāğ çekilü /13/ çekilü gelmek ve baş ağır olmağdur ve k̄ulağ çekilmek ve dimāğ sancmak

43a

/1/ ve ağırı bir arada t̄urmağdur ‘ilācı balğamdan olan şudā‘ ‘ilācıdur ve yil eyler nesnelerden /2/ perh̄iz eylemek gerek ve issi h̄ammāma girmek ve bābūnec ve ikl̄ilü’l-melik ve şīh /3/ ya‘ nī iper yavşan ve sa‘ ter ya‘ nī güyegü otı kaynadub şuyın birkaç kez başa /4/ dökmek gerek ve her gice yaticak ve k̄utın gül-be-şeker bir dirhem şakız ve bir dirhem /5/ anīsūn k̄atub yimek gerek ya dimāğda buhar olmağdur ‘alāmeti yilden /6/ olan şudā‘ ‘alāmetidür ve baş dekzinmek ve göz k̄ararmakdur ‘ilācı buhar /7/ eyleyen h̄ılt ishāl eylemekdür tabī‘ atı telyin eylemekdür buhar başa /8/ çıkmağı men‘ itmekdür şekerile k̄urı kişnic ve şekerile bezr-i k̄atūnā yimegile ve ta‘ ām üstine /9/ bir ayva ya bir elma ya bir emrūd yimegile her ne ta‘ ām yirise biraz k̄uru kişnic k̄atub /10/ yiye elin ayağın ovalar ayakların t̄uzıla kepegile issi şuyıla yuyalar taşıla /11/ kaşiyalar bir iki s̄a‘ at issi şu içinde t̄utalar şerbetlerden şarāb-ı h̄ummāz /12/ ve şarāb-ı limūn ve şarāb-ı temürhindi ve şarāb-ı iccāş ve şarāb-ı benefsec d̄ukelin /13/ bezr-i k̄atūnāyıla ve nuķū‘ -ı h̄amız içeler şekerile ḡidālardan h̄abbū’l-rummān

43b

/1/ müzevveresi ya' nî nârdâng ya lîmûn müzevveresi isfanâhıla ya sumāk aşı ya kabağ /2/ aşı ya koroğ aşı yiyeler gice gice ıtrıfîl-ı şağîrden yiyeler eger buhar dimāğa ma'ideden /3/ çıkarsa 'alâmeti ma'ide za'if olmak ve gönül dönmek ve iştahâ olmamak /4/ ve ta'âm ma'idede fâsid olub hazm olmamağdur 'ilâcı ma'ideye buhar çıkan /5/ hıltlardan kuşmağıla ya müşhil virmegile arıtmağdur girü kalan didüğümüz isti' māl /6/ itmekdür olur ki baş ağrısı dimāğ za'ifliğından olur 'alâmeti issiden /7/ dahı şovukdan uşana kıtı avâz işidicek ve ta'âm yiyicek ağrı arta /8/ 'ilâcı dimāğı takvıyet itmekdür gül yağı ve mersîn yağı dürtmegile ve her gice gül-be-şekerile benefşe /9/ ma'cûnın karışdurub yiyeler cimā' şonına baş ağrımağ ya dimāğ yâbis olduğındandır /10/ ya dimāğ cimā' hareketinden buhar çıkduğındandır maħmûrlaruñ başı /11/ ağrıduğı dimāğlarına ħamruñ buharı çıkduğındandır üçinüñ dahı 'ilâcın itdük /12/ fi'l-cümle dükeli şudâ' da tabî' atı telyîn eylemekdür dimāğı benefşe şarâbı ve ma'cûnıla /13/ ve dahı ma'cûnlara yağlarla takvıyet itmek çok söylememek gerek ħareket eylemeyüb oturmak

44a

/1/ rāhat olmak gerek eli ayağı yuyub ve ovub issi şuya yaturmak gerek kaçan baş /2/ ağrısı nezle ya zükāmıla olsa başa yağlar dürtmemek gerek belki tabî' atı /3/ telyîn eylemek gerek ya müşhil virmek gerek sersâm issi veremdür ki dimāğda /4/ olur tîz kan ya şafrâ gâlib olmağdur 'alâmeti ħummâ-yı lâzıme ya' nî dükeli /5/ gövdede dâyim kızgun olmağdur ve aĥlâtı 'aql ve hezeyân söylemek ve söz /6/ işitmek sevmemek ve nefes almağda şolımağ ve uyğuda tarlığanmak ve dil evvel kızarub /7/ ya şararub şonra kara olmak ve bevli rakîk olmak ve nabzı muhtelif olmağdur eger kıandan /8/ olursa 'alâmeti gülmek ve dil ve yüz ve göz kızıl olmak ve tamarlar tolu olmak /9/ ve burından kıatre kıatre kan gelmek ve göz yaşarmağdur eger şafrâdan olursa 'alâmeti /10/ uyımamağ ve delürmek ve vağt vağt segirmek kaçımağ şavaş ider gibi ħareket eylemek /11/ ve yüz ve göz şaru olmağdur 'ilâcı budur ki eger kan gâlibise baş tamarından /12/ tîzcek kan alalar iki nev' inde dahı ħummâyı şafrâvi diyecegümüz şudâ' -ı ĥârr /13/ didüğümüz 'ilâcı ideler tabî' atı dâyim şâfıla ya ĥuğne'-i mutavassıtıla telyîn

44b

/1/ eyleyeler kabz olmağa komayalar dâyim başına kabağ çekürdegi yağın ve benefşe ve nîlüfer /2/ ve tatlu bâdem yağın dürteler ayva cekürdegi lu'âbın nebât şekerile becid /3/ içürelere mu' tedil yirde yaturalar ki burüdete mâylil olalar aşına ve şerbetine ĥaşĥaş /4/ kıatmağdan şakınalar elin

ayağın ovalar ayakların tuzıla kepegile yuyub /5/ ayak taşıyıla süreler eti şuya koyalar mâlihülyâ fâsid fikirler eylemek /6/ ve kôrkmayacağ nesnelere kôrkmâğ ve dâyim guşşalu olmağ ve qaragü yirler ve halvet sevmek /7/ âdemden kaçmağ tiz kaçımağ beyhüde gelicek söylemekdür ve yavuz endişeler eylemekdür /8/ sebebi dimâğda sevdâ gâlib olmağdur bu marazuñ ‘ ilâcın sehel dutmamağ /9/ gerek şonı katı cününe irişür ‘ ilâcı dağı müşkil olur ‘ ilâcı eger kan /10/ gâlib olmağ kara olursa baş tamarlarından kan almağ gerek her gün sâze /11/ cevâv şekerile ve şovuç şuyıla ya kâvzubân şuyıla şarâb-ı nîlüfer ve şarâb-ı şâhterec /12/ şarâb-ı limün ile içürelere gıdâlardan ferâric ya semiz tavuğ ya lañf /13/ semiz koyun ya oğlağ etin meslûka eyleyüb ya isfanâhıla ya rişteyile ya

45a

/1/ erügile ya mayahöş anâr şuyıla yidürelere terelerden kâsnî ve mârül yiyeler /2/ yimişlerden hıyâr ve şınhıyâr yiyeler ve anâr ve karpuz ve erük ve elma ve emrüd /3/ ve zerdâlü ve bâdâm vireler başına dâyim tatlu bâdâm yağı ve benefşe ve kabâğ yağın /4/ dürteler tamâm hılt munzıc bulıcağ mañbühi eftimün içürelere tabî‘ atı dâyim şorvalar /5/ içürmek gerek ve şâflar götürmek ve leyyîn huğne eylemegile telyîn eyleyeler /6/ ve birkaç kez dört dirhem eftimünıla mâ’ü’l-cübin içürelere mürettib hammâma becid /7/ koyalar ba‘zı evkât fâsid fikirlerden taşdığ eyleyeler dâyim muhâlefet /8/ eyleyeler müferrihlerle gönüllerin tefrih ideler dükeli cününlarıñ ‘ ilâcı budur /9/ seher uyğu gelmemekdür sebebi dimâğda yalnız yubüsete ya yubüsetile harâret /10/ ya tuzlu balğam olmağ ya gövdede ağır olmağ ya ta‘âm hazm olmamağdur /11/ ya çok fikirler eylemekdür ‘ ilâcı yubüsetden ya harâretten olıcağ şarâb-ı benefsec /12/ ve şarâb-ı nîlüfer ve şekerile cevâv içmek ve ter havâda ve ağar şular katında /13/ oturmağ ve i‘tidalle hareket eyley ağaçlar avâzın işitmekdür eger yubüset

45b

/1/ ve harâretile şafrâya sevdâ gâlib olursa müşhil vireler eger tuzlu balğamdan olursa /2/ balğamı ishâl ideler ağrıdan olursa ağrıyı sâkin eyleyeler fikir itmekten olursa /3/ fikir itmegi terk eyleyeler uyğu getirici nesne murañtib hammâma girmek ve şarâb-ı haşhâş /4/ içmek ve şekerile haşhâş yimek ve başa kabâğ yağın ve benefşe yağın /5/ ve bâdem yağın dürtmekdür duvvâr baş cegzinmekdür seder göz qararmağdur /6/ ikisinün dağı sebebi dimâğda buğâr mütevellid olmağ ya ma‘ideden buğâr çıkağdur /7/ ‘ alâmetleri ve ‘ ilâcları buğârdan olan şudâ‘ ‘ alâmeti ve ‘ ilâcıdur /8/ ümmerü’s-şıbyân ki aña oğlançuklar şayruluğı dirler uçukdur ki şafrâdan /9/ olur ‘ alâmeti budur ki nevbeti tiz tiz geçe katı buğâla tarlığana bedende harâret /10/ kavî ola ‘ aklı katı

zāyil ola beñzi ve gözi şaru ola kısıcağ şafra kusa ‘ ilācı /11/ şafrāyı ishāl itmek gerek ve şarāb-ı limūn ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı benefsec ve /12/ şarāb-ı iccās ve şarāb-ı hummāz içürmekdür oğlancuqlar da lisānū’s-şevr şuyında /13/ buyān dibin kaynadalar süzeler içinde terencübīn ezeler ikileyin şarāb-ı limūn

46a

/1/ üzerine süzeler ısıdub içüreler katı otlar virmeyeler remed göz ağrısıdır ki /2/ gözde issi verem ola sebebi ya kan gālib olmağdur ‘ alāmeti göz /3/ karamağ ve şişmek ve tamarlar tolu olmağ ve çapağ çok olub ve kabağlar birbirinden /4/ yapışmağ ve tuluñlar sancımağ ve gözler ağır ağır olmağdur ‘ ilācı kīfālden /5/ kan almağ ve eñseden ve baldırlardan hacāmat itmekdür sağ göz ağrısı /6/ sağ koldan alalar şol göz ağrısı şol koldan alalar ya şafra gālib /7/ olmağdur ‘ alāmeti göz kızıl olmağ ki şarulığa māyil ola ve issi /8/ olmağ ve sanca sanca gelmek ve gözyaşı raķīķ ve tiz olmağ ve kabağlar birbirine az yapışmağdur /9/ ‘ ilācı şafrāyı ishāl itmekdür ya balğamı gālib olmağdur ‘ alāmeti göz /10/ katı ağır olmağ ve kabağlar şişüb birbirine yapışmağ ve göz rengi kara ağ olmağ /11/ ve ağrı az olmağdur ‘ ilācı balğamı ishāl itmekdür göz ağrısının dükeli /12/ envā’ında tozdan ve dütünden i’ tidālden hāric havādan yilden /13/ ve katı aydında oturmağdan ve ağ nesneye bakmağdan ve dāyim bir nesneye

46b

/1/ göz dikmekden ve esirmekden ve ta’ āmdan ve çok yimekdən ve ta’ ām yiyüb tizcek /2/ uyumağdan ve galīz ta’ āmdan ve tiz nesnelerden kendenā ve şoğan /3/ ve sarımsağ gibi ve buğār eyleyen nesnelerden kerziye ve mercimek gibi ve tuzlu ve katı /4/ ekşi nesnelerden sirke gibi ve başa yağ dürtmekden ve çok uyumağdan ve gündüz /5/ uykusından ve çok uyanuqlıkdan ve ağlamağdan ve cimā’ dan şaķınmağ gerek /6/ ki bu nesneler sağılıkda daħı göze ziyān eyler ve dāyim tabī’ atı şāfıla ya /7/ hūķne-i leyyine ya mutavassıtayıla telyīn eylemek gerek kabbz olmağa kōmamağ /8/ gerek eger hūķne eylemezlerise yüz yigirmi dirhem erügi biraz na’ na’ ıla /9/ kaynadalar yigirmi biş dirhem şeker üzerine süzeler içeler göz ağrısında yastuğı /10/ yüksek eylemek gerek arka üstine yatmağ gerek göze kara ya gök /11/ destār esüb karañurağ evde oturmağ gerek her gün biraz bezr-i katūnāyıla /12/ şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı nīlūfer içmek gerek eger şafrā iğen gālib olursa /13/ şarāb-ı iccās içmek her gice gül-be-şeker ma’ cūnı benefsec karışdurub yimek gerek

47a

/1/ ğidālardan kabaĥ müzevveresin bādem yağıla nīm-birişt yumurda ve semiz et müzevveresi /2/ ya erük müzevveresi ya rişte müzevveresi yimek gerek etler dükeli /3/ ziyān ider meger kuvvet za' if ola ki ferrūc şorvāsın vireler müshil içüb /4/ dimāġı arduġından şonra birĥac gün cevāv vireler ki içinde dört /5/ dirhem benefşe üç dirhem kabaı şoyulmuş ĥatmī bir dirhem buyān dibi /6/ üç dirhem nīlūfer çiçeġi altı dirhem 'unnāb kaynanmış ve şarāb-ı nīlūfer /7/ üzerine süzmiş olalar içüreler ve bādām südiyle şekerile rişte vireler /8/ eger uyġu gelmezse aşında iki dirhem ĥaşĥāş kaynadalar evvel göz /9/ ağrısı belüricek göze yumurda aġı ya kız oġlan südi ĥoyalar aġrıduĥca ağrısın /10/ bununla sākın eyleyeler südi tizcek ılıcaĥ şuyıla yumaĥ gerek dimāġı /11/ tamām arınub göz ağrısı ĥōş olmayınca ĥammāma girmek gerek yuyıcaĥ gözi /12/ gül şuyıla yumaĥ gerek eger göz ağrımaĥ şonına göze aĥ düşerse dimāġı /13/ ĥan almaġıla ve müshilile tenĥıye itmekden şonra gözün kızılı gidince şabr

47b

/1/ eyleyeler andan şonra biraz bal ĥatalar iki kendü ĥadarı şı ĥatalar üç baĥşında bir baĥş /2/ ĥalınca kaynadub ĥarışduralar oddan indüreler iki günde bir ĥammāmdan ĥıĥub /3/ ya gözi issi şı buĥārına dutmaĥdan şonra ol baldan göze sürme çeker /4/ gibi çekeler milile eger göz ĥarur ise kızılı gidince şabr ideler kızılı gidicek /5/ girü isti' māl eyleyeler bu didüġümüz ' ilacı göze düşen aĥ yufĥa olıcaĥdur /6/ ĥalıġ olıcaĥ gitmez zaĥmet çekmemek gerek kim gitmez ru' āf ki burun ĥanamaĥdur /7/ eger tabī' atı buĥrān eylemekden ya ĥan ġālib olmaĥdan olursa tamām /8/ yitürü ĥan aĥmayınca tatmamak gerek meger ki za' if eyleye pes eger çok /9/ aĥsa ya nesne doĥınmaĥdan ya düşmekden ĥanasa örümcek evin alalar /10/ mürekkebe banduralar üstine biraz yumşak döġülmüş ġünlük ya degirmen tozın /11/ şaĥalar burnın talduralar yāĥūd bir dirhem cülennār ve bir dirhem ġünlük ve bir /12/ dirhem kızıl gül döġmecüġi yapraġı ve bir dirhem gil-i ermenī ve bir dirhem dem'ü'l-aĥaveyn /13/ ya' nī ikiĥardeşĥanı döġeler buruna uralar ya mürekkeb ĥarışduralar

48a

/1/ örümcek evile burnına ĥoyalar ve tāze ĥıyārı ve tāze kabaĥı ĥazıyalar alnına vuralar /2/ yāĥūd gül şuyı içinde biraz kāfūr biraz afyün ezeler alnına dürteler /3/ yāĥūd burnına eşek ya at tezegile talduralar şerbetlerden şarāb-ı 'unnāb /4/ ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı benefsec içüreler başına

şovuk su /5/ dökeler ğıdâlardan koruk aşu ve habbü'l-rummân ve sumâķ ve mercimek /6/ ve semiz et müzevveresin şovıdub vireler et yidürmeyeler meger ki kuvvet /7/ za' if ola ferrüc şorvâsın vireler bilmek gerek ki gövdeden kaçan çok /8/ kan gitse gerekise ru' âfila olsun gerekise kışmağıla olsun gerekise /9/ ishâlele olsun et yidürmek vâcibdür igen za' if eylemedise tañla /10/ ta' âmdan et yidüreler gice ta' âmında müzevvere vireler katı zâ' if /11/ eylese tañla dağı gice dağı et vireler zükâm ve nezle her hıltki dimâğdan /12/ ine eger burın delüklerine inerse zükâm dirler boğaza ya yüze ya öykene inerse /13/ nezle dirler inen nesne issi hılt olursa 'alâmeti inen nesne

48b

/1/ tiz ve issi ve raķık olmak ve göyündürmekdürür göyündür inmek ve yüz ve göz kızıl /2/ olmakdur 'ilâci kan almak ve hacâmat eylemek ve şarâb-ı haşhâş ve şarâb-ı benefsec /3/ ve şarâb-ı lîmûnıla içmek ve mu' tedil hammâma girmek ve rişte ve kabak /4/ ve isfanâh ve semiz et müzevveresin bâdem yağıla yimek ve cevâv içmekdür inen /5/ şovuk hıltlar olursa 'alâmeti inen nesne şovuk ve ğaliz olmak ve burın /6/ gicimek kanın çekilmekdür 'ilâci şarâb-ı ustuhûdüs ve şarab-ı lîmûn /7/ ya şarâb-ı benefsecile muğlî munzıcıla içmek ve balğamı ishâl itmek başu issi /8/ tutmak şekerile ya balıla rişte müzevveresin yimek ve şalgam müzevveresin /9/ yimek gice gice ma' cûn-ı benefsecile gül-be-şeker ve güleğübîn yimekdür ve müşk ve 'anber /10/ ve lâden ve kavırılmış çörek otı ki gök ketân bizine bağlanmış ola yıylamak /11/ eyüdür hammâm evvelinde yaramaz ahirinde eyüdür şovuk şu içmekden ihtirâz /12/ eylemek gerek fi'l-cümle zükâmıñ ve nezlenüñ iki kısmında dağı çok uyımak /13/ ve çok yimek ve gündüz uyımak ve et ve cerb nesnelere yimek ve katı şovuk ve katı

49a

/1/ issi havâda oturmak yaramaz yatacak yastuğı alcaķ eylemek gerek şovuk şu koyub kulaķ /2/ ağrı olsa ya ağrısa ya çekilse şarâb-ı ustuhûdüs /3/ ve şarâb-ı lîmûn ve şarâb-ı benefsecle muğlî munzıcıla ezüb içeler gice gice ma' cûn-ı benefsec /4/ ve gül-be-şeker ya güleğübînile ya ıtrıfıl şağîr yiyeler et yimeyeler şekerile /5/ ya balıla rişte müzevveresin yiyeler gic vaķt ta' âm yimeyeler kulağa acı bādâm /6/ yağın ısıcaķla katı issi olmaya tamzuralar tabî' atı telyîn ideler bununla olmasa /7/ dimağı müşhilile balğamdan tenkıye eyleyeler eger kulağdan irin açarsa kulağa üç /8/ dirhem cülâb bir dirhem tatlu bâdem yağın katalar eski panbuğıla tamzuralar ol /9/ eski panbuğıla kulağı tutalar kula' ya' nî ağızda dilde kabarcuķlar çıķmaķdur kızıl /10/ olursa demevîdür kifâlden kan almak ve eñseden hacâmat itmek gerek /11/ summak ve cüleñnâr sirke

ķaynadub mażmaża itmek gerek eger ķatı issi olub /12/ şaruraķ olursa şafrāvīdür şafrāyı ishāl itmek gerek ağrısı az olub aķ /13/ olursa balģamīdür ishāl itmek gerekdür tuzlu zeytūn ķaynadub şuyıla mażmaża

49b

/1/ eylemek gerek eger ķara olursa ağrısı ķatı olursa sevdāvīdür sevdāyı ishāl /2/ itmek gerek tedbīr ki dūkeli envā‘ ma fāyide eyleye oldur ki toħmekān ve nebāt şeker /3/ ve tabāşir ve cūlennār ve zūrr-i verd ya‘ nī kuru gül döglemecügi yaprağı ve ķuru benefşe /4/ ve ayva ķekirdegi her birinden birer dirhem alalar yumşaq dögeler ağrıyan yire şaçalar diş /5/ dibleri ķanamağı sumāķ ve cūlennār ve māzū ve şeb ve mersīn yimişi yaprağı ve zūrr-i verd /6/ berāber alalar ķaynadalar mażmaża eyleyeler diş ağrısı eger ģarāretten olursa /7/ ‘ alāmeti sovuķ suyu ağıza alıcaķ hoş gelmek ağrısı sanca sanca gelmekdür /8/ ‘ ilācı ķifālden faşd itmek ve ģacāmat itmek ve şafrāyı ishāl itmek ve sumāķ /9/ ve zūrr-i verd ve cūlennār ve mersīn yimişin sirkede ya sūdde ķaynadub mażmaża eylemek /10/ ve dişlere gül yağın ya mersīn yağın dürtmekdür eger burūdetten olursa ‘ alāmeti /11/ issi şuyı ağıza alıcaķ ģoş gelmek şovuk şuda gicek ağrısı artmaķdur ‘ ilācı /12/ balģam ģālibise balģam ishāl itmek ve tuzlu zeytūn ķaynadub mażmaża eylemek /13/ ve diş dibinde tiryāķ-ı fārūķ dutmaķ ve issi etmek ve issi yumurda şarusın ışıрмаķdur

50a

/1/ mażmaża ki burūdetten olan diş ağrısına fāyide eyleye anīsūn üç direm /2/ ızhırı ya‘ nī mekke ayrılığı bir bucuķ dirhem ģilāl toħım iki dirhem ‘ aķırķarģa /3/ bucuķ dirhem mevīzec ve zūrr-i verd ve zencebīl ‘ ūd ve şeker her birinden birer dirhem /4/ ķaynadalar on iki dirhem bal üzerine sūzeler ısıcaķla mażmaża eyleyeler diş ağrısınınu /5/ iki nev‘ inde dağı et yimemek gerek ģarāretten olursa bādem yağıla /6/ rişte müzevveresin yiye burūdetten olursa rişte müzevveresin şekerile /7/ ya balıla yiyeler dişi ma‘ lūl ķişi ma‘ idesinde ta‘ ām fāsīd olmaķdan ve /8/ fāsīd ta‘ āmlardan yoğurt ve ķavun ve balıķ gibi ve ķuşmaķdan ve diş ķamaşdurur /9/ nesneden ve dişe yapışur tatlı ģurmā ve encīr gibi nesnelerden ve issi yiyüb /10/ şovuk içmekden ve şovuk şu içüb issi yimekten ve dişile ķatı nesnelere şımaķdan /11/ ve dişi ķatı ķurdamaķdan iħtirāz eylemek gerek dişi şişmek için eger /12/ ķan ģālib olduğından olursa dilūn rengi kıızıl olur ķekilü ķekilü /13/ ģelür ağız yeri az aķar ‘ ilācı ķan almaķ ve tabī‘ atı ģuķne mutavaşşıtıyla telyīn

50b

/1/ eylemek ve tut şarābı ve ekşi anār şuyı ve ekşi elma şuyı ve sumāk şuyı /2/ ve mārūl ve kāsnī şuyıla mażmaża eylemekdür eger şafrādan olursa dilūñ rengi /3/ şaru ve issi ađrısı atı olur  ilāci şafrāyı ishāl eylemek ve abī atı unei /4/ mutavaşşıtayıla telyīn itmek ve demevī didūgūmūz nesnelere mażmaża eylemekdür /5/ eger balgāmdan olursa dilūñ rengi boz olur ve ađız yeri ok aar  ilāci balgānı ishāl /6/ itmekdür une-i āddeyile abī atı telyīn eylemek ve burūdetden olan dıř ađrısına /7/ didūgūmūz mażmażayıla mażmaża eylemek ve issi ma cūnlar yimekdür /8/ eger sevdādan olursa dil ara olur derisi uru olur ađız /9/ yeri az olur  ilāci sevdāyı ishāl eylemekdür māşerā issi veremdür kim yüzdeki /10/ şafrāvī andan asıl olur yüzi bir uđurdan dutar olur ki gözleri dađı /11/ örter olur ki başı dađı bile şişer yüz kızıl olur şancar gövde ızar  ilāci /12/ an alma ve baldırlar acāmat itmek ve şafrāyı ishāl itmek başa yüze biraz /13/ gül şuyıla biraz kāfūr dürtmekdür yana ve eñek ve evreler şişmek sebebi tīz

51a

/1/ şafrāvī an gālib olmadur rengi kızıl olub ađrımadur  ilāci an alma /2/ ve otuz dirhem şarāb-ı benefsec mükerrer ya şarāb-ı verdi mükerrer iinde yigirmi direm /3/ terencübīn ya on dirhem ıyār-ı şenber ici bir dirhem atlu bādem yađıla olmuř /4/ imek ve şiş üstine atlu bādem yađıla  aseli ıyarşenber urma ve mersīn /5/ ve gül ve cūlennār sirke iinde aynadub mażmaża eylemekdür ya balgān gālib /6/ olmadur  alāmeti rengi a olma ve ađrısı az olma belki hīc ađrı olmamadur /7/  ilāci demevī didūgūmūz nesnelere iürmek ve tılā eylemekdür ve burūdetden /8/ olan dıř ađrısına didūgūmūz mażmażaı eylemekdür iki nev inde dađı gıdā rişte /9/ müzevveresin yimekdür bu veremūñ sebebi gālibā dimāđdan nezle inmekdür unā /10/ bođazda şiş olub nefes almama ya zađmetile alma ve nesne yudmama ya zađmetile /11/ yudmadur eger andan olursa  alāmeti dil kızıl olub ađrı atı olub /12/ bođaz amarları olu olub ekilū ekilū gelmekdür eger şafrādan olursa /13/  alāmeti sancmadur ve dil şaru olmadur ve ađız acı olmadur eger

51b

/1/ balgāmdan olursa  alāmeti ağız uzlu ya atsuz olma ve az şuşamadur ve az /2/ ağrımadur  ilāci budur ki evvel belüricek tīzcek baş amarından an /3/ alalar mercimek aynadub tut şarābıla gül şuyın atub evvel günde ve ikinci günde /4/ ğarđara eyleyeler iki üç gün gıdā virmeyeler şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı iccās /5/ ve şarāb-ı tut ve şarāb-ı nīlūfer ayva ekirdegi

lu' ābıla ya cevāv /6/ ve şarāb-ı benefsec ve tatlu bādem yağıla içürelər şuşayıcak şekerile lisānū's-şevr /7/ şuyın içürelər kankı hılt gālībise ishāl eyleyeler müshilde helīlecler /8/ ve ekşi nesnelər olmaya üç günden sonra kepek hārīresin bādām /9/ südi ya bādām yağıla şekerile içürelər birkaç günden sonra ki iştahā gele ve ta' ām /10/ yutmaq gevez ola ve bādem yağıla isfanāh ya rişte ya kabağ müzevveresin ya /11/ nīm-birişt yumurda vireler eger eņsedən cizmedin kuru hacāmat şīşesile /12/ şīşe çekerlerse yutmaq dağı gevez ola eger şīş içerüden deşilürse cülābıla /13/ gül yağıla ğarğara eyleyeler hunākda tabī' atı kabz olmağa komamak gerek belki şāfila

52a

/1/ hıķne-i leyyine ya hıķne-i mutavassıtayıla dāyim telyīn eylemek gerek ayakların /2/ tuzıla kepegile issi şuyıla yuyub taşıla urmaq gerek her ne kim içürelər ya ğarğara /3/ eyleyeler ılıcak olmak gerek boğaz dış olmak ' ilācı dağı hunāk ' ilācı gibidür /4/ zīķu'n-nefes ya' nī nefes tarlığı ekşer burüdetden ve ğalīz balğam sebebinden /5/ olur ' ilācı hātmi ve kuru üzüm encīr ve persiyāvşān ve eņir ve gök süsen /6/ dibin ve benefşe ve rāziyāne toğmın ve buyān dibin her gün kaynadub şeker ya bal /7/ üzerine süzüb içürüb balğamı bişürmek andan sonra müshilile balğamı gidermekdür /8/ ve her gün şarāb-ı benefsecle şarāb-ı zūfā içmek gerek umūķ-ı ' unşul ya' nī /9/ başal-ı ' unşul şuyın alalar berāber bal katub tā kıvāma gelince kaynadalar içeler /10/ ve şuşayıcak şu yirine bal şuyın ya cülāb şuyın ya kabı şoyulmuş /11/ kaynanmış hātmi şuyın içmek gerek eger yubüsetden ve sevdādan olursa /12/ şekerile cevāv ve şarāb-ı rummān hılv-ı lisānū's-şevr şuyı ve şarāb-ı nīlūfer /13/ içürelər ve sevdāyı ishāl eyleyeler eger şişden olursa ' ilācı şiş

52b

/1/ gidermekdür gerek ki zīķu'n-nefesde ekşilerden ve tuzlu tiz nesnelerden /2/ ve yil eyler nesnelerden şaķınmaq gerek āvāz tıtinmaq hārāretten ya yubüsetden /3/ olursa cevāv ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı rummānı hılv ve ' ırķ-ı sūs şuyıla /4/ ve şekerile bezr-i katūnā ya ayva çekirdegi lu' ābın içürelər ğidālardan nim-birişt yumurda ve isfanāh ve /5/ rişte ve semiz tavuķ sorvāsı tatlu bādem yağıla /6/ ve kereyağı şekerile yiyeler eger burüdetden olursa ve balğamdan olursa şarāb-ı zūfā /7/ ve bal şuyı balğamī zīķu'n-nefesde didüğümüz içürelər encīr ve kuru üzüm ve bal /8/ ve köknār içi yiyeler ve balğam ishāl eyleyeler çağırmaqdan ve tozdan ve dütünden /9/ şaķınmaq gerek boğaz boğılmaq ' ilācı hārāretten yubüsetden olan ' ilācdur /10/ āvāzı dutılan kişi ekşi ve tuzlu ve tiz nesnelerden ve tozdan ve dütünden ve katı /11/ çağırmaqdan şaķınmaq gerek su' āl

ya' nī öksürük şovukdan ya balgam gālib /12/ olmakdan olursa balgamī zīķu'n-nefes didüğümüz ideler eger hāretten olursa ve yübüsetden /13/ olursa şarāb-ı benefsec ve şarāb-i nīlūfer ve ma' cūn-ı benefsec ve şarāb-ı rummānı hūlv

53a

/1/ bezr-i katūnā lu' ābıla ayva çekirdegi lu' ābın içeler kaçan su' ālile /2/ ishāl cem' olsa şarāb-ı as ve şarāb-ı rummān ve şarāb-ı haşhāşdan /3/ yigrek nesne yokdur eger su' āl nezleden olursa ' ilācī nezle ' ilācīdur /4/ gerek ki öksürüğe tatlu bādām yağın şaru mūmıla mūm ruġān eyleyüb gögsine ve iki /5/ yağrın ortasına ısıcaķla dürteler ġidālardan bādem yağıla şeker ya balıla rişte /6/ müzevveresin ya isfānāh ya kabaķ müzevveresin ya şekerile ya bādām harīresin /7/ ve nim-birişt yumurda ve bal ve encīr ve köknār ici ve kuru üzüm paça yiyeler /8/ tuzlu ve ekşi ve kābız ve tiz nesnelerden perhīz eyleyeler taņlacaķ bir tatlu naruņ /9/ depesin oyalar içinden şaruca kablarn giderele için tatlu bādem yağıla /10/ şıġduķca talduralar girü kapaġın uralar hamıra şarub bişürele sucugazun şoralar /11/ çekirdegin tükürele dāyim ağızda nebāt şeker tutalar zātü'l-cenb ya' nī issi /12/ veremdür ki gögüz içinde ve gögüze yakın eyegüler altında olur sebebi şafrā ya kan /13/ ya şafrāvi göyünmiş kandur az olur ki balgamdan ya sevdādan olur ' alāmeti

53b

/1/ gövde katı kızmaķ ve nefes tar olmaķ ve sanca sanca aġrımaķ ve nabzı şulb /2/ ve muhtelif olmaķ evvel kuru öksürüb şonra kanıla ya rīkile öksürmekdür /3/ zātü'r-riyye issi veremdür ki öykende olur sebebi kan ya tuzlu balgamdur ' alāmeti /4/ gövde katı kızmaķ ve nefes issi ve tar olmaķ ve yaņaķ kabaarub şonra kızarmaķ /5/ ve gögsi aġrımaķ ve aġrı gögüsden tutub arķaya çıkaķ arķa üstine /6/ yatmaķdan artuķ yatmamaķ ve nabz leyyin ve muhtelif olmaķdur bu iki maražuņ /7/ ' ilācın sehel tutmamaķ gerek müşkil maraźlardur ' ilācları aġrır yaņadın kīfālden /8/ kan almaķ tabī' atı huķne 'i-leyyine veya huķne 'i mutavassıtayıla telyīn eylemek gerek /9/ ve gögse bādām yağıla mūm rūġān eyleyüb dāyim dürtmekdür şerbetlerden /10/ şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı 'unnāb ve şarāb-ı rummān-ı hūlv haţmī /11/ ve buyān dibi ve 'unnāb şuyı ve ayva çekirdegi lu' ābıla içürele ve bezr-i katūnā /12/ ve ayva çekürdegi lisānü's-sevr şuyı içinde kim buyān dibin ıslatmış olalar /13/ lu' ābın çıkarub nebāt şekerile içürele bu maraźlarda katı ishāl olmaķ yavuzdur

54a

/1/ şarāb-ı haşhāş ve şarāb-ı as ve şarāb-ı şandalıla tutmak gerek ğidālardan /2/ evvel birkaç gün şekklerle cevāv ve bādem ħarīresin ve isfanāh müzevveresin /3/ ve rişte müzevveresin virmek gerek ğidāsına ve şerbetine dāyim bādem yağın /4/ katmak gerek yidi günden sonra kuvveti za‘if olursa ferārīc şorvasın /5/ içürelər ħarāret tamām gidicek ferrüc ve nim-birişt yumurda /6/ vireler şuyı tatlu mu‘tedil ħammāma koyalar başı ve gögsi şovukdan key /7/ şaķınmak gerek ħafaķān ya‘nī yürek oynamak yürek za‘if olmaķdandır /8/ yürek za‘ifliği ħarāret ğālib olmaķdandır ‘alāmeti şuşamak ve nabz /9/ ve nefes serī‘ olmaķ ve gögsi issi olmaķdur ve ğuşşalanmak ve şovuk havā hōş /10/ gelmekdür ‘ilācı şarāb-ı ħummāz ve şarāb-ı tuffāh ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı verd-i țarī /11/ ve şarāb-ı şandal ve şarāb-ı rummān ve şığır dili şuyı ve gül şuyıla ve toĥmekān /12/ şuyı içmekdür gül ve benefşe ve nīlūfer ve söğüt yaprağın ve ħıyār ve /13/ mersīn ve gül şuyı ve kāfūr ve elma ve emrūd yıylamaķdur ğidālardan nārdāng

54b

/1/ ve ħoruķ aşın ve elma aşın ve zerik aşın ve elma ve ayva ve anār yiyeler göğüse /2/ gül şuyıla bezr-i ħaťunā lu‘ābın ya arpa ħavudıla kasnī şuyın ve gül şuyıla /3/ şandal uralar aķar şular ħatında oturalar göñil tefrīh ideler eger ħan ğālib /4/ olursa ħan alalar ve cimā‘ ideler eger safrā ğālib olursa erik şuyında /5/ toĥmekān südin çıkaralar şırĥıştıla içürelər ya burüdet ğālib olmaķdur /6/ ‘alāmeti nabzı ve nefesi baťı olmaķ ve issi nesnelər hōş gelmek ve beñzi ħarāb /7/ olmaķdur ‘ilācı müşklü şarāb-ı tuffāh ve şarāb-ı ‘ūd ve ħarīr ve şarāb-ı lisānü’s-sevr şuyıla /8/ reyĥān toĥmı ve bāđrenbūya toĥmıla ya ħaranfül şuyıyla /9/ ya bāđrenbūya şuyıyla biraz za‘firān ħatub içürelər tiryāķdan /10/ bir dirhem yudduralar müşķ ve ‘ūd ve ‘anber ve turınc ħabı ve turınc yaprağı ve nergis /11/ yıyladalar ğidālardan ferārīc ve tavuķ ħavurmasın ve dārĥīnī ve ħaranfül ve za‘firānıla /12/ ve balıla fistuķ yudduralar ve gögsine süsen ve yāsemīn yağın müşķile /13/ za‘firānıla dürteler eger balđam ğālib olursa mā‘cūn-ı misk vireler ve ħuķne

55a

/1/ eyleyeler ħafaķānda ħatı müşhil virmekden şaķınmak gerek ħabī‘atı /2/ telyīn eylemek gerek ħabz eylemek ziyān eyler ma‘ide ağrısı sebebi ħarāret /3/ ğālib olmaķdur ‘alāmeti şuşamaķdur ve ma‘ide de ta‘ām göyünmek /4/ ve ma‘ide üsti issi olmaķdur ‘ilācı ħoruķ şarābı ve şarāb-ı tuffāh /5/ ve şarāb-ı ħummāz ve şarāb-ı hindübā ve şarāb-ı verd-i țarī ve şarāb-ı līmūn /6/ ya toĥmegan

ya kuruş-ı tabāşiri hūmmāz ya kuruş-ı tabāşiri kāfūri birle /7/ şovuk şuyıla ya kāsni şuyı ve gül şuyı ya zirişk şuyıyla /8/ ezüb içmekdü ğidālardan kuruş aşı ve nārdāng ve zirişk ve summāk /9/ ve zirbāc ve elma ve ayva ve emrūd ve kāsni ve mārul ve kişnīc yimek /10/ gerek ve ma' ide üstine kāsni gül şuyıla döğüb biraz sirke katub urmağ /11/ gerek ya gül yağı ya gül yağıla olmış ayva yağı ya mersin yağın dürtmek /12/ gerek ya burüdet ğālib olmağdur ' alāmeti çok gegirmekdür /13/ ve ğidā gic hazm olmağdur ve az şuşamak ve ta' ām ma' idede ekşimekdür

55b

/1/ eger yıl varısa ma' ide de kuruşdımak ve ağrı bir arada turtmayub hareket /2/ eylemek ve inçkuruşmakdur ' ilācı issi ma' cūnlar ve şakız ve ' üd ve anīsün ve rāziyāne /3/ tohmıla gül-be-şeker ya güleğübīn yimekdür ve şarāb-ı uşul ve turunc /4/ kabı şarābın içmekdür ğidālardan ferāric ya tavuğ ya serçeler ya gügercin /5/ yavrısın ya oğlağ eti kebābın ya biryān eyleyüb ya kavurub şakız /6/ ya fülful ve zencebīl ve karanfül ve biraz za' firān ve biraz ferfiyün ve biraz /7/ anīsün ve biraz kuru gül ve biraz ' üd döğüb zeyt yağıla karışdurub /8/ issile urmağ gerek şovuk şudan şakınmak gerek rāziyāne kaynadub /9/ şu yirine şuyın içmek gerek ta' āmı yiyüb üstine tizcek şu /10/ içmemek gerek ve şovuk nesnelerden ve balğam ve yıl eyler nesnelerden /11/ şakınmak gerek ya şafrā ğālib olmağdur ' alāmeti hazm za' if /12/ olub iştahā kavī olmağ ağzı acı olmağdur ve göñül dönmeğ ve kuşıcak /13/ şafrā kuşmakdur ya sevdā ğālib olmağdur ' alāmeti hazm za' if

56a

/1/ olub iştahı kavī olmağdur ve ma' ide göyünmek ve ta' āmdan ilk /2/ ekşimek ve kuşıcak sevdā kuşmakdur ' ilācı şafrāyı ve sevdāyı müşilile /3/ ve kuşmağıla gidermekdür ve harāretten olan ağrıya didüğümüz tedbīr /4/ itmekdür ya balğam ğālib olmağdur ' alāmeti iştahı za' if olmağdur /5/ göñül dönmeğ ve ekşi ekşi gegirmek ve ma' ide yillenmekdür ve tiz nesnelere /6/ arzulamağdur ve kuşıcak balğam kuşmakdur ve beñiz aklığa māyil olmağdur /7/ ' ilācı burüdetten olan ağrıya didüğümüz tedbīr eylemekdür ve anīsün /8/ ve rāziyāne tohmı ve kerefes tohmı ve turunc kabı ve kuru gül ve fülful ve karanfül /9/ ve şakız ve ' üd ve zencebīlden şarāb ve ma' cūn ve terkīb idüb issi şuyıla /10/ icmek gerek ya gice yimek gerek dükeli şovukluğdan ve balğamdan ve yilden /11/ olan marāzlara ve sanculara bu tedbīri itmek gerek eger ma' ide ağrısı ma' idede /12/ ta' ām fāsıd olmağdan olursa issi şuyıla tizcek kuşmak /13/ gerek şonra mizāca göre tedbīr eylemek gerek iştahā za' if

56b

/1/ olmak iştahı getirür nesnelere şarāb-ı limūn ve şarāb-ı sikencübīn /2/ ve şarāb-ı sefercel ve kebere turşu ve kuru üzüm ve soğan ve sarımsak /3/ ve elma ve emrūd ve ayva ve sumāk dükeli turşular ve ekşi ve tuzlu nesnelere /4/ balık ve tuzlu zeytündür hazmı za'if olmak ekşer burūdetden ve ruṭbetden /5/ olur hazmı kavī eyleyen nesne gül-be-şeker ve gülengübīn şakızla /6/ karanfūlile sūnbūlile yimekdür ve gıc hazım olur nesnelere yimeyüb laṭīf nesnelere /7/ yimek gerek tohme ta'ām ma'ide de fāsīd olmaqdır eğer kuşmağı /8/ ve ishāl ve 'aṭaş dağı bile olursa hayza dirler 'ilācı ta'ām ma'ide de /9/ fāsīd olduğın bilicek issi şuyıla tizcek kuşub ma'ideyi arıtmak /10/ gerek ol gün gıdāyı terk itmek gerek gice şarāb-ı verd-i tārī /11/ içmek gerek eğer göbegi buradisa ḥaṭmī kaynadub şovıdub şu yirine /12/ içmek gerek eğer ma'ide kuşmağdan za'if olursa bir pāre bizi /13/ gül şuyına ısladub ma'ide üstüne urmak gerek eğer kuşmağdan ishālile

57a

/1/ kuvvet za'if olursa ferārīc şorvasın içmek gerek iki üç /2/ güne degin kuvvet gelince şarāb-ı verd-i tārī ve şarāb-ı rummāneyn muna'na' /3/ ve şarāb-ı hısrım muna'na' içürmek gerek ve ekşi kābız yemişler yidürmek /4/ gerek eğer ta'ām fāsīd olub şovıyub balgām olursa anīsūn /5/ ve kimnūn ve 'ūd ve maṣtakī ve rāziyāne kaynadub içüreler karnına /6/ bābūnec yağın ya zeyt yağın dürteler ve na'nā ve kerefes ve tarḥūn yidüreler /7/ hayzaya yaqūdān yigrek nesne yokdur 'aṭaş ya'nī çok şuşamaqdır /8/ sebebi ya yürek ḥarāretidür ya ma'ide ḥarāretidür ya göğüs ḥarāreti /9/ ya öyken ḥarāretidür 'ilācı tebaşīr ve tohmekān ile şovuk şerbetler içmekdür /10/ şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı limūn ve şarāb-ı hindübā ve sikencübīn gibi ḥıyār /11/ şınhıyār ve karpuz yiyeler ve karpuz şuyın şekerile ve ḥıyār tohmı ve şınhıyār /12/ tohmı südin alalar ayva çekirdegi lu'ābın ve ḥaṭmī lu'ābın ṭabāşīrile /13/ ve temerhindiyle zerdālū şuyın içmek gerek gıdālardan semiz eti ve koroğ

57b

/1/ şorvası ve issi şuyıla yunmuş isfanāḥ şorvası ve kabağ şorvası ve mārūl /2/ sirkeyile ve māyḥōş anār yimek gerek ya ma'idede tuzlu balgām olmağdan /3/ olur 'alāmeti ki icdügince dağı ziyāde ola 'ilācı balgām kuşmağıla ve /4/ müshilile gidermek gerek ve anīsūn ile bal şuyın içmekdür gıdālardan /5/ zīrbāc yimekdür sū'ü'-l-kınye bir marāzdur ki beñzi şaru eyler ve

bozardur kabağlar /6/ ve ayaklar şişer tudağ bezer eger ciger şişüb qarın kabarursa istiskā /7/ dirler olur ki dükeli gövde bir uğurdan şişer sebebi ciger za' if olmağdur çatı harāretten ya çatı /8/ burüdetden ve tamarlarında galiz nesnelər yimekdendür /9/ huşuşā ki tatlu ola südde olmağdan çok olur ki istiskā talağ / 10/ büyümekden ve ma' ide şişmekden ki sonra ciger za' if ola vāki' olur ciger şişin /11/ ve ma' ide talağ şişin aramağ तरीکاسی budur ki şayruyı arqası üstine /12/ yastuqsuz yaturalar iki dizin dike elile qarının arayalar eger ciger harāretinden olursa /13/ ' alāmeti çatı şuşamağ ve iştahā az olmağ ve kārüre şaru olmağ ve ciger

58a

/1/ yiri ki sağ böğürdin yaña eyegü altındadır issi olmağ ve issi nesnelər ziyān /2/ eylemekdür burüdetden olursa ' alāmeti tudağ ve dil ve kārüre ağ olmağ /3/ ve az şuşamağ ve beñzi harāb olmağ süst olmağdur ' ilācı budur kim /4/ şarāb-ı kışr aşl-ı hindübā içüreler hıc şu içmeyeler etmek yimeyeler şu yirine /5/ kāsni şuyı ya kātün tuzluğı şuyın şekerile içüreler eger şuşamazsa /6/ burüdetden olursa şarāb-ı kışr aşl-ı hindübā şarāb-ı uşul ya sikencübini /7/ bezürī uşulī katub vireler eger tabī' atı çatı kabz olsa şarābına bir dirhem /8/ rāvend-i çīnī katub vireler eger şarābına dāyim kurş-ı amberbārīs rāvendī /9/ katub virürlerse tizirek şalāha gele gıdālardan ferārīc yañni bişürüb /10/ şorvasın içmeyeler etin yiye ta' am az yiye mümtelī olmaya galiz gıdālardan /11/ herīse gibi baş gibi südlü birinc ve paça ve rişte ve tutamac ve nişāstalu /12/ ve unlu ve tatlu nesnelər yimeye eger yañni yimekten üşenürse ferārīc kātün tuzluğı /13/ ve habb'ü'l-rummān ve kıızıl üzümile bişüreler ya zīrbāc bişüreler yidüreler

58b

/1/ burüdetden olıcağ dürrāc eti ve gügercin eti ve kuru üzüm çekirdegile /2/ ve fistuğ ve fülful ve şakız ve dārcinī eyüdür eger kuş etin yimekten melül /3/ olursa kuzı etinüñ ya şişek etinüñ qaracasın yidüreler müsteski kişilere /4/ müşhil virmemek gerek tabī' atlar kabz olmağ yigrekdür ishāl olmağdan ayakların /5/ issi şuyıla tuzıla kepegile yumşaq şişin yeynidür hammāma girmek ziyān ider /6/ meger ki ciger tamām kuvvet tuta şış ancak deride ya ayaklarda kala pes ol vaqtin /7/ issi hammāma girüb derlerlerise ki şu az koyınalar ve yirden çıkan issi şulara /8/ girürlerse fā'ide eyleye şiş çok olub öykene zahmet virüb öksürdürse /9/ ümid kesmek gerek ishāl ya' nī qarın geçmek ya müşhil nesne içmekden /10/ ya tohme olmağdan ya şovuk koyub ma' ide ya cigere ya bağarsuğlara za' if /11/ olmağdan ya dimāğdan ma' ide nezle itmekden ya bedende ahlāt

çok /12/ olub tabî' at def' eylemekden ya buhrân eylemekden olur ya bağırsuqlarda /13/ ruṭūbet ya hıltlar olmaḡdan olur bu kısım ağrısı göbek burmağıla olur

59a

/1/ ' ilācı budur ki eger bedende hılt çokluğından ya buhrân çok olursa ḡat' /2/ eylemeyeler meger ki kuvvet za' if ola ya bağırsuqlarda saḡac eyleye ya' nī /3/ bağırsuqları baş eyleyüb cirāḡat eyleye diyü korḡarlarsa ishāli şafrāyı /4/ iki haftada saḡac eyler tuzlu balḡam bir ayda saḡac eyler ishāl-i sevdāvi /5/ kırk günde saḡac eyler dükeli ishālde ḡā' ide budur ki evvel şarāb-ı verd-i ṡarī /6/ içürelər ḡatmī ḡabıla ve ḡaşḡaş ḡabın ḡaynadub şuyın taḡlayub /7/ şovıdub şu yirine içürelər eger ḡan daḡı giderse şarāb-ı şandaleyn /8/ ve şarāb-ı lisān'ül-ḡaml ki aḡa siḡirlüce ot dirler bendnūru dirler /9/ ve şarāb-ı encübār ḡatub vireler bunuḡıla olmazsa girü ḡalan ḡabız nesnelər vireler /10/ ḡabız nesnelər ki sovuḡ ola cülennār ve māzū ve sumāk ve gül ve ṡabāşir ve /11/ gil-i ermenī ve bezr-i ḡatūnā ḡavrılmış ve lisānū'l-ḡamel toḡmı ve ḡaşḡaş ḡabı /12/ ve toḡmı ve şandal ve döḡülmüş ve ḡabbū'l-rummān ve ayva ve summāk amberbāris /13/ ya' nī zirişk ve elma ve emrūd ve turınc ekşisi ve ḡuzı ḡulağı toḡmı ve mersīn

59b

/1/ yimişi ve kāfūrdur issi ḡabızlar ḡavrılmış anīsūn ve kimnūn ve ḡuru peynir ve 'ūd /2/ ve kehrübā ve şamḡ-ı ' arabīdür ḡabız şerbetler şarāb-ı sefercel-i ḡām ve şarāb-ı şandaleyn /3/ ve şarāb-ı lisānū'l-ḡamel ve şarāb-ı verd-i ṡari ve şarāb-ı tuffāḡ ve şarāb-ı üd ve /4/ şarāb-ı as ve şarāb-ı ḡummāzdur bu şerbetlere ḡurş-ı ṡabāşir ḡummāzı ya ḡurş-ı ṡabāşir /5/ kāfūri döḡüb ḡatub yeledeler şol zıkr itdüḡümüz ḡabız edviyeden mizāca /6/ göre döḡüb toḡumların döḡmedin ḡavurub şerbetlere ḡatalar vireler eger ishāl şovuḡdan /7/ olursa şerbetlere ve ḡidālara ḡaranfül ve dārişīnī ve maşṡakī ve dār-ı fülful ve ḡavrılmış /8/ anīsūn ve kimnūn ḡatalar ve gice gice gül-beşeker ile anīsūn ve 'ūd ve şaḡız ḡatalar yiyeler /9/ eger ishālile saḡac daḡı olursa ya' nī bağırsuḡ şıyrundusı gibi giderse ekşi ḡabızlar /10/ virmeyeler süfüftīn ishālile ve saḡacile ve göbek burmaḡa fāyide eyler bezr-i ḡatūnā yigirmi /11/ dirhem lisānū'l-ḡamel toḡmı ve toḡmekān ve reyḡān toḡmı her birinden onar dirhem gil-i ermenī /12/ ve şamḡ-ı ' arabī her birinden otuz dirhem mersīn yimişi ve cülennār her birinden on biş /13/ dirhem toḡumları döḡmeyeler ḡavuralar toḡmeganı döḡeler gil-i ermenīyile şamḡ-ı ' arabī

60a

/1/ kıatı dögmeyeler girü kıalanın yumşak dögeler kıatalar kıarışduralar üç dirhem /2/ tañlacaq üç dirhem gice münāsib Őerbetile isti‘ māl eyleyeler ishāle fāyide eylemeyen /3/ ğidālar arpa kıavudı ve anberbāris ve summāk ve döğülmüş ħabbü’l-rummān müzevveresi /4/ ve tavuķ kebābı ya kavurması ya ğügercin eti ya serçe eti ve eski peynir /5/ ki tuzın yumış olalar ve kıatı bişmiş yumurda ve paçadur summākıla Őorvalar /6/ ve yağlu nesnelere ve Őovuķ Őu ve Őulu yimişler dükeli ziyān eyler tuzlu ve ekşi ve tiz /7/ nesnelere saħac ziyān idere eger ishālile giden kıan kıara olub necisden Őonra /8/ kıatı aķub ya ğelüb demüb dökilürse bevāsīr kıanıdur kıuvvet za‘ if eyleyüb incükler /9/ ħareket vaķtinde ditreyüb aĝrır olınca kesmemek ğerek aķduĝı çok maraźları giderür /10/ vaķtsüz kıat‘ idicek çok maraźlar ħādiş olur bevāsīr-i sevdāvi kıandan olur /11/ bevāsīrlü kişi sevdā arturur nesnelere İhtirāz itmek ğerek sevdā çok /12/ olıcaķ sevdāyı ishāl itmek ğerek kıanı çok giderse kıanı çok almamaķ /13/ ğerek Őovuķ Őuyıla istincā itmemek ğerek sancu eyler tabī‘ ātı dāyim helīlec-i hindī

60b

/1/ ki biraz mürr muķl-ı azraķ biraz bezr-i mürrden artuĝın döĝüb biraz mürrıla döĝüb kıarışdurub /2/ yimeĝile telyin eylemek ğerek aĝrısı kıatı olıcaķ deve örgüci yaĝı ya acı zerdālü yaĝı /3/ ya ğül yaĝı muķl-ı azraķla dürtmek ğerek ħaşħaş kıabın ve ħaţmī /4/ ve kendenāyı kıaynadub Őuyıla istincā itmek ğerek Őuyı sevimedinde tizcek /5/ silmek ğerek ve Őarāb-ı encübāruñ ħāşiyeti oldur ki tabī‘ ātı kıabz eylemedinde /6/ kıanı keser ğidālardan laţif semiz kıoyın eti meslūķasın ya kıuzı eti ya oĝlaķ eti /7/ ya semüz tavuķ ya ferārīc ve nim-birişt yumurda ve isfanāħ ve rişte aşı ve bādām yaĝı /8/ ya Őiruĝan ya kere yaĝı ya sayaĝı yimek ğerek ekşi nesnelere yimemek ğerek zaħīr /9/ ya‘ nī zor olmaķ ya zaħīr bātıldur ki tabī‘ ātı kıabz olub baĝarsuķlarda Őifl-i müteħaccir /10/ olmaķdan olur ħāceti vaķti olıcaķ baĝarsuķlar sıkılıub balĝam ĝibi baĝarsuķ Őıyrundısı /11/ ğelür ‘ alāmeti oldur ki kıarnı aĝrı ola arķa aĝrıya ğöbek dāyim bura /12/ iştēhā az ola zor eyleyicek noħūd kıadar ya daħı büyücek kıuru Őifli çıķa /13/ ‘ ilācı tabī‘ ātı Őarāb-ı benefsec mükerrer ve ħaţmī Őuyı ve ayva çekirdeĝi lu‘ ābı

61a

/1/ ve mā‘ cūn-ı benefsec ve ħıyārşenberle ya leyyin ħuķneyile ki bucuķ dirhem muķl-ı azraķ /2/ kıatmış olalar telyin eyleyeler ğidā meslūķa ya isfanāħ aşın vireler ya zaħīri /3/ ħaķdurki sebebi yıl ve Őovuķdur ‘ ilācı maķ‘ ada ya bābūnec yaĝıyla mūm rūĝan /4/ dürteler ve tuzı ve kepeĝi ve daruyı kise içine kıoyub kıızdurub üstine oturalar /5/ ya kıızmış kıiremit ya kıızmış keçe üstine ya

hammāmda issi mermer üstine /6/ oturalar ve kimnūn ve bābūnec ve ḥaṭmī kaynadalar şuyın bir legene koyub issiyiken /7/ içine oturalar ya bağarşuqlara şafrāya tuzlu balgām dökilmekdür ‘alāmeti budur ki /8/ ḥummā olan şafrā müte‘ affin olursa aña ğıbb-ı lāzım dirler ya‘ nī ḥummānuḡ nevbeti olmaz /9/ bedenden dāyim ḥarāret gitmez eger tamarlardan taşra olan kan müte‘ affin olursa /10/ ğıbb-ı dāyir dirler bir gün ḥummā dutar bir gün dutmaz tamarlar içinde müte‘ affin olan şafrā /11/ eger tizege ya cigere yakın yirde olursa ḥummā-yı muḥrika ki kara ağrı dirler ğıbb-ı lāzımda /12/ dağı ğıbb-ı dāyirde dağı şafrā raķıķ olub balgāmıla karışmazsa ğıbb-ı ḥālīř /13/ dirler ve illā ğıbb-ı ğayr-ı ḥālīř dirler eger müte‘ affin olan hılt balgām olursa eger

61b

/1/ tamarlar içindeki balgām müte‘ affin olursa ḥummā-yı balgām-ı lāzıma dirler nevbet olmaz /2/ eger tamarlardan taşrağı balgām müte‘ affin olursa ḥummā-yı balgāmiyye-i nāyibe dirler her gün /3/ nevbetile dūrter eger müte‘ affin olan hılt sevdā olursa eger tamarlar içindeki /4/ sevdā olursa rıb‘ -ı lāzım dirler bunun dağı nevbeti olmaz eger tamarlardan taşrağı / 5/ sevdā müte‘ affin olursa rıb‘ -ı dāyir dirler iki gün qor bir gün dutar eger müte‘ affin /6/ olan yaluğuz bir hılt olursa ḥummā-yı müfrede dirler eger iki hılt ya dağı artuķ /7/ bile müte‘ affin olursa ḥummā-yı mürekkebe dirler eger şafrāyla balgām bile müte‘ affin olursa /8/ şaṭru’l-ğıbbı dirler olur ki şafrā iki yirde müte‘ affin olur birisinūḡ rāḥatı /9/ ğünü dağı birisinūḡ nevbeti ğünü olur pes her gün nevbeti ğünü olur pes her gün /10/ nevbeti ğünü olur ḥummālaruḡ nevbeti karıřıķ olub bellū vaķtı olmaduğı ya /11/ řiř sebebinden olan ḥummālarda olur ya şayru perhīz eylemekden olur hıltlar /12/ müte‘ affin olub ḥummālardan ḥāřıl olduğı ya fāsid nesnelere yimekdendür /13/ yoğurt ve balıķ ve kavun gibi ya řulu yimişler qoķ yimekdendür zerdālū ve řeftālū

62a

/1/ ve üzüm ve ḥıyār gibi ya ğalīz ya yapıřđan nesnelere yiyüb ya bedende /2/ aḥlāt qoķ olub tamarlarda südde ḥāřıl olmağdandır ḥummā yevminūḡ /3/ sebebi ya qatı ğuřşalanmaķ ya qatı ya qorqmaķ ya qatı feraḥ olmaķ ya qoķ /4/ fikir eylemek ya uyımamaķ ya qatı ermek ya kavī müşhil içmek ya zor / 5/ olmaķ ya a‘ zāda qatı ağrı olmaķ ya öḡ gitmek ya qatı ac olmaķ /6/ ya qatı şuşuz olmaķ ya toḥme olmaķ ya zāhir ‘ uzuvlarda verem olmaķ /7/ ya issi qoymaķ ya řovuķ qoymaķ ya qatı issi ğıdālar ya issi otlar yimek ya ḥammāmda /8/ qoķ oturmaķ ya qoķ zamān ḥammāma girmemek ya zükām ya nezle olmaķ /9/ ya qoķ uyumaķ ‘ alāmeti oldur ki bu didüğümüz sebeblerden nesne vāķi‘ ola /10/ evvel tıtıcaķ ditretmeye üşidürse az üşide az çıgnede nabzı eyü

ola ve bedendeki /11/ harāret igen katı olmaya belki hammām harāreti gibi ola qarūre adı ola /12/ bu hammānuḡ korḡusı yoḡdur dūkeli evvelden ahire deḡin bir nevbet olur ki ol /13/ bir nevbeti iki uc gūn uzar ‘ ilācı ḡanḡı sebebden olursa ol sebebi

62b

/1/ zāyil eylemekdūr mūberrid muraḡḡıḡ şerbetler içmekdūr şarāb-ı iccaş ve şarāb-ı nīlūfer /2/ ve şarāb-ı ḡışır-ı aşl-ı hindübā gibi ve sikencübīn ve şarāb-ı līmūn içürmek gerek /3/ ve ḡıyār toḡmı ve kāsni toḡmı ve toḡmekān süddin şekerile içürmek ve şovucaḡ yirde /4/ oturmak ve harāret ḡavī olmazsa mu‘ tedil hammāma girmek ḡıdālardan /5/ cevāv ve erūk aşı ve isfanāḡ müzevveresin ve semiz et müzevveresin ve rişte /6/ müzevveresin bādem yaḡıla ya ekşi anār şuyı ya ḡātūn ḡuzluḡı şuyı ya līmūn /7/ ya turinc şuyı gibi eger ḡan ḡālib olursa ḡan almak gerek eger safrā ḡālib /8/ olursa nuḡū‘ -ı mūshil ya maḡbūḡ-ı fākihe icmek gerek hammā-yı demevī /9/ sebebi ḡan ḡoḡlḡ ya yaramazlḡıdır ‘ alāmet gözler ve beḡzi kızıl olub ḡamarları /10/ ḡolu olmak ve gövde ağır olmak ve kāhel olmak ve qarūre kızıl ve ḡalīz olmak ve nabzı /11/ ḡolu olmak ve nefes ḡar olmakdur ve yidi gūnde buḡrān eylemekdūr ‘ ilācı ḡan ḡoḡ /13/ olmak ve ḡabī‘ atı ḡuḡneyile telyīn eylemek ve bir iki gūn ḡıdā yimemek ḡıdālardan /14/ ekşi müzevvereler yimek sirkeyile mercimek ve ekşi nārdāḡ ve ekşi erūk aşı

63a

/1/ ve zirişḡ müzevveresi gibi ve et yimemekdūr şerbetlerden şarāb-ı rummān-ı ḡāmıż ve /2/ şarāb-ı ‘ unnāb ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı ḡışırım ve şarāb-ı hammāz ve şarāb-ı līmūn /3/ ve şarāb-ı rībās ve şarāb-ı iccāş içeler nuḡū‘ ı ḡāmıż içeler eger bunuḡıla /4/ gitmezse nuḡū‘ ı mūshil ya maḡbūḡ-ı fākihe içüreler yüregi üstine ḡül şuyı /5/ ve sirkeyile şandal ezüb ḡilā eyleyeler ve şekerile ḡarpuz şuyın içüreler hammā-yı safrāvī /6/ ‘ alāmeti şuşamak ve baş ağrımak ve uyḡu gelmemek ve ḡızḡun ḡatı olmak /7/ ve ağzı acı olmak ve dil şaru olmak ve ḡavḡa sevmemek ve ciraḡdan üşenmek /8/ eger muḡriḡa olursa dil evvel şararur ve şoḡra ḡararur zaḡmet ve harāret ve şuşuzlḡ /9/ ve ḡarlıḡanmaḡ artuḡ olur ḡudaḡ yarılır dil ḡurır eger ḡıbb-ı dāyir olursa /10/ nevbeti evvel ditretmegile olur şoḡra ḡiḡnetmegile dutar şoḡra ditredūr eger ḡālīş /11/ olursa ḡoḡ derlemegile ayılır nevbeti dōrt sā‘ atden on iki sā‘ ate deḡin /12/ olur bundan artuḡ olsa ḡayr-ı ḡālīş olur ḡālīş olıcaḡ yidi nevbetden artuḡ /13/ ḡutmaz meger ḡaḡā eyleyeler ḡayr-ı ḡālīs olıcaḡ olur ki altı ay eglenūr ḡālīşde

63b

/1/ kārūre elbette rakīk ğayr-ı hālīşde olur ki ğalīz olur ħummā-yı şafrāvīde ekşer /2/ tabī^c at kabz olur gönül dönmek ve şafrā kuşmak çok olur evvel nevbetde katıraq /3/ ditredür şonra varduķca az ditredür ve nevbetden ayılıcaķ derlemegile ayılır kārūre od /4/ gibi kıızıl olur meger ki şafrā dimāğa çıķa kim kārūre aķ ola pes eger burın /5/ kanamazsa qorķudur sersām ola ^c ilācı oldur ki bu ħummāda hīc kan almayalar meger kim /6/ kan ğalib ola pes ikinci günde ħuķne eyleyüb şafrā eksildüğinden şonra az /7/ çok kan aķıdalar şafrāyı ishāl eyleyeler şerbetlerden evvel sikencübīn ve şarāb-ı nīlūfer /8/ ve şekerile karpuz şuyı ki idrārı bevl eyler derledür hem şuşalık giderür /9/ ya toĥmekān südile ĥıyār toĥmı ve kabaķ toĥmı süddin içürelər andan şonra şarāb-ı benefsec /10/ ve şarāb-ı iccāş ve şarāb-ı līmūn ve şarāb-ı nīlūfer ya şarāb-ı benefsecile ve şarāb-ı ħummāz /11/ içürelər iki üç günden şonra şekerile nuķū^c -ı ĥamıż ya nuķū^c -ı ĥulv /12/ içürelər ve ĥamırılı bişmiş yaş kabaķ şuyın içürelər tabī^c atı her gün şāfıla ya /13/ ħuķne ile bir iki meclis telyīn eyleyeler eger gönül dönmek ve kuşmak çok olursa

64a

/1/ temerhindī isladalar ovmadın on dirhem şeker üzerine süzeler içürelər eger tabī^c atı /2/ çok geçerise şarāb-ı ħummāz ya şarāb-ı rummāneyn-i muna^c na^c içürelər eger gönül dönmek /3/ ve kuşmak bununıla gitmezise tabāşir ve summāķ ve quru kişnic ve zirrūverd berāber /4/ berāber alalar dögeler biraz kāfūrile ya kāfürsuz isti^c māl eyleyeler gerek ki bu /5/ marāzda ğıdāyı iki üç gün tāĥīr eyleyeler andan şonra cevāv vireler /6/ meger kuvvet kıatı za^c īf ola ki ferrūc şorvasın vireler kaçan ħummā sākin /7/ olsa ve iştahā az olsa ĥabbū^l-rummān müzevveresin erük müzevveresin /8/ ya zirbāc ya līmūn müzevveresin ya isfanāĥ müzevveresin semiz et ya /9/ kabaķ ya rişte müzevveresin bādām yağıla ya ekşi anār şuyıla zirişķ ya līmūn /10/ şuyı ya sirkeyile yidürelər kaçan ğıbb-ı hālīş olsa yidi günden şonra ferrūc /11/ şorvasın vireler dükeli nevbetlü ħummālarda kā^c ide budur ki ğıdāyı nevbet /12/ vaķtinden altı sā^c at ilk yimeķ gerek tā nevbet vaķtine deĝin ta^c ām /13/ hażm ola nevbet vaķtinde ya nevbet vaķtine yaķın varıcaķ nevbet vaķtinde tabī^c at

64b

/1/ ta^c āmı hażm eylemege meşĝül olur marāzı def^c idemez altı sā^c at kıalmaķdan /2/ daĥı ilk viriceķ şayrunuĝ ĝirü kıarnı acır nevbeti vaķtinde kuvvet olmaz ki /3/ marāzı def^c eyleye dükeli

ħummālarda nevbeti vakti yakın gelib ħummā ‘alāmeti belüricek /4/ buyān dibin ħaynadub Őeker üzerine ya sikencübīn üzerine süzüb ılıcaĸla içüb /5/ ĸuşmaĸ fāyide eyler ħummā nevbetin ħafīf eyler Őafrāvī ħummāda üçüncü gün /6/ ya bişinci gün ya yidinci gün müshil virmemek gerek zīrā ki buħrān günleridür /7/ buħrān günlerinde müshil virmek yavuzdur müshil vericek günlerün eyüsi sekizinci /8/ ve onuncu ve on ikinci ve on altıncı gündür nevbet güninde ħic ħummāya da müshil /9/ virmemek gerek eyüsi nuĸū‘ı müshil ve mā’ü’l-ruummāneyn ve maṭbūĸ-ı fākihe /10/ gerek ħummā-yı Őafrāvīde Őuda‘ı sākin eyleyeler ve uyĸuya tedbīr eyleyeler /11/ ki uyĸusuzluĸ ziyān eyler dilde bar olursa ayva çekürdegi lu‘ābın ve söĸüt /12/ agaccuĸı ve ĸabıla sileler ve cigere ve yürek üstine ħarāret ĸatı olıcaĸ kāsñī ya ħıyār /13/ döĸüb gül Őuyın ĸatub bir iki ĸatre sirke Őamzurub uralar ayaĸların issi Őuyıla

65a

/1/ Őuzıla kepegile yuyalar ħarāret igen ĸālīb olıcaĸ idrarı bevl ider sovuĸ toĸumlar südin /2/ ħıyār toĸmı ĸabaĸ toĸmı ve toĸmekān gibi ve ĸarpuz Őuyı Őekerile ṭabāşīrile içürelər /3/ evi Őovuĸ Őuyıla Őulayalar aĸar Őular ĸatında yaturalar elma ve emrüd ve ayva /4/ ve ħıyār ĸoyalar ve söĸüt ve mersīn yapraĸı ve tāze gül ve nīlūfer ve benefsec ve gül Őuyı /5/ ve sirke ve kāfūr yıyladalar eger uyĸusu gelmezse kāfūr ve sirke ve mersīn /6/ yıylatmayalar yigirmi güne deĸin gitmezse ĸurş-ı ṭabāşīr ħummāzī ya ĸurş-ı ṭabāşīr /7/ kāfūrı Őarāb-ı ĸışr-ı aşl-ı hindübāyıla içürelər buħrān eyleyüb ħōş olub /8/ daĸı bir buħrān günü gelmeyince ħammāma ĸoymayalar meşelā buħrān yidinci günde olsa ħammāma /9/ on dördünde vara eger on dördte olursa yigirmide vara ħummā-yı balĸamī /10/ ‘alāmeti ħarāret az olmaĸ ve çok üşitmek ĸarūrenün Őaruluĸı az /11/ ya aĸ olmaĸ olur ki ‘ufūnet sebebinden ĸızıl olur ve nabzı za‘īf ve muĸtelif /12/ ve leyyin olmaĸ ve ṭabī‘ at nerm olmaĸ ve ‘aṭaş az olmaĸ meger ki Őuzlu balĸam ola /13/ nevbeti dutıcaĸ aĸırlıĸ ve kāhel olmaĸ ve uyĸu gelmekligile dutar az derledür ekşer

65b

/1/ nevbeti gice gelür çok olur ki ma‘ide aĸzı za‘īf olur nevbeti gelicek yürek oynar /2/ iştahā sāķıṭ olur bu ħummānuĸ nevbeti on sekiz sā‘ate deĸin irişür /3/ ‘ilācı evvel balĸamı bişürüb andan ishāl eylemekdür ve ĸan almaĸdan iħtirāz /4/ eylemekdür ṭabī‘at ĸabz olıcaĸ Őāfıla ve ħuĸne‘i ħāddeyile telyīn eylemek Şerbetlerden /5/ sikencübīn sāzec ya ‘unşulī ya bezürī ve Őarāb-

ı līmūn ve şarāb-ı uşulıla hıyār toħmı /6/ ve şinħıyār toħmı ve kāsñı toħmı ve kātūn tuzluğı ve mārūl dibi /7/ ve buyan dibi ve kerefes toħmı ve rāziyāne toħmı ve perisiyavişāndan bişmiş /8/ muğlabıla içürelər yalunuz temerhindı ya yalunuz erük şuyından ihtirāz eyleyeler /9/ yigirmi günden şonra gitmezse şarāb-ı kışr-ı aşl-ı hindübāyıla kūrş-ı amberbāris /10/ rāvendı vireler ğıdālardan evvel birkaç gün şekerile ya bādem yağıla /11/ noħūd şuyı ya şekerile ya balıla cevāv vireler şonra rişte müzevveresin /12/ ya zırbāc ya şekerile bādem ħarīresin vireler on dört günden şonra /13/ maştakı ve dārşinı ve turağ otıyıla ferārıc şorvasın vireler eger ħarāret

66a

/1/ key katı olursa issi otlar ve issi şerbetler ve ğıdālar az isti' māl eyleyeler her gice /2/ hıyār toħmı ve kavun toħmı ve şinħıyār toħmı südin sikencübın ile vireler ma' ide /3/ ağzına gül yağı ayva yağı ki içinde sünbül ve maştakı kaynamış ola dürteler /4/ ve zırrüverd ve efsentın ve karanfül döğüb gül yağıla kārışdurub ma' ide ağzına /5/ uralar nevbet vağtı yağın gelicek ki ' alāmeti turağ otın ve buyān dibin ve turb /6/ toħmın kaynadub şeker ya balıla sikencübın üzerine süzüb içüb kuşalar balğamı /7/ müşhilile istifrāğ itmek isteseler bir dirhem ğarīkūn bir dirhem kābilı helıle kabı /8/ bucuğ dirhem rāvendi bucuğ dirhem ekşüs ya' nı çubığına iplik /9/ gibi tolaşan sarmaşuğ toħmı döğüb şarāb-ı uşulıla lu' ũğ eyleyüb yeledeler bunuğıla /10/ olmazsa ħabbü'ş-şabr vireler tamām olub yigirmi dört gün geçmeyince ħammāma koymayalar /11/ ħummā-yı sevdāvı ' alāmeti evvel dutıcağ az ditretmek şonra /12/ mādde bişdükcce katı ditretmek şöyle ki dişler birbirine doğuna süñükleri /13/ uvanur gibi gele ħarāreti şafrāvı ħummā harāretinden az ola nevbetden ayılıcağ

66b

/1/ çok derlemegile ayıla nabzı muhtelif ve şulb ola nevbeti olur ki bir gün bir giceye /2/ degin uzar bu ħummā ekşer sıtmalar uzayub aħlāt göyünmeden olur yayın /3/ dutan tız gider güzin tutan gic gider olur ki talāğ büyür ħummā kışa ulaşur /4/ belki ilk yaza ya dağı uzağa gider ' ilacı eger kan key çok olursa /5/ kan almak andan şonra sevdāvı key nuzc bulduğından şonra müşhilile birkaç /6/ kez istifrāğ eylemekdür şerbetlerden şekerile ya şekersiz cevāv ve şarāb-ı nılüfer /7/ ve cüllāb ve şarāb-ı ħummāz ve şarāb-ı līmūn şarāb-ı şahteracıla ve /8/ ba' zı evkāt sikencübın içürmek ve nevbet gününde oruc tutmağ meger ki /9/ nevbet giceye yağın gele pes tañlacağ şekerile cevāv vireler ya şarāb-ı nılüfer içürelər /10/ ya isfanāħ müzevveresin ya rişte müzevveresin ya semiz et müzevveresin /11/ ya kāsñı müzevveresin bādem yağıla yidürelər

nevbet vakti yakın gelicek /12/ buyān dibin kaynadub şeker üzerine ya sikencübīn üzerine süzüb içüb /13/ kuşalar kuşmağdan sonra bezr-i gül-be-şeker ile şarāb-ı līmūn içüreler rāhat

67a

/1/ günlerinde gıdā isfanāh ya semiz et ya rişte aşı ya semiz tavuğ ya ferārīc /2/ ya şişek koyun etile yiyeler ya bu otlarıla meslūka bişürüb yiyeler etmek /3/ az yiyeler belki hīc yimeyeler nevbet irtesi tatlu şulu mu‘ tedil hammāma gireler /4/ az oturalar mu‘ tedil şuyı gövdeye çok dökeler dağı bir gün müshil içüreler tabī‘ at /5/ kabz olduğca şafıla ya huğne-i leyyine ya mutavassıta ile telyīn eyleyeler her gice /6/ hıyār tohmı ve şinhıyār tohmı ve karpuz tohmı ve kāsni tohmı südile ya şekerile /7/ ya karpuz şuyın şekerile içürüb bevlerin idrār eyleyeler ve hıyār ve mārūl /8/ ve kāsni ve karpuz yidüreler yigirmi günden sonra şarāb-ı kışt-ı aşı-ı hindübāyıla /9/ kurs-ı amberbāris rāvendi vireler kaçan hummā birkaç hıltan mürekkeb /10/ olsa şatru’l-ğıbb ya dağı ayruğı gibi ‘ ilācından taşarruf eyleyüb ol hıltalara /11/ münāsib gıdālar ve şerbetler ve müshiller virmek gerek şatru’l-ğıbb ‘ ilācında /12/ şafrāvī hummā ve balgamī hummā ‘ ilācın cem‘ eylemek gerek evrāmın ve büşürün ya‘ nī /13/ şişler ve sivilciler kandan ya şafrādan ya balgamdan ya sevdādan ya yilden

67b

/1/ ya ma’ıyyetden ya‘ nī şudan olur kandan olursa ‘ alāmeti rengi kızıl /2/ olmağ ve çekilmek ve sancmağ ve issi olmağ istese ki diğlene ağrısı ve harāreti /3/ artar katı çekilür kaçan deşilse harāreti ve ağrısı sākın olur şafrādan /4/ olursa ‘ alāmeti harāret kavī olub göyne göyne gelmek rengi şaruşağı /5/ kızıl olmağ barmağıla başıcağ kızıllığı gitmek girü koyıcağ tızcek kızarmağ /6/ ekşer veremlerüñ mādresi mürekkeb olur nādir olur ki yalunuz bir /7/ hıltan ola ikisinüñ dağı ‘ ilācı kan gālib olursa kan almağ /8/ ve şafrāyı ishāl itmek ve tabī‘ atı telyīn eylemek ve haftada iki gün birbiri /9/ ardınca kuşmağ eger verem kollardan ve pāzūlardan artuğ yirde olursa /10/kanı verem olduğ yanından alalar eger kolları ya bāzūlarda olursa muğālif /11/ cihetden alalar bārid şerbetler içüreler şarāb-ı ‘ unnāb ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı verd-i tarī /12/ ve şarāb-ı līmūn ve sikencübīn gibi ve şovuğ gıdālar yidüreler ‘ unnāb /13/ müzevveresin mercimek müzevveresin ve isfanāh müzevveresin ve rişte müzevveresin

68a

/1/ ve semiz et müzevveresin ki et ve tatlu nesnelere yidürmeyeler eger mādde /2/ dimāğdan ve kulaqlar altına ya yürek koltuqlar altına ya cigerden budlarda /3/ ve bez yirlerine dökülmüş olmazsa evvel belüricek rādī[‘] nesne ya[‘] nī /4/ madde-i [‘]uzuvdan men[‘] eyler nesne uralar gül yağıla mūm ruğan ve yaş /5/ kişnic şuyı ve gül yağı ve kāsñī şuyı ve it üzümü şuyı ve semiz /6/ et şuyı ve lisān’ü’l-ḥamel şuyı ve sirke gibi eger mādde a[‘] zā-yı re[’]İsden /7/ dökülmüş olursa rādī[‘] urmamağ gerek belki mādde-i [‘]uzv /8/ çeker nesne[’]i urmağ gerek ki a[‘] zā[’]-i re[’]İse arına sayağı ve kereyağı /9/ ve kıyruğ yağı gibi iki kısımda dağı kaçan mādde tamām [‘]uzva dökülse şış tamām gāyetine /10/ irişse munzic nesnelere vuralar būy ve bābūnec ve iklīlü’l-melik /11/ ve ḥaṭmī toḥmı ve ketān toḥmı ve kızıl üzüm çekirdegi çıkmış ve encīr her birinden /12/ üçer dirhem dögeler kıyadalar biş dirhem kıyruğ yağı ya sayağı kıatub /13/ uralar deşecekise deşer dağılacığısa dağıdur ve bişmiş şoğan ve ḥamır

68b

/1/ dağı bişürüb ḥıyārşenber ile balıla tatlu bādem yağı urmağ dağı dağıdacığısa /2/ dağıdur açacağı açar ḥıyārek ve çibanlar tedbīr dağı bu tedbīrdür ḥammām /3/ dükeli kıatı veremleri ve çibanları bişürür yumşadur verem olan kişi ta[‘] ām /4/ yiyüb hareket ve cimā[‘] eylememek gerek ve ḥammāma girmemek gerek ve şış /5/ uc virüb eşildüğinden sonra müshil içmek gerek tā[‘] ün /6/ issi veremdür ya sivilcilerdür ki vebā günlerinde çıkar kıatı zaḥmet virür /7/ od gibi göyündürür yöresi kıara ya yeşil ya kıızıl olur şayrunuğ gönli döner /8/ kıuşmağ ister kıuşar yüregi oynar ögi gider kıatı şuşar nefesi yir kıatı /9/ tarlığanur şolur ḥarāret taşında az gibi olur içinde kıatı olur tā[‘] ün /10/ ekşeri oldurur ki ne[‘] ūzüb-illāh gālib kulağ ardında ve koltuğ altında ve budlarda /11/ ve bezirlerinde olur [‘]ilācı oldur ki evvel [‘]alāmeti ḥummāsı belüricek /12/ kıan alduralar maṭbūḥ-ı fākihe ya nuḳū[‘] ı müshil içüreler tā[‘] ün çıkdüğünden /13/ çıkıub girü batduğünden sonra ne faşd eylemek gerek ne müshil

69a

/1/ içmek gerek ḥuḳne[’]-i leyyineyile taḃī[‘] at kıabz olursa telyīn eylemek gerek /2/ şerbetlerden şarāb-ı şandal ve şarāb-ı verd-i tarī ve şarāb-ı ḥummāz ve şarāb-ı līmūn /3/ ve şarāb-ı rummāneyn ve şarāb-ı tuffāḥ ve sikencübīn gül şuyıla ve kāvzubān şuyıla /4/ içürmek gerek ve gıdālardan cevāv ve semiz et müzevveresin /5/ ya mercimek müzevveresin ekşi anār şuyı ya līmūn şuyı ya sirkeyile

/6/ yimek gerek tamām ḥummā geçmeyince et yimemek gerek meger ki kuvveti katı za‘if /7/ ola ferrüc şorvasın içürelər tã‘ ün üstine hıc şovuk nesne urmamağ /8/ gerek belki ferārīcünj dirile qarnın yaralar ısıcağla yağı eylemek /9/ gerek yürek üstine gül şuyıla şandal ve gil-i ermenī urmağ gerek ve gül / 10/ ve mersīn şuyı ve söğüt yaprağı ve şandal ve kāfūr ve sirke yıylamağ gerek /11/ ve qurş-ı tēbāşīr-i ḥummāzı ve qurş-ı tēbāşīr-i kāfūrı ve gil-i ermenī içürmek /12/ gerek verem balğamı ‘alāmeti verem aq olmağ ḥarāreti az olmağ ya /13/ hıc ḥarāret olmamağ ağırsı az olmağ belki hıc olmamağ olursa gice

69b

/1/ ziyāde olmağ ve verem yumşaq olmağ meger ki mürūr-ı eyyāmıla müteḥaccir ola ‘ilācı /2/ evvel balğamı bişürüb şonra müşhille tenkıye itmek gerek ve haftada iki gün /3/ biribiri ardınca quşmağ ve balğam arturur nesnelerden ve şovuk nesnelerden ve şovuk /4/ şü çok içmekden ve toḥme olmağdan şakınmağ ve tãbī‘ atı telyīn eylemek /5/ ve her gün şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı līmūn ya şarāb-ı uşūlıla içmek ve mähīzehre /6/ ki şıgır kıyruğı dirler ve süsen yaprağı qaynadub ve şafrāvī ve demevī /7/ veremlere didüğümüz munzıc edviyyeyile urmağdur verem-i sevdāvī ‘alāmeti rengi /8/ qarasāğı olmağ ve katı olmağdur ‘ilācı sevdāvī müşhille istifrāğ itmekdür /9/ ve haftada iki gün biribiri ardınca quşmağ ve muraṭṭıb gıdālar ve şerbetler içmek /10/ ve sevdā arturur nesnelerden perhīz eylemek ve muraṭṭıb ḥammāma girmek /11/ ve yumşadur yağlar dürtmek süsen yağı ve ḥınnā yağı ve eski zeyt yağı ve şīrağun /12/ ve tavuğ ve qaz yağı ve sayāğı gibi fi‘l-cümle dükeli veremlerün mu‘ālecesi oldur ki / 13/ verem qanqı ḥıltıdandur bileler ol ḥıltı istifrāğ eyleyeler münāsib şerbetler

70a

/1/ ve gıdālar buyuralar daḥısı ki qurılığın dirler issi veremdür ki tırnaqlar qatında /2/ olur katı ağırır katı sancar olur ki gövdeyi daḥı kızdurur şonra tırnağı çıkarur /3/ ‘ilācı qan almağ ve nukū‘ı müşhil ya maṭbūḥ-ı fākihe icmek /4/ ve cevāv içmek ve isfanāḥ ve semiz et müzevveresin yimek evvel belüricek bezr-i qatūnā lu‘ābın /5/ sirkeyile ya yaş mähzūyı sirkeyile uralar barmağı qar içine ya şovuk şü /6/ içine şoqalar eger ağırsı gitmezse issi kızmış yağ içine şoqalar bununla /7/ gitmezse munzıc nesne uralar tāriklenüb iç tolaşduralar şerā ki /8/ qurdāşenī dirler yaşşı yaşşı kızılığa mähil qabarcuqlardur ki ba‘zısı /9/ uvağ ba‘zısı iri olur gicidür gönül tarlığandurur ekşer vaqtdə dükelisi /10/ def‘ aten çıkar gicisi gönül tarlığandurmağı gice artuğ olur sebebi ekşer şafrāvī /11/ qan buḥārıdur ‘alāmeti issi olmağ ve kızıl olmağ ve tiz çıqmağ ve gündüz /12/

harekete gelmekdür 'ilācı kan almak ve nuḳū'ı müşhil ve mā'ül-rummāneyn ve nuḳū'ı hılv /13/ ve nuḳū'ı ḥāmız içmek ve et yimemek ve sirkeyile mercimek aşu ya ḥabb'ü'l-rummān

70b

/1/ müzevveresin ve summāk müzevveresin ve semiz et müzevveresin ḳuru kişnicile /2/ yimek gerek ve ḳoruḳ şuyı ve ḳurş-ı tebāşīr-i kāfūrı isti' māl itmek gerek ya /3/ tuzlu balḡam buḡarıdur 'alāmeti rengi aḡlıḡa māyil olmaḡ ve gice ḳatı olmaḡdur /4/ 'ilācı balḡamı istifrāḡ itmek ve sikencübīn-i 'unşulī içmek ve kerefes şuyıla /5/ sirke urmakdur ve mercimegile sirke ya müzevvere-i ḥabb'ü'l-rummān ya summāk /6/ yimekdür iki ḳısmıda daḡı ḡammām eyüdüdür cemre ki ateş pāresi dirler ve /7/ od göynüḡi dirler her sivilcidür ki ḡabarcuḡ olur gicidür göyündürür şuyı deḡdüḡi /8/ yir ḡabarur rengi ḡaralıḡa māyil olur sebebi göyünmiş tiz şafrādur 'ilācı /9/ evvel kan almak andan ma'ül-rummāneyn ya nuḳū'ı müşhil ya maḡbūḡ-ı fākihe /10/ içmek ve şarāb-ı nīlūfer ve şarāb-ı iccāş ve şarāb-ı 'unnāb ve erik şuyı /11/ ve ḡıyār şuyı ve ḡarpuz şuyı ve ḡıyār toḡmı südin ve toḡmekān südin içmek /12/ ve cevāv ve erük müzevveresin ve semiz et müzevveresin yimekdür tamām ḡarāret /13/ gidüb hoşlıḡa yüz dutıcaḡ ferārīcile ya ḡuzıcaḡ ya oḡlaḡ etile cevāv yidüreler

71a

/1/ gerek ki ḡamre üstine ve çevre yöresine gül şuyı ya yaş kişnic şuyıla gil-i ermenī /2/ ve kāfūr ve bezr-i ḡaḡūnā lu' ābı ya kere yaḡı uralar ya lisān'ü'l-ḡamel /3/ ile mercimek uralar ḡaşbe ve cedurī ki çiçek dirler ḡaynayub harekete /4/ gelmekdür müte' affin şafrāvī olmaḡdan olur oḡlancuḡlarda ve yigitlerde ve issi /5/ havāda ve ilk yazın ve vebā günlerinde çoḡ olur ḡocalarda az olur ḡatı yavuz /6/ ḡara olandur andan şonra benefşe rengi gibi olandur andan şonra yeşil olandur andan /7/ şonra ḡızıl olandur andan sonra şaru olandur ḡorḡusuz aḡ büyük olandur /8/ ve 'adedi az olub gövdede ḡarāreti az olandur şol ḡaşbe ki andan kan aḡa /9/ öldürür çoḡ olub ve muttaşıl budaḡlı olan birbirine bingēşen yavuzdur ḡuşuşa ki /10/ vebā günlerinde ola nefis eyü olmaḡ ve āvāz ḡoş olmaḡ ve evvel ḡummā olub /11/ şonra ya ḡaşbe ya çiçek belürmek ḡoşdur ḡaçan görsek ki şayru /12/ çoḡ şuşar ve ḡatı ḡarlıḡanur ve ḡarāret gövdesinüḡ zāhirinden gider şovuc /13/ olur ve ḡaşbe ya çiçek yeşil olur ya ḡararur bilgil ki ölüm yaḡındur ḡızılcuḡ

71b

/1/ didükleri haşbenüñ za'ıfdür kızamuğ didükleri çiçek yeynisidür haşbe /2/ ve çiçek çıkmak 'alāmeti hummā-yı muṭbıka ve arka ve bil ağrısı ve burnı gicimek /3/ ve uyğuda bilinlemek ve gövde ağır olmak ve yüz kızıl olmak ve tarlığanmak ve nefes dar /4/ olmak 'ilācı evvel 'alāmeti belüricek kan almak ve hacāmat itmek ve şafrāyı müşilile /5/ istifrāğ itmekdür ve burnın kanamak eyüdü haşbe ya cüderī belürdüğinden şonra ya /6/ evvel belürüb yine batduğundan şonra ne faşd ne hacāmat itmek gerek ve ne /7/ müşhil virmek gerek belki ishāl varısa dutmak gerek ṭabī' atı katı /8/ kabz olmağa dağı kōmamak gerek şerbetlerden şarāb-ı 'unnāb ve şarāb-ı nīlūfer /9/ ve şarāb-ı hindübā ve nuḳū' -ı ḥulv şekerile içürmek gerek ve yigirmi dirhem 'unnāb /10/ on dirhem nīlūfer ve üç dirhem buyān dibi ve biş dirhem ayva çekürdegi ısladub /11/ şuyın içürmek gerek bu marazda ekşilerden ve terencübīnden ve şīr-ḥıştan /12/ ve benefşeden şakınmak gerek 'ataşı gālib olursa toḥmekān südi ve karpuz şuyı /13/ ve ḥıyār ve kabağ şuyı bezr-i ḳaṭūnā lu'ābı içürmek gerek eger ishāl olursa

72a

/1/ şarāb-ı rummāneyñ ḳurş-ı ṭabāşīr-i hummāzı içüreler eger haşbe ya cüderī /2/ belürüb gic gic çıkarsa ya girü içerü urursa rāziyāne şuyın şekerile /3/ ya kerefes şuyın şekerile içüreler ki ṭaşra ura gıdālardan evvel şarāb-ı nīlūfer /4/ ya şekerile arpa ḳavudı ya cevāv ya ḳabı şoyulmuş mercimek /5/ müzevveresin sirkeyile şekerile ve bādem yağıla ve semiz et müzevveresin /6/ vireler ve ṭatlu anār yidüreler eger igen ḥaffīf haşbe ya ḥaffīf cüderī /7/ olursa on birinde ferrūc şorvasın vireler gice uyğusı gelmezse gıdāsın /8/ ḥaşḥāş ḳatalar ve dāyim gövdeyi ṭonlarıla ısıcağ ṭutalar çiçek çıkıcağ /9/ üç hafta gecinceye degin göze gül şuyıla işfahānī sürme çekeler ya gül şuyında /10/ sumak ısladub süzüb göze ṭamzurular ya yaş ḳiṣnīc şuyıla /11/ işfahānī sürme çekeler elin ayağın ḳınalayalar tā gözde çıkmaya gül şuyı /12/ ve summāḳıla gārgara eyleyeler eger emer oğlancuğ ya haşbe ya cüderī çıkarsa /13/ dāyesine perhīz eyletmek gerek ekşi nesnelere yimemek gerek gıdāsı şekerile

72b

/1/ bādem ya şarāb-ı nīlūfer olmak gerek eger oğlancuğ biş yaşında bişer aylığa /2/ irişmiş olursa hacāmat eyleyeler tamām ḥōş olub gövdede cüderinüñ /3/ eşeri ḳalursa fistuğ yağıla ṭuzıla nişāstayıla uyular cerb ve ḥikke ya' nī /4/ uyuz ve giciyüç kan fāsıd olub göyünmekdür ve şafrā

göyünmekden ve tuzlu balgamdan /5/ ve sevdādan olur kan göyünmege issi nesnelere ve tuzlu nesnelere ve tiz nesnelere ve tatlı /6/ nesnelere ve sevdā arturur nesnelere yimekten olur ve sevdādan olan uyuz kuru /7/ olur gıc gider ‘ ilacı evvel kan almağdır andan sonra maṭbūḥ-ı fākihe /8/ ve maṭbūḥ-ı eḫfīmūn ve eḫfīmūnıla mā’ü’l-cübñ ve şāhterac şuyın ki içinde üç helīlelerden /9/ dörder dirhem katub içmekdür ve her gün şarāb-ı limūnıla ve şarāb-ı şāhterac /10/ ve nuḫū’ -ı ḫāmız ve cevāv içmek gerek eger balgamı olursa şarāb-ı sikencübīn-i ‘ unşulī /11/ içmekdür gıdālardan kabağ aşı ve kuruğ aşı ve erük aşı /12/ ve kāsñi aşı ve semiz et aşı ve isfanāḥ aşı ve ferārīc ve kuzu eti ve oğlak eti /13 / ve koyun etile yiyeler andan sonra başaribildüklerince az yiyeler tuzlu nesnelere

73a

/1/ ve tatlı ve tiz nesnelere ve dil burar nesnelere perḫiz eyleyeler çerb şorvalar /2/ ve çerb meslūka ve şīruğan ya bādem yağı ve kere yağı ve sayığıyla ekşi aşlar /3/ çok yiyeler tatlı şovuk şu çok içeler cimā’ı bi’l-küllīye terk eyleyeler tatlı /4/ şulu murattıb ḫammāma becid gireler az oturalar mu’ tedil şu çok koyınalar türmis unın /5/ tuzıla limūn şuyı ya sirkeyile ḫamır eyleyüb ḫammāmda gövdeye dürteler /6/ katı ovalar sonra benefşe yağı ya tatlı bādem yağı dürteler bunuñıla gitmezse /7/ ḫabb’ü’ş-şabr vireler tamām gövde arınca kibrīt ve tuz ve zencār ve nişādur /8/ ve ağı ağacı yaprağı ve ovulmuş jīve ve mürdesenk ve mī’ a ki sığıla dirler /9/ dögecegin döğüb şīruğan ya gül yağı ve sirkeyile karışmış ola karışduralar /10/ ḫammāma girüb gövdeye uşnānıla yuduklarından sonra dürteler bir iki sāt /11/ tura yāḫūḍ gice dürteler irteye degin tura tañlacak ḫammāma girüb /12/ uşnānıla yunalar bahağ -ı ebyaz ya’ nī ağ bahağ aklığdır ki benek benek gövdeye /13/ düşer sebebi balgam çoklığıdır eger uvacuk kızarsa kábili ‘ ilācdur

73b

/1/ eger kızarmasa barışdur kábili ‘ ilāc degıldür ‘ ilacı budur ki her gice bir dirhem /2/ şakāyīku’n-nu’ mān ya’ nī gelincük çiçeği toḫmın içeler ağ renklü ta’ āmdan birinc aş /3/ ve limūn aş gibi perḫiz eyleyeler balgam arturur nesnelere balığ ve yoğurt /4/ ve mārūl ve semiz et gibi yimeyeler belki koyun etinūñ karacasın yiyeler semiz et /5/ yimeyeler tavuk eti dağı yimeyeler şorvalar içmeyeler ve kebāb ve biryān ve gügercin eti /6/ issi otlarla yiyeler haftada iki gün biribir ardınca turağ otı /7/ ve buyān dibile kaynadub bal üzerine süzüb içüb kusalar her gice ıtırīl-i şağīrile /8/ güleñübīn yiyeler şerbetlerden şarāb-ı uşul ve sikencübīn-i ‘ unşulī bir dirhem

/9/ şakāyīku'n-nu' mān toħmın ağızda tutub üstine içeler ma' cūnlardan felāsife /10/ ve mā' cūn-ı necāh ve tiryākı ve meşrūdī'ūs yiyeler bir haftada tamām muğlī munzic /11/ eger kıatub sikencübīn-i 'unşulī ve gülengübīn üzerine süzüb içüb hıltı bişüreler /12/ andan şonra balğamı giderür ħabb-ı şahmü'l-ħanṭal kıatub isti' māl eyleyeler tamām /13/ maraž gidince her ilk yazda ve her güz faşlında böyle ideler bedeni tenkıye

74a

/1/ itmekden şonra kızıl zernīh ve aķ ħardal ve şayṭarac her birinden birer /2/ bucuķ dirhem 'ırāķ-ı jengār ve kızıl boya her birinden birer dirhem turb toħım /3/ ve kibrīt ve ılan boncuğı her birinden bişer dirhem kündüs ki ağı kıunduzı /4/ dirler ve kıuş her birinden ikişer dirhem alalar döğeler tiz sirkeyile ya līmūn şuyıla /5/ yoğuralar gice bahaķ yirin bir iri nesneyile kızarınca sürdüklerinden /6/ şonra dürteler şabāħa degin ṭura şabāħ ħammāma girüb türmüs unın /7/ ya noħūd unın dürtinüb yunalar bahaķ -ı esved ya' nī kara bahaķ kıaralıķdur ki /8/ gövdeye benek benek düşer ovıcaķ kepek gibi nesnelere dökilür yiri kızıl /9/ olur sebebi şafrā ve kıan göynüb sevdā olmaķdur ' ilācı kıan almaķ ve birķac kez maṭbuħ-ı eftīmūn /10/ içmek ve muratṭib ħammāma girmek ve muratṭib ğidālar ve şerbetler içmek /11/ ve sevdā arturur nesnelere perħiz eylemek ve bahaķ -ı ebyaž didüğümüz ṭılayı /12/ isti' māl eylemekdür kıübā ya' nī demregü irligidür ki gövdede ħāşıl olur rengi /13/ kıızılığa ve kıaralığa māyil olur ki kıızıcaķ balıķ pulı gibi nesnelere dökilür sebebi

74b

/1/ aħlāt göynüb sevdā ğālib olmaķdur cüzāmuñ muķaddimesidür ' ilācı kıan /2/ almaķ ve bedeni sevdādan müşilile tenkıye eylemekdür eger yufķa olursa acla /3/ ağırı yerin ve turinc ve acı bādem yağı ve sirke ve keşire ekşi ve kere yağı ve tavuķ yağı ve sayağı /4/ ve kıaz yağı dürtmegile becid ħammāma girmegile zāyil olur eger kıalınısa bedeni /5/ tenkıye itmekden şonra bahaķ -ı ebyaž için didüğümüz ṭılayı isti' māl /6/ eylemek gerek ve sülük urmaķ gerek bu maražda mürettibāt çok isti' māl itmek /7/ gerekdür sayağı ve kere yağı çok yimek gerekdür sa' fe başdur ki başda /8/ çıkar şulanur kıaymaķlanur yaħūd kıuru olur ki uvacuķ kepek gibi nesne dökilür /9/ sebebi fāsıd müte' affin olmış hıltılardur kıurusınuñ sebebi sevdādur ki /10/ tiz hıltılar kıarışur ' ilācı evvel kıifālden kıan almaķ ve ħacāmat eylemek /11/ andan ve ṭatlu nesnelere ve tiz nesnelere perħiz eylemek cevāv ve nukū'ı ħāmız /12/ ve nukū' -ı müşil ve maṭbuħ-ı fākihe ve

ḥabbü'ş-şabr içmekdür şafrādan /13/ olursa gül yağı ve benefşe yağı ve ḥinnā yağı ve gül şuyıla
gil-i ermenī ve lisānū'l-ḥamel şuyı

75a

/1/ ve kāfūrı merhem uralar eger balgāmī olursa burak ve tuz ve naṭrūn /2/ ve bābūnec ve çörek
otı uralar cerāhatlar ve süñük şınmak ve /3/ ' uzuvlar bertinmek ve yirinden çıkmak ve düşmek ve
nesne doqınmak /4/ ve nesneyile arılmak ve baş yarılmak ve deri sıyrılmak ' ilācı evvel muḥālif
/5/ cihetden faşd itmek ya ḥacāmat itmekdür meger ki kan çok aqmış /6/ ola ve ṭabī' atı şāf
götürmek ve ḥuqne eylemegile ve ḥıyarşenber ve rāvend /7/ ve kāsnī şuyı ve tatlu bādem yağı
şekerile içmekdür ve şerbetlerden şarāb-ı verd-i ṭarī /8/ ve şarāb-ı tuffāḥ ve şarāb-ı kışr-ı aşı-ı
hindübā ve cülāb ve lisānū'ş-şevr şuyıla /9/ içeler ve it üzümü şuyı şekerile ve lisānū'l-ḥamel şuyı
/10/ şekerile içeler gıdālardan māş müzevveresin ve nim-birişt yumurda şarusın /11/ yiyeler eger
kuvvet za' if olursa ferrūcıla māş şorvāsın /12/ içeler dört gün geçmeyince et yimeyeler aşıla ḥamr
içmeyeler ' uzuvlar sınıcaq /13/ baş ve paça ve kıtı bişmiş yumurda ve birinc aşı ve herīse ve
şığır şikenbesi

75b

/1/ yimek daḥı eyüdüdür cirāhat tāze olub ḥuşk-bend eylemege yararsa ḥuşk-bend /2/ eyleyeler
ağrıyan ya şişen yire gül yağı ve mersīn yağı dürteler el ayak ve yüz /3/ ve ṭutaq yarılmak sebebi
ya yubūsetden ya ḥarāretten ya burūdetdendür /4/ ' ilācı şīruğanıla ya benefşe yağıla ovulmuş
mūm-ı ruğan dürtmekdür ve ayva çekirdegi /5/ lu' ābı ve kere yağı ve dükeli ic yağlarından
dürtmekdür ve şarāb-ı limūnıla /6/ ve şarāb-ı şāhterac ve cevāv içmek ve ferrūc ve semiz tavuq ve
semiz koyun eti /7/ meslūkasın yimek ve kan gālib olursa kan almak eger şafrā ya sevdā ya /8/
balgām gālib olursa istifrāğ itmek ve ağızuñ ṭudağı iki bucağı yarılıb /9/ ağrımak tuzlu
balgāmdan olur ki dimādan iner ' ilācı faşd idüb müşhil /10/ içmekden sonra sirkede biraz
māzūyıla şeb kaynadub mażmaza eylemekdür /11/ gövdeyi od göyündürmek ya issi şuy ya issi yağ
göyündürmek /12/ ya daḥı ayruq issi nesnelere göyündürmek ' ilācı tīzcek /13/ şovuk şuyı koymak
ve üstine tuz saçmak ve yaş kişnic şuyın ve yumurda ağın

76a

/1/ ve kere yağın ve şīruğan yağı ve isfīzāc ve kāfūr dürtmek eger kan gālib /2/ ise faşd itmek ya
baldırlardan ḥacāmat eylemek gıdālardan ' unnāb /3/ müzevveresin ve semiz et müzevveresin

yimekdür ve şerbetlerden şarāb-ı iccaş /4/ ve şarāb-ı nīlūfer içmekdür semūmlardan ya' nī ağulu nesnelere şakınmak ve ittifāk /5/ düşüb içmek tedbīr eylemek ağulu nesnelere zībağ ve mürdesenk ve isfīzāc /6/ ve kıalay büredesi ve zincifir ve alcu ve sıçan otı ve demür büredesi ve zernīh ve kirec /7/ ve zāc ve şeb ve şabun şuyı ve südlügen südi ve maħmūde ve ağı ağacı /8/ ve balādur ve çeltük kabı ve şaru türbūd ve kıara türbūd ve kıara ğārīkūn ve çürimiş /9/ kıoz ici ve bādem ici ve finduk ici ve fistuk ici ve afyūn ve ferfīyūn ve bāñ toħmı /10/ ve tātüre ve yaramaz tomalan ve yaramaz mantar ve bānbūl kıurdı ve kıaya kelerī ki /11/ vazağı dirler ve ılan ödi ve at ve eşek ve kıatır ve deve deri ve ħarāb olmış /12/ süd ve ħarāb olmış kıan ve biryān ki şovımadın örtmiş olalar ve kıurbağı etidür /13/ kıaçan bir kışı bir yire ħāzır olsa kıorķsa ki ağulu nesne yidüreler acı

76b

/1/ acı ya şuşuzla vermeye ta' im kıatı nesnelere kıatı tatlı ya acı ya kıatı ekşi /2/ ya kıatı tuzlu gibi ve rāyīhası kıatı nesnelere yimeye eğer ğāfil olub semūmdan /3/ nesne yidürürlerise tīzcek ılıcak şuyıla ve şīruğan ya zeyt yağıla kıusa ve /4/ bir dirhem tiryāk-ı fārūkdan ya tiryāk-ı erba' adan şarāb-ı ħummāzıla içüreler /5/ eğer issi semūmlardan olursa ekşi anār şuyı ve elma şuyı içeler ve semiz et /6/ müzevveresin ya isfanāħ müzevveresin yidüreler a' zā-yı reīse üzerine şandal /7/ ve kāfūrla gül şuyı uralar eğer zahmet göbekden aşığa inerse ħuķne eyleyeler /8/ ħōş kıoķulu nesnelere ve ħōş kıoķulu tomlar geydüreler ve ağıurdalar ve bir bir gövdesinūñ /9/ kıılın yolalar kıaçan bir kışı yavuz ılan şoķsa kesmege yarar yirde şoķdısa /10/ el ayak gibi tīzcek semm sirāyet eylemedin şoķduğı yirden yukarudan /11/ keseler eğer kesmek mümkün olmazsa ħacāmat aletile cizeler üstine sarımsağıla /12/ sezāb uralar ki baş eyleye tīzcek süd içüb kıuşduralar fi'l-ħāl /13/ tiryāk-ı fārūk ya tiryāk-ı erba' a ya meşrūdītūs şarāb-ı ħummāzıla içüreler

77a

/1/ ğidālardan bal ve semiz et ve finduk ve zeyt yağı ve sezāb ve şarımsak yidüreler /2/ eğer kıatı şuşarsa erük şuyın şekerile içüreler gerek ki ılan şoķduğı /3/ yiri cizüb baş olduğundan şonra ħōş olmağı kıomayalar dāyım sezāb ve şarımsak /4/ ve zift ve ferfīyūn ve oğlan aşı ve yaban şoğanı ve defnel yimişi uralar kıatı kıatı /5/ ħacāmat şışeyile et büzülob içindeki şıkılınca şoralar şışe' i /6/ şoran kışı ac olmaya evvel ağızın yuya gül yağın dūrte andan şışeye çeke /7/ ılan şoķduğı yire ılanuñ ya ferārīcūñ kıarnın yarub urmağ eyüdü kıan almağ /8/ yaramaz meger ki semm tamām gövdeye yayılmış ola dükeli ağulu ħayvānlar şoķmağūñ ' ilacı /9/ budur ef' ī yılanlar şoķıcağ ki

katı yavuzdur hīc ‘ ilāc fayide eylemez aşşu’l-kelb /10/ ya‘ nī kuduz it taladığı kuduzlık bir hāletdür cüzām gibi ki ite ve kūrda ve /11/ dilküye ve çaçala uğrar mizācında fāsīd ağulu sevdā mütevellid olur ağzı lu‘ ābı /12/ semm olur gözleri kızarur kulaçları ve dili sarçar ağzından ve burnından şu çok /13/ açar başı aşığa olur arçası göz olur bili egilür esrük gibi kōrka kōrka guşşalu

77b

/1/ yürür karın açar nesne yimez şuşar şu içmez olur ki şudan kaçır şu göricek /2/ ditrer belki ölür her bir adımın admaçda sürçer kaçan bir karaldu görse hamle /3/ ider boğazı boğılır uramaz dükeli itler anı göricek kaçır kaçan kaçmasalar yakın gelicek /4/ aña tevāzu‘ eylerler kıyruç bularlar bunun gibi kuduz it kimi kim talarsa yidi günden /5/ sonra ya mālīhūlyā gibi olur hūlvet sever aydından kaçır fāsīd fikirler eyler /6/ her nekim görürse it şanur kōrkar olur ki toprağa yatub yuvalanmaç ister /7/ a‘ zası büzilür dağı ölür dağı ölmedin kendü şuratın ayinede bilmez olur ki /8/ ayineye baçıcaç kendüzin it şanur olur ki kuvveti sākıt olur şovuç derile /9/ olur olur ki şuşuzlğıla olur olur ki it gibi ürer boğazı dutılır halkı ışıрмаç /10/ ister kimi kim ısırur kendüleyin olur mādām ki şudan kaçmaya ‘ ilācı geñezdür /11/ kaçan şuratın ayinede bilmesē kābili ‘ ilāc olmaz ekşeri kırk güne degin öldürür kaçan /12/ bir kişi it talasa bilmeseler ki kuduz it midür ya sağ it midür talayan cirāhat yirin /13/ kōz içile ovalar tavuğa birağalar eger yimese ya yiyüb ölürse kuduz itdür eger yiyüb

78a

/1/ ölmezse kuduz degöldür ya hođ cirāhatdan çıkan kana ya zīke etmek /2/ pāresin bulaşduralar itlere birağalar eger yirler kuduz degöldür ‘ ilācı budur ki kırk /3/ gün tamām olmayınca cirāhatı oñılmağa komayalar hacāmat şişesile şişe /4/ çekeler eger evvel günlerde biterse şoğan sarımsaç tuz ve oğlan aşı ve sirke /5/ urub baş eylemeyeler andan sonra sayağı uralar çevresin çizeler şişe çekeler /6/ biş on günden sonra biterse şişe çekmeyeler fāyide yoçdur belki sevdāyı /7/ istifrāğ itmek ardınca olmaç gerek meşhūr devālar ki bu marazda isti‘ māl /8/ olınur kābilī helile kabı iki mişkal gāriķūn ve eftīmūn her birinden /9/ bir bucuç mişkal milh-i hindī bucuç mişkal besfāyic ve hacar-i ermenī /10/ her birinden birer mişkal bu otlardan hab eylemeyeler üç günde bir iki mişkal cevāvile /11/ ya maü’l-cubinle tañlacaç isti‘ māl eyeleyeler iki üç günde bir kez elbette tiryāk-ı fārūķ /12/ isti‘ māl eyeleyeler tiryāk-ı erba‘ a dağı eyüdür tamām hoş olmayınca hammāma

koymayalar /13/ şovukdan şaķınalar eger ķan igen ġālibise ķan alalar ķanına baķmaġa ķomayalar eger

78b

/1/ aġlamaġıla ġucile yāne ġīleyile olursa iķuribilürlerse eyidür iķüreler ma‘ idesi /2/ üstine müberriđāt uralar her kimi kim ķuduz it /3/ ıalasa ceħd eyleyeler ki evvel iti /4/ öldürüb ciġerini alalar ol /5/ kişiyे bişürüb yidüreler /6/ şifā bula inşāallahü te‘ ala temmem /10/ bismillāhīrrahmānirrahīm

وَالِه الْجُمْتَبِي وَ بَعْدُ چُونِ خَطَابِ مُكْرَمِ جَنَابِ /12/ شُكْرُ اللهِ اَعْلَى وَبِالتَّقْدِيمِ اُولَى ثُمَّ الضَّلْوَةُ عَلَى النَّبِيِّ الْمُصْطَفِيِّ /11/ /13/ şöyle şādir oldı kim bevāsīr marażı bābında bir türkī risāle te‘ līf

79a

/1/ oluna ki anuġ vücūdı ile ġirü ķalan kitāblardan istiġnā ġāsıl ola /2/ emr-i ‘ āliye imtişāl bu risāle ‘i yidi bāb üzerine tertīb ümiğdür ki /3/ ķabūlı ġāzret ola evvel bābı bevāsīr marażınuġ ġaķīķatın /4/ ve aķsāmın ve ‘ alāmetin bildürür ikinci bābı bevāsirün tedbīrin /5/ ve mu‘ ālecesin bildirür üçüncü bābı bevāsīre fāyide eyleyen /6/ ġidāları bildürür dördüncü bāb-ı bevāsir marażında /7/ isti‘ māl olunan şerbetleri bildürür bişinci bāb-ı bevāsīre ta‘ alluķ ıutan /8/ edviye ‘i- müfrede ‘i bildürür altıncı bāb-ı bevāsīre /9/ fāyide idenleri bildürür yidinci bāb-ı riġ-i bevāsīrün /10/ keyfiyyetin ve tedbīrin ve ‘ ilācın bildürür evvel bāb ki bevāsīrün ġaķīķatın ve aķsamın /11/ ve esbābın ve ‘ alāmetlerin bildürür bevāsīr ‘ ibāretdür ziyādeden ve /12/ sivilcilerden ki maķ‘ ad ıamarları ve ucları üzerine biter bevāsīr üç ķısımdur bir ķısım /13/ uvacuķ sigiller ġibi olur aġa şülülī dirler ve bir ķısım daġı üzüm dānesi ġibi

79b

/1/ olur yaşı ya müdevver olur aġa ‘ inebī dirler olur ki ‘ inebinün rengi ercüvānī olur /2/ ya‘ nī delüvce keci boynuzı didükleri aġacı çiçeġi ġibi al renklü olur ve bir ķısım daġı tüt /3/ ġibi süst ve yumşak ve ķancıķmış olur şöyle ki ekşer-i evķāt andan ķan sızub /4/ tereşşuġ ider aġa tütī dirler ve bu üç ķısmuġ her birisi maķ‘ aduġ ıaşrasından /5/ biter zāhir olub ġözükür ve ġāh olur ki iķerü biter ġāyri olur ġörinmez ıaşra /6/ biten bevāsīr iķerü bitenden yigregdür mu‘ ālecesi āsāndur ve ba‘ zı bevāsīrün /7/ aġzı açuķ olur ķanı aķar ve ba‘ zısmuġ aġzı ıutulu olur ķanı aķmaz /8/ aġa ġözsüz bevāsīr dirler ekşer ķatı aġrır evķāt zaġmet virür meġer ki ġüsn-i tedbīrile /9/ şöyle

ideler ki bevāsīrūñ mād̄desinden karşı ziyāde nesne /10/ mütevellid olub mümteḷī olmaya mededi kesile ağrılmaz ola kan akan bevāsīrūñ mād̄em ki /11/ gereklü kadar dem-be-dem kanı aka dura ağrısı olmaz kesilüb akmaz olıcağ ya /12/ haddinden az akar olıcağ ağrır zahmet eyler ve kanı akan bevāsīrūñ ba' zısınūñ /13/ kanı akmagınūñ mu' ayyen devri olur meşelā ayda bir kez ya iki üç

80a

/1/ ayda ya dahı artuğ ya eksük günlerde fi'l-cümle ma' lūmı müddetde neveti gelür /2/ dāyım ol neveti üzerine kan akar ve ba' zısınūñ kanı akmagınūñ mu' ayyen /3/ mażbūḥ müddet olmaz gāh taḳdīm olur gāh tā'ḥīr olur ve gāh olur ki bir /4/ zamān mütevātir akar ve gāh olur ki medīd akmaz olur tūtilur bevāsīrūñ /5/ mütevellid olmagınūñ sebebi sevdādūr ya sevdāvī ḳandur eger sevdā balğamdan /6/ mütevellid olsa bevāsīr balıḳ ḳursağı gibi örülmiş olur tülülü bevāsīrūñ /7/ mād̄desi sevdāya yaḳındur tūtinūñ ḳana yaḳındur 'inebīnūñ /8/ beyn beyndür bevāsīrlü ḳişinūñ yüzinūñ rengi şarullıḡla yaşıllıḡ arasında olur ba' zısınūñ /9/ saçınūñ rengi aşıḷ aşıḷ renginden müteğayyir olur ve /10/ saçınūñ ve gövdesi ḳıllarınūñ dibi gicir olur ve çok olur ki bevāsīr kanı /11/ aḳduğı ishāli demevīyile müştebih olur fark bu ikisi arasında oldur ki /12/ seyelān iden bevāsīr kanı olıcağ maḳ' adda veca' olur ve maḳ' ad ağır olur ve /13/ gicir ve kan ki akar ḫamlam ḫamlam teḳāḫur idüb akar ve hem bevāsir kanı ekşer

80b

/1/ evḳāt evvel ḳara ve ḡalīz olur şonra aḳ rengi kızılıḡa döner ve raḳīḳ olur /2/ ve bevāsīr kanı aḳduḡınca mād̄emki ifrāḫ irişmeye rāḫat ve ḫıffet /3/ ḫāşıl olub ḫōş gelür ve gāh olur ki maḳ' addan akan kan ḫic bevāsīr /4/ olmadın baḡarşuḳlardadı ḫamarlarūñ ağızları açılmaḳdan olur bevāsīrdin /5/ olmaz bu marāza inḫitāḫ-ı efvāḫ-ı 'urūḳ dirler eger ağızı açılan ḫamar em' ā-yı ḡilāzda /6/ olursa evvel ḡāyıt gelür ḳanıla şonra girü ḡāyıt gelür ḳansuz eger /7/ em' ā-yı diḳāḳda olursa evvel ḳansuz ḡāyıt gelür şonra kan gelür ve ekşer /8/ evḳāt kan köpüklü olur yıl ḳaraḳıla gelür ikinci bāb ki bevāsīrūñ /9/ tedbīrin ve mu' ālecesin bildürür eger bevāsīr dutulu olub /10/ kan akmazsa bāselīḳ ḫamarlarından kan aḳmaḳ gerek beyn oluriken ḫacāmat /11/ eylemek gerek ve beyn oluriken sülük vaḳtinde sülük urub sülük düşicek /12/ sülük yirine ḫacāmat şişesile şişe çekmek igen eyüdü eger bevāsīrūñ /13/ kanı aḳarsa çok faşd eylemekden ḳuşmaḳdan şaḳınmaḳ gerek ḳatı zārūret

81a

/1/ olub kan key olmayınca faşd eylememek gerek ve me' a haza mazallah idicek kanuñ rengin /2/ görmek gerek eger kan olub yaramaz kan olursa aqıtmaq gerek eger kıızıl olub / 3/ şāfī olursa kan aqmağa koyub tızcek regbendile bağlamak gerek tā kim demi şāfī /4/ gidüb sevdāyı fāsīd gālib olmaya ve dañı bevāsīrūñ tedbīri oldur ki /5/ müshil içüb sevdāyı istifrāğ eyleyeler ve dāyim ṭabī' atı qabz eyleyüb nerm /6/ ola şöyle ki nermlik ishāl ḥaddine irişmeye bevāsīre nitekim qabz olmaq ziyān /7/ eyler çok ishāl dañı yaramaz kuvveti sākıt eyler gövde aruq olur za' İf olur /8/ ve hem ekşer ishālile qarşu bevāsīr yirine mādde dökilür bevāsīr kanı ya efvāh-ı 'urūq /9/ kanı ṭabī' atı def' idüb kendüden aqıcaq mādāmki kuvveti qatı kavī olub /10/ taḥammül eyleye hīc dutmamaq gerek kuvvet za' İf olmağa başladuğın ihsās /11/ idince almağa qomak gerek za' if eşeri belüricek ki bedenüñ kuvveti eksilmege başlaya /12/ ve yürüyicek ayaklar za' İf olub yürimekten üşene belki incükler yürüyicek /13/ ditreye fī'l-cümle ef' āl ve ḥarekāt bedeni za' İf ola ol vaqtin kanın

81b

/1/ dutmaq vācibdür bevāsīr kanı ya efvāh-ı 'urūq kanı ḥaddince aqıcaq ki /2/ ḥaddi ifrāṭa irişmeye dükeli sevdāvī marāzlaruñ cünün ve mālīḥülyā ve sar' /3/ sevdāvī ve cerb ve bahaq -ı esved ve demregü ve cüzẓām olmağa qomaz qaçan ki /4/ bevāsīr kanı ya efvāh-ı 'urūq kanı vaqtsüz dutılsa ya tamām ḥaddince aqmadın /5/ qat' eyleseler bu zıkr olınan marāzlar 'ārīz olur belki istiskā ve yil /6/ ḥāşıl olur bevāsīr olan kişiyeye ṭabī' atdan ru' āf ya idrārı ḥayz olıcaq /7/ qatı fāyide eyler aşlı bevāsir ilācında oldur ki veca' zaḥmet viricek /8/ edviyeyile ki müsekkin veca' dur teskīn-i veca' ideler müsekkin-i veca' ya /9/ şerbetlerdür ki iceler ya merhemlerdür ya zımādlardur ya naṭūllardur /10/ ya buḥūrlardur ki isti' māl eyleyeler ve kan ḥadden ṭaşra ifrāṭıla aqıcaq /11/ kanı qat' eyler gıdālar yiyüb kan bağlayıcı eşribe ve edviye içüb münāsib /12/ zerūrlar ve naṭūllar isti' māl eyleyüb kanın dutmaq gerek ve qaçan /13/ ki kanı vaqtsüz tıdılsa aqmaz olsa zaḥmet eylese becid ḥammāma girmek gerek

82a

/1/ ve tamar ağzın açar bevāsīr edviyesinden bevāsīr üstine urmağ gerek /2/ ve bevāsīr olan kiři şovuk şuyıla istincā itmekden key şağınmağ gerek issi /3/ şuyıla istincā eylemek gerek istincādan sonra bevāsīr üstine katı /4/ dutub silmemek gerek belki panbuğı bevāsīr üstine komağ gerek şöyle ki /5/ mā'iyetin neşf eyleye hīc ruṭūbet kalmaya bevāsīrlü kiři şovuk şuyıla /6/ tahāret idicek ya issi şuyıla tahāret idicek panbuğıla ruṭūbetin /7/ gidermeyincek ki ol issi şunun bağıyyesi k'alub şuya rīḥ bevāsīr mütevellid /8/ olur key şağınmağ gerek kendenāyı ya na' nāyı k'aynadub şuyın alub /9/ ıssıcağla ol şuyıla istincā eylemek eyüdü /10/ bevāsīr k'anın kat' eyle ve yili taḥlīl eyle ve ağrıyı sākin eyle bevāsīr be-küllü zāyil olub gitmek tedbiri /11/ oldur ki dāyim muvāfiğ gıdālar yiyeler ve münāsib şerbetler içeler ve muḥālif /12/ gıdālardan ve şerbetlerden ve devālardan perhīz eyleyeler ve müceffif ve /13/ muḥallil buḥūrlar eyleyeler dāyim isti' māl eyleyeler yılda birkaç kez müşhil

82b

/1/ vaqtinde müşhil icüb bedeni tenkıye eyleyeler ve i' tidālele ḥammāma girmek gerek /2/ ve ḥammāmda gövdeyi ovmağ gerek ve i' tidālele tağlacağ acı ki henüz cū' ve iştihāyı /3/ ta' ām gālib olmamış ola ḥareket ve riyāzet eylemek eyüdü bu resme ḥüsn-i tedbīre /4/ muvāzabet eyleyicek çok olur ki bi'l-küllüye zāyil olub gider mādām ki bu tedbīr /5/ üzerine olalar ḥabṭ eylemeyeler girü ' avdet eylemez eger ḥüsn-i tedbīr ki /6/ zıkr eyledük be-küllü zāyil olmazsa anuñ dermānına iki nesneden artuğ /7/ çāre yoğdur ya demürile kesmek gerek ya devā-yı ḥādde koyub iskāt /8/ eylemek gerek bu iki mu' ālece dağı ḥaṭardan ḥālī degildür her cend ki /9/ ba' zı kişilere nāfi' olub bevāsīrdan bür'i- tām ḥāşıl olur ammā ekşer kişileruñ /10/ bevāsīrin kesdüklerinden sonra ya devā-yı ḥādde koyub iskāt itdüklerinden /11/ sonra bevāsīr girü biter çok olur ki bevāsīr kesdüklerinden sonra /12/ evvelkiden artuğ biter belki çok kişileruñ bevāsīrin keserler ya /13/ devā-yı ḥādde isti' māl eyleyeler mağ' ad ḥarāb olur şöyle ki rīḥin ve gāyıtın

83a

/1/ tutamaz olur ḥalk arasında oturmağdan k'alur belki ekşerinuñ bevāsīri /2/ nevāşıra dönüb helāk olur pes böyle olsa tedbīri ve müsekkenātı /3/ veca' ı iktışār eyleyüb bevāsīri kendüligine komağ yigrekdür çün zaḥmet /4/ eylemeye anuñ durduğından hīc ziyān yoğdur üçüncü bāb ki /5/ bevāsīre fāyide eyleyen gıdāları ve ziyān eyleyen gıdāları bildürür her gıdā ki muraṭṭıb ve müsemmin /6/ ola ki andan taṭlu ve şāliḥ k'an mütevellid ola cerb şorvalar gibi semiz /7/ koyun etile ve kızı etile ve emer oğlağ etile ve semiz tavuğ etile ve müsemmen ferāricile /8/ bişmiş ola ve nim-birişt

yumurda şarusın ve raķīķ cüzāblar bevāsīre /9/ fāyide eyler ve isfanāh aşı tatlū bādem yağıla ya kere yağıla ya /10/ şīruġan ile bişmiş ola ishāl olmayıcaķ ve bātında rīh ve nefh olmayıcaķ /11/ ħamırlu rişte aşı münāsibdür ve ħarāret ve ‘ataş olmayıcaķ kendenā /12/ ve bişmiş soġan yimek eyüdüdür kendenā bevāsīr yilin taħlīl ider ve ķanın keser /13/ ve cimā‘ arzusın ħareket getirür ve soġan yiyicek bevāsīrüh aġzın

83b

/1/ aġar ve menī ziyāde eyler bevāsīrüh ķanı becid aķıcaķ kendenā yimek eyüdüdür ķanı /2/ dutılıub aķmayıcaķ ki aķmaġa ihtiyāc ola soġan yimek eyüdüdür kendenā /3/ daħı soġan daħı şovuk bevāsīre eyüdüdür issi bevāsīre eyü degil ķatı maħrūru’l-mizāc /4/ kişi kendenāyı ya soġanı çok isti‘ māl eyleyicek ķanın göyündürür /5/ bevāsīrine ziyān eyler ve kelem aşın yimek şovuk bevāsīre eyüdüdür ve cimā‘ /6/ arzusına ħareket getirür lākin muşadda‘ dur semiz tavuġıla ķoyın etile bişürmek /7/ gerek tā tevlīdi sevdā olmaya ve ṭabī‘ atı ķabz eylemeye sayaġıla daħı /8/ bişürmek eyüdüdür ķoz yaġı ve na‘ nā‘ ve būy şovuk bevāsīre eyüdüdür ķaçan /9/ ṭabī‘ atı ķabz olsa ķarībidnūs şorvasın ki isfanāhıla ya pāzūyıla /10/ bişmiş ola içmek eyüdüdür ṭabī‘ atı telyīn eyler eger ṭabī‘ atı ķabz olub /11/ bātında rīh ve nefh daħı olursa bedinūs şorvasın isfanāh ya bāzū /12/ ķatmamaķ gerek belki üç dirhem ayva içi yeşil besfāyic tūsin ķazıyub /13/ yumşaq dögüb bir kīse içine ķoyub aġzın baġlayub bidnūsıla bile bişürmek

84a

/1/ gerek tamām bişicek ol kīse’i ķatı şıķalar besfāyicüh kuvveti şorvaya çıķa /2/ besfāyicüh cirmin yabana atalar bu ġıdā şāliħdür bevāsīre fāyide ider /3/ bevāsīr yilin taħlīl eyler ṭabī‘ atı nerm eyler eger biraz ķuru kıızıl üzüm /4/ daħı ķatarlarısa eyüdüdür ķabzı daħı tīz giderür ṭabī‘ atı ħadden taşra nerm olub /5/ ishāl olıcaķ ki ishālden üşeneler ya bevāsīr ķanı çok aķsa birinc /6/ aşı ve nārdāng ki ħabbū’l-rummān dögüb bişüreler ve summāķ aşı ki biraz na‘ nā‘ /7/ ķatalar şaķızıla tā‘ ṭīr eyleyeler eyüdüdür nārdāng daħı biraz na‘ nā‘ ve biraz şaķız /8/ ķatmaķ gerek summāķı birincile bişürmek daħı eyüdüdür eger ishālile ħarāret ġālib /9/ olursa ķavrulmuş arpadan cevāv bişürüb içmek gerek eger şandal şarābı /10/ daħı ķatarlarısa daħı revādur ve dürrāc ve keklik ve çil etin yimek daħı /11/ eyüdüdür ve ishāl olub ħarāret olmayıcaķ ve hāzıma ķavī olıcaķ keci bögreġi /12/ yağıla dāne birinc bişürüb yimek eyüdüdür ķabz eyler ve her ġıdā kim müvellidi sevdā ola /13/ ya yaramaz ķan tevlīd eyleye ya her nesne ki ķanı göyündüre issi otlar gibi

84b

/1/ ve issi tereler gibi nite ki kerdeme ve cırcır ve tarhūn ve sarımsağdur /2/ bevāsīre ziyān ider yimemek gerek ve qadīden şıgır eti ve keci eti /3/ ve qaz eti ve ördek eti dükeli sevdā olan quşlar etinden ve geyik /4/ ve tavşan ve gügercin etinden ve südden ve yoğurtdan ve peynirden /5/ ve qaymağdan fi'l-cümle erük aşlından ve balıqdan ve qatı tuzlu ve ekşi /6/ nesnelere hūşūsā sirkelü nesnelere ve ve ābkāmeden ve /7/ fuqā' dan ve hādde nesnelere ve harrīf nesnelere ve hardal ve sa' ter /8/ gibi ve serī' u'l-istiḥāle ve serī' u'l-fesāda yimişlerden qavun ve zerdālū /9/ ve tūt ve kirās gibi iḥtirāz-ı küllī eylemek gerek ishāl olursa /10/ ya rīḥ-i bevāsīr zahmet eyleser ki bāṭında nefḥ ve temeddūd ola ve ter yimişlerden /11/ karpuz ve ḥıyār ve erük ve şeftālū ve anār gibi perhīz eylemek gerek /12/ qaçan ishāl olmazsa ve ḥarāret ve 'aşağ olmasa ağ üzümde zebīden /13/ ve encīrden evqāt yimek revādur ve bedende ḥarāret olub ishāl

85a

/1/ ve nefḥ olmayıcağ ḥıyār içinden yimek ziyān eylemez hūşūsā ki nebāt şekerile /2/ yiyeler tabī' at nerm olub ya ishāl olıcağ ki bāṭında rīḥ nefḥ olmaya /3/ acla emrūd ve ayva ve elma yimek eyüdüdür ve ishāl nefḥ olmayıcağ tatlu ve ekşi /4/ anār qarışdurub yimek eyüdüdür hūşūsā ki ḥarāret ve şafrā gālib ola /5/ ḥarāret gālib olub ve şafrā gālib olub zahmet virürse summāğ ve nārdāng aşı /6/ ve zirişğ aşı ve qoruğ ve ekşi elma aşı ve qoruğıla qabağ aşı /7/ yimek qayurmaz hūşūsā ki bu aşları biraz na' nā' ve maştaḳiyle ıslāḥ ideler /8/ ve eger biraz quru üzüm dağı qatarlarısa ekşiligin biraz gidere dağı yigrekdür /9/ ve ḥarāret ve şafrā gālib olıcağ eti qoruğ şuyına veya nārinc şuyına /10/ veya bişmiş limūn şuyına banub yimek qayurmaz ammā mahmā emgen ekşilerde /11/ şaḳınmağ yigrekdür ve ḥurmā yimek ziyān eyler quru encīr çoğ yimemek gerek /12/ ve şovuğ şudan ifrāṭıla içmemek gerek ta'ām üstine yarım sā' at /13/ geçmedin tizcek şu içmemek gerek ve söğürde hūşūsā ki kuvvetlü

85b

/1/ şarāb içüb esrimekde şaḳınmağ gerek ve mercimek ve böğrölce ve bādincān /2/ ve tomalan ve neffāḥ nesnelere perhīz eylemek gerek şāliḥ gıdālar ki /3/ serī' u'l-hazm ola yimek gerek ve eyü bişmiş arı buğdāy etmegi ki furunda /4/ ya tennūrda bişmiş ola tuzı ve ḥamırı yirince ola yimek eyüdüdür yufqa /5/ ve bazlamac ve bişi ve ḥamırsuz etmek yimek eyü degildür etmegün ḥamırın yoğurıcağ /6/ biraz şaḳız qatmağ gerek igen eyüdüdür ve ishāl vāḳı' olıcağ bevāsīr qanı

aķıcaķ /7/ Şuyı kızmış demürile tağlayub Şovıdub Őuřayıcaķ andan Şu yirine /8/ iķmek gerek ve emleci isladub Şuyın Şu yirine iķmek igen eyüdü bu üc /9/ Şu ki zıkr eyledük beväsİre fäyide ider tabİ‘ atı ķabz eyler beväsİr ķanın ķat‘ /10/ eyler hem ķuvvet virür cimā‘ ı ķavİ eyler dördünci bāb ki /11/ beväsİr marazında isti‘ māl olunur Şerbetler ki beväsİre eyüdü anı bildürür encübār /12/ Şerbeti em‘ āya ķuvvet eyler ve efvāh-ı ‘urük ķanın ve beväsİr ķanın ķat‘ eyler tabİ‘ atı /13/ ķabz eylemez bu hāřıyyet igen Şerİf hāřıyyetdür vaķt olur ki tabİ‘ at ķabz

86a

/1/ olub em‘ āda Őıfl-i yābis muħtebis olur ve beväsİr ķanı efvāh-ı ‘urük /2/ ķanı seyelān ider bu hāletde ķābız Őerbet virmek yaramaz Őarāb-ı encübār /3/ virmek gerek ki ķanı ķat‘ eyleye tabİ‘ atı ķabz eylemeye Őarāb-ı emlec /4/ müzmin beväsİre eyüdü em‘ āya ve a‘ Őāba ķuvvet virür ve beväsİr ķanın /5/ keser ve ‘ atāřı sākın eyler ve cimā‘ ı ķavİ eyler ve tabİ‘ atı ķabz eyler Őarāb-ı Őandaleyn /6/ ya‘ nİ kızıl Őandaldan ve aķ Őandaldan ķarıřdurub Őerbet bişürüb iķmek beväsİr /7/ ķanın ve efvāh-ı ‘urük ķanın ve ishāl-i demevİ ķat‘ eyler tabİ‘ atı /8/ ķabz eyler Őarāb-ı hābb-ı ās tabİ‘ atı ķabz eyler ve seyelān-ı demi /9/ ķat‘ eyler Őarāb-ı lisānū‘l-hāmel ya‘ nİ Őıñırlüce ot /10/ Őerbeti ki aña bađa yaprağı dirler ķanı ķat‘ eyler tabİ‘ atı ķabz eyler Őarāb-ı müdeber /11/ ki tabİ‘ atı telyİN eyleye ve riyāhı taħlıl eyleye ve beväsİre fäyide eyleye /12/ ve balđamı ve sevdāyı ve Őafrāyı ishāl ide dem-be-dem iķecek tabİ‘ aı ķabz olmağa /13/ ķoymaya besfāyic yumuřaķ döğülmİş elli dirhem aķ eyü mücevvef türbüd ki nİm-küft

86b

/1/ döğülmİş ola on direm ķara helİle nİm-küft döğülmİş yigirmi dirhem senāyimekkİ yaprağı /2/ on biř dirhem benefşe otuz dirhem bu mecmū‘ ın ķaynadalar /3/ süzeler Őuyın alalar üc yüz dirhem aķ Őekerile kıvāma getüreler tabİ‘ atı /4/ ķabz olıcaķ Őabāh bu Őerbetden otuz dirhem altmış yİtmİş dirhem issi Őuyıla /5/ hāll idüb iķe ishāl eyledügi meclisün ‘ adedi ķadar eyyāmı iķmegİN /6/ te‘ hİr eyleyeler girü hācet olursa ol eyyāmdan Őoñra girü iķeler /7/ bişinci bāb ki beväsİre ta‘ alluķ tutan edviye-i müfrede‘i bildürür /8/ zencārı döğüb tütü beväsİrün üstine Őaıcaķ beväsİri düşürür ķat‘ eyler ‘ aķrebleri /9/ dirile ķaynar zeyt yağı iķine bırağub bİrķac ķaynadıcaķ ki ‘ aķreblere /10/ ķuvveti yađa çıķa ol yağı beväsİr üstine dürticeķ ağrısın keser /11/ beväsİri ķurıdur düşürür Őulu ve ruşubetlü beväsİre dürticeķ ağrısın keser /12/ ve ķurıdur ve ķaracasın oñıldur ķanın keser altıncı bāb beväsİre fäyide /13/ idenleri bildürür Őıđır incügi iligi ve ici acı zerdālünün cekirdegi sayağı

87a

/1/ ve muql-ı azrak her birisin bevāsīre dürtmek ya dükelin qarışdurub dürtmek /2/ eyüdüür ağrısın sākin eyler ve māddesin taḥlīl ider ve zerku'l-ḥammām /3/ ve kınna ki aña dāne çadır dirler ve şıgır ödi ve buḥūr-ı meryem didükleri nebāt ki /4/ anuḡ kökine deve ṭabanı dirler ve toḡuz topı ve toḡuz toḡalağı ve şalgamek /5/ dirler her birisin bevāsīr üstine urıcaḡ aḡzın açar ḡanın aḡıdur /6/ döḡüb bevāsīr üstine ekicek bevāsīri göyündürür ṭaḡlar ḡanın keser ki aña /7/ demü'l-aḡaveyn dirler ki aña büsted dirler ve gülnār-ı mışrī ve gil-i ermenī /8/ ve aḡāḡıyā ve māzū ve encübār döḡüb her birinden yalunuz qarışdurub bevāsīr /9/ üstine ekicek ḡanın ṭutar ve örümcek evin ve ṭavşan derisinüḡ /10/ tūsin daḡı bevāsīr üstine ḡoyıcaḡ ḡanın baḡlar dibindeki şaru ḡabın ki /11/ bādıncān zāhirine yapışmışdur ve kere dibi ḡabın ve ılan ḡavın ve şaḡm-ı ḡanzal /12/ ve mürr ve muql-ı azrak şoḡan ve kendenā toḡmı ve mersīn yapraḡın /13/ ve andüz ḡozın ki aña cevzü's-serv her birisin dirler yalunuz birbirine qarışdurub

87b

/1/ buḥūr eylemek bevāsīrūḡ ağrısın sākin eyler ve rīḡin taḥlīl ider ve ḡanın /2/ ḡaṭ' eyler ḡurıdur belki bir zamān müdāvemmet eyleyüb becid buḥūr eyleyicek bevāsīri /3/ ḡurıdur düşürür yidinci bāb ki bevāsīrūḡ rīḡi /4/ ' ilācın bildürür demü'l-aḡaveyn ve maşṭakī ve gil-i ermenī encübār ve /5/ sendrūs ve ṭebāşīr-i hindī ve gülnār-ı mışrī ve şamḡ-ı ' arabī her birinden bir cüz' /6/ ve bu mecmū' ın döḡeler eleyeler qarışduralar ḡacet vaḡtinde üç dirhem /7/ alalar encübār şarābıla ya lisānü'l-ḡamel şarābıla ya şandal şarābıla ya /8/ mersīn yimişi şarābıla yoḡurub mā' ide ḡāliyiken yalayalar ' ilācı ki /9/ ishāli ḡaṭ' eyleye ve bevāsīri ve efvāh-ı ' urūḡ ḡanın ve ishāl-i demevī /10/ baḡlaya ḡuru kıızıl gü l biş dirhem toḡmekān ve ṭabāşīr-i hindī ve ḡaşḡaş /11/ ḡabı ve kehrübā uvaḡı ve gülnār-ı mışrī ve şamḡ-ı ' arabī üçer dirhem nişāsta /12/ ve keşīrā ve maşṭakī ikişer dirhem za' firān bir dirhem kıızıl şandal /13/ dört dirhem demü'l-aḡaveyn ve encübār üçer dirhem

88a

/1/ şamḡ-ı ' arabīyile keşīrā evvel ışladalar tamām ışlanıcaḡ za' firān /2/ ḡatub ḡaşuḡıla ḡok qarışduralar tā ḡall olub birbirile gökcek /3/ qarışa andan şonra girü ḡalan edviye' i döḡüb eleyüb ışlanmış /4/ şamḡ-ı ' arabī ve keşīrāyıla qarışduralar havāna ḡoyub ḡamırın ya' nī /5/ bu qarışmış edviye' i döḡeler tā edviye birbirile qarışa andan /6/ şonra ḡurşlar eleyeler ḡurşuḡ her biri iki bucuḡ dirhem ola /7/ elek üstinde ḡoyub gölgede ḡurıdalar ḡacet vaḡtinde ḡurşuḡ /8/ birin döḡeler

sufûf için zıkr eyledüğümüz şerbetlerün /9/ birisile yoğurub mâ'ide hali olıcağ yalayalar ki bevāsîre /10/ fāyide eyleye anın kese ve yilin talil eyleye ara helile /11/ ve belilec ve emlec ve nānuvah tomı eger bulunmazsa kendenā /12/ tomı her birinden bişer dirhem mul-ı azraq yigirmi dirhem bu mecmū' ın /13/ dögeler eleyeler kendenā şuyıla yoğurub ablar eleyeler

88b

/1/ acet vatinde iki üç dirhem artalar /2/ dögeler issi şuyıla içeler ki /3/ bevāsîre fāyide eyleye /4/ inşā' allāhü te'ālā temmet

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN-SÖZLÜK

-A-

āb: (Far.) Su. 6b/6/, 41b/10/

ābkāme: (Far.) Salça; yiyecek, katık; tarhana.

ā.+den 84b/6/

ac: Yemek yemesi gereken, tok karşıtı.
5a/13/, 62a/5/, 77a/6/

a.+la 7a/8/, 9a/8/, 10a/3/, 13a/13/,
74b/2/, 76b/1/, 82b/2/, 85a/3/

acı: 1. Tatlı olmayan. 2. Sıkıntı, dert, keder.
3a/4/, 10b/3/, 51a/13/, 55b/12/, 63a/7/,
86b/13/

a.+la 30b/9/

acı-: Acılı, ağırlı olmak.

a.-r 64b/2/

acı bādem: (T.+ Far.) Acı badem, yabani
badem. (*amygdalus orientalis*). 23a/11/

acı bādām yağı: (T.+ Far.+ T.) Acı badem
yağı.

a.b.y.+n 49a/5/

acı bādem yağı: *krş.* **acı bādām yağı.** 74b/3/

acı zerdālū yağı: (T.+ Far.+ T.) Zerdali
çiçeğinin yağı. 60b/2/

aclık(ğ): *krş.* **açlık(ğ).**

a.+a 12b/3/

a.+dan 17a/11/

acuk: *krş.* **açuk.** 7a/3/

aç-: Açmak, çözmek, sökmek.

a.-acağı 68b/2/

a.-ar 7b/3/, 8b/10/, 23a/10/, 23a/12/,
24a/10/, 24a/8/, 24b/3/, 24b/5/, 25a/3/, 25a/8/,
25b/4/, 27b/1/, 28a/4/, 28a/8/, 29a/13/, 30a/2/,
31a/8/, 31b/1/, 32a/13/, 32b/6/, 32b/8/,
34a/13/, 68b/2/, 77b/1/, 82a, 83b/1/, 87a/5/

a.-mamağ 10b/13/

a.-ub 12b/4/

açıl-: Açma işine konu olmak, görünmek,
ortaya çıkmak.

a.-an 80b/5/

a.-mağdan 80b/4/

açlık: Aç olma durumu. 4a/11/

a.+dan 3b/2/

açuk: Açılmış, kapalı olmayan, kapalı karşıtı.
5a/2/, 11b/11/, 13a/11/, 19a/3/, 79b/7/

ad: Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya,
tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye
yarayan söz, isim, nam.

a.+1 32a/8/, 62a/11/

‘**add:** (Ar.) 1. Sayma, sayılma. 2. İtibâr etme, edilme. 1b/10/

ad-: *krş. at-*

a.-mağda 77b/2/

‘**aded:** (Ar.) Tane.

‘ a.+i 71a/8/, 86b/5/

âdem: (Ar.) İnsan.20b/6/

â.+den 44b/7/

‘**âdet:** (Ar.) Alışkanlık, usul, görenek. 8a/11/

‘ a.+i 19a/6/

adım: Yürümek için yapılan ayak atışlarının her biri. 6a/4/, 13b/11/

a.+ın 77b/2/

afyün: (Yun.) Afyon.(*papaver somniferum*)

29b/5/, 39b/3/, 48a/2/, 76a/9/

ağaç(c): Ağaç. 31b/13/

a.+ı 5a/1/, 5a/1/, 79b/2/

a.+ın 32a/5/

a.+ında 30b/10/

a.+lar 5a/1/, 17a/10/, 45a/13/

ağaccuk(ğ): Küçük dal parçası.

a.+a 40b/6/

a.+ı 64b/12/

ağır: Ağır. 3a/1/, 3a/7/, 14b/9/, 37a/6/, 42a/7/, 42b/13/, 42b/2/, 45a/10/, 46a/10/, 46a/4/, 46a/4/, 62b/10/, 71b/3/, 80a/12/

ağırlık: Ağır olma durumu. 65a/13/

ağ(ı)z: Ağız. 3a/1/, 3a/4/, 19a/3/, 22b/7/, 23a/6/, 30a/4/, 50a/13/, 50b/5/, 50b/8/, 51a/13/, 51b/1/, 55b/12/

a.+a 49b/11/, 49b/7/

a.+da 11b/6/, 35b/9/, 49a/9/, 53a/11/, 73b/9/

a.+ları 80b/4/

a.+ı 8a/9/, 35b/5/, 63a/7/, 65b/1/, 77a/11/, 79b/7/, 79b/7/, 80b/5/

a.+ın 14b/4/, 15b/13/, 77a/6/, 82a, 83a/13/, 83b/13/, 87a/5/

a.+ına 16b/10/, 66a/3/, 66a/4/

a.+ından 77a/12/

a.+uñ 75b/8/

ağla-: Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek.

a.-mağdan 46b/5/

a.-mağıla 78b/1/

ağrı: Vücudun herhangi bir yerinde duyulan şiddetli acı. 3a/8/, 43a/1/, 43b/7/, 46a/11/, 49a/2/, 51a/11/, 51a/6/, 53b/5/, 55b/1/, 60b/11/, 62a/5/, 74b/3/

a.+dan 45b/2/
a.+lardan 17a/12/
a.+ları 29b/5/
a.+sı 14b/1/, 49a/12/, 49b/1/, 49b/7/,
50b/3/, 51a/6/, 58b/13/, 60b/2/, 67b/3/,
69a/13/, 70a/6/, 79b/11/
a.+sın 34b/1/, 47a/9/, 86b/10/,
86b/11/, 87a/2/, 87b/1/
a.+sından 17a/13/
a.+ya 19a/4/, 56a/3/, 56a/7/
a.+yı 45b/2/, 82a/10/
ağrı- Vücudun bir yeri ağrılı durumda olmak.
a.-duğı 43b/11/
a.-duğca 47a/9/
a.-mağ 43b/9/, 47a/12/, 53b/1/, 53b/5/,
63a/6/, 75b/9/
a.-mağdur 51a/1/, 51b/2/
a.-maz 79b/10/
a.-r 53b/7/, 60a/9/, 70a/2/, 79b/12/,
79b/8/
a.-sa 46a/5/, 46a/6/, 49a/2/
a.-ya 60b/11/
a.-yan 49b/4/, 75b/2/
ağrıd- Ağırmasına yol açmak.

a.-ur 19b/1/, 19b/12/, 22a/2/, 22a/7/,
23a/5/, 23a/6/, 23a/8/, 23b/6/, 24b/10/, 25a/3/,
25a/8/, 25b/1/, 30b/2/
ağsır- Burun zarlarının gıcıklanması ile
solunum kaslarının birdenbire kasılması
üzerine, ağız ve burundan hızlı, gürültülü
soluk boşaltmak, hapşirmek.
a.-mağ 18b/4/
ağsurd- Birinin aksırmasına sebep olmak,
hapşırtmak.
a.-alar 76b/8/
ağu- Zehir.
a.+ları 35a/2/
ağu ağacı: Zakkum ağacı. (*nerium oleander*)
76a/7/
ağu ağacı yaprağı: Zakkum ağacı yaprağı.
73a/8/
ağu kunduzu: Kündüs, aksırık otu. (*gypsophila
struthiu*) 74a/3/
ağulu: Zehirli. 76a/13/, 76a/4/, 76a/5/,
77a/11/, 77a/8/
ağuz süd: Doğumdan hemen önce ve sonraki
birkaç gün içinde meme bezlerinden salınan,
immünglobulinler ve besin maddeleri
bakımından zengin, sarımsı kahve renkte,
yeni doğan yavru için gerekli olan ilk süt,
kolostrum. 21a/13/

ağ üzüm: Sık taneli, büyük salkımlı bir çeşit beyaz üzüm.

a.ü.+den 84b/12/

āhīr: (Ar.) Son. 36a/3/

ā.+e 62a/12/

ā.+ i 36b/7/

ā.+inde 32a/9/, 48b/11/

ahlāt: (Ar.) Karışım. 2b/3/, 14b/5/, 58b/11/, 62a/2/, 66b/2/, 74b/1/

a.+ı 44a/5/

aḥvāl: (Ar.) Durumlar, hâller, vaziyetler.

a.+inde 1b/2/

aḳ(ġ): Ak, beyaz. 4b/9/, 30b/6/, 30b/12/, 31b/5/, 32b/13/, 33a/13/, 46a/10/, 46a/13/, 47a/12/, 47b/5/, 49a/12/, 51a/6/, 58a/2/, 63b/4/, 65a/11/, 69a/12/, 71a/7/, 73b/2/, 80b/1/, 86a/13/

a.+ı 21a/7/

a.+ıla 39b/5/

a.+ına 33a/2/

aḳ-: Akmak.

a.-a 7a/2/, 7a/3/, 71a/8/, 79b/11/

a.-an 79b/10/, 79b/12/, 80b/3/

a.-ar 11b/12/, 17a/10/, 50a/13/, 50b/5/, 77a/13/, 79b/12/, 79b/7/, 80a/13/, 80a/13/, 80a/2/, 80a/4/

a.-arsa 7a/4/, 17a/5/, 17a/6/, 49a/7/, 80b/13/

a.-duġı 60a/9/, 80a/11/

a.-duġınca 80b/2/

a.-ıcaḳ 81a/9/, 81b/1/, 81b/10/, 83b/1/, 85b/6/

a.-madın 81b/4/

a.-maġa 81a/3/, 83b/2/

a.-maġınuḡ 79b/13/, 80a/2/

a.-maḳ 80b/10/

a.-mayıcaḳ 83b/2/

a.-mayınca 47b/8/

a.-maz 79b/11/, 79b/7/, 80a/4/, 81b/13/

a.-mazsa 80b/10/

a.-mıḡ 75a/5/

a.-sa 47b/9/, 84a/5/

a.-ub 60a/8/

aḳāḳıyā: (Yun.) Akasya ağacı. 87a/8/

aḳar şu: Yeryüzünde, yer altında belirli bir yatak içinde, eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan su.

a.+lar 41a/6/, 45a/12/, 54b/3/, 65a/3/
ak behak: (T.+Ar.) Ak sedef, bir tür deri döküntüsü, cilt hastalığı. 73a/12/
akça: Oldukça beyaz. 30b/12/
‘**akd:** (Ar.) Anlaşma, sözleşme.39b/1/
‘ a.+e 39a/12/
ak gārīkūn: (T.+Ar.) Beyaz renkli katranköpüğü, ağaç mantarı.12a/4/
ak hardal: Tere tohumu. (*sinapis alba*)74a/1/
ak haşhaş tohum: (T.+Ar.+Far.) Beyaz afyon çiçeği. (*papaver somniferum*) 37a/2/
akid-: krş. akıt-.
a.-alar 63b/7/
a.-ur 87a/5/
‘**ākırkarhā:** (Ar.) Pisik otu, nezle otu. (*anacylus pyrethrum*) 50a/2/
akıt-: Akmasını sağlamak, akmasına yol açmak, dökmek.
a.-mağ 15a/3/, 81a/2/
ak keşire: (Ar.) Beyaz renkli geven dikeninden çıkarılan zamk. (**astragalus gummifer**) 39b/10/
‘**ak(ı)l:** (Ar.) Akıl. 18b/7/,19a/4/, 20b/12/, 44a/5/
a.+1 18b/3/, 45b/10/

a.+1 8a/8/, 25a/5/, 29b/6/
aklık(ğ): Ak olma durumu.
a.+a 4b/11/, 56a/6/, 70b/3/
a.+dur 73a/12/
akrābādīn: (Ar.) İslam tıbbında ilaç formüllerini ihtiva eden el kitaplarının genel adıdır. 33b/3/
‘**akreb:** (Ar.) Sıcak yerlerde yaşayan, kuyruğunda zehirli iğnesi bulunan hayvan.
‘ a.+leri 86b/8/
‘ a.+lerüñ 86b/9/
akrīī: krş. akrīī eftīmūn.29b/2/
akrīī eftīmūn: (Yun.) Girit eftimunu.12a/5/
aksām: (Ar.) Kısımlar.
a.+ın 79a/10/, 79a/4/
ak şandal: Ak sandal ağacı, cinden ağacı. (*santalum album*)
a.ş.+dan 86a/6/
‘**akşi:** (Ar.) Ters, zıt, karşıt, olumsuz, menfi.
‘ a.+dür 18b/6/
ak süsen dibi: (T.+Ar.) Beyaz zambak bitkisinin kökü. (*iris albicans*) 37b/4/
ak şeker: Beyaz şeker.
a.ş.+ile 86b/3/

al: Kanın rengi, kırmızı. 79b/2/

al-: Almak.

a.-acağ 3a/1/

a.-alar 16a/1/, 25b/9/, 28a/3/, 28b/11/,
28b/9/, 33a/10/, 38a/12/, 38a/12/, 38b/4/,
44a/12/, 46a/6/, 46a/6/, 47b/9/, 49b/4/, 49b/6/,
51b/3/, 52a/9/, 54b/4/, 57a/12/, 64a/4/,
67b/10/, 67b/11/, 74a/4/, 78a/13/, 78b/4/,
86b/3/, 87b/7/

a.-duklarından 27a/1/

a.-ıcağ 14b/13/, 15a/2/, 49b/11/,
49b/7/

a.-madın 14b/13/

a.-mağ 81a/11/

a.-mağıla 47a/13/

a.-mağ 1b/7/, 5a/8/, 10a/13/, 14b/13/,
14b/13/, 14b/8/, 15a/4/, 15b/5/, 18a/11/,
26b/13/, 40b/3/, 42a/9/, 44b/10/, 46a/5/,
48b/2/, 49a/10/, 50a/13/, 50b/12/, 51a/1/,
51a/10/, 53b/8/, 62b/7/, 66b/5/, 67b/7/,
70a/12/, 70a/3/, 70b/9/, 71b/4/, 74a/9/,
74b/10/, 74b/2/, 75b/7/, 77a/7/

a.-mağda 44a/6/

a.-mağdan 10a/4/, 14b/11/, 14b/11/,
14b/8/, 65b/3/

a.-mağdur 72b/7/

a.-mamağ 51a/10/, 60a/12/

a.-mamağdandır 3a/4/

a.-mayalar 63b/5/

a.-sa 15a/5/

a.-ub 34a/11/, 40b/10/, 82a/8/

a.-ursa 14a/8/

‘**alāmet:** (Ar.) Belirti. 18a/13/, 18b/5/, 62b/9/

‘a.+i 2b/13/, 3a/10/, 3a/4/, 3a/7/,
5a/7/, 9b/6/, 35b/3/, 41a/3/, 41b/13/, 41b/4/,
42a/7/, 42a/11/, 42b/2/, 42b/10/, 42b/12/,
43a/5/, 43b/3/, 43b/6/, 44a/4/, 44a/8/, 44a/9/,
45b/7/, 45b/9/, 46a/2/, 46a/7/, 46a/9/, 48a/13/,
48b/5/, 49b/10/, 49b/7/, 51a/11/, 51a/13/,
51a/6/, 51b/1/, 53a/13/, 53b/3/, 54a/8/, 54b/6/,
55a/12/, 55a/3/, 55b/11/, 55b/13/, 56a/4/,
57b/13/, 57b/3/, 58a/2/, 60b/11/, 61a/7/,
62a/9/, 63a/6/, 64b/3/, 65a/10/, 66a/11/,
66a/5/, 67b/1/, 67b/4/, 68b/11/, 69a/12/,
69b/7/, 70a/11/, 70b/3/, 71b/2/, 71b/4/

‘a.+idür 19a/2/, 43a/6/

‘a.+in 79a/4/

‘a.+ler 2b/12/

‘a.+lerden 18b/13/

‘a.+leri 45b/7/

‘a.+lerin 2a/1/, 41a/2/, 79a/11/

a.+lerün 18a/13/, 18b/5/

alcaḳ: Aşağıda olan, yüksek olmayan. 49a/1/

alḩu: Bir tür yemiş. 76a/6/

aldur-: Aldırmak.

a.-alar 68b/12/

alet: (Ar.) Vasıta, aygıt; ʿālet.

a.+ile 76b/11/

alın-: Alınmak.

a.-mış 17a/6/, 34a/1/, 34a/12/,
34b/13/, 34b/4/, 35a/4/, 35a/6/

al(ı)n: Yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki bölümü.

a.+ına 17a/1/, 48a/1/, 48a/2/

alt: Bir şeyin yere bakan yanı, zir, üst karşıtı.

a.+ına 68a/2/, 68a/2/

a.+ında 37a/6/, 53a/12/

a.+ındadır 58a/1/

altı: Beşten sonra gelen sayının adı. 12a/2/,
35b/8/, 37a/3/, 38b/5/, 47a/6/, 63a/13/,
64a/12/, 64b/1/

a.+da 18a/1/

altıncı: Altı sayısının sıra sıfatı, sırada beşinciden sonra gelen. 17b/7/, 79a/8/,
86b/12/

altıṣar: Altı sayısının üleştirme sayı sıfatı.
39b/9/

altmış: Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı.
14b/11/, 15a/7/, 28a/5/, 86b/4/

aluc: (Far.) Hünnapgillerden, kırlarda kendiliğinden yetişen, hekimlikte ve boyacılıkta kullanılan, sert odunlu bir ağaç, gövem eriği, geyik diken, akdiken. 23b/6/

alū erük: (Far.+T.) Erik. (*prunus domestica*)
37b/8/, 37b/13/

amberbārīs: (Yun.) Kadın tuzluğu, diken üzümü. (*berberis crataegina*) 40a/2/, 40a/5/,
59a/12/

amberbārīs şuyı: (Yun.+T.) Kadın tuzluğu bitkisinin suyu.

a.ş.+la 40a/3/, 40a/9/

ʿamel: (Ar.) Etki, kullanım, işlem. 13a/7/,
13a/9/, 14a/11/, 14a/9/, 35b/4/

ʿa.+i 11b/3/, 13a/7/, 34b/7/, 35b/3/,
36a/9/

ʿa.+in 13a/10/, 13a/11/, 13a/12/,
13a/8/, 14a/3/

ammā: (Ar.) Fakat, lakin, ancak, ne var ki.
5a/8/, 7b/5/, 8a/11/, 13a/9/, 82b/9/, 85a/10/

aṅa: Ona. 2a/3/, 2a/5/, 2b/3/, 4b/3/, 5b/7/,
6b/8/, 7a/11/, 15a/3/, 15a/5/, 15a/6/, 19a/1/,
21a/11/, 21a/4/, 23a/2/, 23a/3/, 23b/9/, 26a/6/,
29a/8/, 29b/7/, 30a/1/, 33a/13/, 33b/3/, 34a/8/,
34a/9/, 39a/3/, 45b/8/, 59a/8/, 61a/8/, 77b/4/

79a/13/, 79b/1/, 79b/4/, 79b/8/, 86a/10/,
87a/13/, 87a/3/, 87a/6/, 87a/7/

anār: (Far.) Nar. 5b/4/, 6b/12/, 13b/5/,
22a/12/, 22a/12/, 26b/12/, 38a/11/, 38a/11/,
38a/2/, 41a/13/, 45a/2/, 54b/1/, 57b/2/,
84b/11/, 85a/4/

a.+dan 22b/1/

anār şuyı: (Far.+T.) Nar suyu. 40a/3/, 50b/1/

a.ş.+la 5b/2/, 16a/11/, 16b/8/, 45a/1/

a.ş.+n 5a/9/, 13b/1/

‘**anber:** (Ar.) Amber çiçeği, bir tür mimoza.
(*geum urbanum*) 12b/8/, 41b/11/, 41b/12/,
48b/9/, 54b/10/

‘ a.+ile 5b/7/

anberbāris: *krş. amberbārīs.* 29b/6/, 60a/3/

ancağ: “Yalnızca” anlamında, sınırlama
bildiren bir söz, bir. 58b/6/

anda: Orada, o anda, o zaman. 2a/4/, 2a/5/,
2b/3/, 2b/5/, 2b/8/, 20b/5/, 26b/7/

andan: Ondan; sonra. 2a/4/, 2a/6/, 4a/13/,
6a/5/, 8a/1/, 8a/1/, 12a/10/, 12a/6/, 12b/12/,
14a/10/, 15a/4/, 15a/5/, 16a/1/, 17b/4/, 17b/4/,
17b/5/, 17b/5/, 28b/3/, 35b/6/, 40b/5/, 47b/1/,
52a/7/, 63b/9/, 64a/5/, 65b/3/, 66b/5/, 70b/9/,
71a/6/, 71a/6/, 71a/6/, 71a/7/, 71a/8/, 72b/13/,
72b/7/, 73b/12/, 74b/11/, 77a/6/, 78a/5/,
79b/3/, 83a/6/, 85b/7/, 88a/3/, 88a/5/

andūz kızı: Kışın yapraklarını
dökmeyen, odunundan yapılan katranın
antiseptik olarak kullanıldığı bir ceviz ağacı
türü. (*juniperus drupacea*)

a.ķ.+n 87a/13/

anı: Onu. 77b/3/, 85b/11/

anīsūn: (Far.) Anason. (*pimpinella anisum*)
11b/3/, 27b/4/, 29b/4/, 37a/8/, 39a/2/, 43a/5/,
50a/1/, 55b/2/, 55b/7/, 56a/7/, 57a/4/, 57b/4/,
59b/1/, 59b/8/, 59b/8/

anīsūn tohumı: (Far.) Anason tohumu. 28a/10/,
36a/13/

ağul ağul: Yavaş yavaş. 17a/10/, 17a/10/,
17a/9/, 28a/13/

anuğ: Onun. 12b/7/, 26a/8/, 79a/1/, 82b/6/,
83a/4/, 87a/4/

ar-: Yorulmak, yorgun düşmek.

a.-mağı 8a/5/, 8b/12/

a.-mağdan 14b/10/

ara: İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, aralık,
boşluk, mesafe.

a.+da 12b/7/, 13b/10/, 43a/1/, 55b/1/

a.+sında 80a/11/, 80a/8/, 83a/1/

ara-: Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak.

a.-mağ 57b/11/

a.-yalar 57b/12/
aralık(ğ): Ara.
a.+ında 5a/2/
art(d): Arka, geri.
a.+ınca 6a/2/, 14b/6/, 67b/9/, 69b/3/,
69b/9/, 73b/6/, 78a/7/
a.+ında 68b/10/
ard-: *krş. arıt-*.
a.-uğundan 47a/4/
arı: Temiz. 5b/8/, 7a/2/, 7a/2/, 85b/3/
arılı-: Temize çıkarmak.
a.-mağ 75a/4/
arın-: Katışksız, arı duruma gelmek. a.-a
68a/8/
a.-cağ 73a/7/
a.-duğına 14a/8/
a.-ub 47a/11/
arıt-(d): Temizlemek, temiz duruma
getirmek, paklamak.
a.-mağıçun 35a/10/
a.-mağ 27a/8/, 32a/5/, 56b/9/
a.-mağdur 43b/5/
a.-ur 8b/10/, 15a/4/, 15a/6/, 15a/7/,
20a/2/, 29b/3/, 30b/7/, 31a/10/, 31a/9/, 35a/6/

‘**arız:** (Ar.) Geniş, enli. 3b/6/, 81b/5/
arka: Arka, sırt. 8a/3/, 19a/3/, 46b/10/, 53b/5/,
60b/11/, 71b/2/
a.+sı 57b/11/, 77a/13/
a.+ya 53b/5/
arpa: Buğdaygillerden, taneleri ekmek ve bira
yapımında kullanılan, hayvanlara yem olarak
verilen, ülkemizde geniş bir alanda kültürü
yapılan, bir yıllık otsu bitki. (*hordeum
vulgare*) 19b/5/, 19b/5/, 26a/2/, 26a/2/
a.+dan 84a/9/
arpa kavudı: Kavrulmuş arpa. 16a/3/, 16b/8/,
60a/3/, 72a/4/
a.ğ.+la 16a/11/, 54b/2/
arpa suyu: Arpa suyu. 2a/3/, 15a/13/
art-: Artmak, çoğalmak.
a.-a 43b/7/
a.-ar 67b/3/
a.-mağdur 49b/11/
a.-ur 26a/7/
artuk(ğ): İçildikten, yenildikten veya
kullanıldıktan sonra geriye kalan. 7b/12/,
8a/4/, 24a/13/, 53b/6/, 61b/6/, 63a/12/,
63a/12/, 63a/9/, 67b/9/, 70a/10/, 80a/1/,
82b/12/, 82b/6/

a.+ın 60b/1/

artuğırak: Artarak. 25b/10/

artur-: Arttırmak.

a.-ur 7b/8/, 8a/10/, 10a/12/, 11a/9/,
11b/11/, 12b/1/, 19b/11/, 19b/13/, 19b/9/,
20a/12/, 20a/6/, 20a/7/, 20b/1/, 20b/10/,
20b/11/, 20b/12/, 20b/4/, 20b/8/, 20b/9/,
21a/11/, 21a/12/, 21a/12/, 21a/3/, 21a/4/,
21a/6/, 21b/10/, 21b/3/, 21b/4/, 21b/5/,
21b/7/, 21b/8/, 22a/10/, 22a/2/, 22a/3/, 22a/3/,
22b/5/, 22b/6/, 23a/10/, 23a/5/, 23a/7/, 23a/8/,
23b/12/, 23b/4/, 23b/5/, 24a/1/, 24a/10/,
24a/2/, 24a/5/, 24a/8/, 24b/10/, 24b/6/,
25a/10/, 25a/12/, 25a/2/, 25a/6/, 25a/6/,
25a/8/, 25a/9/, 25b/3/, 26a/1/, 26b/1/, 26b/6/,
26b/8/, 29a/4/, 34a/6/, 60a/11/, 69b/10/,
69b/3/, 72b/6/, 73b/3/, 74a/11/

aru: *krş. arı.* 19a/11/

aruğ: Zayıf, cılız, kuru, sıska. 3a/11/, 6a/12/,
9a/10/, 9a/8/, 21b/6/, 29a/2/, 81a/7/

ārzū: (Far.) İstemek, özlemek.

ā.+sın 83a/13/

ā.+sına 83b/6/

ārzūla-: (Far.+ T.) Arzulamak, istemek.

ā.-mağdur 56a/6/

āsān: (Far.) Kolay. 33b/8/

a.+dur 79b/6/

a‘şāb: (Ar.) Sınır

a.+a 86a/4/

‘**asel:** (Ar.) Bal.

a.+i 36a/1/, 51a/4/

‘**aşfūr:** (Ar.) Yaz sonuna doğru turuncu
çiçekler açan otsu bir bitki. (carthamus
tinctorius) 6b/7/

‘**aşfūr tohum:** (Ar.+Far.) Asfur bitkisinin
tohumu. 8b/1/

aş(ı)l: (Ar.) Kök, asıl, menşe; tür, cins. 80a/9/,
80a/9/

a.+ı 81b/7/

a.+ından 84b/5/

aşlā: (Ar.) Hiçbir zaman, hiçbir şekilde,
katiyen. 75a/12/

aşşı: Yarar, fayda. 16a/2/

aşşu’l-kelb: (Ar.) Kuduz hastalığı. 77a/9/

aş: Yemek.

a.+dur 26b/6/

a.+ı 6a/12/, 6b/2/, 6b/3/, 6b/5/, 6b/6/,
6b/7/, 6b/7/, 6b/9/, 8b/5/, 8b/6/

a.+ın 8b/6/

a.+ında 47a/8/

a.+lar 6b/6/, 73a/2/

a.+ları 6a/8/, 85a/7/

aşa aşı: Fazla fazla. 28b/10/

aşağa: Aşağı, alt. 15a/5/, 17b/4/, 76b/7/,
77a/13/

a.+ki 15a/5/

aşak: Alçak, aşağı. 3b/10/

aşın-: Birbirine sürtünerek incelmek.

a.-a 44b/3/

at: Binek, yük ve koşu amacıyla yetiştirilen ve
beslenen evcil hayvan. 76a/11/

at-: Atmak.

a.-alar 84a/2/

‘**ataş:** (Ar.) Susuzluk, hararet.

‘ a. 39b/8/, 56b/8/, 57a/7/, 65a/12/,
83a/11/, 84b/12/

‘ a.+1 23a/1/, 71b/12/, 86a/5/

ateş pāresi: *krş. cemre.* 70b/6/

at tezegi: At dışkısı.

a.t.+le 48a/3/

av: Karada, denizde, gölde veya akarsularda
evcil olmayan hayvanları vurma veya
yakalama işi, şikâr. 11b/10/

āvāz: (Far.) Ses. 43b/7/, 71a/10/

ā.+1 17a/10/, 17a/10/, 20a/1/, 20b/12/,
24b/9/, 29b/10/

ā.+ın 45a/13/

ā.+ları 17a/9/

āvāzı dutıl-: (Far.+ T.) Ses kısıklığı.

ā.d.-an 52b/10/

āvāz tutın-: *krş. āvāzı dutıl-*.

ā.t.+mağ 52b/2/

‘**avdet:** Dönüş, geri gelme. 82b/5/

avla-: Bir avı diri veya ölü olarak ele
geçirmek.

a.-r 19a/7/

‘**avrat:** (Ar.) Kadın. 10a/11/

a.+a 10a/6/, 10a/7/, 10a/7/, 10a/7/,
10a/8/, 10a/9/

a.+lar 14b/2/

ay: Art arda gelen iki yeni ay arasında geçen
süre. 63a/13/

a.+da 59a/4/, 79b/13/, 80a/1/

ayak(ğ): Ayak. 18b/7/, 75b/2/, 76b/10/

a.+1 19a/2/, 44a/1/

a.+ın 16b/13/, 43a/10/, 44b/4/, 72a/11/

a.+ına 17a/9/

a.+lar 57b/6/, 81a/12/

a.+larda 58b/6/
a.+ları 19a/3/
a.+ların 19a/1/, 19a/1/, 43a/10/,
44b/4/, 52a/1/, 58b/4/, 64b/13/
ayak taşı: Ayak sağlığı için kullanılan bir taş
çeşidi.

a.+yıla 44b/5/
aydın: Işık alan, ışıklı, aydınlık.

a.+da 46a/13/
a.+dan 77b/5/

ayersa: Gök süsen dibi. 37b/4/

ayıl-: Sarhoşluk, baygınlık vb. bir durumdan
kurtulmak, kendine gelmek.

a.-a 66b/1/
a.-ıcağ 63b/3/, 66a/13/
a.-ur 63a/11/, 63b/3/

ayırtila-: Ayıklamak, ayırt etmek.

a.-yalar 33a/10/, 33a/13/

ayine: (Ar.) Ayna, gözgü.

a.+de 77b/7/, 77b/11/
a.+ye 77b/8/

aylık(ğ): Bir ay süren, mahiye.

a.+a 72b/1/

ayran: Ayran. 17a/6/

ayru ayru: Birbirinden ayrı olan, değişik.
34a/11/, 34a/11/

ayruk(ğ): Ayrılmış. 28b/3/, 75b/12/

a.+ı 67a/10/

a.+sı 10a/5/

ayva: Gülgillerden, çiçekleri iri ve pembe,
yapraklarının altı tüylü, orta yükseklikte bir
ağaç ve bu ağacın büyük, sarı renkte, tüylü,
mayhoş, dokusu sertçe, ufak çekirdekli
meyvesi. (*cydonia vulgaris*) 5b/4/, 6a/7/,
8b/6/, 13b/5/, 14a/9/, 16a/12/, 16a/4/, 22b/2/,
26b/12/, 37a/4/, 40b/9/, 43a/9/, 54b/1/, 55a/9/,
56b/3/, 59a/12/, 65a/3/, 83b/12/, 85a/3/

a.+nuğ 31b/11/

a.+yıla 16b/2/

ayva çekirdeği: Ayva çekirdeği. 44b/2/,
49b/4/, 51b/5/, 52b/4/, 53a/1/, 53b/11/,
57a/12/, 60b/13/, 75b/4/

ayvaçekürdeği: *krş.* ayva çekirdeği. 53b/12/,
64b/11/, 71b/10/

ayva yağı: Ayva yağı. 55a/11/, 66a/3/

az: Az, yetersiz. 3a/8/, 5a/13/, 9a/10/, 9a/9/,
10a/2/, 10b/6/, 13a/5/, 14a/6/, 15a/10/, 19b/3/,
19b/6/, 23b/1/, 24b/2/, 28b/7/, 29a/1/, 29a/8/,
31a/12/, 33b/7/, 46a/11/, 46a/8/, 49a/12/,
50a/13/, 50b/9/, 51a/6/, 51b/1/, 51b/1/,
53a/13/, 55a/13/, 57b/13/, 58a/10/, 58a/3/

58b/7/, 60b/12/, 62a/10/, 62a/10/, 63b/3/,
63b/6/, 64a/7/, 65a/10/, 65a/10/, 65a/12/,
65a/13/, 66a/1/, 66a/11/, 66a/13/, 67a/3/,
67a/4/, 68b/9/, 69a/12/, 69a/13/, 71a/5/,
71a/8/, 71a/8/, 72b/13/, 73a/4/, 79b/12/

a' zā: (Ar.) Organ.

a.+da 62a/5/

a.+sı 20b/6/, 77b/7/

a.+sından 20b/6/

a.+ya 2a/6/

a.+yı 7b/4/, 7b/6/, 8b/12/, 35a/5/

a' zā'-i re'īs: (Ar.) Yürek, beyin, ciğer gibi
ana organlar.

a.r.+e 15b/8/, 68a/8/

a' zā'-yı re'īs: *krş.* a' zā'-i re'īs.

a.+den 68a/6/

a.+e 76b/6/

azacuk: Azıcık. 16b/6/, 25b/11/

azdur-: Azmasına sebep olmak.

a.-ur 24b/6/

azıraç: Daha az. 18a/5/

a.+dur 21b/11/

'āzim: (Ar.) Niyet eden, azmeden, karar
veren. 18b/6/

azlık(ğ): Az olma durumu.

a.+ına 3b/10/, 3b/8/

-B-

bāb: (Ar.) Bölüm, kısım. 2a/2/, 4b/12/,
79a/10/, 79a/2/, 80b/8/, 83a/4/, 85b/10/,
86b/12/, 86b/7/, 87b/3/

b.+ında 78b/13/

bāb-ı bevāsīr: (Ar.) Bevasir kısmı. 79a/3/,
79a/6/

b.+e 79a/5/, 79a/7/, 79a/8/

b.+ün 79a/4/

bāb-ı riḥ-i bevāsīr: (Ar.) Bir bevasir türünün
anlatıldığı kısım.

b.r.b.+ün 79a/9/

bābāḍaya dibi: (Yun.+T.) Papatya kökü.
34a/8/

bābāḍya: (Yun.) Papatya. (*matricaria
chamomilla*) 37b/2/, 40a/11/

bābāḍya yağı: (Yun.+T.) Papatya yağı. 39a/6/

bābūnec: (Ar.) Papatya çiçeği. (*matricaria
chamomilla*) 43a/2/, 61a/6/, 68a/10/, 75a/2/

bābūnec yağı: (Ar.+T.) Papatya yağı.

b.y.+n 57a/6/

b.y.+yıla 61a/3/

bādām: (Far.) Gülgillerden, 6-8 m yükseklikte, yurdumuzun her yerinde yetişen, dikensiz, pembe veya beyaz çiçekli bir ağaç ve bu ağacın yas veya kuru yenilen yemişi. (*amygdalus communis*) 45a/3/, 53a/6/

bādām içi: (Far.+ T.) Badem içi. 37a/2/

bādām südi: (Far.+T.) Badem sütü. 51b/8/

b.s.+yile 47a/7/

bādām yağı: (Far.+T.) Badem yağı. 60b/7/

b.y.+la 34b/11/, 36a/10/, 36b/6/,
51b/9/, 53b/9/

b.y.+yıla 64a/9/

bādem: krş. **bādām.** 23a/9/, 40b/11/, 54a/2/,
65b/12/, 72b/1/

bādem içi: krş. **bādām içi.** 25b/11/, 76a/9/

bādem yağı: krş. **bādām yağı.** 38b/5/, 73a/2/

b.y.+la 12a/5/, 30b/9/, 33a/3/, 41a/11/,
47a/1/, 48b/4/, 50a/5/, 51b/10/, 53a/5/, 62b/6/,
65b/10/, 66b/11/, 72a/5/

b.y.+n 42a/4/, 45b/5/, 54a/3/

bādīncān: (Far.) Patlıcan. (*solanum melongena*) 24a/2/, 85b/1/, 87a/11/

bādrenbūya şuyı: (Ar.+T.) Oğul otu suyu.

b.ş.+yıla 54b/9/

bādrenbūya toh(ı)m: (Ar.+T.) Oğul otu tohumu. 37b/5/

b.t.+ıla 54b/8/

bağarsuq: Bağırsak.

b.+lar 60b/10/

b.+lara 27b/2/, 29a/2/, 30b/7/,
32a/13/, 58b/10/, 61a/7/

b.+larda 58b/12/, 59a/2/, 60b/9/

b.+lardaki 35a/1/, 80b/4/

b.+ları 30a/13/, 59a/3/

b.+laruñ 31b/9/

bağarsuq şıyrundısı: Dizanteri, bağırsak sancısı. 59b/9/, 60b/10/

bağa yaprağı: (Far.+T.) Yaprakları yara iyileştirici otsu bitkiler, ateş yaprağı, bağa yaprağı. (*plantago major*) 86a/10/

bağda-: krş. **bağla-.**

b.-mağ 19a/4/

bağırsuq: krş. **bağarsuq.**

b.+ları 28b/8/

bağla-: Birkaç şeyi birbirine geçirerek bağlamak.

b.-mağ 81a/3/

b.-r 87a/10/

b.-ya 87b/10/

b.-yalar 12a/6/, 13b/7/, 14a/11/,
14b/3/, 16a/13/, 16b/9/, 17a/2/

b.-yıcı 81b/11/

b.-yub 83b/13/

bağlan-: Bağlama işine konu olmak.

b.-miş 48b/10/

bağ tekeşi: Yaprakları yara iyileştirici otsu bitkiler; bağa diken, şevket otu, bağa yaprağı.

b.t.+n 16b/8/

bahā: (Ar.) 1. Güzellik, zariflik. 2. Parıltı. 3. Alışma, dadanma.

b.+dur 31b/1/

bağş: (Ar.) Bölüm. 1b/8/, 2a/1/, 26a/3/,
41a/1/, 47b/1/

b.+uğ 2a/2/, 4b/11/

b.+ı 13b/2/, 19a/9/, 35a/12/

b.+ında 13b/2/, 26a/3/, 35a/11/, 47b/1/

bağş-i evvel: (Ar.) İlk kısım. 1b/9/

bağş-i sâni: (Ar.) İkinci kısım. 1b/10/

bağ-: Bakmak.

b.-alar 4a/13/

b.-ıcağ 77b/8/

b.-mağa 17a/7/, 78a/13/

b.-mağ 4a/13/, 4a/9/

b.-mağdan 46a/13/

baklı: (Ar.) Bakla diğer bir adı ile ful, baklagiller familyasından gelen kazık köklü bir bitkidir. (*vicia faba*) 19b/12/

bakıyye: (Ar.) Artan, artmış olan.

b.+si 82a/7/

bal: Arının yaptığı tatlı madde. 11b/13/,
11b/9/, 12b/3/, 24a/9/, 25b/10/, 27a/6/,
34b/9/, 37a/12/, 41b/9/, 47b/1/, 50a/4/,
52a/10/, 52a/6/, 52a/9/, 52b/7/, 52b/7/, 53a/7/,
73b/7/, 77a/1/

b.+dan 27b/4/, 47b/3/

b.+ı 33a/12/

b.+ıla 12b/4/, 21b/1/, 26b/9/, 27a/1/,
27a/3/, 27a/5/, 27a/5/, 27b/10/, 28a/11/,
33b/13/, 34a/1/, 34a/12/, 34b/13/, 34b/4/,
35a/4/, 35a/9/, 36a/10/, 36a/9/, 48b/8/, 49a/5/,
50a/7/, 53a/5/, 54b/12/, 65b/11/, 66a/6/,
68b/1/

b.+ın 25b/10/, 33a/10/

balādur: (Far.) Habbü'l-fehm denilen meyve; beladur. (*semecarpus anacardium*) 76a/8/

baldır: Bacağın etli kısmı, kaba et.

b.+ın 14a/11/

b.+lar 50b/12/

b.+lardan 42a/9/, 46a/5/, 76a/2/

aldırıkara: Eğrelti otugillerden bir bitki, perşiyavşan. (*asplenium adiantum*) 30a/1/, 37a/10/, 37b/2/

balgam: (Ar.) Eski tıp anlayışına göre bünyeyi meydana getiren dört ana öğeden biri. 2a/5/, 2b/8/, 3a/7/, 4a/7/, 4b/6/, 4b/8/, 6b/6/, 11a/9/, 11b/10/, 11b/12/, 19b/12/, 20a/1/, 20b/1/, 20b/4/, 21a/11/, 21a/3/, 21a/4/, 21b/3/, 21b/4/, 22a/10/, 22b/8/, 23a/12/, 23b/12/, 24a/1/, 24a/10/, 24a/2/, 24a/5/, 24a/7/, 24b/6/, 24b/6/, 25a/10/, 25a/11/, 25a/2/, 25a/4/, 25b/3/, 25b/7/, 26a/4/, 28a/8/, 36a/7/, 39a/1/, 42b/2/, 45a/10/, 49b/12/, 49b/12/, 51a/5/, 52a/4/, 52b/11/, 52b/8/, 54b/13/, 55b/10/, 56a/4/, 56a/6/, 57a/4/, 57b/2/, 57b/3/, 59a/4/, 60b/10/, 61a/13/, 61a/7/, 61b/1/, 61b/2/, 61b/7/, 65a/12/, 69b/3/, 70b/3/, 73a/13/, 73b/3/, 75b/8/

b.+dan 35a/6/, 43a/1/, 45b/1/, 49a/7/, 50b/5/, 51b/1/, 52b/6/, 53a/13/, 56a/10/, 67a/13/, 72b/4/, 75b/9/, 80a/5/

b.+dur 53b/3/

b.+ı 6b/5/, 7b/8/, 9b/2/, 20a/6/, 20a/8/, 21b/8/, 23a/4/, 23b/5/, 24a/11/, 24b/10/, 25a/9/, 25b/5/, 25b/6/, 26b/6/, 27a/13/, 28b/13/, 29b/1/, 29b/1/, 29b/2/, 29b/4/, 30a/1/, 30a/11/, 30a/4/, 30a/5/, 30a/8/, 30b/1/,

30b/4/, 30b/7/, 31a/10/, 31a/9/, 31b/6/, 32a/12/, 32a/5/, 32a/9/, 32b/7/, 33a/2/, 33a/8/, 33b/11/, 33b/2/, 34a/5/, 34b/10/, 34b/5/, 35a/1/, 37a/7/, 42b/4/, 42b/6/, 45b/2/, 46a/11/, 46a/9/, 48b/7/, 50b/5/, 52a/7/, 52a/7/, 65b/3/, 66a/6/, 69a/12/, 69b/2/, 70b/4/, 73b/12/, 86a/12/

b.+ıla 30a/7/, 61a/12/

b.+ın 25b/2/

b.+uğ 2a/11/

balgamı: (Ar) Balgamla ilgili. 2b/8/, 6b/5/, 8a/10/, 9b/8/, 11b/9/, 25b/10/, 27b/3/, 33b/10/, 52b/12/, 52b/7/, 67a/12/, 72b/10/, 75a/1/

b.+dür 49a/13/

balık: Balık. 2a/12/, 6b/10/, 6b/10/, 21a/6/, 50a/8/, 56b/4/, 61b/13/, 73b/3/

b.+dan 5a/12/, 84b/5/

balık eti: Balık eti. 21a/4/

balık kursorağı: Balığın yediği şeyleri sindirmek için topladığı, torba biçimindeki şişkin organı. 80a/6/

balık pulı: Balığın derisinde bulunan yuvarlak şekilli, yumuşak yapılı, genellikle birbiri üzerine binmiş şekilde dizilen kısımdır. 74a/13/

bal suyu: Bal suyu.

b.+n 57b/4/

ban-: Katı bir şeyi sulu veya tuz, biber vb. toz durumundaki maddelerin içine batırıp çıkarmak, bandırmak.

b.-ub 33a/12/, 85a/10/

bānbūl kurdı: Kuduz böceği. 76a/10/

bandur-: Bandırmak.

b.-alar 40b/6/, 47b/10/

bāḡ toḡum: (Ar.) Sepetçi söğüdü tohumu. 76a/9/

bar: Kir, pas. 64b/11/

baraş: (Ar.) Leke hastalığı, abraşlık; cüzamın beyaz ve kötü türü; vitiligo.

b.+dur 73b/1/

bārī: (Ar.) Hiç olmazsa, bir kere; hâsılı, hülâsa. 5b/3/, 8a/3/

bārid: (Ar.) Soğuk özelliğe sahip. 2a/13/, 2b/8/, 4a/2/, 19b/5/, 20a/10/, 20a/5/, 20b/4/, 20b/9/, 21a/11/, 21a/4/, 21b/13/, 21b/4/, 22a/10/, 22a/12/, 22a/4/, 22a/7/, 22a/9/, 22b/11/, 22b/2/, 22b/2/, 22b/4/, 22b/4/, 22b/8/, 22b/9/, 23a/1/, 23a/2/, 23a/3/, 23a/4/, 23b/1/, 23b/12/, 23b/13/, 23b/6/, 23b/6/, 23b/8/, 24a/2/, 24a/5/, 24b/1/, 24b/11/, 24b/3/, 24b/5/, 24b/6/, 24b/8/, 25a/4/, 25b/12/, 26b/2/, 27b/13/, 28b/13/, 29b/7/, 29b/8/, 31a/2/, 31b/2/, 33a/3/, 42b/7/, 67b/11/

b.+dür 2a/11/, 19b/8/, 20a/3/, 29b/5/, 30a/12/, 30a/6/, 30b/12/, 31a/1/, 32a/2/, 32b/10/

barmak(ğ): Parmak. 15a/9/, 15a/9/

b.+ı 33a/12/, 70a/5/

b.+ıla 37a/7/, 67b/5/

b.+lara 3b/11/

baş-: Bir şeyi, üzerine kuvvet vererek itmek.

b.-ıcağ 67b/5/

başal-ı ‘unşul: (Ar.) Ada soğanı, yaban soğanı. (*urginea maritima, tubera cyclaminis*) 27b/7/

başal-ı ‘unşul şuyı: (Ar.+T.) Ada soğanı suyu.

b.‘u.+n 52a/9/

bāselīk: (Yun.) Şah damarı. 15a/5/, 80b/10/

baş: 1. İnsan ve hayvanlarda beyin, göz, kulak, burun, ağız vb. organları kapsayan, vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser. 2. Birinci, ilk. 10b/13/, 19b/12/, 22a/2/, 22a/7/, 23a/5/, 23a/6/, 23a/8/, 23b/5/, 24b/10/, 25a/3/, 25b/1/, 30b/2/, 41a/4/, 42a/13/, 42a/7/, 42b/13/, 42b/2/, 43b/9/, 58a/11/, 59a/3/, 63a/6/, 75a/13/, 75a/4/, 76b/12/, 77a/3/, 78a/5/

b.+a 20a/6/, 24a/4/, 25a/4/, 42a/5/, 43a/3/, 43a/7/, 44a/2/, 45b/4/, 46b/4/, 50b/12/

b.+da 74b/7/
b.+dur 74b/7/
b.+ı 6b/11/, 10b/13/, 11a/1/, 23b/7/,
25a/8/, 26b/10/, 43b/10/, 48b/7/, 50b/11/,
54a/6/, 77a/13/

b.+ına 17a/8/, 41b/11/, 41b/2/, 44b/1/,
45a/3/, 48a/4/

b.+ını 41b/12/

baş ağrısı: Baş ağrısı. 41a/2/, 43b/6/, 44a/1/

b.a.+n 28a/1/, 29b/9/, 31b/2/

başarılabilir-: Başarma ihtimali veya imkânı
bulunmak.

b.-düklerince 72b/13/

baş cegzin-: Baş dönmesi.

b.-mekdür 45b/5/

baş dekzin-: krş. **baş cegzin-.**

b.-mek 43a/6/

baş eti: Kafa, kelle eti. 20b/3/

başla-: Başlamak.

b.-duğın 81a/10/

b.-duğından 13a/9/

b.-sa 9a/3/

b.-ya 7b/5/, 7b/5/, 81a/11/

b.-yıcağ 7b/11/

baş tamar: Baş damarı, kifal.

b.ğ.+ından 15a/3/, 44a/11/, 42a/8/,
51b/2/

b.ğ.+larından 44b/10/

bat-: Batmak.

b.-duğundan 68b/13/, 71b/6/

bâtil: (Ar.) İnançlar bakımından gerçek
olmayan. 30a/10/

b.+dur 60b/9/

başın: (Ar.) Karın.

b.+da 83a/10/, 83b/11/, 84b/10/,
85a/2/

bağ: (Ar.) Yavaş. 3b/5/, 4a/6/, 4a/7/, 54b/6/

ba'zı: (Ar.) Birkaç, bir takım. 45a/7/, 66b/8/,
79b/6/, 82b/9/

b.+sı 70a/8/, 70a/9/

b.+sınığ 79b/12/, 79b/7/, 80a/2/,
80a/8/

bazlamac: Sacda pişirilmiş yuvarlak ekmek,
bazlamaç. 85b/5/

bāzū: (Far.) Kolun omuz ile dirsek arasındaki
kısmı. 83b/11/

b.+larda 67b/10/

b.+ların 13b/6/, 14a/11/, 16a/13/

b.+sı 8b/1/

bāzur-ı verd: *krş. gül dögmecüğü.* 16b/5/

becid: (Ar.) İyice, sağlam bir şekilde. 3a/1/, 12b/2/, 13a/2/, 44b/2/, 45a/6/, 73a/4/, 74b/4/, 81b/13/, 83b/1/, 87b/2/

beden: (Ar.) Vücudun, baş, kol ve bacak dışında kalan bölümü, gövde. 5a/7/, 8a/7/, 9b/5/, 14a/8/

b.+de 8a/6/, 45b/9/, 58b/11/, 59a/1/, 62a/1/, 84b/13/

b.+deki 62a/10/

b.+den 61a/9/

b.+e 27b/11/, 28b/12/

b.+i 2b/12/, 7b/3/, 7b/3/, 8a/6/, 9a/11/, 26a/12/, 26a/7/, 26b/5/, 29a/2/, 73b/13/, 74b/2/, 74b/4/, 81a/13/, 82b/1/

b.+ün 4a/4/, 4a/4/, 8b/9/, 15b/10/, 81a/11/

bedinūs: (Yun.) Bidnūs, orman horozu. 83b/11/

bahak: (Ar.) Sedef hastalığı, sam lekesi, mantar hastalığı. 14b/12/, 74a/5/

bahak-ı ebyaz: (Ar.) Ak, beyaz bahak hastalığı. 73a/12/, 74a/11/, 74b/5/

bahak-ı esved: (Ar.) Kara, siyah bahak hastalığı. 74a/7/, 81b/3/

behmen-i aşfer: (Ar.) Sarı süsen bitkisi. 37b/3/

behmen-i ebyaz: (Ar.) Beyaz süsen bitkisi. 37b/3/

bekmez: Pekmez. 29a/5/

be-küllü: (Ar.) Büsbütünüyle. 82a/10/, 82b/6/

belid: (Ar.) Ahmak, sersem, bön, budala. 7b/8/, 8a/7/, 8a/11/

belile: (Far.) Belile otu. (*terminalia bellerica*) 34b/10/

belilec: *krş. belile.* 34a/7/, 88a/11/

belki: (Ar.) Olabilir ki, muhtemel olarak. 4b/2/, 6a/1/, 8a/12/, 12b/10/, 13a/1/, 13a/11/, 13b/11/, 30b/11/, 32a/10/, 44a/2/, 51a/6/, 51b/13/, 62a/11/, 66b/4/, 67a/3/, 68a/7/, 69a/13/, 69a/8/, 71b/7/, 73b/4/, 77b/2/, 78a/6/, 81a/12/, 81b/5/, 82a/4/, 82b/12/, 83a/1/, 83b/12/, 87b/2/

belkim: (Far.) Olabilir, belki. 5b/1/, 6a/4/, 28a/13/

bellü: Belli, açık, aşikar. 61b/10/

belür-: Önce belli veya görünür olmayan bir şey ortaya çıkmak, tezahür etmek.

b.-düginden 71b/5/

b.-e 27a/7/

b.-icek 47a/9/, 51b/2/, 64b/3/, 68a/3/, 68b/11/, 70a/4/, 71b/4/, 81a/11/

b.-mek 71a/11/

b.-mese 18b/11/, 29a/8/

b.-se 5a/7/, 18b/11/, 21a/11/, 21a/4/,
29a/9/

b.-üb 71b/6/, 72a/2/

bend: (Far.) Bağlama, rabt. 75b/1/, 75b/1/

bendnūru: *krş. siñirlüce ot.* 59a/8/

benefsec: *krş. benefşe.* 46b/13/, 65a/4/

benefşe: (Far.) Çeşitli renklerde çiçek açan bir süs bitkisi; menekşe. (*viola*) 8b/2/, 12b/6/, 27a/2/, 28a/13/, 28b/1/, 28b/3/, 29b/8/, 34b/7/, 34b/7/, 34b/7/, 35b/13/, 36b/11/, 37a/10/, 37a/13/, 37b/8/, 38a/1/, 39a/11/, 40b/1/, 41b/3/, 43b/12/, 43b/8/, 44b/1/, 45a/3/, 47a/5/, 52a/6/, 54a/12/, 71a/6/, 86b/2/

b.+den 71b/12/

b.+i 28a/13/, 28b/2/

b.+nün 28b/1/

benefşe yağı: (Far.+T.) Menekşe yağı. 38b/12/, 73a/6/, 74b/13/

b.y.+la 75b/4/

b.y.+n 17a/8/, 42a/5/, 42a/6/, 45b/4/

benek: Herhangi bir şey üzerindeki ben gibi ufak leke. 73a/12/, 73a/12/, 74a/8/, 74a/8/

beñ(i)z: Beniz, çehre. 19b/7/, 25a/10/, 56a/6/

b.+i 2b/9/, 2b/12/, 3a/3/, 3a/6/, 7b/4/,
8a/9/, 18b/1/, 20a/2/, 21a/12/, 24a/3/, 26a/7/,
30b/2/, 31a/11/, 31a/5/, 32a/10/, 33b/11/,
45b/10/, 54b/6/, 57b/5/, 58a/3/, 62b/9/

beñze-: İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.

b.-r 7a/11/, 15b/4/

berāber: (Far.) Birlikte bulunan, bir arada, farksız. 35a/3/, 35a/4/, 39a/11/, 39a/11/, 39b/4/, 39b/4/, 49b/6/, 52a/9/, 64a/3/, 64a/4/

bertin-: Yaralanmak.

b.-mek 75a/3/

bes: (Far.) Yeter, yetişir, tamam, kafî, çok. 4a/13/, 7a/5/, 7b/2/, 8a/4/, 9b/9/, 12b/13/, 16a/10/, 33b/7/

besfāyic: (Ar.) Pespaye, kara eğreltisi, çıyan otu. (*polypodium vulgare*) 8b/2/, 12a/2/, 29b/12/, 34b/11/, 36b/10/, 38b/7/, 78a/9/, 83b/12/, 86a/13/

b.+ün 84a/1/, 84a/2/

bevāsīr: (Ar.) Kalın bağırsak veya rektum toplar damarlarının genişlemesi, iltihaplanması, hemoroit, basur. 60a/8/, 78b/13/, 79a/11/, 79a/12/, 79b/6/, 80a/10/, 80a/12/, 80a/13/, 80a/6/, 80b/2/, 80b/3/, 80b/4/, 80b/9/, 81a/8/, 81a/8/, 81b/1/, 81b/4/, 81b/6/, 82a, 82a, 82a/10/, 82a/10/, 82a/2/

82a/3/, 82a/4/, 82a/7/, 82b/11/, 82b/11/,
83a/12/, 84a/3/, 84a/5/, 85b/11/, 85b/12/,
85b/6/, 85b/9/, 86a/1/, 86a/4/, 86a/6/, 86b/10/,
87a/10/, 87a/5/, 87a/6/, 87a/8/

b.+den 82b/9/

b.+e 33b/11/, 81a/6/, 83a/5/, 83a/8/,
83b/3/, 83b/3/, 83b/5/, 83b/8/, 84a/2/, 84b/2/,
85b/11/, 85b/9/, 86a/11/, 86a/4/, 86b/11/,
86b/12/, 86b/7/, 87a/1/, 88a/9/, 88b/3/

b.+i 83a/1/, 83a/3/, 86b/11/, 86b/8/,
87a/6/, 87b/2/, 87b/9/

b.+in 82b/10/, 82b/12/

b.+ine 83b/5/

b.+lü 60a/11/

b.+üñ 79a/10/, 79b/10/, 79b/12/,
79b/6/, 79b/9/, 80a/4/, 80a/6/, 80b/12/,
80b/8/, 81a/4/, 83a/13/, 83b/1/, 86b/8/,
87b/1/, 87b/3/

bevāsīr-i sevdāvi: (Ar.) Sevdadan ve kandan
kaynaklanan bir bevasir türü. 60a/10/

bevāsīrlü: (Ar.+T.) Bevasirli kişi. 80a/8/,
82a/5/

bevl: (Ar.) İdrar, sidik. 18a/11/, 24b/9/,
25a/3/, 25a/6/, 25b/1/, 27b/1/, 63b/8/, 65a/1/

b.+i 20a/2/, 24b/11/, 25a/7/, 25b/13/,
30a/2/, 32b/12/, 32b/8/, 44a/7/

b.+ile 17b/5/

b.+lerin 67a/7/

beyān: (Ar.) Açıklama, izah.

b.+ındur 1b/1/

beyhūde: (Far.) Boşuna, yararsız, anlamsız.
44b/7/

bey(i)n: Beyin. 80a/8/, 80b/10/, 80b/11/

b.+dür 80a/8/

b.+i 20b/4/

bez: 1. Kasık bölgesinde deri altındaki kısım.
2. Beze, şişlik. 9b/10/, 68a/3/

bez-: Bezgin duruma gelmek, bezginlik
getirmek, bıkip usanmak.

b.-er 57b/6/

bezir: (Ar.) Tohum, ekilecek tane, keten yağı.
39a/6/

b.+lerinde 68b/11/

bezr-i gül-be-şeker: (Ar.+Far.) Gülbeşeker
karışımındaki bitkilerin tohumu. 66b/13/

bezr-i kaçūnā: (Ar.) Pire otu tohumu.
(*plantago ovata*) 39b/11/, 43a/8/, 52b/4/,
53a/1/, 53b/11/, 54b/2/, 59a/11/, 59b/10/,
70a/4/, 71a/2/, 71b/13/

b.ķ.+y1 35b/8/

b.ķ.+y1la 43a/13/, 46b/11/

bezr-i mürr: (Ar.) Mirra ağacı tohumu.

b.m.+den 60b/1/
bezürî: (Ar.) Baharatlı. 65b/5/
bezürî uşulî: Çeşitli bitki kökleri. 58a/7/
bınar: Bu suyun çıktığı yer, kaynak, memba.

b.+lar 7a/4/

bırak-(ğ): Bırakmak.

b.-alar 12a/6/, 77b/13/, 78a/2/

b.-mağ 28b/3/

b.-ub 86b/9/

b.-urlarısa 26a/8/

bidnūs: (Yun.) Horoz.

b.+ıla 83b/13/

bikir: (Ar.) Kızlık. 10a/8/

bil: Bel. 5a/3/

b.+i 77a/13/

bil-: Bilmek.

b.-eler 40b/6/, 69b/13/

b.-gil 2a/2/, 2b/2/, 2b/9/, 71a/13/

b.-icek 56b/9/

b.-megi 1b/6/

b.-mek 2b/12/, 3b/1/, 4b/12/, 12b/9/,
17b/1/, 19a/9/, 20a/11/, 21b/7/, 26b/11/,
29a/6/, 33b/3/, 48a/7/

b.-mekdür 18a/13/

b.-mese 77b/11/

b.-meseler 77b/12/

b.-meyen 1b/5/

b.-mez 77b/7/

bil ağrısı: Bel ağrısı. 2b/9/, 9b/11/, 71b/2/

b.+na 30a/11/

bildür-: Herhangi bir konuda bilgi vermek.

b.-ür 2a/1/, 2a/2/, 2a/2/, 4b/12/, 19a/9/,
41a/2/, 79a/10/, 79a/11/, 79a/4/, 79a/5/,
79a/6/, 79a/7/, 79a/8/, 79a/9/, 80b/9/, 83a/5/,
85b/11/, 86b/13/, 86b/7/, 87b/4/

bile: 1. Birlikte, beraber. 2. Dahi. 6a/8/,
11b/3/, 18b/3/, 20a/1/, 21a/7/, 22b/1/,
25b/11/, 33b/4/, 50b/11/, 56b/8/, 61b/7/,
61b/7/, 83b/13/

bilinle-: Korkmak ürpermek.

b.-mek 71b/3/

bi'l-küllîye: Büsbütün, bütün bütün. 18a/13/,
19b/4/, 73a/3/, 82b/4/

bilüc: Tavuğun küçüğü, erginleşmemiş tavuk
veya horoz, piliç.

b.+ler 5b/2/

bingeşen: Birbiri üzerine binmek. 71a/9/

bir: Sayıların ilki. 1b/2/, 1b/8/, 4a/9/, 5b/8/, 6a/2/, 8a/11/, 11a/10/, 11a/11/, 11a/12/, 12a/4/, 12a/5/, 12a/6/, 12b/7/, 14a/10/, 14a/6/, 14a/8/, 16a/9/, 16b/12/, 16b/12/, 25b/11/, 26a/3/, 28b/11/, 28b/5/, 30b/10/, 31b/11/, 33a/10/, 33b/4/, 34b/5/, 34b/5/, 35a/12/, 35a/4/, 35a/7/, 35a/7/, 35b/1/, 35b/10/, 35b/12/, 35b/12/, 35b/13/, 35b/6/, 35b/8/, 36a/7/, 36a/7/, 36a/8/, 36b/12/, 36b/4/, 37a/6/, 38a/5/, 38a/9/, 39a/4/, 39a/5/, 39a/5/, 39a/9/, 39a/9/, 39b/11/, 39b/11/, 39b/5/, 39b/6/, 40a/10/, 40a/3/, 40a/7/, 40a/8/, 40b/12/, 40b/13/, 40b/6/, 43a/1/, 43a/11/, 43a/4/, 43a/4/, 43a/9/, 43a/9/, 43a/9/, 46a/13/, 47a/5/, 47b/1/, 47b/11/, 47b/11/, 47b/11/, 47b/12/, 47b/12/, 47b/2/, 49a/8/, 50a/2/, 50b/10/, 51a/3/, 53a/8/, 54b/10/, 55b/1/, 56b/12/, 57b/5/, 57b/7/, 58a/7/, 59a/4/, 61a/10/, 61a/10/, 61a/6/, 61b/5/, 61b/6/, 62a/12/, 62a/13/, 62b/12/, 63b/13/, 64b/13/, 65a/8/, 66a/7/, 66a/7/, 66b/1/, 66b/1/, 67a/4/, 67b/6/, 73a/10/, 73b/1/, 73b/10/, 73b/8/, 74a/5/, 76a/13/, 76a/13/, 76b/4/, 76b/8/, 76b/8/, 76b/9/, 77a/10/, 77b/12/, 77b/2/, 77b/2/, 78a/10/, 78a/11/, 78a/9/, 78b/13/, 79a/12/, 79a/13/, 79b/13/, 79b/2/, 80a/3/, 83b/13/, 87b/12/, 87b/2/, 87b/5/

b.+in 88a/8/

b.+inden 36b/8/

b.+isile 88a/9/

b.+isinün 61b/8/, 61b/9/

biraz: Biraz. 5b/5/, 5b/5/, 8a/1/, 8b/3/, 12a/5/, 13a/5/, 13a/7/, 13b/1/, 13b/1/, 14a/12/, 14a/13/, 14b/4/, 14b/5/, 15b/12/, 15b/12/, 15b/12/, 17a/4/, 17a/4/, 19a/1/, 19a/10/, 25b/11/, 27a/11/, 27b/4/, 27b/4/, 27b/5/, 27b/5/, 27b/5/, 27b/6/, 27b/6/, 28b/11/, 30a/7/, 30a/8/, 30b/9/, 39b/1/, 41b/2/, 43a/9/, 46b/11/, 46b/8/, 47b/1/, 47b/10/, 48a/2/, 48a/2/, 50b/12/, 50b/13/, 54b/9/, 55a/10/, 55b/6/, 55b/6/, 55b/6/, 55b/7/, 55b/7/, 60b/1/, 60b/1/, 60b/1/, 64a/4/, 75b/10/, 84a/3/, 84a/6/, 84a/7/, 84a/7/, 85a/7/, 85a/8/, 85a/8/, 85b/6/

birbir: Birbiri. 67b/8/

b.+ile 88a/2/, 88a/5/

b.+inden 46a/3/

b.+ine 46a/8/, 66a/12/, 71a/9/, 87a/13/

b.+ne 46a/10/

birer: Herkese bir. 35a/13/, 36a/4/, 36b/2/, 36b/8/, 37a/11/, 37a/9/, 49b/4/, 50a/3/, 74a/1/, 74a/2/, 78a/10/

biribir: *krş. birbir.* 14b/6/, 69b/3/, 69b/9/, 73b/6/

b.+ine 19a/3/, 31b/13/

birinc: (Far.) Pirinç, çeltik. (*oryza sativa*) 6b/12/, 6b/6/, 19b/6/, 26a/12/, 58a/11/, 84a/12/

b.+ile 84a/8/

b.+le 11a/5/

birinc aşı: Pirinç yemeği. 73b/2/, 75a/13/, 84a/5/

birkaç: Çok olmayan, az sayıda, az. 6a/4/, 12a/6/, 12b/11/, 13a/2/, 13b/11/, 13b/12/, 13b/12/, 21b/10/, 33b/7/, 34b/8/, 43a/3/, 45a/6/, 47a/4/, 51b/9/, 54a/2/, 65b/10/, 66b/5/, 67a/9/, 74a/9/, 82a/13/, 86b/9/

birle: İle. 55a/6/

biryân: (Ar.) Tava, tepsi gibi şeylerde susuz veya az suda pişirildikten sonra kızartılan et kebabı. 26a/4/, 55b/5/, 73b/5/, 76a/12/

b.+lar 11a/6/

biş: Dörtten sonra gelen sayının adı. 11a/12/, 11b/1/, 15a/9/, 26a/3/, 28b/4/, 34a/4/, 34b/13/, 35b/4/, 36a/5/, 36b/3/, 38b/9/, 40a/8/, 59b/12/, 68a/12/, 71b/10/, 72b/1/, 78a/6/, 87b/10/

b.+inde 17b/13/

biş-: Ateşte, fırında, kaynar suda veya yağda ısı etkisiyle yenilebilir duruma gelmek, pişmek. b.-dügüne 4b/4/

b.-dükce 66a/12/

b.-e 33a/12/

b.-en 27a/8/

b.-enüñ 27a/8/

b.-icek 84a/1/

b.-ince 16a/1/

b.-miş 12b/4/, 16b/7/, 19a/13/, 21a/10/, 37b/1/, 60a/5/, 63b/12/, 65b/7/, 68a/13/, 75a/13/, 83a/10/, 83a/12/, 83a/8/, 83b/10/, 85a/10/, 85b/3/, 85b/4/

bişer: Beş sayısının üleştirme sayı sıfatı. 34b/12/, 36b/10/, 37a/2/, 38a/1/, 38a/4/, 38b/8/, 72b/1/, 74a/3/, 88a/12/

bişi: Çörek, tatlı bir tür ekmek. 85b/5/

bişinci: Beş sayısının sıra sıfatı, sırada dördüncüden sonra gelen. 17b/7/, 64b/6/, 79a/7/, 86b/7/

b.+de 18a/4/

bişür-: Bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek veya içilebilecek bir duruma getirmek.

b.-dükleri 27a/6/

b.-eler 25b/10/, 27a/4/, 32a/1/, 53a/10/, 58a/13/, 58a/13/, 73b/11/, 84a/6/

b.-icek 25a/9/

b.-mege 26a/6/

b.-mek 12b/12/, 26b/4/, 27a/5/, 27a/5/, 27b/10/, 27b/3/, 27b/3/, 28a/12/, 28b/2/

28b/6/, 31b/4/, 37b/2/, 37b/7/, 52a/7/,
83b/13/, 83b/6/, 83b/8/, 84a/8/

b.-mekde 26b/12/

b.-mekden 42b/4/

b.-mekdür 24a/5/

b.-seler 27b/4/

b.-üb 21a/13/, 21a/9/, 22b/5/, 42a/4/,
58a/9/, 65b/3/, 67a/2/, 68b/1/, 69b/2/, 78b/5/,
84a/12/, 84a/9/, 86a/6/

b.-ür 8b/12/, 21b/8/, 25b/12/, 28a/8/,
30a/2/, 32a/7/, 37a/8/, 68b/3/

b.-ürlerse 25b/10/

biş yüz: 500 sayısı. 28a/11/, 28a/7/

bit: Bit, parazit. 21b/9/

bit-: Oluşmak, gövermek, meydana gelmek,
iyileşmek; yapışmak, yoğunlaşmak.

b.-en 79b/6/

b.-enden 79b/6/

b.-er 79a/12/, 79b/5/, 79b/5/, 82b/11/,
82b/12/

b.-erse 78a/4/, 78a/6/

b.-meye 27a/8/

biz: (Ar.) Pamuk ve keten ipliğinden yapılan
dokuma.

b.+den 28a/6/

b.+i 56b/12/

b.+in 10b/9/

b.+ine 12a/5/, 48b/10/

boğaz: Boğaz. 51a/12/, 52a/3/

b.+a 24b/7/, 26b/9/, 48a/12/

b.+da 51a/10/

b.+ı 19b/13/, 21a/8/, 22a/11/, 24a/12/,
24a/8/, 24b/9/, 32a/3/, 32a/7/, 77b/3/, 77b/9/

boğaz ağrısı: Boğaz ağrısı. 2b/4/

b.a.+na 22a/4/

boğaz boğul-: Boğazda düğümlenme ve
yutkunamama gibi sıkıntılar.

b.b.-mağ 52b/9/

b.b.-ur 77b/3/

bol-: Olmak.

b.-sa 40b/7/

boya-: Boyamak.

b.-yalar 25b/11/

boy(u)n: Gövdenin başla omuz arasında kalan
bölgesi.

b.+ı 14a/13/

b.+ın 19a/1/, 19a/1/

b.+ından 15a/4/, 15a/5/, 15a/6/

boz: Kül rengi, gri. 50b/5/

bozar-: Boz renge girmek.

b.-ınca 28b/1/, 28b/3/

bozard-: Bozarma işini yaptırmak.

b.-ur 57b/5/

bozırak: Rengi boza çalan. 4b/6/

bögrek(g): Kandaki zararlı maddeleri süzüp idrar olarak salan, omurganın sağ ve sol yanında bulunan çift organdan her biri.

b.+i 20a/2/, 23b/5/

bögrülce: Fasulyeye benzer bir bitki ve bu bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü, börülce. (*vigna sinensi*) 20a/5/, 85b/1/

bögür: Böğür, kaburganın altı.

b.+din 58a/1/

böyle: Böyle, bu şekilde. 28b/4/, 34a/3/, 34b/9/, 35b/11/, 73b/13/, 83a/2/

bu: Bu. 1b/3/, 1b/5/, 1b/8/, 3b/3/, 8a/4/, 9b/11/, 14a/4/, 16b/3/, 17a/13/, 17a/9/, 18b/5/, 33b/7/, 34a/11/, 34b/12/, 34b/4/, 35a/12/, 35a/9/, 36a/1/, 36b/6/, 37a/12/, 37a/5/, 37b/10/, 38b/10/, 39b/11/, 40a/3/, 40a/9/, 44b/8/, 46b/6/, 47b/5/, 51a/9/, 53b/13/, 53b/6/, 56a/11/, 58b/13/, 59b/4/, 62a/12/, 62a/9/, 63b/5/, 64a/4/, 65b/2/, 66b/2/, 67a/2/, 68b/2/, 71b/11/, 74b/6/, 78a/10/, 78a/7/, 79a/2/, 79b/4/, 80a/11/, 80b/5/, 81b/5/, 82b/3/, 82b/4/, 82b/8/, 84a/2/, 85a/7/

85b/13/, 85b/8/, 86a/2/, 86b/2/, 86b/4/, 87b/6/, 88a/12/, 88a/5/

b.+dur 19a/10/, 25b/8/, 26a/2/, 26b/12/, 27b/11/, 28a/2/, 31b/11/, 33a/2/, 34b/7/, 35b/3/, 40a/10/, 40b/4/, 42b/9/, 44a/11/, 45a/8/, 45b/9/, 51b/2/, 57b/11/, 58a/3/, 59a/1/, 59a/5/, 61a/7/, 64a/11/, 73b/1/, 77a/9/, 78a/2/

b.+ndan 63a/12/

b.+nlara 15b/4/

b.+nlardır 15b/10/

b.+nları 40b/4/

b.+nuş 1b/1/, 7a/5/, 9b/7/, 61b/4/, 77b/4/

b.+nuşla 59a/9/, 63a/3/, 64a/3/, 66a/9/, 73a/6/

b.+nuşla 14a/9/, 18b/9/, 47a/10/, 49a/6/, 70a/6/

bucağ(g): Kenar, köşe, yer.

b.+ı 75b/8/

bucuğar: Yarımşar. 42b/6/

bucuğ(g): Yarım. 11a/10/, 11b/6/, 12a/7/, 31b/11/, 34b/4/, 35a/8/, 35b/13/, 35b/13/, 36a/8/, 36b/5/, 39b/12/, 40a/3/, 40a/4/, 40a/9/, 50a/2/, 50a/3/, 61a/1/, 66a/8/, 66a/8/, 74a/2/, 78a/9/, 78a/9/, 88a/6/

b.+dan 31b/13/

b.+ın 35a/11/, 36a/10/

bud: Bacağın yukarıya doğru kalın kısmı.

b.+lar 9b/10/

b.+larda 68a/2/, 68b/10/

b.+ların 14a/11/, 16a/13/

budacuk(ğ): Küçük dal.

b.+ıla 28b/10/

budaqlı: Bağlantılı, bağlı. 71a/9/

buğday: Buğday. (*Triticum sativum*) 5b/8/,
19a/10/, 19a/11/, 85b/3/

b.+dan 19a/11/

buḥār: (Ar.) Buhar, buğu. 4b/13/, 25b/5/,
43a/5/, 43a/6/, 43a/7/, 43b/10/, 43b/2/, 43b/4/,
45b/6/, 45b/6/, 46b/3/

b.+dan 45b/7/

b.+ı 43b/11/

b.+ı 25a/13/, 25a/4/, 26a/1/, 26b/1/,
29a/5/, 33b/9/

b.+ıdur 70a/11/, 70b/3/

b.+ına 47b/3/

b.+ından 33a/11/

buḥrān: (Ar.) Bunalım, bunluk, kriz. 17b/1/,
17b/1/, 17b/10/, 17b/7/, 18a/1/, 18a/10/,

18a/3/, 18a/4/, 18a/6/, 18a/9/, 47b/7/, 58b/12/,
59a/1/, 62b/11/, 64b/6/, 64b/7/, 65a/7/, 65a/8/,
65a/8/

b.+a 17b/2/, 18a/9/

b.+ı 18a/10/

b.+ların 17b/3/

buḥrān-ı ḥādde: (Ar.) İlk yirmi günde bir olan
ateşli hastalık. 18a/7/

buḥrān-ı nākış: : (Ar.) Ayın üçünde, beşinde,
dokuzunda, on üçünde veya on yedisinde olan
ateşli hastalık. 18a/12/

buḥūr: (Ar.) Tütsü. 5b/7/, 87b/1/, 87b/2/

b.+lar 82a/13/

b.+lardur 81b/10/

buḥūr-ı meryem: (Ar.) Şalgamek, topalak
bitkisi. 87a/3/

buḥraṭ: Yunan filozofu Hippocrates. 18a/8/

bul-: Bulmak.

b.-a

şifā bul- 78b/6/

b.-arlar

ḳuyruḳ bul- 77b/4/

b.-duğından

nuḫc bul- 66b/5/

b.-ıcağ
munzic bul- 45a/4/
b.-ursa
hıltı bul- 23b/9/
bulanık: Bulanmış olan, duru olmayan. 4b/4/,
4b/6/
bulaşdur-: Bulaşmasına yol açmak.
b.-alar 78a/2/
bulın-: *krş. bulun-*.
b.-mazsa 7a/4/
b.-ursa 35b/2/
bulun-: Bir yerde olmak.
b.-ımazsa 88a/11/
buğal-: Soluk alması güçleşmek.
b.-a 45b/9/
bur-: 1. Burmak; mide, bağırsak sancımak. 2.
Ağza kekre tat vermek.
b.-a 60b/11/
b.-ar 73a/1/
burak: (Ar.) Kuyumculukta kullanılan tuza
benzer bir madde, bure. 75a/1/
burn: *krş. bur(u)n.* 3a/1/, 13b/7/, 16b/12/,
41b/13/, 42a/12/, 48a/12/, 48b/5/, 63b/4/
b.+dan 44a/9/

bur(u)n: Alınla üst dudak arasında bulunan,
çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum
organı. 17b/3/, 47b/6/
b.+a 47b/13/
b.+ı 71b/2/, 71b/5/
b.+ın 17a/3/, 17a/4/, 18a/11/, 47b/11/
b.+ına 17a/1/, 17a/8/, 42a/6/, 48a/1/,
48a/3/
b.+ından 17a/5/, 77a/12/
burüdet: (Ar.) Soğukluk; soğuk niteliğe sahip.
41b/4/, 42b/3/, 54b/5/, 55a/12/
b.+de 22b/4/
b.+den 49b/10/, 50a/1/, 50a/6/, 50b/6/,
51a/7/, 52a/4/, 52b/6/, 56a/7/, 56b/4/, 57b/8/,
58a/2/, 58a/6/, 58b/1/
b.+dendir 75b/3/
b.+e 3b/5/, 4a/3/, 4b/11/, 21a/7/,
26a/13/, 44b/3/
b.+i 29a/6/
büy: (Far.) Baklagillerden, 10-15cm
yükseklikte, çiçekleri mavi, sarı veya beyaz
renkli, kurutulan tohumları çemen yapımında
kullanılan, bir yıllık, otsu bitki, boy otu.
(*trigonella foenum*) 20a/7/, 39a/2/, 68a/10/,
83b/8/

buyān dibi : (Ar.+T.) Meyan kökü.
(glycyrrhiza glabra) 27a/11/, 32a/6/, 36b/1/,
36b/13/, 37a/8/, 37b/3/, 39b/9/, 47a/5/,
53b/11/, 65b/7/, 71b/10/

b.d.+le 73b/7/

b.d.+n 11a/11/, 11b/12/, 12b/3/,
35b/4/, 45b/13/, 52a/6/, 53b/12/, 64b/4/,
66a/5/, 66b/12/

buyur-: Söylemek, demek, düşüncesini
bildirmek.

b.-alar 70a/1/

buzlu: Buz tutmuş, buz bağlamış olan. 7a/12/

buzagu eti: İnek yavrusunun eti. 5b/9/

büber: (Yun.) Biber. (*piper*) 32a/9/

bünyād: (Far.) 1. Asıl, esas, temel.

b.+ı 15b/10/

bür'i-tām: (Ar.) Hastanın iyileşmeye
başlaması. 82b/9/

büşür: (Ar.) Ufak çibanlar, sivilceler.

b.+un 67a/12/

büsted: İki kardeşkanı; demü'l-aḥaveyn.
87a/7/

büşür-: *krş. bişir-*.

b.-eler 6b/8/

b.-ür 33a/6/

bütün: Eksiksiz, tam. 32a/1/

büyi-: *krş. büyü-*.

b.-cek 60b/12/

b.-mekden 57b/10/

büyü-: Büyüme, olgunlaşmak.

b.-r 66b/3/

büyüd-: Büyütmek.

b.-ür 8a/9/

büyük(g): Hacmi çok yer tutan. 2b/7/,
30b/12/, 71a/7/

b.+i 23b/4/

büzil-: *krş. büzül-*.

b.-ür 77b/7/

büzül-: Büzme işi yapılmak.

b.-üb 77a/5/

-C-

calḳ: Elle tatmin, masturbasyon. 10a/11/

cedurī: (Ar.) Çiçek hastalığı. 71a/3/

ceger: *krş. ciger*.

c.+e 21b/11/

cehd: (Ar.) Gayret, çaba. 78b/3/

cek-: *krş. çek-*.

- c.-er 31a/9/
- çekirdek(g):** *krş. çekirdek(g).*
- c.+i 37a/2/, 86b/13/
- cem'**: (Ar.) Toplama. 53a/2/, 67a/12/
- cemî'**: (Ar.) Toplam, bütün, hepsi.
- c.+i 15b/8/
- cemre:** (Ar.) Kabarcık şeklinde beliren ateşli bir cilt hastalığı. 70b/6/
- cend:** (Far.) Birkaç. 82b/8/
- cerâhat:** (Ar.) Yara.
- c.+lar 75a/2/
- cerb:** (Ar.) Uyuz hastalığı. 2a/10/, 8b/1/, 13a/4/, 48b/13/, 72b/3/, 81b/3/, 83a/6/
- cev-âb:** (Far.) Arpa suyu ve bununla yapılan bir yemek. 6b/2/, 11a/7/, 13b/1/
- c.+ı 41a/10/
- cevâriş:** (Far.) Bir grup macunun genel adı.
- c.+lere 33b/5/
- cevāv:** (Far.) Arpa ile yapılan bir tür yiyecek. 25b/11/, 42a/10/, 44b/11/, 45a/12/, 47a/4/, 48b/4/, 51b/5/, 52a/12/, 52b/3/, 54a/2/, 62b/5/, 64a/5/, 65b/11/, 66b/6/, 66b/9/, 69a/4/, 70a/4/, 70b/12/, 70b/13/, 72a/4/, 72b/10/, 74b/11/, 75b/6/, 84a/9/
- c.+ı 42a/2/
- c.+ıla 37a/13/
- c.+ile 78a/10/
- ceviz-i bevā:** (Ar.) Küçük Hindistan cevizi. (*myristica fragrans*) 30a/3/
- cevzü's-serv:** (Ar.) Servi kozalağı. 87a/13/
- cırağ:** Fitol.
- c.+dan 63a/7/
- cırcır:** Su teresi, kekeş. (*eraca sativa*) 84b/1/
- ciger:** (Far.) Karaciğer, bağır. 17a/5/, 35a/1/, 57b/10/, 57b/10/, 57b/12/, 57b/13/, 57b/6/, 57b/7/, 58b/6/
- c.+de 9b/4/
- c.+den 68a/2/
- c.+dür 15b/9/
- c.+e 2a/4/, 21b/13/, 22a/13/, 26b/8/, 29b/8/, 30a/4/, 30a/6/, 30b/5/, 32b/3/, 32b/6/, 34b/6/, 58b/10/, 61a/11/, 64b/12/
- c.+i 20a/2/, 22b/7/, 24b/11/, 24b/12/, 24b/3/, 29a/12/, 31a/8/, 37b/12/, 40a/5/
- c.+ini 78b/4/
- c.+inüñ 9b/9/
- c.+ün 23a/12/, 23a/9/, 24b/3/, 25b/4/, 25b/8/, 28a/4/, 31b/9/, 32b/6/
- ciger ağrısı:** (Far.+T.) Ciğer ağrısı.
- c.a. +na 34a/13/

cihet: (Ar.) Yön, yan, taraf. 1b/8/

c.+den 67b/11/, 75a/5/

cimāf: (Ar.) Cinsel birleşme. 5a/12/, 9b/11/, 9b/12/, 9b/3/, 9b/4/, 9b/7/, 9b/9/, 10a/10/, 10a/5/, 10a/6/, 10a/9/, 10a/9/, 25a/13/, 43b/10/, 43b/9/, 54b/4/, 68b/4/, 83a/13/, 83b/5/

c.+a 23a/13/, 23b/3/, 24b/10/, 24b/13/, 25a/1/, 30a/12/, 30b/4/, 32b/4/

c.+dan 7a/9/, 9b/1/, 9b/6/, 10a/10/, 13b/13/, 17a/12/, 46b/5/

c.+ı 10b/11/, 20a/1/, 24a/6/, 25b/3/, 26a/9/, 31b/3/, 73a/3/, 85b/10/, 86a/5/

c.+uñ 9b/6/

cintıyâne: (Yun.) Sarı çiçekli bir dağ bitkisi. 34b/2/, 35a/3/

cirāhat: *krş.* **cerāhat** 59a/3/, 75b/1/, 77b/12/

c.+a 8b/13/

c.+dan 78a/1/

c.+ı 78a/3/

cirm: (Ar.) Cisim, hacim. 19b/10/, 20a/3/, 20a/4/, 24b/11/

c.+i 24b/5/

c.+in 84a/2/

ciz-: *krş.* **çiz-**.

c.-eler 76b/11/

c.-medin 17a/5/, 51b/11/

c.-üb 77a/3/

cūf: (Ar.) Açlık. 82b/2/

cüderī: (Ar.) Çiçek hastalığından dolayı oluşan kaşıntı. 71b/5/, 72a/1/, 72a/12/, 72a/6/

c.+nüñ 72b/2/

cülāb: (Far.) Gül suyu, gül şerbeti. 27b/10/, 42a/1/, 49a/8/, 75a/8/

c.+ıla 11a/11/, 35a/12/, 36a/2/, 36a/3/, 36b/7/, 51b/12/

cülāb şuyı: (Far.+T.) Gül suyu.

c.ş.+n 52a/10/

cüleñnār: (Far.) Yabani nar ağacı. (*punica granatum*) 16b/12/, 17a/4/, 47b/11/, 49a/11/, 49b/3/, 49b/5/, 49b/9/, 51a/5/, 59a/10/, 59b/12/

cüllab: *krş.* **cülāb.** 66b/7/

cülünnar: *krş.* **cüleñnār.** 16a/12/

cünd-i bīdester: (Ar.+Far.) Kunduz tasığı otu ve kökü. (*ferula elaochytris*) 39b/4/

cünün: (Ar.) Delilik. 81b/2/

c.+e 44b/9/

c.+eye 19a/6/

c.+laruñ 45a/8/

cüz': (Ar.) Az miktar, biraz. 87b/5/
cüzāb: (Ar.) Çekici, sökücü.
c.+lar 83a/8/
cüzām: (Ar.) Cüzam hastalığı. 77a/10/
c.+uñ 74b/1/
cüz' iyye: (Ar.) Azlık. 1b/3/
cüzzam: *krş.* **cüzām**. 81b/3/
-Ç-
çaba: Herhangi bir işi yapmak için ortaya konan güç, zorlu, sürekli çalışma, gayret, ceht, efor.
ç.+lar 17b/3/, 18a/9/
çağır-: Çağırmaq.
ç.-mağdan 52b/11/, 52b/8/
çaqal: (Far.) Etoburlardan, sürü hâlinde yaşayan, kurttan küçük bir yaban hayvanı.
ç.+a 77a/11/
çalqa-: Sallamak, hareket etmek, karışmak.
ç.-mış 27a/7/
ç.-yalar 16a/1/
çalqoyın: Sırt üstü veya yüz üstü. 19a/1/

çapak: Göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaşan veya kuruyan akıntı. 46a/3/
çāre: (Far.) Yol, tarz, yöntem. 7b/13/, 82b/7/
çek-: Çekmek, ilaç sürmek, herhangi bir nesneyi tedavi amacıyla bir organa çekmek.
ç.-e
şişeye çek- 77a/6/
ç.-eler 17a/3/, 47b/4/,
iplicegin çek- 39b/6/
sürme çek- 72a/9/, 72a/11/
şişe çek- 17a/5/, 17a/6/, 78a/4/, 78a/5/
ç.-er 68a/8/
sürme çek- 47b/3/
ç.-erlerse
şişe çek- 51b/12/
ç.-mek
şişe çek- 80b/12/
ç.-memek
zağmet çek- 47b/6/
ç.-meyeler
şişe çek- 78a/6/
çekil-: Toplanmak, büzülmek.
ç.-mek 42b/13/, 67b/2/

ç.-mekdür 48b/6/
ç.-miş 4a/1/
ç.-se 49a/2/
ç.-ü 3a/2/, 3a/2/, 42b/12/, 42b/13/,
50a/12/, 51a/12/
ç.-ür 67b/3/

çekirdek(g): Meyvenin içindeki tek veya müteaddit tohum. 35b/13/

ç.+den 31b/11/
ç.+e 30b/9/
ç.+i 11b/2/, 34a/10/, 36b/2/, 37a/9/,
39a/5/
ç.+in 31b/12/, 53a/11/

çekiş-: İki yönünden karşılıklı çekmek

ç.-mekdür 17b/1/

çekürdek(g): *krş.* çekirdek(g).

ç.+den 30b/9/
ç.+i 22b/1/, 28a/10/, 37a/4/
ç.+ince 39a/12/

çeltük kabı: Pirinç. 76a/8/

çerb: (Far.) Semiz, yağlı. 73a/1/, 73a/2/

çeşme: (Far.) Genellikle yol kenarlarında herkesin yararlanması için yapılan, borularla

gelen suyun bir oluktan veya musluktan aktığı, yalıklı su hazinesi veya yapısı, pınar.

ç.+ler 7a/4/

çevre: Etraf, civar, kenarlar. 71a/1/

ç.+ler 50b/13/

ç.+sin 78a/5/

ç.+sinde 4b/2/

çeyne-: Ağza alınan bir şeyi dişler arasında ezmek, öğütme.

ç.-mek 31a/8/

ç.-ye 13b/8/, 16b/8/, 16b/9/

ç.-yeler 13b/6/, 35b/6/

ç.-yüb 13b/5/, 14a/9/

çiban: Vücutta oluşan sivri başlı ve irinli yara.

ç.+lar 2b/4/, 3a/2/, 22a/3/, 68b/2/

ç.+lara 8b/11/

ç.+ları 68b/3/

çık-: Çıkmak.

ç.-a 41a/1/, 60b/12/, 63b/4/, 84a/1/,
86b/10/

ç.-an 15a/2/, 43b/4/, 58b/7/, 78a/1/

ç.-ar 26b/1/, 40b/9/, 68b/6/, 70a/10/,
74b/8/

ç.-arsa 43b/3/, 72a/12/, 72a/2/

ç.-ası 10a/5/
ç.-duğundan 68b/12/
ç.-duğındandır 43b/10/, 43b/11/
ç.-ıcağ 9a/4/, 72a/8/
ç.-ınca 27a/3/, 40b/9/
ç.-mağa 25a/4/, 26a/1/, 33b/9/
ç.-mağı 43a/8/
ç.-mağ 3a/2/, 9a/4/, 10a/11/, 53b/5/,
70a/11/, 71b/2/, 75a/3/
ç.-mağdur 45b/6/, 49a/9/
ç.-maya 72a/11/
ç.-miş 11b/2/, 20a/12/, 28a/10/,
34a/10/, 36b/2/, 37a/2/, 37a/9/, 39a/5/,
68a/11/
ç.-ub 7a/10/, 9a/6/, 16a/1/, 47b/2/,
68b/13/
çıkār-: Çıkarmak.
ç.-alar 31b/12/, 40b/10/, 54b/5/
ç.-mağ 15b/5/, 18b/5/, 40a/10/,
40a/11/, 40b/11/, 40b/12/, 40b/3/
ç.-mağdur 15a/10/
ç.-ub 53b/13/
ç.-ur 25a/13/, 25b/5/, 29a/5/, 70a/2/
ç.-urlar 41a/1/

çırılđa-: “Cır cır” diye ses çıkarmak.

ç.-rısıa 40b/7/

çiçek(g): Bir bitkinin, üreme organlarını taşıyan çoğuş güzel kokulu, renkli bölümü.
19a/7/

ç.+e 41a/12/

ç.+i 79b/2/

ç.+ler 40a/11/, 40b/2/, 40b/8/, 40b/8/

ç.+leri 28b/7/

ç.+lerüñ 40b/1/

çiğ ebrîşüm: Bir ibrişim çeşiti. 37b/5/

çiğnet(d)-: Çiğneme işini yaptırmak.

ç.-e 62a/10/

ç.-megile 63a/10/

çil eti: Tavukgillerden, ormanlarda yaşayan bir kuş türünün eti.

ç.e.+n 84a/10/

çini çanak: Çini; sırlı kap.

ç.ç.+da 34a/2/

çirkîn: (Far.) Göze veya kulağa hoş gelmeyen, güzel karşıtı. 10a/8/

çiz-: Çizmek.

ç.-eler 78a/5/

çoğ: *krş. çok*. 32b/8/

çok: Fazla. 2b/10/, 2b/11/, 2b/13/, 2b/13/, 2b/13/, 2b/3/, 2b/4/, 2b/5/, 2b/6/, 2b/6/, 2b/7/, 2b/8/, 2b/8/, 2b/9/, 3a/13/, 3a/4/, 3a/5/, 3a/7/, 3a/9/, 3b/3/, 4a/12/, 4b/8/, 5a/12/, 5a/13/, 5b/12/, 5b/13/, 6a/10/, 6a/11/, 6a/12/, 6a/3/, 6a/9/, 7b/5/, 7b/6/, 8a/1/, 8a/6/, 8a/7/, 8b/1/, 8b/13/, 8b/5/, 9a/11/, 9b/1/, 9b/12/, 9b/6/, 9b/7/, 10a/2/, 10a/6/, 10b/1/, 10b/1/, 10b/11/, 10b/2/, 10b/7/, 11a/2/, 11b/11/, 12b/2/, 12b/9/, 12b/9/, 13a/10/, 13b/13/, 14a/1/, 14a/10/, 14b/10/, 14b/6/, 14b/9/, 15b/5/, 16a/11/, 16b/12/, 16b/4/, 16b/7/, 17a/12/, 17a/12/, 17a/7/, 19b/4/, 21a/12/, 21a/5/, 21b/8/, 21b/9/, 24a/4/, 24b/2/, 25a/5/, 25a/6/, 26a/10/, 26a/12/, 26a/13/, 26b/2/, 28a/13/, 28b/2/, 28b/6/, 29a/10/, 31a/11/, 35b/4/, 42a/6/, 42a/8/, 42b/3/, 42b/6/, 42b/7/, 43b/13/, 45a/11/, 46a/3/, 46b/1/, 46b/4/, 46b/5/, 47b/8/, 48a/7/, 48b/12/, 48b/13/, 50b/5/, 55a/12/, 57a/7/, 57b/9/, 58b/11/, 58b/8/, 59a/1/, 60a/10/, 60a/11/, 60a/12/, 60a/12/, 60a/9/, 61b/13/, 62a/2/, 62a/3/, 62a/8/, 62a/8/, 62a/9/, 62b/11/, 63a/11/, 63b/13/, 63b/2/, 63b/7/, 64a/2/, 65a/10/, 65b/1/, 66b/1/, 66b/4/, 67a/4/, 69b/4/, 71a/12/, 71a/5/, 71a/9/, 73a/3/, 73a/3/, 73a/4/, 74b/6/, 74b/7/, 75a/5/, 77a/12/, 80a/10/, 80b/13/, 81a/7/, 82b/11/, 82b/12/, 82b/4/, 83b/4/, 84a/5/, 85a/11/, 88a/2/

ç.+dur 33b/3/, 34a/7/

çokluk(ğ): *krş.* **çokluk(ğ).** 62b/9/

ç.+ıdur 73a/13/

ç.+ın 3b/7/

ç.+ına 4b/8/

çokluk(ğ): Sayı veya ölçü yönünden çok olma durumu, çoğul, kesret, ekseriyet, teklik karşıtı. ç.+ından 59a/1/

çömlek(g): Çömlek.

ç.+e 15b/12/, 26a/2/

ç.+ün 15b/12/

çörek otu: Mavi çiçekli, otsu bir bitki; şuniz, susam. (*nigella sativa*) 32b/12/, 48b/10/, 75a/2/

çubuk(ğ): Değnek biçiminde ince, uzun ve sert olan şey.

ç.+ına 66a/8/

çukur: Çevresine göre aşağı çökmüş olan yer. 5a/3/

çün: (Far.) Çünkü, nasıl ki, ne zaman ki. 83a/3/

çürü-: Sağlamlığını, dayanıklılığını yitirmek.

ç.-miş 76a/8/

-D-

da: Da, dahi. 45b/12/, 64b/8/

dağd-: Toplu durumda bulunanları birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak.

d.-acağısa 68b/1/

d.-ur 68a/13/, 68b/2/

dağıl-: Toplu durumdayken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak.

d.-acağısa 68a/13/

dağı: Dahi. 4a/11/, 6a/1/, 6a/2/, 7a/8/, 9a/8/, 9b/10/, 11b/1/, 14a/1/, 14b/7/, 15b/4/, 18b/13/, 18b/2/, 18b/8/, 20b/11/, 20b/13/, 20b/2/, 20b/2/, 21a/1/, 21b/2/, 24b/4/, 26b/5/, 27b/9/, 29b/9/, 29b/9/, 30a/8/, 30a/9/, 34b/9/, 35a/1/, 38a/13/, 39a/8/, 40b/7/, 42b/7/, 42b/9/, 43b/11/, 43b/13/, 43b/7/, 44a/12/, 44b/9/, 45b/6/, 46b/6/, 48a/11/, 48a/11/, 48b/12/, 50a/5/, 50b/10/, 50b/11/, 51a/8/, 51b/12/, 52a/3/, 56b/8/, 57b/3/, 59a/7/, 59b/9/, 60b/12/, 61a/12/, 61a/12/, 61b/4/, 61b/6/, 61b/9/, 64b/2/, 65a/8/, 66b/4/, 67a/10/, 67a/4/, 67b/7/, 68a/9/, 68b/1/, 68b/1/, 68b/2/, 70a/2/, 70b/6/, 71b/8/, 73b/5/, 75b/1/, 75b/12/, 77b/7/, 77b/7/, 78a/12/, 79a/13/, 79b/2/, 80a/1/, 81a/4/, 81a/7/, 82b/8/, 83b/11/, 83b/3/, 83b/3/, 83b/7/, 84a/10/, 84a/10/, 84a/10/, 84a/4/, 84a/4/, 84a/7/, 84a/8/, 85a/8/, 85a/8/, 87a/10/

dağısı: Fazlası, ilavesi. 70a/1/

dāne: (Far.) Tane, tohum. 11a/5/, 36b/2/, 37b/13/, 37b/13/, 37b/8/, 38b/10/, 84a/12/

d.+ler 40b/11/

d.+si 79a/13/

dāne çādır: (Far.) Çadır uşağı bitkisi ve bundan elde edilen zank. 87a/3/

dar: Genişliği az veya yetersiz olan, ensiz, mikro. 71b/3/

dār-ı çīnī: (Far.) Defenegiller familyasından, yapraklarını dökmeyen bir ağaç türü. (*cinnamomum zeylanicum*) 30a/5/, 34a/7/

dār-ı fūlfūl: (Far.+Ar.) Başbiberi, uzun biber. (*piper longum*) 8b/7/, 34a/7/, 59b/7/

dār-ı şīnī: *krş.* **dār-ı çīnī.** 25b/11/, 59b/7/, 65b/13/

dārū: (Far.) İlaç. 13b/1/

d.+nuğ 14a/2/

darū: Arpaya benzeyen taneli bir bitki. (*ponicum miliaceum*)

d.+yı 61a/4/

darçīnī: *krş.* **dār-ı çīnī.** 8b/7/, 54b/11/, 58b/2/

darlıgar: Kederlenmek, bunalmak. 18a/9/

dārşīnī: *krş.* **dār-ı çīnī.** 6b/6/

daş: Dış. 38a/11/

d.+1 52a/3/

dāye: (Far.) Taya, sütnine, çocuğa bakan dadı.

d.+sine 72a/13/

dāyim: (Ar.) Devamlı, sürekli. 5a/9/, 7b/7/, 19a/2/, 19a/4/, 44a/13/, 44a/5/, 44b/1/, 44b/6/, 45a/3/, 45a/4/, 45a/7/, 46a/13/, 46b/6/, 52a/1/, 53a/11/, 53b/9/, 54a/3/, 58a/8/, 60a/13/, 60b/11/, 61a/9/, 72a/8/, 77a/3/, 80a/2/, 81a/5/, 82a/11/, 82a/13/

dāyima: *krş.* dāyim. 19a/3/

de: Dahi. 27b/9/, 31a/2/, 55a/3/, 55b/1/, 56b/7/, 56b/8/

def: (Ar.) Savmak, def etmek. 8a/13/, 16a/9/, 18a/13/, 58b/12/, 64b/1/, 64b/3/, 81a/9/

def a: (Ar.) Defa, kez, kere. 28b/4/, 28b/4/

def aten: (Ar.) Bir defada, birden. 8a/11/, 70a/10/

defne: (Yun.) Yaprakları güzel kokulu ve yaz kış yeşil olan bir ağaç, develik. (*laurus nobilis*) 35a/3/

deg-: Aralık kalmayınca kadar birbirine yaklaşmak, dokunmak, temas etmek.

d.-dügi 70b/7/

degil: Cümle içinde art arda kullanılan iki veya daha çok özneyi, tümleci, yüklemi, aralarından bazılarını olumsuzluk kavramı vererek birbirine bağlayan veya yüklem olumsuz çekimini sağlayan kelime. 83b/3/

d.+dür 35b/11/, 73b/1/, 82b/8/, 85b/5/

d.+se 19a/6/

degin: Değın, kadar. 14a/6/, 57a/2/, 62a/12/, 63a/11/, 64a/12/, 65a/6/, 65b/2/, 66b/2/, 72a/9/, 73a/11/, 74a/6/, 77b/11/

d.+dür 24a/12/, 24b/1/, 30b/10/, 31b/11/, 34b/13/

degirmen tozu: Değirmen tozu.

d.t.+n 47b/10/

degirmi: Yuvarlak. 30b/12/

degül: *krş.* degil.

d.+dür 1b/6/, 19a/5/, 78a/1/, 78a/2/

delâlet: (Ar.) 1. Gösterme, yol gösterme, kılavuzluk, alâmet olma. 2. iz, işaret. 3b/10/, 3b/11/, 3b/12/, 3b/12/, 3b/13/, 3b/5/, 3b/6/, 3b/6/, 3b/7/, 3b/9/, 4a/1/, 4a/2/, 4a/3/, 4a/4/, 4a/5/, 4a/5/, 4a/6/, 4a/7/, 4a/8/, 4b/10/, 4b/11/, 4b/4/, 4b/5/, 4b/6/, 4b/7/, 4b/8/, 4b/8/, 4b/9/, 14a/8/, 18b/10/, 18b/12/, 18b/7/, 18b/9/, 19a/5/, 19a/6/

delüvce keci boynuzu: Siyah, acı keçi boynuzu bitkisi. 79b/2/

delük: Derin çukur veya bir yandan bir yana açılmış rahne.

d.+lerin 13b/7/

d.+lerine 48a/12/

delür-: Deli olmak, aklını yitirmek, çıldırmak.

d.-mek 44a/10/

dem: (Ar.) Kan.

d.+i 81a/3/

dem-: Tutulmak, kanlanmak.

d.-üb 60a/8/

dem-be-dem: (Far.) Vakit, vakit. 18b/6/, 79b/11/, 86a/12/

demevī: (Ar.) 1. Kanla ilgili, kanlı. 6b/3/, 9b/8/, 10b/4/, 50b/4/, 51a/7/, 69b/6/

d.+dür 49a/10/

d.+yile 80a/11/

demregü: Deride kabarcıklar yapan cilt hastalığı, temriye hastalığı. 74a/12/, 81b/3/

d.+ye 21b/2/

demü'l-aḥaveyn: (Ar.) İki kardeşkanı ağacı ve bundan edinilen tıbbi bir zamk. (*calamus draco*) 47b/12/, 87a/7/, 87b/13/, 87b/4/

demür: Demir.

d.+ile 82b/7/, 85b/7/

demür büredesi: Demir tozu. 76a/6/

deniz tuzu: Hiçbir şekilde işlenmemiş, rafine edilmemiş, doğal mineral zenginliğini koruyan tuzdur. 39a/11/

deḡlü: Denli, kadar. 17a/13/

depe: Tepe, başın üst bölümü.

d.+sin 53a/9/

depret(d)-: Hareket ettirmek, nüks ettirmek, ortaya çıkarmak.

d.-eler 4a/13/

d.-mek 19a/7/

depren-: Kımıldamak.

d.-ür 17a/10/

der: Derinin gözeneklerinden sızan, kendine özgü bir kokusu olan, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı, arak. 18b/11/

d.+ile 17b/5/, 77b/8/

dert: (Far.) Sıkıntı ,tasa. 1b/4/

derece: (Ar.) 1. Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe. 2. Ölçü aletlerinin ölçeğinde belirtilmiş bulunan başlıca bölümlerden her biri.

d.+de 19b/5/, 19b/6/, 19b/6/, 19b/8/, 19b/9/, 20a/1/, 20a/10/, 20a/3/, 20a/7/, 20a/7/, 20a/8/, 21b/1/, 25a/11/, 29a/13/, 29b/13/, 29b/13/, 29b/2/, 29b/5/, 29b/9/, 30a/11/, 30a/13/, 30a/3/, 30a/5/, 30a/7/, 30a/7/, 30b/12/, 30b/13/, 30b/2/, 30b/2/, 30b/3/, 30b/4/, 30b/6/, 30b/7/, 31a/13/, 31a/3/, 31a/5/, 31a/7/, 31a/9/, 31b/2/, 31b/6/, 31b/9/, 32a/12/,

32a/2/, 32b/10/, 32b/13/, 32b/3/, 32b/5/,
32b/8/, 33a/1/, 33a/4/, 33b/2/

d.+dedür 29a/10/, 29a/11/, 29a/9/

d.+nüñ 32a/9/

derece-i evvel: (Ar.) İlk derece.

d.e.+de 20a/8/, 29a/11/, 29a/13/,
30a/12/, 31a/2/, 32a/4/, 32b/10/, 33b/1/

d.e.+dür 29a/8/

deri: Deri. 3a/2/, 7b/5/, 8b/10/, 9a/3/, 75a/4/,
76a/11/

d.+de 14a/7/, 58b/6/

d.+si 50b/8/

d.+sinüñ 87a/9/

derle-: Terlemek.

d.-mege 7b/5/

d.-megile 63a/11/, 63b/3/, 66b/1/

d.-rlerise 58b/7/

d.-se 16b/4/

d.-yince 9a/9/

derlet(d)-: Terletmek.

d.-e 7b/6/

d.-mek 18a/11/

d.-ür 2b/11/, 63b/8/, 65a/13/

dermān: (Far.) Çare, önlem, tedbir.

d.+ına 82b/6/

deryîr: (?) 18b/9/

destār: (Far.) Sank, tülbent. 46b/11/

deş-: Deşmek, oymak.

d.-ecekise 68a/13/

d.-er 68a/13/

deşil-: Deşilmek.

d.-se 67b/3/

d.-ürse 51b/12/

devā: (Ar.) İlaç. 1b/10/, 1b/4/

d.+lar 78a/7/

d.+lardan 82a/12/

d.+nuñ 29a/6/, 40b/13/

d.+ya 29a/7/, 40b/13/

devā-yı hādde: (Ar.) Ateşli hastalıklar için yapılan ilaç. 82b/10/, 82b/13/, 82b/7/

deve: Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan. 76a/11/

deve eti: Sırtında hörgücü bulunan yük hayvanının eti. 20b/11/

deve örgüci yağı: Deve örgüci bitkisinin yağı. 60b/2/

deve tabanı: Domuzağırşağı. (*cyclamen caum*) 87a/4/

devr: (Ar.) Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası.

d.+i 79b/13/

di-: Demek.

d.-dügümüz 10b/10/, 10b/4/, 11a/3/,
11a/8/, 11b/4/, 11b/9/, 12a/11/, 12b/1/,
40b/8/, 42a/10/, 42b/1/, 42b/4/, 43b/5/,
44a/13/, 47b/5/, 50b/7/, 50b/4/, 51a/7/, 51a/8/,
52b/12/, 52b/7/, 56a/3/, 56a/7/, 62a/9/, 69b/7/,
74a/11/, 74b/5/

d.-dük 12a/7/

d.-dükleri 71b/1/, 71b/1/, 79b/2/,
87a/3/

d.-rler 2a/4/, 2a/5/, 2b/3/, 4b/3/, 5b/7/,
6b/9/, 15a/4/, 15a/5/, 15a/6/, 18a/7/, 18a/8/,
18a/8/, 23a/2/, 26a/6/, 27b/4/, 27b/5/, 27b/7/,
29a/10/, 29a/11/, 29a/13/, 29a/8/, 29a/9/,
29a/9/, 29b/7/, 30a/1/, 30b/5/, 33a/13/, 33b/3/,
34a/10/, 34a/8/, 35b/1/, 39a/3/, 45b/8/,
48a/12/, 48a/13/, 56b/8/, 57b/7/, 59a/8/,
59a/8/, 61a/10/, 61a/11/, 61a/13/, 61a/13/,
61a/8/, 61b/1/, 61b/2/, 61b/4/, 61b/5/, 61b/6/,
61b/7/, 61b/8/, 69b/6/, 70a/1/, 70a/8/, 70b/6/,
70b/7/, 71a/3/, 73a/8/, 74a/4/, 76a/11/,
79a/13/, 79b/1/, 79b/4/, 79b/8/, 80b/5/,
86a/10/, 87a/13/, 87a/3/, 87a/4/, 87a/5/,
87a/7/, 87a/7/

d.-rlerise 39a/8/

d.-yecegümüz 44a/12/

d.-yenün 32a/8/

d.-yü 59a/3/

dib: Kök, dip.

d.+i 80a/10/

d.+in 29b/12/

d.+inde 4b/2/, 49b/13/

d.+indeki 87a/10/

d.+ler 27a/2/, 40b/3/

d.+leri 28b/6/, 49b/5/

d.+lerin 31b/4/

dik-: Dikmek, sabit bir yere tesbit etmek.

d.-e 57b/12/

d.-mekden 46b/1/

dil: Dil; tat alma ve konuşma organı. 37a/6/,
44a/6/, 44a/8/, 50b/8/, 51a/11/, 51a/13/,
58a/2/, 63a/7/, 63a/8/, 63a/9/, 73a/1/

d.+de 49a/9/, 64b/11/

d.+i 3a/3/, 34a/6/, 77a/12/

d.+ünj 50a/12/, 50b/2/, 50b/5/

dile-: Arzu etmek, dilemek.

d. -digen 34a/5/

d.-medügi 10a/8/

d.-e 67b/2/

d.-seler 33a/10/

d.-eler 35b/6/

d.-ye 6a/1/

dir-: Toplamak, biriktirmek.

dilkü: Tilki.

d.-er 19a/7/

d.+ye 77a/11/

direm: *krş.* **dirhem.** 12a/2/, 12a/4/, 36b/4/, 36b/5/, 38a/5/, 50a/1/, 51a/2/, 86b/1/

dilkü daşığı: İtkasarı, sahlep otu. 34a/9/

dimā: (Ar.) Kanlar.

dirhem: (Ar.) Okkanın dörtüyzde biri değerinde bir ağırlık ölçüsü. 5b/8/, 11a/10/,

d.+dan 75b/9/

11a/10/, 11a/11/, 11a/12/, 11a/13/, 11b/2/, 11b/2/, 11b/3/, 11b/5/, 11b/6/, 12a/2/, 12a/3/,

dimāğ: (Ar.) Beyin. 8a/7/, 25b/5/, 42b/10/, 42b/12/, 42b/13/, 43b/10/, 43b/6/, 43b/9/

12a/7/, 12a/8/, 12a/8/, 16b/12/, 16b/12/, 25b/11/, 25b/9/, 25b/9/, 28a/10/, 28a/10/,

d.+a 8a/6/, 25a/12/, 25a/13/, 26a/1/, 26b/1/, 29a/5/, 31a/12/, 32b/3/, 33b/9/, 43b/2/, 63b/4/

28a/11/, 28a/11/, 28a/5/, 28a/5/, 28a/6/, 28a/6/, 28a/7/, 28a/7/, 28a/9/, 28b/11/, 28b/9/,

d.+da 41a/3/, 41b/13/, 41b/4/, 41b/4/,

33b/13/, 34a/10/, 34a/10/, 34a/11/, 34a/12/, 34b/10/, 34b/12/, 34b/2/, 34b/3/, 34b/4/,

42b/12/, 43a/5/, 44a/3/, 44b/8/, 45a/9/, 45b/6/

35a/7/, 35a/8/, 35a/9/, 35b/1/, 35b/1/, 35b/12/, 35b/13/, 35b/13/, 35b/2/, 35b/2/, 35b/4/,

d.+dan 31a/9/, 32a/13/, 48a/11/,

35b/5/, 35b/6/, 35b/7/, 35b/7/, 35b/7/, 35b/8/, 35b/8/, 36a/1/, 36a/13/, 36a/4/, 36a/5/, 36a/5/,

51a/9/, 58b/11/, 68a/2/

36a/6/, 36a/6/, 36a/7/, 36a/8/, 36a/8/, 36a/8/,

d.+ı 2b/11/, 8a/8/, 14b/1/, 15b/8/, 25b/13/, 29a/12/, 29b/1/, 29b/3/, 30a/13/, 30b/7/, 35a/5/, 41a/3/, 42a/12/, 42b/2/, 43b/12/, 43b/8/, 47a/10/, 47a/12/, 47a/4/, 49a/7/

36b/1/, 36b/10/, 36b/11/, 36b/11/, 36b/11/,

d.+larına 43b/11/

36b/12/, 36b/2/, 36b/3/, 36b/3/, 36b/9/, 36b/9/, 37a/1/, 37a/10/, 37a/11/, 37a/12/,

d.+uñ 29b/9/, 31b/1/, 33b/10/, 42b/9/

37a/12/, 37a/2/, 37a/3/, 37a/5/, 37a/6/, 37a/9/, 37b/10/, 37b/11/, 37b/9/, 37b/9/, 38a/1/,

diñlen-: Dinlenmek.

38a/1/, 38a/12/, 38a/12/, 38a/13/, 38a/13/, 38a/4/, 38a/5/, 38a/5/, 38a/6/, 38a/7/, 38a/8/,

38a/8/, 38a/9/, 38a/9/, 38b/1/, 38b/10/,

38b/10/, 38b/11/, 38b/12/, 38b/2/, 38b/2/,
38b/4/, 38b/4/, 38b/5/, 38b/5/, 38b/8/, 38b/9/,
39a/4/, 39a/4/, 39a/4/, 39a/6/, 39a/9/, 39a/9/,
39b/10/, 39b/11/, 39b/11/, 39b/11/, 39b/12/,
39b/13/, 39b/9/, 40a/1/, 40a/10/, 40a/2/,
40a/3/, 40a/4/, 40a/6/, 40a/7/, 40a/7/, 40a/7/,
40a/8/, 40a/8/, 40a/8/, 40b/1/, 41a/12/,
41a/12/, 42b/6/, 43a/4/, 43a/4/, 45a/6/, 46b/8/,
46b/9/, 47a/5/, 47a/5/, 47a/5/, 47a/6/, 47a/6/,
47a/8/, 47b/11/, 47b/11/, 47b/12/, 47b/12/,
47b/12/, 49a/8/, 49a/8/, 49b/4/, 50a/2/, 50a/2/,
50a/3/, 50a/3/, 50a/4/, 51a/2/, 51a/3/, 51a/3/,
54b/10/, 58a/7/, 59b/11/, 59b/11/, 59b/12/,
59b/13/, 60a/1/, 60a/2/, 61a/1/, 64a/1/, 66a/7/,
66a/7/, 66a/8/, 66a/8/, 68a/12/, 68a/12/,
71b/10/, 71b/10/, 71b/10/, 71b/9/, 72b/9/,
73b/1/, 73b/8/, 74a/2/, 74a/2/, 74a/3/, 74a/4/,
76b/4/, 83b/12/, 86a/13/, 86b/1/, 86b/2/,
86b/2/, 86b/3/, 86b/4/, 86b/4/, 87b/10/,
87b/11/, 87b/12/, 87b/12/, 87b/13/, 87b/13/,
88a/12/, 88a/12/, 88a/6/, 88b/1/

d.+den 24a/12/, 24b/1/, 34b/13/

d.+dür 27a/13/, 34a/4/

d.+e 24a/12/, 24b/1/, 31b/11/, 34b/13/

d.+in 28b/12/, 29b/6/, 87b/6/

d.+ün 40b/1/

dirhemlük: (Ar.+T.) Dirhemlik. 40a/6/

diril-: Dirilmek, iyileşmek.

d.-e 69a/8/, 86b/9/

diş: Diş. 49b/13/, 49b/4/, 50a/8/

d.+e 22a/2/, 25b/1/, 50a/9/

d.+i 50a/11/, 50a/11/, 50a/7/

d.+ile 50a/10/

d.+ler 66a/12/

d.+lere 49b/10/

d.+lerini 19a/5/

diş ağrısı: Diş bölgesinde oluşan hastalıktan meydana gelen ağrı. 49b/6/

d.+na 50a/1/, 50b/6/, 51a/8/

d.+nuş 50a/4/

ditre-: Titremek.

d.-mege 9b/3/

d.-mek 9b/13/

d.-r 77b/2/

d.-ye 81a/13/

d.-yüb 60a/9/

ditret- (d): Titretmek.

d.-megile 63a/10/

d.-mek 66a/11/, 66a/12/

d.-meye 62a/10/

d.-ür 63a/10/, 63b/3/, 63b/3/

divār: (Far.) Duvar.

d.+lar 5a/2/

diz: Diz. 9b/11/

d.+in 57b/12/

doğ-: Dünyaya gelmek.

d.-an 10a/10/

doğra-: Keserek parçalamak veya elle küçük parçalara ayırmak.

d.-mağ 30b/8/

d.-yalar 25b/8/

doğu: Güneşin doğduğu ana yön, gün doğusu, şark, maşrıq, batı karşıtı.

d.+sı 5a/5/

d.+sıla 5a/4/

doğur-: Yavru dünyaya getirmek, doğum yapmak.

d.-maz 10a/7/

doğın-: *krş. doğun-*.

d.-mağ 75a/3/

d.-mağdan 47b/9/

dokun-: Dokunmak, rahatsız etmek.

d.-a 3b/11/, 66a/12/

d.-ur 5a/3/

dög-: Dövmek, ezmek.

d.-düklerinden 33a/3/

d.-ecegin 73a/9/

d.-eler 34a/11/, 34b/12/, 34b/4/,
35a/4/, 35a/9/, 36a/9/, 37a/5/, 37b/10/,
39a/12/, 39b/11/, 39b/4/, 40a/3/, 40a/9/,
40b/4/, 47b/13/, 49b/4/, 59b/13/, 60a/1/,
64a/4/, 68a/12/, 74a/4/, 87b/6/, 88a/13/,
88a/5/, 88a/8/, 88b/2/

d.-icek 30a/9/

d.-medin 12a/9/, 59b/6/

d.-meyeler 59b/13/, 60a/1/

d.-üb 26a/2/, 26b/13/, 28a/12/, 36a/1/,
36b/6/, 40b/10/, 40b/12/, 55a/10/, 55b/7/,
59b/5/, 59b/6/, 60b/1/, 60b/1/, 64b/13/,
66a/4/, 66a/9/, 73a/9/, 83b/13/, 84a/6/, 86b/8/,
87a/6/, 87a/8/, 88a/3/

dögil-: *krş. dögül-*.

d.-ecegin 37a/5/

d.-miş 8b/5/, 12a/2/, 12a/3/, 17a/4/

dögül-: Dövülmek, ezilmek.

d.-miş 11a/12/, 12a/4/, 12a/8/,
15a/13/, 16b/12/, 16b/5/, 16b/6/, 17a/3/,
17a/4/, 28a/5/, 30b/8/, 33b/13/, 33b/13/,
34b/11/, 34b/11/, 36b/10/, 37b/10/, 38a/4/,
38a/5/, 38a/9/, 38b/1/, 38b/8/, 39a/10/, 39a/4/,
39a/9/, 47b/10/, 59a/12/, 60a/3/, 86a/13/,
86b/1/, 86b/1/

dök-: Dökmek.

d.-eler 48a/5/, 67a/4/

d.-mek 43a/4/

dökil-: *krş.* **dökül-.**

d.-mekdür 61a/7/

d.-miş 68a/7/

d.-ür 2a/6/, 74a/8/, 74a/13/, 74b/8/,
81a/8/

d.-ürse 60a/8/

dökin-: *krş.* **dökün-.**

d.-e 9a/11/

d.-ecek 11b/3/, 35b/3/

dökül-: Dökülmek.

d.-e 41b/2/

d.-miş 68a/3/

d.-se 68a/9/

dökün-: Kendi üstüne dökmek.

d.-mişdür 40b/7/

dön-: Dönmek.

d.-eler 8a/2/

d.-er 21a/5/, 23b/8/, 80b/1/

d.-ince 15a/2/

d.-üb 83a/2/

dörder: Dört sayısının üleştirme sayı sıfatı.

36a/13/, 37b/9/, 38b/9/, 39a/3/, 39b/10/,
40a/1/, 72b/9/

dördünci: Dört sayısının sıra sıfatı, sırada
üçüncüden sonra gelen. 17b/7/, 18a/3/,

25a/11/, 29a/11/, 29b/5/, 79a/6/, 85b/10/

d.+de 17b/10/

dört(d): Dört sayısının adı. 2a/5/, 12a/3/,

12a/4/, 14b/10/, 31b/13/, 31b/13/, 35b/1/,
36a/5/, 36b/10/, 38a/12/, 38a/13/, 38a/13/,
40a/6/, 45a/6/, 47a/4/, 63a/11/, 66a/10/,
75a/12/, 87b/13/

d.+de 65a/9/

döşe-: Bir tabanı, tahta, karo, mermer vb. yapı
gereçleriyle kaplamak.

d.-yeler 5b/5/

döşek(g): Yatak.

d.+inden 19a/2/

du'ā: (Ar.) Tanrı'ya yalvarma, yakarış.

d.+lar 1b/7/

dur-: Durmak.

d.-a 79b/11/

d.-duğundan 83a/4/

d.-mamış 13a/13/

dut-: Tutmak.

d.-a 13b/8/
d.-alar 16b/5/, 37a/6/, 40b/6/, 41b/12/
d.-an 66b/3/
d.-ar 26a/8/, 50b/10/, 61a/10/, 61b/5/,
63a/10/, 65a/13/
d.-ıcağ 65a/13/, 66a/11/, 70b/13/
d.-mağ 11a/2/, 49b/13/, 71b/7/,
81b/1/, 81b/12/
d.-mağdan 47b/3/
d.-mamağ 44b/8/, 81a/10/
d.-maz 61a/10/
d.-ub 11b/6/, 82a/4/

dutıl-: *krş. dutul-*

d.-sa 81b/4/
d.-ub 83b/2/
d.-ur 77b/9/

dutul-: Tutulmak.

d.-u 80b/9/

duvvār: (Ar.) Baş dönmesi. 45b/5/

dübür: (Ar.) Kıç, makat.

d.+e 32b/1/

dükeli: Hep, hepsi, bütün. 17a/11/, 17b/6/,
20a/12/, 20b/11/, 20b/8/, 25b/8/, 26a/6/,
26b/7/, 27a/7/, 30a/6/, 34a/2/, 35b/10/,

43b/12/, 44a/4/, 45a/8/, 46a/11/, 47a/2/,
49b/2/, 56a/10/, 56b/3/, 57b/7/, 59a/5/, 60a/6/,
62a/12/, 64a/11/, 64b/3/, 68b/3/, 69b/12/,
75b/5/, 77a/8/, 77b/3/, 81b/2/, 84b/3/

d.+n 43a/12/, 87a/1/

d.+si 70a/9/

dün: Bugünden bir önceki gün. 35a/11/,
36a/10/

dürrac: (Ar.) Keklik cinsinden bir kuş, çil
kuşu, turaç kuşu. 84a/10/

dürrac eti: (Ar.+T.) Keklik eti. 5b/10/, 21a/1/,
58b/1/

dürt-: Sürme; ilaç, merhem ve benzeri şeyleri
sürme.

d.-e 77a/6/

d.-eler 16b/10/, 17a/8/, 41b/11/,
41b/11/, 41b/2/, 42a/6/, 44b/2/, 45a/4/, 48a/2/,
53a/5/, 54b/13/, 57a/6/, 61a/4/, 66a/3/,
73a/10/, 73a/11/, 73a/5/, 73a/6/, 74a/6/,
75b/2/

d.-er 61b/3/

d.-icek 86b/10/, 86b/11/

d.-megile 43b/8/

d.-mek 55a/11/, 60b/3/, 69b/11/,
76a/1/, 87a/1/, 87a/1/

d.-mekden 46b/4/

d.-mekdür 45b/5/, 49b/10/, 50b/13/,
53b/9/, 75b/4/, 75b/5/

d.-megile 74b/4/

d.-memek 44a/2/

d.-üb 17a/9/

dürtin-: Dürtünmek, sürmek.

d.-üb 74a/7/

dürüst: (Far.) Sözünde ve davranışlarında
doğruluktan ayrılmayan, doğru(kimse). 1b/5/

düş: Uyurken zihinde beliren olayların,
düşüncelerin bütünü, rüya.

d.+de 3a/13/, 3a/3/, 3a/6/, 3a/9/

d.+ler 3a/13/

düş-: Düşmek.

d.-en 47b/5/

d.-er 73a/13/, 74a/8/

d.-erse 47a/12/

d.-icek 80b/11/

d.-mek 75a/3/

d.-mekden 47b/9/

d.-üb 76a/5/

düşenbe: (Far.) İkinci gün. 14b/7/

düşir-: *krş.* **düşür-**.

d.-ür 87b/3/

düşmân: (Far.) Birinin kötülüğünü isteyen,
ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan
kimse, yağı, hasım, antagonist, dost karşıtı.

d.+ıdur 31b/9/

düşür-: Düşürmek.

d.-ür 86b/11/, 86b/8/

dütün: Duman. 4b/13/

d.+den 46a/12/, 52b/10/, 52b/8/

düz: Yatay durumda olan, eğik ve dik
olmayan. 5a/3/, 18b/3/

düzey: Seviye. 4a/3/

-E-

ebemgümece toḥ(ı)m: (T.+Far.) Mor çiçekli
otsu bir bitkinin tohumu. (*malva sylvestris*)
38b/8/

e.t.+ın 39a/1/

eczā: (Ar.) Cüzler, parçalar, kısımlar.

e. + i 1b/3/

edviye: (Ar.) İlaç, ilaçlar. 34a/1/, 34b/4/,
81b/11/, 88a/5/

e.+den 59b/5/

e.+i 88a/3/, 88a/5/

e.+sinden 82a

e.+yile 81b/8/

e.++imüfrede.i 79a/8/

e.++imüfredei 86b/7/

edviyye: *krş. edviye.*

e.++imüfrede 29a/6/

e.++imüfrede.nün 33b/4/

e.++imürekkebe 33b/3/

e.+den 28b/5/

e.+ler 19a/9/

e.+nüñ 28b/5/

e.+yile 69b/7/

ef'âl: (Ar.) Fiiller, işler, ameller. 81a/13/

ef'î yılan: (Ar.+T.) Bir yılan çeşidi.

e.+lar 77a/9/

efsentîn: (Yun.) Pelin, acı yavşan. (*artemisia absinthum*) 66a/4/

efîmûn: (Yun.) Gelin saç denilen bitki, serent, bağboğan. (*cuscuta epithimum*) 29b/1/, 34b/11/, 36b/5/, 78a/8/

e.+ıla 45a/6/, 72b/8/

e.+uñ 29b/3/

efvâh-ı 'urûk: (Ar.) Bir damar ismi. 81a/8/, 81b/1/, 81b/4/, 85b/12/, 86a/1/, 86a/7/, 87b/9/

eger: (Far.) Eğer. 1b/2/, 3b/10/, 3b/12/, 3b/13/, 3b/13/, 3b/5/, 3b/6/, 3b/6/, 3b/8/, 3b/9/, 4a/1/, 4a/13/, 4a/2/, 4a/3/, 4a/4/, 4a/5/, 4a/6/, 4a/6/, 4a/7/, 4b/4/, 4b/5/, 4b/6/, 4b/7/, 4b/8/, 7a/3/, 7a/4/, 7b/12/, 8a/13/, 8b/5/, 8b/6/, 11a/9/, 12a/1/, 12a/9/, 12b/3/susuzlug.a, 13a/6/, 13a/7/, 13b/1/, 13b/3/, 13b/3/, 13b/4/, 13b/4/, 14a/7/, 14a/9/, 15a/5/, 16a/10/, 16b/1/, 16b/10/, 16b/11/, 16b/11/, 16b/12/, 16b/3/, 16b/4/, 16b/7/, 17a/5/, 17a/7/, 18a/5/, 18a/5/, 18b/9/, 19a/2/, 19a/5/, 25b/10/, 27b/4/, 27b/5/, 27b/7/, 28b/1/, 28b/4/, 29a/10/, 29a/8/, 29a/9/, 29a/9/, 33a/9/, 35a/10/, 36a/2/, 37a/7/, 38a/2/, 40b/7/, 40b/7/, 41a/11/, 41b/3/, 42b/6/, 42b/8/, 43b/2/, 44a/11/, 44a/7/, 44a/9/, 44b/9/, 45a/13/, 45b/1/, 46b/12/, 46b/8/, 47a/12/, 47a/8/, 47b/4/, 47b/7/, 47b/8/, 48a/12/, 49a/11/, 49a/7/, 49b/1/, 49b/10/, 49b/6/, 50a/11/, 50b/2/, 50b/5/, 50b/8/, 51a/11/, 51a/12/, 51a/13/, 51b/11/, 51b/12/, 52a/11/, 52a/13/, 52b/12/, 52b/6/, 53a/3/, 54b/13/, 54b/3/, 54b/4/, 55b/1/, 56a/11/, 56b/11/, 56b/12/, 56b/13/, 56b/7/, 57a/4/, 57b/12/, 57b/6/, 58a/12/, 58a/5/, 58a/7/, 58a/8/, 58b/2/, 59a/1/, 59a/7/, 59b/6/, 59b/9/, 60a/7/, 61a/11/, 61a/13/, 61a/13/, 61a/9/, 61b/2/, 61b/3/, 61b/3/, 61b/4/, 61b/5/, 61b/6/, 61b/7/, 62b/7/, 62b/7/, 63a/10/, 63a/3/, 63a/8/, 63a/9/, 63b/13/, 63b/4/, 64a/1/, 64a/2/, 65a/5/

65a/9/, 65b/13/, 66b/4/, 67b/10/, 67b/9/,
68a/1/, 68a/6/, 70a/6/, 71b/13/, 72a/1/,
72a/12/, 72a/6/, 72b/1/, 72b/10/, 73a/13/,
73b/1/, 73b/11/, 74b/2/, 74b/4/, 75a/1/,
75a/11/, 75b/7/, 76a/1/, 76b/11/, 76b/2/,
76b/5/, 76b/7/, 77a/2/, 77b/13/, 77b/13/,
78a/13/, 78a/13/, 78a/2/, 78a/4/, 80a/5/,
80b/12/, 80b/5/, 80b/6/, 80b/9/, 81a/2/,
81a/2/, 82b/5/, 83b/10/, 84a/3/, 84a/8/, 84a/9/,
85a/8/, 88a/11/

e.+çi 42b/7/

egil-: Eğilmek.

e.-mek 19a/3/

e.-ür 77a/13/

egle-: Oyalamak.

e.-mek 3a/5/

eglen-: Oyalanmak.

e.-meyeler 6a/3/

e.-ür 63a/13/

ek-: Serpmek.

e.-icek 87a/6/, 87a/9/

ekhal: (Ar.+T) Ortadamar, kolun iç
tarafındaki ana damar.15a/6/

eklilü'l-melik: (Ar.) Koçboynuzu bitkisi.
39a/3/

ekşer: (Ar.) Çoğunlukla, genellikle. 10a/1/,
27a/12/, 27b/1/, 32a/8/, 52a/4/, 56b/4/, 63b/1/,
65a/13/, 66b/2/, 67b/6/, 70a/10/, 70a/9/,
79b/8/, 80a/13/, 80b/7/, 81a/8/, 82b/9/

e.+i

e.+i 68b/10/, 77b/11/

e.+ine 5a/5/

ekşerî: (Ar.) Genellikle.

e.+nün 83a/1/

eksil-: Eksilmek.

e.-düginden 63b/6/

e.-mege 81a/11/

eksük: Bir bölümü olmayan, noksan,
natamam. 7b/12/, 80a/1/

e.+dür 26b/10/

ekşi: Sirke veya limon tadında olan. 5a/9/,
5b/2/, 5b/3/, 5b/4/, 6a/13/, 6a/9/, 6b/10/,
22a/12/, 22a/4/, 29a/4/, 38a/11/, 38a/2/,
40a/3/, 41b/1/, 46b/4/, 50b/1/, 51b/8/,
52b/10/, 53a/8/, 56a/5/, 56a/5/, 56b/3/, 57a/3/,
59b/9/, 60a/6/, 60b/8/, 62b/13/, 72a/13/,
73a/2/, 74b/3/, 76b/1/, 84b/5/, 85a/3/, 85a/6/

e.+lerden 14a/6/, 52b/1/, 71b/11/,
85a/10/

e.+nin 6a/13/

e.+si 22b/11/, 22b/4/, 22b/9/, 23a/3/,
59a/13/

e.+sin 22b/1/

ekşi-: Ekşi duruma gelmek.

e.-mek 56a/2/

e.-mekdür 55a/13/

e.-meye 27a/9/

ekşi anār şuyı: (T.+Far.+T.) Ekşi nar suyu.

62b/6/, 69a/5/, 76b/5/

e.a.ş.+la 28a/2/, 64a/9/

ekşi elma şuyı: Ekşi elma suyu. 50b/1/

ekşi erük: Ekşi erik. 41b/1/

ekşi erük aşı: Ekşi erik yemeği. 62b/13/

ekşilik(g): Ekşi olma durumu.

e.+in 85a/8/

ekşi nārdānk: (T.+Far.) Ekşi nar suyu. 62b/13/

ekşirek: Tadı ekşiyi andıran. 27b/2/

ekşi tüt şekeri: (T.+Far.+T.) Ekşi dut şekeri.

e.t.ş.+le 41a/13/

ekşüs: (Far.) Bağ sarmaşığı. 66a/8/

el: El. 18b/7/, 75b/2/, 76b/10/

e.+de 31b/8/, 32a/12/, 33b/1/

e.+i 44a/1/

e.+ile 40b/12/, 57b/12/

e.+in 16b/13/, 43a/10/, 44b/4/, 72a/11/

e.+ine 17a/9/

e.+lerin 18b/13/, 19a/1/, 19a/6/

elbette: (Ar.) Her hâlde, şüphesiz, kuşkusuz,
elbet. 63b/1/, 78a/11/

ele-: Elek yardımıyla ayıklamak veya incesini
kabasından ayırmak, elekten geçirmek.

e.-yeler 34b/12/, 34b/4/, 39b/11/,
87b/6/, 88a/13/

e.-yüb 88a/3/

elek: Taneli veya un gibi toz durumunda olan
şeyleri yabancı maddelerden ayıklamak veya
inicesini kabasından ayırmak için kullanılan,
tahta bir kasnak ve tek tarafa gerilmiş,
gözenekli tel, kıl, bez vb.nden oluşan araç.
88a/7/

e.+den 12a/10/, 12a/9/, 33b/1/

elen-: Eleme işine konu olmak veya eleme işi
yapılmak.

e.-e 33b/1/

e.-medük 19b/2/

e.-miş 33b/13/, 39a/9/

elli: Kırk dokuzdan sonra gelen sayının adı.
25b/9/, 35b/7/, 86a/13/

elma: Beyaz veya pembe çiçekli, dikensiz bir ağaç ve meyvesi. (*malus sylvestris*) 5b/4/, 6a/7/, 8b/6/, 13b/5/, 14a/9/, 16a/4/, 22b/4/, 22b/6/, 26b/12/, 32a/1/, 43a/9/, 45a/2/, 54a/13/, 54b/1/, 55a/9/, 56b/3/, 59a/13/, 65a/3/, 85a/3/

e.+nuḡ 31b/12/

elma aşı: Elmadan yapılan bir yemek çeşiti. 85a/6/

e.a.+n 54b/1/

elma şuyı: Elma suyu. 76b/5/

em-: Dudak, dil ve soluk yardımıyla bir şeyi içine çekmek, somurmak.

e.-er 5b/9/, 5b/9/, 20b/8/, 72a/12/

em' ā: (Ar.) Bağırsaklar.

e.+da 86a/1/

e.+ya 85b/12/, 86a/4/

em' ā-yı diḡāk: (Ar.) İnce bağırsak.

e.d.+da 80b/7/

em' ā-yı ḡilāz: (Ar.) Kalın bağırsak.

e.ḡ.+da 80b/5/

emlec: (Ar.) Amlac otu. (*emblica officinalis*) 33b/13/, 34a/7/, 34b/10/, 88a/11/

e.+i 85b/8/

emr-i ' āliye: (Ar.) Büyük zâtınızın emri.

e.'a.+ye 79a/2/

emrāz-ı bārid: (Ar.) Soğuktan kaynaklanan hastalıklar.

e.b.+e 26b/3/

emrāz-ı ḡārre: (Ar.) Sıcaktan kaynaklanan hastalıklar.

e.ḡ.+ye 26b/2/

emrūḡ: (Far.) Armut. (*Pirus communis*). 5b/4/, 6a/7/, 22b/11/, 41a/13/, 43a/9/, 45a/2/, 54a/13/, 55a/9/, 56b/3/, 59a/13/, 65a/3/, 85a/3/

emzice' -i bārid: (Ar.) Soğuk mizaçlı.

e.b.+e 26b/3/

emzice' -i ḡārre: (Ar.) Sıcak mizaçlı.

e.ḡ.+ye 26b/3/

encīr: (Far.) İncir. (*Ficus carica*) 5a/1/, 5b/11/, 6a/5/, 21b/7/, 36b/2/, 37a/9/, 39a/5/, 50a/9/, 52a/5/, 52b/7/, 53a/7/, 68a/11/

e.+den 84b/13/

e.+ler 21b/7/

encübār: (Ar.) Beşparmak otu. (*potentilla erecta*) 87a/8/, 87b/13/, 87b/4/

encübār şarābı: (Ar.) Beşparmak otu şarabı.

e.ş.+la 87b/7/

encübār şerbeti: (Ar.) Beşparmak otu şerbeti.
85b/11/

endîşe: (Far.) Korku, düşünce, merak, keder,
kuruntu.

e.+ler 44b/7/

eñek: Çene, çene kemiği. 50b/13/

eñir: Tavşan kirazı. (*ruscus aculeatus*)
30a/11/, 36a/8/, 36b/1/, 37a/11/, 39a/4/,
52a/5/

eñse: Boynun arkası.

e.+den 46a/5/, 49a/10/, 51b/11/

envā‘: (Ar.) Çeşitler, türler.

e.+ına 49b/2/

e.+ında 46a/12/

er: Erkek.

e.+ün 10a/11/

er-: Erişmek.

e.-mek 62a/4/

ercüvānī: (Ar.) Eflatun rengi. 79b/1/

eri-: Erimek.

e.-yicek 39b/6/

erik şuyı: Erik suyu. 70b/10/

e.ş.+nda 54b/4/

erlik(g): Erkeklik, erkeklik gücü, cinsellik.

e.+i 10a/12/, 19b/9/, 29a/1/, 30b/1/,
31a/3/

erük(g): Gülgillerden beyaz çiçekli bir ağaç
türü ve meyvesi. (*prunus domestica*) 6a/6/,
6b/2/, 8b/2/, 10b/7/, 15b/3/, 22b/13/, 34b/2/,
45a/2/, 47a/2/, 64a/7/, 70b/12/, 84b/11/,
84b/5/

e.+i 46b/8/

e.+ile 45a/1/

erük aşı: Erik aşı. 62b/5/, 72b/11/

erük şuyı: *krş.* erik şuyı.

e.ş.+n 77a/2/

e.ş.+ndan 65b/8/

es-: Hava bir yönden bir yöne akmak, rüzgâr
olmak.

e.-üb 46b/11/

esbab: (Ar.) Sebebler. Bir şeye vâsita olanlar,
sebeb olanlar.

e.+ın 79a/11/

eşer: (Ar.) İz, işaret, im. 29a/7/, 29a/8/

e.+i 29a/8/, 72b/3/, 81a/11/

eski: Şimdikinden önce olan , geçmiş,
mukaddem. 8b/8/, 10b/8/, 49a/8/, 49a/9/,
69b/11/

e.+si 23a/6/, 24a/7/

eski peynir: Eski peynir. 60a/4/

esni-: Uykulu, sıkıntılı veya yorgunluk duyulan bir anda ağzı genişçe açarak soluk alıp vermek.

e.-mek 2b/13/

esri-: Sarhoş olma.

e.-mekden 46b/1/, 85b/1/

esrük: Sarhoş. 77a/13/

eşek: Binek hayvanı. 48a/3/, 76a/11/

eşek tezeği: Eşek dışkısı.

e.t.+n 17a/1/

eşil-: Oyulmak.

e.-düginden 68b/5/

eşribe: (Ar.) İçilecek şeyler, şerablar. 81b/11/

eşyā: (Ar.) Türlü amaçlarla kullanılan, insan yapısı, taşınabilir cansız nesnelere. 4a/9/

et: Kasaplık hayvanlardan sağlanan kaslardan oluşmuş besin maddesi. 2a/9/, 6b/3/, 10b/1/, 16a/1/, 16a/6/, 26b/7/, 41a/10/, 42a/11/, 42b/7/, 42b/7/, 42b/8/, 48a/10/, 48a/11/, 48a/6/, 48a/9/, 48b/13/, 49a/4/, 50a/5/, 62b/5/, 63a/1/, 68a/1/, 69a/6/, 70a/13/, 75a/12/, 77a/5/

e.+i 5b/2/, 6b/8/, 6b/8/, 20b/12/, 20b/12/, 44b/5/, 85a/9/

e.+ile 26b/7/

e.+in 58a/10/, 58b/2/

e.+inden 84b/3/

e.+ler 20a/11/, 20a/12/, 20b/11/, 47a/2/

e.+lerinden 11b/10/

e.+lerüñ 20a/11/, 20b/8/

e.+üñ 15b/11/

etmek(g): Ekmek. 16a/5/, 19a/13/, 19b/2/, 49b/13/, 58a/4/, 67a/2/, 78a/1/, 85b/5/

e.+i 5b/9/, 19b/3/, 19b/5/, 85b/3/

e.+idür 19a/11/

e.+lerüñ 19a/11/

e.+üñ 85b/5/

eṭrāf: (Ar.) Yanlar, taraflar.

e.+ın 16a/13/, 16b/9/, 17a/2/

et şuyı: Et suyu.

e.ş.+la 26a/6/

ev: Ev. 5b/5/

e.+de 46b/11/

e.+e 5a/5/

e.+i 41a/6/, 65a/3/

e.+ile 48a/1/

e.+in 17a/3/, 47b/9/, 87a/9/, 87a/9/
e.+ün 5a/4/, 5a/5/
evenk: Darmadağınık, karışık. 21b/10/
evkāt: (Ar.) Vakitler. 5b/7/, 45a/7/, 66b/8/,
79b/8/, 80b/1/, 80b/8/, 84b/13/
evrām: (Ar.) Şişler, urlar, veremler.
e.+uñ 67a/12/
evvel: (Ar.) Birinci, ilk. 2a/2/, 2a/2/, 2a/3/,
4a/13/, 4a/9/, 4b/11/, 6a/4/, 7b/13/, 12b/11/,
14b/7/, 19a/10/, 19b/13/, 19b/5/, 19b/6/,
19b/8/, 20a/3/, 20a/7/, 21b/1/, 27a/3/, 27b/11/,
27b/7/, 28b/2/, 29b/8/, 30a/6/, 30b/2/,
33b/13/, 35b/10/, 44a/6/, 47a/8/, 51b/2/,
51b/3/, 53b/2/, 54a/2/, 59a/5/, 62a/10/,
63a/10/, 63a/8/, 63b/2/, 63b/7/, 65b/10/,
65b/3/, 66a/11/, 68a/3/, 68b/11/, 69b/2/,
70a/4/, 70b/9/, 71a/10/, 71b/4/, 71b/6/, 72a/3/,
72b/7/, 74b/10/, 75a/4/, 77a/6/, 78a/4/, 78b/3/,
79a/10/, 79a/3/, 80b/1/, 80b/6/, 80b/7/, 88a/1/
e.+den 62a/12/
e.+inde 48b/11/
e.+kiden 82b/12/
eyegü: Kaburga. 24a/11/, 58a/1/
e.+ler 53a/12/
eyi: İyi.
e.+dür 78b/1/

eyle-: Etmek, yapmak.
e.-dügi
ishāl eyle- 86b/5/
e.-dügümüz
zıkr eyle- 88a/8/
e.-dük
zıkr eyle- 82b/6/, 85b/9/
e.-düklerince
mu'ālece eyle- 18b/4/
e.-medin
ķabz eyle- 60b/5/
'amel eyle- 13a/7/
sirāyet eyle- 76b/10/
e.-medise
zā'if eyle- 48a/9/
e.-mege
hāzm eyle- 64b/1/
ħušk-bend eyle- 75b/1/
e.-mek 13a/1/, 15a/8/, 28b/4/, 84b/11/
alcaķ eyle- 49a/1/
buħūr eyle- 87b/1/
cem' eyle- 67a/12/
cimā' eyle- 9b/12/

def eyle- 8a/13/, 16a/9/

faşd eyle- 68b/13/

fikirler eyle- 3a/12/, 42b/10/, 46b/10/, 62a/4/

ḥacāmat eyle- 74b/6/, 76a/2/, 80b/11/

hareket eyle- 7b/1/, 7b/3/, 7b/6/, 10b/5/,
44a/10/, 55b/2/

ḥuḳne eyle- 15a/8/, 15a/12/

iḥsās eyle- 41b/5/

iḥtirāz eyle- 48b/2/, 48b/12/, 50a/11/

ishāl eyle- 50b/3/

iskāṭ eyle- 82b/8/

istincā eyle- 13b/12/

istincā eyle- 82a/3/, 82a/9/

isti' māl eyle- 74b/10/

mażmaża eyle- 49b/1/, 49b/9/, 49b/12/,
50b/7/

perhīz eyle- 43a/2/, 44b/5/, 69b/10/,
74a/11/, 74b/11/, 84b/9/, 85b/2/

riyāzet eyle- 82b/3/

taḥayyül eyle- 18b/8/

taḳviyet eyle- 15b/9/

tedbīr eyle- 56a/13/, 76a/5/

telyīn eyle- 5a/12/, 44a/3/, 46b/7/, 50b/1/,
50b/6/, 52a/1/, 53b/8/, 55a/2/, 55a/2/, 60b/2/,
62b/12/, 65b/4/, 67b/8/, 69a/1/, 69b/4/

tenāvül eyle- 42a/11/

yaḳu eyle- 69a/8/

ziyān eyle- 41a/5/

e.-mekden

buḥrān eyle- 47b/7/, 58b/12/

def eyle- 58b/12/

faşd eyle- 80b/13/

perhīz eyle- 61b/11/

e.-mekdür

buḥrān eyle- 62b/11/

endişeler eyle- 44b/7/

fāyide eyle- 41a/5/, 42a/1/

fikirler eyle- 45a/11/

ḥuḳne eyle- 15b/5/

iḥtirāz eyle- 65b/4/

ishāl eyle- 42b/1/, 42b/5/, 42b/12/, 43a/7/,
50b/9/, 65b/3/

issi eyle- 15b/3/

istifrāg eyle- 66b/6/

isti' māl eyle- 74a/12/

ḳabz eyle- 15b/1/

*maẓmaẓa eyle- 50b/2/, 50b/4/, 51a/5/,
51a/8/,75b/10/*

tedbīr eyle- 56a/7/

telyīn eyle- 42a/9/, 43a/7/,43b/12/

tenkıye eyle- 74b/2/

tılā eyle- 51a/7/

zāyil eyle- 62b/1/

ziyān eyle- 41b/6/, 58a/2/

e.-megile

ħuķne eyle- 45a/5/, 75a/6/

e.-meklik

ħareket eyle- 13a/11/

e.-memek

cimā^ç eyle- 68b/4/

faşd eyle- 81a/1/

ħareket eyle- 7b/7/, 10b/2/

ħicāmat eyle- 15a/8/

men^ç eyle- 16a/10/

terk eyle- 8a/11/

e.-mese

çamel eyle- 14a/9/

ziyān eyle- 29a/9/

e.-meye

eşer eyle- 29a/7/

ğaflet eyle- 1b/8/

istincā eyle- 13b/11/

ķabz eyle- 83b/7/, 86a/3/

te³ħīr eyle- 6a/1/

zaħmet eyle- 83a/4/

ziyān eyle- 22b/1/

e.-meyecek

ķabz eyle- 27a/5/

e.-meyeler

baş eyle- 78a/10/

cimā^ç eyle- 5a/13/

ħab eyle- 78a/5/

ħabı eyle- 82b/5/

ħareket eyle- 6a/3/, 13a/11/

ķaıç eyle- 59a/2/

şakīl eyle- 6a/1/

e.-meyen

fāyide eyle- 60a/2/

e.-meyüb

ħareket eyle- 43b/13/

e.-mez

buhṛāna eyle- 26b/4/

ķabz eyle- 85b/13/

‘avdet eyle- 82b/5/

südde eyle- 9a/8/

ziyān eyle- 32b/10/, 77a/9/, 85a/1/

e.-mezler

buħrāna eyle- 18a/9/

e.-mezlerise

ħuķne eyle- 46b/8/

e.-mezlerse

ħab eyle- 37a/7/

e.-miş

‘aķd eyle-39b/1/

e.-nmiş

perverde eyle- 40b/8/

e.-r

aruķ eyle- 6a/12/

aruķ eyle- 9a/8/

*az eyle- 10a/2/, 23b/1/, 24b/2/, 29a/1/,
31a/12/*

belid eyle- 7b/8/

belid eyle- 8a/11/

ķoķ eyle- 2b/12/

*delālet eyle- 3b/6/, 3b/6/, 3b/8/, 3b/9/, 3b/10/,
3b/11/, 3b/12/, 3b/13/, 3b/13/, 4a/1/, 4a/2/,
4a/3/, 4a/4/, 4a/5/, 4a/6/, 4a/6/, 4a/7/, 4a/8/,
4b/10/, 4b/10/, 4b/11/, 4b/4/, 4b/5/, 4b/6/,
4b/7/, 4b/8/, 4b/9/, 14a/8/, 18b/10/, 18b/12/,
18b/7/, 18b/9/, 19a/6/*

eyü eyle- 3b/5/

*ferah eyle- 9a/12/, 9b/8/, 29a/12/, 30a/5/,
30b/13/*

ģuşşalu eyle- 9a/2/

ħafif eyle- 7b/3/

*ħazm eyle- 8a/3/, 24a/10/, 24b/13/, 25a/8/,
25a/12/, 25b/2/, 29a/1/, 31a/11/, 34a/6/*

ķabz eyle- 6a/7/

kāhel eyle- 8a/10/

*ķat‘ eyle- 8b/10/, 13a/8/, 13a/10/, 22a/5/,
82a/10/, 85b/12/, 86a/7/, 86a/8/, 86a/8/,
86a/9/, 86b/8/*

ķavī eyle- 2b/12/

ķavī eyle- 8a/5/, 8a/8/, 9a/11/

ķızıl eyle- 7b/4/

mükedder eyle- 2b/11/, 2b/11/

nerm eyle- 6a/5/

sāķıt eyle- 6a/13/

sāķıt eyle- 9b/12/, 30b/3/, 31b/10/

şaru eyle- 4a/11/

südde eyle- 9a/6/, 19b/1/, 26a/11/, 26b/5/,
26b/10/, 32a/3/

süst eyle- 6a/11/, 9a/2/

tahlîl eyle- 2b/10/

tahlîl eyle- 7b/9/, 8b/12/, 9b/3/

ter eyle- 6b/7/

yeşil eyle- 4a/11/

yumuşak eyle- 7b/4/

zâ^ç if eyle- 2b/10/, 2b/11/, 2b/12/

zâ^ç if eyle- 7b/7/, 7b/7/, 8a/10/, 8b/10/, 9b/13/

zâyîl eyle- 9b/9/

ziyân eyle- 7b/6/, 8b/13/, 9b/13/, 20b/4/,
22b/11/, 23a/5/, 10a/9/, 10a/12/, 13a/8/,
13a/12/, 23b/2/, 23b/7/, 23b/10/, 25a/1/,
29a/1/, 29b/11/, 30b/1/, 31a/3/, 31a/12/,
31b/7/, 32b/1/, 33a/5/

e.-rise

hareket eyle- 3b/6/

e.-rler

tevâzu^ç eyle- 77b/4/

e.-rlerise

de^ç fâ eyle- 28b/4/

e.-rse

hareket eyle- 3b/10/, 3b/11/, 3b/4/, 3b/5/

zağmet eyle- 84b/10/

e.-se

amel eyle- 14a/11/

eşer eyle- 29a/8/

zağmet eyle- 81b/13/

zâ^ç if eyle- 48a/11/

ziyân eyle- 29a/10/

e.-seler

cimâ^ç eyle- 9b/11/

isti^ç māl eyle- 31a/10/, 31a/11/

kat^ç eyle- 81b/5/

e.-sünler

ihtirâz eyle- 14b/2/

e.-ye

buğrân eyle- 18a/4/

fâyide eyle- 12b/5/

hareket eyle- 12b/8/

hażm eyle- 8a/5/

ishâl eyle- 28b/2/, 38a/3/, 39a/1/

riyâzet eyle- 13a/2/

tahlîl eyle- 14a/7/

tahlîl eyle- 39a/1/, 47b/8/, 88a/10/

telyîn eyle- 38b/3/, 38b/7/

ter eyle- 13a/4/

ẓa'îf eyle- 16a/10/

e.-yecek

idrâr eyle- 18a/12/

isti' māl eyle- 29a/7/

tağyîr eyle- 4a/10/

e.-yeler

buḥūr eyle- 5b/7/

fāşd eyle- 14a/10/, 16b/6/

ḥab eyle- 11a/11/, 36a/10/, 36a/3/, 36a/11/

*ḥuḳne eyle- 8b/4/, 14a/10/, 37a/6/, 38b/13/,
38b/6/*

iḥtirāz eyle- 11a/9/

isti' māl eyle- 34b/5/

ḳat' eyle- 14a/4/, 14a/4/

ḳurş eyle- 39b/12/, 39b/5/, 40a/10/

ma' cūn eyle- 34a/2/, 34b/13/, 34b/9/, 35a/10/

maẓmaẓa eyle- 35b/6/

nerm eyle- 8b/2/

'aḳde eyle- 39a/12/, 39a/13/, 39a/8/

perhîz eyle- 5a/12/, 14a/1/

şabr eyle- 12b/3/

taḥrîk eyle- 35a/13/, 35a/4/, 36b/7/, 36b/8/

tā' tîr eyle- 84a/7/

telyîn eyle- 44b/1/, 45a/5/

tenḳiye eyle- 5a/8/

tenḳiye eyle- 82b/1/

tertîb eyle- 40a/13/, 40a/4/, 40b/2/

e.-yen

buḥar eyle- 43a/7/, 46b/3/

fāyide eyle- 37b/6/, 79a/5/, 83a/5/

ḳavî eyle- 56b/5/

telyîn eyle- 39a/10/

ṭertîb eyle- 10b/1/

e.-yevüz

ẓikr eyle- 33b/8/

e.-yicek

buḥūr eyle- 87b/2/

isti' māl eyle- 29a/10/, 83b/4/

muvāzabet eyle- 82b/4/

zor eyle- 60b/12/

e.-yici

ḳat' eyle- 6b/4/, 6b/6/

e.-yüb

baş eyle- 59a/3/

hareket eyle- 7a/9/, 14b/10/

huḳne eyle- 63b/6/, 73a/5/

isti‘māl eyle- 81b/12/

za‘īf eyle- 60a/8/

e.-yübdür

buḫrān eyle- 18a/10/

eylet-: Ettirmek, yaptırmak.

e.-mek 72a/13/

eyü: *krş. eyi.* 2a/8/, 2b/12/, 4b/12/, 5a/2/, 7b/11/, 9b/6/, 12a/9/, 14a/5/, 17b/10/, 18a/13/, 18b/13/, 19a/5/, 62a/10/, 71a/10/, 83b/3/, 85b/3/, 85b/5/, 86a/13/

e.+dür 4a/3/, 5b/4/, 7a/11/, 13b/9/, 18b/5/, 19a/9/, 19b/4/, 19b/7/, 20a/7/, 21b/12/, 21b/8/, 22a/2/, 22a/9/, 23a/12/, 23b/1/, 23b/2/, 23b/5/, 24a/12/, 24a/8/, 24b/7/, 24b/7/, 25a/3/, 25b/12/, 25b/13/, 26b/9/, 29b/6/, 30a/12/, 30a/2/, 31b/3/, 33b/11/, 48b/11/, 48b/11/, 58b/2/, 70b/6/, 71b/5/, 75b/1/, 77a/7/, 78a/12/, 80b/12/, 82a/9/, 82b/3/, 83a/12/, 83b/1/, 83b/10/, 83b/2/, 83b/3/, 83b/5/, 83b/8/, 83b/8/, 84a/11/, 84a/12/, 84a/4/, 84a/7/, 84a/8/, 85a/3/, 85a/4/, 85b/11/, 85b/4/, 85b/6/, 85b/8/, 86a/4/, 87a/2/

e.+si 2a/7/, 6b/13/, 8b/8/, 19a/11/, 20a/11/, 20b/13/, 21a/1/, 29b/11/, 29b/12/

29b/2/, 30a/13/, 30b/12/, 30b/5/, 31b/5/, 31b/8/, 32a/11/, 32b/13/, 32b/4/, 33a/13/, 64b/7/, 64b/9/

e.+sidür 20b/8/

e.+sin 18a/13/

eyyām: (Ar.) Günler.

e.+dan 86b/6/

e.+ı 86b/5/

ez-: Ezmek, döğüp toza dönüştürmek.

e.-eler 27b/11/, 35b/8/, 35b/9/, 41b/8/, 45b/13/, 48a/2/

e.-mek 27a/11/

e.-üb 11b/5/, 27a/10/, 41b/2/, 49a/3/, 55a/8/, 63a/5/

ezil-: Ezilmek.

e.-ince 37a/6/

e.-miş 37a/4/

-F-

fā`ide: (Ar.) Fayda, yarar. 26b/12/, 58b/8/

farḳ: (Ar.) Ayrıklık, ayrılma. 80a/11/

faşd: (Ar.) Kan alma, hacamat. 14a/10/, 49b/8/, 68b/13/, 71b/6/, 75a/5/, 75b/9/, 76a/2/, 80b/13/, 81a/1/

faş(ı)l: (Ar.) Kısım, bölüm.

f.+ında 10b/10/, 10b/4/, 73b/13/

f.+lar 10a/12/

fāsid: (Ar.) Çirkin, kötü, fena. 3a/12/, 9b/9/, 21a/5/, 22a/6/, 22a/7/, 23b/11/, 23b/9/, 42b/10/, 43b/4/, 44b/5/, 45a/7/, 50a/7/, 50a/8/, 56a/12/, 56b/7/, 56b/9/, 57a/4/, 61b/12/, 72b/4/, 74b/9/, 77a/11/, 77b/5/, 81a/4/

fāsidlik(ğ): (Ar.+T.) Hasta olma durumu.

f.+ına 18b/9/

fātir: (Ar.) Ilık, az sıcak. 14a/2/

f.+iken 13b/9/

fāyide: *krş. fā'ide.* 8b/11/, 9b/3/, 9b/8/, 12b/5/, 19b/13/, 20a/11/, 20a/5/, 20b/8/, 21a/8/, 21b/2/, 22a/1/, 22a/11/, 22a/13/, 22a/4/, 23a/13/, 23a/8/, 23a/9/, 23b/1/, 23b/12/, 24b/4/, 24b/9/, 25a/10/, 25b/7/, 25b/8/, 26b/3/, 26b/4/, 27a/13/, 28a/4/, 29a/6/, 29b/9/, 30a/4/, 30b/5/, 31a/8/, 32a/7/, 32b/3/, 32b/7/, 33a/6/, 33b/10/, 34a/13/, 35a/2/, 35a/6/, 36b/13/, 37b/1/, 37b/6/, 39b/3/, 39b/8/, 40a/5/, 41a/5/, 42a/1/, 49b/2/, 50a/1/, 59b/10/, 60a/2/, 64b/5/, 77a/9/, 78a/6/, 79a/5/, 79a/9/, 81b/7/, 83a/5/, 83a/9/, 84a/2/, 85b/9/, 86a/11/, 86b/12/, 88a/10/, 88b/3/

f.+si 20a/1/, 25b/4/, 33b/2/, 34a/6/, 34b/7/

fażalāt: (Ar.) Fazlalıklar, vücutta gereğinden çok olan maddeler.

f.+ı 7b/9/

f.+ın 8b/10/

fażla: (Ar.) Çok. 8a/13/

f.+ları 9b/2/

felāsife: (Ar.) Bir tür macun. 73b/9/

ferāh: (Ar.) Bol, geniş, yayvan, bolluk. 9a/12/, 9b/8/, 22a/13/, 22b/13/, 29a/12/, 30a/5/, 30b/13/, 30b/2/, 31a/13/, 31a/6/, 62a/3/

ferārīc: (Ar.) Tavuk pilici. 15b/10/, 16a/4/, 16a/9/, 16b/1/, 41a/12/, 42a/3/, 44b/12/, 54a/4/, 54b/11/, 55b/4/, 57a/1/, 58a/12/, 58a/9/, 60b/7/, 65b/13/, 67a/1/, 72b/12/

f.+ile 70b/13/, 83a/7/

f.+ün 69a/8/, 77a/7/

ferfiyūn: (Ar.) Sütleğen otu ve bundan elde edilen tıbbi bir zamk. (*euphorbia officinarum*) 55b/6/, 76a/9/, 77a/4/

ferfiyūn yağı: (Ar.+T.) Ferfiyun yağı.

f.+n 41a/1/

ferrūc: (Ar.) Tavuk 41b/10/, 47a/3/, 48a/7/, 54a/5/, 64a/10/, 64a/6/, 69a/7/, 72a/7/, 75b/6/

f.+ıla 75a/11/
ferrūh: (Far.) Mübarek, kutlu, uğurlu. 14a/5/
fesād: (Ar.) Bozulma, fasid olma.
f.+a 6a/8/, 22a/6/
feslikūn tohmı: (Far.) Fesleğen tohumu.
f.t.+n 11b/6/
fetīle-i müşhil: (Ar.) Müshil ilacı, fitili.
f.m.+e 39a/10/
fındık: (Far.) Kayıngillerden, kuzey yarım kürenin ılık yerlerinde ve yurdumuzun daha çok Doğu Karadeniz bölgesinde yetişen bir ağaççık ve bu ağaççığın sert bir kabuk içinde bulunan yağlı, nişastalı ürünü. (*corylus avellana*) 23a/7/
fınduk: *krş.* **fındık.** 77a/1/
fınduk ici: (Far.+T.) Fındık içi. 76a/9/
fistuk: (Ar.) Antep fıstığı, çam fıstığı veya yer fıstığı denilen yemişlerin genel adı. (*arachis hypogoea*) 23a/11/, 30b/8/, 40b/11/, 54b/12/, 58b/2/
fistuk ici: (Ar.+T.) Fıstık içi. 76a/9/
fistuk yağı: (Ar.+T.) Fıstık yağı.
f.+la 72b/3/
fikir: (Ar.) Düşünce. 45b/2/, 45b/3/, 62a/4/

f.+ler 3a/12/, 42b/10/, 44b/5/, 45a/11/, 77b/5/
f.+lerden 45a/7/
f.+leri 9b/9/
fi'l-cümle: (Ar.) Genellikle, bütünüyle. 5b/3/, 22a/12/, 22b/5/, 23b/8/, 29a/4/, 43b/12/, 48b/12/, 69b/12/, 80a/1/, 81a/13/, 84b/5/
fi'l-hāl: (Ar.) Muhakkak, hemen, derhal. 76b/12/
fuḳāʿ: (Ar.) Arpa, mısır, ak darı gibi şeylerden yapılmış olan boza benzeri bir içecek. 29a/3/, 29a/4/
f.+dan 84b/7/
furun: (Yun.) İçinde genellikle odun yanan, her yanda aynı derecede ısı oluşturarak ekmek, pasta vb. pişirmeye yarayan, tavanı tonoz biçiminde, önünde tek açıklık bulunan ocak.
f.+da 19a/12/, 85b/3/
furyas: Batı.
f.+dın 7a/2/
f.+sında 5a/4/
fustuk: *krş.* **fistuk.** 37a/3/
fustuk kabı: (Ar.+T.) Fıstık kabuğu.
f.k.+n 16b/9/

fülful: (Ar.) Karabiber. (*piper nigrum*) 32a/9/,
34a/7/, 35a/11/, 55b/6/, 56a/8/, 58b/2/

-G-

ġāfil: (Ar.) Gafil, aymaz. 76b/2/

ġaflet: (Ar.) Dalgınlık, boş bulunma,
bilmezlik. 1b/7/

ġāh: (Far.) Zaman bildiren edat. 79b/5/,
80a/3/, 80a/3/, 80a/3/, 80a/4/, 80b/3/

ġālib: (Ar.) Fazla, üstün çok. 2b/13/, 3a/10/,
3a/4/, 3a/7/, 7a/13/, 11a/10/, 11b/12/, 12a/1/,
13a/2/, 17b/1/, 17b/2/, 23a/3/, 41a/3/, 41b/13/,
41b/4/, 42a/10/, 42a/11/, 42a/13/, 42a/7/,
42b/2/, 42b/3/, 42b/9/, 44a/4/, 44b/10/,
44b/8/, 45b/1/, 46a/2/, 46a/6/, 46a/9/, 46b/12/,
47b/7/, 50a/12/, 51a/1/, 51a/5/, 52b/11/,
54a/8/, 54b/13/, 54b/3/, 54b/4/, 54b/5/,
55a/12/, 55a/3/, 55b/11/, 55b/13/, 56a/4/,
62b/7/, 62b/7/, 63b/6/, 65a/1/, 67b/7/,
68b/10/, 71b/12/, 74b/1/, 75b/7/, 75b/8/,
76a/1/, 81a/4/, 82b/3/, 84a/8/, 85a/4/, 85a/5/,
85a/5/, 85a/9/

ġ.+ise 44a/11/, 49b/12/, 51b/7/,
78a/13/

ġālibā: (Ar.) Sanırım, belki. 51a/9/

ġāliblık(ġ): (Ar.+T.) Fazlalık.

ġ.+ına 4a/5/, 4a/7/, 4b/5/, 4b/6/, 4b/7/

ġalız: (Ar.) Yoğun, kesif, yapışkan. 2a/12/,
2a/3/, 2a/8/, 2b/1/, 3a/12/, 4b/1/, 4b/8/, 7a/13/,
11a/4/, 19a/13/, 20b/11/, 27a/9/, 37a/8/,
46b/2/, 48b/5/, 52a/4/, 57b/8/, 58a/10/, 62a/1/,
62b/10/, 63b/1/, 80b/1/

ġ.+dür 7a/12/, 20a/10/, 20b/3/, 20b/9/,
21a/10/, 21a/13/, 21a/3/, 21b/4/, 24a/5/,
25b/2/, 26a/10/, 26a/13/, 30b/7/

ġ.+in 6a/5/

ġalızırak: (Ar.+T.) Yoğuna yakın. 4b/3/

ġalızlık: (Ar.+T.) Yoğunluk. 19b/11/

ġargara: (Ar.) Gargara, ilacı ağızda
çalkalama. 51b/13/, 51b/4/, 52a/2/, 72a/12/

ġāriķūn: (Ar.) Katran köpüğü. (*polyporus
officinalis*) 11a/10/, 12a/9/, 33a/13/, 35a/6/,
35b/12/, 36a/7/, 36b/4/, 39a/9/, 66a/7/, 78a/8/

ġaşı: (Ar.) Bayılmak, kendinden geçmek.
9a/1/

ġavġa: (Far.) Düşmanca davranış ve sözlerle
ortaya çıkan çekişme veya dövüş, münazaa.
63a/7/

ġāyet: (Ar.) Gayet, oldukça, had. 12a/9/,
18a/3/

ġ.+de 18a/5/

ġ.+ine 68a/9/

ğāyıt: (Ar.) Tuvalet, idrar. 80b/6/, 80b/6/,
80b/7/

ğ.+ın 82b/13/

ğayrı: (Ar.) Başka. 79b/5/

ğayr-ı hālīş: (Ar.) Bir çeşit sıtma. 63a/12/,
63a/13/

ğ.ğ.+de 63b/1/

gec-: *krş. geç-*.

g.-inceye 72a/9/

g.-meyince 75a/12/

gecür-: *krş. geçür-*.

g.-üb 12a/10/

geç-: Geçmek.

g.-e 16a/10/, 45b/9/

g.-erise 64a/2/

g.-medin 85a/13/

g.-mege 39b/3/

g.-mek 58b/9/

g.-meyince 7a/7/, 7a/7/, 66a/10/,
69a/6/

g.-se 8b/5/

geçebil-: Geçme ihtimali veya imkânı
bulunmak.

g.-e 12a/9/

geçür-: Geçirmek.

g.-meye 4a/12/

gegir-: Midede toplanan gazı ağızdan sesli bir
biçimde çıkarmak.

g.-mek 56a/5/

g.-mekdür 55a/12/

gel-: Gelmek.

g.-e 7b/5/, 9a/3/, 9b/7/, 35b/3/, 51b/9/,

58a/9/, 66a/13/, 66b/9/

g.-eekdür 18a/9/

g.-ib 64b/3/

g.-icek 6a/1/, 44b/7/, 65b/1/, 66a/5/,
66b/11/, 77b/3/

g.-ince 52a/9/, 57a/2/

g.-mege 41a/4/

g.-mek 2b/13/, 3a/2/, 17b/2/, 27b/12/,
42a/8/, 42b/13/, 42b/3/, 44a/9/, 46a/8/,
49b/11/, 49b/7/, 54b/6/, 67b/4/

g.-mekdür 41a/3/, 42a/13/, 49b/7/,
51a/12/, 54a/10/, 70a/12/, 71a/4/

g.-mekligile 65a/13/

g.-memek 3a/12/, 19a/8/, 42a/1/,
42a/12/, 63a/6/

g.-memekdür 45a/9/

g.-mese 17a/8/

g.-meyince 65a/8/
g.-mezse 41b/3/, 47a/8/, 65a/5/, 72a/7/
g.-miş 7b/2/, 12b/13/, 35a/9/, 36b/6/,
39a/13/

g.-üb 10a/5/, 10a/5/, 41b/6/, 60a/8/

g.-ür 1b/9/, 2b/4/, 50a/13/, 60b/11/,
65b/1/, 80a/1/, 80b/3/, 80b/6/, 80b/6/, 80b/7/,
80b/7/, 80b/8/

gelincük çiçeği: Gelincik çiçeği, yazın
kırlarda, özellikle ekin tarlalarında yetişen,
kırmızı ve otsu bitki, gün gülü. (*papaver*
rhoeas) 73b/2/

gevez: Kolay. 15b/6/, 51b/10/, 51b/12/

g.+dür 77b/10/

g.+i 15a/10/

gerek: Gerek, ihtiyaç. 3b/2/, 4a/10/, 4a/11/,
4a/12/, 4a/12/, 4a/13/, 4a/9/, 5a/4/, 5a/7/,
5b/11/, 5b/12/, 5b/4/, 6b/1/, 6b/10/, 6b/11/,
6b/12/, 6b/12/, 6b/2/, 6b/4/, 6b/6/, 6b/7/,
7a/12/, 7a/13/, 7b/1/, 8a/12/, 8a/12/, 9a/10/,
9a/3/, 9a/4/, 9a/5/, 9a/9/, 9b/4/, 10a/11/,
10a/13/, 10a/13/, 10b/1/, 10b/10/, 10b/11/,
10b/12/, 10b/12/, 10b/12/, 10b/13/, 10b/13/,
10b/2/, 10b/2/, 10b/2/, 10b/3/, 10b/3/, 10b/4/,
10b/5/, 10b/5/, 10b/6/, 10b/6/, 10b/7/, 10b/8/,
10b/9/, 10b/9/, 11a/1/, 11a/2/, 11a/2/, 11a/3/,
11a/3/, 11a/4/, 12b/10/, 12b/10/, 12b/11/,
12b/12/, 12b/12/, 12b/9/, 13a/1/, 13a/1/

13a/10/, 13a/12/, 13a/2/, 13a/5/, 13b/10/,
13b/12/, 13b/2/, 13b/3/, 13b/4/, 13b/4/,
13b/9/, 14a/5/, 14a/6/, 14a/6/, 14a/7/, 14b/11/,
14b/13/, 14b/3/, 14b/7/, 14b/8/, 15a/2/,
15a/3/, 15a/8/, 15a/8/, 15b/12/, 15b/7/, 15b/8/,
15b/9/, 16a/10/, 16a/3/, 17a/10/, 18a/12/,
19a/13/, 19b/11/, 21a/10/, 21a/13/, 21b/11/,
22b/1/, 23b/11/, 23b/11/, 24a/2/, 24b/5/,
26a/11/, 26b/13/, 26b/4/, 27a/1/, 27a/10/,
27a/11/, 27a/11/, 27a/12/, 27a/4/, 27a/5/,
27a/5/, 27a/6/, 27a/8/, 27a/8/, 27a/9/, 27b/10/,
27b/10/, 27b/3/, 27b/3/, 27b/9/, 28a/12/,
28a/13/, 28b/1/, 28b/3/, 28b/3/, 28b/4/,
28b/4/, 28b/6/, 28b/6/, 28b/7/, 28b/7/,
29b/12/, 30b/10/, 30b/11/, 30b/8/, 30b/9/,
31b/4/, 31b/5/, 32a/5/, 32a/8/, 32b/2/, 33a/9/,
34a/3/, 37b/2/, 37b/7/, 40b/12/, 40b/3/,
41a/12/, 41a/13/, 43a/2/, 43a/4/, 43a/5/,
43b/13/, 44a/1/, 44a/1/, 44a/2/, 44a/3/, 44a/3/,
44b/10/, 44b/9/, 45a/5/, 45b/11/, 46b/10/,
46b/10/, 46b/11/, 46b/12/, 46b/13/, 46b/5/,
46b/7/, 46b/8/, 47a/10/, 47a/11/, 47a/12/,
47a/2/, 47b/6/, 47b/8/, 48a/7/, 48b/12/, 49a/1/,
49a/10/, 49a/11/, 49a/12/, 49b/1/, 49b/2/,
50a/11/, 50a/5/, 51b/13/, 52a/1/, 52a/11/,
52a/2/, 52a/3/, 52a/8/, 52b/1/, 52b/11/, 52b/2/,
52b/9/, 53a/4/, 53b/7/, 53b/8/, 54a/1/, 54a/3/,
54a/4/, 54a/7/, 55a/1/, 55a/10/, 55a/11/,
55a/12/, 55a/2/, 55b/10/, 55b/11/, 55b/8/,
55b/8/, 55b/9/, 56a/10/, 56a/10/, 56a/11/,
56a/13/, 56a/13/, 56b/10/, 56b/10/, 56b/11/

56b/12/, 56b/13/, 56b/7/, 57a/1/, 57a/13/,
57a/3/, 57a/4/, 57b/2/, 57b/4/, 58b/4/, 58b/9/,
60a/11/, 60a/12/, 60a/13/, 60a/13/, 60a/9/,
60b/2/, 60b/3/, 60b/4/, 60b/5/, 60b/8/, 60b/8/,
62b/2/, 62b/7/, 62b/8/, 64a/12/, 64a/4/,
64b/10/, 64b/6/, 64b/9/, 67a/11/, 67a/12/,
68a/7/, 68a/8/, 68b/13/, 68b/4/, 68b/4/,
68b/5/, 69a/1/, 69a/1/, 69a/10/, 69a/12/,
69a/4/, 69a/6/, 69a/6/, 69a/8/, 69a/9/, 69a/9/,
69b/2/, 70b/2/, 70b/2/, 71a/1/, 71b/11/,
71b/12/, 71b/13/, 71b/6/, 71b/7/, 71b/7/,
71b/8/, 71b/9/, 72a/13/, 72a/13/, 72b/1/,
72b/10/, 74b/6/, 74b/6/, 77a/2/, 78a/7/,
80b/10/, 80b/11/, 80b/13/, 81a/1/, 81a/10/,
81a/11/, 81a/2/, 81a/2/, 81a/3/, 81b/12/,
81b/13/, 82a, 82a/2/, 82a/3/, 82a/4/, 82a/4/,
82a/8/, 82b/1/, 82b/2/, 82b/7/, 82b/8/,
83b/12/, 83b/7/, 84a/1/, 84a/8/, 84a/9/,
84b/11/, 84b/2/, 84b/9/, 85a/11/, 85a/12/,
85a/13/, 85b/1/, 85b/2/, 85b/3/, 85b/6/,
85b/8/, 86a/3/

g.+dür 35b/11/, 49a/13/, 74b/7/,
74b/7/

g.+ise 48a/8/, 48a/8/, 48a/8/

g.+se 13a/10/, 13a/9/

gereklü: Gerekli olan. 79b/11/

gerin-: Kolları açarak gövdeyi gergin bir duruma sokmak.

g.-mek 2b/13/

getir-: Getirmek.

g.-ür 10a/2/

getür-: *krş.* getir-.

g.-eler 14a/9/, 27b/12/, 28a/12/,
28a/7/, 86b/3/

g.-ici 45b/3/

g.-mek 27a/1/, 27a/4/, 39b/2/

g.-üler 28a/3/

g.-ür 6b/10/, 7b/1/, 8a/3/, 8b/12/,
9a/1/, 9b/11/, 10a/1/, 10a/1/, 11a/1/, 14b/12/,
19b/11/, 19b/12/, 19b/3/, 19b/5/, 20a/11/,
21a/3/, 21a/5/, 21b/8/, 22a/3/, 22a/5/, 22b/10/,
22b/5/, 23a/5/, 23b/8/, 24a/10/, 24a/3/, 24a/6/,
24b/2/, 25b/13/, 29b/10/, 31a/10/, 31b/2/,
56b/1/, 83a/13/, 83b/6/

getürt-(d): Getirtmek.

g.-eler 8b/4/

gey-: *krş.* giy-.

g.-eler 11a/4/

g.-mek 9a/4/, 10b/9/

g.-meyeler 14a/1/, 14a/1/

geydür-: Giydirmek.

g.-eler 76b/8/

geyik: Geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatallı boynuzları olan memeli hayvan. 84b/3/

geyik eti: Geyik eti. 11b/10/

ġıbb-ı dāyır: (Ar.) Üç günde bir tutan sıtma. 61a/10/, 63a/9/

ġ.d.+de 61a/12/

ġıbb-ı ġayr-ı ġālīş: (Ar.) Safra çıkartan bir çeşit humma türü. 61a/13/

ġıbb-ı ġālīş: (Ar.) Safra çıkartan ateş, humma. 61a/12/, 64a/10/

ġıbb-ı lāzım: (Ar.) Nöbetsiz humma, tifo. 61a/8/

ġ.l.+da 61a/11/

ġıdā: (Ar.) Besin, gıda 2a/2/, 6a/7/, 7b/1/, 7b/11/, 7b/2/, 9a/6/, 10b/6/, 14a/5/, 19b/3/, 19b/4/, 19b/6/, 21a/12/, 25a/6/, 26a/10/, 26a/12/, 26a/13/, 26b/2/, 35b/9/, 51a/8/, 51b/4/, 55a/13/, 61a/2/, 62b/12/, 67a/1/, 83a/5/, 84a/12/, 84a/2/

ġ.+lar 5b/1/, 5b/8/, 6b/7/, 11a/4/, 11b/9/, 13a/3/, 19a/9/, 19a/9/, 60a/3/, 62a/7/, 66a/1/, 67a/11/, 67b/12/, 69b/9/, 70a/1/, 74a/10/, 81b/11/, 82a/11/, 85b/2/

ġ.+lara 59b/7/

ġ.+lardan 2a/12/, 2a/9/, 2b/1/, 5b/8/, 10b/10/, 10b/4/, 11a/3/, 11a/8/, 11b/9/

12a/11/, 41a/9/, 41b/9/, 42a/10/, 42a/3/, 43a/13/, 44b/12/, 47a/1/, 48a/5/, 52b/4/, 53a/5/, 54a/1/, 54a/13/, 54b/11/, 55a/8/, 55b/4/, 57a/13/, 57b/4/, 58a/10/, 58a/9/, 60b/6/, 62b/12/, 62b/4/, 65b/10/, 69a/4/, 72a/3/, 72b/11/, 75a/10/, 76a/2/, 77a/1/, 82a/12/

ġ.+ları 11a/9/, 79a/6/, 83a/5/

ġ.+larıyla 15b/7/

ġ.+sı 6b/1/, 6b/3/, 19b/7/, 20b/1/, 72a/13/

ġ.+sın 72a/7/

ġ.+sına 54a/3/

ġ.+yı 5b/12/, 6a/8/, 6b/1/, 8a/5/, 12b/1/, 56b/10/, 64a/11/, 64a/5/

ġıbi: Edat, -e benzer. 2a/12/, 2a/12/, 2a/13/, 2a/3/, 2a/9/, 2a/9/, 2b/2/, 4a/1/, 4a/10/, 4a/10/, 4b/1/, 5a/2/, 5b/2/, 6a/12/, 6a/6/, 6a/7/, 6b/3/, 6b/5/, 6b/7/, 6b/9/, 7a/5/, 9b/7/, 10b/1/, 10b/7/, 11b/10/, 13a/7/, 13a/8/, 14a/5/, 14a/6/, 18a/12/, 19a/7/, 19a/7/, 26b/13/, 27a/2/, 27a/3/, 30b/12/, 32a/1/, 33b/1/, 37a/13/, 40b/1/, 40b/10/, 40b/11/, 40b/9/, 41a/12/, 44a/10/, 46b/3/, 46b/3/, 46b/4/, 47b/4/, 50a/8/, 50a/9/, 57a/10/, 58a/11/, 58a/11/, 59b/9/, 60b/10/, 61b/13/, 62a/1/, 62a/11/, 62b/2/, 62b/7/, 63a/1/, 63b/4/, 65a/2/, 66a/13/, 66a/9/, 67a/10/, 67b/12/, 68a/6/, 68a/9/, 68b/7/, 68b/9/, 69b/12/, 71a/6/, 73b/3/

73b/4/, 74a/13/, 74a/8/, 74b/8/, 76b/10/,
76b/2/, 77a/10/, 77a/13/, 77b/4/, 77b/5/,
77b/9/, 79a/13/, 79a/13/, 79b/2/, 79b/3/,
80a/6/, 83a/6/, 84a/13/, 84b/1/, 84b/11/,
84b/8/, 84b/9/

g.+dür 20b/12/, 21a/13/, 22b/11/,
24a/9/, 26b/11/, 34b/7/, 34b/7/, 40a/11/,
52a/3/

gibü: *krş.* **gibi.**

g.+dür 7b/9/

gic: Kararlaştırılan, beklenen veya alışılan
zamandan sonra, erken karşıtı. 3b/5/, 3b/5/,
19a/13/, 19b/2/, 19b/4/, 20b/3/, 21a/10/,
21a/13/, 21a/3/, 21b/5/, 21b/6/, 22a/10/,
22b/3/, 22b/8/, 23a/10/, 23a/9/, 23b/2/, 24a/1/,
24a/5/, 25a/1/, 25a/13/, 25b/2/, 26a/11/,
26a/5/, 26b/1/, 26b/10/, 26b/4/, 26b/6/,
33b/11/, 35b/4/, 35b/4/, 49a/5/, 55a/13/,
56b/6/, 66b/3/, 72a/2/, 72a/2/, 72b/7/

gice: Genellikle saat 22.00'den itibaren gün
ağarıncaya kadar geçen süre, tün, şeb. 11b/8/,
11b/8/, 17b/6/, 17b/6/, 34a/3/, 35b/10/,
43a/4/, 43b/2/, 43b/2/, 43b/8/, 46b/13/,
48a/10/, 48a/11/, 48b/9/, 48b/9/, 49a/3/,
49a/3/, 56a/10/, 56b/10/, 59b/8/, 59b/8/,
60a/2/, 65b/1/, 66a/1/, 67a/5/, 69a/13/,
70a/10/, 70b/3/, 72a/7/, 73a/11/, 73b/1/,
73b/7/, 74a/5/

g.+cek 13b/2/

g.+de 7b/12/

g.+lerde 11a/1/

g.+nüñ 13b/2/, 35a/11/, 36a/3/, 36b/7/

g.+ye 66b/1/, 66b/9/

gicek: Küçük.

g.+dür 29b/12/

gicelü gündüzlü: Hem gece hem gündüz,
sürekli, aralıksız. 8a/3/

gicek ağrısı: Kaşıntı, uyuz hastalığı. 49b/11/

gici: Kaşıntı.

g.+si 70a/10/

gici-: Kaşınmak.

g.-mek 3a/1/, 48b/6/, 71b/2/

g.-r 80a/10/, 80a/13/

gicid-: Kaşındırmak.

g.-ür 70a/9/, 70b/7/

gicik(g): Kaşıntı.

g.+i 21b/8/

giciyik: Kaşıntı, uyuz. 19b/12/, 22a/3/,
31a/12/, 32b/12/

giciyük(g): *krş.* **giciyik.** 19b/3/, 72b/4/

g.+i 8b/11/, 9b/3/

gider-: Dindirmek.

g.-e 85a/8/

g.-eler 12a/1/, 34a/1/, 39a/2/, 53a/9/

g.-mek 29b/12/, 31b/4/, 57b/4/

g.-mekdür 52a/7/, 52b/1/, 56a/3/

g.-meyincek 82a/7/

g.-se 16b/3/

g.-ür 6a/13/, 6a/13/, 6b/1/, 8a/5/,
8b/11/, 8b/12/, 9b/3/, 9b/8/, 20b/5/, 21b/13/,
22a/13/, 22a/9/, 22b/12/, 22b/13/, 22b/3/,
23a/12/, 23b/3/, 25a/9/, 26a/7/, 26a/9/, 28a/1/,
28a/1/, 29a/2/, 29b/10/, 30a/4/, 30b/13/,
31a/2/, 31a/4/, 31a/7/, 31b/2/, 32a/13/, 32a/2/,
32b/12/, 32b/4/, 33b/10/, 34b/1/, 35a/2/,
35b/12/, 36a/7/, 36b/4/, 38a/10/, 40a/5/,
60a/9/, 63b/8/, 73b/12/, 84a/4/

gil-i ermeni: Ermeni kili denen ve ilaç olarak kullanılan bir tür kil, potasyum nitrat. 5b/5/, 40a/3/, 47b/12/, 59a/11/, 59b/11/, 69a/11/, 69a/9/, 71a/1/, 74b/13/, 87a/7/, 87b/4/

g.e.+yile 59b/13/

gil-i irmeni: *krş.* **gil-i ermeni.** 16b/12/, 31a/1/

gin: Geniş. 8b/8/

gir-: Girmek.

g.-e 5a/5/, 9a/12/, 13a/2/

g.-eler 12b/2/, 42a/6/, 67a/3/, 73a/4/

g.-mek 9a/11/, 9a/6/, 9a/8/, 9a/8/,
9b/2/, 14a/7/, 43a/2/, 45b/3/, 47a/11/, 48b/3/,
58/5/, 62b/4/, 69b/10/, 74a/10/, 81b/13/,
82b/1/

g.-megile 74b/4/

g.-memek 10b/12/, 10b/2/, 62a/8/,
68b/4/

g.-meyeler 9b/2/

g.-üb 58b/7/, 73a/10/, 73a/11/, 74a/6/

g.-ürlerse 58b/8/

girü: Arka, geri. 2a/4/, 2a/6/, 2b/7/, 7b/2/,
8a/2/, 9b/11/, 9b/12/, 18a/6/, 20b/10/, 20b/5/,
21b/2/, 28b/3/, 29a/3/, 31b/13/, 35a/5/,
42b/9/, 43b/5/, 47b/5/, 53a/10/, 59a/9/, 60a/1/,
64b/2/, 67b/5/, 68b/13/, 72a/2/, 79a/1/,
80b/6/, 82b/11/, 82b/5/, 86b/6/, 86b/6/, 88a/3/

girüki: Sona kalan, en son.

g.+leyin 38a/8/, 38b/11/, 38b/5/

git-(d): Gitmek.

g.-dügin 40b/5/

g.-en 60a/7/

g.-er 35a/5/, 66b/3/, 66b/3/, 66b/4/,
68b/8/, 71a/12/, 72b/7/, 82b/4/

g.-erse 59a/7/, 59b/9/, 60a/12/

g.-icek 47b/4/, 54a/5/

g.-ince 40b/10/, 40b/5/, 47a/13/,
47b/4/, 73b/13/

g.-mek 9a/1/, 62a/5/, 67b/5/, 82a/10/

g.-mez 34a/5/, 47b/6/, 47b/6/, 61a/9/

g.-mezise 64a/3/

g.-mezse 42b/5/, 63a/4/, 65a/6/,
65b/9/, 70a/6/, 70a/7/, 73a/6/

g.-miş 19b/4/

g.-se 14b/13/, 16a/3/, 48a/8/

g.-üb 70b/13/, 81a/4/

giy-: Giymek.

g.-mek 10b/3/

giyik eti: *krş.* **geyik eti.** 20b/12/

giz: Defa, kere, sefer. 31b/3/

göbeği bur-: Sancımak.

g.b.-adısa 56b/11/

g.b.-mağa 59b/10/

g.b.-ıla 58b/13/

g.b.-sa 13b/10/

göbek: Göbek. 60b/11/

g.+den 76b/7/

gög(ü)s: Bu vücut bölümünün ön tarafı, sırt
karşıtı. 53b/5/, 57a/8/

g.+den 53b/5/

g.+e 20a/7/, 21b/12/, 22b/11/, 23b/1/,
24b/7/, 29a/2/, 30a/2/, 33a/5/, 53b/9/, 54b/1/

g.+i 14a/13/, 20a/2/, 22a/11/, 24a/12/,
24a/8/, 24b/9/, 27b/2/, 32a/3/, 32a/7/, 54a/6/,
54a/9/

g.+ine 53a/4/, 54b/12/

gögüz: *krş.* **gög(ü)s.** 53a/12/

g.+e 53a/12/

gök: Yeşil. 29b/11/, 46b/10/, 48b/10/

gökcek: Güzel, sevimli, hoş. 88a/2/

gök süsen dibi : (T.+Far.+T.) Mavi zambak,
menevşe kökü. 36b/1/, 37a/11/, 37b/4/

g.s.d.+n 52a/5/

gölge: Güneş ışınlarından korunacak yer.

g.+de 88a/7/

g.+lerde 10b/5/

gönül: *krş.* **gön(ü)l.** 54b/3/

gönül dön-: *krş.* **gönül dön-.**

g.d.-erse 13b/5/

gönli dön-: *krş.* **gönül dön-.**

g.d.-er 68b/7/

gönlüğ dön-: *krş.* **gönül dön-.**

g.d.-dügin 23a/12/

gön(ü)l: Kalp, gönül. 70a/10/, 70a/9/

g.+i 9a/11/, 9a/2/, 9b/8/, 22a/13/,
29a/12/, 30a/5/, 30b/13/, 30b/2/, 31a/13/,
31a/6/

g.+lerin 45a/8/

g.+üj 10a/8/

göñül dön-: Kalp çarpıntısı.

g.-dügin 22b/13/, 32a/2/

g.-megi 28a/1/

g.-megin 32b/4/

g.-mek 3a/6/, 43b/3/, 55b/12/, 56a/5/,
63b/13/, 63b/2/, 64a/2/

g.-mekden 36a/2/

göñül dönder-: *krş.* göñül dön-.

g.d.-ür 20a/9/, 25b/6/

göñül döndür-: *krş.* göñül dön-.

g.d.-meye 29b/12/

g.d.-ür 23b/10/, 32a/7/, 33a/8/

göñüli dönder-: *krş.* göñül dön-.

g.d.-ür 30b/3/

göñüli döndür-: *krş.* göñül dön-.

g.d.-ür 31b/9/

gör-: Görmek.

g.-icek 19a/8/, 77b/1/, 77b/3/

g.-mek 81a/2/

g.-mekdür 3a/10/, 3a/3/, 3a/7/, 3b/1/

g.-mez

göz gör- 18b/12/

g.-se 77b/2/

g.-sek 71a/11/

g.-ürse 77b/6/

göre: Göre, nazaran 56a/13/, 59b/6/

görin-: Görünmek.

g.-mez 79b/5/

götür-: Götürmek.

g.-eler 39a/13/, 39b/6/

g.-mek 15a/13/, 45a/5/, 75a/6/

gövde: Gövde, beden. 3a/1/, 3a/10/, 3a/11/,
3a/8/, 7b/5/, 9a/3/, 9b/10/, 10a/2/, 14b/9/,
35a/10/, 50b/11/, 53b/1/, 53b/4/, 57b/7/,
62b/10/, 71b/3/, 73a/7/, 81a/7/

g.+de 3a/13/, 3a/2/, 18b/5/, 29a/7/,
41a/11/, 44a/5/, 45a/10/, 71a/8/, 72b/2/,
74a/12/

g.+den 48a/7/

g.+si 19a/1/, 80a/10/

g.+sin 16b/5/

g.+sinüj 18b/3/, 71a/12/, 76b/8/

g.+ye 26a/10/, 26a/5/, 67a/4/, 73a/10/,
73a/12/, 73a/5/, 74a/8/, 77a/8/

g.+yi 6a/11/, 6a/11/, 6a/9/, 7b/10/,
7b/10/, 7b/8/, 9a/8/, 10a/1/, 10a/13/, 10b/11/,
10b/6/, 15a/6/, 15a/6/, 19b/9/, 20a/12/, 26a/5/,
26a/8/, 26b/10/, 26b/8/, 26b/8/, 29a/1/,
29a/12/, 31a/11/, 33a/1/, 70a/2/, 72a/8/,
75b/11/, 82b/2/

göyne-: *krş.* **göy(ü)n-**

g.-mek 3a/11/

göy(ü)n-: Yanmak, sızlamak, olgunlaşmak.

g.-e 67b/4/, 67b/4/

g.-meden 66b/2/

g.-mege 72b/5/

g.-mek 55a/3/, 56a/1/

g.-mekden 72b/4/

g.-mekdür 72b/4/

g.-miş 13b/6/, 25b/12/, 28b/7/, 30a/8/,
32b/11/, 32b/6/, 33a/8/, 38a/10/, 53a/13/,
70b/8/

g.-se 2b/2/

g.-üb 74a/9/, 74b/1/

göyündür-: Sızlatmak. 48b/1/

g.-e 84a/13/

g.-mek 75b/11/, 75b/12/

g.-mekdürür 48b/1/

g.-ür 21a/6/, 21b/12/, 21b/6/, 22a/3/,
24a/10/, 24a/4/, 25a/11/, 25a/2/, 25a/7/,
26b/9/, 29a/4/, 29a/5/, 31a/11/, 32a/10/,
68b/7/, 70b/7/, 83b/4/, 87a/6/

göz: Göz. 10b/10/, 18b/12/, 24b/2/, 25a/13/,
25a/5/, 41a/4/, 42a/13/, 42a/8/, 42b/10/,
44a/11/, 44a/8/, 45b/5/, 46a/10/, 46a/2/,
46a/5/, 46a/6/, 46a/7/, 46a/9/, 46b/1/, 47a/12/,
47b/4/, 48b/1/, 77a/13/

g.+de 46a/2/, 72a/11/

g.+e 9b/13/, 19b/10/, 23a/5/, 24a/4/,
25a/12/, 25a/8/, 29a/2/, 46b/10/, 46b/6/,
47a/12/, 47a/9/, 47b/3/, 47b/5/, 72a/10/,
72a/9/

g.+i 14b/2/, 25a/7/, 30a/3/, 31a/12/,
32b/8/, 33b/11/, 45b/10/, 47a/11/, 47b/3/

g.+in 14b/3/

g.+ler 3a/6/, 46a/4/, 62b/9/

g.+leri 50b/10/, 77a/12/

g.+ünj 47a/13/

göz ağrısı: Göz ağrısı. 47a/11/, 47a/8/

g.a.+dur 46a/1/

g.a.+n 2b/11/

g.a.+nda 46b/9/

g.a.+nuj 46a/11/

göz kırmak: Bulanık görmek, baş dönmesi.
9b/10/

g.k.+dur 43a/6/

gözsüz bevāsīr: (T.+Ar.) Bir bevasir çeşidi.
79b/8/

gözük-: Görünmek.

g.-ür 79b/5/

göz yaşarmak: Gözün sulanması.

g.y.+dur 44a/9/

gözyaşı: Göz yaşı. 46a/8/

güşsa: (Ar.) Korku, keder. 9b/8/, 10a/12/

g.+dan 13b/13/, 17a/11/

güşşalu: (Ar.+T.) Korku veren, korkan. 9a/2/,
44b/6/, 77a/13/

güşşalanmak: Korkmak, kederlenmek.
7b/10/, 54a/9/, 62a/3/

güc: Bir olaya yol açan her türlü hareket,
kuvvet, takat.

g.+ile 78b/1/

gügercin: Güvercingillerden, hızlı ve uzun
zaman uçabilen, kısa vücutlu, sık tüylü,
evcilleşmiş birçok türü bulunan, yemle
beslenen bir tür kuş, güvercin. 5b/10/, 55b/4/

gügercin eti: Güvercin eti. 11b/9/, 21a/2/,
58b/1/, 60a/4/, 73b/5/

g.e.+nden 84b/4/

gül: (Far.) Gül. (*rosa*) 12b/5/, 16a/4/, 16b/2/,
27a/2/, 28a/13/, 28b/3/, 30a/12/, 40b/1/,
51a/5/, 54a/12/, 59a/10/, 65a/4/, 69a/9/

g.+i 28a/13/, 28b/2/

g.+iledür 32b/1/

g.+ün 28b/1/

gül-: Gülmek.

g.-mek 44a/8/

gül-be-şeker: (Far.) Gül ve çeşitli eczalardan
yapılmış tıbbi bir macun. 16a/12/, 34b/5/,
34b/7/, 41b/8/, 43a/4/, 46b/13/, 48b/9/,
49a/4/, 55b/3/, 56b/5/, 59b/8/

g.+den 34b/6/

g.+i 34b/9/

g.+ile 39a/7/, 43b/8/

gül dögmecügi yaprağı: (Far.+T.) Gül
tomurcuğu yaprağı. 47b/12/

gül dögmecüğü: (Far.+T.) Gül tomurcuğu.
16b/5/

gülengübīn: (Far.) Gül ve baldan yapılan bir
tür macun. 11b/8/, 34b/6/, 41b/8/, 48b/9/,
55b/3/, 56b/5/, 73b/11/, 73b/8/

g.+de 34b/9/

g.+ile 49a/4/

güli döşenmeklik: Bir gül çeşidi. 30b/1/

gülnâr-ı mışrî: (Far.) Mısırdaki yetişen yabancı nar ağacı. (*punica granatum*) 87a/7/, 87b/11/, 87b/5/

gül şuyı: (Far.+T.) Gül suyu. 11b/5/, 12b/7/, 16a/5/, 16b/10/, 28a/6/, 28b/12/, 48a/2/, 54a/13/, 55a/7/, 63a/4/, 65a/4/, 71a/1/, 72a/11/, 76b/7/

g.ş+la 5b/6/, 13b/5/, 14a/2/, 14b/4/, 16a/8/, 16a/9/, 16b/13/, 16b/6/, 17a/2/, 22b/5/, 27a/10/, 47a/12/, 50b/13/, 54a/11/, 54b/2/, 54b/2/, 55a/10/, 69a/3/, 69a/9/, 72a/9/, 74b/13/

g.ş+n 27b/12/, 35b/8/, 41b/3/, 51b/3/, 64b/13/

g.ş+na 56b/13/

g.ş+nda 72a/9/

gül yağı: (Far.+T.) Gül yağı. 41b/2/, 43b/8/, 55a/11/, 60b/3/, 66a/3/, 68a/5/, 73a/9/, 74b/13/, 75b/2/

g.y.+la 51b/13/, 55a/11/, 66a/4/, 68a/4/

g.y.+n 49b/10/, 77a/6/

gümiş çanak: Gümüş kap.

g.ç.+da 34a/2/

gün: Gün, yirmi dört saatlik zaman dilimi; güneş. 4a/9/, 5a/4/, 5a/5/, 7a/3/, 11b/7/,

12a/11/, 12a/12/, 12b/11/, 13a/2/, 13a/2/, 13b/12/, 13b/12/, 14a/2/, 14b/6/, 14b/7/, 14b/7/, 21b/10/, 34b/8/, 35b/9/, 40a/13/, 40b/2/, 44b/10/, 46b/11/, 47a/4/, 51b/4/, 52a/6/, 52a/8/, 54a/2/, 56b/10/, 61a/10/, 61a/10/, 61b/2/, 61b/5/, 61b/5/, 61b/9/, 61b/9/, 62a/13/, 62b/12/, 63b/12/, 64a/5/, 64b/5/, 64b/6/, 64b/6/, 65b/10/, 66a/10/, 66b/1/, 67a/4/, 67b/8/, 69b/2/, 69b/5/, 69b/9/, 72b/9/, 73b/6/, 75a/12/, 78a/3/

g.+de 6a/9/, 6b/1/, 18a/4/, 47b/2/, 51b/3/, 51b/3/, 59a/5/, 62b/11/, 63b/6/, 65a/8/, 78a/10/, 78a/11/

g.+den 18a/7/, 18a/7/, 18a/8/, 18a/8/, 51b/8/, 51b/9/, 54a/4/, 63b/11/, 64a/10/, 65b/12/, 65b/9/, 67a/8/, 77b/4/, 78a/6/

g.+dür 64b/8/

g.+e 14a/6/, 57a/2/, 65a/6/, 77b/11/

g.+i 61b/10/, 61b/9/, 61b/9/, 61b/9/, 65a/8/

g.+inde 9a/5/, 9b/2/, 14a/1/, 14a/2/, 64b/8/, 66b/8/

g.+lerde 6a/8/, 14b/8/, 26a/11/, 78a/4/, 80a/1/

g.+leri 17b/7/

g.+leridür 64b/6/

g.+lerinde 18a/6/, 64b/7/, 67a/1/,
68b/6/, 71a/10/, 71a/5/

g.+lerün 64b/7/

gündüz: Gündüz. 7b/13/, 8a/9/, 34a/4/,
46b/4/, 48b/13/, 70a/11/

g.+de 7b/12/

güneş: Güneş. 5a/5/

g.+de 13b/6/, 34b/8/, 40a/13/, 40b/2/

günlük: Günlük ağacı ve bundan elde edilen
zamlık. (*liquidambar orientalis*) 17a/4/,
39b/3/, 47b/10/, 47b/11/

günlük misk: Günlük bitkisinin kokusu. 5b/6/

güyegü otu: Güveği otu, mercan köşk, kekik.
(*organum vulgare*) 43a/3/

güz: Sonbahar. 73b/13/

g.+in 12b/10/, 66b/3/

-H-

hab: krş. **habb.** 11a/11/, 35b/12/, 36a/10/,
36a/2/, 36a/7/, 36b/4/, 36b/7/, 37a/7/, 78a/10/

h.+lar 13a/7/, 35a/10/, 37a/6/, 88a/13/

h.+lara 33b/5/

h.+larda 35b/10/

habb: (Ar.) Hap, hap şeklinde ilaç; tane,
tohum. 13b/9/

h+uñ 35a/10/

habb-ı lu'ük: (Ar.) Yalanmak üzere
hazırlanmış ilaç kullanılan bir tür hap. 13b/3/

habb-ı şahmü'l-hançal: (Ar.) Ebücehil
karpuzından yapılan bir hap. 73b/12/

habbü'l-rummân: (Ar.) Nar tanesi. 15a/13/,
43a/13/, 48a/5/, 58a/13/, 59a/12/, 60a/3/,
64a/7/, 70a/13/, 70b/5/, 84a/6/

habbü'ş-şabr: (Ar.) Sabır otu türü. 35a/5/,
66a/10/, 73a/7/, 74b/12/

habbü's-su'âl: (Ar.) Öksürük hapi. 36b/13/

haberdâr: (Ar.+Far.) Haberli, bilgili. 1b/2/

habt: (Ar.) Yanlış hareket. 82b/5/

hacamat: (Ar.) Vücudun herhangi bir yerini
hafifçe çizip üzerine boynuz, bardak veya şişe
oturtarak kan alma. 15a/10/, 42a/9/, 46a/5/,
48b/2/, 49a/10/, 49b/8/, 50b/12/, 51b/11/,
71b/4/, 71b/6/, 72b/2/, 74b/10/, 75a/5/,
76a/2/, 76b/11/, 77a/5/, 78a/3/, 80b/10/,
80b/12/

hacer-i ermenî: (Ar.) Aliminyum silikat.
12a/8/, 36b/5/, 78a/9/

hacer-i lajiverd: (Ar.) Lacivert taşı. 36b/5/

hacet: (Ar.) İhtiyaç. 9b/9/, 10b/9/, 33b/6/,
35b/11/, 39b/6/, 86b/6/, 87b/6/, 88a/7/, 88b/1/

h.+i 10a/5/, 60b/10/

hadd: (Ar.) Sınır, uç, derece.

h.+en 16a/10/, 81b/10/, 84a/4/

h.+i 81b/2/

h.+ince 81b/1/, 81b/4/

h.+inden 79b/12/

h.+ine 81a/6/

hādde: (Ar.) Ateşli hastalıklarda ağırlaşma dönemlerinden her biri. 18a/5/, 84b/7/

hādde-i müzmin: (Ar.) Ağırlaşma dönemi kırkıncı günden sonra olan ateşli hastalık. 18a/8/

hādīs: (Ar.) 1. Hudüs eden, çıkan, meydana gelen. 2. Yeni, yeni çıkan. 20b/10/, 24a/3/, 60a/10/

hafaḳān: (Ar.) Kalp sıkışması, çarpıntı. 9a/1/, 10a/1/, 54a/7/

h.+da 55a/1/

h.+ı 22a/13/

hafif: (Ar.) Ağır olmayan, yeğni. 7b/3/, 64b/5/, 72a/6/, 72a/6/

h.+dür 7a/11/, 19b/7/

hafta: (Far.) Hafta. 72a/9/

h.+da 14b/6/, 59a/4/, 67b/8/, 69b/2/, 69b/9/, 73b/10/, 73b/6/

hak: (Ar.) Dava veya iddiada gerçeğe uygunluk, doğruluk.

h.+durki 61a/3/

hakikat: (Ar.) Gerçek.

h.+in 79a/3/, 79a/10/

hal: (Ar.) Durum

h.+i 4a/4/, 13a/13/, 82b/8/, 88a/9/

h.+iyiken 87b/8/

hālet: (Ar.) Keyfiyet, nitelik, durum.

h.+de 86a/2/

h.+dür 77a/10/

hāliş: (Ar.) Karışık ve sahte olmayan, safi, temiz. 34b/1/, 63a/10/, 63a/12/

h.+de 63a/13/

halk: (Ar.) Halk. 83a/1/

h.+a 39a/5/

h.+ı 77b/9/

hall: (Ar.) Çözme, karışık bir sorunun içinden çıkma, sonuca varma. 86b/5/, 88a/2/

halvet: (Ar.) İssız ve kapalı yer. 44b/6/, 77b/5/

hām: (Far.) Ham, olgunlaşmış, işlenmemiş, pişmemiş. 7b/8/

ḥamır: (Ar.) Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu. 15b/13/, 68a/13/, 73a/5/

ḥ.+a 32a/1/, 53a/10/

ḥ.+ı 19a/11/, 85b/4/

h.+ıla 63b/12/

ḥ.+ın 88a/4/, 85b/5/

ḥamırlu: (Ar.+T) Hamurlu. 11a/5/, 26b/4/, 83a/11/

ḥamırsuz: (Ar.+T) Hamursuz. 19a/13/, 26b/4/, 85b/5/

ḥamle: (Ar.) İleri atılma, atılım, saldırış, savlet. 77b/2/

ḥammām: (Ar.) Hamam. 7a/9/, 8b/7/, 8b/9/, 10a/3/, 18b/8/, 48b/11/, 62a/11/, 68b/2/, 70b/6/

ḥ.+a 5a/13/, 9a/5/, 9a/7/, 9a/8/, 10b/2/, 12b/2/, 13a/2/, 14a/7/, 42a/6/, 43a/2/, 45a/6/, 45b/3/, 47a/11/, 48b/3/, 54a/6/, 58/5/, 58b/7/, 62a/8/, 62b/4/, 65a/8/, 65a/8/, 66a/10/, 67a/3/, 68b/4/, 69b/10/, 73a/10/, 73a/11/, 73a/4/, 74a/10/, 74a/6/, 74b/4/, 78a/12/, 81b/13/, 82b/1/

ḥ.+da 8b/13/, 9a/10/, 9a/3/, 9a/9/, 14b/9/, 61a/5/, 62a/7/, 73a/5/, 82b/2/

ḥ.+dan 7a/10/, 9a/4/, 9a/6/, 14a/8/, 47b/2/

ḥ.+laruḡ 8b/8/

ḥamr: (Ar.) Şarap. 75a/12/

ḥ.+uḡ 43b/11/

ḥamre: (Ar.) 1. Bir göz hastalığı. 2. Kaşıntılı bir cilt hastalığı. 71a/1/

ḥanzāl: (Ar.) Ebuçehil karpuzu, acı karpuz. (*citrullus colocynthis*) 30b/10/, 30b/11/, 30b/5/, 36a/9/

ḥār: (Ar.) Sıcak, yakıcı.

ḥ.+a 18a/3/

ḥarāb: (Ar.) Bozulmuş, harap. 24a/4/, 25a/5/, 29b/6/, 54b/6/, 58a/3/, 76a/11/, 76a/12/, 82b/13/

ḥarāret: (Ar.) Hararet. 3b/10/, 3b/4/, 7a/13/, 13a/6/, 41a/3/, 42a/13/, 45a/9/, 45b/9/, 54a/5/, 54a/8/, 55a/2/, 61a/9/, 62a/11/, 62b/4/, 63a/8/, 64b/12/, 65a/1/, 65a/10/, 65b/13/, 67b/4/, 68b/9/, 69a/13/, 70b/12/, 71a/12/, 83a/11/, 84a/11/, 84a/8/, 84b/12/, 84b/13/, 85a/4/, 85a/5/, 85a/9/

ḥ.+de 22b/4/

ḥ.+den 39b/7/, 45a/11/, 49b/6/, 50a/5/, 52b/12/, 52b/2/, 52b/9/, 56a/3/, 57b/7/, 75b/3/

ḥ.+e 3b/9/, 4a/2/, 4b/10/, 19a/10/, 21a/7/, 31a/6/, 32a/6/

ḥ.+i

ḥ.+i 20a/13/, 23a/4/, 23a/7/, 26b/10/, 27b/1/, 29a/6/, 37b/7/, 39b/13/, 57a/8/

62a/11/, 66a/13/, 67b/2/, 67b/3/, 69a/12/,
71a/8/

h.+idür 57a/8/, 57a/8/, 57a/9/

h.+ile 45b/1/

h.+inden 57b/12/, 66a/13/

h̄ardāl: (Ar.) Hardal otu. (*brassica nigra*)
25a/2/, 84b/7/

h̄arekāt: *kırş. hareket.* 81a/13/

h̄areket: (Ar.) Hareket. 3b/10/, 3b/11/, 3b/3/,
3b/4/, 3b/5/, 3b/6/, 3b/9/, 5a/12/, 6a/3/, 7a/9/,
7b/1/, 7b/1/, 7b/3/, 7b/4/, 7b/6/, 7b/7/, 7b/9/,
9a/9/, 10b/2/, 10b/5/, 12b/13/, 12b/8/,
13a/10/, 13a/11/, 14b/10/, 43b/13/, 44a/10/,
45a/13/, 55b/1/, 60a/9/, 68b/4/, 82b/3/,
83a/13/, 83b/6/

h̄.+den 9b/1/, 13b/13/, 17a/12/

h̄.+e 2b/4/, 70a/12/, 71a/3/

h̄.+inden 43b/10/

h̄āric: (Ar.) Dış, bir şeyin dışında kalan.
46a/12/

h̄arīr: (Ar.) İpek. 27a/2/, 54b/7/

h̄arīre: (Ar.) Şeker, su, un veya nişastadan
yapılan bir tür tatlı şurup.

h̄.+sin 51b/8/, 53a/6/, 54a/2/, 65b/12/

h̄arīr h̄ām: (Ar.) Ham ibrişim. 36b/9/, 37b/4/

h̄arr: (Ar.) Sıcak, yakıcı. 2a/10/, 2a/7/, 2b/3/,
2b/5/, 4a/1/, 12b/12/, 19b/13/, 20a/12/,
20a/13/, 20b/2/, 20b/7/, 21a/6/, 21b/1/,
21b/5/, 21b/7/, 21b/9/, 22a/1/, 22a/5/, 22b/6/,
23a/11/, 23a/11/, 23a/6/, 23a/6/, 23b/3/,
23b/4/, 23b/4/, 24a/3/, 24a/6/, 24a/7/, 24a/7/,
24a/9/, 24b/12/, 24b/13/, 24b/9/, 25a/10/,
25a/12/, 25a/2/, 25a/3/, 25a/5/, 25a/6/, 25a/7/,
25b/2/, 25b/3/, 25b/4/, 26a/11/, 26a/9/,
26b/5/, 29a/11/, 29a/5/, 29b/2/, 29b/4/,
30a/11/, 30a/3/, 30a/5/, 31a/13/, 31a/7/,
31a/9/, 31b/5/, 31b/8/, 32a/12/, 32a/4/, 32a/9/,
32b/3/, 32b/5/, 32b/7/, 33a/1/, 33a/6/

h̄.+dur 19b/6/, 20a/7/, 20a/8/, 23b/8/,
29a/13/, 29b/13/, 30b/2/, 30b/3/, 30b/6/,
31a/5/, 33b/1/

h̄ārr-ı yābis: (Ar.) Sıcak ve kuru.

h̄.y+dür 25b/1/, 32b/12/

h̄arrīf: (Ar.) Kokusu sert, tadı acı, keskin.
84b/7/

h̄aşbe: (Ar.) Kızamık. 71a/11/, 71a/13/,
71a/3/, 71a/8/, 71b/1/, 71b/5/, 72a/1/, 72a/12/,
72a/6/

h̄.+nüñ 71b/1/

h̄āşıl: (Ar.) Meydana gelen şey. 2a/11/,
2a/12/, 2a/5/, 2a/9/, 2b/2/, 5a/7/, 5b/13/, 9b/7/,
50b/10/, 61b/12/, 62a/2/, 74a/12/, 79a/1/,
80b/3/, 81b/6/, 82b/9/

ḥāşiyyet: (Ar.) Bir şeye özgü olan durum, kuvvet, etki, yarar. 85b/13/

ḥ.+dür 85b/13/

ḥ.+i 28b/5/, 30a/10/, 60b/5/

ḥ.+in 33b/4/

ḥaşḥāş: (Ar.) Haşhaş. (*papaver somniferum*) 20a/10/, 27a/2/, 28a/12/, 44b/3/, 45b/4/, 47a/8/, 72a/8/

ḥaşḥāş kabı: (Ar.+T.) Haşhaş kabuğu. 59a/11/, 87b/10/

ḥ.k.+n 59a/6/, 60b/3/

ḥaṭā: (Ar.) Hata, yanlışlık. 63a/13/

ḥaṭar: (Ar.) Tehlike.

ḥ.+dan 82b/8/

ḥāṭır: (Ar.) Düşünme, akılda tutma, hafıza, zihin, akıl, yâd. 9a/4/

ḥaṭmî: (Ar.) Hatmi çiçeği. (*althaea officinalis*) 11a/13/, 33a/5/, 36a/12/, 37b/3/, 47a/5/, 52a/5/, 53b/10/, 56b/11/, 57a/12/, 60b/3/, 61a/6/

ḥaṭmî kabı: (Ar.+T.) Hatmi çiçeği kabuğu. 35b/1/, 36a/5/, 36b/9/, 37a/10/, 38b/8/

ḥ.k.+la 59a/6/

ḥaṭmî şuyı: (Ar.+T.) Hatmi çiçeği suyu. 60b/13/

h.ş.+n 52a/11/

ḥaṭmî toḥ(ı)m: Hatmi çiçeği tohumu. 38b/8/

ḥ.t.+i 68a/11/

havā: (Ar.) Hava. 2b/9/, 4b/12/, 4b/12/, 5a/6/, 5a/6/, 13b/3/, 54a/9/

h.+da 45a/12/, 49a/1/, 71a/5/

h.+dan 46a/12/

h.+sı 8b/9/

havān: (Far.) İçinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plastikten yapılan kap.

h.+a 88a/4/

havās: (Ar.) Beş duyu, duyular.

h.+ı 2b/11/, 3a/3/, 13a/5/

h.+ları 8a/6/

ḥavıc: (Far.) Maydanogillerden bir bitki. (*daucus carota*) 26a/8/

havvās: *krş. havās.*

h.+ı 7b/8/

ḥāya: (Far.) Taşak, testis. 9b/10/

ḥ.+ların 17a/3/

ḥay(ı)z: (Ar.) Adet olma, regl olma. 10a/9/, 81b/6/

ḥ.+a 56b/8/

ḥayr: (Ar.) İyi, faydalı, hayırlı, yarar. 1b/7/

h.+dan 17b/2/

ḥayvān: (Ar.) Hayvan.

helīle: (Far.) Helile otu. (*terminelia*) 12a/3/

h.+lar 77a/8/

helīlec: krş. helīle.

h.+uñ 20b/5/

h.+ler 30a/6/, 30a/9/, 51b/7/

ḥayza: (Ar.) Göbek sancısı; şiddetli ishal olma, mide sancısı.

h.+lerden 72b/8/

ḥ.+ya 57a/7/

helīlec-i hindī: (Ar.) Hindistan helilesi. 60a/13/

ḥāzık: (Ar.) İşinin ehli, usta, eli uz. 33b/3/

helīle kabı: (Far.+T.) Helile kabuğu. 78a/8/

ḥāzır: (Ar.) Hazır. 40b/8/, 76a/13/

heliyyūn: krş. helyūn. 25a/5/

ḥaz(ı)m: (Ar.) Sindirim. 2a/3/, 2a/4/, 2a/6/, 2b/12/, 2b/6/, 6a/2/, 7b/11/, 7b/2/, 8a/2/, 8a/5/, 8a/8/, 9a/7/, 9b/4/, 19b/1/, 19b/2/, 19b/4/, 20b/1/, 20b/13/, 20b/3/, 21a/10/, 21a/13/, 21a/3/, 21a/9/, 21b/5/, 21b/6/, 22a/10/, 22b/3/, 22b/8/, 22b/8/, 23a/10/, 23a/9/, 23b/2/, 24a/1/, 24a/10/, 24a/6/, 24b/13/, 25a/1/, 25a/12/, 25a/13/, 25a/8/, 25b/2/, 25b/3/, 26a/11/, 26a/13/, 26a/5/, 26b/1/, 26b/10/, 26b/2/, 26b/4/, 26b/6/, 29a/1/, 30a/6/, 30b/4/, 31a/11/, 32a/10/, 33b/9/, 34a/6/, 34b/6/, 43b/4/, 45a/10/, 55a/13/, 55b/11/, 55b/13/, 56b/6/, 64a/13/, 64b/1/

ḥelvā: (Ar.) Helva.

ḥ.+lar 10b/2/, 26b/7/, 26b/7/

ḥ.+lardan 5a/11/

h.+ı 3a/8/, 56b/4/, 56b/5/

helyūn: (Far.) Kuşkonmaz. (*asparagus officinalis*) 41b/9/

ḥāzıma: (Ar.) Yenilen şeyleri midede hazmettiren kuvvet. 84a/11/

hem: (Far.) Hem, ve daha. 4a/5/, 4a/5/, 15a/6/, 15a/6/, 63b/8/, 80a/13/, 81a/8/, 85b/10/

hemān: (Far.) Hemen, derhal. 35b/10/

henüz: (Far.) Daha, hâlâ. 13a/13/, 82b/2/

helaklık(ğ): (Ar.+T.) Mahvolmak, ölmek.

her: (Far.) Her. 1b/4/, 1b/9/, 2b/2/, 4b/9/, 11b/7/, 12a/12/, 13a/13/, 13a/2/, 13b/10/, 13b/7/, 13b/8/, 14b/13/, 14b/3/, 26b/11/, 26b/11/, 26b/6/, 28b/5/, 29a/6/, 33b/4/, 33b/4/, 36b/8/, 39b/5/, 40b/12/, 43a/4/, 43a/9/, 43b/8/, 44b/10/, 46b/11/, 46b/13/, 48a/11/, 52a/2/, 52a/6/, 52a/8/, 61b/2/, 61b/9/

h.+a 4b/9/

61b/9/, 63b/12/, 66a/1/, 67a/5/, 69b/5/,
70b/7/, 72b/9/, 73b/1/, 73b/13/, 73b/13/,
73b/7/, 77b/2/, 78b/2/, 82b/8/, 83a/5/,
84a/12/, 84a/13/

her biri: Aynı ayrı hepsi. 88a/6/

h.b.+nden 11b/5/, 28a/11/, 28a/9/,
33b/13/, 34a/10/, 34b/10/, 34b/12/, 34b/2/,
34b/3/, 34b/3/, 35a/13/, 35a/8/, 35a/8/, 36a/1/,
36a/12/, 36a/13/, 36a/4/, 36b/1/, 36b/10/,
36b/11/, 36b/5/, 37a/1/, 37a/11/, 37a/11/,
37a/2/, 37a/3/, 37a/4/, 37a/9/, 37b/13/, 37b/8/,
37b/8/, 37b/9/, 38a/1/, 38a/4/, 38b/8/, 38b/9/,
39a/3/, 39a/6/, 39b/10/, 39b/4/, 39b/9/, 40a/1/,
40a/2/, 40a/6/, 40a/8/, 42b/6/, 49b/4/, 50a/3/,
59b/11/, 59b/12/, 59b/12/, 68a/11/, 74a/1/,
74a/2/, 74a/3/, 74a/4/, 78a/10/, 78a/8/, 87a/8/,
87b/5/, 88a/12/

h.b.+si 35a/11/, 79b/4/

h.b.+sin 87a/1/, 87a/13/, 87a/5/

her nekim: Her nasıl. 77b/6/

herise: Az kavrulmuş un ve tavuk etiyle
yapılan pelte şeklinde bir çeşit yemek. 11a/5/,
26a/9/, 58a/11/, 75a/13/

hersî: Fülful çeşidi.

h.+ye 6b/12/

hezeyân: (Ar.) 1. Sayıklama. 2. Saçma sapan
konuşma. 44a/5/

hıfat: (Ar.) Hafiflemek, uyku gelmesi. 9b/7/

hıffet: (Ar.) 1. Hafiflik. 2. Hoppalık. 80b/2/

hıl̄t: (Ar.) Karışım; besinlerin midede
sindirildikten sonra dönüştükleri kan,
balgam, safra ve sevda maddelerinden her
biri. 2a/5/, 2b/2/, 13a/3/, 21a/11/, 21a/4/,
23a/3/, 43a/7/, 45a/4/, 48a/13/, 51b/7/, 59a/1/,
61a/13/, 61b/3/, 61b/6/, 61b/6/

h̄.+dan 67a/9/, 67b/7/

h̄.+dandur 69b/13/

h̄.+ı 12b/12/, 23b/9/, 69b/13/, 73b/11/

h̄.+ki 48a/11/

h̄.+lar 18b/9/, 48b/5/, 58b/13/,
61b/11/, 74b/10/

h̄.+lara 67a/10/

h̄.+lardan 43b/5/

h̄.+lardur 74b/9/

h̄.+ları 7b/8/, 8b/12/, 21b/6/, 25b/12/,
25b/12/, 28a/8/, 28b/7/, 29a/3/, 30a/2/, 32a/7/,
32b/11/, 33a/6/, 37a/13/, 37a/8/, 38a/10/,
38b/7/

h̄.+ların 29b/9/, 29b/9/

h̄.+larıñ 4b/4/

hınnā çiçeği: (Ar.+T.) Kına ağacı çiçeği.
(*lawsonia inermis*). 12b/5/

ḥinnā yağı: (Ar.+T.) Kına yağı. 69b/11/,
74b/13/

ḥıtmı: *krş. ḥatmī.*

ḥ.+yıla 27a/10/

ḥıyār: (Ar.) Hıyar, salatalık. (*cucumis sativus*)
6a/6/, 10b/7/, 11a/8/, 12b/2/, 12b/6/, 16a/7/,
23b/13/, 45a/2/, 54a/12/, 57a/10/, 62a/1/,
64b/12/, 65a/4/, 67a/7/, 71b/13/, 84b/11/,
85a/1/

ḥ.+dan 17a/7/

ḥ.+ı 48a/1/

ḥıyār-ı şenber: *krş. ḥıyārşenber.*38a/5/

ḥıyār-ı şenber içi: (Ar.+T.) Hıyarçember içi.
51a/3/

ḥıyārek: (Far.) Kasık bezlerinin
iltihaplanması sonucu ortaya çıkan çıban.
68b/2/

ḥıyār içi: *krş. ḥıyārşenber içi.* 41b/1/

ḥıyār kabı: (Ar.+T.) Hıyar kabuğu.

ḥ.ḳ.+n 17a/2/

ḥıyār şuyı: (Ar.+T.) Hıyar suyu. 11a/7/,
70b/11/

ḥıyārşenber: (Ar.) Hıyarçember, acur. (*cassia*
fistula) 33a/7/, 36a/1/, 38b/10/, 38b/4/,
51a/4/, 68b/1/, 75a/6/

ḥ.+ı 28b/8/

ḥ.+le 61a/1/

ḥıyār toḥ(ı)m: (Ar.+T) Hıyar tohumu.
36b/13/, 39b/9/, 40a/6/

ḥ.t.+ı 57a/11/, 62b/3/, 63b/9/, 65a/2/,
65b/5/, 66a/2/, 67a/6/, 70b/11/

ḥic: (Far.) 1. Yok denecek kadar az olan; yok
olan. 6a/7/, 6b/10/, 6b/9/, 18a/10/, 19a/8/,
30b/11/, 33b/6/, 51a/6/, 58a/4/, 63b/5/,
64b/8/, 67a/3/, 69a/13/, 69a/13/, 69a/7/,
77a/9/, 80b/3/, 81a/10/, 82a/5/, 83a/4/

ḥicāmat: *krş. ḥacāmat.* 15a/7/

ḥicāzī: (Ar.) Hicaz'a Hicaz'la ilgili. 2 .Hicazlı.
30b/6/

ḥiddet: (Ar.) Hiddet, şiddet.

ḥ.+ı 18a/5/

ḥikke: (Ar.) Kaşıntı, uyuz. 72b/3/

ḥilāl toḥım: (Ar.+Far.) Ham hurma tohumu.
50a/2/

ḥile: (Ar.) Oyun, aldatma, dubârâ.

h.+yile 78b/1/

ḥindī helīle: (Ar.) Hindistan helilesi. 12a/3/,
33b/12/

ḥindistān: Tropikal bölgelerde yetişen, hurma
cinsinden bir ağaç türü. (*cocos nucifera*)
34a/8/

ḥoḍ: (Far.) Kendi. 20b/3/, 78a/1/

ḥoros: (Far.) Horoz. 20b/13/

ḥōṣ: (Far.) Hoş, iyi, iyileşmiş. 8a/2/, 12b/13/, 16a/2/, 16a/3/, 18b/1/, 18b/4/, 18b/4/, 19b/7/, 20a/3/, 21a/12/, 22b/7/, 26a/7/, 29b/10/, 30a/4/, 30b/2/, 31a/11/, 33b/11/, 41b/6/, 42b/12/, 47a/11/, 49b/11/, 49b/7/, 54a/9/, 54b/6/, 65a/7/, 71a/10/, 72b/2/, 76b/8/, 76b/8/, 77a/3/, 78a/12/, 80b/3/

ḥ.+dur 71a/11/

ḥoşlık(ğ): (Far.+T.) Hoş olma durumu, letafet.

ḥ.+a 70b/13/

ḥ.+ına 4a/4/

ḥubbü'l-ğār: (Ar.) Defne ağacı, defne tohumu. 35a/3/

ḥuḳne: (Ar.) Makattan ilaç şırınga etme, lavman. 8b/4/, 14a/10/, 15a/8/, 15a/8/, 15a/12/, 15b/5/, 38b/13/, 38b/13/, 38b/3/, 38b/6/, 38b/6/, 39a/8/, 45a/5/, 46b/8/, 50a/13/, 54b/13/, 63b/13/, 63b/6/, 75a/6/, 76b/7/

h.+i 69a/1/

ḥ.+yile 13a/4/, 61a/1/, 62b/12/

ḥuḳne dağarcuğı lülesi: Lavman yapılırken suyun çekileceği deliğin yuvası.

ḥ.d.l.+nüḡ 15a/9/

ḥuḳne'î ḥādde: (Ar.) Güçlü lavman. 38b/13/

ḥ.ḥ.+iyile 50b/6/, 65b/4/

ḥuḳne-i leyyine: (Ar.) Yumuşak, hafif lavman. 38b/2/, 46b/7/, 52a/1/, 53b/8/, 67a/5/, 69a/1/

ḥuḳne'î mutavassıta: (Ar.) Orta lavman. 38b/6/

ḥ.m.+dan 39a/1/

ḥ.m.+la 44a/13/

ḥ.m.+yıla 50b/4/, 52a/1/, 53b/8/

ḥulv: (Ar.) Tatlı. 52b/13/, 52b/3/

ḥulv-ı lisānū's-sevr şuyı: (Ar.+T.) Tatlı sığırdili bitkisinin suyu. 52a/12/

ḥummā: (Ar.) Başta sıtma olmak üzere ateşli hastalıklara verilen genel ad. 21a/3/, 23b/8/, 61a/10/, 61a/8/, 62a/2/, 64a/6/, 64b/3/, 64b/5/, 66a/13/, 66b/2/, 66b/3/, 67a/12/, 67a/12/, 67a/9/, 69a/6/, 71a/10/

ḥ.+da 63b/5/, 64b/5/

ḥ.+lara 25b/7/, 27a/13/, 39b/7/

ḥ.+larda 19a/5/, 19a/8/, 28a/4/, 61b/11/, 64a/11/, 64b/3/

ḥ.+lardan 61b/12/

ḥ.+laruḡ 61b/10/

ḥ.+nuḡ 61a/8/, 62a/12/, 65b/2/

h.+sı 68b/11/

h.+ya 64b/8/

h.+y1 44a/12/, 61a/11/

ḥummā-yı balğam-ı lāzıma: (Ar.) Damarların içinde balğama, iltihaba sebep olan bir humma türü. 61b/1/

ḥummā-yı balğamī: (Ar.) Balgamın sebep olduğu bir humma türü. 65a/9/

ḥummā-yı balğamiyye-i nāyibe: (Ar.) Damarların dışında balğama, iltihaba sebep olan bir humma türü. 61b/2/

ḥummā-yı demevī: (Ar.) Kandan kaynaklanan bir humma türü. 62b/8/

ḥummā-‘ineb: (Ar.) Bir humma türü. 18a/4/

ḥummā-yı lāzıme: (Ar.) Humma hararetinin bağırsakların içinde ve sürekli olması şeklindeki türü. 44a/4/

ḥummā-yı muḥriqa: (Ar.) Ateşle seyreden bir humma türü. 61a/11/

ḥummā-yı muṭbıqa: (Ar.) Bürüyen, tam sıtma, iyileşmeyen humma. 71b/2/

ḥummā-yı müfrede: (Ar.) Basit sıtma. 61b/6/

ḥummā-yı mürekkebe: (Ar.) Ateşle seyreden bir hastalık türü. 61b/7/

ḥummā-yı şafrāvī: (Ar.) Safradan kaynaklanan humma. 63a/5/

h.ş+de 63b/1/, 64b/10/

ḥummā-yı sevdāvī: (Ar.) Kuruluk ve soğukluktan kaynaklanan humma. 66a/11/

ḥummāz: (Ar.) Kuzukulağı, ekşikulak, ekşimik, oğlakkulağı, şeytankulağı; (rumex acetosella) 26b/13/, 55a/6/

ḥunaq: (Ar.) Boğmaca, nefes darlığı, boğaz ve gırtlak iltihabı. 51a/9/, 52a/3/

h.+da 51b/13/

ḥurmā: (Ar.) Arabistan’da yetişen bir meyve türü. (*phoenix dactylifera*) 22a/1/, 39a/12/, 85a/11/

ḥuşūşā: (Ar.) Özellikle. 9a/5/, 17a/13/, 18b/8/, 28b/8/, 57b/9/, 71a/9/, 84b/6/, 85a/1/, 85a/13/, 85a/4/, 85a/7/

ḥuşyetü’s-şā‘leb: (Ar.) Tilki taşığı, itkasarı; (orchis hircina) 34a/9/

ḥuşk: (Ar.) Kuru, yabis. 75b/1/, 75b/1/

h.+dur 2a/13/

ḥükemā: (Ar.) Tabipler. 1b/2/

h.+sı 1b/5/

ḥükem: (Ar.) Hüküm

h.+i 42b/9/

h.+indedür 20b/11/

hüşn-i tedbîr: (Ar.) iyi, yerinde, yolunda
tedbir. 82b/5/

h.t.+e 82b/3/

h.t.+ile 79b/8/

-I-

ılan: Yılan. 76b/9/, 77a/2/, 77a/7/, 87a/11/

i.+uñ 77a/7/

ılan boncuğı: Dana ayağı otu. (*arum
maculatum*) 74a/3/

ılan ödi: Yılan safrası, ödi. 76a/11/

ılı-: Ilık duruma gelmek, ılımak.

1.-ya 7a/1/

ılıcağ(ğ): Biraz ılık, ılıcak. 7a/5/, 47a/10/,
52a/3/, 76b/3/

1.+ıken 13b/9/, 35b/5/

1.+la 64b/4/

ıncıkur-: Hıçkırma, hıçkırık tutma.

1.-mağdur 55b/2/

ınebî: (Ar.) Makatta üzüm gibi basur olmak.
79b/1/

ı.+nün 79b/1/, 80a/7/

ırāk-ı jengār: (Ar.) Tıpta kullanılan bir tür
Irak pası. 74a/2/

ırk-ı sūs: (Ar.) Meyan kökü. (*glycyrrhiza
glabra*) 32a/6/, 35a/13/, 36a/4/, 36b/8/, 40a/8/

ırk-ı sūs şuyı: (Ar.+T.) Meyan kökü suyu.

ı.s.ş.+la 52b/3/

ırmağ şuyı: Irmak suyu. 7a/1/, 7a/4/

ısıcak: Sıcak. 11a/2/, 72a/8/

1.+la 38b/13/, 38b/6/, 39a/8/, 41b/8/,
49a/6/, 50a/4/, 53a/5/, 69a/8/

ısıt-(d): Isıtmak.

1.-ıc1 6b/5/

1.-ub 46a/1/

ısr-: Isırmak.

1.-mağ 77b/9/

1.-mağdur 49b/13/

1.-ur 77b/10/

ıslat-(d): Islatmak.

1.-acağın 37a/5/

1.-alar 8b/3/, 37a/5/, 37b/10/, 38a/1/,
38b/1/, 40b/4/, 64a/1/, 88a/1/

1.-mış 53b/12/

1.-ub 56b/13/, 71b/10/, 72a/10/, 85b/8/

ıslāh: (Ar.) Düzeltme, ıslah etme 36a/8/,
85a/7/

1.+1 21a/13/, 24a/4/, 29b/3/, 31b/11/,
31b/7/, 32b/1/, 33a/2/

ıslan-: Islanmış olan.

1.-ıcağ 38b/1/, 88a/1/

1.-mış 19b/2/, 88a/3/

ıssıcağ: krş. ıssıcağ.

1.+la 82a/9/

ıtlāk: (Ar.) 1. Salıvermek, bırakmak,
koyuvermek. 2. İshal, sürgün. 23b/7/, 26b/9/,
27b/11/

ıtrıfıl-ı şağır: (Ar.) 1. Beş maddeden yapılan
şifalı bir macun. 49a/4/, 49a/4/

1.ş.+den 43b/2/

1.ş.+ün 34a/4/

1.ş.+ile 73b/7/

ıtrıfıl-ı şağire: krş. ıtrıfıl-ı şağır. 33b/8/

ızhırı: (Ar.) Mekke samanı, Mekke ayrığı.
(*andropogon schcenanthus*) 50a/2/

-İ-

‘ibāret: (Ar.) Oluşan, meydana gelen.

i.+dür 79a/11/

ıbrışim: (Far.) İpek iplik.29a/11/

ic: krş. iç.

i.+i 86b/13/

ic-: krş. iç-.

i.-dügince 57b/3/

i.-eler 81b/9/

i.-mek 56a/10/, 62b/8/, 70a/3/

i.-meyeler 7a/8/

i.-se 14a/8/

i.-üb 82b/1/

iccās: (Ar.) Erik. 41a/10/

ic yağ: koyun, sığır gibi memeli hayvanların
vücudunda, daha çok belde ve bağırsakların
dış kısmında ve böbrek çevresinde bulunan
işlenmemiş ham hayvan yağı.

i.y.+larından 75b/5/

ic yağı: krş. ic yağ. 20b/3/

iç: Herhangi bir durumun, cismin veya alanın
sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış
karşıtı. 19b/2/, 30b/6/, 34a/9/, 70a/7/, 83b/12/

i.+i 29b/13/, 31b/5/, 32b/13/, 37a/1/,
37a/3/, 38b/11/, 38a/5/, 41b/13/

i.+idür 33a/9/

i.+in 16b/2/, 53a/9/

i.+inde 1b/3/, 7a/9/, 10a/3/, 37a/4/,
38b/1/, 40b/8/, 43a/11/, 45b/13/, 47a/4/,
48a/2/, 51a/2/, 51a/5/, 53a/12/, 53b/12/,
61a/10/, 66a/3/, 68b/9/, 72b/8/

i.+indeki 20b/6/, 38a/11/, 61b/1/,
61b/3/, 77a/5/

i.+inden 20a/12/, 53a/9/, 85a/1/

i.+ine 5b/5/, 12a/6/, 26a/8/, 37a/13/,
38b/4/, 40a/13/, 61a/4/, 61a/7/, 70a/5/, 70a/6/,
70a/6/, 83b/13/, 86b/9/

i.+ini 16a/4/

iç-: İçmek.

i.-düginden 13b/10/

i.-dükleri 13a/12/

i.-düklerinden 39a/7/

i.-e 13a/3/, 13a/6/, 13b/1/, 13b/11/,
14b/5/, 86b/5/

i.-ecek 13b/11/

i.-eler 5a/11/, 5b/5/, 5b/8/, 7a/4/, 7a/6/,
11b/6/, 14a/2/, 26a/4/, 28b/12/, 28b/8/,
35b/10/, 35b/3/, 35b/5/, 35b/9/, 36b/13/,
36b/4/, 37a/13/, 37b/11/, 38a/10/, 38b/2/,
41a/9/, 43a/13/, 46b/9/, 49a/3/, 52a/9/, 53a/1/,
63a/3/, 63a/3/, 73a/3/, 73b/2/, 73b/9/, 75a/10/,
75a/12/, 75a/9/, 76b/5/, 82a/11/, 86b/6/,
88b/2/

i.-en 13a/1/

i.-enün 13a/5/

i.-erler 8b/3/

i.-icek 32b/9/, 86a/12/

i.-medin 4a/8/

i.-mege 13a/13/

i.-megin 86b/5/

i.-mek 5a/8/, 5a/9/, 7a/10/, 7a/10/,
10a/13/, 10b/8/, 13b/10/, 13b/2/, 13b/3/,
13b/4/, 13b/4/, 13b/9/, 14a/1/, 15a/2/, 21a/10/,
21a/13/, 42a/10/, 45a/12/, 45b/4/, 46b/12/,
46b/13/, 48b/3/, 48b/7/, 51a/4/, 52a/11/,
52a/8/, 55b/9/, 56b/11/, 56b/12/, 57a/1/,
57a/13/, 62a/4/, 68b/5/, 69a/1/, 69b/5/, 69b/9/,
70a/13/, 70a/4/, 70b/10/, 70b/11/, 70b/4/,
72b/10/, 74a/10/, 74a/10/, 75b/6/, 76a/5/,
83b/10/, 84a/9/, 85b/8/, 85b/8/, 86a/6/

i.-mekden 10a/4/, 13b/12/, 38b/13/,
48b/11/, 50a/10/, 58b/9/, 69b/4/, 75b/10/

i.-mekdü 55a/8/

i.-mekdür 42a/2/, 48b/4/, 54a/12/,
55b/4/, 57a/9/, 57b/4/, 62b/1/, 72b/11/,
72b/9/, 74b/12/, 75a/7/, 76a/4/

i.-memek 7a/12/, 7a/13/, 10b/12/,
55b/10/, 85a/12/, 85a/13/

i.-meye 7a/7/, 7a/7/

i.-meyeler 11b/11/, 58a/10/, 58a/4/,
73b/5/, 75a/12/

i.-mez 77b/1/

i.-se 14a/10/

i.-üb 11b/13/, 12b/4/, 13a/10/, 13b/5/,
47a/3/, 50a/10/, 64b/4/, 66a/6/, 66b/12/,
73b/11/, 73b/7/, 76b/12/, 81a/5/, 81b/11/,
85b/1/

i.-üreler 11a/8/

ıçerü: İç yan, iç bölüm, dışarı karşıtı. 72a/2/,
79b/5/, 79b/6/

i.+den 51b/12/

ıçir-: İçirmek.

i.-üb 14a/4/

ıçün: Amacıyla, maksadıyla. 1b/9/, 1b/10/,
50a/11/, 74b/5/, 88a/8/

ıçür-: *krş. ıçir-*.

i.-eler 11b/1/, 11b/3/, 11b/8/, 12a/13/,
12a/9/, 14a/12/, 16a/2/, 16a/8/, 16a/9/, 17a/6/,
36a/7/, 38a/2/, 41b/8/, 44b/12/, 44b/3/, 45a/4/,
45a/6/, 46a/1/, 47a/7/, 48a/4/, 51b/6/, 51b/7/,
51b/9/, 52a/13/, 52a/2/, 52b/4/, 52b/7/,
53b/11/, 53b/13/, 54a/5/, 54b/5/, 54b/9/,
57a/5/, 58a/4/, 58a/5/, 59a/6/, 59a/7/, 63a/4/,
63a/5/, 63b/11/, 63b/12/, 63b/12/, 63b/9/,
64a/1/, 64a/2/, 65a/2/, 65a/7/, 65b/8/, 66b/13/,
66b/9/, 67a/4/, 67b/11/, 68b/12/, 69a/7/,
72a/1/, 72a/3/, 76b/4/, 76b/13/, 77a/2/, 78b/1/

i.-mek 27a/10/, 45a/5/, 51a/7/, 57a/3/,
62b/2/, 62b/3/, 66b/8/, 69a/11/, 69a/4/,
71b/11/, 71b/13/, 71b/9/

i.-mekdür 45b/12/

i.-memek 32b/2/

i.-üb 11b/4/, 52a/7/, 67a/7/

ıçüribil-: İçirmeye gücü yetmek.

i.-ürlerse 78b/1/

ıdıl-: Etme işine konu olmak, yapılmak.

i.-memiş 10a/7/

ıdrār: (Ar.) Böbreklerde kandan süzülerek
idrar yolları aracılığıyla dışarıya atılan sıvı,
sidik, küçük abdest, hacet. 17b/5/, 18a/11/,
20a/2/, 24b/11/, 24b/9/, 25a/7/, 25b/13/,
30a/2/, 32b/12/, 32b/8/, 67a/7/

i.+ı 25a/3/, 25a/6/, 25b/1/, 27b/1/,
63b/8/, 65a/1/, 81b/6/

ıfrā: (Ar.) Aşın gitme, pek ileri varma 80b/2/

i.+a 81b/2/

i.+ıla 81b/10/, 85a/12/

ıgde: İğdegillerden, kokulu, sarı çiçekleri
olan, çalı biçiminde bir ağaç.(*elaegnus*)
23b/1/

ıgen: Çok, gayet, pek, ziyade, daha ziyade.
14a/1/, 19a/12/, 19a/12/, 20b/3/, 24b/6/,
24b/7/, 27a/7/, 33a/1/, 33a/1/, 33b/2/, 38a/2/

46b/12/, 48a/9/, 62a/11/, 65a/1/, 72a/6/,
78a/13/, 80b/12/, 85b/13/, 85b/6/, 85b/8/

ihsās: (Ar.) 1. Üstü kapalı anlatma, duyurma,
sezdirme. 41b/5/, 81a/10/

ihtirāz: (Ar.) Sakınmak, korkmak. 10b/11/,
11a/9/, 11b/11/, 14b/2/, 48b/11/, 50a/11/,
60a/11/, 65b/3/, 65b/8/

ihtirāz-ı küllî: (Ar.) Bütün korkular. 84b/9/

ihtiyāc: (Ar.) Gereksinim. 83b/2/

iki: Birden sonra gelen sayının adı. 6b/1/,
7a/7/, 11a/10/, 11a/13/, 11a/13/, 11b/5/,
13b/2/, 14a/6/, 14b/6/, 15a/7/, 27a/12/, 29b/6/,
31b/12/, 31b/13/, 34a/11/, 34a/5/, 34b/2/,
34b/8/, 35a/4/, 35b/13/, 35b/7/, 37b/10/,
38a/8/, 39b/11/, 40a/6/, 40a/8/, 43a/11/,
44a/12/, 47a/8/, 47b/1/, 47b/2/, 48b/12/,
50a/2/, 50a/4/, 50a/5/, 51a/8/, 51b/4/, 53a/4/,
53b/6/, 57a/1/, 57b/12/, 59a/4/, 61b/5/,
61b/6/, 61b/8/, 62a/13/, 62b/12/, 63b/11/,
63b/13/, 64a/5/, 64b/13/, 67b/8/, 68a/9/,
69b/2/, 69b/9/, 70b/6/, 73a/10/, 73b/6/,
75b/8/, 78a/10/, 78a/11/, 78a/8/, 79b/13/,
82b/6/, 82b/8/, 88a/6/, 88b/1/

i.+si 21a/7/, 21a/8/, 80a/11/

i.+sinüñ 45b/6/, 67b/7/

ikikardeşkanı: Kanı durdurmak için
kullanılan bir çeşit reçine; ikikardeşkanı

ağacı, bakam ağacı. (*caesalpinia echinata*)
47b/13/

ikileyin: 1. İkinci olarak, ikinci defa, saniyen.
2. Ondan sonra. 38a/6/, 45b/13/

ikinc: *krş.* **ikinci.** 30a/11/, 31b/2/, 31b/6/,
32a/1/, 32a/12/

ikinci: İki sayısının sıra sıfatı. 4b/11/, 19a/9/,
19b/6/, 19b/8/, 20a/10/, 20a/7/, 20a/8/,
29a/13/, 29a/9/, 29b/13/, 30a/12/, 30a/3/,
30a/7/, 30b/1/, 30b/12/, 30b/4/, 30b/7/,
31a/13/, 31a/2/, 31a/5/, 31a/7/, 31a/9/,
32b/10/, 32b/13/, 32b/3/, 32b/5/, 32b/8/,
33a/1/, 33a/4/, 33b/2/, 51b/3/, 63b/6/, 79a/4/,
80b/8/

ikindü: İkinci zamanı.

i.+yin 42b/8/

ikişer: İki sayısının üleştirme sayı sıfatı.
39b/12/, 40a/4/, 40a/9/, 74a/4/, 87b/12/

ikiyüz: 200 sayısı. 28b/9/

iklîlü'l-melik: (Ar.) Koçboynuzu bitkisi.
43a/2/, 68a/10/

iktışār: (Ar.) Kesretme, kırma. 83a/3/

‘ilāc: *krş.* ‘ilāç. 15b/4/, 70b/8/, 73b/1/, 77a/9/,
77b/11/

‘i.+dur 42b/1/, 52b/9/, 73a/13/

‘i.+ı 41a/5/, 41b/6/, ı 42a/1/, 42a/13/,
42a/8/, 42b/11/, 42b/3/, 43a/1/, 43a/6/, 43b/4/

43b/8/, 44a/11/, 44a/13/, 44b/9/, 44b/9/,
45a/11/, 45a/8/, 45b/10/, 46a/4/,46a/11/,
46a/9/, 47b/5/, 48b/2/, 49b/11/, 50b/11/,
48b/6/,49b/8/,50a/13/,51a/1/,51a/7/,51b/2/,
52a/13/, 52a/3/, 52a/3/, 52a/5/, 54a/10/,
54b/7/, 50b/3/, 50b/5/, 50b/9/, 52b/9/, 53a/3/,
55a/4/, 55b/2/, 56a/2/, 56a/7/, 56b/8/, 57a/9/,
57b/3/, 58a/3/, 59a/1/, 60b/13/, 61a/3/,
62a/13/, 62b/11/, 63b/5/, 65b/3/, 66b/4/,
67b/7/, 68b/11/, 69b/1/, 69b/8/, 70a/12/,
70a/3/, 70b/4/, 71b/4/, 72b/7/, 73b/1/, 74a/9/,
74b/1/, 74b/10/, 75a/4/, 75b/12/, 75b/4/,
75b/9/, 77a/8/, 77b/10/, 78a/2/, 87b/8/

‘i.+ıdur 42b/11/, 42b/4/, 43a/1/,
45b/7/

‘i.+ın 43b/11/, 44b/8/, 53b/7/,
67a/12/, 79a/10/, 87b/4/

‘i.+ında 67a/11/, 81b/7/

‘i.+ından 67a/10/

‘i.+ları 45b/7/, 53b/7/

‘i.+dur 53a/3/

‘ilaç: (Ar.) İlaç.

‘i.+ları 15a/10/

ile: Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik,
işteşlik, beraberlik, araç, sebep veya durum
anlatan cümleler yapmaya yarar. 5a/8/, 6a/7/,
6b/10/, 13b/7/, 15a/11/, 15a/13/, 15b/1/,
15b/13/, 15b/3/, 16b/2/, 16b/7/, 28a/3/

30b/9/, 36a/1/, 36b/6/, 44b/12/, 57a/9/,
57b/4/, 59b/8/, 63b/13/, 66a/2/, 66b/13/,
67a/5/, 68b/1/, 71a/3/, 79a/1/, 83a/10/

i.+dür 21b/1/

ilik(g): İlik, kemik iliği. 20b/5/

i.+i 86b/13/

ilk: Birinci olarak, en başta. 2b/2/, 6a/6/,
10a/12/, 12b/10/, 13b/12/, 14b/11/, 18a/7/,
56a/1/, 64a/12/, 64b/2/

i.+inden 4a/9/

ilkyaz: İlkbahar.

i.+a 66b/4/

i.+da 73b/13/

i.+ın 71a/5/

illā: (Ar.) Ne olursa olsun, hangi şartta olursa
olsun, her hâlde, ille, illaki. 61a/13/

‘ilm: (Ar.) Bilim.

i.+in 2a/2/, 4b/12/

ilt-: İletmek.

i.-mek 19a/7/

imtişāl: (Ar.) Bir örneğe göre davranma,
uyuma, benzemeye çalışma. 79a/2/

in-: İnnek.

i.-e 48a/12/

i.-en 48a/13/, 48a/13/, 48b/4/, 48b/5/
i.-er 75b/9/
i.-erse 48a/12/, 48a/12/, 76b/7/
i.-mek 48b/1/
i.-mekdür 51a/9/

ince: İnce, hafif. 3b/8/, 14b/1/, 33a/1/

incel-: İncelmek.

i.-mege 9a/3/

incir ağacı: (Far.+T.) İncir ağacı. 28b/10/

incük: İncik kemiği, diz kapağı ile ayak bileği arasında kalan kemik.

i.+ler 60a/8/, 81a/12/

indür-: İndirmek.

i.-eler 12a/6/, 47b/2/

infitāh-ı efvāh-ı ‘urūk: (Ar.) Bağırsaklardaki damarların genişlemesinden kaynaklanan bir hastalık. 80b/5/

inlü: Enli, geniş. 3b/7/

inşā‘ allāhü te‘ālā: (Ar.) Allah isterse, Allah nasip ederse. 78b/6/, 88b/4/

iper yavşan: Sarı yavşan otu. 43a/3/

iplicek(g): Kısa ip. 39b/6/

i.+in 39b/6/

iplik: İplik. 66a/8/

ir-: Erişmek.

i.-e 1b/4/

iri: İri, büyük. 70a/9/, 74a/5/

irinç: Organizmanın herhangi bir yerinde iltihaplanma sonunda ölmüş hücre artıklarından ve bozulmuş ak yuvarlardan oluşan, mikroplu veya mikropsuz, genellikle sarımtırak renkte koyuca sıvı, cerahat. 49a/7/

iriş-: Erişmek.

i.-e 5a/5/

i.-ince 33a/2/

i.-meye 80b/2/, 81a/6/, 81b/2/

i.-miş 30b/5/, 72b/2/

i.-se 68a/10/

i.-ür 44b/9/, 65b/2/

irkek: Erkek. 5b/9/

irlik(g): Şişlik.

i.+idür 74a/12/

irte: Erte, sabah, bir şeyin sonrası

i.+si 14a/7/, 67a/3/

i.+ye 73a/11/

ise: İse, olunca. 6a/9/, 13a/7/, 13a/8/, 13b/2/, 16b/11/, 23a/3/, 35a/10/, 47b/4/, 76a/2/

işfahānī: (Far.+Ar.) İsfahan'a ait, İsfahan'la ilgili. 72a/11/, 72a/9/

isfānāh: (Yun.) İspanakgillerden, yapraklarından sebze olarak yararlanılan, iki evcikli, otsu, bir yıllık bitki, ıspanak. 6a/12/, 6b/2/, 8b/1/, 24b/6/, 41a/9/, 48b/4/, 51b/10/, 52b/4/, 53a/6/, 54a/2/, 57b/1/, 60b/7/, 62b/5/, 64a/8/, 66b/10/, 67a/1/, 67b/13/, 70a/4/, 76b/6/, 83b/11/

i.+ıla 42a/4/, 43b/1/, 44b/13/, 83b/9/

isfānāh aşı: (Yun.+T.) İspanak yemeği. 72b/12/, 83a/9/

i.a.+n 61a/2/

isfidbāc: (Far.) Üstübeç, kurşun karbonat. (*plumbum carbonicum*) 24a 6b/8/, 26a/5/

isfīzāc: krş. isfidbāc. 76a/1/, 76a/5/

ishāl: (Ar.) Hafifleme, azalma, sehl olma, ishal. 16a/10/, 19b/10/, 20a/4/, 22a/13/, 22a/7/, 22a/8/, 23a/1/, 24a/10/, 24a/11/, 24a/13/, 24b/5/, 25b/12/, 28b/2/, 28b/4/, 28b/8/, 29b/1/, 29b/11/, 29b/3/, 30a/1/, 30a/3/, 30a/7/, 30a/8/, 30a/9/, 30b/1/, 30b/7/, 31b/10/, 31b/6/, 32a/13/, 32a/4/, 32a/5/, 32b/11/, 32b/2/, 32b/7/, 33a/2/, 33a/4/, 33a/8/, 33b/2/, 34b/10/, 38a/10/, 38a/3/, 38b/7/, 39a/1/, 42b/1/, 42b/12/, 42b/4/, 43a/7/, 45b/11/, 45b/2/, 46a/11/, 46a/9/, 48b/7/, 49a/12/, 49a/13/, 49b/1/, 49b/12/, 49b/8/, 50b/12/, 50b/3/, 50b/5/, 50b/9/, 51b/7/

52a/13/, 52b/8/, 53a/2/, 53b/13/, 56b/8/, 58b/4/, 58b/9/, 59b/6/, 60a/12/, 63b/7/, 65b/3/, 67b/8/, 71b/13/, 71b/7/, 81a/6/, 81a/7/, 83a/10/, 84a/11/, 84a/5/, 84b/12/, 84b/13/, 84b/9/, 85a/2/, 85a/3/, 85b/6/, 86a/12/, 86b/5/

i.+de 59a/5/

i.+den 84a/5/

i.+e 60a/2/

i.+i 8b/10/, 9a/13/, 16b/10/, 18b/8/, 22b/10/, 22b/3/, 31a/1/, 31a/4/, 39b/8/, 59a/3/, 80a/11/, 87b/9/

i.+ile 16b/3/, 17b/4/, 48a/9/, 56b/13/

59b/10/, 59b/9/, 60a/7/, 81a/8/, 84a/8/

ishāl-i demevī: (Ar.) İçten kan gitmek, kanamadan kaynaklanan ishal. 86a/7/, 87b/9/

ishāl-i sevdāvī: (Ar.) Sevdadan kaynaklanan ishal. 59a/4/

iskāt: (Ar.) Sükût ettirme, susturma. 82b/10/, 82b/7/

issi: Sıcak. 2a/10/, 2b/1/, 2b/6/, 2b/9/, 3a/11/, 3a/7/, 4a/2/, 4b/13/, 6a/8/, 7a/6/, 7a/8/, 8b/9/, 11a/4/, 11a/5/, 12b/5/, 13a/6/, 13b/1/, 13b/10/, 13b/11/, 13b/9/, 15b/3/, 15b/3/, 16a/5/, 16b/9/, 18a/3/, 18b/7/, 18b/9/, 21b/12/, 21b/13/, 21b/13/, 22a/9/, 22b/9/, 23b/11/, 23b/12/, 24b/3/, 26a/11/, 27a/10/, 27a/10/, 27a/11/, 27a/4/, 29a/3/, 29b/9/, 31b/3/

33a/12/, 33a/5/, 35b/5/, 37a/13/, 37b/12/,
37b/12/, 39a/13/, 40a/11/, 41a/4/, 41a/5/,
41b/12/, 41b/5/, 42a/12/, 42a/12/, 43a/10/,
43a/11/, 43a/2/, 44a/1/, 44a/3/, 46a/2/, 46a/7/,
47b/3/, 48a/13/, 48b/1/, 48b/7/, 49a/1/,
49a/11/, 49a/6/, 49b/11/, 49b/13/, 49b/13/,
50a/10/, 50a/9/, 50b/3/, 50b/7/, 50b/9/, 52a/2/,
53a/11/, 53b/3/, 53b/4/, 54a/9/, 54b/6/, 55a/4/,
55b/2/, 56a/12/, 56a/9/, 56b/9/, 57b/1/, 58/5/,
58a/1/, 58a/1/, 58b/7/, 58b/7/, 59b/1/, 61a/5/,
62a/7/, 62a/7/, 62a/7/, 64b/13/, 66a/1/, 66a/1/,
67b/2/, 68b/6/, 70a/1/, 70a/11/, 70a/6/, 71a/4/,
72b/5/, 73b/6/, 75b/11/, 75b/11/, 75b/12/,
76b/5/, 82a/2/, 82a/6/, 82a/7/, 83b/3/, 84a/13/,
84b/1/, 86b/4/, 88b/2/

i.+de 7a/1/, 12b/9/, 32b/1/

i.+den 43b/6/

i.+dür 2a/10/, 2a/7/, 21a/2/, 26b/1/

i.+le 55b/8/

i.+si 18b/3/

i.+yiken 61a/6/

issirek: Biraz sıcak, sıcakya yakın.

i.+dür 21b/11/, 34b/6/

i.+iken 6a/9/

iste-: İstemek.

i.-r 68b/8/, 77b/10/, 77b/6/

i.-rlerise 11b/1/

i.-se 15a/8/, 16a/10/, 67b/2/

i.-seler 28b/2/, 66a/7/

i.-ye 14b/3/

istifrāk (g): (Ar.) Boşaltma, kusma, vücutta fazla olan herhangi bir maddeyi azaltma.

8a/12/, 66a/7/, 66b/6/, 69b/13/, 69b/8/,
70b/4/, 71b/5/, 75b/8/, 78a/7/, 81a/5/

i.+dan 17a/12/, 42b/5/

istiğnā: (Ar.) İhtiyaç duymama. 79a/1/

istiḥā: *krş. iştah.* 8a/13/

isti‘māl: (Ar.) Kullanma, yapma. 1b/4/,
29a/10/, 29a/7/, 30b/10/, 30b/11/, 31a/10/,
31a/11/, 32a/8/, 33a/9/, 34a/3/, 34a/4/, 34b/5/,
43b/5/, 47b/5/, 60a/2/, 64a/4/, 66a/1/, 70b/2/,
73b/12/, 74a/12/, 74b/5/, 78a/11/, 78a/12/,
78a/7/, 79a/7/, 81b/10/, 81b/12/, 82a/13/,
82b/13/, 83b/4/, 85b/11/

istincā: (Ar.) Necasetten, pislikten temizlenme. 13b/11/, 13b/12/, 60a/13/,
60b/4/, 82a/2/, 82a/3/, 82a/9/

i.+dan 82a/3/

istiskā: (Ar.) Siroz hastalığı. 57b/6/, 57b/9/,
81b/5/

iş: İş. 35a/12/

işbu: Bu, işte bu. 36a/11/, 36b/7/

işe-: İdrar torbasında biriken sidiği dışarı atmak.

i.-mekde 4a/9/

i.-mesi 10a/4/

işit(d)-: İşitmek, duymak.

i.-icek 43b/7/

i.-imez 18b/12/

i.-mek 44a/6/

i.-mekdür 45a/13/

işle-: İşlemek, herhangi bir konuyu ele alarak incelemek, öğretmek.

i.-yeler 12a/11/

işled-: İşlemesini sağlamak, çalıştırmak.

i.-ür 19b/2/

iştāh: (Ar.) İstek, herhangi bir şeye istek duymak

i.+ı 56a/1/, 56a/4/, 56b/1/

iştihā: *krş.* **iştāh.** 22b/5/, 23a/5/, 24a/10/, 31a/10/, 31a/8/, 43b/3/, 51b/9/, 55b/12/, 56a/13/, 57b/13/, 60b/12/, 64a/7/, 65b/2/

i.+sın 9a/2/, 22a/5/, 22b/10/, 23b/3/

i.+y1 20a/9/, 20b/5/, 25a/8/, 30b/3/, 31a/4/, 31b/10/

iştihā: *krş.* **iştāh.** 2b/6/, 6a/1/, 6a/1/

i.+sı 3a/12/, 3a/5/, 7b/2/, 13a/13/, 18b/1/, 18b/10/

i.+sın 9b/13/

i.+y1 6a/12/, 7b/3/, 7b/7/, 8a/10/, 82b/2/

iştihāsuz: (Ar.+T.) İştahsız, iştahı olmayan. 5b/12/

it: Köpek. 77b/12/, 77b/12/, 77b/6/, 77b/8/, 77b/9/

i.+e 77a/10/

i.+i 78b/3/

i.+ler 77b/3/

i.+lere 78a/2/

it- (d): Etmek, yapmak.

i.-dügümüz

zıkr it- 59b/5/

i.-dük

‘ilāc it- 43b/11/

i.-düklerinden

isķāt it- 82b/10/

i.-dünj 8a/4/

i.-e

ishāl it- 86a/12/

terķib it- 8a/6/

i.-eler 9b/5/, 9b/5/, 52b/12/, 73b/13/,
79b/9/, 81b/8/, 85a/7/

cimā^c it- 54b/4/

iḥtirāz it- 11b/11/

ishāl it- 45b/2/

isti^cmāl it- 34a/4/

ma^ccūn it- 34b/5/

‘ilāci it- 44a/13/

ṣabr it- 47b/4/

tefrīḥ it- 45a/8/, 54b/3/

telyīn it- 49a/6/

i.-emez

def^c it- 64b/1/

i.-en

fāyide it- 37b/1/

seyelān it- 80a/12/

i.-enleri

fāyide it- 79a/9/, 86b/13/

i.-er

bevl it- 25a/6/, 25b/1/

delālet it- 19a/5/

*fāyide it- 8b/11/, 9b/3/, 19b/13/, 20a/5/,
21a/8/, 21b/2/, 22a/8/, 22a/13/, 23a/9/,
23a/13/, 23a/8/, 23b/1/, 23b/3/, 24b/4/, 25a/9/,*

*25b/7/, 25b/8/, 28a/4/, 28a/8/, 29a/6/, 29b/9/,
30a/11/, 30a/11/, 30a/12/, 30b/5/, 31a/8/,
31b/6/, 32a/7/, 32b/2/, 32b/7/, 33a/4/, 33a/7/,
33b/11/, 34a/13/, 37b/12/, 84a/2/*

ferah it- 22a/13/, 22b/13/

ferah it- 30b/2/, 31a/6/, 31a/13/

ḥarāb it- 25a/5/

ḥareket it- 9a/9/

hażm it- 22b/8/, 30b/4/

hażm it- 30a/8/, 32a/11/

ḥōṣ it- 26a/8/

idrār it- 24b/12/, 25a/7/, 25b/13/, 30a/3/

ishāl it- 20a/4/, 22a/6/, 23a/1/, 30a/2/, 30a/6/

*ishāl it- 24a/11/, 24a/13/, 25b/13/, 29b/1/,
30a/1/, 30a/9/, 30b/1/, 30b/7/, 32a/4/, 32a/5/,
33b/11/, 34a/6/, 39b/8/, 58/5/, 65a/1/*

izā it- 29a/3/

ḳabız it- 24b/5/

ḳat^c it- 13a/11/

*ḳat^c it- 22b/9/, 22b/10/, 23b/12/, 23b/12/,
24b/2/, 24b/8/, 24b/9/, 24b/11/, 24b/12/,
24b/13/, 24b/13/, 25a/2/, 25a/3/, 25a/3/,
25b/2/, 25b/13/, 30b/4/, 31a/1/*

ḳavī it- 24b/8/, 24b/9/, 31a/8/

*ķuvvet it- 23a/13/, 23b/6/, 25a/13/, 29b/8/,
30b/4/, 31a/6/, 32b/3/*

neşf it- 26a/5/

‘add it- 1b/10/

sāķıķ it- 31a/4/

sāķıķ it- 7b/6/

südde it- 26b/8/

süst it- 23a/1/

*taķlīl it- 22b/7/, 25a/11/, 25a/13/, 27a/13/,
29b/5/, 31b/1/, 32a/10/*

taķlīl it- 8b/11/

teftīķ it- 25b/7/

telyīn it- 24b/7/, 25a/10/

terķīb it- 26a/1/, 26a/7/

tesķīn it- 23a/1/

ża‘if it- 31b/3/, 32b/4/, 32b/7/

ziyān it- 21b/6/, 25a/10/, 25a/12/

ziyān it- 6a/10/

i.-erseņ

murād it- 1b/7/

i.-icek 81a/1/

ķat‘ it- 60a/10/

ķahāret it- 82a/6/, 82a/6/

i.-ince

iķsās it- 81a/11/

i.-inse

‘ādet it- 8a/11/

i.-megi

fikir it- 45b/3/

i.-mek 34a/3/, 34a/3/,

cimā‘ it- 10a/5/, 10a/9/, 10a/10/

fāşd it- 49b/8/, 75a/5/, 76a/2/

*ķacāmat it- 42a/9/, 49a/10/, 49b/8/, 50b/12/,
71b/4/, 71b/6/*

iķtirāz it- 10b/11/, 19b/4/

iķtirāz it- 60a/11/

*ishāl it- 45b/11/, 48b/7/, 49a/12/, 49a/13/,
49b/2/, 49b/8/, 49b/12/, 50b/12/, 60a/12/,
67b/8/*

istifrāġ it- 66a/7/, 70b/4/, 75b/8/, 78a/7/

istincā it- 60b/4/

isti‘māl it- 32a/8/, 35b/11/, 70b/2/, 74b/6/

mażmaża it- 49a/11/

men‘ it- 8a/13/

taķvīyet it- 43b/13/

telyīn it- 50b/4/, 56a/11/

tenķīye it- 69b/2/

terk it- 56b/10/

vaqt it- 7b/1/

i.-mekden

istincā it- 82a/2/

nezle it- 58b/11/

tenkıye it- 47a/13/, 74a/1/, 74b/5/

i.-mekdür

ḥacāmat it- 46a/5/, 75a/5/

ishāl it- 46a/9/, 46a/11/, 50b/6/

istifrāğ it- 69b/8/, 71b/5/

isti' māl it- 43b/6/

men' it- 43a/8/

taḫviyet it- 43b/8/

tedbīr it- 56a/4/

i.-mekten

fikir it- 45b/2/

i.-memek

cimā' it- 9b/9/, 10b/11/

istincā it- 60a/13/

isti' māl it- 30b/10/, 30b/11/, 33a/9/

mu' ālece it- 15b/7/

taḫrik it- 18a/12/

i.-meyeler

eksük it- 7b/12/

eyü it- 9b/6/

i.-miş

ḥareket it- 3b/3/

i.-üb

def' it- 81a/9/

faşd it- 75b/9/

ḥacāmat it- 15a/10/

ḥall it- 86b/5/

isti' māl it- 1b/4/

merak it- 1b/6/

teḫātur it- 80a/13/

terkīb it- 28b/6/, 56a/9/

i' tibār: (Ar.) Saygınlık. 18a/9/

i' tidāl: (Ar.) Ilımlılık.

i.+den 46a/12/

i.+e 3b/6/, 4b/3/, 19b/12/, 20b/7/,
23a/7/, 26a/6/, 26b/2/, 30a/1/

i.+ile 2b/3/, 7b/3/, 7b/4/, 7b/8/, 7b/9/,
8a/5/, 12b/8/, 19a/12/, 31a/10/, 33a/6/, 82b/1/

i.+le 7b/3/, 45a/13/, 82b/2/

ittifāk: (Ar.) Anlaşma, uyuşma, bağlaşma.
76a/4/

it üzümü şuyı: İt üzümü suyu. 68a/5/, 75a/9/

izā: (Ar.) Hiza, sıra. 29a/2/

-J-

jīve: (Far.) Cıva. 73a/8/

-K-

ķab: Kap. 28b/10/

ķ.+1 4b/1/, 11a/13/, 11a/12/, 12a/3/

ķ.+1la 33a/7/, 38a/11/, 64b/12/

ķ.+1n 21b/10/, 87a/10/

ķ.+1ların 53a/9/

ķab: Bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş sertçe bölüm, kabuk.

ķ.+1 30b/6/, 37b/9/, 40a/1/, 47a/5/, 52a/10/, 54b/10/, 55b/4/, 56a/8/, 72a/4/

ķ.+1la 28a/12/

ķ.+1n 24a/1/, 26a/2/, 32a/8/, 40b/11/, 87a/11/

ķ.+1ları 37a/3/

ķ.+1ların 38a/11/

ķ.+1ındur 30a/10/

ķabak: Sarı çiçekli, sürüngen gövdeli, büyük tüylü yapraksı otsu bir bitki. (*cucurbita pepo*) 6b/2/, 11a/7/, 24a/2/, 47a/1/, 48b/3/, 51b/10/, 53a/6/, 57b/1/, 64a/9/

ķ.+1 48a/1/

ķ.+1lar 46a/10/, 46a/3/, 46a/8/, 57b/5/

ķabak aşı: Kabak yemeği. 43b/1/, 72b/11/, 85a/6/

ķabak çekürdegi: Kabak çekirdeği. (*semen cucurbita*) 40b/11/

ķabak çekürdegi yağı: Kabak çekirdeği yağı.

ķ.ç.y.+n 44b/1/

ķabak şuyı: Kabak suyu. 71b/13/

ķ.ş.+n 63b/12/

ķabak tohum içi: Kabak tohumunun içi. 39b/9/

ķabak tohumı: Kabak tohumu. 63b/9/, 65a/2/

ķabak yağı: Kabak yağı.

ķ.y.+n 42a/5/, 42a/6/, 45a/3/, 45b/4/

ķabar-: Kabarmak, şişmek.

ķ.-a 33a/12/

ķ.-ıcak 33a/12/

ķ.-ub 53b/4/

ķ.-ur 70b/8/

ķ.-ursa 57b/6/

ķabarcuķ: Kabarcık. 70b/7/

k.+lar 49a/9/

k.+lardur 70a/8/

ķabard-: Kabarmasını sağlamak, kabarmasına yol açmak.

k.-ur 23a/6/

ķābız: (Ar.) Tutma özelliğine sahip, kabz edici. 19b/4/, 24b/5/, 53a/8/, 57a/3/, 59a/10/, 59a/9/, 59b/2/, 59b/5/, 86a/2/

ķ.+dur 22b/12/, 24b/11/, 31a/8/

ķ.+ken 13a/4/

ķ.+lar 59b/1/, 59b/9/

ķābilī: (Ar.) Helile otu türlerinden biri. (*terminalia chebula*) 12a/3/, 73a/13/, 73b/1/, 77b/11/, 78a/8/

ķābilī helīle: (Ar.) Kara helile otu. 30a/7/

k.h.+nn 30a/10/

ķābilī helīle ķabi: (Ar.+T.) Kara helile otunun kabuğu. 33b/12/, 35a/7/, 36a/8/, 38a/13/, 66a/7/

ķabl: (Ar.) Bir Şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma.

ķ.+1 79a/3/

ķāzret: (Ar.) Yce kabul edilen kimselerin adlarının başına sayęı, vme, yceltme amacıyla getirilen unvan. 79a/3/

ķābz: (Ar.) Kabızlık, peklik. 6a/6/, 8a/13/, 15b/1/, 19b/1/, 19b/10/, 19b/6/, 19b/7/, 20a/4/, 21a/2/, 21b/5/, 22a/1/, 22a/4/, 22b/1/, 22b/10/, 22b/6/, 23a/7/, 23b/2/, 23b/6/, 23b/7/, 24b/8/, 26a/4/, 27a/5/, 28a/1/, 29b/8/, 31a/2/, 32a/2/, 33a/7/, 39b/13/, 44b/1/, 46b/7/, 51b/13/, 55a/2/, 58a/7/, 58b/4/, 60b/5/, 60b/9/, 63b/2/, 65b/4/, 67a/5/, 69a/1/, 71b/8/, 81a/5/, 81a/6/, 83b/10/, 83b/7/, 83b/9/, 84a/12/, 85b/13/, 85b/13/, 85b/9/, 86a/10/, 86a/12/, 86a/3/, 86a/5/, 86a/8/, 86a/8/, 86b/4/

ķ.+1 16b/11/, 84a/4/

ķābzā: (Ar.) Tutacak, tutamak yeri, sap. 35b/2/, 36b/12/, 39a/5/

ķ.+1 11a/12/

ķac-: *ķrŐ. ķa-*

k.-maķ 44b/7/

ķa: 1. Kimseye bildirmeden bulunduğu yerden ayrılmak, firar etmek. 2. Gaz, sıvı vb. Şeyler sızmak.

ķ.-an 48a/7/, 53a/1/, 64a/10/, 64a/6/, 67a/9/, 67b/3/, 68a/9/, 71a/11/, 76a/13/, 76b/9/, 77b/11/, 77b/11/, 77b/2/, 77b/3/, 81b/12/, 81b/3/, 84b/12/

ķ.-ar 77b/1/, 77b/3/, 77b/5/

ķ.-masalar 77b/3/

ķ.-maya 77b/10/

ķaçan: Ne zaman, ne zaman ki. 5a/7/, 8a/12/, 8a/4/, 8a/6/, 9a/3/, 9b/11/, 13a/6/, 14a/10/, 14a/8/, 15b/10/, 18b/10/, 18b/12/, 22a/8/, 28b/5/, 31a/10/, 44a/1/, 83b/8/

ķ.+ki 16a/2/, 16a/9/

ķadar: (Ar.) Kadar. 4b/10/, 4b/10/, 4b/11/, 5b/13/, 15b/11/, 27a/6/, 27b/12/, 34a/1/, 34b/8/, 35a/11/, 60b/12/, 79b/11/, 86b/5/

ķ.+ı 26a/3/, 27a/12/, 30b/8/, 34a/11/, 34b/4/, 47b/1/

ķadi: (Ar.) 1. Yapan, yerine getiren.

ķ.+den 84b/2/

ķādūn tuzluđı: Diken üzümü. (*berberis vulgaris*)

ķ.t.+la 5b/2/, 16b/2/

ķaftan: Çoğu ipekten yapılan, bir tür uzun, süslü üst giysisi.

ķ.+lar 10b/3/

ķāfūr: (Ar.) Hekimlikte kullanılan bir madde; kara pelin, misk otu. (*artemisia abrotanum*) 5b/6/, 12b/6/, 16b/13/, 16b/6/, 31a/2/, 39b/11/, 42a/11/, 48a/2/, 50b/13/, 54a/13/, 65a/5/, 65a/5/, 69a/10/, 71a/2/, 76a/1/

k.+dur 59b/1/

k.+ı 55a/6/, 75a/1/

k.+ile 64a/4/

k.+la 76b/7/

k.+lu 16a/5/

ķafürsuz: (Ar.+T.) Kafir otu kullanılmadan. 64a/4/

ķāhel: (Ar.) Güçsüz. 3a/9/, 8a/10/, 41b/5/, 62b/10/, 65a/13/

ķā'ide: (Ar.) 1.Esas, temel. 2. Usul, nizam, yol, kural. 59a/5/, 64a/11/

ķakı-: Bir kimsenin yaptığı işin beğenilmediğini kendisine sert sözlerle söylemek.

ķ.-maķ 7b/9/, 41a/4/, 44a/10/, 44b/7/

ķ.-maķdan 13b/13/

ķ.-mış 3b/2/, 4a/12/

ķakımaķ(đ): Sinirlenmek.

ķ.+ı 9b/8/

ķal-: Kalmak.

ķ.-a 58b/6/

ķ.-an 2b/7/, 5b/12/, 18a/6/, 20b/10/, 20b/5/, 21b/2/, 29a/3/, 35a/5/, 42b/9/, 43b/5/, 59a/9/, 79a/1/, 88a/3/

ķ.-anın 60a/1/

ķ.-ıcaķ 35a/12/

ķ.-ınca 26a/3/, 47b/2/

ķ.-mağdan 64b/1/

ķ.-maya 82a/5/

ķ.-mışın 14a/7/

ķ.-ub 82a/7/

ķ.-ur 83a/1/

ķ.-ursa 72b/3/

ķalay büredesi: Kalay tozu. 76a/6/

ķalb: (Ar.) Kalp.

ķ.+i 15b/8/

ķalbır: Genellikle tahıl elemeye yarayan, büyükçe delikli ya da seyrek telli büyük elek.

ķ.+a 33a/10/

ķ.+ı 33a/11/

ķalıñ: Cisimlerde uzunluk ve genişlik dışında üçüncü boyutu çok olan (cisim), ince karşıtı. 9a/4/, 11a/4/, 19a/12/, 24a/1/, 47b/6/

ķ.+ısa 74b/4/

ķalye: (Ar.) Kavurma, kızartma. 26a/4/

ķ.+ler 11a/5/

ķamaşdur-: Dişin ekşi bir nesneden dolayı kamaşması.

k.-ur 50a/8/

ķan: Kan. 2a/5/, 2a/8/, 2b/12/, 2b/13/, 2b/3/, 3a/12/, 3a/4/, 4a/5/, 4a/8/, 4b/4/, 5a/8/, 10a/13/, 10a/4/, 14b/11/, 14b/11/, 14b/13/, 14b/13/, 14b/8/, 14b/8/, 15a/10/, 15a/2/, 15a/2/, 15a/4/, 15b/5/, 15b/5/, 16b/11/, 16b/3/, 17a/5/, 18a/11/, 20a/12/, 25b/3/, 29a/5/, 39b/3/, 39b/8/, 42a/10/, 42a/9/, 44a/11/, 44a/12/, 44a/4/, 44a/9/, 44b/10/, 44b/9/, 46a/2/, 46a/5/, 47a/13/, 47b/7/, 47b/8/, 48a/8/, 48b/2/, 49a/10/, 50a/12/, 50a/13/, 50b/12/, 51a/1/, 51a/1/, 51b/2/, 53a/12/, 53b/3/, 53b/8/, 54b/3/, 54b/4/, 59a/7/, 60a/7/, 61a/9/, 62b/11/, 62b/7/, 62b/7/, 62b/9/, 63b/5/, 63b/6/, 63b/7/, 65b/3/, 66b/4/, 66b/5/, 67b/7/, 67b/7/, 68b/12/, 70a/11/, 70a/12/, 70a/3/, 70b/9/, 71a/8/, 71b/4/, 72b/4/, 72b/5/, 72b/7/, 74a/9/, 74a/9/, 74b/1/, 74b/10/, 75a/5/, 75b/7/, 75b/7/, 76a/1/, 76a/12/, 77a/7/, 78a/13/, 78a/13/, 79b/10/, 79b/3/, 80a/13/, 80a/2/, 80b/10/, 80b/10/, 80b/3/, 80b/7/, 80b/8/, 81a/1/, 81a/2/, 81a/2/, 81a/3/, 81b/10/, 81b/11/, 83a/6/, 84a/13/

ķ.+a 78a/1/, 80a/7/

ķ.+dan 44a/7/, 50b/10/, 51a/11/, 60a/10/, 67a/13/, 67b/1/

ķ.+dur 53a/13/, 80a/5/

ķ.+ı 6b/4/, 14b/12/, 19b/10/, 20b/8/, 22a/1/, 21a/12/, 21a/6/, 21a/8/, 22a/3/, 22a/6/, 23a/13/, 24a/10/, 24a/4/, 24b/1/, 24b/4/, 24b/7/, 25a/11/, 25a/2/, 25a/7/, 26a/12/

26a/7/, 26b/7/, 26b/9/, 28b/13/, 29a/3/,
31a/11/, 32a/10/, 32b/11/, 32b/2/, 37b/7/,
60a/12/, 60a/12/, 60b/6/, 67b/10/, 79b/12/,
79b/13/, 79b/7/, 79b/7/, 79b/11/, 80b/2/,
80b/13/, 80a/10/, 80a/12/, 80a/13/, 80a/2/,
81a/8/, 81a/9/, 81b/1/, 81b/1/, 81b/11/,
81b/13/, 81b/4/, 81b/4/, 83b/1/, 83b/1/,
84a/13/, 84a/5/, 85b/6/, 86a/1/, 86a/10/,
86a/2/, 86a/3/

ķ.+ıdur 60a/8/

ķ.+ıla 17b/4/, 53b/2/, 80b/6/

ķ.+ın 21b/12/, 48b/6/, 81a/13/,
81b/12/, 82a/10/, 83a/12/, 83b/4/, 85b/12/,
85b/12/, 85b/9/, 86a/4/, 86a/7/, 86a/7/, 86a/7/,
86b/12/, 87a/10/, 87a/5/, 87a/6/, 87a/9/,
87b/1/, 87b/9/, 88a/10/

ķ.+ına 78a/13/

ķ.+uņ 2a/7/, 15a/2/, 81a/1/

ķana-: Kanamak.

ķ.-mağı 49b/5/

ķ.-maķ 3a/1/, 71b/5/

ķ.-maķdur 47b/6/

ķ.-mazsa 63b/5/

ķ.-sa 16b/13/, 47b/9/

ķanat-(d): Kanatmak, kanama olması.

ķ.-maķ 18a/11/

ķancık: Vücuttan az kan gelmesi.

ķ.+79b/3/

ķandur-: Kandırmak, aldatmak.

ķ.-ur 23b/13/

ķankı: Hangi. 2b/2/, 21a/11/, 21a/4/, 23a/3/,
23b/9/, 51b/7/, 62a/13/, 69b/13/

ķansuz: Kansız. 80b/6/, 80b/7/

ķapa-: Kapatmak.

ķ.-yalar 15b/13/

ķapak(ę): Kapak, göz kapağı.

k.+ın 53a/10/

k.+uņ 15b/13/

ķapu: Kapı.

ķ.+sı 5a/4/

ķar: Kar. 70a/5/

ķar-: Kararmak, bulanmak.

ķ.-ur 47b/4/

ķara: Siyah, koyu. 3a/13/, 4b/5/, 15a/2/,
44a/7/, 44b/10/, 46a/10/, 46b/10/, 49b/1/,
50b/8/, 60a/7/, 68b/7/, 71a/6/, 80b/1/

ķ.+lar 3a/13/

ķara ağrı: Tifo hastalęı. 61a/11/

ķarābāzin: (Ar.) İslām tıbbında ilāç formüllerini ihtiva eden el kitaplarının genel adı.

ķ.+lerden 33b/6/

ķara bahāķ: (T.+Ar.) Kara sedef; abraşlık hastalığının türü.74a/7/

ķara bōrklū: Karabaş otu, ustuhudus. (*lavandula stoechas*)29a/13/

ķaraca: Rengi karaya yakın olan, esmer.

ķ.+sıdur 20a/11/

ķ.+sın 15b/11/, 58b/3/, 73b/4/, 86b/12/

ķara ġārīķūn: (T.+Ar.) Siyah katran köpüğü. 76a/8/

ķaragū: Karanlık. 44b/6/

ķara helīle: Kokulu müshil olan bir bitki. (*taraxacun afficinale*) 30a/8/, 33b/12/, 34b/10/, 36b/5/, 38a/13/, 86b/1/, 88a/10/

ķarakıl: Göz, gözbebeğı.

k.+a 80b/8/

ķaraldu: Karanlık. 77b/2/

ķaralık(ġ): Işık olmama durumu, karanlık.

ķ.+a 70b/8/, 74a/13/

ķ.+dur 74a/7/

ķarlu: Kar yağın. 7a/12/

ķaranfūl: (Far.) Karanfilgiller familyasından otsu bir süs bitkisi. (*dianthus caryophyllus*) 32b/2/, 34b/3/, 41b/11/, 41b/12/, 54b/11/, 55b/6/, 56a/8/, 59b/7/, 66a/4/

ķ.+ile 56b/6/

ķaranfūl şuyı: (T.+Far.) Karanfil suyu.

ķ.ş.+yıla 54b/8/

ķaranjuraķ: Karanlıġa yakın. 46b/11/

ķarar: (Ar.) Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı. 6a/4/

ķarar-: Kara olmak, siyah olmak.

ķ.-maķ 46a/3/

ķ.-maķdur 45b/5/

ķ.-ur 63a/8/, 71a/13/

ķarart(d)-: Rengini karaya çevirmek, esmerleştirmek, siyahlaştırmak.

ķ.-ur 24b/2/, 25a/5/, 25b/1/

ķarasaġu: Siyahımsı, karamsı. 3a/11/, 42b/11/, 69b/8/

ķarāşiyā: (Ar.) Kiraz. 23a/2/

ķarāşiyā şekeri: (Ar.+T.) Kiraz şekeri.

ķ.ş.+le 41b/1/

ķara türbūd: (T.+Far.) Siyah türbit otu. (*ipomoea turpethum*)76a/8/

ķarid-: İhtiyarlatmak.

ķ.-ur 10a/2/

ķar(ı)n: Karın. 19a/4/, 19b/1/, 57b/6/, 58b/9/, 77b/1/

ķ.+ı 8a/2/, 32a/3/, 60b/11/, 64b/2/

ķ.+ın 14b/3/, 16a/12/, 57b/12/, 69a/8/, 77a/7/

ķ.+ına 57a/5/

ķ.+ında 19a/4

ķarın ağrısı: Karın ağrısı.

ķ.a.+na 39b/3/

ķariş-: Karışmak.

ķ.-a 88a/3/, 88a/5/

ķ.-mazsa 61a/12/

ķ.-miş 4b/13/, 73a/9/, 88a/5/

ķ.-ur 74b/10/

ķarişdur-: Karıştırmak.

ķ.-alar 28a/2/, 28b/10/, 41a/12/, 47b/13/, 47b/2/, 60a/1/, 73a/9/, 87b/6/, 88a/2/, 88a/4/

ķ.-ub 43b/9/, 46b/13/, 55b/7/, 60b/1/, 66a/4/, 85a/4/, 86a/6/, 87a/1/, 87a/13/, 87a/8/

ķarişık: Düzensiz, dağınık, intizamsız. 61b/10/

ķarķa dügleği: Ebucehil karpuzu, acı karpuz; hanzal. (*citrullus colocynthis*) 30b/5/

ķarpuz: (Far.) Kabakgillerden, sürüngen gövdeli bir bitki. (*citrullus vulgaris*) 6a/6/, 10b/7/, 12b/2/, 23b/11/, 41a/13/, 45a/2/, 57a/11/, 67a/8/, 84b/11/

ķ.+dan 17a/7/

ķarpuz ķabı: (Far.+T.) Karpuz kabuğu.

ķ.ķ.+n 17a/2/

ķarpuz şuyı: (Far.+T.) Karpuz suyu. 11a/6/, 63b/8/, 65a/2/, 70b/11/, 71b/12/

ķ.ş.+n 57a/11/, 63a/5/, 67a/7/

ķarpuz toğmı: (Far.) Karpuz tohumu. 67a/6/

ķarşu: Karşı. 15b/13/, 28b/10/, 33a/12/, 40b/12/, 79b/9/, 81a/8/

ķārüre: (Ar.) İdrar tahlili için kullanılan cam kap. 4a/8/, 4b/10/, 4b/9/, 57b/13/, 58a/2/, 62a/11/, 62b/10/, 63b/1/, 63b/3/, 63b/4/

ķ.+nüñ 4a/9/, 4a/10/, 65a/10/

ķ.+yi 4a/13/

ķ.+ye 4a/13/

ķāsni: (Far.) Yaban marulu, hindiba. (*cichorium endiva*) 24b/3/, 26b/12/, 41b/1/, 45a/1/, 55a/10/, 55a/9/, 64b/12/, 66b/11/, 67a/8/

ķasni aşı: (Far.+T.) Kasni otunun yemeği 72b/12/

kasnī dibi kabı: (Far.+T.) Kasni otunun kabuğu. 27b/6/, 28a/8/, 36a/12/

k.d.k.+n 28a/5/

kasnī şuyı: (Far.+T.) Kasni suyu. 28a/6/, 40a/9/, 55a/7/, 58a/5/, 68a/5/, 75a/7/

ķ.ş.+la 50b/2/

ķ.ş.+n 54b/2/

kasnī toḥ(ı)rı: (Far.) Kasni bitkisi tohumu. 27b/4/, 28a/11/, 37b/10/, 38a/4/, 62b/3/, 65b/6/, 67a/6/

ķ.t.+la 28a/5/

kaş: Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar.

ķ.+ı 10a/2/

kaşı-: Kaşımak.

ķ.-yalar 43a/11/

kaşuk(ğ): Sulu veya bazı ufak taneli yiyecekleri ağza götürmeye yarayan saplı sofracı.

ķ.+ıla 88a/2/

kat: Kat, tabaka, sıra.

ķ.+ında 11b/12/, 41a/6/, 45a/12/, 54b/3/, 65a/3/, 70a/1/

ķ.+ından 17a/9/

kaṭ: (Ar.) 1. Kesme, kesilme; biçme. 2. Halletme, karar verme, sona erdirmeye, bitirmeye.

1b/9/, 6b/4/, 6b/5/, 8b/10/, 13a/11/, 13a/12/, 13a/8/, 14a/3/, 14a/4/, 20a/1/, 20a/8/, 21b/13/, 22a/12/, 22a/5/, 22b/10/, 22b/3/, 22b/9/, 23a/1/, 23a/4/, 23b/12/, 23b/5/, 23b/6/, 24a/1/, 24a/2/, 24a/7/, 24b/10/, 24b/12/, 24b/2/, 24b/7/, 24b/8/, 25a/11/, 25a/2/, 25a/4/, 25a/9/, 25b/13/, 25b/2/, 25b/4/, 25b/6/, 26b/6/, 27a/13/, 27b/13/, 28a/8/, 28b/13/, 29b/1/, 29b/4/, 29b/7/, 30a/11/, 30a/5/, 30b/4/, 31a/1/, 31a/4/, 32a/9/, 33a/4/, 34a/5/, 34b/5/, 35a/1/, 37b/12/, 39b/8/, 59a/1/, 60a/10/, 81b/11/, 81b/5/, 82a/10/, 85b/12/, 85b/9/, 86a/10/, 86a/3/, 86a/7/, 86a/9/, 86b/8/, 87b/2/, 87b/9/

kat-: Bir şeyin içine, üstüne veya yanına, niteliğini değiştirmek veya niceliğini artırmak için başka bir şey eklemek, karıştırmak.

ķ.-alar 8b/7/, 12a/4/, 13a/5/, 16b/12/, 16b/4/, 25b/10/, 25b/11/, 25b/11/, 27b/12/, 28a/7/, 28b/11/, 34b/9/, 38a/2/, 38a/5/, 38b/12/, 39a/6/, 39a/7/, 40b/2/, 40b/5/, 47b/1/, 47b/1/, 49a/8/, 59b/6/, 59b/8/, 59b/8/, 60a/1/, 72a/8/, 84a/7/

ķ.-arlarisa 84a/10/, 84a/4/, 85a/8/

ķ.-arlarsa 27b/5/, 27b/6/, 36a/9/

ķ.-ıb 15b/12/

ķ.-maḳ 27a/6/, 54a/4/, 84a/8/, 85b/6/

ķ.-maķdan 44b/4/

ķ.-mamaķ 83b/12/

ķ.-mayalar 41b/3/

ķ.-miş 61a/2/

ķ.-ub 5b/5/, 11a/11/, 11b/6/, 35b/8/,

38b/5/, 41b/2/, 42a/4/, 43a/5/, 43a/9/, 51b/3/,

52a/9/, 54b/9/, 55a/10/, 58a/7/, 58a/8/, 58a/9/,

59a/9/, 59b/5/, 64b/13/, 68a/12/, 72b/9/,

73b/11/, 73b/12/, 88a/2/

ķatı: Sert; pek; ķok; oldukķa; Şiddetli. 2a/8/,

2a/8/, 2b/1/, 2b/9/, 3b/11/, 3b/11/, 3b/2/,

4a/1/, 4a/11/, 4a/12/, 4b/1/, 4b/1/, 4b/1/,

4b/13/, 4b/13/, 4b/5/, 4b/7/, 5a/1/, 7a/5/, 7a/5/,

7a/8/, 8b/9/, 9b/13/, 10a/3/, 10a/4/, 10a/6/,

10b/1/, 10b/12/, 12b/10/, 12b/13/, 12b/9/,

12b/9/, 13a/6/, 13b/12/, 13b/13/, 13b/13/,

14b/3/, 14b/9/, 15b/7/, 16b/13/, 17a/12/,

17b/6/, 18a/3/, 18b/11/, 19a/3/, 21a/10/,

22b/12/, 23b/8/, 24a/5/, 27b/2/, 29b/6/,

30a/9/, 31b/5/, 32b/1/, 32b/2/, 33a/11/,

39b/7/, 42a/12/, 42b/2/, 43b/7/, 44b/9/,

45b/10/, 45b/9/, 46a/1/, 46a/10/, 46a/13/,

46b/3/, 48a/10/, 48b/13/, 48b/13/, 49a/11/,

49a/6/, 49b/1/, 50a/10/, 50a/11/, 50b/3/,

51a/11/, 52b/10/, 53b/1/, 53b/13/, 53b/4/,

55a/1/, 57b/13/, 57b/7/, 57b/7/, 58a/7/, 60a/1/,

60a/5/, 60a/8/, 60b/2/, 62a/11/, 62a/3/, 62a/3/,

62a/3/, 62a/4/, 62a/5/, 62a/5/, 62a/6/, 62a/7/,

63a/6/, 64a/6/, 64b/12/, 66a/1/, 66a/12/,

67b/3/, 68b/3/, 68b/6/, 68b/8/, 68b/8/, 68b/9/,

69a/6/, 69b/8/, 70a/2/, 70a/2/, 70b/3/, 71a/12/,

71a/5/, 71b/7/, 73a/6/, 75a/13/, 76b/1/, 76b/1/,

76b/1/, 76b/2/, 76b/2/, 77a/2/, 77a/4/, 77a/9/,

79b/8/, 80b/13/, 81a/9/, 81b/7/, 82a/3/,

83b/3/, 84a/1/, 84b/5/

ķ.+sı 18a/3/

ķatıl-: Katılmak.

ķ.-miş 14b/4/

ķatr: Atgillerden, kısarak ile erkek eşeiin
çiftleşmesinden doğan melez hayvan. 76a/11/

ķatırak: Katı biçimde. 63b/2/

ķatlan-: Katlanmak.

ķ.-a 18b/1/

ķ.-ımazsa 13b/1/

ķatrān kōpūgi: Çayır mantarlarından biri;
garikun. (*polyporus officinalis*) 33a/13/

ķatre: (Ar.) Damla, damlayan şey. 44a/9/,
44a/9/, 64b/13/

ķatūnā: (Ar.) Pire otu, karnıyarık otu.
(*plantago psyllium*) 8b/3/

ķ.+yı 14a/12/

ķ.+yıla 14a/3/

ķātūn tuzluęı: *krş. ķādūn tuzluęı.* 8b/6/,
15b/3/, 16a/13/, 16b/10/, 29b/7/, 58a/12/,
65b/6/

ķātūn tuzluęı Őuyı: Diken ũzümü suyu. 62b/6/

ķ.t.Ő.+n 58a/5/

ķavın: *ķrŐ.* ķavun. 87a/11/

ķavı: (Ar.) Gũçlü, etkili. 2b/12/, 3a/12/, 3b/11/, 7b/4/, 8a/5/, 9a/11/, 9b/5/, 10a/6/, 11b/1/, 13a/7/, 13a/9/, 15b/4/, 15b/5/, 15b/6/, 18b/3/, 20a/1/, 20a/13/, 22b/13/, 22b/7/, 23a/5/, 24a/6/, 24b/10/, 24b/12/, 24b/3/, 24b/8/, 25a/1/, 25a/7/, 25b/3/, 26a/12/, 26a/9/, 26b/6/, 27b/13/, 28a/4/, 28b/12/, 28b/4/, 29a/12/, 29b/1/, 30a/13/, 30a/3/, 30b/13/, 31a/13/, 31a/8/, 31b/1/, 33a/5/, 33b/10/, 33b/11/, 33b/9/, 34a/6/, 34b/5/, 36a/9/, 40a/5/, 45b/10/, 55b/12/, 56a/1/, 56b/5/, 62a/4/, 62b/4/, 67b/4/, 81a/9/, 84a/11/, 85b/10/, 86a/5/

ķ.+si 17b/3/

ķavrıl-: *ķrŐ.* ķavrıl-.

ķ.-miş 14a/13/, 48b/10/, 59a/11/, 59b/1/, 59b/7/

ķavrıl-: Kavrulmak.

ķ.-miş 14a/12/, 14a/12/, 16b/1/, 84a/9/

ķavun: Kasakgiller familyasından, sarı çiçekli, sũrũngen bir bitki. (*citrullus melo*) 6a/7/, 23b/10/, 23b/7/, 23b/9/, 50a/8/, 61b/13/, 84b/8/

ķavun toĥmı: (T+Far.) Kavun toĥumu. 66a/2/

ķavur-: Kavurmak.

ķ.-alar 59b/13/

ķ.-ub 55b/5/, 59b/6/

ķavurma: Kendi yağıyla piŐirilip kavrulduktan sonra yenen veya dondurulup saklanan et. 26a/4/

ķ.+sı 60a/4/

ķ.+sın 41b/10/, 54b/11/

ķāvzubānı Şuyı: Sığirdili suyu. 16a/8/, 28a/7/

ķ.Ő.+la 27a/9/, 35b/8/, 44b/11/, 69a/3/

ķ.Ő.+n 38b/12/, 39a/7/

ķaya kelerı: Otsu, yapraklı bir bitki; vazaga. 76a/10/

ķaymak: Sũtũn veya yoğurdun yũzũnde zar durumunda toplanan, aĥık sarı renkli, koyu yağlı katman, krema.

ķ.+dan 84b/5/

ķaymaklan-: Yaranın iltihaplanması.

ķ.-ur 74b/8/

ķayna-: Kaynamak.

ķ.-miş 2a/3/, 27a/11/, 66a/3/

ķ.-r 86b/9/

ķ.-ya 12a/6/

ķ.-yıcaķ 12a/4/, 28b/10/

ķ.-yub 71a/3/

ķaynat(d)-: Kaynatmak.

ķ.-alar 11a/13/, 11b/3/, 25b/9/, 26a/3/,
27b/12/, 28a/3/, 28a/11/, 28a/6/, 28b/9/,
33a/11/, 35b/2/, 35b/4/, 36b/12/, 36b/3/,
37a/12/, 38a/12/, 38b/4/, 40b/13/, 40b/4/,
40b/5/, 40b/9/, 45b/13/, 46b/9/, 47a/8/,
49b/6/, 50a/4/, 52a/9/, 61a/6/, 68a/12/, 86b/2/

ķ.-ıcaķ 86b/9/

ķ.-mağıla 40b/10/

ķ.-maķ 7a/13/, 28a/13/, 28b/1/, 28b/2/,
28b/6/, 28b/7/, 28b/7/

ķ.-mayalar 12a/10/

ķ.-mış 39a/7/

ķ.-ub 11b/13/, 12b/3/, 26b/13/, 27a/3/,
27b/8/, 28a/12/, 32b/9/, 36a/5/, 37b/6/,
38b/10/, 43a/3/, 47b/2/, 49a/11/, 49a/13/,
49b/12/, 49b/9/, 51a/5/, 51b/3/, 52a/6/,
55b/8/, 56b/11/, 57a/5/, 59a/6/, 60b/4/,
64b/4/, 66a/6/, 66b/12/, 69b/6/, 73b/7/,
75b/10/, 82a/8/

ķaynan-: Kaynamış olan.

ķ.-mış 47a/6/, 52a/11/

ķayur-: Mukayyet olmak, ilgilenmek, önem
vermek.

ķ.-maz 85a/10/, 85a/7/

ķaz eti: Kaz eti. 5b/10/, 21a/2/, 84b/3/

ķazı-: Kazımak.

k.-yalar 48a/1/

k.-yub 83b/12/

ķaz yağı: Kaz yağı. 69b/12/, 74b/4/

ķebāb: Kızartma, çevirme veya kavurma
yoluyla hazırlanan her türlü yiyecek. 16a/4/,
16a/6/, 26a/4/, 73b/5/

k.+ı 60a/4/

k.+ın 16b/1/, 55b/5/

k.+lar 11a/5/

ķebdi: Karaciğer. 15b/9/

ķebere: (Ar.) Gebre otu, keditırnağı. (*capparis
spinosa*) 25b/3/

ķebere dibi: (Ar.+T.) Kebere otu. 28a/9/,
36a/12/

ķebere dibi ķabı: (Ar.+T.) Kebere otunun
kabuğu. 27b/6/

ķebere turşı: (Ar.+Far.) Kebere otunun
turşusu. 56b/2/

ķeci boynuzı: Keçi boynuzu ağacı ve
meyvesi. (*ceratonia siliqua*) 23b/6/

ķeci bōgređi yağı: Keçi bōbređi yağı.

k.b.y.+la 84a/11/

ķeci eti: Keçi eti. 20b/9/, 84b/2/

keçe: Dokuma tarzında değil yalnız döğölmekle yapılmış kaba yün aba. 61a/5/

keçi: Geviş getirenlerden, eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen, memeli dişi hayvan.

k.+nün 28b/9/

kef: (Far.) Köpük.

k.+i 34a/1/, 34a/11/, 34b/12/, 34b/4/, 35a/4/

k.+in 25b/9/, 26b/13/, 28a/3/, 38a/12/, 38b/4/

kehrübā: (Far.) Ceviz zamkı. (*vateria indica*) 59b/2/, 87b/11/

keklik: Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş. 5b/10/, 84a/10/

keklik eti: Keklik eti. 11b/10/, 21a/2/

kelem: (Far.) Lahana. (*brassica oleracea*) 24b/8/

kelem aşı: (Far.+T.) Lahana yemeği.

k.a.+n 83b/5/

kem: (Far.) Hastalık. 19b/9/, 31a/3/

kemmün: *krş. kemnün.* 31a/4/

kemnün: (Far.) Kimyon. (*cyminum*) 31a/4/, 34b/2/

kendenā: (Far.) Kendene, yabancı pırasa. (*allium porrum*) 25a/12/, 46b/2/, 83a/11/, 83a/12/, 83b/1/, 83b/2/

k.+y1 60b/4/, 82a/8/, 83b/4/

kendenā şuyı: (Far.+T.) Kendene suyu.

k.ş.+la 88a/13/

kendenā toħmı: (Far.+T.) Kendene tohumu. 87a/12/, 88a/11/

kendü: Kendi. 26b/11/, 34b/8/, 40a/11/, 47b/1/, 77b/7/

k.+den 33b/6/, 81a/9/

k.+leyin 77b/10/

k.+ligine 83a/3/

kendüzi: Kendisi.

k.+n 77b/8/

kepek(g): Kepek, un elendikten sonra, elek üstünde kalan kabuk kırıntıları. 51b/8/, 74a/8/, 74b/8/

k.+i 19b/4/, 61a/4/

k.+ile 43a/10/, 44b/4/, 52a/2/, 58/5/, 65a/1/

kerdeme: (Yun.) 20-50cm yükseklikte, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık ve otsu bir bitki, tere. (*lepidium sativum*) 5a/1/, 14a/13/, 25a/1/, 84b/1/

kerdiye: Arpa ile buğday karışımı. 24b/8/

kere dibi: Kere otunun kökü. 87a/11/

kerefes: (Ar.) Kökleri ve yaprakları sebze olarak kullanılan kokulu bir bitki. (*apium graveolens*) 57a/6/

kerefes dibi kabı: (Ar.+T.) Kerefes otunun kabuğu. 27b/6/, 28a/9/, 36a/11/

kerefes şuyı: Kerefes suyu.

k.ş.+la 70b/4/

k.ş.+n 72a/3/

kerefes toh(ı)m: (Ar.+Far.) Kerefes tohumu. 27b/5/, 28a/11/, 34b/3/, 36a/13/, 37a/8/, 39a/2/

k.+ı 56a/8/, 65b/7/

kere yağı: Tereyağı. 5b/11/, 21b/1/, 52b/6/, 60b/8/, 68a/8/, 71a/2/, 73a/2/, 74b/3/, 74b/7/, 75b/5/

k.y.+la 83a/9/

k.y.+n 76a/1/

kerziye: *krş. kerdiye.* 46b/3/

kes-: Kesmek.

k.-düklerinden 82b/10/, 82b/11/

k.-e 88a/10/

k.-eler 17a/9/, 76b/11/

k.-er 22a/1/, 22a/12/, 23b/2/, 24a/10/, 27b/1/, 29b/8/, 31a/1/, 32a/3/, 32b/9/, 33a/4/, 60b/6/, 83a/12/, 86a/5/, 86b/10/, 86b/11/, 86b/12/, 87a/6/

k.-erler 82b/12/

k.-mege 76b/9/

k.-mek 58b/9/, 76b/11/, 82b/7/

k.-memek 60a/9/

k.-üb 29b/12/, 31b/12/, 31b/4/

kesil-: Kesilmek.

k.-e 79b/10/

k.-icek 28b/11/

k.-üb 79b/11/

kesirā: (Ar.) Geven dikeninden çıkarılan zank, kitle, boz geven. (*astragalus gummifer*) 87b/12/, 88a/1/

k.+yıla 88a/4/

keşire: *krş. kesirā.* 30b/9/, 32b/1/, 37a/1/, 74b/3/

keşür: (Far.) Havuç. 6b/6/, 25b/2/

ketān: (Ar.) Keten bitkisi ve bundan elde edilen dokuma, bez. 48b/10/

ketān tohum: (Ar.+Far.) Keten tohumu. 68a/11/

kettān: *krş. ketān.* 10b/8/, 12a/5/

kettān tohum: *krş.* **ketān tohum.** 39a/2/

key: Çok, fazla. 3b/9/, 7a/13/, 8a/6/, 9a/9/, 9b/5/, 9b/6/, 10a/10/, 10a/11/, 19a/3/, 26b/13/, 29b/11/, 36a/9/, 40b/12/, 54a/6/, 66a/1/, 66b/4/, 66b/5/, 81a/1/, 82a/2/, 82a/8/

keyfiyyet: (Ar.) 1. Nitelik. 2. Bir şeyin iyi veya kötü olması ciheti.

k.+in 79a/10/

keylūs: (Yun.) Bağırsaklarda bulunan beyaz sıvı. 2a/4/

keymūs: (Yun.) Midedeki hazm olmuş maddelerin tamamı. 2a/5/

kez: Kez, defa. 6b/1/, 14a/6/, 35b/10/, 43a/3/, 45a/6/, 66b/6/, 74a/9/, 78a/11/, 79b/13/, 82a/13/

ķıl: Kıl. 3a/13/

ķ.+ın 10a/2/, 76b/9/

ķ.+larının 80a/10/

ķıl -: Kılmak, yapmak, etmek.

ķ.-ur

hām ķıl- 7b/8/

şāfi ķıl- 24b/2/, 32b/11/

ziyāde ķıl- 20b/4/, 21a/8/, 21b/10/, 23a/8/, 24b/10/, 26a/12/

ķınala-: Kına koymak, kına ile boyamak.

ķ.-yalar 72a/11/

ķınna: (Ar.) Kına ağacı. 87a/3/

ķırçıldat-: Gıcırtı çıkarmasına yol açmak, gıcırdatmak.

ķ.-maķ 19a/5/

ķırķ: Otuz dokuzdan sonra gelen sayının adı. 18a/8/, 18a/8/, 28a/10/, 40a/13/, 40b/1/, 41a/12/, 59a/5/, 77b/11/, 78a/2/

ķ.+da 17b/13/

ķ.+dur 17b/10/

ķıs(ım): (Ar.) Parçalara ayrılmış bir şeyin her bölümü, bölük, kesim. 58b/13/, 79a/12/, 79a/13/

ķ.+da 68a/9/, 70b/6/

ķ+dur 79a/12/

ķ.+ı 79b/2/

ķ.+ında 48b/12/

ķ.+uņ 79b/4/

ķış: Yılın dört mevsiminden en soğuşu olan ve aralık ile şubat aylarını içine alan zaman dilimi. 9a/5/

ķ.+a 66b/3/

ķ.+ın 11a/4/, 14b/13/, 27a/8/

ķ.+uņ 2b/7/

ķıvām: (Ar.) Sıvılarda koyuluk, yoğunluk.

ķ.+a 27a/1/, 27a/4/, 27b/12/, 27b/12/,
28a/12/, 28a/3/, 28a/7/, 35a/9/, 36b/6/,
39a/13/, 52a/9/, 86b/3/

ķ.+ı 4b/1/, 27a/8/

ķızcuġaz: Kendisine Őekfat ve acıma duyulan
kız.

ķ.+a 10a/6/

ķız-: Isıtılan veya ısınan bir nesnenin sıcaklıġı
çok artmak.

ķ.-a 41a/3/, 41a/3/

ķ.-ar 50b/11/

ķ.-ıcak 74a/13/

ķ.-maġa 7b/5/

ķ.-maķ 53b/1/, 53b/4/

ķ.-miş 61a/5/, 61a/5/, 70a/6/, 85b/7/

ķızamuķ: Genellikle küçük yaŐlarda görülen,
kuluġka dönemi bir iki hafta süren, bulaŐıcı,
ateşli, ufak kızıl lekeler döktüren hastalık.
71b/1/

ķızar-: Kırmızı veya ona yakın bir renk almak.

ķ.-ınca 74a/5/

ķ.-maķ 53b/4/, 67b/5/

ķ.-masa 73b/1/

ķ.-ub 44a/6/

ķ.-ur 77a/12/

ķ.-ursa 73a/13/

ķızard-: Kızarmasına neden olmak.

ķ.-ur 25a/10/, 32a/10/

ķızdur-: Isıtmak.

ķ.-ub 61a/4/

ķ.-ur 6a/11/, 7b/10/, 7b/4/, 10b/1/,
10b/11/, 10b/6/, 20a/13/, 23b/5/, 26b/10/,
26b/8/, 32a/10/, 70a/2/

ķızġun: Çok ısınmıŐ, ısıtılmıŐ veya
kızdırılmıŐ. 41a/12/, 44a/5/, 63a/6/

ķızıl: Kızıl, kırmızı. 2a/7/, 2b/12/, 3a/3/, 3a/3/,
4b/10/, 4b/4/, 4b/5/, 4b/9/, 7b/4/, 16a/6/,
17a/7/, 28b/9/, 29b/2/, 30a/13/, 41a/4/, 42a/8/,
44a/8/, 46a/7/, 47b/12/, 48b/1/, 49a/9/,
50a/12/, 50b/11/, 51a/1/, 51a/11/, 62b/10/,
62b/9/, 63b/4/, 65a/11/, 67b/1/, 67b/5/,
68b/7/, 70a/11/, 71a/7/, 71b/3/, 74a/8/, 81a/2/

ķ.+ı 47b/4/, 47a/13/, 47b/4/

ķızılboya: Soluk sarı çiġekli bir bitki;
kkboya, bostan otu. (*rubai tinctorum*) 74a/2/

ķızılcuķ: Kızılalık hastalıġı, haafif kızamık
olmak. 71a/13/

ķızıl gl: (T+Far.) Kırmızı Frenk gl.
16a/12/, 35a/8/, 35b/13/, 35b/2/, 36a/5/,
36b/11/, 36b/3/

ķızıl gl yapraġı: (T.+Far.+T.) Kırmızı gl
yapraġı. 39b/13/

kızzılık(ğ): Kızıl olma durumu.

ķ.+a 32a/11/, 70a/8/, 74a/13/, 80b/1/

ķ.+ı 67b/5/

kıızıl şandal: (T+Ar.) Kızıl sandal ağacı.
(*pterocarpus santalinus*) 87b/12/

ķ.ş.+dan 86a/6/

kıızıl şeker: Bir ot çeşidi. 39a/11/

kıızıl üzüm: Kızıl üzüm. 11b/2/, 34a/10/,
36b/2/, 37a/1/, 37a/9/, 39a/5/

ķ.ü.+ile 58a/13/

kıızıl üzüm çekirdeği: Kızıl üzüm çekideği.
68a/11/

kıızıl zernih: (T+Far.) Kızıl zırnik, arsenik.
74a/1/

kızoğlan: Bekareti bozulmamış, bakir kız.

ķ.+a 10a/8/

kızoğlan südi: Bakir kız sütü. 47a/9/

ki: (Far.) Ki, ki edatı. 1b/2/, 6a/8/, 6b/10/,
6b/8/, 7a/13/, 7a/5/, 7b/6/, 8a/12/, 8a/4/,
9a/10/, 9a/3/, 9a/9/, 9b/11/, 9b/4/, 9b/5/, 9b/6/,
9b/7/, 10b/13/, 11b/9/, 12a/2/, 12a/6/, 12a/7/,
12a/9/, 12b/12/, 12b/5/, 12b/7/, 12b/9/,
13a/12/, 13a/4/, 13b/10/, 13b/12/, 14a/7/,
14b/3/, 14b/4/, 14b/5/, 15a/3/, 15a/3/, 15a/5/,
15a/6/, 15b/10/, 15b/8/, 15b/9/, 15b/9/,
16a/5/, 16a/10/, 16a/6/, 16b/2/, 16b/7/,

17a/10/, 17b/1/, 17b/10/, 17b/13/, 18a/1/,
18a/4/, 18a/10/, 18a/12/, 18a/3/, 18a/4/,
18a/7/, 18b/1/, 18b/13/, 18b/8/, 19a/11/,
20a/11/, 22b/1/, 22b/12/, 23a/2/, 25b/8/,
26a/2/, 26b/12/, 26b/6/, 26b/7/, 27a/10/,
27a/6/, 27a/7/, 27a/8/, 27a/9/, 27b/11/, 27b/7/,
28a/2/, 28a/6/, 28b/2/, 28b/5/, 28b/8/, 28b/9/,
29a/13/, 29a/6/, 29b/11/, 29b/13/, 29b/2/,
30a/1/, 30a/13/, 30b/10/, 30b/12/, 30b/5/,
30b/5/, 31b/11/, 31b/5/, 32a/11/, 32a/11/,
32b/13/, 32b/4/, 33a/10/, 33a/13/, 33a/13/,
33a/2/, 33b/3/, 33b/7/, 34a/3/, 34a/4/, 34a/8/,
34a/9/, 34b/7/, 35a/5/, 35b/1/, 35b/12/,
35b/3/, 36a/7/, 36b/13/, 36b/4/, 37a/13/,
37a/7/, 37b/12/, 38a/10/, 38a/3/, 38b/13/,
38b/3/, 38b/6/, 39a/3/, 39b/2/, 40a/10/,
40b/4/, 40b/6/, 41a/12/, 41b/7/, 43b/6/,
44a/11/, 44a/3/, 44b/3/, 45b/8/, 45b/8/,
45b/9/, 46a/1/, 46a/7/, 46b/6/, 47a/3/, 47a/4/,
47b/6/, 47b/8/, 48a/6/, 48a/7/, 48b/10/,
49b/2/, 49b/2/, 50a/1/, 50b/10/, 50b/11/,
51b/2/, 51b/9/, 52b/1/, 53a/12/, 53a/13/,
53a/4/, 53b/3/, 57b/10/, 57b/11/, 57b/3/,
57b/5/, 57b/7/, 57b/9/, 57b/9/, 58a/1/, 58b/6/,
58b/7/, 59a/1/, 59a/2/, 59a/10/, 59a/5/, 59a/8/,
60a/5/, 60b/1/, 60b/11/, 60b/5/, 60b/9/,
61a/1/, 61a/11/, 61a/7/, 61b/8/, 62a/12/,
62a/9/, 63a/13/, 63b/1/, 63b/4/, 63b/5/,
63b/8/, 64a/11/, 64a/4/, 64a/6/, 64b/11/,
64b/2/, 64b/6/, 65a/11/, 65a/12/, 65b/1/,
66a/12/, 66a/3/, 66a/5/, 66b/1/, 66b/3/, 66b/8/,

67b/2/, 67b/6/, 68a/1/, 68a/8/, 68b/10/,
68b/11/, 68b/6/, 69a/6/, 69b/1/, 69b/12/,
69b/6/, 70a/1/, 70a/1/, 70a/2/, 70a/7/, 70a/8/,
70b/6/, 70b/7/, 71a/1/, 71a/11/, 71a/13/,
71a/3/, 71a/8/, 71a/9/, 72a/3/, 72b/8/, 73a/12/,
73a/8/, 73b/1/, 74a/12/, 74a/13/, 74a/3/,
74a/7/, 74b/7/, 74b/8/, 74b/9/, 75a/5/, 75b/9/,
76a/10/, 76a/12/, 76a/13/, 76b/12/, 77a/10/,
77a/2/, 77a/8/, 77a/9/, 77b/1/, 77b/10/,
77b/12/, 77b/6/, 77b/7/, 77b/8/, 77b/9/,
77b/9/, 78a/2/, 78a/7/, 78b/3/, 79a/1/, 79a/10/,
79a/12/, 79a/2/, 79b/1/, 79b/10/, 79b/3/,
79b/5/, 79b/8/, 79b/9/, 80a/10/, 80a/11/,
80a/13/, 80a/3/, 80a/4/, 80b/3/, 80b/8/,
81a/11/, 81a/4/, 81a/6/, 81b/1/, 81b/10/,
81b/13/, 81b/2/, 81b/3/, 81b/7/, 81b/8/,
81b/9/, 82a/11/, 82a/4/, 82a/7/, 82b/11/,
82b/13/, 82b/2/, 82b/4/, 82b/4/, 82b/5/,
82b/8/, 83a/4/, 83a/5/, 83a/6/, 83b/2/, 83b/9/,
84a/13/, 84a/5/, 84a/6/, 84a/6/, 84b/1/,
84b/10/, 85a/1/, 85a/13/, 85a/2/, 85a/4/,
85a/7/, 85b/10/, 85b/11/, 85b/13/, 85b/2/,
85b/3/, 85b/9/, 86a/10/, 86a/11/, 86a/13/,
86a/3/, 86b/7/, 86b/9/, 87a/10/, 87a/13/,
87a/3/, 87a/3/, 87a/6/, 87a/7/, 87b/3/, 87b/8/,
88a/9/, 88b/2/

kibrīt: (Ar.) Otsu ve çiçeksiz bir bitki.
(*Lycopodium clavatum*) 73a/7/, 74a/3/

kiçi: Küçük. 10a/6/, 15a/9/

k.+den 19a/6/

kīfāl: (Yun.) Sağ kolda bulunan baş damar.
15a/4/

ķ.+den 46a/4/, 49a/10/, 49b/8/, 53b/7/,
74b/10/

kim: Ki. 2a/2/, 2a/2/, 2a/2/, 2a/7/, 2b/2/, 2b/2/,
2b/9/, 3b/1/, 3b/11/, 3b/2/, 4a/11/, 4a/9/,
4b/10/, 4b/11/, 4b/12/, 4b/3/, 4b/9/, 5a/3/,
5a/4/, 5a/7/, 5b/12/, 5b/13/, 5b/7/, 6a/4/, 6a/5/,
6a/6/, 6b/13/, 6b/8/, 7a/1/, 7a/11/, 7a/8/, 7b/1/,
7b/11/, 7b/4/, 8a/4/, 8a/6/, 8b/8/, 9a/12/, 9a/9/,
13a/13/, 13a/6/, 13b/10/, 13b/6/, 13b/7/,
13b/8/, 14b/13/, 14b/3/, 15b/4/, 18a/9/,
20b/13/, 21a/1/, 31b/8/, 42b/12/, 47b/6/,
50b/9/, 52a/2/, 53b/12/, 58a/3/, 63b/4/,
63b/5/, 77b/10/, 77b/4/, 78b/13/, 78b/2/,
81a/3/, 84a/12/

kimī: Birtakımı, bazısı, kimisi. 29b/7/,
77b/10/, 77b/4/, 78b/2/

kimnūn: *krş. kemnūn.* 8b/7/, 39a/2/, 57a/5/,
59b/1/, 59b/8/, 61a/6/

kimse: Herhangi bir kişi, kim olduğu
bilinmeyen kişi. 1b/2/, 15a/8/

k.+ye 32b/2/

kirās: (Far.) Gülgillerden, ılıman iklimlerde
yetişen bir meyve ağacı. (*Cerasus avium*)
23a/2/, 84b/9/

kirec: (Far.) Kireç. 76a/6/

kiremit: (Yun.) Kiremit. 61a/5/

kirfes: *krş. kerefes.* 25a/2/

kirpük(g): Kirpik; göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

k.+i 10a/2/

kise: (Far.) Kase, çanak 61a/4/, 83b/13/

k.+i 84a/1/

kişi: Kişi. 7a/6/, 7a/7/, 7a/8/, 8a/11/, 9a/10/, 9a/12/, 9a/9/, 13a/2/, 14a/10/, 14a/8/, 50a/7/, 52b/10/, 60a/11/, 68b/3/, 76a/13/, 76b/9/, 77a/6/, 77b/12/, 82a/2/, 82a/5/, 83b/4/

k.+çün 25b/10/

k.+de 14b/5/

k.+den 14a/3/

k.+lere 18a/10/, 20a/5/, 58b/3/, 82b/9/

k.+lerün 82b/12/, 82b/9/

k.+nüñ 1b/5/, 3b/1/, 6b/1/, 6b/3/, 6b/5/, 6b/7/, 12b/5/, 21b/12/, 80a/8/

k.+ye 8b/13/, 10a/8/, 10b/10/, 10b/4/, 11a/3/, 12b/1/, 14a/4/, 18a/9/, 19b/8/, 20b/7/, 25b/7/, 26a/1/, 27b/2/, 27b/3/, 27b/8/, 29a/3/, 29b/3/, 33b/7/, 78b/5/, 81b/6/

kişnic: (Far.) Kişniş otu. 25a/4/, 37b/9/, 55a/9/

kişnic şuyı: (Far.+T.) Kişniş suyu. 68a/5/

kitāb: (Ar.) Kitap. 1b/3/

k.+lardan 79a/1/

kitāb-ı hūkemā: (Ar.) Kitap alimleri. 1b/1/

ko-: Koymak, bırakmak, bitirmek, katmak.

ķ.-maķ 8a/12/, 81a/11/, 82a/4/, 83a/3/

ķ.-mamaķ 46b/7/, 51b/13/, 71b/8/

ķ.-mayalar 17a/7/, 44b/1/, 77a/3/,

78a/13/, 78a/3/

ķ.-maz 25a/5/, 26a/1/, 33b/9/, 81b/3/

ķ.-miş 19a/13/

ķ.-r 61b/5/

koça: Yaşlı, ihtiyar, pir. 9a/12/

ķ.+lara 12b/11/

ķ.+larda 71a/5/

koçalt(d)-: Kocamasına yol açmak, yaşlandırmak.

ķ.-ur 6a/10/, 31a/3/, 33b/11/

koç boynuzı: Kokulu yonca; eklilü'l-melik. (*melilotus officinalis*) 39a/3/

koķ-: Kokmak.

ķ.-sa 18b/11/

koķu: Koku.

ķ.+lar 16a/2/, 16a/3/

ķ.+sı 2a/8/, 16a/1/, 16a/4/, 16a/4/, 16a/5/, 16a/6/, 27a/6/, 31a/4/

ķ.+sın 22b/7/, 30a/4/	ķ.-sa 76a/13/
ķokulu: Kokusu olan. 16b/6/, 76b/8/, 76b/8/	ķ.-salar 42b/8/
ķol: Kol, insan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm.	ķorku: Endişe, korku.
ķ.+dan 46a/6/, 46a/6/	ķ.+sı 62a/12/
ķ.+larda 67b/10/	ķorkut(d)-: Korkutmak.
ķ.+lardan 67b/9/	ķ.-ur 63b/5/
ķolkās: Göleğez; patatese ve yer elmasına benzer yumru bir bitki. (<i>colacasia esculenta</i>)	ķorkulu: Korku veren, korkutan. 3a/13/, 15b/4/
24a/6/	ķorkusuz: <i>krş.</i> ķorkusuz. 71a/7/
ķoltuk: Kol altı, koltuk.	ķorkusuz: Korkmayan, korkusuz. 15a/10/
ķ.+lar 68a/2/	ķoruk(ğ): Koruk, olgunlaşmamış üzüm. 6b/5/, 8b/5/, 21b/12/, 26b/13/, 41a/11/, 57a/13/, 85a/6/
ķoltuk altı: Kolun omuzla birleştiği yerin altındaki çukurluk.	ķ.+ıla 85a/6/
ķ.a.+nda 68b/10/	ķoruk aşı: Koruk, üzüm yemeği. 43b/2/, 48a/5/, 55a/8/, 72b/11/
ķork-: Korkmak.	ķ.a.+n 54b/1/
ķ.-a 77a/13/, 77a/13/	ķoruk şuyı: Koruk suyu. 70b/2/
ķ.-ar 77b/6/	ķ.ş.+la 5b/3/
ķ.-arlarısıa 36a/2/	ķ.ş.+na 85a/9/
ķ.-arlarsa 59a/3/	ķoruk şarābı: (T.+Ar.) Üzüm şarabı. 55a/4/
ķ.-maķ 7b/10/, 44b/6/, 62a/3/	ķovuk: Oyuk, kovuk. 32b/13/
ķ.-maķdan 13b/13/	ķoy-: Koymak, bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.
ķ.-mayacaķ 44b/6/	
ķ.-miş 3b/2/	

ķ.-alar 15b/12/, 15b/13/, 16b/9/,
17a/1/, 26a/2/, 26a/3/, 33a/10/, 33a/11/,
33a/11/, 34b/8/, 39b/6/, 40a/13/, 44b/5/,
45a/7/, 47a/9/, 48a/1/, 54a/6/, 65a/4/

ķ.-ıcaķ 67b/5/, 87a/10/

ķ.-maķ 62a/7/, 62a/7/, 75b/13/

ķ.-maya 86a/13/

ķ.-mayalar 65a/8/, 66a/10/, 78a/12/

ķ.-ub 17a/4/, 49a/1/, 58b/10/, 61a/4/,
61a/6/, 81a/3/, 82b/7/, 83b/13/, 88a/4/, 88a/7/

ķoyın-: Dökünmek.

ķ.-alar 58b/7/, 73a/4/

ķoyın eti: *krş.* **ķoyun eti.** 60b/6/

ķ.e.+le 83b/6/

ķoyun: Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı
ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan (*ovis*
aries) 6b/8/, 44b/13/

ķoyun eti: Koyun eti. 20b/6/, 41a/12/, 75b/6/

ķ.e.+le 67a/2/, 72b/13/, 83a/7/

ķ.e.+n 25b/8/

ķ.e.+nüñ 73b/4/

ķoz: Ceviz. (*juglans regia*) 5a/1/, 23a/6/,
40b/11/

ķoz içi: *krş.* **ķoz içi.** 76a/9/

ķoz içi: Ceviz içi.

ķ.i.+le 77b/13/

ķoz yağ: Ceviz yağı 83b/8/

ķök: Bitkileri toprağa bağlayan ve onların,
topraktaki besi maddelerini emmesine
yarayan klorofilsiz bölüm.

k.+ine 87a/4/

ķöknār içi: *krş.* **ķöknār içi.** 23b/4/, 53a/7/

ķöknār içi. (Far.+T.) Çam fıstığı. 34a/8/,
52b/8/

ķömür: Karbonlu maddelerin kapalı ve
havasız yerlerde için için yanmasından veya
çok uzun süre derin toprak katmanları altında
kalıp birtakım kimyasal değişmelere
uğramasından oluşan, siyah renkli, bitkisel
kaynaklı, içinde yüksek oranda karbon
bulunan katı yakıt. 32a/1/

ķöpük(g): Çalkanan, kaynatılan, mayalanan,
yukarıdan dökülen sıvıların üzerinde oluşan
hava kabarcıkları yığını.

k.+i 4b/8/, 56b/11/

ķöpüklü: Köpüğü olan, köpüklenen. 80b/8/

ķötürümlik(g): Yaşlılık veya sakatlık
sebebiyle yürüyemeyen, ayağa kalkamayan
(kimse).

k.+e 9b/3/

ķübā: (Ar.) Temregü, tuzlu balgam hastalığı.
74a/12/

ķuduz: Kķpek, kedi, tilki vb. memeli hayvanlardan ısırma, tırmalama veya salya yolu ile insana geēen, genellikle çırpınma, sudan korkma Şeklinde beliren, zamanında aşı yapılmazsa ۆlümle sonuēlanan hastalık. 78a/1/, 78a/2/

ķuduz it: Kuduz hastalığına yakalanan kķpek. 77a/10/, 77b/12/, 77b/4/, 78b/2/

ķ.i.+dőr 77b/13/

ķuduzluk: Kuduz olma durumu. 77a/10/

ķũfte: Bir ot çeşidi. 26a/11/

ķula˘: (Ar.) Pamukçuk hastalığı. 49a/9/

ķulak(ğ): Kulak, başın her iki yanında bulunan iŐitme organı. 18b/12/, 42b/13/, 49a/1/, 68b/10/

ķ.+a 49a/5/, 49a/7/

ķ.+dan 49a/7/

ķ.+ı 49a/9/

ķ.+lar 68a/2/

ķ.+ları 77a/12

ķurbağa eti: Kurbağa eti.

ķ.e.+dőr 76a/12/

ķurd: Kķpekgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'da yaşayan, postu gri sarı renkli, yırtıcı, etil memeli hayvan.

ķ.+a 77a/10/

ķurda-: Sivri bir Şey sokup karıştırarak zorlamak.

ķ.-mağdan 50a/11/

ķurdāŐen: (Ar.) Kaşıntılı alerjik bir cilt hastalığı

ķ+i 70a/8/

ķuri: krş. ķuru. 37b/9/

ķuri-: Islaklığını, nemini yitirerek kuru duruma gelmek.

ķ.-r 63a/9/

ķuri bābāđya: (T.+Yun.) Kurutulmuş papatya. 39a/3/

ķurit(d)-: Kurutmak.

ķ.-alar 88a/7/

ķ.-ur 6a/11/, 6a/9/, 8a/8/, 9a/9/, 10b/6/, 19b/9/, 25a/5/, 26a/5/, 29a/1/, 30a/4/, 31a/11/, 33a/2/, 86b/11/, 86b/12/, 87b/2/, 87b/3/

ķuri kişnic: (T.+Far.) Kurutulmuş kişniş. 43a/8/

ķurlıgan: Bir verem tőrü; dolama, ıban. 70a/1/

ķurŐ: (Ar.) Yuvarlak, hap Şeklinde ila. 39b/12/, 40a/4/

ķ.+lar 40a/10/, 88a/6/

ķ.+uņ 88a/6/, 88a/7/

ķurş-ı amberbārīs: (Ar.+Yun.) Diken üzümünden yapılan ilaç. 40a/4/, 58a/8/, 65b/9/, 67a/9/

ķurş-ı tebāşir-i ĥummāzī: (Ar.) Kuzu kulağından yapılan baş ağrısı ilacı. 39b/12/, 55a/6/, 55a/6/, 59b/4/, 65a/6/, 69a/11/, 72a/1/

ķurş-ı tebāşir-i kāfūrī: (Ar.) Kafur otundan yapılan baş ağrısı ilacı. 39b/7/, 59b/4/, 65a/6/, 69a/11/, 70b/2/

ķurt: Bazı böceklere veya bazı böcek kurtçuklarına verilen ad. 32b/5/

ķurţum: (Ar.) Uşur tohumu. (*carthamus tinctorius*) 39a/4/

ķuru: Suyu, nemi olmayan, yaş ve nemli karşıtı. 2b/1/, 26b/5/, 41b/13/, 50b/8/, 51b/11/, 53b/2/, 59b/1/, 60b/12/, 72b/6/, 74b/8/

ķ.+dur 2a/10/

ķ.+sı 23b/7/

ķ.+sınuņ 74b/9/

ķuru benefşe: (T.+Far.) Kurutulmuş menekşe. 36a/4/, 38b/7/, 49b/3/

ķuru encİR: (T.+Far.) Kurutulmuş incir. 85a/11/

ķuru gül: (T.+Far.) Kurutulmuş gül. 55b/7/, 56a/8/

ķuru gül döglemecügi yaprağı: (T.+Far.) Kurutulmuş gül tomurcuğı. 49b/3/

ķuru kıızıl gül: (T.+Far.) Kurutulmuş kırmızı gül. 87b/10/

ķuru kıızıl gül yaprağı: (T.+Far.) Kurutulmuş kırmızı gül yağrağı. 39b/8/, 40a/7/

ķuru kıızıl üzüm: Kurutulmuş kırmızı üzüm. 84a/3/

ķuru kişnic: *krş. ķurı kişnic.* 43a/9/, 64a/3/
ķ.k.+ile 70b/1/

ķurul-: Rahatça oturmak, yerleşmek.

ķ.-a 17a/5/

ķuruldı-: Sindirim yollarından bir sıvı gezerken "gur gur" diye ses çıkarmak.

ķ.-maķ 55b/1/

ķuruluk(ğ): Kuru olma durumu.

ķ.+ın 34a/1/

ķuru peynİR: (T.+Far.) Peynir çeşidi. 21b/4/

ķuru üzüm: Kurutulmuş üzüm. 21b/11/, 28a/10/, 52a/5/, 52b/7/, 53a/7/, 56b/2/, 85a/8/

ķuru üzüm çekirdegi: Kurutulmuş üzüm çekirdegi.

ķ.ü.ç.+le 58b/1/

kuş-: Midenin içindekini basınçla ağızdan dışarı atmak, çıkarmak, kay etmek, istifra etmek.

kuş.-a 14b/7/, 45b/10/, 76b/3/

kuş.-alar 35b/5/, 66a/6/, 66b/13/, 73b/7/

kuş.-anlar 14b/2/

kuş.-ar 68b/8/

kuş.-arlarısı 12b/4/, 12b/5/

kuş.-arsa 14b/7/, 16b/11/, 16b/7/

kuş.-ıcağ 45b/10/, 55b/12/, 56a/2/,
56a/6/

kuş.-mağ 14b/6/, 39b/8/

kuş.-mağı 22a/1/, 22b/3/, 23b/2/,
24b/13/, 28a/1/, 29b/8/, 31a/1/, 32b/4/, 33a/4/

kuş.-mağıla 11b/13/, 17b/4/, 43b/5/,
48a/8/, 56a/3/, 57b/3/

kuş.-mağ 10a/13/, 10b/9/, 10b/9/,
14a/13/, 14b/3/, 14b/6/, 23b/11/, 35b/11/,
56a/12/, 63b/13/, 63b/2/, 64a/3/, 64b/5/,
67b/9/, 68b/8/, 69b/3/, 69b/9/

kuş.-mağdan 10a/4/, 11a/2/, 14a/5/,
14b/2/, 14b/3/, 50a/8/, 56b/12/, 56b/13/,
66b/13/, 80b/13/

kuş.-mağdur 15a/13/, 55b/13/, 56a/2/,
56a/6/

kuş.-mağı 56b/7/

kuş.-ub 56b/9/

kuşdur-: Kusdurmak.

kuş.-alar 11b/4/, 76b/12/

kuşt: (Ar.) Kıst otu ve bu otun kökünden elde edilen ilaç. 74a/4/

kuş: Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı. 58b/2/

kuş.+lar 84b/3/

kuşku: Kuruntu, işkil, şüphe, acaba, şek.
7b/11/

kuşluk(ğ): Günün sabahla öğle arasındaki bölümü, kuşluk vakti.

kuş.+ın 13b/4/, 14b/13/, 42b/8/

kuşun: Pamuk. 43a/4/

kuşvet: (Ar.) Kuvvet, güç. 2b/5/, 3b/12/,
8a/6/, 14b/9/, 18b/10/, 21a/9/, 21b/11/,
22b/3/, 22b/6/, 22b/9/, 23a/11/, 23a/13/,
23b/3/, 24b/13/, 24b/13/, 25a/13/, 26a/10/,
26a/5/, 27b/11/, 28b/12/, 29b/8/, 30a/12/,
30a/6/, 30b/4/, 31a/6/, 32b/4/, 32b/6/, 34b/1/,
34b/6/, 41a/11/, 47a/3/, 48a/6/, 57a/1/, 57a/2/,
58b/6/, 59a/2/, 60a/8/, 64a/6/, 64b/2/, 75a/11/,
81a/10/, 85b/10/, 85b/12/, 86a/4/

kuş.+i 2b/10/, 7b/6/, 9b/12/, 15b/10/,
16b/1/, 17a/13/, 18b/1/, 18b/12/, 20a/13/

27a/3/,31b/1/, 34a/5/, 35a/5/, 40b/13/, 40b/9/,
54a/4/, 69a/6/, 77b/8/, 81a/11/, 81a/7/, 81a/9/,
84a/1/, 86b/10/

ķ.+ile 3b/11/, 30b/7/, 31b/10/

ķ.+ine 3b/12/

ķ.+leri 8a/5/, 9a/11/

ķuvvet-i beden: (Ar.+T.) Beden kuvveti.
5b/13/

ķuvvetli: (Ar.+T.) Kuvvetli. 13a/6/, 85a/13/

ķuyruk: Hayvanların çoğunda, g6vdenin
sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan
uzun ve esnek organ. 77b/4/

ķuyruk yağı: Koyun kuyruğunun eritilmesiyle
elde edilen yağ. 20b/2/, 68a/9/, 68a/12/

ķuyu: Su katmanına varıncaya kadar
derinliğine kazılan, genellikle silindirik
biçiminde, çevresine duvar 6r6len, suyundan
yararlanılan çukur.

ķ.+lar 7a/11/

ķuzı: Koyun yavrusu. 34a/9/

ķuzıcaķ: Kuzu. 70b/13/

ķuzı eti: Kuzu eti. 20b/8/, 42a/3/, 60b/6/,
72b/12/

ķ.e.+n6n 58b/3/

ķuzı ķulaęı: Ekşi yapraklı bir ot t6r6. (*rumex
aceto*) 24b/8/

ķuzı ķulaęı toh(1)m: (T.+Far.) Kuzu ķulaęı
tohumu. 40a/1/

ķ.ķ.t.+1 59a/13/

ķ6ll6yye: (Ar.) Çokluk, b6t6nl6k. 1b/3/

ķ6nd6s: (Ar.) Aksırık otu; (*gypsophila
struthium*) 74a/3/

-L-

l6civerd: (Far.) Koyu mavi renkte değerli bir
taş; lacivert taşı. 12a/8/

l6den: (Far.) Laden otu ve bu otun zift gibi
siyah, kokulu olan zamkı. (*citris creticus*)
41b/11/, 48b/10/

l6kin: (Ar.) Lakin, fakat. 1b/6/, 7a/11/, 8b/12/,
9a/6/, 19b/10/, 19b/3/, 19b/4/, 19b/8/,
20a/13/, 20b/1/, 20b/4/, 21a/1/, 21b/12/,
21b/3/, 22b/3/, 24a/9/, 27b/1/, 27b/11/,
29a/10/, 29a/9/, 29b/11/, 31b/7/, 33a/5/,
33a/8/, 33b/7/, 83b/6/

laķif: (Ar.) Temiz, hoşa giden, hoş. 5b/1/,
7a/13/, 14a/5/, 14a/5/, 38b/7/, 44b/12/, 56b/6/,
60b/6/

l.+in 6a/4/

la'6k: *krş. lu'6k*

l.+lar 13a/7/

legen: (Far.) Leğen.

1.+e 61a/6/

leyyîn: (Ar.) Yumuşak. 3b/13/, 4a/5/, 4a/6/, 45a/5/, 53b/6/, 61a/1/, 65a/12/

lezzet: (Ar.) Lezzet, tat. 14a/8/

lâkin: *krş. lâkin.* 29a/8/

lîmûn: (Yun.) Turunçgillerden, 3-5 metre yüksekliğinde, kışın yapraklarını dökmeyen, beyaz çiçekli bir ağaç. (*citrus limonum*) 6b/5/, 26b/13/, 28b/11/, 43b/1/, 62b/6/, 64a/8/

1.+ıla 22b/11/

lîmûn aşısı: (Yun.+T.) Limon yemeği. 73b/3/

lîmûn şuyı: (Yu.+T.) Limon suyu. 64a/9/, 69a/5/, 73a/5/

1.ş.+la 5b/2/, 41a/11/, 74a/4/

1.ş.+na 85a/10/

lisân'ü'l-ḥamel: (Ar.) Sinirli yaprak. (*plantago major*) 71a/2/

lisân'ü'l-ḥamel şuyı: (Ar.+T.) Sinirli yaprak otunun suyu. 68a/6/, 74b/13/, 75a/9/

lisân'ü'l-ḥamel şarâbı: (Ar.) Sinirli yaprak otunun şarabı.

1.+la 87b/7/

lisân'ü'l-ḥamel toḥmı: (Ar.+Far.) Sinirli yaprak otu tohumu. 59a/11/, 59b/11/

lisânü's-sevr: (Ar.) Sığırdili otu. (*anchusa officinalis*) 31a/6/, 35a/13/, 36a/3/, 36b/8/

lisânü's-sevr şuyı: (Ar.+T.) Sığırdili otunun suyu. 53b/12/

1.ş.+la 11b/5/, 12a/13/, 75a/8/

1.ş.+n 51b/6/

1.ş.+nda 45b/12/

lohūşa: (Yun.) Yeni doğum yapmış kadın.

1.+ya 10a/9/

lu'âb: (Ar.) Salya; bitki suyu. 37a/4/

1.+ı 60b/13/, 71a/2/, 71b/13/, 75b/5/, 77a/11/

1.+ıla 39b/12/, 51b/5/, 53a/1/, 53b/11/

1.+ın 44b/2/, 52b/4/, 53a/1/, 53b/13/, 54b/2/, 57a/12/, 57a/12/, 64b/11/, 70a/4/

1.+ıyıla 8b/3/

lu'ûḳ: (Ar.) Yalanmak üzere hazırlanmış, ilaç olarak kullanılan pastil, macun. 66a/9/

1.+ısa 13b/2/

-M-

ma'cûn: (Ar.) Macun, bir grup ilacın genel adı. 34a/1/, 34a/12/, 34b/13/, 34b/4/, 35a/4/, 56a/9/

m.+ı 34a/4/, 34b/7/, 46b/13/

m.+ıla 11b/9/, 43b/12/

m.+ın 42b/5/, 43b/9/

m.+lar 50b/7/, 55b/2/

m.+lara 33b/5/, 43b/13/

m.+lardan 73b/9/

m.+ları 34a/3/

ma' cūn-ı benefsec: (Ar.+Far.) Menekşe otu macunu. 49a/3/, 52b/13/, 61a/1/

m.b.+ ile 41b/8/, 48b/9/

ma' cūn-ı felāsife: (Ar.) Unutkanlığa iyi gelen bir tür macun. 34a/5/

ma' cūn-ı misk: (Ar.) Misk macunu. 54b/13/

ma' cūn-ı necāh: (Ar.) Balgamı giderici bir macun. 34b/9/, 73b/10/

ma' cūnu'l-misk: (Ar.) Ciğer ağrısına iyi gelen bir macun. 34a/12/

mādām: *krş.* **mādem.** 9a/2/, 9b/5/, 77b/10/, 82b/4/

m.+ki 15b/6/, 15b/7/, 81a/9/

mādde: (Ar.) İltihap. 3b/7/, 3b/8/, 12b/13/, 16a/9/, 17b/2/, 18a/13/, 42b/6/, 66a/12/, 68a/1/, 68a/6/, 68a/9/, 81a/8/

m.+i 42b/7/

m.+lere 32b/6/

m.+nüñ 14a/7/

m.+si 67b/6/, 80a/7/

m.+sin 87a/2/

m.+sinden 79b/9/

m.+yile 17b/1/

madde-i 'użuv: (Ar.) Organlardaki iltihap. 68a/7/

m.'u.+dan 68a/4/

ma' de: *krş.* **ma' ide.**

m.+den 2a/4/

m.+si 7a/8/, 9a/13/

m.+ye 20a/9/, 22b/3/

m.+yi 5b/13/, 6a/10/, 21b/3/

mādem: (Ar.) “Değil mi ki, -diği için, -diğine göre” anlamlarında sebep göstermek için, başına getirildiği cümleyi daha sonraki cümleye bağlayan bir söz, mademki. 79b/10/

m.+ki 80b/2/

mafşıl: (Ar.) Eklemler.

m.+larından 25b/9/

muḥabbaṭ: (Ar.) Karışık, bozuk. 18b/7/

māhīzehre: Sığır kuyruğu. 69b/5/

mahmā emgen: (?) 85a/10/

maḥmūde: (Ar.) Süt rengi veya soluk sarı renkli çiçekleri olan, çok yıllık, kalın köklü ve otsu bir bitki. (*convolvulus scammonia*) 31b/11/, 31b/12/, 31b/8/, 35b/13/, 76a/7/

maḥmūm: (Ar.) Hummaya, sıtmaya tutulmuş, sıtmalı olan; ateşli, ateşi olan.

m.+lara 20a/4/, 22b/10/, 25b/12/

maḥmūr: (Ar.) 1. Sarhoşluğun verdiği sersemlik. 2. Uyku basmış, ağırlaşmış göz, baygın göz.

m.+laruḡ 43b/10/

maḥrūrū'l-mizāc: (Ar.) Sıcakkanlı kişi. 14a/3/, 83b/3/

maḥsūsā: (Ar.) Mahsus, husûsî. 17b/6/

ma'ide: (Ar.) Mide. 3a/11/, 13a/12/, 17a/13/, 22a/8/, 43b/3/, 55a/10/, 55a/3/, 55a/4/, 55b/1/, 56a/1/, 56a/5/, 56b/12/, 56b/13/, 56b/7/, 56b/8/, 57a/8/, 57b/10/, 57b/11/, 58b/10/, 58b/11/, 65b/1/, 66a/2/, 66a/4/, 87b/8/, 88a/9/

m.+de 2a/3/, 6a/4/, 9b/4/, 21a/11/, 21a/4/, 22a/10/, 22a/7/, 23a/3/, 23b/11/, 23b/9/, 35a/1/, 43b/4/, 55a/13/, 56a/11/, 57b/2/

m.+den 25a/4/, 32a/12/, 43b/2/, 45b/6/

m.+nüḡ 25b/2/, 31b/9/

m.+si 14b/1/, 16b/9/, 78b/1/

m.+sinde 50a/7/

m.+ye 20a/6/, 20b/4/, 21b/11/, 21b/13/, 21b/6/, 22a/12/, 22a/2/, 22a/6/, 22a/9/, 22b/6/, 23a/11/, 23a/4/, 23b/2/, 23b/7/, 23b/9/, 25a/3/, 25b/5/, 26a/10/, 29b/8/, 30a/4/, 30a/6/, 30a/9/, 30b/4/, 31b/7/, 32b/3/, 32b/6/, 34a/13/, 34b/1/, 37b/12/, 43b/4/

m.+yi 22a/8/, 22b/13/, 22b/7/, 23a/1/, 23a/2/, 23b/13/, 24b/11/, 24b/12/, 24b/3/, 24b/8/, 25a/1/, 27b/13/, 28a/4/, 28b/12/, 29a/4/, 29b/11/, 30a/13/, 31a/1/, 31a/3/, 31a/8/, 33a/5/, 33b/8/, 34b/5/, 35a/5/, 56b/9/

ma'ide ağrısı: (Ar.+T.) Mide ağrısı. 55a/2/, 56a/11/

ma'iyet: (Ar.) Hidrat

m.+iden 67b/1/

m.+in 82a/5/

maḡad: (Ar.) Oturak yeri, anüs. 79a/12/, 80a/12/, 82b/13/

m.+a 61a/3/

m.+da 80a/12/

m.+dan 80b/3/

m.+uḡ 79b/4/

mālihūlyā: (Ar.) Karasevda, kuruntu. 44b/5/, 77b/5/, 81b/2/

maḡsara: (Ar.) Rezene otu. 35b/1/, 39a/5/

ma' lül: (Ar.) İletli, hastalıklı, sakat. 50a/7/

m.+larına 25b/8/, 33b/10/

ma' lüm: (Ar.) Bilinen, belli. 28b/5/

m.+larından 42b/9/

m.+ı 80a/1/

m.+ları 2a/1/, 41a/1/, 81b/2/

mantar: (Yun.) Mantarlardan, içinde zehirlileri de bulunan, silindir bir gövde ve üst tarafı şapka biçiminde olan ilkel canlıların genel adı (*fungi*). 76a/10/

m.+u 44b/8/, 53b/6/

maraz: (Ar.) Hastalık. 15b/6/, 15b/7/, 18a/3/, 42b/3/, 42b/7/, 73b/13/

mārūl: (Yun.) Marul. (*lactuca sativa*) 12b/1/, 24b/1/, 41b/1/, 45a/1/, 50b/2/, 55a/9/, 57b/1/, 67a/7/, 73b/4/

m.+a 17b/7/, 33b/5/, 80b/5/

mārūl dibi: (Yun.+T.) Marul kökü. 65b/6/

m.+da 28b/5/, 64a/5/, 71b/11/, 74b/6/, 78a/7/

maṣṭaki: (Yun.) Sakız, sakız ağacından elde edilen bir tür reçine. (*pistacia lentiscus*) 16b/8/, 31a/7/, 35a/8/, 35b/6/, 57a/5/, 59b/7/, 65b/13/, 66a/3/, 87b/12/, 87b/4/

m.+dur 57b/5/

m.+yile 14b/5/, 85a/7/

m.+ı 12b/12/, 64b/1/, 64b/3/, 78b/13/

māṣ: (Ar.) Börülceye benzeyen bir tür fasulye, mürdümük. (*lathyrus sativus*) 6b/4/, 75a/10/, 75a/11/

m.+ına 24b/3/, 24b/4/

m.+ında 79a/6/, 85b/11/

m.+ını 79a/3/

māṣerā: (Ar.) Genellikle yüzde çıkan kan çıbanı. 50b/9/

m.+lar 2b/7/, 2b/8/, 6b/10/, 8a/3/, 9b/11/, 18a/7/, 24a/3/, 24a/6/, 27a/4/, 27a/4/, 60a/10/, 81b/5/

maṭbūḥ: (Ar.) Kaynatılmış ilaç, macun. 13b/3/, 13b/4/

m.+lara 9b/7/, 21b/2/, 27b/9/, 56a/11/

m.+lar 13a/8/, 13b/9/

m.+larda 15b/8/, 18b/7/, 18b/9/, 23b/12/, 53b/13/

m.+lara 33b/5/

m.+lardur 53b/7/

m.+larda 35b/11/

m.+ları 8a/10/, 20b/10/, 60a/9/

maṭbūḥ-ı eḫmūn: (Ar.+Yun.) Eftimun macunu. 12a/1/, 12a/1/, 45a/4/, 72b/8/, 74a/9/

maṭbūḥ-ı fākihe: (Ar.) Meyvelerin macunu.
12a/7/, 62b/8/, 63a/4/, 64b/9/, 68b/12/, 70a/3/,
70b/9/, 72b/7/, 74b/12/

m.f.+de 11b/3/, 12a/10/

m.f.+ye 12a/2/

mā'ü'l-cübin: (Ar.) Peynir suyu. 45a/6/

m.c.+le 78a/11/

mā'ü'l-cübn: *krş.* mā'ü'l-cübin. 72b/8/

m.+i 28b/8/

mā'ü'l-cübün: *krş.* mā'ü'l-cübin. 28b/7/

mā'ü'l-rummāneyn: (Ar.) Ekşi nar suyu.
38a/10/, 64b/9/, 70a/12/, 70b/9/

mā'ü'l-laḥmı: (Ar.) Etin siyah kısmı, et suyu.
15b/11/

mā'ü'r-rummān: (Ar.) Ekşi nar suyu.

m.+ın 16b/7/

mayah-ḥōş: *krş.* māyḥōş. 16b/8/

mayahōş: *krş.* māyḥōş. 41a/13/, 45a/1/

māyḥōş: (Far.) Tadı şekerli ve az ekşi olan.
57b/2/

māyil: (Ar.) 1. Bir yana eğilmiş, eğik, eğri. 2.
Hevesli, istekli, düşkün. 4b/11/, 13a/6/,
32a/11/, 44b/3/, 46a/7/, 56a/6/, 70a/8/, 70b/3/,
70b/8/, 74a/13/

m.+dür 19a/10/, 21a/7/, 21a/7/,
24a/13/, 26a/13/, 31a/6/, 32a/6/, 33a/8/

maẓarrat: (Ar.) Zararlar, ziyanlar.

m.+ın 6a/13/, 25a/9/, 26a/9/

maẓbūṭ: (Ar.) Belli, belirtilmiş. 80a/3/

maẓmaẓa: (Ar.) Gargara. 35b/5/, 49a/11/,
49a/13/, 49b/12/, 49b/6/, 49b/9/, 50a/1/,
50a/4/, 50b/2/, 50b/4/, 50b/7/, 51a/5/, 75b/10/

m.+ı 51a/8/

m.+yıla 50b/7/

māzū: (Far.) Servigiller familyasından,
yaprakları karşılıklı ya da çapraz pulsu ve
kiremit dizilişli, sürgünleri şişkin, kozalakları
dikdörtgenimsi veya konik, pulları ince ve
bükülebilen, her pulda beş kadar tohum olan,
yaprak dökmeyen çalı ya da ağaççıklar.
(*thuya*) 17a/3/, 49b/5/, 59a/10/, 87a/8/

m.+yı 70a/5/

m.+yıla 75b/10/

me'a: (Ar.) Bağırsak. 81a/1/

mebrūdu'l-mizāc: (Ar.) Soğukkanlı kişi.
14a/4/

meclis: (Ar.) Bir konuyu konuşmak veya
görüşmek için yapılan toplantı. 63b/13/

m.+ün 86b/5/

mecmū': (Ar.) Bütün, hepsi

m.+ın 86b/2/, 87b/6/, 88a/12/

meczūm: (Ar.) Cüzamlı, miskin illetine tutulmuş (kimse). 10a/10/

meded: (Ar.) Yardım.

m.+i 79b/10/

medīd: (Ar.) Uzun, çok uzun süren. 80a/4/

meger: (Far.) Bilinmeyen, farkında olunmayan bir durum için kullanılan bir söz, meğerse, oysa, oysaki. 5a/9/, 7a/8/, 12b/10/, 12b/12/, 15a/3/, 17a/10/, 18a/12/, 20a/4/, 34a/3/, 47a/3/, 47b/8/, 48a/6/, 63a/13/, 63b/4/, 63b/5/, 64a/6/, 66b/8/, 69a/6/, 69b/1/, 75a/5/, 77a/8/, 79b/8/

mekke ayrılığı: *krş. ızhırı* .50a/2/

melūl: (Ar.) Üzgün. 9a/4/, 58b/2/

men^ç: (Ar.) Engelleme, engel olma. 8a/13/, 16a/10/, 24b/13/, 33a/4/, 43a/8/, 68a/4/

meneviş: (Far.) 1. Menengiç, kara ağaçgillerden, düz kabuklu, kerestesi sert ve dayanıklı bir ağaç, çitlik; ve bu ağacın mercimekten büyük, yuvarlak, buruk lezzette meyvesi. (*pistacia terebinthus*) 23b/3/

menfa^ç at: (Ar.) Menfaat, yarar.

m.+i 34b/6/

menī: (Ar.) Meni, dölsuyu. 9b/5/, 20a/6/, 20b/4/, 20b/8/, 22a/2/, 23a/10/, 23a/8/, 23b/4/

25a/6/, 25a/6/, 25a/8/, 25b/3/, 26b/1/, 34a/6/, 83b/1/

m.+yi 21a/12/, 21a/5/, 21a/8/, 21b/10/, 23b/1/, 24b/2/, 25a/5/, 26a/10/, 26a/12/, 26a/7/, 26b/8/, 29a/1/, 31a/12/

merāk: (Ar.) Bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan istek. 1b/6/

mercimek(g): (Far) Mercimek; bu bitkinin, besin değeri yüksek, ufak, kırmızı, sarı veya yeşil, yuvarlak ve yassıca tohumu, yasmık. (*Iens culinaris*) 6b/4/, 19b/8/, 37b/9/, 46b/3/, 48a/5/, 51b/3/, 62b/13/, 67b/13/, 69a/5/, 71a/3/, 72a/4/, 85b/1/

m.+ile 70b/5/

mercimek aşısı: (Far.+T.) Mercimek yemeği. 70a/13/

merdümük: Fink baklası. 20a/3/

merhem: (Ar.) Sürülen ilaç 75a/1/

m.+lerdür 81b/9/

mermer: (Ar.) Bileşiminde % 75'ten çok kalsiyum karbonat bulunan, genellikle beyaz, renkli ve damarlı da olan, cilalanabilen, billurlaşmış kireç taşı. 61a/5/

mersin: (Yun.) Mersin ağacı ve yemişi. (*myrtus communis*) 5b/5/, 12b/6/, 16a/12/, 16b/2/, 16b/5/, 27a/3/, 40a/2/, 51a/4/, 54a/13/, 59a/13/, 59b/12/, 65a/5/

mersin şuyı: (Yun.+T.) Mersin yemişi suyu.
69a/10/

mersin yağı: (Yun.+T.) Mersin yağı. 41b/2/,
43b/8/, 75b/2/

m.y.+n 49b/10/, 55a/11/

mersin yaprağı: (Yun.+T.) Mersin yaprağı.
65a/4/

m.y.+n 87a/12/

mersin yemişi şarābı: (Yun.+T.+Ar.) Mersin
yemişinden yapılan şarap.

m.y.ş.+la 87b/8/

mersin yemişi yaprağı: (Yun.+T.+Ar.) Mersin
yemişi yaprağı. 49b/5/

mertebe: (Ar.) Derece, basamak, rütbe.

m.+i 33b/7/

mesām: (Ar.) Cilt üzerindeki küçük delikler,
gözenekler.

m.+ları 8b/10/

meşelā: (Ar.) Söz gelişi. 14b/7/, 65a/8/,
79b/13/

meslūka: (Ar.) 1. Kaynamış. 2. Suda
kaynamış et. 6b/9/, 26a/6/, 35b/9/, 42a/4/,
44b/13/, 61a/2/, 67a/2/, 73a/2/

m.+ları 13a/4/

m.+sın 11b/7/, 12a/11/, 41b/10/,
60b/6/, 75b/7/

meşrūdīṭūs: (Yun.) Mesir macunu. 42b/5/,
73b/10/, 76b/13/

meşğūl: (Ar.) Bir işle uğraşan, iş görmekte
olan. 17b/6/, 64b/1/

meşhūr: (Ar.) Tanınmış. 78a/7/

meşrif: (Ar.) Çok yüksek. 3b/9/

mevīzec: (Far.) Yaban üzümü. 50a/3/

mih: (Far.) Çivi.

m.+ıla 31b/13/

mihli-: (Far.+T.) Mihla tutturmak, çakmak,
çivilemek.

m.-yalar 32a/1/

mī'a: (Ar.) Günlük ağacı, sıgla ağacı.
(*liquidambar orientalis*) 73a/8/

mi: Soru edatı.

m.+dür 77b/12/, 77b/12/

mīqdār: (Ar.) Ölçü.

m.+ı 27a/12/

mīl: (Ar.) Milçek, göze sürme çekmek için
kullanılan ilaç.

m.+ile 47b/4/

milh-i hindî: (Ar.) Potasyum nitrat, kara tuz.
78a/9/

misk: (Ar.) Ceylandan çıkarılan güzel kokulu
bir madde. 12b/8/

misklü: (Ar.+T.) Güzel kokulu. 16a/5/

mişkâl: (Ar.) Miskal, dirhemin üçte bir
değerinde bir ağırlık ölçüsü. 12a/4/, 34b/5/,
35a/4/, 35a/7/, 35b/12/, 36a/7/, 36b/2/, 36b/4/,
39a/9/, 40a/3/, 78a/10/, 78a/10/, 78a/8/,
78a/9/, 78a/9/

mizâc: (Ar.) Bünye özelliği. 6b/1/, 6b/3/,
6b/7/, 10b/10/, 11a/3/, 12a/13/, 15b/1/, 15b/3/
m.+a 29a/6/, 32b/9/, 33b/4/, 56a/13/,
59b/5/

m.+1 7a/6/, 7a/7/, 8b/6/, 12b/5/,
12b/7/, 21b/12/, 25b/12/, 26a/1/, 27b/8/,
29a/3/

m.+ın 16b/4/

m.+ına 16a/2/

m.+ında 77a/11/

m.+lara 26a/7/, 27b/1/

m.+lardan 14b/8/

m.+uğ 3b/12/

mizâc-ı huşk: (Ar.) Soğuk mizaçlı. 9a/10/

mizâclu: (Ar.+T) Mizacı herhangi bir
özelliğe olanı. 10b/4/, 25b/7/

mu'âlece: (Ar.) İlaç kullanma, tedavi. 15b/6/,
18b/4/, 82b/8/

m.+lerin 2a/1/, 41a/2/

m.+si 69b/12/, 79b/6/

m.+sin 79a/5/, 80b/9/

m.+yile 15b/6/

mu'ayyen: (Ar.) Belirli. 79b/13/, 80a/2/

muğlab: (Ar.) Bir tür şurup, kaynatılıp
konsantre edilmiş sıvılar. 13b/10/

m.+ıla 65b/8/

muğlî munzic: (Ar.) Haşlanarak hazırlanmış
cerahat toplayıcı ilaç. 37a/7/, 73b/10/

m.m.+ıla 41b/7/, 48b/7/, 49a/3/

muğhâlefet: (Ar.) Bir tutuma, bir görüşe, bir
davranışa karşı olma durumu, aykırılık.
45a/7/

muğhâlif: (Ar.) Ayrı, farklı. 67b/10/, 75a/4/,
82a/11/

muğhallil: (Ar.) Şiş veya iltihabı iyi edici,
yumuşatıcı ilaç. 82a/13/

m.+dür 21b/2/

muğharrik: (Ar.) Hareketi sağlayan, harekete
getiren.

m.+ile 35a/12/, 36a/11/, 36b/7/

muğhâtırâ: (Ar.) Tehlike, zarar.

m.+dur 10a/11/, 13a/5/, 30b/11/

muḥīṭ: (Ar.) İhata eden, etrafını çeviren, kuşatan. 8a/8/

muḥriḳa: (Ar.) Ateşli, harareti olan. 63a/8/

muḥtāç: (Ar.) Bir şeye gereksinim duyan. 14b/6/

muḥtebis: (Ar.) Kapanıp kalan. 86a/1/

muḥtelif: (Ar.) İhtilâf eden, birbirine uymayan, zıt. 4a/4/, 25a/9/, 44a/7/, 53b/2/, 53b/6/, 65a/11/, 66b/1/

muḳaddime: (Ar.) Ön söz.

m.+sidür 74b/1/

muḳl-ı azrāk: (Ar.) Gürün zamk ağacı. 32b/1/, 35a/8/, 39b/3/, 60b/1/, 61a/1/, 87a/1/, 87a/12/, 88a/12/

m.a.+la 60b/3/

muḳl-u azrāk: *krş.* **muḳl-ı azrāk.** 39a/10/

mūm-ı ruġān: *krş.* **mūm ruġān.** 75b/4/

mūm ruġān: (Far.) Bal mumu ve yağdan elde edilen bir karışım; mum yağı. 53a/4/, 53b/9/, 61a/3/, 68a/4/

muna'na': (Ar.) Naneli nar şurubu. 27b/13/, 57a/2/, 57a/3/

muntazım: (Ar.) Düzenli tertibli. 18b/3/

munzıc: (Ar.) Cerahatlandırıcı, olgunlaştırıcı, hazmettirici. (çıban ve yarayı) 12b/11/, 12b/13/, 13a/3/, 45a/4/, 68a/10/, 69b/7/, 70a/7/

m.+dur 21b/1/

murabba': (Ar.) Kaynatılıp kıvama getirilmiş, dondurulmuş meyve suyu ve tatlısı, reçel, marmelat. 15b/2/

murād: (Ar.) İstek, dilek. 1b/2/, 1b/7/

murattıb: (Ar.) Rutubetli. 42a/6/, 45a/6/, 45b/3/, 62b/1/, 69b/10/, 69b/9/, 73a/4/, 74a/10/, 74a/10/, 83a/5/

muşadda': (Ar.) Başı ağrıtılmış.

m.+dur 83b/6/

mutavassıṭa: (Ar.) Orta, Ortalama. 67a/5/

m.+yıla 46b/7/, 50a/13/

mu'tedil: (Ar.) İlimli, orta 4b/13/, 4b/2/, 8b/9/, 9a/10/, 9b/5/, 12b/2/, 13a/2/, 29a/7/, 44b/3/, 48b/3/, 54a/6/, 62b/4/, 67a/3/, 67a/4/, 73a/4/

m.+dür 19a/10/, 20a/4/, 20b/12/, 21a/7/, 22b/5/, 23a/13/, 23a/9/, 24a/11/, 24a/13/, 26a/13/, 27b/10/, 31a/6/, 32a/3/, 32a/6/, 33a/7/

muttaşıl: (Ar.) Sürekli, devamlı, bitişik. 7b/11/, 14b/6/, 71a/9/

m.+dur 50a/9/

muvafilek: (Ar.) Uygun, yerinde. 13a/3/, 33b/5/, 82a/11/

muvaazabet: (Ar.) Bir işe durmadan çalışma, bir işle dâima uğraşma. 82b/4/

müberrid: (Ar.) Soğuk özelliği taşıyan nesne, soğutucu. 62b/1/

müberridât: (Ar.) Soğuk nesnelere. 78b/2/

mübtedî: (Ar.) Yeni başlayan, acemi.

m.+lere 33b/8/

mücâme‘at: (Ar.) Cima etme, cinsî münâsebette bulunma. 9a/2/

müceffif: (Ar.) Kurutucu. 82a/12/

mücevvef: (Ar.) Kurutulmuş; suyu çekilmiş, nemi kalmamış, kurumuş. 86a/13/

müdâvemet: (Ar.) Devam etme, bir yere her vakit gidip gelme. 87b/2/

müddet: (Ar.) Süre. 80a/3/

m.+de 80a/1/

müdevver: (Ar.) Yuvarlak. 79b/1/

müferrih: (Ar.) Ferahlık veren ilâç.

m.+dür 34a/5/

m.+lerle 45a/8/

mükedder: (Ar.) Bulanık. 2b/11/, 3a/3/

mükerrer: (Ar.) Tekrarlı, tekrarlanmış, tekrar olunmuş. 8b/2/, 15a/11/, 15a/12/, 28b/1/, 38a/7/, 38b/2/, 60b/13/

mümkin: (Ar.) Muhtemel, olası. 15b/6/, 76b/11/

mümtelî: (Ar.) Dolu, dolgun; dolmuş. 58a/10/, 79b/10/

münâsib: (Ar.) Uygun, münasip. 13b/9/, 16a/2/, 28b/5/, 33b/4/, 40b/13/, 60a/2/, 67a/11/, 69b/13/, 81b/11/, 82a/11/

m.+dür 20b/7/, 21a/1/, 22b/10/, 83a/11/

m.+i 13a/3/

münhafîz: (Ar.) Yavaş. 3b/10/

mürdesenk: (Far.) Ada soğanı, ak soğan. 73a/8/, 76a/5/

mürekkeb: (Ar.) 1. Birleşmiş, birleşik, bir kaç maddeden yapılmış. 2. Mürekkep, yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan, türlü renklerde sıvı madde. 17a/3/, 47b/13/, 67a/9/, 67b/6/

m.+e 47b/10/

m.+ler 33b/8/

mürettibât: (Ar.) Tertib edenler, nizama, sıraya koyanlar. 74b/6/

mürr: (Ar.) Mirra adı verilen ve Arabistan’da yetişen bir ağacın zıkkı, usaresi. (*myrrhis*)

odorata) 34b/3/, 35a/3/, 39b/3/, 60b/1/,
87a/12/

m.+ıla 60b/1/

mürr-ü zīcuş: (Ar.) Bir zamk türü. 23b/3/

mürür-ı eyyām: (Ar.) Geçen günler.

m.e.+ıla 69b/1/

müsekkenāt: (Ar.) Yatıştırıcı ilaçlar.

m.+ı 83a/2/

müsekkīn: (Ar.) Uyuşturucu, yatıştırıcı ilaç.

81b/8/

müsekkīn-i veca': (Ar.) Ağrı giderici ilaç.

81b/8/

müsemmen: (Ar.) Zehirli. 83a/7/

müsemmin: (Ar.) Zehirleyici, ağulayan.

83a/5/

müşhīl: (Ar.) Bağırsakları çalıştırıp

temizleyen, dışkıyı kolaylıkla dışarı

atılmasını sağlayan ilaç. 5a/8/, 5a/9/, 10a/13/,

10a/4/, 12b/12/, 12b/9/, 13a/1/, 13a/1/,

13a/10/, 13a/11/, 13a/12/, 13a/13/, 13a/4/,

13a/5/, 13a/6/, 13a/6/, 13a/8/, 13a/9/, 13a/9/,

13b/11/, 13b/12/, 13b/5/, 14a/1/, 14a/1/,

14a/10/, 14a/7/, 14a/8/, 15b/5/, 15b/7/,

18a/11/, 34a/3/, 43b/5/, 44a/3/, 45b/1/, 47a/3/,

55a/1/, 58b/4/, 58b/9/, 62a/4/, 64b/6/, 64b/7/,

64b/7/, 64b/8/, 67a/4/, 68b/13/, 68b/5/,

71b/7/, 75b/9/, 81a/5/, 82a/13/, 82b/1/

m.+de 51b/7/

m.+den 14a/4/

m.+i 32a/8/

m.+ile 47a/13/, 49a/7/, 52a/7/, 56a/2/,

57b/4/, 66a/7/, 66b/5/, 69b/8/, 71b/4/, 74b/2/

m.+le 69b/2/

m.+ler 67a/11/

m.+lerde 35b/11/

m.+ün 13b/7/, 13b/8/

müsta' mel: (Ar.) Kullanılmış. 29b/11/,

30a/10/, 30b/8/, 32a/5/, 33a/9/, 33b/7/

müsteḥīl: (Ar.) Mümkün ve kabil olmayan.

20b/2/, 20b/2/, 21a/11/, 22a/11/, 22a/8/,

23a/3/, 23b/9/, 31b/4/

müstesḳī: (Ar.) Karnı su toplamış. 58b/3/

müsteḩī: (Ar.) Düz, her tarafı bir 4a/3/

müşk: (Far.) Misk. 31a/13/, 41b/12/, 48b/9/,

54b/10/

m.+e 34b/1/

m.+ile 54b/12/

müşklü: (Far.+T.) Güzel kokulu. 54b/7/

müşkil: (Ar.) Müşkül, zor. 44b/9/, 53b/7/

müşteḩīh: (Ar.) Şüphelenen, şüpheli. 80a/11/

müte' affin: (Ar.) İltihaplanmış. 5a/6/, 7a/11/, 10b/8/, 61a/10/, 61a/13/, 61a/8/, 61a/9/, 61b/1/, 61b/12/, 61b/2/, 61b/3/, 61b/5/, 61b/5/, 61b/7/, 61b/7/, 61b/8/, 71a/4/, 74b/9/

mütegayyir: (Ar.) 1. Değişen, başkalaşan. 2. bozulmuş, bozuk. 5a/6/, 80a/9/

müteḥaccir: (Ar.) Taş haline gelmiş, taşlaşmış. 69b/1/

müteneffir: (Ar.) Nefret eden, öğrenen, tiksinen. 13b/7/

mütevahir: (Ar.) Söylenti. 18b/6/, 80a/4/

mütevacciḥ: (Ar.) Yönelmiş, dönmüş. 17b/7/

mütevellid: (Ar.) Meydana gelmiş, doğmuş. 45b/6/, 77a/11/, 79b/10/, 80a/5/, 80a/6/, 82a/7/, 83a/6/

müvellid: *krş.* mütevellid.

m.+i 84a/12/

müyesser: (Ar.) Kolayı bulunup yapılan; kolay gelen, kolaylıkla olan. 33b/7/

müzeffereḥ: *krş.* müzevvere. 26b/7/

müzevvere: (Ar.) Çeşitli sebze ve meyvelerden yapılan çorbalar. 26b/6/, 42b/8/, 48a/10/

m.+i 70b/5/

m.+ler 62b/13/

m.+si 43b/1/, 43b/1/, 47a/1/, 47a/2/, 47a/2/, 60a/3/, 63a/1/

m.+sin 41a/10/, 41a/10/, 41a/10/, 41a/9/, 41b/10/, 47a/1/, 48a/6/, 48b/4/, 48b/8/, 48b/8/, 49a/5/, 50a/6/, 50a/6/, 51a/9/, 51b/10/, 53a/6/, 53a/6/, 54a/2/, 54a/3/, 62b/5/, 62b/5/, 62b/6/, 64a/7/, 64a/7/, 64a/8/, 64a/8/, 64a/9/, 65b/11/, 66b/10/, 66b/10/, 66b/10/, 66b/11/, 67b/13/, 67b/13/, 67b/13/, 67b/13/, 68a/1/, 69a/4/, 69a/5/, 70a/4/, 70b/1/, 70b/1/, 70b/1/, 70b/12/, 70b/12/, 72a/5/, 72a/5/, 75a/10/, 76a/3/, 76a/3/, 76b/6/, 76b/6/

müzmîn: (Ar.) Ağırlaşma dönemi kırkinci gündün sonra olan hastalık. 18a/8/, 86a/4/

-N-

nab(ı)z: (Ar.) Nabız, kalp atışının sağladığı kan basıncından dolayı atardamarlara ve özellikle bilekteki atardamara parmakla basıldığında duyulan kımıldama. 3b/4/, 18b/11/, 53b/6/, 54a/8/

n.+ı 3b/1/, 18b/3/, 44a/7/, 53b/1/, 54b/6/, 62a/10/, 62b/10/, 65a/11/, 66b/1/

n.+ın 3b/1/

nādir: (Ar.) Seyrek. 67b/6/

nāfi': (Ar.) Yararlı. 82b/9/

nāḳṣ-ı buḫrān: (Ar.) Ayın üçünde, beşinde, dokuzunda, on üçünde veya on yedisinde olan ateşli hastalık. 17b/13/

nāḳīh: (Ar.) Hastalıktan yeni kalkıp henüz zayıf olan kimse.

n.+lere 21a/1/

na' nā: (Ar.) Nane. (*mentha sativa*) 16b/7/, 24b/12/, 57a/6/, 83b/8/, 84a/6/, 84a/7/, 85a/7/

n.+ıla 28a/2/, 46b/8/

n.+yı 82a/8/

nānḥuvah toḥmī: (Far.) 10-70cm yükseklikte, bir yıllık, otsu ve beyaz çiçekli bir bitkinin tohumu. 88a/11/

nār: (Far.) Nar ağacı ve meyvesi. (*punica granatum*) 22a/10/

n.+uḡ 53a/8/

nārdāng: (Far.) Meyvelerden elde edilen bir tür pekmez; nar suyu. 6b/3/, 8b/5/, 16a/13/, 41a/10/, 43b/1/, 54a/13/, 55a/8/, 84a/6/, 84a/7/

nārdāng aşı: (Far.+T.) Meyvelerden elde edilen bir tür pekmezin yemeği. 85a/5/

narınc: (Ar.) Turunç. (*citrus aurentium*) 6b/5/, 22b/11/

narınc şuyı: (Ar.+T.) Turunç suyu.

n.+na 85a/9/

naṭrūn: (Ar.) Doğal sodyum bikarbonat. 75a/1/

naṭūl: (Ar.) Tıpta başa dökülerek kullanılan ilaç; bazı madde ve bitkilerin kaynatılmasıyla elde edilen sıvı haldeki madde.

n.+lar 81b/12/

n.+lardur 81b/9/

nāz: (Far.) Çam ağacı.

n.+uḡ 14a/5/

ne: Ne. 4b/10/, 4b/11/, 7a/11/, 15b/4/, 43a/9/, 52a/2/, 68b/13/, 68b/13/, 71b/6/, 71b/6/, 71b/6/

nebāt: (Far.) Nöbet şekeri, halk arasında ilaç olarak kullanılan billurlaşmış şeker. 87a/3/

nebāt şeker: (Far.) Nöbet şekeri. 49b/2/, 53a/11/

n.ş.+ile 53b/13/

nebāt şekeri: *krş.* nebāt şeker.

n.ş.+le 37a/3/, 44b/2/, 85a/1/

nebāt şekkeri: *krş.* nebāt şeker.

n.ş.+le 11a/6/

necis: (Ar.) Necasetli, pis, murdar, kirli.

n.+den 60a/7/

nefes: (Ar.) Nefes, soluk. 18b/11/, 18b/6/, 44a/6/, 51a/10/, 53b/1/, 53b/4/, 54a/9/, 62b/11/, 71b/3/

n.+i 18b/3/, 22b/13/, 54b/6/, 68b/8/

nefes tırlığı: (Ar.+T.) Nefes darlığı. 52a/4/

neffâh: (Ar.) Kokusu hoş. 85b/2/

n.+dur 21b/9/

nefh: (Ar.) Koku. 83a/10/, 84b/10/, 85a/1/, 85a/2/, 85a/3/

nefih: *krş. nefh.* 83b/11/

nefs: *krş. nefes.* 71a/10/

nemek: (Far.) Tuz, tat, lezzet. 31a/9/

nergis: (Far.) Sarı çiçekli bir süs çiçeği. (*calendula avrensis*) 12b/8/, 41a/12/, 54b/10/

nerm: (Far.) Yumuşak. 24a/7/, 25b/6/, 38a/2/, 65a/12/, 81a/5/, 84a/3/, 84a/4/, 85a/2/

nermlik: (Far.+T.) Yumuşaklık. 81a/6/

nesne: (Ar.) Nesne, şey. 4a/10/, 4a/8/, 4a/8/, 13a/12/, 18a/12/, 19a/7/, 23b/10/, 27a/1/, 31b/6/, 45b/3/, 47b/9/, 48a/13/, 48a/13/, 48b/5/, 51a/10/, 53a/3/, 56b/5/, 57a/7/, 58b/9/, 62a/9/, 68a/3/, 68a/4/, 69a/7/, 70a/7/, 74b/8/, 75a/3/, 76a/13/, 76b/3/, 77b/1/, 79b/9/, 84a/13/

n.+den 50a/9/, 82b/6/

n.+i 68a/8/

n.+ler 2a/10/, 2a/10/, 2a/11/, 3a/3/, 3a/6/, 3a/7/, 5b/4/, 6a/10/, 6a/12/, 6a/9/, 6b/2/, 6b/4/, 7a/10/, 10b/1/, 10b/3/, 10b/6/, 12a/7/, 14b/12/, 40b/9/, 41a/5/, 41a/5/, 41b/5/, 41b/6/, 42a/1/, 46b/6/, 48b/13/, 50a/10/, 51a/7/, 51b/8/, 54b/6/, 56a/5/, 56b/1/, 56b/3/, 56b/6/, 56b/6/, 57b/8/, 58a/1/, 58a/12/, 59a/10/, 59a/9/, 60a/6/, 60a/7/, 60b/8/, 61b/12/, 62a/1/, 68a/1/, 68a/10/, 72a/13/, 72b/13/, 72b/5/, 72b/5/, 72b/5/, 72b/6/, 72b/6/, 73a/1/, 73b/3/, 74a/13/, 74a/8/, 75b/12/, 76a/5/, 76b/1/, 76b/2/, 76b/8/

n.+lerden 2b/1/, 2b/1/, 10b/11/, 11a/9/, 11b/11/, 12b/1/, 43a/1/, 44b/6/, 46b/2/, 46b/3/, 46b/4/, 50a/9/, 52b/1/, 52b/10/, 52b/2/, 53a/8/, 55b/10/, 55b/10/, 60a/11/, 69b/10/, 69b/3/, 69b/3/, 73a/1/, 74a/11/, 74b/11/, 74b/11/, 76a/4/, 84b/6/, 84b/6/, 84b/7/, 84b/7/, 85b/2/

n.+leri 6a/11/

n.+lerle 50b/4/

n.+nüñ 26b/11/, 27a/6/, 40a/10/

n.+ye 17a/7/, 46a/13/, 46a/13/

n.+yi 11b/4/

n.+yile 6b/11/, 19b/11/, 74a/5/, 75a/4/

neşf: (Ar.) Suyu çekip emme, soğurma. 26a/4/, 82a/5/

neʿ üzüb-illāh: (Ar.) 1. “Allah'a sığınırız”. 2.
Allah korusun. 68b/10/

nevʿ: (Ar.) Çeşit, tür.

n.+inde 44a/12/, 50a/5/, 51a/8/

nevāsır: (Ar.) Basur delikleri.

n.+a 83a/2/

nevbet: (Ar.) Sıra, nöbet. 61b/1/, 62a/12/,
64a/11/, 64a/12/, 64a/13/, 64a/13/, 64a/13/,
64b/8/, 66a/5/, 66b/11/, 66b/8/, 66b/9/, 67a/3/

n.+de 63b/2/

n.+den 63a/12/, 63b/3/, 66a/13/

n.+i 45b/9/

n.+i 14b/10/, 61a/8/, 61b/10/, 61b/10/,
61b/4/, 61b/9/, 61b/9/, 62a/13/, 63a/10/,
63a/11/, 64b/2/, 64b/3/, 65a/13/, 65b/1/,
65b/1/, 65b/2/, 66b/1/, 80a/1/, 80a/2/

n.+ile 61b/3/

n.+in 64b/5/

nevbetlü: (Ar.+T.) Nöbetli. 64a/11/

nezle: (Ar.) Nezle. 2b/8/, 10b/13/, 44a/2/,
48a/11/, 48a/13/, 51a/9/, 53a/3/, 58b/11/,
62a/8/

n.+den 53a/3/

n.+nüj 48b/12/

n.+si 9a/13/

n.+ye 20a/10/

n.+yi 8a/10/

nezlelü: (Ar.+T.) Nezeleli, nezle olan kişi.
20a/5/

nīlūfer: (Ar.) Su bitkilerine verilen genel ad;
nilüfer çiçeği, göl süseni, su zambağı.
(*nymphaea alba*) 12b/5/, 31b/1/, 37b/1/,
40b/1/, 41b/4/, 44b/1/, 54a/12/, 65a/4/,
71b/10/

nīlūfer çiçeği: (Ar.+T.) Nilüfer çiçeği. 37b/8/,
38a/1/, 47a/6/

nīlūfer şuyı: (Ar.+T.) Nilüfer suyu.

n.ş.+la 27a/9/

nīlūfer yağı: (Ar.+T) Nilüfer yağı.

n.y.+n 42a/5/

nīlūfer yaprağı: (Ar.+T) Nilüfer yaprağı.

n.y.+n 17a/1/

nīm-birişt: (Far.) Yarı pişmiş, rafadan. 2a/9/,
5b/10/, 6b/9/, 21a/9/, 41b/9/, 47a/1/, 51b/11/,
52b/4/, 53a/7/, 54a/5/, 75a/10/, 83a/8/

nīm-birişt yumurda: (Far.+T.) Yarı pişmiş
yumurta. 60b/7/

nīm küft: (Far.) Yarı dövülmüş. 11a/12/,
11b/2/, 12a/3/, 12a/3/, 28a/5/, 33b/12/,
37b/10/, 38a/13/, 38a/4/, 38a/4/, 39a/4/,
40b/4/, 86a/13/, 86b/1/

nişādūr: (Far.) Nişadır, amonyak tuzu. 73a/7/

nişāsta: (Far.) Nişasta. (amylum) 37a/1/,
39b/10/, 40a/1/, 87b/11/

n.+yıla 72b/3/

nişāstalu: (Far.+T.) Nişastalı. 58a/11/

nite: Nasıl. 84b/1/

niteki: Misilli, gibi, nasıl ki, nitekim. 41a/1/

nitekim: Gibi, benzeri. 81a/6/

noḥūd: (Far.) Nohut. (*cicer anatolicium*)
6b/6/, 15b/11/, 19b/13/, 41b/10/, 60b/12/

noḥūd şuyı: (Far.+T.) Nohut suyu. 65b/11/

noḥūd unı: (Far.+T) Nohut unu.

n.u.+n 74a/7/

nuḳūʿ: (Ar.) Çeşitli bitkilerin suyundan
hazırlanmış şurup.

n.+ısa 13b/3/, 13b/4/

n.+lar 13a/8/

n.+lara 33b/5/

nuḳūʿ -ı ḥāmız: (Ar.) Ekşi bir bitkinin şurubu.
37b/11/, 38a/3/, 43a/13/, 63a/3/, 63b/11/,
70a/13/, 72b/10/, 74b/11/

nuḳūʿ -ı ḥulū: (Ar.) Şeftali şurubu. 37b/7/,
41a/8/

nuḳūʿ -ı ḥulv: (Ar.) Erik şurubu. 63b/11/,
70a/12/, 71b/9/

nuḳūʿ -ı müşhil: (Ar.) Müshile iyi gelen şurup.
38a/3/, 62b/8/, 63a/4/, 64b/9/, 68b/12/,
70a/12/, 70a/3/, 70b/9/, 74b/12/

nużc: (Ar.) Olgunlaşma, kemale erme,
yeterince pişme. 66b/5/

n.+a 4b/3/

nüşḥa: (Ar.) Benzer, aynı, kopya. 33b/6/

-O-

od: Ateş. 3a/6/, 15b/13/, 63b/3/

o.+a 40b/6/

o.+dan 47b/2/

o.+ıla 28b/1/

o.+ında 32a/1/

od göynügi: Ateş yanığı, kabarcıklar şeklinde
beliren ateşli bir cilt hastalığı. 70b/7/

od göyündür-: Vücudun ateşlenmesi.

o.g.-mek 75b/11/

o.g.-ür 68b/7/

oğlaḳ eti: Oğlak eti. 5b/9/, 41a/12/, 42a/3/,
55b/5/, 60b/6/, 72b/12/

o.e.+le 70b/13/, 83a/7/

o.e.+n 44b/13/

oğlan: Erkek çocuk. 9a/12/, 10a/10/, 10a/7/

o.+lara 12b/11/

oğlan aşu: Çakşır ağacı ve bu ağaçtan çıkarılan zamk; çavşir. (*ferula elaeochtris*) 39b/4/, 77a/4/, 78a/4/

oğlancuk: Küçük çocuk. 72a/12/, 72b/1/

o.+lar 45b/12/, 45b/8/

o.+larda 71a/4/

oķu-: Okumak.

o.-yub 82b/10/

ol: O kişi zamiri. 4b/10/, 6a/2/, 7b/2/, 10a/10/, 12a/11/, 12a/6/, 14a/2/, 28b/3/, 29a/7/, 31b/13/, 33a/12/, 35b/9/, 38b/1/, 40b/13/, 40b/13/, 40b/6/, 42b/4/, 47b/3/, 49a/8/, 56b/10/, 58b/6/, 62a/12/, 62a/13/, 67a/10/, 69b/13/, 78b/4/, 80a/2/, 81a/13/, 82a/7/, 82a/9/, 84a/1/, 86b/10/, 86b/6/

ol-: Olmak.

o.-a 17b/13/, 18a/1/, 18a/3/, 18a/4/, 18b/3/, 18b/8/, 19a/11/, 19a/12/, 26b/7/, 28b/8/, 29b/2/, 32a/1/, 32b/5/, 33a/13/, 34a/12/, 35a/11/, 35b/4/, 35b/10/, 40b/13/, 42b/12/, 62a/9/, 69b/1/, 71a/10/, 75a/6/, 81a/13/, 83a/10/, 83a/6/, 83a/6/, 83b/2/, 84a/12/, 84b/10/, 85a/4/, 85b/3/, 85b/4/, 85b/4/, 86b/1/, 88a/6/

acuk ol- 7a/3/, 7a/4/

adı ol- 62a/11/

ağ ol- 30b/12/

ağrı ol- 60b/11/

ağrılmaz ol- 79b/10/

aķ ol- 30b/6/, 31b/5/, 32b/13/, 33a/13/, 63b/4/

aķmıř ol- 67b/7/

asān ol- 33b/8/

avāzı ol- 17a/10/

az ol- 60b/12/, 66a/13/

bağlanmış ol- 48b/10/

balđam ol- 65a/12/

bişmış ol- 16b/7/

bişmış ol- 19a/13/

bişmış ol- 37b/1/

bişmış ol- 83a/8/, 83b/10/

büyük ol- 30b/12/

çıkılmış ol- 20a/12/

çok ol- 8b/1/, 14b/6/

degirmi ol- 30b/12/

demevī ol- 9b/8/

düz ol- 18b/3/

eski ol- 8b/8/

eyü ol- 62a/11/

ezilmiş ol- 37a/4/

ġālib ol- 63b/6/

ġālib ol- 7a/13/, 13a/6/

geŋez ol- 51b/10/, 51b/12/

gök ol- 29b/11/

ĥāli ol- 13a/13/

ĥārr ol- 12b/12/

ĥāşıl ol- 5b/13/, 9b/7/

ĥāsıl ol- 79a/1/

hażm ol- 64a/13/

ĥāzret ol- 79a/3/

ĥicāzī ol- 30b/6/

ĥōş ol- 18b/1/, 18b/4/, 18b/4/, 45b/10/

ilk ol- 18a/7/

irişmiş ol- 30b/5/

issi ol- 7a/8/, 12b/5/, 18a/3/

iştiĥāsı ol-18b/2/

ķatı ol- 31b/5/

ķavī ol- 13a/7/

ķavī ol- 36a/9/

ķaynamış ol- 27a/11/, 73a/9/

ķaynamış ol- 66a/3/

ķızıl ol- 29b/2/, 30a/13/

ķızıl ol- 2a/7/, 4b/10/

ķovuķ ol- 32b/13/

ma'cūnı ol- 34a/4/

ma'lūm ol- 28b/5/

māyil ol- 32a/11/, 46a/7/

mişķāl ol- 35a/4/

muĥtāĥ ol- 14b/6/

muntażım ol-18b/3/

mu'tedil ol- 4b/13/, 8b/9/

muttaşıl ol- 7b/11/

mūmkin ol- 15b/6/

nāķış ol- 18a/12/

nerm ol- 81a/6/, 82b/3/

olmuş ol- 38a/6/

olunmuş ol- 18a/13/

ötmemiş ol- 21a/1/

şaçılmış ol- 13b/6/, 16a/6/

şāfī ol- 4b/13/

şaru ol- 30b/6/, 32a/11/

şaruraķ ol- 31b/8/

semiz ol- 42a/4/

sersām ol- 63b/5/

sovuķ ol- 59a/10/

şoyulmuş ol- 16a/7/

şulb ol- 66b/1/

şulu ol- 22b/12/

süzülmüş ol- 28a/7/

taşarruf ol- 33b/4/

tatlu ol- 2a/8/, 8b/8/

tatlu ol- 57b/9/

toğru ol- 19a/1/

vāḳi' ol- 62a/10/

verem ol- 46a/2/

yaluñuz ol- 30b/10/

yayılmış ol- 77a/8/

yeşil ol- 29b/13/

yeyni ol- 7a/1/

yigit ol- 9a/12/, 9a/9/

yimemiş ol- 32b/5/

yiyni ol- 18b/1/

yumurtlamamış ol- 20b/13/

yüksek ol- 5a/4/, 5a/3/, 5a/5/

za'firānlanmış ol- 16a/7/

za'if ol- 15a/3/, 15a/9/, 47a/3/, 48a/7/,
57b/10/, 59a/2/, 69a/7/

za'if ol- 64a/6/

zarūret ol- 5a/9/, 12b/10/

zāyil ol- 15b/7/

zāyil ol- 45b/10/

ziyāde ol- 57b/3/

o.-acağdur 18a/10/

o.-alar 82b/5/

çalğamış ol- 27a/7/

eylemiş ol- 39b/1/

ıslatmış ol- 53b/12/

katmış ol- 61a/2/

komış ol- 19a/13/

māyil ol- 44b/3/

örtmiş ol- 76a/12/

süzmiş ol- 47a/7/

ıoldurmuş ol- 16a/5/, 16b/3/

yumış ol- 60a/5/

o.-an 18a/9/, 19b/8/, 22b/2/,
30b/8/,33a/9/, 42b/4/,43a/6/, 45b/7/, 52b/9/,
56a/11/, 56a/3/, 56a/7/,

balğamdan ol- 43a/1/

bevāsīr ol- 81b/6/, 82a/2/, 84b/3/

burudetden ol- 50a/1/, 50b/6/, 51a/8/

ğālib ol- 13a/3/

içinde ol- 1b/3/

kaṭṭ ol-1b/9/

ḳavī ol- 28b/5/

*müstaʿmel ol- 29b/12/, 30a/10/, 31b/2/,
32a/5/, 42b/1/, 42b/11/*

müteʿaffin ol- 61a/10/, 61a/13/, 61a/8/

o.-ana

sınūḳ ol- 8b/13/

ṭaşra ol- 61a/9/, 61b/11/, 61b/3/, 61b/6/

verem ol- 68b/3/, 71a/9/, 72b/6/

o.-andan 26b/9/

o.-andur 17b/4/, 17b/4/, 17b/4/,
17b/5/, 17b/5/

az ol- 71a/8/

büyük ol- 71a/7/

ḳara ol- 71a/6/

ḳızıl ol- 71a/6/

şaru ol- 71a/7/, 71a/7/

yeşil ol- 71a/6/

o.-anuḡ 26b/9/

o.-dı

şādir ol- 78b/13/

o.-duḡı

ḥāşıl ol- 61b/12/

verem ol- 67b/10/

o.-duḡın

fāsıd ol- 56b/9/

o.-duḡına

ḡālib ol- 42a/10/

o.-duḡından

baş ol- 77a/3/

ḡālib ol- 42b/1/, 50a/12/

hażm ol- 9a/7/, 9b/4/

vebā ol- 5a/8/

o.-duḡındandır

yābis ol- 43b/9/

o.-duḡca

ḳabż ol- 67a/5/

o.-dur 2a/7/, 4b/12/, 6b/13/, 7b/11/,
7b/4/, 8b/8/, 9b/6/, 12a/2/, 17b/10/, 17b/13/,
18a/1/, 18b/1/, 18b/13/, 20b/13/, 21a/1/,
26b/7/, 28b/9/, 29b/11/, 29b/13/, 29b/2/,
30a/13/, 30b/12/, 30b/5/, 31b/5/, 31b/8/,
32a/11/, 32b/13/, 32b/4/, 33a/13/, 33b/7/,
41a/12/, 49b/2/, 60b/11/, 60b/5/, 62a/9/,
63b/5/, 68b/11/, 69b/12/, 80a/11/, 81a/4/,
81b/7/, 82a/11/

o.-durur 68b/10/, 71a/9/

o.-ıcağ 18a/7/, 21a/7/, 26b/4/, 29a/3/,
45a/11/,60a/12/, 60b/10/, 60b/2/, 63a/12/,
63a/13/, 64b/12/, 65a/1/, 65b/4/

ağır ol- 14b/9/

ekşi ol- 29a/4/, 33a/7/, 33a/7/

hācet ol- 9b/9/

hāzıq ol- 33b/3/, 40b/12/

kalıñ ol- 47b/6/

katı ol- 58b/1/

mu‘tedil ol- 9b/5/

perverde ol- 40b/3/

yaqīn ol- 17b/3/, 27b/12/

yaz ol- 10a/13/

za‘īf ol- 14b/9/

o.-ıcağdur

yufka ol- 47b/5/

o.-inan

zıkr ol- 81b/5/

o.-ınca 60a/9/

perverde ol- 34b/8/

o.-madın

hażm ol- 6a/2/

bevāsīr ol- 80b/4/

o.-maduğı

vaqti ol- 61b/10/

o.-mağa

cüzzām ol- 81b/3/

hażm ol- 7b/11/

hōş ol- 77a/3/

qabz ol- 44b/1/, 46b/7/, 51b/13/, 71b/8/,
86a/12/

za‘īf ol- 81a/10/

zāyil ol- 15b/6/

o.-mağınuñ

mütevellid ol- 80a/5/

o.-mağ 65a/10/, 65a/13/, 71a/10/

ac ol- 62a/5/, 62a/5/

acı ol- 63a/7/, 63a/7/, 70a/11/

açuğ ol- 19a/3/, 27a/12/

ağır ol- 3a/1/, 46a/10/

ak ol- 58a/2/

az ol- 51a/6/, 51a/6/

az ol- 57b/13/

balğam ol- 45a/10/, 45a/10/

baṭī ol- 54b/6/

çoğ ol- 3a/5/, 3a/6/, 3a/7/, 3a/13/

eyü ol- 14a/5/

ferah ol- 62a/3/, 62b/10/

ğālib ol- 2b/13/, 41a/4/, 44b/10/

ğalib ol- 3a/4/, 3a/4/, 3a/5/, 3a/7/, 62b/12/

ğalīz ol- 27a/9/, 48b/5/

ħaberdār ol- 1b/2/

ħarāb ol- 58a/3/, 62b/10/

ılıcağ ol- 52a/3/

ılıcağ ol- 52a/3/

ishāl ol- 54a/9/

issi ol- 41a/4/, 42a/8/, 42a/12/, 46a/8/

issi ol- 58a/1/, 62a/6/

ķabz ol- 58b/4/

kāhel ol- 41b/5/

ķara ol- 44a/7/

ķavī ol- 3a/9/, 3a/10/, 3a/11/, 3a/13/, 8a/8/,
11b/1/

ķavī ol- 55b/12/

ķızıl ol- 3a/2/

ķızıl ol- 41b/13/, 42a/8/, 44a/8/, 46a/7/

ķuru ol- 42a/12/, 42b/2/

muħabbaṭ ol- 18b/7/, 18b/9/

muħtelif ol- 53b/2/

mükedder ol- 3a/3/

mütevellid ol- 45b/6/, 46a/10/

nezle ol- 62a/8/, 62b/10/, 62b/10/

pelīd ol- 41b/5/

rāħat ol- 44a/1/

raķīķ ol- 27a/8/

raķīķ ol- 44a/7/, 48b/1/, 72b/1/

şaķīl ol- 9b/10/, 10b/5/

şaru ol- 57b/13/

şuşuz ol- 62a/6/, 62a/6/

tīz ol- 46a/8/, 81a/6/

ṭar ol- 53b/1/, 53b/13/, 78a/7/

ṭar ol- 53b/4/

ṭatlu ol- 3a/12/

ṭatsuz ol- 51b/1/

ṭolu ol- 44a/8/, 44b/6/, 46a/3/

ẓa'īf ol- 3a/8/, 3a/8/, 3a/8/

ẓa'īf ol- 43b/3/

ẓa'īf ol- 56b/1/, 56b/4/

zor ol- 60b/9/, 62a/5/

o.-mağdan

balğam ol- 57b/2/, 60b/10/

fāsīd ol- 50a/7/, 56a/12/

galib ol- 52b/12/, 58b/13/

ishāl ol- 58b/4/, 58b/11/

müte‘affin ol- 5a/6/, 42b/3/, 47b/7/,69b/4/

şafrevī ol- 71a/4/

südde ol- 57b/9/

za‘if ol- 42b/8/, 58b/10/

o.-mağdandır

ğālib ol- 54a/8/

hāşıl ol- 62a/2/

za‘if ol- 54a/7/

o.-mağdur

ağır ol- 42a/7/, 42a/7/, 42b/13/,46a/7/

az ol- 46a/9/,53b/6/,55b/13/

buhar ol- 43a/5/, 44a/11/

*ğālib ol- 41a/3/, 41b/13/, 41b/4/, 42a/11/,
42b/10/,42b/2/,44a/4/,46a/2/,46a/4/, 51a/1/,
51a/6/, 54b/7/, 55a/12/, 55a/4/, 55b/11/,
55b/12/, 74a/9/*

hazm ol- 55a/13/, 55a/3/

issi ol- 54a/9/, 54b/5/

ķaraşāgu ol- 3a/11/, 42b/11/

ķatı ol- 69b/8/, 70b/3/

ķızgun ol- 44a/5/

*ķızıl ol- 48b/2/, 51a/13/, 51a/13/, 56a/1/,
56a/4/*

*māyil ol- 56a/6/, 56b/7/, 57b/7/, 58a/3/,
62b/11/*

muhtelif ol- 44a/7/, 44b/8/

şaru ol- 46a/11/, 56a/4

sevdā ol- 74b/1/

şovuķ ol- 3a/10/

tolu ol- 42a/8/

yil ol- 42b/12/

o.-mamaķ

harāret ol- 69a/13/

hīc ol- 69a/13/

iştahā ol- 43b/3/

o.-mamaķdur

ağrı ol- 51a/6/

hazm ol- 43b/4/, 45a/10/

o.-mamış

ğālib ol- 82b/3/

o.-masa 49a/6/

ķaķımış ol- 40b/8/

ķaķımış ol- 4a/12/

ķızgun ol- 41a/12/

‘aṭaṣ ol- 84b/12/

o.-maya 5a/2/, 5a/2/

çāre ol- 7b/13/

çoğ ol- 9b/6/

ğalīz ol- 2a/8/

ılıcağ ol- 7a/5/

issi ol- 4b/13

itmiş ol- 3b/3/

katı ol- 51b/8/, 58a/10/

kızıl ol- 4b/9/, 5a/1/, 5a/1/

kuşku ol- 7b/11/

müte‘affin ol- 10b/8/, 13a/6/

şovuğ ol- 8b/9/, 9a/12/, 9a/13/, 9b/1/

yaramaz ol- 2a/8/

yirde ol- 5a/3/, 5a/4/

za‘if ol-15b/9/, 19a/12/, 26b/7/

o.-mayalar

şusuz ol- 5a/13/

o.-mayıcağ

‘aṭaṣ ol- 83a/11/

ḥarāret ol- 84a/11/

ishāl ol- 83a/10/

nefḥ ol- 83a/10/, 85a/1/, 85a/3/

o.-mayınca

ḥōṣ ol- 30b/11/, 47a/11/, 78a/12/

key ol- 81a/1/

tamām ol- 78a/3/

zarūret ol- 5b/1/, 7a/12/

o.-maz

ağrısı ol- 79b/11/

ḥācet ol- 33b/7/

hazm ol- 8a/9/

ḳuvvet ol- 64b/2/

meşgūl ol- 17b/7/

müddet ol- 80a/3/, 80b/5/

müsteḥīl ol- 31b/4/

nevbet ol- 61a/8/, 61b/1/, 61b/4/

‘ilāc ol- 77b/11/

o.-mazsa 59a/9/, 66a/10/, 68a/3/

ḥādde ol- 18a/5/, 27a/11/, 62b/4/

mümkin ol- 76b/11/, 82b/6/, 84b/12/

raḳīḳ ol- 4b/2/, 8b/4/, 14a/9/

yiyir ol- 4b/1/

o.-miş 16a/6/, 36a/9/, 38a/6/, 51a/3/,

55a/11/

ḥarāb o- 76a/11/, 76a/12/

şakīl ol- 3b/3/, 7b/2/, 16a/4/, 74b/9/

ẓa^c īf ol- 3b/2/

*o.-sa 6b/2/, 6b/4/, 6b/6/, 6b/7/, 22a/11/,
22a/8/, 23b/11/*

aķmaz ol- 81b/13/

gālib ol- 11a/10/, 12a/1/

ġalīz ol- 4b/8/

hāzır ol- 76a/13/, 80a/6/

issi ol- 13b/1/, 13b/7/

ķabz ol- 8a/13/, 8b/7/

ķara ol- 15a/2/

melūl ol- 9a/4/

ẓa^c īf ol- 15b/10/, 16b/1/, 18b/12/, 41a/11/

o.-sun 48a/8/, 48a/8/, 48a/9/

mūshil ol- 13a/9/

tīz ol- 39a/8/

ẓa^c īf ol- 13a/10/

o.-ub

az ol- 49a/12/, 51a/1/

çoķ ol- 71a/9/, 72b/2/, 72b/4/

fāsid ol- 57a/4/, 58b/12/, 58b/8/, 60a/7/

ġalīb ol- 85a/2/, 85a/5/, 85a/5/

hażm ol- 2a/3/

hōş ol- 65a/7/, 66a/10/

ishāl ol- 84a/11/, 84a/4/

issi ol- 3a/11/

ķabz ol- 60b/9/, 61a/12/

ķan ol- 81a/2/, 81a/9/

ķara ol- 4b/5/, 4b/5/, 4b/7/

ķızıl ol- 4b/4/

mu^c tedil ol- 4b/2/

rāhat ol- 12b/7/, 17b/1/

şış ol- 51a/10/

tāze ol- 75b/1/, 79b/10/

yābis ol- 42b/10/

zāyil ol- 82a/10/

o.-una

te^c līf ol- 79a/1/

o.-unmış

def^c ol- 18a/13/

o.-ur 57b/3/, 58b/12/, 58b/13/,

58b/13/, 60a/10/, 60b/10/, 61b/8/, 61b/9/,

61b/9/, 61b/10/, 61b/11/, 61b/11/, 63a/12/,

63a/12/, 63a/13/, 63a/9/, 65a/11/, 68b/9/,

70a/2/, 70a/2/

altında ol- 53a/12/

artuķ ol- 63a/10/, 70a/10/

aruk ol- 81a/7/

aşağa ol- 77a/13/

az ol- 50b/9/, 52a/5/, 53a/13/,57b/7/, 71a/5/

balğamdan ol- 75b/9/

çok ol- 2b/3/, 2b/4/, 57b/9/, 63b/2/, 65b/1/,
71a/4/

dutar ol- 50b/10/

gāh ol- 80b/3/, 80b/4/, 80b/8/

ğalīz ol- 2a/12/, 63b/1/, 80b/1/

ğalīz ol- 63b/1/

gider ol- 66b/3/, 67b/1/

göz ol- 77a/13/

hādīş ol- 60a/10/

hāşıl ol- 2a/5/, 2a/9/, 2a/11/, 2b/2/, 74a/12/,
81b/6/, 82b/9/,50b/10/

hāşıl ol- 74a/13/

hażım ol- 56b/6/

hażm ol- 2a/6/, 2b/2/, 19b/1/, 19b/2/, 20b/1/,
20b/13/, 21a/3/, 21a/9/, 21a/13/, 21a/5/,
21b/5/, 22a/10/

içmez ol- 77b/1/

iri ol- 70a/9/

ķabarcuķ ol- 70b/7/

ķabż ol- 63b/2/

ķatı ol- 68b/9/, 68b/11/

ķızıl ol- 50b/11/, 63b/4/,65a/11/, 68b/7/,
74a/9/

ķuru ol- 50b/8/, 50b/8/

ķuru ol- 72b/7/, 74b/8/

māyil ol- 70b/8/, 71a/5/

meşgūl ol- 64b/1/

müşkil ol- 44b/9/, 45b/9/, 50a/12/, 50b/3/,
50b/5/

müte‘affin ol- 61b/8/

mütevellid ol- 77a/11/, 81a/7/

nādir ol- 67b/6/, 67b/6/

nevbet ol- 62a/12/

nevbeti ol- 66b/1/, 66b/2/

örter ol- 50b/11/

öykende ol- 53b/3/

raķīķ ol- 80b/1/

ruķūbetden ol- 56b/5/

sāķıķ ol- 65b/2/

sākin ol- 67b/3/

semm ol- 77a/12/

sevdādan ol- 53a/13/, 72b/5/

şovuķ ol- 71a/13/

ṭabīb ol- 1b/8/

vāḳi' ol- 2b/9/, 57b/10/

yeşil ol- 71a/13/

yimekten ol- 72b/6/

*ẓa'if ol- 2b/5/, 2b/5/, 2b/6/, 2b/6/, 2b/6/,
2b/6/, 2b/7/, 2b/7/, 2b/8/, 2b/8/*

ẓa'if ol- 65b/1/

zāyil ol- 74b/4/

o.-uriken

beyn ol- 80b/10/, 80b/11/

o.-ursa 4a/3/

balğamdan ol- 45b/1/

bārīd ol- 4a/2/

baṭī ol- 3b/5/

*bulanuḳ ol- 4b/6/, 4b/6/, 4b/7/, 4b/11/,
11b/12/*

çoḳ ol- 16a/11/, 18a/5/, 18a/8/, 18b/10/

eyü ol- 12a/9/

ġālib ol- 45b/1/, 46b/12/

ḥācet ol- 10b/9/, 86b/6/

ḥārr ol- 4a/1/, 4a/1/

ḥılṭ ol- 48a/13/, 48b/5/

ince ol- 3b/8/

inlü ol- 3b/7/

issi ol- 4a/2/

ḳatı ol- 66a/1/, 66b/4/

ḳavī ol- 3b/11/

leyyīn ol- 3b/13/, 4a/5/, 4a/7/

meşrif ol- 3b/9/

muḥtelif ol- 4a/4/, 4b/1/

münḥafiz ol- 3b/10/

müstevī ol- 4a/3/

*müte'affin ol- 61b/1/, 61b/2/, 61b/4/, 61b/5/,
61b/7/*

nerm ol- 38a/2/, 42b/6/, 42b/7/, 44a/8/

'arīz ol- 3b/7/

ot ol- 26b/12/

raḳīḳ ol- 3b/8/

şāfī ol- 4b/2/, 4b/3/, 4b/4/

şafrādan ol- 44a/9/, 44b/10/

serī' ol- 3b/4/

şovuḳ ol- 4a/2/

şulb ol- 3b/13/, 4a/6/, 4a/7/

yufḳa ol- 74b/2/, 84b/9/

yüksek ol- 3b/9/

ẓa'if ol- 3b/12/

oldur-: Olmasını sağlamak.

o.-ur 12b/13/

olın-: *krş. olun-*.

o.-ur 78a/8/, 85b/11/

olun-: Olunmak.

o.-an 79a/7/

on: Dokuzdan sonra gelen sayının adı.

11a/13/, 11b/5/, 14b/10/, 24a/12/, 24b/1/,
28b/4/, 30b/9/, 34a/10/, 34b/10/, 35b/7/,
36b/2/, 38a/7/, 38a/8/, 39a/4/, 39b/13/, 40a/7/,
50a/4/, 51a/3/, 59b/12/, 64a/1/, 65a/9/,
71b/10/, 78a/6/, 86b/1/

o.+da 18a/2/

on altı: 16 sayısı.

o.+da 18a/2/

on altıncı: 16 sayısının sıra sıfatı. 64b/8/

onar: On sayının üleştirme sayı sıfatı.

33b/13/, 37a/9/, 39a/6/, 59b/11/

on bir: 11 sayısı.

o.+inde 72a/7/

on birinci: 11 sayısının sıra sıfatı. 17b/8/

on biş: 15 sayısı. 26a/2/, 28a/10/, 35b/5/,

36b/2/, 37b/13/, 38a/5/, 86b/2/

o.+de 18a/2/

on dört(d): 14 sayısı. 65b/12/

o.+de 18a/6/

o.+inde 65a/9/

on dördüncü: 14 sayısının sıra sıfatı. 17b/8/

o.+de 17b/11/

oñıld-: İyileştirmek.

o.-ur 86b/12/

oñıl-: İyileşmek.

o.-mağa 78a/3/

oniki: 12 sayısı. 35b/7/, 37a/5/, 38a/1/,
63a/11/

o.+de 18a/2/

onikinci: 12 sayısının sıra sıfatı. 64b/8/

onsekiz: 18 sayısı. 65b/2/

onsekizinci: 18 sayısının sıra sıfatı. 17b/8/

ontokuz: 19 sayısı.

o.+da 18a/2/

onuncı: 10 sayısının sıra sıfatı. 64b/8/

onüçüncü: 13 sayısının sıra sıfatı. 17b/8/

onüç: 13 sayısı.

o.+inde 18a/1/

onyidi: 17 sayısı.

o.+de 18a/6/

o.+sinde 18a/1/

onyidinci: 17 sayısının sıra sıfatı. 17b/8/

orta: Orta, ara, mutedil. 3b/6/, 28b/6/, 38b/6/

o.+sın 31b/12/

o.+sına 53a/5/

o.+sında 39b/5/

orta tamar: Kolun iç tarafındaki ana damar;
ekhal. 15a/6/

oruc: Tanrı'ya ibadet amacıyla yeme, içme vb.
şeylerden belli bir süre kendini alıkoyma.
66b/8/

ot: Ot, bitki. 13b/10/, 19a/7/, 26b/12/, 34a/9/

o.+lar 5a/1/, 15b/8/, 34a/11/, 46a/1/,
62a/7/, 66a/1/, 84a/13/

o.+lardan 78a/10/

o.+ları 34a/11/, 34b/12/, 34b/4/,
35a/9/, 36a/1/, 36a/9/, 36b/6/, 37a/12/,
37b/10/, 38b/10/, 39b/11/, 40a/3/, 40a/9/

o.+larıyla 11a/5/, 29a/3/, 67a/2/, 73b/6/

o.+ları 12a/6/, 37a/5/

otur-: Oturmak.

o.-a 9a/10/, 9a/9/, 12b/7/

o.-alar 13a/11/, 54b/3/, 61a/4/, 61a/6/,
61a/7/, 67a/4/, 73a/4/

o.-mağ 9a/1/, 9a/3/, 41a/6/, 43b/13/,
45a/13/, 46b/11/, 49a/1/, 62a/8/, 62b/4/

o.-mağdan 14b/9/, 46a/13/, 83a/1/

o.-mağdur 41a/6/

o.-ub 7b/7/, 10b/5/

otuz: Yirmi dokuzdan sonra gelen sayının adı.
24a/12/, 24b/1/, 28a/9/, 34a/10/, 38a/7/,
38b/1/, 51a/2/, 59b/12/, 86b/2/, 86b/4/

otuzaltı: 36 sayısı. 28a/5/, 38b/9/

otuzbir: 31 sayısı.

o.+de 17b/12/

otuzbirinci: 31 sayısının sıra sıfatı. 17b/9/

otuzdördüncü: 34 sayısının sıra sıfatı. 17b/9/

otuzdört: 34 sayısı.

o.+de 17b/12/

otuzyidi: 37 sayısı.

o.+de 17b/13/

otuzyedinci: 37 sayısının sıra sıfatı. 17b/10/

ov-: Ovmak, okşamak.

o.-alar 12a/5/, 17a/9/, 33a/3/, 34b/8/,
43a/10/, 44b/4/, 73a/6/, 77b/13/

o.-ıcağ 74a/8/

o.-madın 64a/1/

o.-mağladur 29b/4/

o.-mağ 30b/9/, 82b/2/

o.-mayınca 33a/9/

o.-ub 44a/1/

ova: Çevrelerine göre çukurda kalmış, çoğunlukla alüvyonla örtülü, eğimi az, akarsuların derine gömülmediği, geniş veya dar düzlük, yazı.

o.+ya 7a/3/

ovıl-: *krş.* **ovul-**.

o.-miş 34b/11/

ovul-: Ovma işine konu olmak.

o.-miş 73a/8/, 75b/4/

oy-: Oymak.

o.-alar 31b/12/, 53a/9/

-Ö-

ög: Akıl, idrak.

ö.+i 68b/8/

öksür-: Öksürmek.

ö.-dürse 58b/8/

ö.-mekdür 53b/2/

ö.-üb 53b/2/

öksürük(g): Öksürük. 52b/11/

ö.+e 19b/13/, 20a/10/, 21a/8/, 21b/2/, 21b/8/, 22a/11/, 23a/12/, 23a/8/, 23a/9/,

23b/1/, 23b/2/, 23b/4/, 24a/11/, 24a/8/, 24b/6/, 24b/9/, 25a/10/, 25b/13/, 26b/4/, 27b/2/, 30a/2/, 31a/8/, 31b/3/, 32a/7/, 32b/7/, 33a/5/, 33a/6/, 36b/13/, 39b/8/, 53a/4/

ö.+i 29b/10/

öksürüklü: Öksürüğü olan, sürekli öksüren. 20a/5/

öl-: Ölmek

ö.-medin 77b/7/

ö.-mezse 78a/1/

ö.-ür 77b/2/, 77b/7/

ö.-ürse 77b/13/

öldür-: Öldürmek.

ö.-mese 29a/10/

ö.-üb 78b/4/

ö.-ür 29b/6/, 30b/10/, 77b/11/

ö.-ürse 29a/11/

ölü: Hayatı sona ermiş olan, artık yaşamıyor olan, morto, diri karşıtı.

ö.+ler 3a/13/

ölüm: Bir insan, bir hayvan veya bitkide hayatın tam ve kesin olarak sona ermesi, ahiret yolculuğu, ebedî uyku, emrihak, irtihal, memat, mevt, vefat. 18b/11/, 18b/12/, 18b/7/, 19a/2/, 71a/13/

ö.+e 18b/10/, 19a/6/
öñ: Önce; ön. 62a/5/
öñdin: Önceden. 7b/13/, 15a/7/
ördek eti: Ördek eti. 21a/3/, 84b/3/
ört-: Örtmek.
ö.-er 50b/11/
ö.-miş 76a/12/
örül-: Örme işi yapılmak.
ö.-miş 80a/6/
örümcek: Örümcekler takımından, ince bir ağ örerek küçük böcekleri avlayan eklemli bir hayvan. (*aranea*) 47b/9/, 48a/1/, 87a/9/
örümcük: *krş.* örümcek. 17a/3/
öt-: Kuş veya böcekler, değişik tonda ses çıkarmak.
ö.-memiş 21a/1/
öyken: Akciğer. 57a/9/
ö.+de 53b/3/
ö.+e 20a/7/, 21b/12/, 23b/1/, 26b/9/, 31a/12/, 48a/12/, 58b/8/
ö.+i 32a/7/
öyle: Öğle vakti. 9b/2/
ö.+den 7b/13/

-P-

pāça: (Far.) Koyun, keçi ve sığır ayağından yapılan çorba 53a/7/, 58a/11/, 75a/13/

p.+dur 60a/5/

panbucak: (Far.+T.) Pamuk parçası. 40b/6/

panbūḡ(g): (Far.) Ebegümeçigiller familyasından, otsu bir bitki. (*gossypium arboreum*)

p.+ı 82a/4/

p.+ıla 13b/8/, 49a/8/, 49a/9/, 82a/6/

panbūḡlu: (Far.+T.) Pamuklu. 10b/3/, 11a/4/

pāre: (Far.) Parça, bez. 12a/5/, 40b/6/, 56b/12/

p.+i 31b/13/

p.+sin 78a/2/

pāzu: (Far.) Çok yıllık otsu bir bitki. 24b/5/, 38b/3/

p.+lardan 67b/9/

p.+yıla 83b/9/

pāzu yaprağı: (Far.+T.) Pazı yaprağı. 38b/9/

pelid: (Ar.) 1. Pis, murdar. 2. Alçak, rezil kimse. 41b/5/

perhiz: (Far.) Perhiz, diyet. 5a/12/, 13b/13/, 43a/2/, 53a/8/, 61b/11/, 69b/10/, 72a/13/

73a/1/, 73b/3/, 74a/11/, 74b/11/, 82a/12/,
84b/11/, 85b/2/

perisiyavişān: *krş. persiyavşān.*

p.+dan 65b/7/

perisiyavşān: *krş. persiyavşān.* 35a/13/,
36a/4/, 36b/8/

persiyavşān: (Far.) Baldırıkara. (*aspidium*
adanthum) 30a/1/, 52a/5/

perverde: (Far.) Çeşitli meyve ve sebze
özünün terbiyesiyle yapılmış tatlı. 34b/8/,
40b/3/, 40b/7/

pes: (Far.) Bu durumda, bunda öyle. 4a/5/,
5a/7/, 8a/13/, 9b/11/, 15b/10/, 47b/8/, 58b/6/,
61b/9/, 61b/9/, 63b/4/, 63b/6/, 66b/9/, 83a/2/

peynîr: (Far.) Peynir. 59b/1/

p.+den 84b/4/

pul: (Far.) Pul, benek.

p.+ından 33a/10/, 33a/12/

p.+ları 33a/12/

p.+ların 33a/10/

-R-

rabîc: (Ar.) İlkbahar. 2b/3/

rabṭ: (Ar.) Bağlama, bağlanma.

r.+dur 2b/8/

rādi^c: (Ar.) Ağrıyı, sızıyı dindirecek şeyler,
ilaçlar. 68a/3/, 68a/7/

rāḥat: (Ar.) İnsanda üzüntü, sıkıntı,
tedirginlik olmama durumu, huzur. 10b/5/,
12b/7/, 44a/1/, 66b/13/, 80b/2/

r.+ı 61b/8/

raḳı şabūnı: Bir ot çeşidi. 39b/1/

raḳīk: (Ar.) İnce. 4b/2/, 4b/5/, 4b/7/, 27a/8/,
44a/7/, 46a/8/, 48b/1/, 61a/12/, 63b/1/, 80b/1/,
83a/8/

raṭb: (Ar.) Rutubetli, nemli özelliğe sahip,
yaş.

r.+dur 2a/11/, 2a/7/, 2b/3/, 20a/10/,
20a/12/, 20a/13/, 20a/9/, 20b/2/, 20b/4/,
20b/7/, 21a/11/, 21a/8/, 21b/1/, 21b/4/,
21b/7/, 21b/9/, 22a/10/, 22a/2/, 22a/5/, 22a/7/,
22a/9/, 22b/2/, 22b/4/, 22b/8/, 23a/1/, 23a/2/,
23b/12/, 23b/13/, 23b/4/, 23b/8/, 24a/2/,
24a/5/, 24a/6/, 24a/7/, 24b/1/, 24b/11/, 24b/3/,
24b/5/, 24b/6/, 25a/5/, 25a/6/, 25b/12/,
25b/2/, 26a/11/, 26a/9/, 26b/2/, 29b/8/,
31b/2/, 33a/6/

rāvend: (Far.) Kök, ilaç olarak kullanılan bitki
kökü. (*rheum officinale*) 66a/8/, 75a/6/

rāvend-i çinî: (Far.) Çin ravendinin kabuğu
soyulmuş rizomu, tıpta ilaç olarak kullanılan

bir tür kök. 12a/8/, 32b/4/, 35a/7/, 35b/12/,
38a/9/, 40a/7/, 58a/8/

rāvendi: *krş. rāvend.* 40a/5/, 58a/8/, 65b/10/,
67a/9/

rāyiḥa: (Ar.) Koku.

r.+sı 4b/1/, 76b/2/

r.+sından 13b/7/

rāziyāne: (Far.) Rezene otu. (*foeniculum
vulgare*) 11a/12/, 32b/7/, 35b/1/, 55b/2/,
55b/8/, 57a/5/

r.+yile 27a/10/

rāziyāne dibi ḳabı: (Far.+T.) Rezene kökünün
kabuğu. 27b/6/, 28a/9/, 36a/11/

rāziyāne şuyı: (Far.+T.) Rezene suyu.

r.ş.+n 72a/2/

rāziyāne toḥ(ı)m: (Far.) Rezene tohumu.
27b/5/, 28a/10/, 36a/13/, 37a/8/, 39a/2/

r.t.+ı 34a/10/, 56a/8/, 65b/7/

r.t.+ın 52a/6/

regbend: (Far.) Damar sargısı, kanı
durdurmak için kullanılan bir tür sargı;
tampon. 13b/7/

r.+ile 14b/3/, 81a/3/

remed: (Ar.) Göz ağrısı. 46a/1/

renk(g): (Far.) Renk.

r.+i 51a/6/, 79b/1/

r.+i 3a/11/, 4a/13/, 4b/1/, 15a/2/,
42a/13/, 42b/11/, 46a/10/, 50a/12/, 50b/2/,
50b/5/, 51a/1/, 70b/8/, 80a/8/, 80a/9/

r.+i 67b/1/, 67b/4/, 69b/7/, 70b/3/,
71a/6/, 74a/12/, 80b/1/

r.+in 4a/11/, 4a/9/, 81a/1/

r.+inden 32b/5/, 80a/9/

renklü: (Far.+T.) Renkli. 73b/2/, 79b/2/

resm: (Ar.) Resim, yazma, çizme; eser, iz,
nişan, alâmet.

r.+e 8a/4/, 82b/3/

revā: (Ar.) Yakışır, yerinde, uygun.

r.+dur 84a/10/, 84b/13/

revān: (Far.) Giden, yürüyen. 34a/6/

reyḥān: (Ar.) Reyhan. (*ocimum basilicum*)
11b/6/, 14a/12/, 14a/4/

reyḥān toḥmı: (Ar.+Far.) Reyhan tohumu.
54b/8/, 59b/11/

rib^ç-i dāyir: (Ar.) Nöbeti üç günde bir tutan
sıtma. 61b/5/

rib^ç-i lāzım: (Ar.) Bir tür nöbetsiz sıtma.
61b/4/

rīḥ: (Ar.) Yel, rüzgar. 83a/10/, 83b/11/, 85a/2/

r.+i 87b/3/

r.+in 82b/13/, 87b/1/
rîḥ bevāsîr: (Ar.) Bir basur türü. 82a/7/
rîḥ-i bevāsîr: *krş. rîḥ bevāsîr.* 84b/10/
rîk: (Ar.) Salya, ağız suyu.
r.+ile 53b/2/
risāle: (Ar.) Kitapçık.78b/13/
r.+i 79a/2/
rişte: (Far.) Erişte, ev makarnası. 6a/12/,
6b/9/, 11a/5/, 26b/2/, 26b/5/, 41b/10/, 47a/2/,
47a/7/, 48b/3/, 48b/8/, 49a/5/, 50a/6/, 50a/6/,
51a/8/, 51b/10/, 52b/5/, 53a/5/, 54a/3/,
58a/11/, 62b/5/, 64a/9/, 65b/11/, 66b/10/,
67b/13/
r.+yile 44b/13/
r.+yle 42a/4/
rişte aşı: (Far.+T.) Erişte yemeği. 60b/7/,
67a/1/, 83a/11/
riyāḥ: (Ar.) Romatizma, yel.
r.+ı 86a/11/
riyāzet: (Ar.) Nefsi kırmalar, dünyâ
lezzetlerinden sakınmalar, perhizle, kanaatla
yaşamalar. 13a/2/, 82b/3/
ruċ âf: (Ar.) Burun kanaması. 47b/6/, 81b/6/
r.+ıla 17b/3/, 48a/8/
rubċ: (Ar.) Dört. 36a/1/, 36a/8/

rubċ: (Ar.) dörtte birler.35a/8/, 39a/9/
ruh: (Ar.) Can, nefes; canlılık, his, duygu; öz.
r.+ları 2b/10/, 10a/1/
ruḫūbet: (Ar.) Nem, nemli özellikte. 3b/7/,
58b/13/, 82a/5/
r.+de 19a/10/, 20a/3/
r.+den 56b/4/
r.+e 3b/13/, 24a/13/, 32a/6/, 33a/8/
r.+i 21b/11/, 29a/7/
r.+in 82a/6/
ruḫūbetlü: (Ar.+T.) Nemli. 86b/11/
rūsūb: (Ar.) Tortu, çöküntü. 4b/3/
-S-
sāċ at: (Ar.) Saat. 7a/6/, 7a/7/, 28b/9/, 35b/6/,
43a/11/, 64a/12/, 64b/1/, 73a/10/, 85a/12/
s.+den 4a/12/, 7b/12/, 8a/4/, 11b/1/,
63a/11/
s.+e 63a/11/, 65b/2/
şabāḥ: (Ar.) Sabah. 74a/6/, 86b/4/
ş.+a 74a/6/
ş.+larda 11a/1/

şabr: (Ar.) Sabırlık otu ve bu ottan elde edilen tıbbi bir zamk. (*alae littoralis*) 12b/3/, 47a/13/, 47b/4/

şabr-ı şukûtur: (Ar.) Sukuter adasında yetişen sabır bitkisi. (*aloe vera*) 35a/7/

şabr-u uşkuturı: *krş. şabr-ı şukûtur.* 32a/11/

şābūn şuyı: (Ar.+T) Sabun suyu. 76a/7/

saç: Saç.

s.+ınuş 80a/10/, 80a/9/

saç-: Bir şeyi ortalığa dağıtmak, dökmek.

ş.-alar 5b/6/, 12a/10/, 12a/9/, 16a/3/, 16b/6/, 17a/4/, 38a/10/, 39a/10/, 47b/11/, 49b/4/

ş.-ıcağ 86b/8/

ş.-mağ 75b/13/

ş.-mış 39b/1/

ş.-ub 40b/12/

saçıl-: Etrafa dağılmak, yayılmak.

ş.-mış 13b/6/, 16a/6/

şādir: (Ar.) Hayrette kalan, şaşan. 78b/13/

sa' fe: (Ar.) Kel, kellik. 74b/7/

şāfi: (Ar.) Safi, katışıksız. 4b/13/, 4b/2/, 4b/5/, 4b/7/, 6b/13/, 20a/2/, 20b/12/, 24b/1/, 24b/10/, 29b/10/, 32b/11/, 33b/9/, 81a/3/, 81a/3/

şafra: (Ar.) Dört ana öğeden biri olan öd maddesi. 2a/5/, 2b/5/, 3a/4/, 4a/6/, 4b/7/, 11a/9/, 21a/6/, 21b/10/, 21b/6/, 21b/8/, 22a/10/, 22a/12/, 22a/3/, 22a/8/, 22b/5/, 23a/7/, 23a/8/, 23b/5/, 24a/10/, 24a/8/, 25a/11/, 25a/2/, 25b/7/, 35b/12/, 37a/13/, 42a/11/, 44a/4/, 45b/10/, 46a/6/, 46b/12/, 53a/12/, 54b/4/, 55b/11/, 55b/13/, 61a/10/, 61a/12/, 61a/8/, 61b/8/, 62b/7/, 63b/2/, 63b/4/, 63b/6/, 72b/4/, 74a/9/, 75b/7/, 85a/4/, 85a/5/, 85a/9/

ş.+dan 31b/2/, 35a/5/, 44a/9/, 45b/8/, 50b/2/, 51a/12/, 67a/13/, 67b/3/, 74b/12/

ş.+dur 70b/8/

ş.+nuş 2a/9/

ş.+ya 20b/2/, 22a/11/, 22a/8/, 23b/8/, 31b/4/, 37b/1/, 45b/1/, 61a/7/

ş.+yı 21b/13/, 22a/5/, 22b/10/, 22b/12/, 22b/9/, 23a/1/, 23a/13/, 23a/4/, 23b/12/, 23b/6/, 24a/1/, 24a/11/, 24a/13/, 24a/2/, 24b/2/, 24b/4/, 24b/7/, 24b/8/, 24b/12/, 25a/9/, 25b/13/, 25b/6/, 26b/7/, 27a/13/, 27b/13/, 28b/13/, 29b/10/, 29b/7/, 30a/7/, 30a/8/, 30b/1/, 31b/10/, 32a/12/, 32a/4/, 32b/11/, 32b/7/, 33a/2/, 33a/4/, 33a/8/, 33b/2/, 37b/12/, 38a/10/, 38a/3/, 39b/13/, 42b/1/, 45b/11/, 46a/9/, 49a/12/, 49b/8/, 50b/12/, 50b/3/, 56a/2/, 59a/3/, 63b/7/, 67b/8/, 71b/4/, 86a/12/

ş.+yıla 30a/8/, 61b/7/

şafṛāvī: (Ar.) Safrayla ilgili, safraya ait. 2b/5/, 6b/1/, 10b/10/, 11a/8/, 18b/5/, 20b/1/, 27b/2/, 29b/3/, 44a/12/, 50b/10/, 51a/1/, 53a/13/, 64b/5/, 66a/13/, 67a/12/, 69b/6/, 70a/10/, 71a/4/

ş.+dür 49a/12/

şag: Sağ taraf, sağ yön. 8a/1/, 8a/2/, 17a/5/, 18b/13/, 46a/5/, 46a/6/, 58a/1/, 77b/12/

şagıl-: Sağma işine konu olmak.

ş.-duğı 28b/9/

sağlık(ğ): Bireyin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik durumunda olması, vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet.

s.+da 46b/6/

s.+ında 18b/2/

saḥac: (Ar) Bağırsak enfeksiyonu, irinlenme. 59a/2/, 59a/4/, 59a/4/, 59a/5/, 59b/9/, 60a/7/

s.+ile 59b/10/

sakf: (Ar.) Tavan, çatı, dam.

s.+ı 5a/4/

sakın-: Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak, içtinap etmek.

s.-alar 12b/1/, 14a/2/, 17a/13/, 44b/4/, 78a/13/

s.-mağ 9a/5/, 10a/11/, 10b/13/, 11a/2/,

14a/6/, 14b/11/, 14b/8/, 46b/5/, 52b/11/, 52b/2/, 52b/9/, 54a/7/, 55a/1/, 55b/11/, 55b/8/, 69b/4/, 71b/12/, 76a/4/, 80b/13/, 82a/2/, 82a/8/, 85a/11/, 85b/1/

sakit: (Ar.) Düşen, düşücü, düşmüş. 6a/13/, 7b/6/, 9b/12/, 18b/10/, 20a/9/, 30b/3/, 31a/4/, 31b/10/, 65b/2/, 77b/8/, 81a/7/

şakız: Bazı ağaçların ve özellikle sakız ağacının kabuğundan sızan, çiğnendiğinde yumuşayan, hoş kokulu, beyaz renkli reçine. 8b/7/, 13b/6/, 15b/12/, 16b/9/, 31a/7/, 31a/8/, 32b/1/, 34b/3/, 36a/1/, 40a/6/, 43a/4/, 55b/2/, 55b/5/, 56a/9/, 58b/2/, 59b/8/, 84a/7/, 85b/6/

ş.+ıla 84a/7/

ş.+la 56b/5/

şakıl: (Ar.) Ağır. 3b/3/, 4b/3/, 6a/1/, 8a/7/, 9b/10/, 10a/3/

sākin: (Ar.) Sakin, dindirilmiş 19b/10/, 22a/1/, 23a/13/, 23a/4/, 24b/4/, 27b/1/, 28b/13/, 29b/5/, 37b/7/, 39b/13/, 45b/2/, 47a/10/, 64a/6/, 64b/10/, 67b/3/, 82a/10/, 86a/5/, 87a/2/, 87b/1/

şakla-: Bozulmadan doğal durumları ile durmasını sağlamak, korumak, muhafaza etmek

ş.-yalar 34a/2/

şaklan-: Kendini saklamak, gizlenmek

ş.-duğından 3b/3/

şakmūniyye: (Ar.) Bingöz otu, mahmudiye otu. (*convolvulus scammonia*) 31b/7/

şalāh: (Ar.) Düzeltme, iyileşme.

ş.+a 7b/1/, 58a/9/

şālih: (Ar.) Yarar, elverişli, iyi, uygun, yakışır. 83a/6/, 85b/2/

ş.+dür 84a/2/

şamğ-ı ‘arabī: (Ar.) Bir samğ türü. 37a/1/, 39b/10/, 40a/1/, 59b/12/, 59b/13/, 87b/11/, 87b/5/, 88a/4/

ş.‘a.+dür 59b/2/

ş.‘a.+yile 88a/1/

şan-: Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

ş.-ur 77b/6/, 77b/8/

şan‘at: (Ar.) İlaç yapma formülü, ilacı terkip etme usulü.

ş.+ı 25b/8/, 26a/2/, 27b/11/

şanc-: krş. şancı-.

ş.-ar 50b/11/, 70a/2/

ş.-mağ 42a/7/, 67b/2/

ş.-mağdur 51a/13/

şanca: krş. şancu. 42a/13/, 42a/13/, 46a/8/, 46a/8/, 49b/7/, 49b/7/, 53b/1/, 53b/1/

şancı-: Acımak, sancımak.

ş.-mağ 46a/4/

şanc: krş. şancı-.

ş.-mağ 42b/13/

şancu: Sancı. 60a/13/

ş.+lara 56a/11/

şandal: (Ar.) Sandal ağacı. 5b/6/, 12b/6/, 15b/12/, 16b/10/, 16b/2/, 16b/6/, 17a/2/, 41b/2/, 54b/3/, 59a/12/, 63a/5/, 69a/10/, 69a/9/, 76b/6/

şandal şarābı: (Ar.) Sandal şarabı. 84a/9/

ş.ş+la 87b/7/

şanı‘atı: krş. şan‘at. 28a/2/

şar‘: (Ar.) Ağız köpürtücü ve ve çırpındırıcı sinir hastalığı, şar‘ a. 81b/2/

şar-: Sarmak.

ş.-alar 40b/6/

ş.-ub 32a/1/, 53a/10/

şarar-: Sarı olmak, rengi sarıya dönmek.

ş.-mağ 42a/13/

ş.-ub 44a/7/

ş.-ur 63a/8/

şarard- Rengini sarıya çevirmek, sararmasına yol açmak.

ş.-ur 2b/10/, 8a/9/, 31a/5/

sarımsak(ğ): Sarımsak. (*allium sativum*)
2b/1/, 25a/10/, 26a/9/, 46b/3/, 56b/2/, 77a/1/,
77a/3/, 78a/4/

s.+dur 84b/1/

s.+ıla 76b/11/

şark- Aşağıya doğru uzamak veya uzanmak.

ş.-ar 77a/12/

sarmaşuk tohumı: (Far.) Sarmaşıkgillerden, koyu yeşil renkli, değişik biçimli yaprakları olan, sap ve dallarından çıkan küçük ek köklerle dik, düz yerlere yapışarak tırmanan bitkinin tohumu. (*hedera helix*) 66a/9/

şaru: Sarı renk. 3a/6/, 3a/6/, 4a/11/, 4b/10/,
4b/7/, 4b/9/, 30b/6/, 32a/11/, 42a/12/, 44a/11/,
45b/10/, 50b/3/, 51a/13/, 57b/13/, 57b/5/,
63a/7/, 71a/7/, 87a/10/

ş.+sı 21a/7/

ş.+sın 21a/9/

şaruca: Sarıyı andıran, sarıya yakın. 38a/11/,
53a/9/

şaru helile: (T.+Far.) Sarı helile otu.
(*terminalia citrina*) 30a/7/

ş.h.+yile 30a/10/

şaru helile kabı: (T.+Far.+T.) Sarı helile otunun kabuğu. 33b/12/, 35b/12/, 38a/12/,
38a/3/

şaruluk(ğ): Sarılık.

ş.+a 46a/7/

ş.+ıla 80a/8/

şaruluk(ğ): *krş.şaruluk(ğ).*

s.+ı 65a/10/

şaru mûm: (T.+Far.) Sarı mum.

ş.m.+ıla 53a/4/

şarurak: Sarı renge yakın. 31b/8/, 49a/12/

şaruşagu: Sarımsı, sarıya yakın. 67b/4/

şaru süsen dibi: (T.+Far.) Sarı süsen bitkisinin kökü; behmen-i aşfer. 37b/3/

şaru türbüd: (T.+Ar.) Sarı türbüd otu. 76a/8/

sa' ter: (Ar.) Mor veya beyaz çiçekli otsu bir bitki. (*thymus serpyllum*) 43a/3/, 84b/7/

şavaş: Uğraşma, kavga, mücadele. 44a/10/

sayığı: Tereyağı. 5b/11/, 60b/8/, 68a/12/,
68a/8/, 69b/12/, 74b/3/, 74b/7/, 78a/5/,
86b/13/

s.+ıla 83b/7/

s.+yıla 73a/2/

şayru: Hasta. 10a/7/, 17b/3/, 18b/1/, 18b/13/,
18b/6/, 61b/11/, 71a/11/

ş.+nuñ 15b/10/, 16a/2/, 17a/7/, 64b/2/,
68b/7/

ş.+yı 57b/11/

şayrılığ(ğ): Hastalık. 18b/8/

ş.+a 18b/1/

ş.+ı 45b/8/

ş.+ında 18b/2/

ş.+lar 17b/6/, 21a/5/

ş.+larda 39a/13/, 39b/1/

ş.+lardan 17a/11/

sāze: *krş. sāzec.* 26a/6/, 44b/10/

sāzec: (Ar.) Hint sünbülü; tarçın.
(cinnomomum) 65b/5/

sāzic: *krş. sāzec.* 34b/1/

sāzic hindi: Hint sünbülü. 34b/2/

sebeb: (Ar.) Sebep.

s.+den 62a/13/

s.+i 41a/3/, 44b/8/, 45a/9/, 45b/6/,
46a/2/, 50b/13/, 51a/9/, 53a/12/, 53b/3/,
55a/2/, 57b/7/, 57a/8/, 61a/3/, 62a/3/, 62a/13/,
62b/9/, 70a/10/, 70b/8/, 73a/13/, 74a/13/,
74a/9/, 74b/9/, 74b/9/, 75b/3/, 80a/5/

s.+inden 52a/4/, 61b/11/, 65a/11/

s.+lerden 62a/9/

s.+lerin 2a/1/, 41a/1/

sebūse: (Far.) Deride oluşan küçük, beyaz
pulcuklar. 26b/1/

seder: (Ar.) Göz kararması. 45b/5/

sefercel: (Ar.) Ayva. (*cydonea vulgaris*)
14a/12/

segir-: Genellikle vücudun bir yerinde deri ile
birlikte derinin hemen altındaki kaslar hafifçe
 oynamak.

s.-mek 44a/10/

sehel: Az, cüzi, azacık, pek basit. 44b/8/,
53b/7/

seher: (Ar.) Sabahın güneş doğmadan önceki
 zamanı, seher vakti. 13b/3/, 13b/4/, 35a/12/,
45a/9/

sekiz: Yediden sonra gelen sayının adı.
7b/12/, 8a/4/

s.+de 18a/1/

sekizinci: Sekiz sayısının sıra sıfatı, sırada
yedinciden sonra gelen. 64b/7/

selīha: (Ar.) Aselbent sakızı; bir tür pelesenk
 ağacından ve katırkuyruğu otundan elde
 edilen ve birkaç türü olan tıbbi bir zamk.
34b/1/

semirt-(d): Semirtmek, şişmanlatmak.

s.-ür 7b/9/, 9a/6/, 9a/8/, 19b/12/,
19b/7/, 20a/2/, 21a/12/, 21b/3/, 21b/4/,
21b/7/, 21b/9/, 23a/9/, 25a/7/, 26a/10/,
26a/12/, 26a/13/, 26a/5/, 26a/7/, 26b/8/,
29a/12/

semiz: Yağlı, şişman. 6b/3/, 6b/8/, 6b/8/,
12a/11/, 20a/12/, 20a/13/, 20b/2/, 20b/5/,
41a/9/, 42a/3/, 42a/4/, 44b/12/, 44b/13/,
52b/5/, 60b/6/, 62b/5/, 67a/1/, 75b/6/, 75b/6/,
83a/6/, 83a/7/, 83b/6/

semiz et: Yağlı et. 47a/1/, 48a/6/, 48b/4/,
64a/8/, 66b/10/, 67a/1/, 68a/1/, 69a/4/, 70a/4/,
70b/1/, 70b/12/, 72a/5/, 73b/4/, 73b/4/,
76a/3/, 76b/5/, 77a/1/

s.e.+i 57a/13/

semiz et aşı: Yalı et yemeği. 72b/12/

semiz et şuyı: Yağlı et suyu. 68a/5/

semiz otı: Semizotugillerden, etli ve mayhoş
yaprakları sebze olarak yenilen otsu bir bitki,
semizot. (*portulaca oleracea*) 24b/11/

semm: (Ar.) Zehir. 76b/10/, 77a/12/, 77a/8/

semüm: (Ar.) Zehir, zehirli şey.

s.+dan 76b/2/

s.+lardan 76a/4/, 76b/5/

semüz: *krş. semiz.* 9a/9/, 60b/7/

senā-yı mekkī: (Ar.) Mekke pelesengi. 32a/4/,
36b/11/, 38a/3/, 38b/7/

senā-yı mekkī yaprağı: (Ar.+T.) Mekke
pelesengi yaprağı. 86b/1/

sendrūs: (Yun.) Kehribara benzeyen bir
zank, kızıl ardıç zankı. (Kehribar ateşe
konulduğunda sakız gibi kokar, sandalus ise
kötü bir koku verir.) 87b/5/

serce eti: *krş. serce eti.* 21a/2/

serçe: Serçe.

s.+ler 55b/4/

serçe eti: Serçe eti. 11b/9/, 60a/4/

sergüle: Şaytarac. 34a/8/

serīf: (Ar.) 1. Herhangi bakımdan bir bütün
oluşturan şeylerin tümü, dizi. 2. Hızlı. 3b/4/,
4a/5/, 4a/6/, 54a/9/

serīf u'l-fesāda: (Ar.) Hızlı şekilde kötüleşme.
84b/8/

serīf u'l-istiḥāle: (Ar.) Hızlı şekilde iyileşme.
84b/8/

serīf u'l-hazm: (Ar.) Yiyeyeğin hızlı şekilde
hazmedilmesi, sindirilmesi. 85b/3/

sersām: (Far.) Menenjit hastalığı. 44a/3/,
63b/5/

s.+dan 18b/4/

sev-: Sevmek.

s.-er 77b/5/

s.-imedın 60b/4/

s.-mek 44b/6/

s.-memek 44a/6/, 63a/7/

sevdā: (Ar.) Dört ana öğeden kara safra maddesi. 2a/6/, 2b/2/, 3a/10/, 4a/7/, 4b/6/, 12a/1/, 12b/1/, 19b/9/, 20b/10/, 20b/11/, 20b/9/, 21a/3/, 23a/5/, 24a/5/, 24b/10/, 26b/6/, 29a/4/, 30a/3/, 36b/4/, 42b/9/, 44b/8/, 45b/1/, 55b/13/, 56a/2/, 60a/11/, 60a/11/, 61b/3/, 61b/4/, 61b/5/, 69b/10/, 72b/6/, 74a/11/, 74a/9/, 74b/1/, 75b/7/, 77a/11/, 80a/5/, 83b/7/, 84b/3/

s.+dan 35a/6/, 50b/8/, 52a/11/, 53a/13/, 67a/13/, 72b/5/, 72b/6/, 74b/2/

s.+dur 74b/9/, 80a/5/

s.+lar 24a/3/

s.+nuş 2a/13/

s.+ya 28b/13/, 30a/9/, 37b/6/, 80a/7/

s.+yı 24a/3/, 26a/7/, 28b/7/, 29b/1/, 29b/3/, 30a/1/, 30a/8/, 31a/7/, 32a/13/, 32a/4/, 32a/5/, 32b/11/, 33b/2/, 34b/10/, 37b/2/, 42b/11/, 49b/1/, 50b/9/, 52a/13/, 56a/2/, 60a/12/, 66b/5/, 78a/6/, 81a/4/, 81a/5/, 86a/12/

sevdāvī: (Ar.) Vücutda kuruluşun ve soğukluğun fazla olması. 2b/7/, 6b/7/, 9b/7/

11a/3/, 12a/13/, 20b/10/, 20b/7/, 21b/2/, 69b/8/, 80a/5/, 81b/2/, 81b/3/

s.+dür 49b/1/

sevin-: Sevinmek.

s.-mek 7b/9/, 19a/8/

s.-miş 3b/2/

seyelān: (Ar.) Akma, akıntı. 80a/12/, 86a/2/

seyelān-ı demi: (Ar.) Kanın akması. 86a/8/

seyrek: Benzerleri veya parçaları arasında çok aralık bulunan, aralıklı, sık karşıtı. 12a/5/

sezāb: (Far.) Sedef otu. (*ruta graveolens*) 76b/12/, 77a/1/, 77a/3/

şı-: Kırmak.

s.-mağdan 50a/10/

şıçan necisi: Sıçan pisliği. 39a/11/

şıçan otı: Arsenik, maden filizlerinde çok yaygın görünen, metal görünümlü basit element, zırnık. (*anagallis arvensis*) 76a/6/

şıçra-: Ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak.

s.-mağ 18b/6/

sıgala: Kara günlük ağacı ve bundan elde edilen zamk; mi^c a. (*liquadambar orientalis*) 73a/8/

sığır dili: Mavi çiçekli otsu bir bitki. (*anchusa officanilis*) 37b/2/

sığır dili şuyı: Sığır dili bitkisinin suyu. 54a/11/

sığır eti: Sığır eti. 20b/11/, 20b/9/, 84b/2/

sığır incüğü: Sığır inciği. 86b/13/

sığır kıyruğu: Sarı ve nadiren mor çiçekli, sık tüylü bir bitki. (*verbacum phlomoides*) 69b/6/

sığır ödi: Kırlarda görülen bir tür çalı cinsi bir bitki. 87a/3/

s.+n 39b/2/

sığır şikenbesi: (T.+Far.) Sığır hayvanının midesi, işkenbesi. 75a/13/

şihhat: (Ar.) Sağlık, sıhhat. 17b/2/

sık: Sıkı, sık dokunmuş. 28a/6/

sık(ğ):- Bir şeyin suyunu, yağını, sıvı kısmını basınçla çıkarıp akıtmak.

ş.-alar 16a/1/, 28b/11/, 38a/12/, 84a/1/

ş.-duğca 53a/10/

ş.-mağ 28b/3/

şıkıl:- Sıkma işi yapılmak.

ş.-inca 77a/5/

ş.-ub 60b/10/

şın:- Kırılmak.

ş.-ıcağ 75a/12/

ş.-mağ 75a/2/

şındu: Makas

ş.+yıla 30b/8/, 36b/9/

şınuk: Kırık. 8b/13/

sırça: (Far.) Cam. 40a/13/

sırça çanak: (Far.+T.) Cam kap.

s.ç.+da 34a/2/

sıtma: Anofel türü sivrisineğin sokmasıyla insandan insana bulaşan, titreme, ateş ve ter nöbetleriyle kendini gösteren bir hastalık, ısıtma, malarya. 14b/10/

s.+da 18b/5/

s.+lar 2b/5/, 66b/2/

s.+lara 40a/5/

şıva:- Sıva ile kaplamak, sıva vurmak.

ş.-yalar 15b/13/

sıvı: Bulunduğu kabın biçimini alabilen ve üstü yatay bir düzlem durumuna gelebilen akışkan cisim, mayı, likit. 24b/5/

şıy:- Soymak.

ş.-ıcağ 29b/13/

sıyrıl:- Sıyırma işine konu olmak.

s.-mağ 75a/4/

s.-ub 19a/2/

şız-: Sızmak.

ş.-ub 79b/3/

şifl: (Ar.) Tortu.

s.+i 60b/12/

şifl-i müteḥaccir: (Ar.) Tortunun taş gibi sertleşmesi. 60b/9/

şifl-i yābis: (Ar.) Tortunun kuruması. 86a/1/

şigil: Deride, özellikle ellerde oluşan zararsız, pürtüklü küçük ur.

s.+ler 79a/13/

sikencübîn: (Far.) Bal, şeker ve türlü meyvelerin öz suyundan yapılan şurup. 5a/10/, 10b/8/, 11a/6/, 12b/4/, 15a/13/, 27a/13/, 41a/8/, 57a/10/, 62b/2/, 63b/7/, 64b/4/, 65b/5/, 66a/2/, 66a/6/, 66b/12/, 66b/8/, 67b/12/, 69a/3/

s.+i 27b/10/, 58a/6/

sikencübîn-i bezūri: (Far.+Ar.) Tohumlardan yapılmış şurup. 27b/5/, 27b/7/, 27b/9/

sikencübîn-i sāzec: (Far.+Ar.) Bal, sirke ve şekerden yapılan şurup. 27b/4/

sikencübîn-i ‘unşūli: (Far.+Ar.) Özünde ada soğanı olan şurup. 27b/8/, 27b/9/, 70b/4/, 73b/11/, 73b/8/

sil-: Silmek.

s.-eler 64b/12/

s.-mek 60b/5/

s.-memek 82a/4/

siñ- Hiç çıkmayacak veya güç çıkacak biçimde işlemek, nüfuz etmek.

s.-er 6b/13/

siñir: Sinir.

s.+lere 6a/10/, 9b/13/, 29a/1/, 29a/4/

s.+leri 33b/10/

siñirlüce ot: Bağ, sinir otu. (plantago major) 59a/8/, 86a/9/

sipistān: (Far.) Üzerlik. 32a/3/, 37b/1/, 38b/9/

sirāyet: (Ar.) Hastalık geçme, bulaşma. 76b/10/

sirke: (Far.) Sirke; bit yumurtası. 5b/2/, 5b/5/, 5b/6/, 13b/6/, 14b/4/, 25b/9/, 28b/11/, 28b/13/, 41b/2/, 41b/3/, 46b/4/, 49a/11/, 51a/5/, 55a/10/, 64b/13/, 65a/5/, 65a/5/, 68a/6/, 69a/10/, 70b/5/, 70b/5/, 74b/3/, 78a/4/

s.+de 49b/9/, 75b/10/

s.+sinde 27b/7/

s.+yile 6b/12/, 27b/3/, 57b/2/, 62b/13/, 63a/5/, 64a/10/, 69a/5/, 70a/13/, 70a/5/, 70a/5/, 72a/5/, 73a/5/, 73a/9/, 74a/4/

sirkelü: (Far.+T.) Sirkeli. 84b/6/

s̄sam: (Ar.) Susam. (*sesamum indicum*)
20a/8/, 30b/8/

sivilce: İçinde irin bulunan küçük deri kabarcığı, en küçük çıban.

s.+ler 3a/2/

sivilci: *krş. sivilci.*

s.+dür 70b/7/

s.+ler 18b/5/, 67a/13/

s.+lerden 79a/12/

s.+lerdür 68b/6/

s.+lere 8b/11/

soğan: Zambakgillerden, yemeklere tat vermek için yumrusu ve yeşil yaprakları kullanılan güzel kokulu bitki. (*allium cepa*)
25a/7/, 46b/2/, 56b/2/, 68a/13/, 78a/4/, 83a/12/, 83a/13/, 83b/2/, 83b/3/, 87a/12/

s.+1 83b/4/

şok-: 1. İçine veya arasına girmesini sağlamak. 2. Böcek, zehirli hayvan iğnesini batırmak veya ısırarak, zehirlemek.

ş.-alar 17a/4/, 70a/6/, 70a/6/

ş.-dışa 76b/9/

ş.-duğı 77a/2/, 77a/7/

ş.-duğı 76b/10/

ş.-ıcağ 77a/9/

ş.-mağun 77a/8/

ş.-sa 76b/9/

şol: Sol, sol taraf. 8a/1/, 17a/6/, 18b/13/, 46a/6/, 46a/6/

şolı-: *krş. şolı-*

ş.-mağ 44a/6/

şolu-: Nefes alıp vermek.

ş.-r 68b/9/

şoñ: Son, sonra.

ş.+1 44b/9/

ş.+ına 10b/7/, 18b/8/, 43b/9/, 47a/12/

şoñra: Sonra. 2a/4/, 2a/6/, 3b/4/, 4a/13/, 5a/8/, 6a/7/, 7a/6/, 7a/9/, 8a/1/, 8a/2/, 9a/7/, 9b/1/, 9b/1/, 9b/5/, 9b/6/, 10a/4/, 11b/1/, 12a/10/, 12a/10/, 12a/6/, 13a/9/, 13b/10/, 13b/12/, 14a/10/, 14a/5/, 14b/10/, 14b/11/, 14b/12/, 14b/4/, 14b/9/, 15a/7/, 16a/1/, 17b/4/, 17b/5/, 17b/5/, 18a/7/, 18a/8/, 18a/9/, 18b/2/, 18b/4/, 27a/1/, 27b/8/, 28a/3/, 33a/3/, 35a/5/, 35b/6/, 38b/13/, 39a/8/, 42b/4/, 42b/5/, 44a/7/, 47a/13/, 47a/4/, 47b/1/, 47b/3/, 51b/8/, 51b/9/, 52a/7/, 53b/2/, 53b/4/, 54a/4/, 56a/13/, 57b/10/, 60a/7/, 63a/10/, 63a/10/, 63a/8/, 63b/11/, 63b/3/, 63b/6/, 63b/9/, 64a/10/, 64a/5/, 65b/11/, 65b/12/, 65b/9/, 66a/11/, 66b/13/, 66b/5/, 66b/5/, 67a/8/, 68b/13/, 68b/5/, 69b/2/, 70a/2/, 71a/11/, 71a/6/, 71a/6/

71a/7/, 71a/7/, 71b/5/, 71b/6/, 72b/13/,
72b/7/, 73a/10/, 73a/6/, 73b/12/, 74a/1/,
74a/6/, 74b/5/, 75b/10/, 77a/3/, 77b/5/, 78a/5/,
78a/6/, 80b/1/, 80b/6/, 80b/7/, 82a/3/,
82b/10/, 82b/11/, 82b/11/, 86b/6/, 88a/3/,
88a/6/

şor-: Sormak.

ş.-alar 53a/10/, 77a/5/

ş.-an 77a/6/

şov-: Soğumak.

ş.-ınca 19a/13/

şovı-: *krş.* şovu-.

ş.-madın 76a/12/

ş.-ya 7a/1/

ş.-yub 57a/4/

şovid-: *krş.* şovut(d)-.

ş.-ub 48a/6/, 56b/11/, 59a/7/, 85b/7/

ş.-ur 7b/10/, 19b/10/, 22a/9/, 24a/1/,
24b/11/, 25b/12/, 26a/9/, 29a/4/, 31a/1/,
31a/3/, 37b/12/

şovık: *krş.* şovuk(ğ). 4b/5/

şovu-: Soğuk hale gelmek.

ş.-cağ 62b/3/

ş.-mağ 18b/7/

şovucak: Soğuğa yakın.

ş.+da 15a/8/

şovuk(ğ): Soğuk. 2a/8/, 2a/12/, 2a/12/, 2b/12/,
3a/10/, 4a/2/, 4b/13/, 5a/2/, 6a/9/, 6b/2/,
7a/10/, 7a/5/, 7a/7/, 8b/6/, 8b/9/, 9a/11/,
9a/12/, 10b/12/, 10b/12/, 10b/13/, 11a/1/,
11b/11/, 12b/7/, 13a/6/, 13b/11/, 14a/2/,
14b/4/, 14b/8/, 14b/8/, 15b/1/, 16a/3/,
16b/13/, 16b/5/, 22a/2/, 22b/7/, 22b/7/,
24b/3/, 25b/7/, 26a/1/, 27a/4/, 27a/9/, 27a/9/,
27b/8/, 27b/9/, 29a/3/, 29a/6/, 29b/1/, 29b/9/,
30a/4/, 30b/4/, 32b/9/, 33b/10/, 34a/13/,
35b/9/, 39b/1/, 40a/13/, 41a/5/, 41a/5/, 41b/6/,
42a/2/, 42b/9/, 44b/11/, 48a/4/, 48b/11/,
48b/13/, 48b/5/, 48b/5/, 49a/1/, 49b/11/,
49b/7/, 50a/10/, 50a/10/, 54a/9/, 55a/7/,
55b/10/, 55b/8/, 57a/9/, 58b/10/, 59a/10/,
60a/13/, 60a/6/, 62a/7/, 65a/1/, 65a/3/,
67b/12/, 69a/7/, 69b/3/, 69b/3/, 70a/5/,
71a/12/, 73a/3/, 75b/13/, 77b/8/, 82a/2/,
82a/5/, 83b/3/, 83b/5/, 83b/8/, 85a/12/

ş.+da 7a/1/, 12b/9/, 32b/2/

ş.+dan 9a/5/, 43b/7/, 52b/11/, 54a/6/,
59b/6/, 78a/13/

ş.+dur 2a/11/, 2a/13/, 61a/3/

ş.+ından 7a/5/

ş.+ısa 13b/3/

ş.+lar 3a/9/

şovukırak: Soğuğa yakın. 6a/8/

şovukluk: Soğuk olma durumu, soğuk bir etki yapan şeyin özelliği, bürudet. 41b/5/

ş.+dan 56a/10/

şovut-(d): Soğutmak.

ş.-mağdur 15b/4/

ş.-ucı 6b/3/

şoy-: Bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar vb.ni çıkarmak.

ş.-alar 26a/2/

ş.-ub 12b/7/, 24a/1/, 38a/11/, 40b/11/

şoyul-: Soyma işine konu olmak.

ş.-mış 11a/12/, 11a/13/, 16a/7/, 28b/10/, 33a/6/, 35b/1/, 36a/12/, 36a/5/, 36b/9/, 37a/10/, 37a/3/, 37b/9/, 38b/8/, 40a/1/, 47a/5/, 52a/10/, 72a/4/

sögüd yaprağı şuyı: Sögüt yaprağının suyu. 16a/8/

sögüt: Sögütgillerden, sulak yerlerde yetişen, yaprakları almaşık ve alt yüzleri havla örtülü büyük bir ağaç. (*salix*) 12b/6/, 64b/11/, 65a/4/

sögüt yaprağı: Sögüt yaprağı. 37a/13/, 69a/10/

s.y.+n 41b/3/, 54a/12/

söyle-: Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak.

s.-mek 44a/5/

s.-mekdür 44b/7/

s.-memek 43b/13/

söz: Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, lakırtı, kelam, laf, kavi. 44a/5/

şu: Su. 7a/10/, 7a/7/, 10b/12/, 13b/10/, 14a/2/, 16a/3/, 17a/10/, 26a/3/, 33a/11/, 38b/1/, 40b/12/, 43a/11/, 47b/1/, 47b/3/, 48a/4/, 48b/11/, 49a/1/, 50a/10/, 52a/10/, 55b/9/, 55b/9/, 56b/11/, 58a/4/, 58a/4/, 58b/7/, 59a/7/, 60a/6/, 69b/4/, 70a/5/, 73a/3/, 73a/4/, 75b/11/, 77a/12/, 77b/1/, 77b/1/, 85a/13/, 85b/7/, 85b/8/, 85b/9/

ş.+da 27a/3/, 49b/11/

ş.+dan 9a/10/, 10b/13/, 11b/11/, 14a/2/, 55b/8/, 67b/1/, 77b/1/, 77b/10/, 85a/12/

ş.+lar 3a/9/, 6b/13/, 7a/12/, 11b/12/

ş.+lara 58b/7/

ş.+ları 7a/13/

ş.+ları 6b/13/, 25a/9/

ş.+lu 7a/9/

ş.+nu 7a/5/, 26a/3/, 27a/12/, 33a/11/, 82a/7/

ş.+ya 9a/11/, 9a/12/, 10b/12/, 13b/9/, 16b/9/, 28b/3/, 33a/12/, 44a/1/, 44b/5/, 75b/13/, 82a/7/

ş.+y1 7a/1/, 7a/10/, 7a/11/, 7a/4/,
8b/8/, 8b/9/, 12b/2/, 19b/10/, 22a/13/, 38b/3/,
40b/10/, 40b/5/, 40b/5/, 40b/7/, 40b/9/,
42a/12/, 49b/11/, 49b/7/, 52b/7/, 54a/6/,
60b/4/, 67a/4/, 70b/7/, 85b/7/

ş.+y1la 5b/5/, 13b/11/, 13b/11/,
14b/4/, 15b/4/, 16b/13/, 23b/11/, 25b/9/,
27a/10/, 27a/11/, 27a/9/, 27b/11/, 28b/2/,
35b/4/, 35b/5/, 35b/9/, 41a/6/, 41b/2/, 42a/2/,
43a/10/, 44b/11/, 47a/10/, 49a/13/, 52a/2/,
55a/7/, 56a/12/, 56a/9/, 56b/9/, 57b/1/, 58/5/,
60a/13/, 60b/4/, 64b/13/, 65a/3/, 76b/3/,
82a/2/, 82a/3/, 82a/5/, 82a/6/, 82a/9/, 86b/4/,
88b/2/

ş.+yım 7a/4/, 13b/5/, 14a/9/, 16a/1/,
16a/7/, 16b/8/, 16b/10/, 26a/3/, 26b/13/,
28b/11/, 32b/9/, 37a/7/, 38a/1/, 38a/12/,
40b/10/, 43a/3/, 52a/10/, 55b/9/, 59a/6/,
61a/6/, 71b/11/, 82a/8/, 85b/8/, 86b/3/

su^çāl: (Ar.) Öksürük. 2b/9/, 52b/11/, 53a/3/

s.+ile 53a/1/

sucuğazun: Az miktarda su. 53a/10/

şudā^ç: (Ar.) Baş ağrısı. 41a/2/, 42b/1/,
42b/11/, 42b/4/, 43a/1/, 43a/6/, 45b/7/

ş.+da 42b/6/, 43b/12/

ş.+1 42b/5/, 64b/10/

şudā^ç -ı hārr: (Ar.) Şiddetli baş ağrısı. 44a/12/

sufūf: (Ar.) Toz halindeki ilaçlar. 88a/8/

şula-: Toprak, bitki, hayvan vb.ne su vermek.

ş.-mağ 41a/6/

ş.-yalar 65a/3/

şulan-: Sulama işini yapmak.

ş.-ur 74b/8/

şulb: (Ar.) Katı, taş gibi. 3b/13/, 4a/6/, 4a/7/,
53b/1/, 66b/1/

şulu: Suyu çok olan. 22b/12/, 26b/12/, 60a/6/,
61b/13/, 67a/3/, 73a/4/, 86b/11/

sumāk: (Ar.) Antep fıstığıgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, kabuğu hekimlikte, yaprakları dericilikte kullanılan, kırmızı ve ekşi meyveleri olan, 1-3m yükseklikte, genç dalları tüylü, bileşik yapraklı, çalı görünüşünde bir ağaçtır. 6b/4/, 8b/5/, 48a/5/, 49b/5/, 49b/8/, 56b/3/, 59a/10/, 72a/10/

sumāk aşı: (Ar.+T.) Sumak yemeği. 43b/1/

s.a.+n 16b/1/

sumāk şuyı: (Ar.+T) Sumak suyu. 50b/1/

summāk: *krş.* **sumāk.** 32a/1/, 49a/11/, 55a/8/,
59a/12/, 60a/3/, 64a/3/, 70b/1/, 70b/5/, 85a/5/

s.+1 84a/8/

s.+1la 60a/5/, 72a/12/

summāk aşı: *krş. sumāk aşı.* 84a/6/

ş.+1a 77b/9/

şurat: (Ar.) Yüz, çehre.

şusuzluk(ğ): Susuz olma durumu. 4a/11/

s.+ın 77b/11/, 77b/7/

ş.+dan 17a/11/

şuşa-: Susamak.

ş.+1 21b/13/

ş.-mağ 3a/5/, 3a/8/, 54a/8/, 55a/13/,
57b/13/, 58a/3/, 63a/6/

sū 'ü'-1-kınye: (Ar.) Karaciğer rahatsızlığı sonucu ortaya çıkan güçsüzlük, halsizlik.
57b/5/

ş.-mağdur 51b/1/, 55a/3/, 57a/7/

südd: *krş. süt.*

ş.-mazsa 58a/5/

s.+in 62b/3/, 63b/9/

ş.-r 68b/8/, 71a/12/, 77b/1/

südde: (Ar.) Vücuttaki tutkunluk; peklik.
9a/6/, 9a/8/, 19b/1/, 19b/11/, 19b/5/, 21b/5/,
24a/8/, 24a/9/, 24b/5/, 25a/3/, 26a/11/,
26b/10/, 26b/5/, 26b/8/, 32a/13/, 32a/3/,
32b/8/, 34a/13/, 57b/9/, 62a/2/

ş.-rsa 77a/2/

ş.-ya 35b/3/

ş.-yıcağ 51b/6/, 52a/10/, 85b/7/

ş.-yıncağ 7a/6/

s.+i 25b/6/, 29a/13/

şuşad-: Susamasına yol açmak, susuz bırakmak.

s.+leri 27a/13/, 28a/8/, 30a/2/

ş.-ur 2b/10/, 20a/9/, 21a/6/, 25a/1/,
26b/1/, 26b/10/, 31b/10/

s.+si 19b/8/

şuşalık(ğ): Susuzluk. 22b/12/, 23b/13/, 63b/8/

s.+sin 23a/10/, 23a/12/, 24b/3/,
25b/4/, 28a/4/, 31b/1/, 32b/6/

s.+1 22a/12/, 22a/9/, 27b/1/, 30b/13/,
31a/2/, 32a/3/, 32b/9/, 33a/4/, 40a/5/

südlü: İçinde süt bulunan, sütle yapılan.
26a/12/, 58a/11/

şusuz: Suyu olmayan, suyu bulunmayan.
5a/13/, 27a/1/, 62a/6/

südlügen südi: Sütleğen bitkisinin sütü. 76a/7/

ş.+1a 10a/3/, 76b/1/

süfüftin: İshale, karın ağrısına iyi gelen bir ot.
59b/10/

şusuzluk(ğ): *krş. susuzluk(ğ).* 28a/1/, 63a/8/

sükker: (Far.) Şeker.

s.+i 10b/8/

süñür: *krş. siñir.*

s.+den 85a/13/

sülük: Sülüklerden, tatlı sularda yaşayan, vücudunda yirmi iki sindirim kesesi olduğu için bir kezde ağırlığının sekiz katı kan emebilen, halk arasında bazı kan hastalıklarının tedavisinde yararlanılan hayvan. (*hirudo medicinalis*) 74b/6/, 80b/11/, 80b/11/, 80b/11/, 80b/12/

sülüşi: (Ar.) 1. Sülüşle, üçte bir ile ilgili.

ş.+nde 36a/3/, 36b/7/

sümbül: (Far.) Sümbül otu; başak. 34b/1/, 40a/8/, 66a/3/

s.+ile 56b/6/

süñük: Kemik. 75a/2/

s.+leri 66a/12/

sür-: Bir maddeyi bir yüzey üzerine ince bir tabaka olarak yaymak, dökmek, serpmek.

s.-düklerinden 74a/5/

s.-eler 44b/5/

s.-er 31a/5/

sürç-: Yürürken yanlış adım atıp dengesini yitirmek.

s.-er 77b/2/

sürincān: (Far.) Sorincan ağacı, ağır kestane, acı çiğdem, güz çiğdemi. (*colchicum autumnale*) 11b/2/, 31b/5/, 36a/7/

sürme: Kirpik diplerine sürülen siyah boya, sürme, is. 47b/3/, 72a/11/, 72a/9/

süsen: (Ar.) İris türlerine verilen genel ad.; cehennem lalesi, mavi zambak. 54b/12/

süsen yağı: (Ar.+T.) Süsen yağı. 69b/11/

süsen yaprağı: (Ar.+T.) Süsen yaprağı. 69b/6/

süst: (Far.) Gevşeklik, zayıflık. 3a/8/, 6a/11/, 8b/12/, 21b/3/, 23a/1/, 23a/2/, 58a/3/, 79b/3/

süt(d): Süt. 6b/11/, 21a/10/, 28b/11/, 76a/12/, 76b/12/

s.+de 49b/9/

s.+den 84b/4/

s.+e 27a/7/, 40b/4/

s.+i 21a/13/, 32b/8/, 47a/10/, 71b/12/

s.+ile 63b/9/, 67a/6/

s.+in 11a/8/, 54b/5/, 57a/12/, 65a/1/, 66a/2/, 70b/11/, 70b/11/

s.+inden 28b/9/

süz-: Bir sıvıyı, içindeki katı maddelerden ayırmak için bez veya delikli bir kaptan geçirmek,

s.-eler 11a/13/, 12a/7/, 26a/3/,
28a/11/, 28a/6/, 28b/11/, 35b/3/, 35b/5/,
36b/12/, 36b/4/, 37a/12/, 37b/11/, 37b/11/,
38a/6/, 38a/7/, 38a/7/, 38a/8/, 38a/9/, 38b/11/,
38b/11/, 38b/2/, 38b/4/, 38b/5/, 40b/4/,
40b/9/, 45b/13/, 46a/1/, 46b/9/, 50a/4/, 64a/1/,
86b/3/

s.-erlerse 27b/8/

s.-miş 47a/7/

s.-üb 11b/13/, 12b/4/, 28a/3/, 32b/9/,
36a/6/, 37b/6/, 40b/3/, 52a/7/, 64b/4/, 66a/6/,
66b/12/, 72a/10/, 73b/11/, 73b/7/

süzül-: Süzme işine konu olmak.

s.-miş 28a/7/

-Ş-

şāf: (Far.) 1. Fitol, çeşitli hastalıklarda
makattan kullanılmak üzere hazırlanmış fitil.
2. Göz damlası, göz ilacı. 14a/9/, 39a/10/,
39b/6/, 75a/6/

ş.+ıla 44a/13/, 46b/6/, 51b/13/,
63b/12/, 65b/4/, 67a/5/

ş.+lar 39a/12/, 39b/5/, 45a/5/

ş.+uñ 39b/5/

şāf-ı zehīri: (Ar.) Kabızlığa ve karın ağrısına
iyi gelen bir ilaç. 39b/2/

şahm: 1. Yağ, iç yağı. 2. İç kısım. 36a/9/

ş.+ı 30b/6/

ş.+ıdur 30b/8/

şahm-ı hanzal: (Far.+Ar.) Ebücehil
karpuzunun içi. 87a/11/

şāhterac: (Far.) Sahteregillerden, tarla ve yol
kenarlarında yetisen, 20-40cm yükseklikte,
çiçekleri hekimlikte kullanılan, parçalı
yapraklı, çok yıllık ve otsu bir bitki, şahtere.
(*fumaria officinalis*) ş.+ıla 26b/13/, 32b/10/,
36b/12/, 37b/5/

şāhterac şuyı: (Far.+T.) Şahtere otunun suyu.

ş.+n 72b/8/

şakāyīku'n-nu'mān: (Ar.) Gelincik çiçeği.
(*papaver rhoeas*) 73b/2/

şakāyīku'n-nu'mān tohmı: (Ar.+Far.)
Gelincik çiçeği tohumu.

ş.+ n 73b/9/

şalgam: (Far.) Şalgam. 25a/6/, 48b/8/

şalgamek: Deve tabanı, totalak bitkisi; buhür-
ı meryem. 87a/4/

şān: (Ar.) Adet, huy. 8b/4/

şarāb: (Ar.) Şurup. 28b/6/, 56a/9/, 85b/1/

ş.+ı 28a/12/, 31b/3/, 43b/12/
ş.+ın 8b/2/, 8b/2/, 55b/4/
ş.+ına 58a/7/, 58a/8/
ş.+ında 28a/13/, 28a/13/
ş.+lar 14a/4/
ş.+lardan 41a/6/
ş.+uñ 28b/1/
ş.++ias 15b/1/, 15b/2/, 53a/2/, 54a/1/,
59b/4/
şarāb-ı benefsec: (Ar.+Far.) Menekşe şurubu.
15a/11/, 38b/2/, 41a/7/, 43a/12/, 45a/11/,
45b/11/, 46b/12/, 48a/4/, 48b/2/, 51a/2/,
51b/4/, 51b/6/, 52b/13/, 53b/10/, 60b/13/,
63b/9/, 69b/5/
ş.b.+ile 41a/9/, 41b/6/, 48b/7/, 63b/10/
ş.b.+le 49a/3/, 52a/8/
şarāb-ı benefsec mükerrer: (Ar.+Far.)
Menekşe şurubu.
şarāb-ı benefşe: (Ar.+Far.) Menekşe şurubu.
38a/7/, 42a/1/
şarāb-ı besfāyic: (Ar.) Besfayic bitkisinin
şurubu.
ş.b.+ile 11b/8/
şarāb-ı emlec: (Ar.) Emlec bitkisinin şurubu.
86a/3/

şarāb-ı encübār: (Ar.) Kurtpençesinden
yapılan şurup. 16b/4/, 59a/9/, 86a/2/
ş.e.+uñ 60b/5/
şarāb-ı habb-ı ās: (Ar.) Mersin yemişinden
yapılan ve bazı hastalıklara iyi gelen bir
şurup. 86a/8/
şarāb-ı harīr: (Ar.) Ateşli hastalıklara iyi gelen
bir şurup. 12a/12/
şarāb-ı hāşhāş: (Ar.) Haşhaş şurubu. 45b/3/,
48b/2/, 54a/1/
ş.ñ.+dan 53a/2/
şarāb-ı hısrām: (Ar.) Üzüm şurubu.
ş.ñ.+ı 15a/1/
şarāb-ı hısrām: *krş.* **şarāb-ı hısrām.** 16b/7/,
57a/3/, 63a/2/
şarāb-ı hindübā: (Ar.) Hindiba şurubu. 55a/5/,
57a/10/, 71b/9/
şarāb-ı humbāz: (Ar.) Kuzukulağı şurubu.
5a/10/, 12a/12/, 41a/7/, 43a/11/, 45b/12/,
54a/10/, 55a/5/, 63a/2/, 63b/10/, 64a/2/,
66b/7/, 69a/2/
ş.ñ.+dur 59b/4/
ş.ñ.+ıla 5b/8/, 76b/13/, 76b/4/
şarāb-ı iccāş: (Ar.) Erik şurubu. 41a/7/,
43a/12/, 45b/12/, 46b/13/, 51b/4/, 62b/1/,
63a/3/, 63b/10/, 70b/10/, 76a/3/

ş.i.+ıla 15a/12/

şarāb-ı kışr-ı aşl-ı hindübā: (Ar.) Hindiba bitkisinin kökünden ve kabuğundan yapılan bir şurup. 28a/3/, 58a/4/, 58a/6/, 62b/2/, 75a/8/

ş.ķ.a.h.+yıla 65a/7/, 65b/9/, 67a/8/

şarāb-ı limūn: (Ar.+Rum) Limon şurubu. 5a/10/, 11a/6/, 11b/7/, 12a/13/, 41a/7/, 43a/12/, 44b/12/, 45b/11/, 45b/13/, 48b/6/, 49a/3/, 55a/5/, 56b/1/, 57a/10/, 62b/2/, 63a/2/, 63b/10/, 65b/5/, 66b/13/, 66b/7/, 67b/12/, 69a/2/, 69b/5/

ş.l.+ıla 41b/7/, 48b/3/, 72b/9/, 75b/5/

şarāb-ı lisānū'l-ḥamel: (Ar.) Sinirlice otu şurubu. 16b/4/, 59b/3/, 86a/9/

şarāb-ı lisān'ül-ḥaml: *krş.* şarāb-ı lisānū'l-ḥamel. 59a/8/

şarāb-ı lisānū'ş-şevr: (Ar.) Sığırdili şurubu. 12a/12/

şarāb-ı lisānū'ş-şevr şuyı: (Ar.+T.) Sığırdili şurubunun suyu.

ş.l.+ıla 54b/7/

şarāb-ı müdeber: (Ar.) Kimyon şurubu. 86a/10/

şarāb-ı nilūfer: (Ar.) Nilüfer şurubu. 12a/13/, 36b/6/, 41a/7/, 41a/8/, 42a/2/, 44b/11/, 45a/12/, 45b/11/, 46b/12/, 47a/6/, 48a/4/

51b/5/, 52a/12/, 52b/13/, 52b/3/, 53b/10/, 54a/10/, 57a/10/, 62b/1/, 63a/2/, 63b/10/, 63b/7/, 66b/6/, 66b/9/, 67b/11/, 70b/10/, 71b/8/, 72a/3/, 72b/1/, 76a/4/

ş.n.+ile 11a/7/

şarāb-ı rāsen: (Ar.+Far.) Kızılıcık şurubu. 15b/2/

şarāb-ı ribās: (Ar.) Ayrık otu şurubu. 5a/10/, 16a/12/, 63a/3/

şarāb-ı rummān: (Ar.) Nar şurubu. 15a/1/, 52a/12/, 53a/2/, 54a/11/

ş.r.+ı 52b/13/, 52b/3/

ş.r.+ın 27b/13/

şarāb-ı rummāneyn: (Ar.) Ekşi ve tatlı nardan yapılan şurup. 57a/2/, 69a/3/, 72a/1/

şarāb-ı rummāneyn-i muna'na': (Ar.) Nar ve naneden yapılan şurup. 64a/2/

şarāb-ı rummān-ı ḥāmız: (Ar.) Ekşi nar şurubu. 63a/1/

şarāb-ı rummān-ı ḥulv: (Ar.) Tatlı nar şurubu. 53b/10/

şarāb-ı şandāl: (Ar.) Kocayemiş şurubu. 5a/10/, 14a/11/, 54a/11/, 69a/2/

ş.ş.+ıla 54a/1/

ş.ş.+ın 16b/3/

şarāb-ı şandaleyn: (Ar.) Ekşi ve tatlı kocayemiş şurubu. 59a/7/, 59b/2/, 86a/5/

şarāb-ı sefercel: (Ar.) Ayva şurubu. 15a/1/, 15b/1/, 16a/11/, 56b/2/

şarāb-ı sefercel-i hām: (Ar.+Far.) Olgunlaşmamış ayvadan yapılan şurup. 59b/2/

şarāb-ı sikencübīn: (Ar.) Sikencübün karışımından yapılan bir şurup. 56b/1/

şarāb-ı sikencübīn-i ‘unşulī: (Ar.) Sikencübün karışımından ve ada soğanından yapılan şurup. 72b/10/

şarāb-ı şāhterac: (Ar.) Şahtere otu şurubu. 12a/12/, 44b/11/, 72b/9/, 75b/6/

ş.ş.+ıla 66b/7/

şarāb-ı temerhindi: (Ar.) Hint hurması şurubu. 41a/8/

şarāb-ı temürhindi: *krş.* şarāb-ı temerhindi. 43a/12/

şarāb-ı tuffah: (Ar.) Elma şurubu. 5a/11/, 11b/4/, 14a/11/, 14b/5/, 15a/1/, 16a/11/, 16a/8/, 35b/7/, 54a/10/, 54b/7/, 55a/4/, 59b/3/, 69a/3/, 75a/8/

ş.ş.+ıla 14a/3/

şarāb-ı tūt: (Ar.) Tut şarabı 51b/5/

şarāb-ı ‘ūd: (Ar.) Öd ağacı şurubu. 54b/7/, 59b/3/

şarāb-ı ‘unnāb: (Ar.) Kızıl iğde şurubu 48a/3/, 53b/10/, 63a/2/, 67b/11/, 70b/10/, 71b/8/

şarāb-ı ustūhūdūs: (Ar.) Karabaş otu şurubu. 11b/7/, 15b/2/, 41b/7/, 41b/7/, 48b/6/, 49a/2/

şarāb-ı uşūl: (Ar.) Bitki köklerinden yapılan şurup. 11a/10/, 11b/7/, 15b/2/, 28a/8/, 55b/3/, 58a/6/, 73b/8/

ş.u.+ıla 35a/9/, 65b/5/, 66a/9/, 69b/5/

şarāb-ı verdi mükerrer: (Ar.+Far.) Gül şurubu. 51a/2/

şarāb-ı verd-i tarī: (Ar.+Far.) Gül şurubu. 5a/11/, 11b/4/, 14b/5/, 15a/1/, 15a/11/, 16a/7/, 35b/7/, 54a/10/, 55a/5/, 56b/10/, 57a/2/, 59a/5/, 59b/3/, 67b/11/, 69a/2/, 75a/7/

ş.v.t.+yıla 14a/3/

şarāb-ı zūfā: (Ar.) Çördük otu şurubu. 52a/8/, 52b/6/

şart: (Ar.) Olması başka durumların gerçekleşmesini gerektiren şey, koşul.

ş.+lar 3b/3/

şatru’l-ğıbb: (Ar.) Nöbeti gün aşırı tutan bir tür humma. 67a/10/, 67a/11/

ş.ğ.+ı 61b/8/

şaytarac: (Ar.) Serkile otu ve kökünden elde edilen bir ilaç. (*plumbago europaea*) 34a/7/, 74a/1/

şeb: (Ar.) Şap. 49b/5/, 75b/10/, 76a/7/

ş.+ile 16b/6/

şeftâlü: (Far.) Şeftali. (*prunus vulgaris*)

22a/9/, 61b/13/, 84b/11/

şehvet: (Ar.) Şehvet, cinsel istek 9b/5/

şeker: (Far.) Şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday vb. bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya nişastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı. 21b/1/, 24a/7/, 24a/8/, 25b/10/, 27a/6/, 27b/12/, 28a/3/, 34b/9/, 35b/2/, 35b/5/, 36a/6/, 36b/12/, 36b/4/, 37a/12/, 37b/11/, 37b/6/, 38a/6/, 38a/9/, 38b/1/, 38b/11/, 38b/5/, 42a/2/, 46b/9/, 50a/3/, 52a/6/, 53a/5/, 64a/1/, 64b/4/, 66a/6/, 66b/12/

ş.+den 27b/3/

ş.+i 27b/11/

ş.+ile 26b/9/, 27a/1/, 27a/3/, 27a/4/, 28a/12/, 28a/7/, 28b/12/, 34b/8/, 35a/9/, 36b/6/, 38b/13/, 39a/13/, 39a/7/, 41a/8/, 42a/2/, 43a/13/, 43a/8/, 43a/8/, 45a/12/, 45b/4/, 47a/7/, 48b/8/, 49a/4/, 50a/6/, 51b/6/, 51b/9/, 52a/12/, 52b/4/, 52b/6/, 53a/6/, 57a/11/, 58a/5/, 62b/3/, 63a/5/, 63b/11/, 63b/8/, 65a/2/, 65b/10/, 65b/11/, 65b/12/, 66b/6/, 66b/9/, 67a/6/, 67a/7/, 71b/9/, 72a/13/

72a/2/, 72a/3/, 72a/4/, 72a/5/, 75a/10/, 75a/7/, 75a/9/, 77a/2/

ş.+in 25b/10/

şeker kalem: (Far.+Ar.) Şekerin bir türü. 24a/8/

şekersüz: (Far.+T.) Şekersiz, şeker olmayan. 66b/6/

şekker: *krş. şeker.* 11a/13/

ş.+ile 5a/9/, 11a/7/, 11a/8/, 54a/2/

şerâ: (Ar.) Kurdeşen, ciltte çeşitli sebeplerle oluşan kaşıntılı döküntü, alerji döküntüleri. 70a/7/

şerbet: (Ar.) İçilecek tatlı şey; bardakla müşhil olarak içilen ilaç. 24a/12/, 26b/11/, 27a/12/, 34b/13/, 35a/4/, 35b/10/, 86a/2/, 86a/6/

ş.+den 86b/4/

ş.+i 27a/12/, 34a/4/

ş.+i 24b/1/, 26b/11/, 27a/5/, 30b/9/, 34a/12/, 86a/10/

ş.+ile 60a/2/

ş.+in 27a/4/, 27a/5/, 27a/6/

ş.+ine 44b/3/, 54a/3/

ş.+inüj 31b/11/

ş.+ler 13a/3/, 19a/9/, 26b/11/, 42a/10/,
57a/9/, 59b/2/, 62b/1/, 66a/1/, 67a/11/,
67b/11/, 69b/13/, 69b/9/, 74a/10/, 82a/11/,
85b/11/

ş.+lerden 12a/11/, 43a/11/, 48a/3/,
53b/9/, 63a/1/, 63b/7/, 65b/4/, 66b/6/, 69a/2/,
71b/8/, 73b/8/, 75a/7/, 76a/3/, 82a/12/

ş.+lerdür 81b/9/

ş.+lere 16b/11/, 27a/5/, 33b/6/, 59b/4/,
59b/6/, 59b/7/

ş.+leri 27a/10/, 27a/7/, 27a/9/, 79a/7/

ş.+lerle 15b/7/, 16b/3/, 37b/2/,
37b/6/, 42b/4/

ş.+lerün 27a/12/, 88a/8/

ş.+ün 27a/8/

şerîf: (Ar.) Kutsal, şerefli. 85b/13/

şinhiyâr: Hıyar, acur. 12b/2/, 23b/13/, 45a/2/,
57a/11/, 57a/11/

şiruğun: (Ar.) Susam.

ş.+ıla 39a/13/

şifâ: (Ar.) Hastalıktan iyileşme, sağalma.
78b/6/

şîh: (Ar.) Sarı yavşan otu. 43a/2/

şinhiyâr tohumı: (Far.) Hıyar, acur tohumu.
65b/6/, 66a/2/, 67a/6/

şirâğün: (Far.) Şırlağan, susam yağı. 38b/12/,
69b/11/

şir-ğuşt: (Far.) Cavşir otu ve bundan elde
edilen tıbbi bir zamk. 24a/12/, 38a/8/

ş.+dan 71b/11/

ş.+ıla 54b/5/

şir-ğuşt: *krş.* şir-ğuşt.

ş.+le 8b/4/

şir-ğuşt: *krş.* şir-ğuşt.

ş.+ıla 15a/11/

şirūğan: *krş.* şirâğün. 40b/1/, 40b/5/, 60b/8/,
73a/2/, 73a/9/, 76b/3/, 83a/10/

ş.+ıla 75b/4/

şirūğan yağı: (Ar.+T.) Susam yağı. 76a/1/

şiş: Şiş, ur. 51a/10/, 51a/4/, 51b/12/, 52a/13/,
58b/6/, 58b/8/, 61b/11/, 68a/9/, 68b/4/

ş.+den 52a/13/

ş.+i 14b/1/

ş.+in 57b/11/, 58/5/

ş.+ler 2b/4/, 67a/13/

şiş-: Vücudun bir yeri içine yabancı bir
maddenin girmesiyle veya başka bir etkiyle
gerilmek, kabarmak.

ş.-en 75b/2/

ş.-er 50b/11/, 57b/6/, 57b/7/
ş.-in 57b/10/
ş.-mek 9b/10/, 46a/3/, 50a/11/,
50b/13/

ş.-mekden 57b/10/

ş.-üb 46a/10/, 57b/6/

şīše: (Far.) Şiše. 8b/13/, 17a/5/, 17a/6/, 22a/4/,
40a/13/, 51b/12/, 78a/3/, 78a/5/, 78a/6/,
80b/12/

ş.+i 77a/5/

ş.+sile 51b/11/, 78a/3/, 80b/12/

ş.+ye 77a/6/

ş.+yile 77a/5/

şişek: Bir ile iki yaş arasındaki koyun. 14a/6/,
67a/2/

şişek eti: Koyun eti. 5b/9/, 42a/3/

ş.+nüñ 58b/3/

şiyāf: (Ar.) 1. Göz damlası. 2. Makatta
kullanılan fitil, şaf. 15a/12/

şol: Şu. 3b/1/, 5b/13/, 6a/5/, 6a/6/, 7a/8/,
7b/1/, 9a/12/, 11a/8/, 12a/7/, 12b/5/, 14b/5/,
18a/10/, 18a/3/, 18a/9/, 27a/6/, 30b/10/,
34a/9/, 42a/10/, 42a/13/, 42b/3/, 59b/5/,
71a/8/

şorva: (Far.) Çorba. 26a/6/

ş.+lar 45a/4/, 60a/5/, 73a/1/, 73b/5/,
83a/6/

ş.+larıla 8b/1/, 13a/4/

ş.+sı 52b/5/, 57b/1/, 57b/1/, 57b/1/

ş.+sın 15b/11/, 16a/9/, 47a/3/, 48a/7/,
54a/4/, 57a/1/, 58a/10/, 64a/11/, 64a/6/,
65b/13/, 69a/7/, 72a/7/, 75a/11/, 83b/11/,
83b/9/

ş.+sıyla 8b/1/

ş.+ya 84a/1/

şorvalu: (Far.+T.) BİR yiyeceği çorba şeklinde
yapmak. 6b/8/

şöyle: Şöyle. 18b/2/, 66a/12/, 78b/13/, 79b/3/,
79b/9/, 81a/6/, 82a/4/, 82b/13/

şüniz: (Ar.) Çörek otu, kişniş, siyah kimyon.
32b/12/

-T-

tā: (Far.) Ta, bir şeye, bir yere doğru. 10b/8/,
13a/7/, 17b/6/, 28b/1/, 29b/12/, 33b/8/,
52a/9/, 64a/12/, 72a/11/, 81a/3/, 83b/7/,
88a/2/, 88a/5/

ta'alluk: (Ar.) Asılı olma, asılma. 79a/7/, 86b/7/

ta'ām: (Ar.) Yemek, yiyecek. 3a/12/, 3a/5/, 6a/2/, 6a/2/, 6a/3/, 6a/4/, 7a/7/, 9a/2/, 9a/5/, 9a/7/, 9b/12/, 9b/4/, 10a/3/, 13a/13/, 18b/1/, 18b/10/, 22b/10/, 23b/3/, 43a/8/, 43a/9/, 43b/4/, 43b/7/, 45a/10/, 46b/1/, 49a/5/, 50a/7/, 51b/9/, 55a/13/, 55a/3/, 56a/12/, 56b/7/, 56b/8/, 57a/4/, 58a/10/, 64a/12/, 68b/3/, 82b/3/, 85a/12/

ṭ.+a 22a/5/

ṭ.+dan 6a/6/, 6a/7/, 7a/6/, 13a/12/, 46b/1/, 46b/2/, 48a/10/, 56a/1/, 73b/2/

ṭ.+ı 6a/3/, 8a/2/, 8a/8/, 19a/8/, 22b/8/, 24a/10/, 24b/12/, 25a/12/, 25a/8/, 25b/2/, 27a/7/, 29a/1/, 30a/6/, 30b/4/, 31a/10/, 32a/10/, 33b/9/, 34a/5/, 34b/6/, 55b/9/, 64b/1/

ṭ.+ına 13a/5/

ṭ.+ında 48a/10/

ṭ.+lardan 50a/8/

ṭ.+uñ 6a/4/

ṭab: Güç, kuvvet. 8b/4/

ṭabaḳ: (Ar.) Yiyecek koymaya yarar, az derin ve yayvan kap. 17a/8/

ṭabāṣir: (Far.) Hint kamışı şekeri; tebeşir. (*bambusa arundinacea*) 30b/11/, 39b/10/, 40a/2/, 40a/6/, 49b/3/, 57a/9/, 59a/10/, 64a/3/

ṭ.+ile 57a/12/, 65a/2/

ṭabāṣir-i hindî: (Far.) Hint tabaşiri. 87b/10/, 87b/5/

ṭabī'at: (Ar.) Mizaç özelliği. 8a/13/, 13a/4/, 17b/1/, 17b/6/, 58b/12/, 63b/2/, 64a/13/, 65a/12/, 65b/4/, 67a/4/, 69a/1/, 83b/10/, 83b/9/, 85a/2/, 85b/13/

ṭ.+dan 81b/6/

ṭ.+ı 2a/11/, 2a/13/, 2a/7/, 2a/9/, 2b/4/, 2b/7/, 2b/3/, 6a/5/, 8b/5/, 8a/12/, 15a/11/, 15a/13/, 16a/9/, 17b/1/, 19b/3/, 19b/7/, 20a/6/, 20b/1/, 21a/2/, 21b/3/, 21b/4/, 21b/5/, 21b/7/, 21b/9/, 22a/1/, 22b/9/, 23a/10/, 23a/7/, 23b/13/, 24a/7/, 24b/7/, 24a/8/, 24a/9/, 25a/10/, 26a/4/, 26b/11/, 26b/11/, 28a/1/, 29b/7/, 31a/2/, 31b/3/, 33a/7/, 38b/3/, 38b/6/, 39a/10/, 25b/6/, 38a/2/, 39b/13/, 39b/2/, 40a/11/, 40a/11/, 42a/9/, 43a/7/, 43b/12/, 44a/13/, 44a/2/, 45a/4/, 46b/6/, 47b/7/, 49a/6/, 50a/13/, 50b/3/, 50b/6/, 51b/13/, 53b/8/, 55a/1/, 58a/7/, 60a/13/, 60b/13/, 60b/5/, 60b/9/, 62b/12/, 63b/12/, 64a/1/, 67b/8/, 69b/4/, 71b/7/, 75a/6/, 81a/5/, 81a/9/, 83b/10/, 83b/7/, 84a/3/, 84a/4/, 85b/12/, 85b/9/, 86a/11/, 86a/12/, 86a/3/, 86a/5/, 86a/7/, 86a/8/, 86a/10/, 86b/3/

ṭ.+ın 13a/3/, 26a/8/

ṭ.+ına 20b/6/

ṭ.+ındadır 26b/5/

.lar 58b/4/
abb: (Ar.) Hekim, doktor. 1b/8/, 33b/3/
ağ: Dağ.
.+dan 7a/3/
ağla-: Dağlamak.
.-r 87a/6/
.-yub 59a/6/, 85b/7/
ağyr: (Ar.) Başkalaştırma, değiştirme,
bozma. 4a/10/
ağamml: (Ar.) Dayanma, katlanma,
kaldırma. 81a/10/
ağret: (Ar.) Temizlik, temiz olma. 82a/6/,
82a/6/
ağayyl: (Ar.) Hayale getirme, hayalde
canlandırma.18b/8/
ağr: (Ar.) Temiz. 64a/5/, 80a/3/, 86b/6/
ağll: (Ar.) Halletmek, geirmek, dağıtmak.
2b/10/, 7b/9/, 8b/10/, 8b/11/, 9b/2/, 14a/7/,
22b/2/, 22b/7/, 23b/5/, 24a/11/, 25a/11/,
25a/13/, 25a/3/, 25b/5/, 28a/8/, 29b/4/,
30a/11/, 31a/10/, 31a/5/, 31a/7/, 31b/1/,
32a/10/, 32b/13/, 32b/8/, 33b/11/, 34a/13/,
34a/6/, 35a/1/, 39a/1/, 82a/10/, 83a/12/,
84a/3/, 86a/11/, 87a/2/, 87b/1/, 88a/10/
ağrk: (Ar.) Harekete geirmek18a/12/,
35a/12/, 36a/11/, 36b/7/

ağm: (Ar.) ne alma, nceye alma. 80a/3/
ağviyet: (Ar.) Kuvvetlendirme. 15b/9/,
30a/9/, 43b/13/, 43b/8/
ala-: Isırmak, dalamak.
.-duğı 77a/10/
.-rsa 77b/4/
.-sa 77b/12/, 78b/3/
.-yan 77b/12/
alak(đ): Dalak. 2b/6/, 17a/6/, 57b/11/, 57b/9/,
66b/3/
.+a 25b/4/, 26b/8/
.+ı(2) 8a/9/, 20a/2/
.+uğ 23a/10/, 25b/4/
alak ağrısı: Dalak ağrısı.
.a.+nı 35a/2/
amm: (Ar.) Tamam, btnyle. 4a/9/, 7b/2/,
7b/2/, 12a/4/, 16a/1/, 18a/10/, 28b/10/,
28b/11/, 30b/5/, 38b/1/, 39b/6/, 40b/2/,
45a/4/, 47a/11/, 47b/7/, 54a/5/, 58b/6/,
66a/10/, 68a/9/, 68a/9/, 69a/6/, 70b/12/,
72b/2/, 73a/7/, 73b/10/, 73b/12/, 77a/8/,
78a/12/, 78a/3/, 81b/4/, 84a/1/, 88a/1/
t.+ı 17b/10/, 18a/10/
amar: Damar. 3b/7/, 3b/8/, 4a/1/, 4a/1/, 4a/2/,
80b/5/, 82a

.+dur 15a/3/, 15a/5/
.+ından 15a/4/
.+lar 42a/8/, 44a/8/, 46a/3/, 61a/10/,
61b/1/, 61b/3/
.+lara 2a/6/
.+larda 62a/2/
.+lardan 61a/9/, 61b/2/, 61b/4/
.+ları 51a/12/, 62b/9/, 79a/12/
.+larında 57b/8/
.+larından 80b/10/
.+larıu 9a/7/, 19b/1/, 80b/4/
a'm: (Ar.) Lezzet, tat.
.+ından 13b/8/
amlam: Damla. 80a/13/, 80a/13/
amzur-: Damlatmak.
.-alar 17a/8/, 42a/6/, 49a/6/, 49a/8/,
72a/10/
.-ub 64b/13/
aŋ: Őafak vakti, sabah.
.+la 48a/11/, 48a/9/
aŋlacak: Sabahleyin erken, Őafakla beraber.
4a/8/, 14b/12/, 36a/3/, 36a/10/, 36b/7/,
37a/13/, 53a/8/, 60a/2/, 66b/9/, 73a/11/,
78a/11/, 82b/2/

aŋlayacak: *krş. taŋlacak.* 35b/10/
ar: Dar. 40b/7/, 53b/1/, 53b/4/, 62b/11/
aracuk: Daracık. 14a/13/
arhana aşı: Tarhana yemeği. 26a/8/
arhūn: (Ar.) BirleŐikgillerden, 60-120cm
yūksekte, hekimlikte kullanılan, ıtrılı,
kuvvetli kokulu, çok yıllık ve sarımtırak
iekli bir bitki. (*artemisia dracunculus*)
13b/8/, 24b/13/, 57a/6/, 84b/1/
arika: (Ar.) Yol, usul.
.+sı 40a/10/, 40b/3/, 57b/11/
.+sın 40a/11/
ariklen-: Yol bulmak.
t.-ūb 70a/7/
arlığan-: Daralmak, sıkılmak, bunalmak.
.-a 45b/9/
.-mağ 41a/4/, 44a/6/, 63a/9/, 71b/3/
.-ub 18b/6/
.-ur 68b/9/, 71a/12/
arlığandur-: Daraltmak, bunalmak.
.-mağı 70a/10/
.-ur 70a/9/
arlık: İç sıkıntısı, zor durumda olmak.
t.+da 5a/3/

tart-: Bir şeyin birim cinsten ağırlığını bulmak.

ṭ.-alar 88b/1/

taşarruf: (Ar.) Bir şeyi istediği gibi kullanma yetkisi, kullanım. 33b/4/, 67a/10/

taşdīk: (Ar.) Doğrulama, onaylama. 45a/7/

taş: Taş. 26a/2/

ṭ.+ıla 43a/10/, 52a/2/

ṭ.+ında 68b/9/

ṭ.+lar 7a/2/

taş: Dış.

ṭ.+ı31b/5/

taşra: Dışarı. 61a/9/, 72a/3/, 79b/5/, 81b/10/, 84a/4/

ṭ.+ğı 20b/6/, 61b/2/, 61b/4/

ṭ.+sından 79b/4/

tāt-: Dil yardımıyla bir şeyin tadının nasıl olduğunu anlamak.

ṭ.-mamağ 47b/8/

tā'ṭīr: (Ar.) Güzel koku ile kokulandırma. 84a/7/

tatlu: Tatlı. 2a/10/, 2a/8/, 3a/1/, 5a/11/, 6a/10/, 6a/13/, 6b/13/, 8b/8/, 12b/2/, 19b/11/, 22a/10/, 22a/5/, 23a/9/, 24a/4/, 27a/7/, 38a/11/, 38b/5/, 53a/8/, 54a/6/, 57b/9/

58a/12/, 67a/3/, 68a/1/, 72b/5/, 73a/1/, 73a/3/, 73a/3/, 74b/11/, 83a/6/, 85a/3/

ṭ.+nuğ 6a/13/

ṭ.+sı 22b/2/, 22b/4/, 23a/2/, 23b/8/

ṭ.+sın 22b/1/

ṭ.+ya 76b/1/

ṭatlu anār: (T.+Far.) Tatlı nar. 72a/6/

ṭatlu anār şuyı: (T.+Far.+T.) Tatlı nar suyu.

t.a.ş.+n 28a/2/

ṭatlu bādām yağı: (T.+Far.+T.) Tatlı badem yağı. 37a/4/, 38b/12/, 45a/3/

t.b.y.+la 35a/10/

t.b.y.+n 53a/4/

ṭatlu bādem: (T.+Far.) Tatlı badem. 29b/4/

ṭatlu bādem yağı: *krş.* ṭatlu bādām yağı. 68b/1/, 73a/6/, 75a/7/

t.b.y.+la 33a/9/, 34a/1/, 36a/2/, 38a/6/, 51a/3/, 51a/4/, 51b/6/, 52b/5/, 53a/9/, 83a/9/

t.b.y.+n 40b/2/, 42a/5/, 44b/2/, 49a/8/

ṭatlu ḥurmā: (T.+Ar.) Tatlı hurma. 50a/9/

ṭatlurağ: Biraz tatlı, az tatlı. 27b/3/

ṭatsuz: Tadı iyi olmayan, lezzetsiz. 6a/12/, 51b/1/

tāture: (Fr.) Patlıcangiller familyasından, beyaz çiçekli zehirli bitki. (*datura stramonium*) 76a/10/

tā'ūn: (Ar.) Veba. 68b/12/, 68b/5/, 68b/9/, 69a/7/

tavşan: Tavşan. 11b/10/, 84b/4/, 87a/9/

tavuk(ğ): Tavuk. 5b/9/, 6b/8/, 11b/6/, 12a/11/, 20b/12/, 20b/13/, 25b/9/, 42a/3/, 44b/12/, 52b/5/, 54b/11/, 55b/4/, 60a/4/, 60b/7/, 67a/1/, 69b/12/, 75b/6/

t.+a 77b/13/

tavuk eti: Tavuk eti. 5b/1/, 73b/5/

t.e.+le 83a/7/

tavuk yağı: Tavuk yağı. 74b/3/

tāze: (Far.) Taze, bayatlamamış, yeni 11a/12/, 12b/6/, 16a/7/, 16a/7/, 17a/1/, 17a/1/, 35b/1/, 35b/2/, 48a/1/, 48a/1/, 65a/4/, 75b/1/

t.+si 30b/1/

tedbir: (Ar.) Önlem. 5b/8/, 49b/2/, 56a/13/, 56a/3/, 56a/7/, 64b/10/, 68b/2/, 76a/5/, 82b/4/

t.+dür 68b/2/

t.+i 6b/13/, 7b/1/, 8b/8/, 83a/2/

t.+i 7b/10/, 8a/12/, 10a/12/, 14a/13/, 14b/8/, 56a/11/, 81a/4/, 82a/10/

t.+idür 9b/4/

t.+in 4b/12/, 79a/10/, 79a/4/, 80b/9/

tedric: (Ar.) Derece derece, basamak basamak ilerleme, ilerletme.

t.+ile 8a/12/

tefrih: (Ar.) Ferahlandırma, gönül açma. 45a/8/, 54b/3/

teftih: (Ar.) Açma. 25b/7/

te'hir: (Ar.) Sonraya, geriye bırakma, geciktirme, geciktirilme. 6a/1/

teķātur: (Ar.) Damlama, damla damla dökülme. 80a/13/

teķāvūt: (Ar.) Azıklanma, beslenme.

t.+iledür 20a/13/

te'lif: (Ar.) Kitap yazma. 78b/13/

telyin: (Ar.) Yumuşatma. 15a/12/, 24b/7/, 25a/10/, 31b/3/, 33a/7/, 38b/3/, 38b/6/, 39a/10/, 39b/2/, 42a/9/, 43a/7/, 43b/12/, 44a/13/, 44a/3/, 45a/5/, 46b/7/, 49a/6/, 50a/13/, 50b/4/, 50b/6/, 52a/1/, 53b/8/, 55a/2/, 60b/2/, 61a/2/, 62b/12/, 63b/13/, 65b/4/, 67a/5/, 67b/8/, 69a/1/, 69b/4/, 83b/10/, 86a/11/

temeddüd: (Ar.) Yayılıp döşenme. 84b/10/

temirhindi: (Far.) Demirhindi, Hint hurması. (*tamarindus indica*) 27a/2/, 37b/13/, 38a/2/, 64a/1/, 65b/8/

t.+yile 57a/13/
temürhindî: *krş. temirhindî.* 8b/3/, 33a/3/
temürhindî şuyı: (Far.+T.) Temirhindî suyu.
t.+n 16b/11/
ten: (Far.) Beden, vücut.
t.+i 8b/10/, 16a/10/
tenāvül: (Ar.) Alıp yeme, alınıp yenilme.
42a/10/
tencere: (Far.) İçinde yemek pişirilen,
kapaklı, genellikle metal kap. 33a/11/
t.+ye 33a/10/
tenkıye: (Ar.) Şırınga ile bağırsağa ilaç
verme, lavman. 5a/7/, 47a/13/, 49a/7/, 69b/2/,
73b/13/, 74b/2/, 74b/5/, 82b/1/
tennūr: (Ar.) Fırın, tandır.
t.+da 85b/4/
tenur: *krş. tennūr.*
t.+da 19a/12/
ter: Derinin gözeneklerinden sızan, kendine
özgü bir kokusu olan, yapışkan, renksiz, tuzlu
sıvı, arak. 2a/12/, 6b/2/, 6b/7/, 13a/3/,
39a/13/, 45a/12/, 84b/10/
t.+dür 2a/12/, 2a/7/
tere: (Far.) Kerdeme. (*lepidium sativum*)
t.+ler 4a/11/, 84b/1/

t.+lerden 5b/12/, 45a/1/
terencübin: *krş. terengübin.* 8b/3/, 24a/11/,
45b/13/, 51a/3/
t.+den 71b/11/
terengübin: (Far.) Basra balı, bir tür kudret
helvası. (*hedysarum alhargi*) 15a/11/, 36a/6/,
37b/11/, 38a/8/, 38b/10/, 38b/2/, 40a/8/
t.+den 24a/13/
tereşşuh: (Ar.) sızma, sızıntı yapma, terleme.
79b/4/
terhindî: *krş. temirhindî.* 15b/3/
terk: (Ar.) Bırakma, bırakılma. 8a/11/, 45b/3/,
56b/10/, 73a/3/
terkīb: (Ar.) Terkib, ilaç terkibi. 28b/6/,
33b/6/, 56a/9/
t.+i 1b/5/
terre: *krş. tere.*
t.+ler 4a/10/
tertīb: (Ar.) Tertip, düzenlenmiş. 8a/6/,
10b/1/, 25b/13/, 26a/7/, 40a/13/, 40b/2/,
42a/1/, 79a/2/
teskīn: (Ar.) Sakin kılma, yatıştırma. 22b/12/,
23a/1/
teskīn-i veca': (Ar.) Ağrıyı, sızıyı yatıştırma,
sakinleştirme. 81b/8/

tevāzuʿ: (Ar.) Alçakgönüllülük gösterme.
77b/4/

tevlīd: (Ar.) Meydana getirme, sebep olma.
84a/13/

t.+i 83b/7/

ṭıbb: (Ar.) Hekimlik, tabiplik, doktorluk.

ṭ.+uḡ 2a/2/, 4b/12/

ṭıfīl: (Ar.) Küçük çocuk. 12b/11/

ṭılā: (Ar.) Sürülecek merhem, yakı, yağ, ilaç,
pomat. 51a/7/, 63a/5/

ṭ.+yı 74a/11/, 74b/5/

ṭīn-i ermenī: (Ar.) Bir kil türü. 31a/1/

ṭırnak(ğ): İnsanda ve birçok omurgalı
hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü
örtten boynuzsu tabaka.

t.+ı 70a/2/

t.+lar 70a/1/

tiryāk: (Ar.) Genellikle panzehir niteliğinde
olan bir grup macun.

t.+dan 54b/9/

t.+ı 73b/10/

tiryāk-ı ekber: *krş.* **tiryāk-ı fāruḡ.** 5b/7/, 42b/5/

tiryāk-ı erbaʿ a: (Ar.) Sara hastalığı ve
başağrısı için kullanılan bir panzehir. 34b/13/

t.e.+a 76b/13/, 78a/12/

t.e.+dan 76b/4/

tiryāk-ı fāruḡ: (Ar.) Eskiden veba için
kullanılan altmış dört maddeden oluşan şifalı
macun. 49b/13/, 76b/13/, 78a/11/

t.f.+dan 5b/7/, 76b/4/

tīz: (Far.) Keskin, etkili. 3b/4/, 3b/4/, 6a/10/,
6b/13/, 7a/1/, 7a/1/, 7a/11/, 12b/13/, 12b/13/,
15b/5/, 18a/3/, 20b/1/, 20b/13/, 21a/5/, 21a/9/,
22a/7/, 23b/9/, 26a/13/, 31a/3/, 31b/8/,
32a/12/, 32b/8/, 38b/13/, 39a/8/, 40a/5/,
41a/4/, 44a/4/, 44b/7/, 45b/9/, 45b/9/, 46a/8/,
46b/2/, 48b/1/, 50b/13/, 52b/1/, 52b/10/,
53a/8/, 56a/5/, 60a/6/, 66b/3/, 70a/11/, 70b/8/,
72b/5/, 73a/1/, 74a/4/, 74b/10/, 74b/11/,
84a/4/

tīzcek: (Far.+T.) Çabucak, hızlıca. 1b/8/,
6a/2/, 6a/3/, 9a/6/, 9b/12/, 13a/1/, 22a/6/,
22b/2/, 23b/10/, 23b/11/, 33b/1/, 44a/12/,
46b/1/, 47a/10/, 51b/2/, 55b/9/, 56a/12/,
56b/9/, 60b/4/, 67b/5/, 75b/12/, 76b/10/,
76b/12/, 76b/3/, 81a/3/, 85a/13/

tīzek(g): Yakıt olarak kullanılan kurutulmuş
sığır dışkısı.

t.+e 61a/11/

tīzirek: *krş.* **tīzcek.** 58a/9/

ṭob: Yuvarlak biçimde olan, toparlak; bütün.
8b/4/, 27a/11/

ṭoḡra: Kesmek, parça parça etmek.

.-ma 15b/11/

.-yalar 25b/9/

oran-: Kesilmek, para para edilmek.

.-mif 36b/9/

oru: Doru. 19a/1/

ou: Gnefin doduu ana yn, gn dousu, Şark, maŐrik, batı karşıtı.

.+sından 7a/3/

o(ı)m: *krş. toum*. 6b/7/, 14a/13/, 20a/10/

t.+ı 29b/2/, 57a/12/, 59a/12/

t.+ıla 55b/3/

t.+ın 28a/12/, 66a/6/, 73b/2/

t.+ları 28b/6/

ome: (Ar.) Mide dolgunluu, hazımsızlık. 23a/2/, 56b/7/, 58b/10/, 62a/6/, 69b/4/

t.+yi 9a/13/

omekn: (Far.) Semiz otu. (*portulaca oleracea*) 39b/9/, 49b/2/, 54b/5/, 55a/6/, 57a/9/, 59b/11/, 62b/3/, 63b/9/, 65a/2/, 70b/11/, 71b/12/, 87b/10/

t.+ı 59b/13/

omekn Şuyı: (Far.+T.) Semiz otu suyu. 54a/11/

omel: (Ar.+T.) Mide dolgunluu, hazımsızlık eken kimse. 8b/13/

o(u)m: (Far.) Bitkilerde dllenme sonunda yumurtacıktan oluşan ve yeni bir bitki oluŐmasını salayan tane.

t.+ıla 14a/12/, 14a/4/

t.+lar 27a/2/, 40b/3/, 65a/1/

t.+ları 59b/13/

t.+ların 59b/6/

oumkan: *krş. tomekn*. 11a/7/

olık: Tok olma durumu.

.+dan 3b/3/

ouz: 9 sayısı.

.+ında 17b/13/

ouzuncı: Dokuz sayısının sıra sıfatı, sırada sekizinciden sonra gelen. 17b/8/

ol-: Dolmak.

.-a 7b/5/, 7b/5/, 9a/3/, 9a/3/

olaŐdur-: Nefes, el bir Şey zerinde hafife hareket etmek.

.-alar 70a/7/

olaŐ-: DolaŐmak, gezmek.

.-an 66a/9/

oldur-: Doldurmak.

.-alar 31b/13/, 47b/11/, 48a/3/, 53a/10/

.-mış 16a/5/, 16b/2/

olu: İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, pr, boş karşıtı. 3b/7/, 42a/8/, 44a/8/, 46a/3/, 51a/12/, 62b/10/, 62b/11/

omalan: Arap mantarı. (*terfesia*) 24a/5/, 76a/10/, 85b/2/

on: Vcudun belden aşağısına giyilen uzun veya kısa i giysisi, klot. 9a/4/, 14a/1/, 14a/1/

.+lar 11a/4/, 76b/8/

.+larla 72a/8/

.+ların 16b/6/

onuz opalağı: Topalak bitkisi; buğr-ı meryem. 87a/4/

onuz topı: Topalak bitkisi; buğr-ı meryem. 87a/4/

opalağ: 1. İncirop 2. siklamen, domuzağırşağı, domuz turpu, tavşankulağı 3. Havlican denilen kk. (*bunim microcarpum*) 5b/6/

oprağ(ę): Yer kabuğunun, toz durumuna gelmiş trl ktle kırıntılarıyla, rmş organik cisimlerden oluşan ve canlılara yaşama ortamı sağlayan yzey blm. 7a/2/

.+a 13b/6/, 77b/6/

oz: ok kk paracıklara blnmş olan herhangi bir madde. 13a/5/

.+dan 46a/12/, 52b/10/, 52b/8/

udak(ę): Ağız. 57b/6/, 58a/2/, 63a/9/

.+ı 75b/8/

uluğ: şakak.

.+lar 46a/4/

ur-: Durmak.

.-a 73a/11/, 73a/11/, 74a/6/

.-mağdur 43a/1/

.-mayub 55b/1/

urağ(ę): *krş. urağ otı.*

.+ıla 14a/12/

urağ otı: Pembe, beyaz ve sarı iekli otsu bir bitki. (*raphanus raphanistrum*) 25b/4/, 39a/5/, 40b/10/, 73b/6/

.o.+la 11b/12/

.o.+n 66a/5/

.o.+yıla 65b/13/

turb: (Far.) Turp. (*raphanus sativus*) 25b/1/, 66a/5/

turb toğım: (Far.) Turp toğumu. 11b/13/, 74a/2/

uręur-: Durdurmak. 19b/2/

turınc kabı: (Far.+T.) Turun kabuğu. 54b/10/

turunc suyu: (Far.+T.) Turunç bitkisi suyu.
62b/7/

turunc yaprağı: (Far.+T.) Turunç bitkisi
yaprağı. 41b/12/, 54b/10/

t.y.+la 16a/4/

turşu: (Far.) Tuzlu suda, sirkede bırakılarak
özel bir kıvama getirilmiş sebze veya meyve.

t.+lar 56b/3/

turunc : Bakır ve kalay bileşiminden yapılan
maden. 4b/1/, 5b/3/, 5b/4/

turunc: (Far.) Kışın yapraklarını dökmeyen
beyaz renkli çiçekler açan bir ağaç türü.
(*citrus vulgaris*) 55b/3/

turunc kab: (Far.+T.) Turunç bitkisinin
kabuğu. 22b/6/

turunç: *krş. turunç.* 6b/5/

turunic: *krş. turunc.* 56a/8/

tüt: (Far.) Dut. 22a/4/, 22a/5/, 79b/2/, 84b/9/

t.+1 86b/8/

tut-: Tutmak.

t.-a 6a/4/, 58b/6/

t.-alar 3b/1/, 43a/11/, 49a/9/, 53a/11/,
72a/8/

t.-an 66b/3/, 79a/7/, 86b/7/

t.-ar 9a/7/, 87a/9/

t.-ıcağ 62a/10/

t.-mağ 48b/8/, 54a/1/, 66b/8/

t.-mamağ 53b/7/

t.-amaz 63a/13/, 83a/1/

t.-ub 35b/9/, 53b/5/, 73b/9/

tutak: *krş. tudak(ğ).* 75b/3/

tutamac: *krş. tutmac.* 58a/11/

tutıl-: Tutma işi yapılmak veya tutma işine
konu olmak.

t.-sa 81b/13/

t.-ur 80a/4/

tütü: (Ar.) Bevasirin bir çeşidi. 79b/4/

t.+nüñ 80a/7/

tutmac: Yoğurtlu erişte çorbası. 26b/5/

tut şarābı: (Far.+Ar.) Dut şarabı.

t.ş.+1 50b/1/

t.ş.+la 51b/3/

tütulu: Tutulmuş. 79b/7/

tuz: Tuz. 31a/9/, 39a/9/, 39b/1/, 73a/7/,
75a/1/, 75b/13/, 78a/4/

t.+1 19a/11/, 61a/4/, 85b/4/

t.+ıla 43a/10/, 44b/4/, 52a/2/, 58/5/,
65a/1/, 72b/3/, 73a/5/

t.+ın 60a/5/

tuzlu: Tuzlu. 2b/1/, 6a/11/, 10b/3/, 14b/12/, 21a/5/, 45a/10/, 45b/1/, 46b/3/, 49a/13/, 49b/12/, 51b/1/, 52b/1/, 52b/10/, 53a/8/, 53b/3/, 56b/3/, 56b/4/, 57b/2/, 59a/4/, 60a/6/, 61a/7/, 65a/12/, 70b/3/, 72b/13/, 72b/4/, 72b/5/, 75b/9/, 76b/2/, 84b/5/

t.+nuş 6a/13/

t.+sı 23a/6/

tuzlu peynir: (T.+Far.) Tuzlu peynir. 21b/5/

tükür-: Tükürüğü ağız içinden dışarıya atmak.

t.-eler 35b/6/, 53a/11/

t.-üb 21b/10/

tülüli: Bir bevasir çeşidi. 80a/6/

türbüd: (Far.) Türbit otu. (*ipomoea turpethum*) 32b/13/, 34b/12/, 36a/7/, 39a/11/, 86a/13/

türki: Türk'le ilgili. 78b/13/

türmis unı: *krş.türmüs unı.*

t.u.+n 73a/4/

türmüs unı: (Ar.+T.) Türmüs unu.

t.u.+n 74a/6/

tü: Tüy, kıl, yün.

t.+sin 83b/12/, 87a/10/

-U-

u: (Far.) Ve. 2a/10/, 2a/7/, 2b/3/, 20a/12/, 20a/13/, 20b/2/, 20b/4/, 20b/7/, 21a/11/, 21b/1/, 21b/4/, 21b/7/, 21b/9/, 22a/1/, 22a/10/, 22a/5/, 22a/7/, 22a/9/, 22b/2/, 22b/4/, 22b/8/, 23a/1/, 23a/2/, 23b/12/, 23b/13/, 23b/4/, 23b/8/, 24a/2/, 24a/5/, 24a/6/, 24a/7/, 24b/1/, 24b/11/, 24b/3/, 24b/5/, 24b/6/, 25a/5/, 25a/6/, 25b/12/, 25b/2/, 26a/11/, 26a/9/, 26b/2/, 29b/8/, 31b/2/, 33a/6/

uc: Genellikle uzun bir nesnenin incelerek biten son ve sivri noktası. 68b/5/

u.+ları 79a/12/

uçuk(ğ): Ateşli hastalıklar, ruhsal bunalımlar veya korku sonucu genellikle dudakta beliren kabarcık.

u.+a 35a/2/

u.+dur 45b/8/

uçurum: Deniz, göl, ırmak vb. su kıyılarında veya karada dik yer, yar.

u.+lar 3b/1/

ūd: (Ar.) Öd ağacı. 5b/6/, 8b/7/, 12b/8/, 15b/12/, 34b/3/, 41b/12/, 50a/3/, 54b/10/, 55b/2/, 55b/7/, 56a/9/, 57a/5/, 59b/1/, 59b/8/

ūdu'ş-şalīb: (Ar.) Ayı gülü, şakayık. (*paonia officinalis*) 36b/1/

ūfunet: (Ar.) İltihap. 65a/11/

uğra-: Yaklaşmak.

u.-r 77a/11/

uğur: Ön veya yan.

u.+dan 50b/10/, 57b/7/

ulaş-: Varmak, gelmek.

u.-ur 66b/3/

ulu: Ulu, büyük.

u.+lar 18b/8/

umûk-ı ‘unşul: *krş. başal-ı ‘unşul.* 52a/8/

un: Öğütülerek toz durumuna getirilmiş tahıl ve başka besin maddeleri. 19b/2/, 33b/1/

unlu: Unu olan. 58a/12/

‘unnāb: (Ar.) Kızılgöde, üvez ağacı. 6b/4/, 13b/8/, 23a/13/, 27a/2/, 37b/1/, 37b/13/, 37b/7/, 47a/6/, 67b/12/, 71b/9/, 76a/2/

‘unnāb şuyı: (Ar.+T.) Unnab bitkisinin suyu. 53b/11/

unşülî: (Ar.) **başal-ı ‘unşul.** 27b/7/, 27b/9/, 65b/5/

unutsağuluk(ğ): Unutkanlık.

u.+ı 33b/10/

ur-: Vurmak.

u.-a 72a/3/

u.-alar 16a/13/, 17a/2/, 17a/2/, 17a/3/, 53a/10/, 54b/3/, 64b/13/, 68a/13/, 68a/4/, 70a/5/, 70a/7/, 71a/2/, 71a/3/, 75a/2/, 76b/12/, 76b/7/, 77a/4/, 78a/5/, 78b/2/

ağzına ur- 66a/5/

burun ur- 47b/13/

merhem ur- 75a/1/

u.-amaz 77b/3/

u.-ıcağ 87a/5/

u.-mağ 10a/12/, 51a/4/, 55a/10/, 55b/8/, 56b/13/, 68a/8/, 68b/1/, 69a/9/, 77a/7/

sülük ur- 74b/6/

taşıla ur- 52a/2/

u.-mağdur 69b/7/, 70b/5/

u.-mamağ 68a/7/, 69a/7/

u.-ub 78a/5/, 80b/11/

u.-ursa 72a/2/

uş: Akıl, fikir. 9a/1/

u.+ı 14b/13/

‘usfur tohum: *krş. kırtum.* 39a/4/

ustühūdüs: (Yun.) Karabaş otu, lavanta çiçeği, yerekan, karabörklü. (*lavandula stoechas*) 27a/2/, 29a/12/, 34b/11/, 36b/10/, 36b/3/, 37a/10/

uşan-: Kırılmak, parçalanmak, ufanmak, dağılmak, kopmak, toz hâline gelmek..

u.-a 13b/8/, 43b/7/

uşnân: (Ar.) Sabun otu, çöğen.

u.+ıla 73a/10/, 73a/12/

uvacuk: Ufacık. 73a/13/, 74b/8/, 79a/13/

uvağ(ğ): Ufak. 15b/11/, 25b/8/, 36b/9/, 70a/9/

u.+ı 23b/4/, 87b/11/

uvan-: Ufanmak, kırılmak, parçalanmak.

u.-a 31b/8/, 32a/12/, 33b/1/

u.-ur 66a/13/

uvka: Ufak. 30b/8/

uyanuk: Uyumamış, bidar. 8a/8/

uyanukluk: Uyanık olma durumu, anıklık, saklık, teyakkuz.

u.+dan 9b/1/, 17a/11/

uyanukluk: *krş.* **uyanukluk**

u.+dan 46b/5/

uyı-: *krş.* **uyu-**.

u.-mağ 48b/12/, 48b/13/

u.-mamağ 44a/10/, 62a/4/

u.-mayalar 13a/8/

u.-mayub 8a/7/

u.-yalar 7b/13/

uyku: Uyku. 2b/13/, 3a/12/, 3a/5/, 7b/11/, 8b/11/, 9b/7/, 19a/8/, 20a/11/, 24b/2/, 25b/13/, 29b/10/, 31a/4/, 31b/2/, 41a/4/, 41b/13/, 42a/12/, 42a/7/, 42b/3/, 45a/9/, 45b/3/, 47a/8/, 63a/6/, 65a/13/

u.+da 44a/6/, 71b/3/

u.+dan 18b/2/

u.+sı 8a/9/, 17a/8/, 35b/3/, 41b/3/, 65a/5/, 72a/7/

u.+sından 46b/5/

u.+ya 64b/10/

u.+yı 29a/2/

uykusuzluk: Uyku uyuyamama veya uyumamış olma durumu. 4a/12/, 64b/11/

uykusuzluk: *krş.* **uykusuzluk**. 10a/2/

uyu-: Uyumak.

u.-mağı 8a/11/

u.-mağ 3a/9/, 7b/10/, 13a/8/, 13a/9/, 62a/9/

u.-mağdan 7b/13/, 46b/2/, 46b/4/

u.-maya 12b/9/

u.-mayalar 8a/4/

u.-sa 8a/6/

u.-ya 13a/7/

u.-yalar 8a/5/

‘u.+larda 62a/6/

uyud-: Uyumasını sağlamak, uyur duruma getirmek.

u.-ur 30b/3/

uyuz: Uyuz hastalığı. 14b/12/, 19b/3/, 22a/3/, 31a/12/, 32b/11/, 72b/4/, 72b/6/

u.+ı 8b/11/, 9b/3/

uza-: Uzun duruma gelmek, boyu büyümek.

u.-mağdur 42b/3/

u.-r 62a/13/, 66b/2/

u.-yub 66b/2/

uzak(ğ): Gidilmesi çok süren, çok ötelede bulunan, irak, yakın karşıtı.

u.+a 66b/4/

uzat-: Uzamasına sebep olmak, uzamasını sağlamak.

u.-mağ 19a/2/

uzun: İki ucu arasında fazla uzaklık olan, kısaca karşıtı. 14a/13/

uzunluk(ğ): Bir şeyin bir uçtan öbür uca kadar olan uzaklığı. 15a/9/

‘**uz(u)v**: (Ar.) Uzu, organ.

‘u.+a 68a/9/

‘u.+lar 75a/12/, 75a/3/

-Ü-

ü: (Far.) Ve. 1b/4/, 2b/5/, 2b/8/, 19b/13/, 20a/10/, 20a/5/, 20b/9/, 21a/4/, 21a/6/, 21b/13/, 21b/5/, 22a/12/, 22a/4/, 22b/11/, 22b/2/, 22b/4/, 22b/6/, 22b/9/, 23a/11/, 23a/11/, 23a/3/, 23a/4/, 23a/6/, 23a/6/, 23b/1/, 23b/3/, 23b/4/, 23b/6/, 23b/6/, 24a/3/, 24a/7/, 24a/9/, 24b/12/, 24b/13/, 24b/8/, 24b/9/, 25a/10/, 25a/12/, 25a/2/, 25a/3/, 25a/4/, 25a/7/, 25b/3/, 25b/4/, 26b/5/, 27b/13/, 28b/13/, 29a/11/, 29a/5/, 29b/2/, 29b/4/, 29b/7/, 30a/11/, 30a/3/, 30a/5/, 31a/13/, 31a/2/, 31a/7/, 31a/9/, 31b/5/, 31b/8/, 32a/12/, 32a/4/, 32a/9/, 32b/3/, 32b/5/, 32b/7/, 33a/1/, 33a/3/

üc: *krş.* **üc**. 4a/12/, 11b/3/, 12a/2/, 13b/2/, 14a/6/, 27b/12/, 30b/9/, 34a/1/, 34a/12/, 34b/4/, 35a/11/, 35a/11/, 36a/13/, 36b/9/, 38a/13/, 38a/5/, 47a/5/, 47a/6/, 47b/1/, 49a/7/, 50a/1/, 51b/4/, 51b/8/, 57a/1/, 60a/1/, 60a/2/, 62a/13/, 63b/11/, 64a/5/, 71b/10/, 72a/9/, 72b/8/, 78a/10/, 78a/11/, 79a/12/, 79b/13/, 79b/4/, 83b/12/, 85b/8/, 86b/3/, 87b/6/, 88b/1/

ü.+i 30a/9/

üçüncü: *krş. üçüncü.* 17b/7/, 18a/4/, 29a/10/, 29b/13/, 30a/5/, 30b/13/, 30b/3/, 31a/3/, 31b/9/, 32a/9/, 41a/1/, 64b/5/, 79a/5/, 83a/4/

ü.+de 31a/5/, 32a/2/

üç: İki'den sonra gelen sayının adı.

ü.+inde 17b/13/

ü.+inüñ 43b/11/

üçer: Üç sayısının üleştirme sayı sıfatı. 34b/3/, 36b/11/, 37a/1/, 37a/11/, 37b/9/, 40a/2/, 68a/12/, 87b/11/, 87b/13/

üçünci: Üç sayısının sıra sıfatı. 2a/1/, 29b/2/, 30b/6/

ü.+de 29b/5/

ümîd: (Far.) Umut, umma. 58b/9/

ü.+dür 79a/2/

ümmerü's-şıbyân: (Ar.) Küçük çocuk hastalığı. 45b/8/

ür-: Havlamak.

ü.-er 77b/9/

üst: Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, üzeri, fevk, alt karşıtı.

ü.+i 7a/3/, 16a/6/, 55a/4/

ü.+inde 4b/3/, 39a/12/, 88a/7/

ü.+inden 17a/6/

ü.+ine 6b/11/, 6b/12/, 8a/3/, 10a/11/, 11b/1/, 12a/10/, 12a/7/, 13b/9/, 15b/13/, 16a/5/, 17a/4/, 17a/5/, 19a/3/, 19a/4/, 23b/10/, 28b/10/, 33a/11/, 35b/9/, 38a/9/, 39a/8/, 39b/1/, 40b/12/, 43a/8/, 46b/10/, 47b/10/, 51a/4/, 53b/5/, 55a/10/, 55b/9/, 56b/13/, 57b/11/, 61a/4/, 61a/5/, 61a/5/, 63a/4/, 64b/12/, 69a/7/, 69a/9/, 71a/1/, 73b/9/, 75b/13/, 76b/11/, 78b/2/, 82a, 82a/3/, 82a/4/, 85a/12/, 86b/10/, 86b/8/, 87a/10/, 87a/5/, 87a/6/, 87a/9/

üşen-: Kendinde bir gevşeklik duyarak bir işi yapmaya isteği olmamak, erinmek.

ü.-e 81a/12/

ü.-eler 84a/5/

ü.-mek 63a/7/

ü.-ürse 58a/12/

üşî-: Isı yokluğundan, azlığından veya ısı kaybından etkilenmek, soğuğun etkisini duymak.

ü.-mek 42b/2/

üşit(d)-: Üşümesine sebep olmak.

ü.-e 62a/10/

ü.-mek 65a/10/

ü.-ürse 62a/10/

üzer: Üzeri, üst.

ü.+ine 1b/9/, 7a/2/, 7a/2/, 8a/2/,
11a/13/, 11b/13/, 12a/7/, 12b/3/, 13a/11/,
35b/3/, 35b/5/, 36a/6/, 36a/6/, 36b/12/,
36b/4/, 37a/12/, 37b/11/, 37b/11/, 37b/6/,
38a/6/, 38a/7/, 38a/8/, 38a/9/, 38b/11/,
38b/11/, 38b/2/, 38b/5/, 46a/1/, 46b/9/,
47a/7/, 50a/4/, 52a/7/, 64a/1/, 64b/4/, 64b/4/,
66a/6/, 66b/12/, 66b/12/, 73b/11/, 73b/7/,
76b/6/, 79a/12/, 79a/2/, 80a/2/, 82b/5/

üzüm: Asmanın salkım şeklindeki meyvesi.
(*visit vinifera*) 5b/11/, 6a/5/, 6b/11/, 21b/9/,
62a/1/, 79a/13/

-V-

vācib: (Ar.) Yapılması gerekli olan. 33b/7/

v.+dür 48a/9/, 81b/1/

vahh: Tavşan kirazı; enjir. 30a/11/

vāki^c: (Ar.) Olan, olma. 2b/4/, 2b/7/, 2b/9/,
57b/10/, 62a/9/, 85b/6/

vaḳ(i)t: (Ar.) Vakit. 7b/1/, 13b/1/, 17b/2/,
40b/7/, 44a/10/, 44a/10/, 49a/5/, 85b/13/

v.+de 6b/9/, 70a/9/

v.+i 60b/10/, 61b/10/, 64b/3/, 66a/5/,
66b/11/

v.+in 7b/2/, 11b/8/, 13a/12/, 41b/8/,
58b/6/, 81a/13/

v.+inde 5b/11/, 9b/2/, 10a/10/, 13b/3/,
13b/4/, 14b/10/, 17b/2/, 35a/12/, 39b/6/,
60a/9/, 64a/13/, 64a/13/, 64b/2/, 80b/11/,
82b/1/, 87b/6/, 88a/7/, 88b/1/

v.+inden 64a/12/

v.+ine 64a/12/, 64a/13/

vaḳtsüz: (Ar.+T.) Vakti, zamanı gelmeden.
60a/10/, 81b/13/, 81b/4/

var: Var, mevcut. 16b/11/, 25b/4/

v.+dur 7a/11/, 20a/1/

v.+ısa 15b/4/, 16b/10/, 55b/1/

var-: Erişilmek istenen yere ayak basmak,
ulaşmak, vasıl olmak.

v.-a 65a/9/, 65a/9/

v.-alar 5a/13/

v.-duḳca 63b/3/

v.-ıcaḳ 64a/13/

v.-ısa 71b/7/

v.-ur 2a/4/, 2a/6/

v.-ursa 19a/2/

vazaḡa: (Far.) Kaya keleri, bir tür zehirli
kertenkele, akrepöldüren. 76a/11/

ve: (Ar.) İki kelime veya iki cümle arasında
girerek aralarında bir bağ olduğunu anlatan
söz. 1b/3/, 1b/6/, 2a/1/, 2a/1/, 2a/10/, 2a/10/,

2b/1/, 2b/1/, 2b/10/, 2b/10/, 2b/10/, 2b/10/,
2b/11/, 2b/11/, 2b/11/, 2b/12/, 2b/13/, 2b/13/,
2b/13/, 2b/4/, 2b/6/, 2b/6/, 2b/7/, 2b/8/, 2b/8/,
2b/9/, 2b/9/, 3a/1/, 3a/1/, 3a/1/, 3a/10/, 3a/11/,
3a/11/, 3a/12/, 3a/12/, 3a/12/, 3a/12/, 3a/13/,
3a/13/, 3a/13/, 3a/13/, 3a/13/, 3a/2/, 3a/2/,
3a/2/, 3a/3/, 3a/3/, 3a/4/, 3a/5/, 3a/5/, 3a/5/,
3a/6/, 3a/6/, 3a/6/, 3a/6/, 3a/6/, 3a/7/, 3a/8/,
3a/8/, 3a/8/, 3a/8/, 3a/9/, 3a/9/, 3a/9/, 3a/9/,
3a/9/, 3b/1/, 3b/7/, 3b/7/, 3b/8/, 4a/5/, 4a/6/,
4a/6/, 4a/7/, 4a/8/, 4b/1/, 4b/13/, 4b/2/, 4b/3/,
4b/5/, 4b/6/, 4b/7/, 4b/8/, 4b/8/, 4b/9/, 5a/1/,
5a/1/, 5a/1/, 5a/10/, 5a/10/, 5a/10/, 5a/10/,
5a/11/, 5a/11/, 5a/11/, 5a/11/, 5a/12/, 5a/12/,
5a/12/, 5a/12/, 5a/13/, 5a/13/, 5a/13/, 5a/13/,
5a/4/, 5a/5/, 5a/5/, 5a/9/, 5b/1/, 5b/1/, 5b/1/,
5b/10/, 5b/10/, 5b/10/, 5b/10/, 5b/11/, 5b/11/,
5b/11/, 5b/12/, 5b/12/, 5b/12/, 5b/2/, 5b/4/,
5b/4/, 5b/4/, 5b/4/, 5b/5/, 5b/5/, 5b/6/,
5b/6/, 5b/6/, 5b/6/, 5b/6/, 5b/7/, 5b/9/,
5b/9/, 5b/9/, 6a/10/, 6a/10/, 6a/12/, 6a/3/,
6a/3/, 6a/4/, 6a/5/, 6a/6/, 6a/6/, 6a/6/, 6a/6/,
6a/7/, 6a/7/, 6b/10/, 6b/11/, 6b/12/, 6b/12/,
6b/13/, 6b/13/, 6b/2/, 6b/2/, 6b/2/, 6b/2/,
6b/3/, 6b/3/, 6b/4/, 6b/4/, 6b/4/, 6b/4/, 6b/5/,
6b/5/, 6b/5/, 6b/6/, 6b/6/, 6b/7/, 6b/8/,
6b/9/, 6b/9/, 7a/10/, 7a/10/, 7a/11/, 7a/11/,
7a/12/, 7a/12/, 7a/13/, 7a/4/, 7a/5/, 7a/9/,
7a/9/, 7a/9/, 7a/9/, 7b/10/, 7b/11/, 7b/12/,
7b/12/, 7b/3/, 7b/4/, 7b/7/, 7b/9/, 8a/10/,
8a/7/, 8a/7/, 8a/8/, 8b/11/, 8b/11/, 8b/12/,

8b/13/, 8b/13/, 8b/13/, 8b/5/, 8b/7/, 8b/7/,
8b/7/, 8b/7/, 8b/8/, 8b/9/, 9a/1/, 9a/11/, 9a/11/,
9a/2/, 9b/10/, 9b/10/, 9b/10/, 9b/10/, 9b/11/,
9b/11/, 9b/12/, 9b/13/, 9b/2/, 9b/3/, 9b/3/,
9b/5/, 9b/8/, 9b/8/, 9b/8/, 10a/13/, 10a/2/,
10b/1/, 10b/13/, 10b/3/, 10b/6/, 10b/7/,
10b/7/, 10b/8/, 10b/9/, 11a/1/, 11a/12/,
11a/12/, 11a/4/, 11a/5/, 11a/5/, 11a/5/, 11a/6/,
11a/6/, 11a/6/, 11a/6/, 11a/7/, 11a/7/, 11a/7/,
11a/8/, 11b/10/, 11b/10/, 11b/10/, 11b/10/,
11b/11/, 11b/12/, 11b/13/, 11b/4/, 11b/4/,
11b/7/, 11b/7/, 11b/8/, 11b/8/, 11b/9/,
12a/12/, 12a/12/, 12a/12/, 12a/13/, 12a/13/,
12a/13/, 12a/2/, 12a/3/, 12a/4/, 12a/8/, 12a/8/,
12b/10/, 12b/11/, 12b/2/, 12b/2/, 12b/2/,
12b/5/, 12b/5/, 12b/6/, 12b/6/, 12b/6/, 12b/6/,
12b/6/, 12b/6/, 12b/7/, 12b/7/, 12b/8/, 12b/8/,
12b/8/, 12b/8/, 12b/8/, 13b/12/, 13b/13/,
13b/13/, 13b/13/, 13b/5/, 14a/1/, 14a/11/,
14a/11/, 14a/12/, 14a/12/, 14a/13/, 14a/3/,
14a/5/, 14a/5/, 14a/5/, 14a/6/, 14a/6/, 14a/9/,
14b/1/, 14b/1/, 14b/1/, 14b/10/, 14b/10/,
14b/10/, 14b/11/, 14b/12/, 14b/2/, 14b/3/,
14b/4/, 14b/5/, 14b/5/, 14b/8/, 14b/9/, 14b/9/,
15a/1/, 15a/1/, 15a/1/, 15a/1/, 15a/11/,
15a/11/, 15a/11/, 15a/11/, 15a/12/, 15a/12/,
15a/12/, 15a/13/, 15a/13/, 15a/13/, 15a/7/,
15b/1/, 15b/1/, 15b/1/, 15b/11/, 15b/12/,
15b/12/, 15b/2/, 15b/2/, 15b/2/, 15b/2/,
15b/3/, 15b/3/, 15b/3/, 15b/4/, 15b/5/, 15b/5/,
15b/7/, 15b/8/, 15b/9/, 16a/11/, 16a/12/,

16a/12/, 16a/12/, 16a/13/, 16a/13/, 16a/13/,
16a/2/, 16a/3/, 16a/4/, 16a/4/, 16a/4/, 16a/4/,
16a/5/, 16a/5/, 16a/6/, 16a/7/, 16a/7/, 16a/7/,
16a/8/, 16a/8/, 16a/8/, 16a/9/, 16b/1/, 16b/10/,
16b/12/, 16b/2/, 16b/2/, 16b/2/, 16b/4/,
16b/4/, 16b/6/, 16b/6/, 16b/6/, 16b/7/, 16b/7/,
16b/8/, 16b/9/, 16b/9/, 17a/11/, 17a/11/,
17a/11/, 17a/12/, 17a/12/, 17a/12/, 17a/12/,
17b/10/, 18a/13/, 18a/3/, 18b/1/, 18b/1/,
18b/1/, 18b/10/, 18b/11/, 18b/12/, 18b/13/,
18b/3/, 18b/5/, 18b/6/, 18b/8/, 19a/1/, 19a/9/,
19a/9/, 19b/3/, 20a/5/, 20b/8/, 20b/9/, 21a/10/,
21a/2/, 21a/2/, 21a/3/, 21a/3/, 21b/7/, 22b/8/,
23b/13/, 24a/11/, 24a/5/, 24b/6/, 24b/6/,
24b/7/, 24b/8/, 25a/2/, 25b/5/, 25b/7/, 25b/7/,
26a/4/, 26a/4/, 26a/4/, 27b/7/, 28a/1/, 28a/13/,
28b/7/, 29a/3/, 30a/1/, 30a/4/, 31a/12/, 32b/1/,
32b/1/, 32b/11/, 32b/11/, 32b/12/,
33a/2/, 33a/4/, 33a/5/, 33a/5/, 33a/6/, 33a/8/,
33b/10/, 33b/12/, 33b/12/, 33b/13/, 33b/13/,
33b/13/, 33b/4/, 33b/5/, 33b/5/, 33b/5/,
33b/5/, 33b/6/, 34a/13/, 34a/7/, 34a/7/, 34a/7/,
34a/7/, 34a/7/, 34a/7/, 34a/8/, 34a/8/, 34a/8/,
34a/8/, 34a/9/, 34b/1/, 34b/1/, 34b/1/,
34b/10/, 34b/10/, 34b/10/, 34b/11/, 34b/11/,
34b/12/, 34b/2/, 34b/2/, 34b/2/, 34b/3/,
34b/3/, 34b/3/, 34b/3/, 35a/13/, 35a/13/,
35a/2/, 35a/2/, 35a/2/, 35a/3/, 35a/3/, 35a/3/,
35a/7/, 35a/8/, 35a/8/, 35b/10/, 35b/11/,
35b/7/, 36a/1/, 36a/12/, 36a/12/, 36a/12/,
36a/13/, 36a/4/, 36a/4/, 36b/1/, 36b/1/, 36b/1/,

36b/10/, 36b/11/, 36b/13/, 36b/5/, 36b/5/,
36b/5/, 36b/8/, 36b/8/, 37a/1/, 37a/1/, 37a/1/,
37a/10/, 37a/10/, 37a/10/, 37a/11/, 37a/13/,
37a/2/, 37a/3/, 37a/8/, 37a/8/, 37a/8/, 37a/8/,
37a/9/, 37b/1/, 37b/1/, 37b/1/, 37b/12/,
37b/13/, 37b/2/, 37b/2/, 37b/3/, 37b/3/,
37b/3/, 37b/3/, 37b/4/, 37b/4/, 37b/5/, 37b/5/,
37b/5/, 37b/6/, 37b/7/, 37b/8/, 37b/8/, 37b/9/,
38a/1/, 38a/11/, 38a/3/, 38a/8/, 38b/12/,
38b/3/, 38b/3/, 38b/7/, 38b/7/, 38b/8/, 38b/8/,
39a/1/, 39a/11/, 39a/11/, 39a/11/, 39a/11/,
39a/2/, 39a/2/, 39a/2/, 39a/2/, 39a/2/, 39a/3/,
39a/3/, 39a/5/, 39a/9/, 39a/9/, 39b/1/, 39b/1/,
39b/10/, 39b/10/, 39b/10/, 39b/13/, 39b/2/,
39b/3/, 39b/3/, 39b/3/, 39b/3/, 39b/3/, 39b/4/,
39b/4/, 39b/7/, 39b/7/, 39b/8/, 39b/8/, 39b/9/,
39b/9/, 39b/9/, 40a/1/, 40a/1/, 40a/2/, 40a/2/,
40a/6/, 40a/6/, 40a/8/, 40b/1/, 40b/1/, 40b/11/,
40b/11/, 40b/11/, 40b/3/, 40b/9/, 40b/9/,
41a/12/, 41a/13/, 41a/13/, 41a/13/, 41a/4/,
41a/4/, 41a/4/, 41a/4/, 41a/5/, 41a/6/,
41a/7/, 41a/7/, 41a/7/, 41a/7/, 41a/8/, 41a/8/,
41a/8/, 41a/9/, 41a/9/, 41b/1/, 41b/1/, 41b/1/,
41b/1/, 41b/1/, 41b/11/, 41b/12/, 41b/12/,
41b/12/, 41b/12/, 41b/13/, 41b/2/, 41b/3/,
41b/3/, 41b/4/, 41b/5/, 41b/5/, 42a/1/,
42a/10/, 42a/10/, 42a/11/, 42a/11/, 42a/12/,
42a/12/, 42a/2/, 42a/2/, 42a/2/, 42a/2/, 42a/2/,
42a/3/, 42a/3/, 42a/3/, 42a/3/, 42a/5/, 42a/5/,
42a/5/, 42a/7/, 42a/7/, 42a/8/, 42a/8/, 42a/8/,
42a/9/, 42a/9/, 42b/1/, 42b/10/, 42b/10/,

42b/11/, 42b/13/, 42b/13/, 42b/13/, 42b/2/,
42b/3/, 42b/3/, 42b/5/, 43a/1/, 43a/1/, 43a/12/,
43a/12/, 43a/12/, 43a/12/, 43a/13/, 43a/2/,
43a/2/, 43a/2/, 43a/2/, 43a/3/, 43a/4/, 43a/4/,
43a/4/, 43a/6/, 43a/6/, 43a/8/, 43a/8/, 43b/12/,
43b/13/, 43b/3/, 43b/3/, 43b/4/, 43b/7/,
43b/8/, 43b/8/, 44a/1/, 44a/10/, 44a/10/,
44a/11/, 44a/11/, 44a/5/, 44a/5/, 44a/5/,
44a/6/, 44a/6/, 44a/6/, 44a/7/, 44a/7/, 44a/8/,
44a/8/, 44a/8/, 44a/8/, 44a/9/, 44a/9/, 44b/1/,
44b/1/, 44b/11/, 44b/11/, 44b/2/, 44b/3/,
44b/6/, 44b/6/, 44b/6/, 44b/6/, 44b/7/, 45a/1/,
45a/12/, 45a/12/, 45a/12/, 45a/12/, 45a/13/,
45a/2/, 45a/2/, 45a/2/, 45a/2/, 45a/2/, 45a/2/,
45a/3/, 45a/3/, 45a/3/, 45a/3/, 45a/5/, 45a/5/,
45a/6/, 45b/1/, 45b/10/, 45b/11/, 45b/11/,
45b/11/, 45b/11/, 45b/12/, 45b/3/, 45b/4/,
45b/4/, 45b/4/, 45b/5/, 45b/7/, 45b/7/,
46a/10/, 46a/10/, 46a/11/, 46a/12/, 46a/13/,
46a/13/, 46a/13/, 46a/3/, 46a/3/, 46a/3/,
46a/3/, 46a/4/, 46a/4/, 46a/4/, 46a/5/, 46a/5/, 46a/7/,
46a/8/, 46a/8/, 46a/8/, 46a/8/, 46b/1/, 46b/1/,
46b/1/, 46b/1/, 46b/12/, 46b/2/, 46b/2/,
46b/2/, 46b/3/, 46b/3/, 46b/3/, 46b/3/, 46b/3/,
46b/3/,
46b/4/, 46b/4/, 46b/4/, 46b/5/, 46b/5/, 46b/5/,
46b/6/, 47a/1/, 47a/13/, 47a/6/, 47a/7/,
47b/11/, 47b/11/, 47b/12/, 47b/12/, 48a/1/,
48a/1/, 48a/11/, 48a/4/, 48a/4/, 48a/5/, 48a/5/,
48a/5/, 48a/6/, 48b/1/, 48b/1/, 48b/1/, 48b/1/,
48b/1/, 48b/10/, 48b/10/, 48b/12/, 48b/13/,
48b/13/, 48b/13/, 48b/13/, 48b/13/, 48b/13/,

48b/2/, 48b/2/, 48b/2/, 48b/3/, 48b/3/, 48b/3/,
48b/3/, 48b/4/, 48b/4/, 48b/4/, 48b/4/, 48b/5/, 48b/5/,
48b/6/, 48b/7/, 48b/8/, 48b/9/, 48b/9/, 48b/9/,
49a/10/, 49a/11/, 49a/3/, 49a/3/, 49a/4/,
49b/10/, 49b/12/, 49b/13/, 49b/13/, 49b/13/,
49b/2/, 49b/3/, 49b/3/, 49b/3/, 49b/3/, 49b/4/,
49b/5/, 49b/5/, 49b/5/, 49b/5/, 49b/5/, 49b/8/,
49b/8/, 49b/8/, 49b/9/, 49b/9/, 49b/9/,
50a/10/, 50a/10/, 50a/11/, 50a/13/, 50a/3/,
50a/3/, 50a/3/, 50a/7/, 50a/8/, 50a/8/, 50a/8/,
50a/8/, 50a/9/, 50a/9/, 50a/9/, 50a/9/, 50b/1/, 50b/1/,
50b/1/, 50b/1/, 50b/12/, 50b/12/, 50b/13/,
50b/13/, 50b/2/, 50b/2/, 50b/3/, 50b/3/,
50b/4/, 50b/5/, 50b/6/, 50b/7/, 51a/10/,
51a/13/, 51a/13/, 51a/2/, 51a/4/, 51a/4/,
51a/5/, 51a/5/, 51a/6/, 51a/7/, 51a/7/, 51b/1/,
51b/1/, 51b/10/, 51b/3/, 51b/4/, 51b/5/,
51b/5/, 51b/6/, 51b/6/, 51b/8/, 51b/9/,
52a/10/, 52a/11/, 52a/12/, 52a/12/, 52a/13/,
52a/4/, 52a/5/, 52a/5/, 52a/5/, 52a/5/, 52a/6/,
52a/6/, 52a/6/, 52a/8/, 52b/1/, 52b/10/,
52b/10/, 52b/10/, 52b/10/, 52b/10/, 52b/12/,
52b/13/, 52b/13/, 52b/13/, 52b/2/, 52b/3/,
52b/3/, 52b/3/, 52b/4/, 52b/4/, 52b/4/, 52b/5/,
52b/6/, 52b/6/, 52b/7/, 52b/7/, 52b/7/, 52b/8/,
52b/8/, 52b/8/, 52b/8/, 53a/12/, 53a/2/, 53a/2/,
53a/4/, 53a/7/, 53a/7/, 53a/7/, 53a/7/, 53a/7/,
53a/8/, 53a/8/, 53a/8/, 53b/1/, 53b/1/, 53b/1/,
53b/10/, 53b/10/, 53b/10/, 53b/11/, 53b/11/,
53b/11/, 53b/11/, 53b/12/, 53b/2/, 53b/4/,
53b/4/, 53b/4/, 53b/5/, 53b/5/, 53b/6/, 53b/6/,

53b/9/, 54a/1/, 54a/1/, 54a/10/, 54a/10/,
54a/10/, 54a/11/, 54a/11/, 54a/11/, 54a/11/,
54a/11/, 54a/12/, 54a/12/, 54a/12/, 54a/12/,
54a/12/, 54a/13/, 54a/13/, 54a/13/, 54a/13/,
54a/2/, 54a/2/, 54a/3/, 54a/3/, 54a/5/, 54a/6/,
54a/8/, 54a/9/, 54a/9/, 54a/9/, 54a/9/, 54b/1/,
54b/1/, 54b/1/, 54b/1/, 54b/1/,
54b/10/, 54b/10/, 54b/10/, 54b/10/, 54b/10/,
54b/11/, 54b/11/, 54b/11/, 54b/11/, 54b/12/,
54b/12/, 54b/12/, 54b/13/, 54b/2/, 54b/4/,
54b/6/, 54b/6/, 54b/6/, 54b/7/, 54b/7/, 54b/7/,
54b/8/, 55a/10/, 55a/13/, 55a/13/, 55a/13/,
55a/3/, 55a/4/, 55a/4/, 55a/5/, 55a/5/, 55a/5/,
55a/5/, 55a/7/, 55a/8/, 55a/8/, 55a/8/, 55a/9/,
55a/9/, 55a/9/, 55a/9/, 55a/9/, 55a/9/,
55b/1/, 55b/10/, 55b/10/, 55b/10/, 55b/12/,
55b/12/, 55b/2/, 55b/2/, 55b/2/, 55b/2/,
55b/2/, 55b/3/, 55b/3/, 55b/6/, 55b/6/, 55b/6/,
55b/6/, 55b/6/, 55b/7/, 55b/7/, 56a/1/, 56a/1/,
56a/10/, 56a/10/, 56a/11/, 56a/2/, 56a/2/,
56a/3/, 56a/3/, 56a/5/, 56a/5/, 56a/5/, 56a/6/,
56a/6/, 56a/7/, 56a/8/, 56a/8/, 56a/8/, 56a/8/,
56a/8/, 56a/8/, 56a/9/, 56a/9/, 56a/9/, 56a/9/,
56a/9/, 56b/1/, 56b/2/, 56b/2/, 56b/2/, 56b/2/,
56b/2/, 56b/3/, 56b/3/, 56b/3/, 56b/3/, 56b/3/,
56b/3/, 56b/4/, 56b/4/, 56b/5/, 56b/6/, 56b/8/,
56b/8/, 57a/10/, 57a/10/, 57a/10/, 57a/11/,
57a/11/, 57a/11/, 57a/11/, 57a/12/, 57a/13/,
57a/13/, 57a/2/, 57a/3/, 57a/3/, 57a/5/, 57a/5/,
57a/5/, 57a/5/, 57a/6/, 57a/6/, 57a/6/, 57a/9/,
57b/1/, 57b/1/, 57b/1/, 57b/10/, 57b/11/,

57b/13/, 57b/13/, 57b/13/, 57b/2/, 57b/3/,
57b/4/, 57b/5/, 57b/6/, 57b/8/, 58a/1/,
58a/11/, 58a/11/, 58a/11/, 58a/11/, 58a/12/,
58a/12/, 58a/13/, 58a/13/, 58a/2/, 58a/2/,
58a/3/, 58a/3/, 58b/1/, 58b/1/, 58b/2/, 58b/2/,
58b/2/, 58b/2/, 58b/7/, 59a/10/, 59a/10/,
59a/10/, 59a/10/, 59a/11/, 59a/11/, 59a/11/,
59a/11/, 59a/12/, 59a/12/, 59a/12/, 59a/12/,
59a/12/, 59a/12/, 59a/13/, 59a/13/, 59a/13/,
59a/13/, 59a/13/, 59a/6/, 59a/8/, 59a/9/,
59b/1/, 59b/1/, 59b/1/, 59b/1/, 59b/10/,
59b/10/, 59b/11/, 59b/11/, 59b/12/, 59b/12/,
59b/2/, 59b/2/, 59b/2/, 59b/3/, 59b/3/, 59b/3/,
59b/3/, 59b/3/, 59b/4/, 59b/7/, 59b/7/, 59b/7/,
59b/7/, 59b/7/, 59b/8/, 59b/8/, 59b/8/, 59b/8/,
60a/3/, 60a/3/, 60a/3/, 60a/4/, 60a/4/, 60a/5/,
60a/5/, 60a/6/, 60a/6/, 60a/6/, 60a/6/, 60a/6/,
60b/13/, 60b/13/, 60b/3/, 60b/4/, 60b/5/,
60b/7/, 60b/7/, 60b/7/, 60b/7/, 61a/1/, 61a/1/,
61a/13/, 61a/3/, 61a/4/, 61a/4/, 61a/4/, 61a/6/,
61a/6/, 61a/6/, 61b/13/, 61b/13/, 61b/13/,
62a/1/, 62a/1/, 62a/10/, 62b/1/, 62b/10/,
62b/10/, 62b/10/, 62b/10/, 62b/10/, 62b/11/,
62b/11/, 62b/12/, 62b/12/, 62b/13/, 62b/13/,
62b/2/, 62b/2/, 62b/2/, 62b/3/, 62b/3/, 62b/3/,
62b/3/, 62b/4/, 62b/5/, 62b/5/, 62b/5/, 62b/5/,
62b/9/, 63a/1/, 63a/1/, 63a/1/, 63a/2/, 63a/2/,
63a/2/, 63a/2/, 63a/3/, 63a/3/, 63a/5/, 63a/5/,
63a/6/, 63a/6/, 63a/6/, 63a/7/, 63a/7/, 63a/7/,
63a/7/, 63a/8/, 63a/8/, 63a/8/, 63a/9/, 63b/10/,
63b/10/, 63b/10/, 63b/10/, 63b/12/, 63b/13/,

63b/2/, 63b/3/, 63b/7/, 63b/8/, 63b/9/, 64a/3/,
64a/3/, 64a/3/, 64a/3/, 64a/7/, 64b/10/,
64b/11/, 64b/12/, 64b/12/, 64b/12/, 64b/8/,
64b/8/, 64b/8/, 64b/9/, 64b/9/, 65a/10/,
65a/11/, 65a/11/, 65a/12/, 65a/12/, 65a/12/,
65a/13/, 65a/13/, 65a/2/, 65a/2/, 65a/3/,
65a/3/, 65a/4/, 65a/4/, 65a/4/, 65a/4/, 65a/4/,
65a/4/, 65a/4/, 65a/5/, 65a/5/, 65a/5/, 65a/5/,
65b/13/, 65b/13/, 65b/3/, 65b/4/, 65b/5/,
65b/5/, 65b/6/, 65b/6/, 65b/6/, 65b/7/, 65b/7/,
65b/7/, 65b/7/, 66a/1/, 66a/1/, 66a/2/, 66a/2/,
66a/3/, 66a/4/, 66a/4/, 66a/4/, 66a/5/, 66a/5/,
66b/1/, 66b/6/, 66b/7/, 66b/7/, 66b/7/, 66b/7/,
66b/8/, 67a/11/, 67a/11/, 67a/12/, 67a/12/,
67a/13/, 67a/6/, 67a/6/, 67a/6/, 67a/7/, 67a/7/,
67a/8/, 67a/8/, 67b/11/, 67b/11/, 67b/12/,
67b/12/, 67b/12/, 67b/13/, 67b/13/, 67b/2/,
67b/2/, 67b/2/, 67b/3/, 67b/8/, 67b/8/,
67b/8/, 67b/9/, 68a/1/, 68a/1/, 68a/10/,
68a/10/, 68a/11/, 68a/11/, 68a/11/, 68a/11/,
68a/13/, 68a/13/, 68a/2/, 68a/3/, 68a/4/,
68a/5/, 68a/5/, 68a/5/, 68a/5/, 68a/6/, 68a/6/,
68a/8/, 68a/9/, 68b/10/, 68b/10/, 68b/11/,
68b/2/, 68b/3/, 68b/4/, 68b/4/, 68b/4/,
69a/10/, 69a/10/, 69a/10/, 69a/10/, 69a/10/,
69a/11/, 69a/11/, 69a/11/, 69a/2/, 69a/2/,
69a/2/, 69a/3/, 69a/3/, 69a/3/, 69a/3/, 69a/4/,
69a/4/, 69a/9/, 69a/9/, 69b/1/, 69b/10/,
69b/10/, 69b/11/, 69b/11/, 69b/11/, 69b/11/,
69b/12/, 69b/12/, 69b/12/, 69b/2/, 69b/3/,
69b/3/, 69b/3/, 69b/4/, 69b/4/, 69b/5/, 69b/5/,

69b/5/, 69b/6/, 69b/6/, 69b/6/, 69b/8/, 69b/9/,
69b/9/, 69b/9/, 70a/1/, 70a/11/, 70a/11/,
70a/11/, 70a/12/, 70a/12/, 70a/12/, 70a/13/,
70a/13/, 70a/13/, 70a/3/, 70a/4/, 70a/4/,
70a/4/, 70b/1/, 70b/1/, 70b/10/, 70b/10/,
70b/10/, 70b/10/, 70b/11/, 70b/11/, 70b/11/,
70b/11/, 70b/12/, 70b/12/, 70b/12/, 70b/2/,
70b/2/, 70b/3/, 70b/4/, 70b/4/, 70b/5/, 70b/6/,
71a/1/, 71a/10/, 71a/10/, 71a/12/, 71a/12/,
71a/13/, 71a/2/, 71a/2/, 71a/3/, 71a/4/, 71a/4/,
71a/5/, 71a/5/, 71a/8/, 71a/9/, 71b/10/,
71b/10/, 71b/11/, 71b/11/, 71b/12/, 71b/12/,
71b/13/, 71b/13/, 71b/2/, 71b/2/, 71b/2/,
71b/2/, 71b/3/, 71b/3/, 71b/3/, 71b/3/, 71b/3/,
71b/4/, 71b/4/, 71b/5/, 71b/6/, 71b/8/, 71b/9/,
71b/9/, 71b/9/, 72a/12/, 72a/5/, 72a/5/, 72a/6/,
72a/8/, 72b/10/, 72b/10/, 72b/11/, 72b/11/,
72b/12/, 72b/12/, 72b/12/, 72b/12/, 72b/12/,
72b/12/, 72b/13/, 72b/3/, 72b/4/, 72b/4/,
72b/4/, 72b/5/, 72b/5/, 72b/5/, 72b/5/, 72b/6/,
72b/6/, 72b/8/, 72b/8/, 72b/8/, 72b/9/, 72b/9/,
73a/1/, 73a/1/, 73a/1/, 73a/2/, 73a/2/, 73a/2/,
73a/2/, 73a/7/, 73a/7/, 73a/7/, 73a/8/, 73a/8/,
73a/8/, 73a/8/, 73a/8/, 73a/9/, 73b/10/,
73b/10/, 73b/10/, 73b/11/, 73b/13/, 73b/3/,
73b/3/, 73b/4/, 73b/4/, 73b/5/, 73b/5/, 73b/5/,
73b/7/, 73b/8/, 74a/1/, 74a/1/, 74a/10/,
74a/10/, 74a/10/, 74a/11/, 74a/11/, 74a/13/,
74a/2/, 74a/3/, 74a/3/, 74a/4/, 74a/9/, 74a/9/,
74b/10/, 74b/11/, 74b/11/, 74b/11/, 74b/12/,
74b/12/, 74b/12/, 74b/13/, 74b/13/, 74b/13/,

74b/13/, 74b/2/, 74b/3/, 74b/3/, 74b/3/,
74b/3/, 74b/3/, 74b/3/, 74b/3/, 74b/4/, 74b/6/,
74b/7/, 75a/1/, 75a/1/, 75a/1/, 75a/10/,
75a/13/, 75a/13/, 75a/13/, 75a/13/, 75a/13/,
75a/2/, 75a/2/, 75a/2/, 75a/2/, 75a/3/, 75a/3/,
75a/3/, 75a/4/, 75a/4/, 75a/4/, 75a/6/, 75a/6/,
75a/6/, 75a/6/, 75a/7/, 75a/7/, 75a/7/, 75a/8/,
75a/8/, 75a/8/, 75a/9/, 75a/9/, 75b/13/,
75b/13/, 75b/13/, 75b/2/, 75b/2/, 75b/3/,
75b/4/, 75b/5/, 75b/5/, 75b/5/, 75b/6/, 75b/6/,
75b/6/, 75b/6/, 75b/6/, 75b/7/, 75b/8/, 76a/1/,
76a/1/, 76a/1/, 76a/10/, 76a/10/,
76a/10/, 76a/10/, 76a/10/, 76a/11/, 76a/11/,
76a/11/, 76a/11/, 76a/11/, 76a/11/, 76a/12/,
76a/12/, 76a/12/, 76a/3/, 76a/3/, 76a/4/,
76a/4/, 76a/5/, 76a/5/, 76a/6/, 76a/6/, 76a/6/,
76a/6/, 76a/6/, 76a/6/, 76a/6/, 76a/7/, 76a/7/,
76a/7/, 76a/7/, 76a/7/, 76a/7/, 76a/8/, 76a/8/,
76a/8/, 76a/8/, 76a/8/, 76a/9/, 76a/9/,
76a/9/, 76a/9/, 76a/9/, 76a/9/, 76b/2/, 76b/3/,
76b/3/, 76b/5/, 76b/5/, 76b/7/, 76b/8/, 76b/8/,
76b/8/, 77a/1/, 77a/1/, 77a/1/, 77a/1/, 77a/1/,
77a/10/, 77a/10/, 77a/11/, 77a/12/, 77a/12/,
77a/3/, 77a/4/, 77a/4/, 77a/4/, 77a/4/, 77a/4/,
78a/4/, 78a/4/, 78a/8/, 78a/9/, 79a/10/,
79a/10/, 79a/10/, 79a/11/, 79a/11/, 79a/11/,
79a/12/, 79a/13/, 79a/4/, 79a/4/, 79a/5/,
79b/12/, 79b/2/, 79b/3/, 79b/3/, 79b/4/,
79b/5/, 79b/6/, 79b/7/, 80a/10/, 80a/10/,
80a/12/, 80a/12/, 80a/13/, 80a/13/, 80a/2/,
80a/3/, 80a/4/, 80a/9/, 80b/1/, 80b/1/, 80b/11/,

80b/2/, 80b/2/, 80b/3/, 80b/7/, 80b/9/, 81a/1/,
81a/12/, 81a/13/, 81a/4/, 81a/5/, 81a/8/,
81b/10/, 81b/11/, 81b/12/, 81b/12/, 81b/2/,
81b/2/, 81b/3/, 81b/3/, 81b/3/, 81b/3/, 81b/3/, 81b/5/,
82a, 82a/10/, 82a/10/, 82a/11/, 82a/12/,
82a/12/, 82a/12/, 82a/12/, 82a/2/, 82b/1/,
82b/13/, 82b/2/, 82b/2/, 82b/2/, 82b/3/,
83a/10/, 83a/10/, 83a/11/, 83a/11/, 83a/12/,
83a/12/, 83a/13/, 83a/13/, 83a/2/, 83a/5/,
83a/6/, 83a/7/, 83a/7/, 83a/7/, 83a/8/, 83a/8/,
83b/1/, 83b/11/, 83b/5/, 83b/5/, 83b/7/,
83b/8/, 83b/8/, 84a/10/, 84a/10/, 84a/10/,
84a/11/, 84a/11/, 84a/12/, 84a/6/, 84a/6/,
84a/7/, 84b/1/, 84b/1/, 84b/1/, 84b/1/,
84b/10/, 84b/10/, 84b/11/, 84b/11/, 84b/11/,
84b/11/, 84b/12/, 84b/12/, 84b/13/, 84b/13/,
84b/2/, 84b/2/, 84b/3/, 84b/3/, 84b/3/, 84b/4/,
84b/4/, 84b/4/, 84b/4/, 84b/4/, 84b/5/, 84b/5/,
84b/5/, 84b/5/, 84b/6/, 84b/6/, 84b/6/, 84b/7/,
84b/7/, 84b/7/, 84b/7/, 84b/8/, 84b/8/, 84b/8/,
84b/9/, 84b/9/, 85a/1/, 85a/11/, 85a/12/,
85a/13/, 85a/3/, 85a/3/, 85a/3/, 85a/3/, 85a/4/,
85a/5/, 85a/5/, 85a/6/, 85a/6/, 85a/6/, 85a/6/,
85a/7/, 85a/8/, 85a/9/, 85a/9/, 85b/1/, 85b/1/,
85b/1/, 85b/12/, 85b/12/, 85b/2/, 85b/2/,
85b/3/, 85b/4/, 85b/5/, 85b/5/, 85b/5/, 85b/6/,
85b/8/, 86a/1/, 86a/11/, 86a/11/, 86a/12/,
86a/12/, 86a/12/, 86a/4/, 86a/4/, 86a/5/,
86a/5/, 86a/5/, 86a/6/, 86a/7/, 86a/7/, 86a/8/,
86b/11/, 86b/12/, 86b/12/, 86b/13/, 86b/8/,
87a/1/, 87a/11/, 87a/11/, 87a/11/, 87a/12/,

87a/12/, 87a/12/, 87a/12/, 87a/2/, 87a/2/,
87a/3/, 87a/3/, 87a/3/, 87a/4/, 87a/4/, 87a/4/,
87a/7/, 87a/7/, 87a/8/, 87a/8/, 87a/8/, 87a/9/,
87b/1/, 87b/1/, 87b/10/, 87b/10/, 87b/11/,
87b/11/, 87b/11/, 87b/12/, 87b/12/, 87b/13/,
87b/4/, 87b/4/, 87b/4/, 87b/5/, 87b/5/, 87b/5/,
87b/6/, 87b/9/, 87b/9/, 87b/9/, 88a/10/,
88a/11/, 88a/11/, 88a/11/, 88a/4/

vebā: (Ar.) Veba hastalığı. 5a/6/, 5a/7/, 5a/8/,
68b/6/, 71a/10/, 71a/5/

v.+dan 5a/6/

veca^ç: (Ar.) Ağrı, sızı. 80a/12/, 81b/7/

v.+dur 81b/8/

v.+ı 83a/3/

veca^ç-ı mafāşıl: (Ar.) Eklem ağrısı.

v.m.+a 31b/6/, 35a/6/

vech: (Ar.) Yüz, surat.

v.+ile 18a/10/

ver-: Vermek.

v.-icek 64b/7/

v.-meye 76b/1/

v.-meyeler 5b/1/

verd: (Far.) Gül. 30a/12/

verebil-: Verme ihtimali veya imkanı
bulunmak.

v.-mek 4a/8/

verem: (Ar.) Şiş, ur, çıban. 46a/2/, 62a/6/,
67b/10/, 67b/9/, 68b/3/, 69a/12/, 69a/12/,
69b/1/, 69b/13/

v.+dür 44a/3/, 50b/9/, 53a/12/, 53b/3/,
68b/6/, 70a/1/

v.+lere 69b/7/

v.+leri 68b/3/

v.+lerüñ 67b/6/, 69b/12/

v.+üñ 51a/9/

verem-i sevdāvī: (Ar.) Sevdadan kaynaklanan
verem. 69b/7/

vesīle: (Ar.) Sebep, bahane. 39b/7/

veya: (Ar.) Veya, ya da. 7a/10/, 8b/9/, 53b/8/,
85a/10/, 85a/9/

vezn: (Ar.) Ağırlık.

v.+i7a/1/

vir-: Vermek.

v.-e

kuvvat vir- 8a/6/

v.-eler 8b/4/, 11a/9/, 12a/1/, 14a/13/,
16a/12/, 16b/8/, 16b/11/, 16b/12/, 42b/6/,
42b/9/, 45a/3/, 45b/1/, 47a/3/, 47a/4/, 47a/7/,
48a/10/, 48a/11/, 48a/6/, 48a/7/, 51b/11/,
54a/6/, 54b/13/, 58a/7/, 58a/8/, 59a/9/, 59a/9/

59b/6/, 61a/2/, 64a/11/, 64a/5/, 64a/6/,
65b/10/, 65b/11/, 65b/12/, 65b/13/, 66a/10/,
66a/2/, 66b/9/, 67a/9/, 72a/6/, 72a/7/, 73a/7/

v.-icek 64b/2/

zaḥmet vir- 81b/7/

v.-mek 12b/10/, 12b/12/, 13a/1/,
13a/5/, 15b/5/, 18a/11/, 18a/12/, 27a/11/,
27b/10/, 27b/9/, 41a/12/, 41a/12/, 44a/3/,
54a/3/, 64b/7/, 67a/11/, 71b/7/, 86a/2/, 86a/3/

v.-mekden 55a/1/

v.-megile 43b/5/

v.-memek 12b/11/, 12b/9/, 15b/8/,
58b/4/, 64b/6/, 64b/9/

v.-meyeler 46a/1/, 51b/4/, 59b/10/

v.-üb 12b/11/, 13a/1/, 68b/5/

zaḥmet vir- 58b/8/

v.-ür 19b/6/, 21a/12/, 21a/9/, 25a/6/,
26a/10/, 26a/10/, 26a/12/, 26a/13/, 26a/5/,
26b/2/, 27b/11/, 28b/12/, 30a/6/, 32b/6/,
34b/1/, 34b/6/, 68b/6/, 85b/10/, 86a/4/

az vir- 19b/3/

çoğ vir- 19b/4/

fesāda vir- 6a/8/, 22a/6/

ḳuvvet vir- 21b/12/, 22b/3/, 22b/6/, 22b/9/,
23a/11/, 24b/13/, 79b/8/

v.-ürlerse 58a/9/

v.-ürse 85a/5/

vur-: Vurmak.

v.-alar 48a/1/, 68a/10/

vücūd: (Ar.) Vücut, varlık.

v.+ı 79a/1/

-Y-

ya: (Ar.) Mukayese edatı. 3b/2/, 3b/2/, 3b/2/,
3b/2/, 3b/3/, 4a/12/, 4a/12/, 4b/10/, 4b/13/,
4b/2/, 4b/2/, 4b/3/, 4b/5/, 4b/9/, 4b/9/, 5a/3/,
5a/8/, 5b/2/, 5b/2/, 5b/2/, 5b/3/, 5b/3/, 5b/3/,
6b/10/, 6b/11/, 7a/2/, 7a/2/, 8b/1/, 8b/2/,
8b/2/, 8b/2/, 8b/3/, 8b/3/, 8b/4/, 8b/4/, 8b/5/,
8b/5/, 8b/6/, 8b/6/, 8b/6/, 9a/12/, 9a/12/,
9a/13/, 9a/13/, 9a/6/, 9b/1/, 10a/3/, 10a/3/,
10a/3/, 10a/4/, 10a/4/, 10a/4/, 10a/5/, 10a/5/,
10a/6/, 10a/6/, 10a/7/, 10a/7/, 10a/8/, 10a/8/,
10a/8/, 10a/9/, 11a/10/, 11a/11/, 11a/7/,
11b/13/, 12b/13/, 12b/13/, 12b/4/, 12b/9/,
13a/4/, 13a/6/, 13a/8/, 13b/1/, 13b/2/, 13b/2/,
13b/3/, 13b/4/, 13b/5/, 13b/5/, 13b/8/, 13b/9/,
14a/12/, 14b/1/, 14b/1/, 14b/2/, 14b/2/,
15b/7/, 16a/11/, 16a/12/, 16b/1/, 17a/1/,
17a/10/, 17a/2/, 17a/2/, 17b/10/, 17b/11/,
17b/11/, 17b/11/, 17b/11/, 17b/12/, 17b/12/,
17b/12/, 17b/13/, 17b/13/, 17b/13/, 17b/13/.

17b/2/, 18a/1/, 18a/1/, 18a/1/, 18a/10/,
18a/11/, 18a/11/, 18a/11/, 18a/11/, 18a/2/,
18a/2/, 18a/2/, 18a/2/, 18a/4/, 18a/6/,
18a/6/, 18a/6/, 18b/11/, 19a/12/, 19a/12/,
19a/3/, 19a/4/, 19a/7/, 19a/7/, 21b/1/, 25b/10/,
25b/10/, 26b/12/, 26b/2/, 26b/3/, 27a/1/,
27a/3/, 27a/6/, 27a/6/, 27b/4/, 27b/9/, 27b/9/,
28a/12/, 28b/1/, 28b/11/, 28b/2/, 28b/3/,
31b/12/, 32b/2/, 33a/1/, 34a/2/, 34a/2/,
35a/11/, 35a/9/, 35a/9/, 35b/9/, 36a/6/, 36b/6/,
37a/12/, 37b/11/, 38a/7/, 38a/7/, 38b/1/,
38b/10/, 38b/12/, 38b/12/, 38b/2/, 39a/6/,
39a/6/, 39a/7/, 39b/5/, 40a/3/, 40a/9/, 40b/2/,
40b/5/, 41a/10/, 41a/10/, 41a/10/, 41a/11/,
41a/11/, 41a/12/, 41a/12/, 41a/8/, 41a/9/,
41b/10/, 41b/10/, 41b/10/, 41b/11/, 41b/12/,
41b/13/, 41b/4/, 41b/7/, 41b/8/, 41b/9/,
41b/9/, 41b/9/, 42a/11/, 42a/4/, 42a/4/, 42a/6/,
42b/12/, 42b/2/, 42b/9/, 43a/5/, 43a/9/, 43a/9/,
43b/1/, 43b/1/, 43b/1/, 43b/10/, 43b/2/,
43b/5/, 43b/9/, 44a/13/, 44a/2/, 44a/3/, 44a/4/,
44a/7/, 44b/11/, 44b/12/, 44b/12/, 44b/13/,
44b/13/, 44b/13/, 44b/13/, 45a/1/, 45a/10/,
45a/10/, 45a/10/, 45a/11/, 45a/11/, 45a/9/,
45b/6/, 46a/2/, 46a/6/, 46a/9/, 46b/10/, 46b/6/,
46b/7/, 47a/2/, 47a/2/, 47a/9/, 47b/10/,
47b/13/, 47b/3/, 47b/7/, 47b/9/, 47b/9/,
48a/12/, 48a/12/, 48a/3/, 48b/7/, 48b/8/,
49a/2/, 49a/2/, 49a/4/, 49a/4/, 49a/5/, 49b/10/,
49b/9/, 50a/7/, 51a/10/, 51a/10/, 51a/2/,
51a/3/, 51a/5/, 51b/1/, 51b/10/, 51b/10/,

51b/10/, 51b/5/, 51b/9/, 52a/1/, 52a/10/,
52a/10/, 52a/2/, 52a/6/, 52b/11/, 52b/2/,
52b/4/, 53a/12/, 53a/13/, 53a/13/, 53a/5/,
53a/6/, 53a/6/, 53a/6/, 53a/6/, 53b/2/, 53b/3/,
54b/2/, 54b/5/, 54b/8/, 54b/9/, 55a/11/,
55a/11/, 55a/11/, 55a/12/, 55a/6/, 55a/6/,
55a/6/, 55a/7/, 55a/7/, 55b/11/, 55b/13/,
55b/3/, 55b/4/, 55b/4/, 55b/4/, 55b/5/, 55b/5/,
55b/5/, 55b/6/, 56a/10/, 56a/4/, 57a/6/, 57a/8/,
57a/8/, 57a/8/, 57a/9/, 57b/2/, 57b/7/, 58a/13/,
58a/5/, 58a/6/, 58b/10/, 58b/10/, 58b/10/,
58b/10/, 58b/11/, 58b/11/, 58b/12/, 58b/12/,
58b/13/, 58b/3/, 58b/6/, 58b/9/, 59a/1/,
59a/2/, 59b/4/, 60a/4/, 60a/4/, 60a/4/, 60a/8/,
60b/12/, 60b/2/, 60b/3/, 60b/6/, 60b/6/,
60b/7/, 60b/7/, 60b/8/, 60b/8/, 60b/8/, 60b/9/,
61a/1/, 61a/11/, 61a/2/, 61a/2/, 61a/3/, 61a/5/,
61a/5/, 61a/5/, 61a/7/, 61b/10/, 61b/11/,
61b/12/, 61b/13/, 61b/6/, 62a/1/, 62a/1/,
62a/1/, 62a/3/, 62a/3/, 62a/3/, 62a/3/, 62a/3/,
62a/4/, 62a/4/, 62a/4/, 62a/4/, 62a/5/, 62a/5/,
62a/5/, 62a/6/, 62a/6/, 62a/6/, 62a/7/, 62a/7/,
62a/7/, 62a/7/, 62a/7/, 62a/8/, 62a/8/, 62a/8/,
62a/9/, 62b/6/, 62b/6/, 62b/6/, 62b/7/, 62b/8/,
62b/9/, 63a/4/, 63b/10/, 63b/11/, 63b/12/,
63b/9/, 64a/10/, 64a/13/, 64a/2/, 64a/4/,
64a/8/, 64a/8/, 64a/8/, 64a/8/, 64a/9/, 64a/9/,
64a/9/, 64b/12/, 64b/4/, 64b/6/, 64b/6/,
65a/11/, 65a/6/, 65b/10/, 65b/11/, 65b/11/,
65b/12/, 65b/12/, 65b/5/, 65b/5/, 65b/8/,
66a/6/, 66b/10/, 66b/10/, 66b/10/, 66b/11/,

66b/12/, 66b/4/, 66b/6/, 66b/9/, 67a/1/,
67a/1/, 67a/1/, 67a/10/, 67a/13/,
67a/13/, 67a/13/, 67a/13/, 67a/2/, 67a/2/,
67a/5/, 67a/5/, 67a/6/, 67a/7/, 67b/1/, 67b/10/,
68a/12/, 68a/2/, 68a/2/, 68b/12/, 68b/6/,
68b/7/, 68b/7/, 69a/12/, 69a/5/, 69a/5/, 69a/5/,
69b/5/, 70a/13/, 70a/3/, 70a/5/, 70a/5/,
70b/13/, 70b/13/, 70b/2/, 70b/5/, 70b/5/,
70b/9/, 70b/9/, 71a/1/, 71a/11/, 71a/11/,
71a/13/, 71a/13/, 71a/2/, 71a/2/, 71b/5/,
71b/5/, 72a/1/, 72a/10/, 72a/12/, 72a/12/,
72a/2/, 72a/3/, 72a/4/, 72a/4/, 72a/4/, 72a/6/,
72a/9/, 72b/1/, 73a/2/, 73a/5/, 73a/6/, 73a/9/,
74a/4/, 74a/7/, 75a/5/, 75b/11/, 75b/11/,
75b/12/, 75b/2/, 75b/3/, 75b/3/, 75b/3/,
75b/4/, 75b/7/, 75b/7/, 76a/2/, 76b/1/, 76b/1/,
76b/13/, 76b/13/, 76b/2/, 76b/3/, 76b/4/,
76b/6/, 77a/7/, 77b/12/, 77b/13/, 77b/5/,
78a/1/, 78a/1/, 78a/11/, 79b/1/, 79b/11/,
79b/13/, 80a/1/, 80a/1/, 80a/5/, 81a/8/, 81b/1/,
81b/10/, 81b/4/, 81b/4/, 81b/6/, 81b/8/,
81b/9/, 81b/9/, 81b/9/, 82a/6/, 82a/8/,
82b/10/, 82b/12/, 82b/7/, 82b/7/, 83a/9/,
83a/9/, 83b/11/, 83b/4/, 83b/9/, 84a/13/,
84a/13/, 84a/5/, 84b/10/, 85a/2/, 85b/4/,
87a/1/, 87b/7/, 87b/7/, 87b/7/

yabān: (Far.) Issız, dışarı.

y.+a 84a/2/

yaban soğanı: Ada soğanı. 77a/4/

y.s.+dur 27b/7/

yābis: (Ar.) Kuru özelliğe sahip nesne. 37a/6/,
42b/10/, 43b/9/

y.+dür 2a/10/, 2a/13/, 2b/5/, 19b/13/,
19b/5/, 19b/7/, 19b/9/, 20a/5/, 20a/8/, 20b/9/,
21a/4/, 21a/6/, 21b/13/, 21b/5/, 22a/12/,
22a/4/, 22b/11/, 22b/2/, 22b/4/, 22b/6/,
22b/9/, 23a/11/, 23a/11/, 23a/3/, 23a/4/,
23a/6/, 23a/6/, 23b/1/, 23b/3/, 23b/4/, 23b/6/,
23b/6/, 24a/3/, 24a/7/, 24a/9/, 24b/12/,
24b/13/, 24b/8/, 24b/9/, 25a/11/, 25a/12/,
25a/2/, 25a/3/, 25a/4/, 25a/7/, 25b/3/, 25b/4/,
26b/5/, 27b/13/, 28b/13/, 29a/11/, 29a/13/,
29a/5/, 29b/2/, 29b/4/, 29b/5/, 29b/7/, 30a/1/,
30a/11/, 30a/12/, 30a/3/, 30a/5/, 30a/7/,
30b/13/, 30b/2/, 30b/4/, 30b/6/, 31a/13/,
31a/2/, 31a/2/, 31a/5/, 31a/7/, 31a/9/, 31b/5/,
31b/8/, 32a/12/, 32a/2/, 32a/4/, 32a/9/,
32b/10/, 32b/3/, 32b/5/, 32b/7/, 33a/1/,
33a/3/, 33b/2/

yağ: Yağ. 46b/4/, 70a/6/, 75b/11/

y.+a 40b/13/, 40b/6/, 86b/10/

y.+da 40b/10/, 40b/13/

y.+ı 17a/6/, 40b/8/, 40b/13/, 86b/10/

y.+ıla 24a/4/, 29b/4/

y.+ın 17a/8/, 40a/11/, 40b/11/, 40b/3/,
40b/3/, 40b/9/

y.+lar 40b/8/, 44a/2/, 69b/11/

y.+lardan 17a/9/, 39a/6/

y.+ları 40a/10/

y.+larıyla 43b/13/

yağlı: Yağlı olan. 6b/1/, 40b/11/, 60a/6/

yağmur: Yağmur. 7a/10/

y.+lar 3a/9/

yağrın: Sırt, sırtın yukarı kürek kısmı. 53a/5/

yağnî: (Far.) Kavrulmuş soğan ve salça ile pişirilen, sade veya sebzeli et yemeği. 6b/8/, 58a/12/, 58a/9/

yağūd: (Far.) Veya, ya da. 17a/1/, 17a/3/, 47b/11/, 48a/2/, 48a/3/, 73a/11/, 74b/8/

yağ-: Yakmak.

y.-an 42a/7/

yağın: Arası fazla olmayan , uzak karşıtı. 17b/3/, 18b/12/, 27b/12/, 53a/12/, 61a/11/, 64a/13/, 64b/3/, 66a/5/, 66b/11/, 66b/9/, 77b/3/

y.+dur 19b/12/, 20b/7/, 23a/7/, 26a/6/, 26b/2/, 30a/2/, 71a/13/, 80a/7/, 80a/7/

yağnılık(ğ): Yakın olma durumu.

y.+ına 18b/11/, 18b/7/

yağū: Deriyi kabartıp su akıtmak veya yara edip işletmek için vücudun herhangi bir yerine yapıştırılan yakıcı madde. 69a/8/

y.+dan 57a/7/

yalā-: Yalamak.

y.-yalar 37a/7/, 87b/8/, 88a/9/

yalğuz: Yalnız. 27b/3/, 45a/9/

yalğuzuz: *krş. yalğuz.* 30b/10/, 61b/6/, 65b/8/, 65b/8/, 67b/6/, 87a/13/, 87a/8/

yan: Yan, taraf, nezd.

y.+a 7a/2/, 7a/3/, 8a/1/, 8a/1/, 18b/13/, 18b/13/, 19a/7/, 58a/1/

y.+adın 17a/6/, 53b/7/

y.+ından 67b/10/

yan-: Yanmak.

y.-a 8a/2/

yağaq: Yüzün göz, kulak ve burun arasındaki bölümü. 50b/13/, 53b/4/

yāne: *krş. ya' nī.* 78b/1/

ya' nī: (Ar.) Yani, “Demek oluyor ki” anlamlarında bir söz. 2a/10/, 2a/11/, 2a/13/, 2a/5/, 2a/7/, 3b/10/, 3b/11/, 3b/13/, 3b/4/, 3b/5/, 3b/7/, 3b/8/, 3b/9/, 4a/1/, 4a/2/, 4a/3/, 4b/3/, 4b/5/, 5a/7/, 9a/1/, 9a/1/, 9a/7/, 9b/7/, 11b/6/, 12b/12/, 15b/11/, 15b/9/, 15b/9/, 16b/5/, 16b/9/, 17b/3/, 18a/3/, 19b/1/, 26a/5/, 29b/6/, 30a/11/, 30a/12/, 30b/6/, 31a/1/, 31a/4/, 31a/7/, 31a/9/, 31b/7/, 32a/6/, 32a/9/, 32b/12/, 33b/12/, 34a/9/, 35a/3/, 37b/3/, 37b/4/, 37b/4/, 37b/5/, 38b/13/, 38b/3/, 38b/6/, 39a/10/, 39a/4/, 39b/4/, 40a/11/

41a/2/, 43a/3/, 43a/3/, 43b/1/, 44a/4/, 47b/13/,
49a/9/, 49b/3/, 50a/2/, 52a/4/, 52a/8/, 52b/11/,
53a/11/, 54a/7/, 57a/7/, 58b/9/, 59a/13/,
59a/2/, 59b/9/, 60b/9/, 61a/8/, 66a/8/, 67a/12/,
67b/1/, 68a/3/, 72b/3/, 73a/12/, 73b/2/,
74a/12/, 74a/7/, 76a/4/, 77a/10/, 79b/2/,
86a/6/, 86a/9/, 88a/4/

yapış-: Yapışmak.

y.-mağ 46a/10/, 46a/4/

y.-mağdur 46a/8/

y.-mişdur 87a/11/

y.-ur 50a/9/

yapışgan: Yapışma özelliği olan. 62a/1/

yaprak(ğ): Yaprak. 38b/9/

y.+ı 12b/6/, 37b/5/, 38b/3/

y.+ıdur 32a/5/

y.+ıla 11b/13/

y.+ın 13b/8/, 16b/5/

y.+ından 31b/4/

yar-: 1. Uzunlamasına bölüp ayırmak. 2.
Kesip açmak.

y.-alar 69a/8/

y.-arsa 75b/1/

y.-ub 77a/7/

yara-: Bir şey yararlı olmak, yarar sağlamak.

y.-r 26a/7/, 27b/1/, 76b/9/

yaramaz: Yararsız, boş, uygunsuz, kötü.
2a/8/, 5a/1/, 7a/12/, 9b/9/, 10a/9/, 18b/11/,
19b/3/, 19b/8/, 20a/6/, 20b/1/, 20b/10/,
20b/9/, 21a/10/, 22a/6/, 24a/3/, 24a/6/, 25b/3/,
27b/2/, 29a/3/, 48b/11/, 49a/1/, 76a/10/,
76a/10/, 77a/8/, 81a/2/, 81a/7/, 84a/13/,
86a/2/

y.+dur 20b/3/

yaramazırak: Daha kötü, daha beter.

y.+dur 20b/3/

yaramazlık(ğ): Kötülük, fenalık.

y.+ıdur 62b/9/

yarıl-: Yarma işi yapılmak.

y.-mağ 75a/4/, 75b/3/

y.-ub 75b/8/

y.-ur 63a/9/

yarım: Yarım, eşit bölünmüş. 7a/6/, 12a/8/,
12a/8/, 35b/6/, 85a/12/

yarındası: Ertesi, ertesi gün. 35b/10/

yâsemîn: (Far.) Zeytingillerden, beyaz,
kırmızı veya sarı renkli güzel kokulu çiçekleri
olan, 1-2 metre boyunda, süs bitkisi olarak
yetiştirilen tırmanıcı bir ağaççık, Mısır
yasemini (Jasminum). 12b/8/

yāsemīn yağı: (Far.+T.) Yasemin bitkisinin yağı.

y.+la 41b/11/

y.+n 54b/12/

yaşşı: Yayvan, düz. 70a/8/, 70a/8/, 79b/1/

yastuk(ğ): Yastık.

y.+1 46b/9/, 49a/1/

yastuksuz: Yastıksız, yastık olmadan. 57b/12/

yaş: 1. Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman. 2. Taze, ıslak. 2a/12/, 10b/7/, 63b/12/, 68a/4/, 70a/5/

y.+dan 15a/7/, 15a/7/

y.+ında 72b/1/

y.+ından 14b/11/, 14b/11/

yaş kişnic şuyı: (T.+Far.) Yaş kişniş otunun suyu.

y.k.ş.+la 71a/1/, 72a/10/

y.k.ş.+n 75b/13/

yaşillık: Yeşil renk. 80a/8/

yaş peynir: (T.+Far.) Yaş peynir. 21b/4/

yat-: Yatmak, uzanmak.

y.-a 18b/13/, 18b/3/

y.-acağ 11b/8/, 41b/8/

y.-alar 7b/12/, 8a/1/, 8a/1/, 35a/12/

y.-ıcağ 7b/13/, 34a/3/, 43a/4/, 49a/1/

y.-mağ 8a/2/, 8a/3/, 19a/4/, 46b/10/

y.-mağdan 53b/6/

y.-mamağ 11a/1/, 53b/6/

y.-mayalar 11b/12/

y.-ub 19a/1/, 19a/3/, 77b/6/

y.-ursa 18b/2/

yatur-: Yatırmak.

y.-alar 44b/3/, 57b/12/, 65a/3/

y.-mağ 44a/1/

yavru: krş. yavru.

y.+sın 55b/5/

yavru: Yeni doğmuş hayvan veya insan.

y.+sı 5b/10/

yavuz: Kötü, fena. 5a/6/, 6b/10/, 18a/1/, 18b/5/, 21a/5/, 44b/7/, 71a/5/, 76b/9/

y.+dur 4b/9/, 7a/10/, 8a/3/, 8a/9/, 10a/10/, 10a/12/, 10a/6/, 18b/6/, 18b/9/, 19a/2/, 19a/4/, 19a/8/, 19a/8/, 53b/13/, 64b/7/, 71a/9/, 77a/9/

yavuzluk(ğ): Kötülük.

y.+ına 4a/4/

yay: Yaz mevsimi. 10b/4/

y.+ın 66b/2/

y.+uñ 2b/4/

yayıl-: Hastalık, pek çok kimseye geçmek veya bulaşmak.

y.-miş 77a/8/

yaz: Yaz mevsimi. 2b/2/, 9b/2/, 10a/13/

y.+ın 12b/10/, 14b/12/, 27a/8/

yaz-: Yazmak.

y.-mağa 33b/6/

yegrek: Daha iyi, daha üstün

y.+dür 83a/3/

yeled-: Koklatmak.

y.-eler 11a/11/, 59b/5/, 66a/9/

yemiş: Meyve; çeşitli bitkilerin tohum ve meyveleri.

y.+ler 2a/13/

yer: Yer, mekan. 14b/7/

y.+i 3a/1/, 3a/7/, 50a/13/, 50b/5/, 50b/9/

y.+ın 74b/3/

yeşil: Sarı ve maviden oluşan genellikle bitkilerde görülen renk. 4a/11/, 29b/13/, 68b/7/, 71a/13/, 71a/6/, 83b/12/

yet-: Yetmek.

y.-icek 34b/12/

yeticekce: Yeterli. 40b/4/

yevm: (Ar.) Gün.

y.+inüñ 62a/2/

yeyni: Hafif, ağır olmayan. 7a/1/, 33a/13/

y.+dür 58/5/

y.+sidür 71b/1/

yıl: Yıl, sene.

y.+da 82a/13/

y.+dan 35a/4/

yıyla-: Koklamak.

y.-mağ 48b/10/, 69a/10/

y.-mağdur 42a/11/, 54a/13/

y.-ya 12b/8/

y.-yalar 13b/6/

yıylat(d)-: Koklatmak.

y.-alar 16a/2/, 16a/7/, 16b/13/, 41b/12/, 41b/4/, 54b/11/, 65a/5/

y.-mağ 16a/3/

y.-mayalar 65a/6/

yi-: Yemek.

y.-medin 4a/8/

y.-mege 7b/2/

y.-mek 4a/10/, 5b/11/, 5b/4/, 5b/4/,
6a/10/, 6a/11/, 6a/12/, 6a/9/, 6b/1/, 6b/10/,
6b/11/, 6b/12/, 9a/6/, 10b/10/, 10b/4/, 10b/6/,
10b/7/, 11a/3/, 11a/4/, 13a/12/, 13a/13/,
14a/6/, 14a/6/, 21b/8/, 21b/10/, 22b/1/,
23b/10/, 24a/2/, 24b/2/, 24b/4/, 25a/5/, 43a/5/,
45b/4/, 46b/13/, 47a/2/, 48b/13/, 48b/13/,
48b/4/, 48b/8/, 48b/9/, 55a/9/, 56a/10/,
56b/7/, 57b/2/, 60b/8/, 62a/7/, 62b/13/,
64a/12/, 69a/6/, 70a/4/, 70b/2/, 74b/7/, 75b/1/,
75b/7/, 83a/12/, 83b/1/, 83b/2/, 83b/5/,
84a/10/, 84a/12/, 84b/13/, 85a/1/, 85a/10/,
85a/11/, 85a/3/, 85a/7/, 85b/3/, 85b/4/, 85b/5/

y.-mekde 6a/3/

y.-mekden 2a/11/, 5a/7/, 46b/1/,
50a/10/, 58a/12/, 58b/2/, 72b/6/

y.-mekdendir 57b/8/, 61b/12/,
61b/13/

y.-mekdür 48b/9/, 50b/7/, 51a/9/,
55b/3/, 56b/6/, 57b/5/, 70b/12/, 70b/6/, 76a/3/

y.-megile 60b/2/

y.-memek 6b/12/, 10b/1/, 10b/2/,
10b/3/, 10b/6/, 11a/2/, 19a/13/, 19b/11/,
26a/11/, 42a/11/, 50a/5/, 60b/8/, 62b/12/,
69a/6/, 70a/13/, 72a/13/, 84b/2/, 85a/11/

y.-memekden 14b/12/

y.-memekdür 63a/1/

y.-memiş 32b/5/

y.-mese 77b/13/

y.-meye 58a/12/, 76b/2/

y.-meyeler 5a/13/, 5b/12/, 5b/13/,
6a/1/, 6a/2/, 6a/8/, 49a/4/, 49a/5/, 58a/4/,
67a/3/, 73b/4/, 73b/5/, 73b/5/, 75a/12/

y.-meyüb 56b/6/

y.-mez 77b/1/

y.-rise 43a/9/

y.-se 27a/1/

y.-ye 13a/3/, 43a/10/, 50a/6/, 58a/10/,
58a/10/

y.-yeler 5b/1/, 5b/12/, 5b/13/, 5b/3/,
6a/5/, 6a/5/, 6a/6/, 6a/7/, 6a/9/, 6a/9/, 8b/6/,
11b/7/, 12b/2/, 12b/7/, 35b/10/, 41a/11/,
41b/1/, 42a/5/, 43b/2/, 43b/2/, 43b/9/, 45a/1/,
45a/2/, 49a/4/, 49a/5/, 50a/7/, 52b/6/, 52b/8/,
53a/7/, 54b/1/, 57a/11/, 59b/8/, 67a/2/, 67a/2/,
67a/3/, 72b/13/, 72b/13/, 73a/3/, 73b/10/,
73b/4/, 73b/6/, 73b/8/, 75a/11/, 82a/11/,
85a/2/

y.-yicek 22b/5/, 23b/10/, 29b/6/,
43b/7/, 83a/13/

y.-yüb 5b/13/, 6a/2/, 6a/3/, 6b/11/,
6b/12/, 7a/9/, 9a/5/, 10a/3/, 46b/1/, 50a/9/,
55b/9/, 62a/1/, 68b/4/, 77b/13/, 77b/13/,
81b/11/

yidi: 7 sayısı. 11b/2/, 34a/11/, 34b/13/, 38b/12/, 40a/7/, 54a/4/, 62b/11/, 63a/12/, 64a/10/, 77b/4/, 79a/2/

y.+de 18a/5/

yidinci: Yedi sayısının sıra sıfatı. 17b/8/, 64b/6/, 65a/8/, 79a/9/, 87b/3/

y.+de 17b/11/

yidür-: Yedirmek.

y.-eler 11b/10/, 11b/9/, 12a/11/, 12b/1/, 16b/1/, 16b/3/, 17a/7/, 41b/11/, 41b/9/, 42b/8/, 45a/1/, 48a/10/, 57a/6/, 58a/13/, 58b/3/, 64a/10/, 66b/11/, 67a/8/, 67b/12/, 70b/13/, 72a/6/, 76a/13/, 76b/6/, 77a/1/, 78b/5/

y.-ürlerise 76b/3/

y.-mek 48a/9/, 57a/3/

y.-meyeler 42b/7/, 48a/6/, 68a/1/

yigirek: *krş. yegrek.* 7a/4/

yigirmi: 20 sayısı. 18a/7/, 18a/7/, 28a/11/, 28b/11/, 35b/2/, 36a/6/, 36b/11/, 36b/3/, 37a/12/, 37b/10/, 37b/13/, 37b/8/, 38a/6/, 38a/8/, 38b/10/, 38b/10/, 38b/2/, 38b/4/, 38b/5/, 40b/2/, 51a/2/, 59b/10/, 65a/6/, 65b/9/, 66a/10/, 67a/8/, 71b/9/, 86b/1/, 88a/12/

y.+de 18a/6/, 65a/9/

yigirmi birinci: 21. sayı. 17b/9/

yigirmi biş: 25 sayısı. 27a/12/, 35b/2/, 36a/6/, 36b/12/, 36b/3/, 38b/1/, 38b/11/, 46b/9/

yigirmi dördüncü: 24. sayı. 17b/9/

yigirminci: Yirmi sayısının sıra sıfatı. 17b/9/

y.+de 17b/11/

yigirmi yidi: 27 sayısı.

y.y.+de 17b/12/

yigirmi yidinci: 27. sayı. 17b/9/

yigirmi bir: 21 sayısı.

y.b.+de 17b/11/

yigirmi dört: 24 sayısı.

y.d.+de 17b/11/

yigit: Güçlü ve yürekli, kahraman, alp. 9a/12/

y.+lerde 71a/4/

yigrek: *krş. yegrek.*

y. 31b/6/, 53a/3/, 57a/7/

y.+dür 20b/5/, 20b/6/, 34a/3/, 58b/4/, 79b/6/, 83a/4/, 85a/11/, 85a/8/

yikşenbeh: (Ar.) Birinci gün. 14b/7/

yil: Rüzgar, yel; mide ve bağırsak gazı; romatizma, hastalık etkenlerinden. 4b/8/, 19b/1/, 19b/12/, 19b/2/, 19b/6/, 19b/9/, 20a/3/, 20a/6/, 21a/12/, 21b/9/, 22b/13/, 22b/2/, 22b/6/, 22b/8/, 23a/8/, 24a/9/, 24b/2/, 24b/6/, 24b/6/, 25b/7/, 26a/1/, 26a/9/, 29a/5/

42b/12/, 43a/1/, 52b/2/, 55b/1/, 55b/10/,
61a/3/, 80b/8/, 81b/5/

y.+den 43a/5/, 46a/12/, 56a/10/,
67a/13/

y.+i 5a/5/, 8b/10/, 10a/5/, 22b/7/,
23b/5/, 24a/11/, 25a/11/, 25a/13/, 25a/3/,
25b/5/, 28a/8/, 29b/4/, 30a/11/, 31a/10/,
31a/5/, 31a/7/, 31b/1/, 32a/10/, 32b/13/,
32b/8/, 34a/13/, 34a/6/, 35a/1/, 39a/1/,
82a/10/

y.+in 83a/12/, 84a/3/, 88a/10/

y.+ler 5a/2/

yillen-: Yellenmek, gaz çıkarmak.

y.-mekdür 56a/5/

yimek(g): Yemek. 85a/4/

y.+ile 43a/8/, 43a/9/

yimiş: *krş.* **yemiş.** 26b/12/

y.+i 16b/2/, 35a/3/, 59b/1/, 59b/12/,
77a/4/

y.+ler 6a/5/, 6a/6/, 7a/9/, 10b/7/,
21b/7/, 40b/9/, 57a/3/, 60a/6/, 61b/13/

y.+lerden 5a/12/, 5b/11/, 5b/12/,
11a/2/, 41a/13/, 45a/2/, 84b/10/, 84b/8/

m.+n 49b/9/

yin-: Yemek işine konu olmak.

y.-ür 2a/3/

yine: Yine, tekrar. 71b/6/

yişi: Yeni, taze. 24a/8/

y.+ce 15b/12/

y.+se 18b/2/

y.+si 24a/7/

yir: *krş.* **yer.** 68b/8/, 70b/8/

y.+de 5a/2/, 5a/3/, 5a/3/, 11a/1/,
11b/12/, 44b/3/, 61a/11/, 61b/8/, 62b/3/,
67b/9/, 76b/9/

y.+den 58b/7/, 76b/10/

y.+e 5a/3/, 5a/3/, 49b/4/, 75b/2/,
76a/13/, 77a/7/

y.+i

y.+i 13a/5/, 58a/1/, 74a/8/77a/3/

y.+in 74a/5/, 77b/12/

y.+ince 85b/4/

y.+inden 75a/3/

y.+ine 19a/2/, 31b/12/, 34b/9/, 38a/2/,
52a/10/, 55b/9/, 56b/11/, 58a/4/, 59a/7/,
80b/12/, 81a/8/, 85b/7/, 85b/8/

y.+ler 44b/6/, 78a/2/

y.+lerde 41a/6/

y.+leri 3a/1/, 9b/10/

y.+lerine 68a/3/

yitmiş: 70 sayısı. 86b/4/

yitürü: Tamamen. 47b/8/

yyit(d)-: Kokutmak.

y.-ür 8a/9/

y.-ürürken 7a/8/

yyir: Pis kokulu. 4b/1/, 5a/1/

yyini: Yeni. 18b/1/

yoğun: Koyu, kalın. 33a/1/

yoğunluk(ğ): Yoğun olma durumu.

y.+ı 15a/9/

y.+ınca 15a/9/

yoğur-: Katı veya toz durumundaki bir maddeyi herhangi bir sıvı ile karıştırarak hamur durumuna getirmek.

y.-alar 35a/10/, 36a/1/, 36a/10/, 36a/2/, 36b/6/, 37a/6/, 39b/12/, 39b/5/, 40a/4/, 40a/9/, 74a/5/

y.-ıcağ 85b/5/

y.-ub 87b/8/, 88a/13/, 88a/9/

yoğurt(d): Maya katılarak koyulaştırılmış beyaz, kıvamlı bir süt ürünü. 2a/12/, 6b/11/, 21a/10/, 50a/8/, 61b/13/, 73b/3/

y.+dan 5a/12/, 84b/4/

y.+ıla 6b/10/

yok: Yok.

y.+dur 5a/6/, 5a/9/, 8a/13/, 13a/9/, 31b/7/, 53a/3/, 57a/7/, 62a/12/, 78a/6/, 82b/7/, 83a/4/

yoklık(ğ): Yok olma, bulunmama durumu, adem, ademiyet, fıkdan, gaybubet.

y.+ına 19a/5/

yol: Yol, yöntem.

y.+ın 9a/7/

y.+ına 19b/1/

yol-: Bitki, tüy vb.ni çekerek yerinden çıkarmak, çekip koparmak.

y.-alar 76b/9/

yöre: Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, havali, mahal, civar.

y.+si 68b/7/

y.+sine 71a/1/

yu-: Yıkamak, temizlemek.

y.-duklarından 73a/10/

y.-madın 24b/4/

y.-mağ 47a/10/, 47a/12/

y.-miş 60a/5/

y.-nalar 33a/2/

y.-r 28b/8/

y.-ya 14b/4/, 77a/6/

y.-yalar 16b/13/, 43a/10/, 65a/1/,
72b/3/

y.-yıcağ 24b/5/, 47a/11/

y.-yub 32a/8/, 44a/1/, 44b/4/, 52a/2/

yübüset: (Ar.) Kuruluk; dört özellikten kuru
özellikte olmak. 23a/7/, 41b/13/, 45a/13/

y.+de 19a/10/, 20a/4/

y.+den 42b/11/, 45a/11/, 52a/11/,
52b/12/, 52b/2/, 52b/9/, 75b/3/

y.+e 3b/8/, 4a/1/, 45a/9/

y.+i 29a/7/

y.+ile 45a/9/

yut-(d): Ağızda bulunan bir şeyi yutağa
geçirmek.

y.-a 14a/9/, 16b/8/

y.-alar 13b/5/, 36b/7/, 37a/7/

y.-mağdur 51a/11/

y.-mamağ 51a/10/

yuddur-: Yutturmak.

y.-alar 54b/10/, 54b/12/

yufka: İnce. 10b/3/, 14a/1/, 19a/12/, 47b/5/,
74b/2/, 85b/4/

yukaru: Yukarı,üst.

y.+dan 76b/10/

y.+ğı 15a/3/

y.+sın 15a/4/, 15a/7/

yumşa-: Yumuşamak.

y.-yınca 40b/4/

yumşad-: *krş.* yumuşad-.

y.-ur 21a/9/, 22a/11/, 24a/12/, 24a/8/,
24b/9/, 32a/3/, 32a/7/, 33a/6/, 68b/3/, 69b/11/

yumşaq: *krş.* yumuşaq. 12a/8/, 13a/4/,
14a/10/, 15a/12/, 33a/3/, 33b/13/, 34b/11/,
36b/10/, 38a/9/, 38b/3/, 38b/8/, 39a/9/,
47b/10/, 49b/4/, 58/5/, 60a/1/, 69b/1/, 79b/3/,
83b/13/

yumurda: Yumurta. 2a/9/, 5b/10/, 6b/10/,
6b/9/, 21a/8/, 47a/1/, 51b/11/, 52b/4/, 53a/7/,
54a/5/, 60a/5/, 75a/13/

y.+nuğ 21a/6/

yumurda ağı: Yumurta akı. 47a/9/

y.a.+la 27a/7/

y.a.+n 75b/13/

yumurda şarusı: Yumurta sarısı. 39b/5/,
41b/9/

y.ş.+n 49b/13/, 75a/10/, 83a/8/

yumurtla-: Bazı hayvanlar, üremek.

y.-mamış 20b/13/
yumuşad-: Yumuşatmak.
y.-ur 19b/13/
yumuşak: Yumuşak. 7b/4/, 8b/4/, 86a/13/
yun-: Yıkamak.
y.-alar 73a/12/, 74a/7/
y.-miş 57b/1/
yunıl-: *krş.* **yunul-.**
y.-miş 12a/2/
yunul-: Yıkanmış.
y.-miş 34b/11/, 35b/4/
yur-: *krş.* **yoğur-.**
y.-asın 15b/13/
yut-: Yutmak.
y.-alar 35a/12/
y.-mağ 51b/10/, 51b/12/
yutdur-: Yutturmak.
y.-alar 11a/11/, 36a/10/, 36a/3/
yuvalan-: Yuvarlanmak.
y.-mağ 77b/6/
yüklü: Gebe kadın. 14b/2/
yüksek: Yüksek. 3b/9/, 5a/3/, 5a/4/, 46b/10/
yür-: Yürümek.

y.-iye 13b/11/
yüregi oyna-: *krş.* **yürek oyna-.**
y.o.-r 68b/8/
yürek(g): Mide. 15b/9/, 54a/7/, 54a/8/, 57a/8/,
64b/12/, 68a/2/, 69a/9/
y.+e 21a/9/, 22b/6/, 22b/9/, 23a/11/,
24b/13/, 31a/6/
y.+i 10a/1/, 28b/12/, 29a/12/, 30a/13/,
30b/13/, 31a/13/, 33a/5/, 63a/4/
y.+ün 31b/9/
yürek oyna-: Kalp çarpıntısı, hafakan.
y.o.-mağa 35a/2/, 39b/7/
y.o.-mağ 9a/1/, 54a/7/
y.o.-r 65b/1/
yüri-: *krş.* **yüri-.**
y.-mekden 81a/12/
yürü-: Yürümek.
y.-r 77b/1/
y.-yeler 6a/4/
y.-yicek 81a/12/, 81a/12/
yüz: 100 sayısı. 25b/9/, 28a/6/, 28a/6/, 28a/7/,
28b/12/, 38a/12/, 40b/1/, 41a/12/, 86b/3/
yüz: Yüz, çehre. 8a/3/,
42a/8/, 42a/12/, 42b/10/, 44a/11/

44a/8/,48b/1/, 50b/11/, 70b/13/, 71b/3/,
75b/2/

y.+deki 50b/9/

y.+e 48a/12/, 50b/12/

y.+i 50b/10/

y.+in 14b/4/, 16b/13/

y.+indin 19a/7/

y.+ine 16a/3/

y.+inüñ 80a/8/

y.+ün 18a/13/

yüz yigirmi: 120 sayısı. 38b/3/, 46b/8/

-Z-

zāc: (Ar.) Kükürt ile demir bileşimlerinden
biri. 76a/7/

za'firān: (Ar.) Safran. (*crocus sativus*) 4a/10/,
4a/10/, 25b/11/, 30b/1/, 32b/5/, 34b/2/,
39b/11/, 39b/4/, 40a/2/, 40a/7/, 54b/9/,
55b/6/, 87b/12/, 88a/1/

z.+ıla 54b/11/, 54b/13/

za'firānlan-: (Ar.+T.) Safran bitkisiyle
harmanlanmış olan.

z.-miş 16a/6/

zāhir: (Ar.) Açık, görünür durumda. 60b/8/,
60b/9/, 62a/6/, 79b/5/

z.+i 61a/2/

z.+inden 71a/12/

z.+ine 87a/11/

zahmet: (Ar.) Ağrı, acı, zorluk. 47b/6/, 58b/8/,
63a/8/, 68b/6/, 76b/7/, 79b/12/, 79b/8/,
81b/13/, 81b/7/, 83a/3/, 84b/10/, 85a/5/

z.+ile 14b/2/, 51a/10/, 51a/10/

zahmetsüz: (Ar.+T.) Zahmetsiz, agrısız,
acısız. 33a/8/, 33b/1/

za'if: (Ar.) Zayıf, güçsüz. 2b/10/, 2b/11/,
2b/5/, 2b/6/, 2b/6/, 3a/5/, 3a/8/, 3b/12/, 3b/2/,
7b/7/, 7b/7/, 8a/10/, 8a/8/, 8b/12/, 9a/13/,
9a/2/, 9b/13/, 10a/1/, 10a/12/, 10a/9/, 13a/10/,
13a/10/, 13a/7/, 13a/8/, 14b/1/, 14b/1/, 14b/2/,
14b/9/, 15a/3/, 15b/10/, 15b/9/, 16a/10/,
16b/1/, 17a/13/, 18b/11/, 18b/12/, 25a/1/,
26a/10/, 29a/1/, 29b/11/, 30b/1/, 31a/12/,
31a/3/, 31b/3/, 41a/11/, 42b/8/, 47a/3/, 47b/8/,
48a/10/, 48a/7/, 48a/9/, 54a/4/, 54a/7/,
55b/11/, 55b/13/, 56a/13/, 56a/4/, 56b/12/,
56b/4/, 57a/1/, 57b/10/, 57b/7/, 58b/10/,
59a/2/, 60a/8/, 64a/6/, 65a/11/, 65b/1/, 69a/6/,
75a/11/, 81a/10/, 81a/11/, 81a/12/, 81a/13/,
81a/7/

z.+dür 71b/1/

za'iflik(ğ): (Ar.+T.) Zayıflık.

- z.+1 54a/8/
z.+ına 3b/12/
z.+ından 43b/6/
zamān: (Ar.) Zaman, vakit. 3a/4/, 8a/1/, 8a/8/, 10a/6/, 62a/8/, 80a/4/, 87b/2/
zarūret: (Ar.) 1. Çaresizlik. 2. Muhtaçlık, yoksulluk; sıkıntı. 5a/9/, 5b/1/, 7a/12/, 12b/10/, 30b/11/, 80b/13/
zātü'l-cenb: (Ar.) Akciğer zarı iltihabı. 53a/11/
zātü'r-riyye: (Ar.) Zatürre; akciğerlerde meydana gelen iltihaplanma neticesinde ortaya çıkan son derece ciddi bir hastalıktır. 53b/3/
zāyil: (Ar.) Sona eren, devamlı olmayan; geçen, geçmiş olan. 9b/12/, 9b/9/, 15b/6/, 15b/7/, 45b/10/, 62b/1/, 74b/4/, 82a/10/, 82b/4/, 82b/6/
zebīb: (Ar.) Kuru üzüm. (*vitis vinifera*)
z.+den 84b/12/
zencār: (Far.) Pas, göz taşı. 73a/7/
z.+1 86b/8/
zencebīl: (Ar.) Zencefil. (*zingiber officinale*) 11b/8/, 15b/1/, 30b/3/, 34a/7/, 36a/8/, 50a/3/, 55b/6/
z.+den 56a/9/
z.+iledür 31b/7/
zerdālū: (Far.) Kayısı, zerdali. 15b/3/, 22a/7/, 37b/12/, 37b/7/, 45a/3/, 61b/13/, 84b/8/
z.+nüñ 86b/13/
zerdālū şuyı: (Far.+T.) Kayısı suyu.
z.ş.+n 57a/13/
zerik aşı: Kadın tuzluğu bitkisinin yemeği.
z.a.+n 54b/1/
zerku'l-ḥammām: *krş. dāne çadır.* 87a/2/
zernīḥ: (Far.) Zırnık, arsenik. (*anagalis arvensis*) 76a/6/
zerūr: (Ar.) Haricen kullanılan toz ilaçlar, zerūd.
z.+lar 81b/12/
zeyt: *krş. zeytūn.*
z.+ile 41b/10/, 41b/11/
zeytūn: (Ar.) Zeytin. (*oliva*) 23a/4/, 49a/13/, 49b/12/
z.+dür 56b/4/
zeyt yağı: (Ar.+T.) Zeytinyağı. (*oleum alivae*) 39a/6/, 69b/11/, 77a/1/, 86b/9/
z.y.+la 55b/7/, 76b/3/
z.y.+n 40b/5/, 41a/12/, 57a/6/

zīmād: (Ar.) Haricen kullanılan yakı türü ilaçlar, lapa.

z.+lardur 81b/9/

zībaḳ: (Ar.) Civa. (*mercury*) 76a/5/

zift: (Ar.) Kara sakız, katran. (*pix nigra*) 77a/4/

zih̄n: (Ar.) Zihin. 8a/10/

z.+i 33b/9/, 34a/6/, 41b/5/

zīk: (Ar.) Darlık, sıkıntı.

z.+e 78a/1/

zīkr: (Ar.) Anma, konuşma. 33b/8/, 59b/5/, 81b/5/, 82b/6/, 85b/9/, 88a/8/

zīḳu'n-nefes: (Ar.) Nefes darlığı. 52a/4/, 52b/12/

z̄.n.+de 52b/1/, 52b/7/

zincifir: *krş. zencebīl.* 76a/6/

zīrā: (Ar.) Çünkü, şundan dolayı ki. 4a/10/, 6a/8/, 13a/10/, 13a/11/, 14b/12/, 15b/9/, 17a/13/, 17b/6/, 19b/11/, 42b/7/, 64b/6/

zirāvend-i müdevvere: (Far.+Ar.) Yuvarlak ziravend. 34a/8/

zirāvend-i tavīl: (Far.) Karga düleği kökü, zerāvendin uzun cinsi. 35a/3/

zīrbāc: (Far.) Et suyu, paça; zirbā. 55a/9/, 57b/5/, 58a/13/, 64a/8/, 65b/12/

zīrbāc aşı: (Far.+T.) Et yemeği. 25b/6/

zirişk: (Far.) Kadın tuzluğu, diken üzümü, anberbaris. (*berberis crataegina*) 29b/7/, 55a/8/, 59a/13/, 63a/1/, 64a/9/

zirişk aşı: (Far.+T.) Zirişk bitkisinin yemeği. 85a/6/

zirişk şuyı: (Far.+T.) Zirişk bitkisinin suyu.

z.ş.+yla 55a/7/

zīrrüverd: (Ar.) Lohusa otu, pipo çiçeği; zerāvend. 64a/3/, 66a/4/

ziyāde: (Ar.) Fazla. 20b/4/, 21a/8/, 21b/10/, 23a/8/, 26a/12/, 57b/3/, 69b/1/, 79b/9/, 83b/1/

z.+den 79a/11/

ziyān: (Far.) Zarar. 6a/10/, 7b/6/, 8b/13/, 9b/13/, 20b/4/, 21b/6/, 22a/2/, 22a/6/, 22b/1/, 22b/11/, 23a/5/, 23b/10/, 23b/2/, 23b/7/, 24a/4/, 24b/10/, 25a/12/, 25a/8/, 25b/1/, 25b/5/, 25b/7/, 26a/1/, 26a/11/, 26b/3/, 26b/8/, 27b/2/, 28b/13/, 29a/1/, 29a/2/, 29a/5/, 29a/9/, 29a/9/, 29b/3/, 30b/7/, 31a/12/, 31b/7/, 32b/1/, 32b/10/, 33a/5/, 41a/5/, 41b/6/, 46b/6/, 47a/3/, 55a/2/, 58/5/, 58a/1/, 60a/6/, 60a/7/, 64b/11/, 81a/6/, 83a/4/, 83b/5/, 84b/2/, 85a/1/, 85a/11/

z.+dur 19b/10/

z.+ın 32a/8/, 35a/2/

zor: (Far.) Sancı; kabızlık, bağırsak iltihabı.
60b/12/, 60b/9/, 62a/4/

z.+a 39b/2/

zükām: (Ar.) Nezle. 2b/8/, 10b/13/, 48a/11/,
48a/12/, 62a/8/

z.+ı 9a/13/

z.+ıla 44a/2/

z.+uñ 48b/12/

zürr-i verd: *krş.* gül dögmecügi yaprağı.
49b/3/, 49b/5/, 49b/9/, 50a/3/

ESKİCİL ÖGELER

añul añul: Yavaş yavaş. 17a/10/

artuğırak: Artarak. 25b/10/

artuk(ğ): İçildikten, yenildikten veya kullanıldıktan sonra geriye kalan. 7b/12/

aruk: Zayıf, cılız, kuru, sıska. 3a/11/

aşşı: Yarar, fayda. 16a/2/

ayruk(ğ): Ayrılmış. 28b/3/

bertin-: Yaralanmak.

bilinle-: Korkmak ürpermek. 71b/3/

bur-: 1. Burmak; mide, bağırsak sancımak. 2. Ağza kekre tat vermek. 60b/11/

bur-: Sancımak. 56b/11/

çalğa-: Sallamak, hareket etmek, karışmak. 27a/7/

çalğoyın: Sırt üstü veya yüz üstü. 19a/1/

darlığar: Kederlenmek, bunalmak. 18a/9/

depret(d)-: Hareket ettirmek, nüks ettirmek, ortaya çıkarmak. 4a/13/

dükeli: Hep, hepsi, bütün. 17a/11/

esri-: Sarhoş olma. 46b/1/

gezez: Kolay. 15b/6/

gici: Kaşıntı. 70a/10/

giciyik: Kaşıntı, uyuz. 19b/12/

gin: Geniş. 8b/8/

göyündür-: Sızlatmak. 48b/1/

igen: Çok, gayet, pek, ziyade, daha ziyade. 14a/1/

ikileyin: 1. İkinci olarak, ikinci defa, saniyen. 2. Ondan sonra. 38a/6/

issi: Sıcak. 2a/10/

issirek: Biraz sıcak, sığa yakın. 21b/11/

kağı-: Bir kimsenin yaptığı işin beğenilmediğini kendisine sert sözlerle söylemek. 7b/9/

karaldu: Karanlık. 77b/2/

karasağı: Siyahımsı, karamsı. 3a/11/

kayur-: Mukayyet olmak, ilgilenmek, önem vermek. 85a/10/

key: Çok, fazla. 3b/9/

koym-: Dökünmek. 58b/7/

nite: Nasıl. 84b/1/

nitekim: Gibi, benzeri. 81a/6/

oñıld-: İyileştirmek. 86b/12/

ög: Akıl, idrak. 68b/8/

öñdin: Önceden. 7b/13/

öyken: Akciğer. 57a/9/

sehel: Az, cüzi, azacık, pek basit. 44b/8/

şındu: Makas. 30b/8/

sınuk: Kırık. 8b/13/

sünük: Kemik. 75a/2/

şişek: Bir ile iki yaş arasındaki koyun. 14a/6/

tała-: Isırmak, dalamak. 77a/10/

tañzur-: Damlatmak. 17a/8/

tułuñ: Şakak. 46a/4/

uş: Akıl, fikir. 9a/1/

uvan-: Ufanmak, kırılmak, parçalanmak. 31b/8/

yağrın: Sırt, sırtın yukarı kürek kısmı. 53a/5/

yegrek: Daha iyi, daha üstün. 83a/3/

yeled-: Koklatmak. 11a/11/

yeyni: Hafif, ağır olmayan. 7a/1/

yufka: İnce. 10b/3/

KAYNAKÇA

- ARGUNŞAH, Mustafa (1999), Tuhfe-i Murâdî. Ankara: TDK Yayınları.
- BATTAL, Abdullah (1997), İbn-i Mühenna Lugatı, Ankara: TDK.
- BAYAT, Ali Haydar (2003), Tıp Tarihi, İzmir: Sade Matbaa.
- BAYAT, Ali Haydar (2010), Tıp Tarihi, Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları, İstanbul.

- BAYAT, Ali Haydar (2005), *Abduülvhâb bin Yusuf ibn-i Ahmed el-Mârdâni Kittâbü’i-Müntehab fi’t-Tıbb*, İstanbul: Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları.
- BAYAT, Ali Haydar (2007), *Kemâliyye*. İstanbul: Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları.
- BAKIR, Abdulhalik, (2000), “*Ortaçağ İslam Dünyasında İtriyat, Gıda, İlaç Üretimi ve Tağşişi*”, Ankara
- BAYTOP, Turhan (2007), *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, Ankara: TDK yayınları.
- BEDEVIAN, K. Armenag (1936), *İllustrated Polyglottic Dictionary of Plant Names in Latin, Arabic, Armenian, English, French, German, Italian and Turkish Language*, Kahire: Argus and Papazian Presses.
- CANPOLAT, Mustafa (1973), “XIV. Yüzyılda Yazılmış Değerli Bir Tıp Eseri Edviye-i Müfrede”, *Türkoloji Dergisi*, C.5, S.1.
- CANPOLAT, Mustafa - Zafer ÖNLER (200), *Edviye-i Müfrede*, Metin-Sözlük, Ankara: TDK.
- CEMİLOĞLU, İsmet (1994), *Dede Korkut Hikâyeleri Üzerinde Söz Dizimi Bakımından Bir İnceleme*, Ankara: TDK.
- ÇELİK, Anıl (2013), *Terceme-i Kâmilü’s-sınâea’nın Anadolu Sahasında Yazılan Türkçe Tıp Metinleri Arasındaki Yeri ve Dil özellikleri*, VI. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu, Bursa.
- DOĞAN, Ahmet Turan (2015) “Kitâb-ı Tıbb-ı Hikmet’te Geçen Yabancı Tıp Terimlerine Türkçe Karşılıklar”, Ankara: *Turkish Studies*, 10/8, 903-918.
- DOĞAN, Şaban (2010), “Eski Oğuz Türkçesinde Tıp Dilinin Oluşumu ve Özellikleri”, Ankara: *Turkish Studies*, 5/1, 313-373.
- ELBİR, Zekiye Gül (2000), *Gâyetü’l Beyân fi Tedbiri Bedeni’l- İnsan*, Salih bin Nasrullah (Giriş - İnceleme - Metin - Dizin), Elazığ: (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış doktora tezi)
- ERCİLASUN, Ahmet Bican, AKKOYUNLU, Ziyat (2015), *Kâşgarlı Mahmud Divânu Lugâti’t-Türk Giriş-Metin- Çeviri-Notlar-Dizin*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ERDAĞI, Binnur (2000), *Tuhfe-i Mübârizî – Hekim Bereket (İnceleme - Metin - Sözlük)*, Ankara: (Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış doktora tezi)

- ERTEN, Asalet (2003), Tıp Terminolojisi ve Tıp Metinleri Çevirisi, Ankara: Seçkin Yayınları.
- GADDAR, Zeliha, “Süheyl ü Nevbahâr’ın Savaş Terminolojisi Üzerine Bir İnceleme”, Çankırı: *Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi (KAREFAD)* 3(1) 35-48.
- GÜVEN, Meriç (2009), Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Tıp Yazmalarındaki Türkçe Organ Adları Üzerine Bir İnceleme, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 26. Sayı, s. 109-141, Niğde: Güz-2009.
- HAUENSCHILD, Ingeborg (1994), “Botanica im Divan Lugat at Turk”, *Journal of Turkology, Volume 2, Number 1*, Molnar&Kelemen Oriental Publishers, Hungary, s. 25-100.
- İLHAN, Nadir (2009), Eşref b. Muhammed. Hazâ'înu's-Sa'âdât (Metin-inceleme-Dizin Sözlük), Malatya: Öz Serhat Yayıncılık.
- KAHYA, Esin (2013), Türk Bilim İnsanları, Nobel Yayınları, Ankara.
- KAYA, Emel (2008), Muhyiddin Mehi'nin Müfid (Nazmü't-Teshîl) Adlı Eseri (İnceleme-Metin Dizin) ve Bu Eserin XV. Yüzyıl Türk Tıp Dilinin Oluşmasındaki Yeri, 3 Cilt, Konya: (Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Doktora Tezi)
- KİRİŞÇİOĞLU, Fatih (2014), Ercilasun, Ahmet B.; Akkoyunlu Ziyat (2014), Kâşgarlı Mahmud Divânu Lugâti't-Türk Giriş-Metin- Çeviri-Notlar-Dizin Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara: CXIX+534 (537-995) Dizin ISBN 978-975-16-2837-4, *Dil Araştırmaları*, Sayı 15, 266-273 ss.
- KÜÇÜKER, Paki (1994), Yâdigâr-ı İbni Şerif (İnceleme - Metin - Dizin), Elazığ: (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış doktora tezi),
- KÜÇÜKER, Paki (2010), "*Lügat-ı Mişkilât-i Ecza (Lârendevî Siyahı)*" Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3.11.2010.
- MÜTERCİM, Asım (2000), Burhân-ı Katı, Ankara: TDK Yayınları.
- OTURAKÇI, Nigar (2007), “Divânü Lugâti't Türk'teki Botanik Terimlerinin Kazak Türkçesinde ve Türkiye Türkçesinde Görünümleri”, Kazakistan-Almatı: *Kazakistan ve Türkiye'nin Ortak Kültürel Değerleri Sempozyumu*.
- ÖNLER, Zafer (1990), *Celâlüddin Hızır (Hacı Paşa) Müntehâb-ı Şifâ, Giriş, Metin*, Ankara: TDK Yayınları.

- ÖNLER, Zafer (1989), “Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yazılmış İki Tıp Kitabında Yer Alan Sağlık Bilgisi Terimleri”. Ankara: TDAY-Belleten.
- ÖNLER, Zafer (1999), Müntehâb-ı Şifâ II (Sözlük), İstanbul: Hacı Paşa Simurg Yayınları.
- ÖZCAN, Hatice (2007), Kaysûnîzâde Nidâi Muhammed Çelebi El-Ankaravî'nin Menâfîü'n-Nâs Adlı Eseri (57a-99b) (Metin-Dil Özellikleri-Dizin), Konya: (Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),
- ÖZÇELİK, Sadettin (2001), Kitâbü'l-Mühimmât, Ankara: AKM Yayınları.
- PAÇACIOĞLU, Burhan (2010), *Nidai Manzum Tıp Kitabı*, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- PAÇACIOĞLU, Burhan (2014), *İlaç ve Bitki Adları Sözlüğü*, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- SARI, Nil (1998), “Türk Tıp Tarihinde Hindiba Türleri, Etkileri ve Günümüz Araştırmalarına Öneriler”, İstanbul: *The New History of Medicine Studies 4*.
- SERTKAYA, Osman Fikri, (1997), “*Uygur Tıp Metinlerine Toplu Bir Bakış, Uluslar arası Osmanlı Öncesi Türk Kültürü Kongresi Bildirileri*” Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara
- STEİNGASS, F.(1977), Persian-English Dictionary, İnan University Press, Routledge-Kegan Paul London, Boston, Melbourne and Henley.
- SÜVEREN K., UZEL, İ (1998), İlk Türkçe Tıp Yazmalarına Genel Bir Bakış, İstanbul: *The New History of Medicine Studies 2*.
- ŞAHİN, Hatice (2009), “Tercüme-i Hülâsâ'nın Bir Nüshası Üzerine”, Ankara: *Turkish Studies, 4/8,108-132*.
- ŞÜKUN, Ziyâ (1996), Genrîne-i Güftâr Ferheng-i Ziyâ Farsça Türkçe Lugat C.I-II-II. İstanbul: MEB Yayınları.
- TABİB İBN-İ Şerif (2003), Yadiğâr C. I-II (hzl. Orhan Sakin-Doğan Koçer-Yahya Okutan-Mecit Yıldız), İstanbul: Merkez Efendi ve Halk Hekimliği Derneği Yayınları.
- Tarama Sözlüğü I-VIII (1963-1977), Ankara: TDK Yayınları.
- TDK, Kâşgarlı Mahmut ve Divânü Lugâti't-Türk. 29.01.2016 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/?option=com_dlt&kategori1=divan adresinden erişildi.
- TİETZE, Andreas (2002), Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatı, C.I., İstanbul: Simurg Yayınları.

- TUZLACI, Ertan (2006), Türkiye Bitkileri Sözlüğü, İstanbul: Alfa yayınları.
- TÜRKMEN, Seyfullah (2006), “Eski Anadolu Türkçesinde Tıp Terimleri.” (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.
- UÇAR, İlhan, (2010), “Türkçede Eş Anlamlılık ve Eski Anadolu Türkçesi Tıp Yazmalarında Eş Anlamlı Kelime Kullanımı”, *Zeitschrift Für Die Welt der Türken / Journal of World of Turks, Vol 2, no 1*.
- UYGUR, M., TOKAT, F (2013), “Tuhfetü'l-Erîbi'n- Nâfia Li'r-Rûhânî Ve't-Tabîb”ın Ses, Şekil Ve İmlâ Özellikleri İle Söz Varlığı”, Ankara: *Turkish Studies, 8/1, S. 2605-2615*.
- UZEL, İter (1992), Şerefeddin Sabuncuoğlu Cerrâhiyetü'l Hâniyye, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- ÜNLÜ, Suat (2013), Çağatay Türkçesi Sözlüğü, Konya: Eğitim Kitabevi.
- ÜNLÜ, Suat (2012), Harezmi Altınordu Türkçesi Sözlüğü, Konya: Eğitim Kitabevi.
- ÜNLÜ, Suat (2012), Karahanlı Türkçesi Sözlüğü, Konya: Eğitim Kitabevi.
- YELTEN, Muhammet (1993), Şirvanlı, *Mahmud Kemâliye, Giriş-İnceleme- Cümle Bilgisi-Metin-Sözlük*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- YÜCEL, Bilâl (1999), "700 Yıl Ara İle Batı Türkçesi Grameri Üzerine I: İsim İşletme Ekleri", *Türklük Bilimi Araştırmaları*, S. 8 (Sivas), s. 125-183.
- YÜCEL, Bilâl (2002), *Mahmud Paşa: Adnî Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları.

TIPKI BASIM

ÖZGEÇMİŞ

Nesibe KOLDANCA, 23.09.1992 tarihinde Kahramanmaraş'ta doğdu. Kahramanmaraş Süha Erler Lisesi'ni bitirdikten sonra 2010 yılında başladığı Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 2015 yılında mezun oldu. 2015 yılında başladığı Karabük Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde hâlâ çalışmaya devam etmektedir. Microsoft Office programlarını iyi derecede kullanmaktadır. Orta derecede İngilizce bilmektedir.

کتاب حلا حکما بویته بیان در
که برکے اگر حکما احوالند خیر و رالمق مره
 بو کتاب ایچنده اولان اجزاء جزئی و کلیه
 استعمال ایدوب هر مره و ک ایرع
 بو ترکی بلین کشته نده حکما سه درست
 دلمدر کنن بلکه مره ایدوب و
 خیر و عار الموق مره ایدوب ک بو رغلت
 البته تنزجک طبیب اولور بو جهت برنی بخش
 اوزرینه کلور **بخشی اول** قطعه اولان ایچون
بخش ثانی و ک ایچون عدد ۱۰ ر

کشف اوزر نه دره
 اوزر نه عقل اول او با کیم
 بو ایش هر طریقه ارضی و قوی
 ایا و اوی و ک اولید

اوجیح بخش مضرتک سیرین بلدورر و علامتین و معالجایون
 بلدورر **اول** بانکم طبوک علین بلدورر **اول** بخشوک بکلکم عندکم
 یز اول معیده هضم اول قینش آریبه صوتی کبی غلیظ اولر آکا
 کلوس درر اندا صکه معده دن جکره وارر کر و آند هضم اولر
 آکا کیوس درر درت خلیط آند حاصل اولر یعنی فان صفر بلغه
 سود اندا صکن طمر لره وارور کر و هضم اولر اعضا یه دکلر
 قانوک طبیعتی حار طیب در یعنی ایدر در اوسی اولدر کم قول اولر
 قفوسی پر انز اولیا طلو اولر قتی سوق قتی غلیظ اولیا قان اولر
 عندا اردن حاصل اولر ات کبی یبرنت برده سبی صفر اولر طبیعتی
 حار یا ایدر یعنی ایدر فرود رانی نکلر و طلو نکلر و جریب
 نکلر یلدن حاصل اولر بلفک طبیعتی بارد در رطد ر یعنی سوند
 تره سونق تر غلیظ عندا اردن حاصل اولر بلق کبی یبرنت کبی یا ش سونق
 یشر کبی سود انک طبیعتی باره رید یا ایدر یعنی سوند رخشت

تشو که زبون اولی مسکنی قومه اریسک
 نوله بکم حق یولک سرد کسندن اریسک

در غلیظ فرغدا اردن و قتی استی تسردن و طر لونسردن سرهستان
کبی حاصل اولر هر قتی خلط کم کینا سود اولر **بلکاکم** الک یاز
اکار بیع در لر طبیعت حار طبدرا اعتدال الله انه فان جوق اولر اولر
حرکت کله جبار شکر نغز غریبه جوق واقع اولر **ویا بولک** طبیعت
حار یا بیدر انه صفر جوق اولر قوت ضعیف اولر صفر اوی ستمکر
جوق اولر هضم ضعیف اولر اشتها ضعیف اولر و استی جوق اولر و طرا
بولک اولر و کرد تلان سود اوی مرض لر جوق واقع اولر قشک طبیعت
یار در جیب در انه بکم جوق اولر و بکنی مرض لر جوق اولر و زکار و نا
ز که وسعک و پیل غریبی جوق واقع اولر **بلکاکم** قتی استی هو اکیز
صرد در در و حلری تحلیلا لر و قوت ضعیف ایله و صوصدر و جوق
در لدر و دماغی ضعیف ایله و حواس مکرز ایله و کوز غریبین جوق ایله
سوت بدنی قوی ایله هضم اولر و بکرز فرله ایله **علامت لر** کانت
غالب اولق علامت ایقوا جوق کلمک و جوق کر نیک و جوق اسمک فان

الحی یز لر کجک و کوده اغز اولق و برین جبد قتی و اغز بری طنلو
اولق و کوده ده سولخدر و جبار جنتی و دری چکلو چکلو کلمک
بکری و دری فرله اولق دشته فرله تسر کوز مکرز و حواس مکرز
اولق و جوق زمان فان المقدر ندر صفر غالب اولق علامت اغز ای
اولق و جوق صوصتی و ایقوا کلمک و طعمه اراشیه سی ضعیف اولق
و کوز لر و بکرز اولق و کولک ذنک و دوشه صرد تسر و اود
و استی تسر کوز مکرز بلغم غالب اولق علامت اغز بری جوق اولق
و هضم ضعیف اولق و کوده سست اولق و اغز اولق و ارض صوف
و جوق او بومق و صکا اهل اولق و دشته صولر و بکرز و صوف کله
کوز مکرز در کوده صوف اولق در **سودا غالب اولق** علامت
اردن اولق و کوده زنجی فر صغوا اولق در و معینه استی اولق کلمک
و طعمه اراشیه سی قوی اولق و ایقوا کلمک و فاسد بکرز لر المک و فان غلیظ
و قن اولق و کوده قله جوق اولق و دشته اولر و قرقلو دشر و قره

کونق

لر و اجر مکرور مکرر **نقص ملک** شول کینونکم نقصن طت لر
 اگر کم قین یا قرفش یا قس سونش یا اجلفدن ضعیف اولش یا
 طوفلفدن نقیل اولش یا جوق حرکت ایش اولسا و شرط سقلند
 غندن صکره نقص برع اولسا یعنی تیز تر حرکت ایلسا حرارت
 دلالت ایلسا اگر بیعی اولسا یعنی کیم کیم حرکت ایلسا برودت
 دلالت ایلسا اگر اوزت حرکت ایلسا اعتداله دلالت ایلسا اگر عریض
 اولسا یعنی طرطلو و انلو اولسا رطوبت و ماده جوق لغین دلالت
 ه ایلسا اگر دقیق اولسا یعنی طمرانجا اولسا یوسته و ماده الغینه
 دلالت ایلسا اگر متفرق اولسا یعنی کیمک اولسا حرکت حرارت
 دلالت ایلسا اگر تحفیف اولسا یعنی اشی حرکت ایلسا حرارت ازغینه
 دلالت ایلسا قوی اولسا یعنی قویله حرکت ایلسا کیم بر مقدره قوت قوت
 بر اجولت قوتسه دلالت ایلسا اگر ضعیف اولسا قوت ضعیف لغین دلالت
 ایلسا اگر لیش اولسا رطوبتسه دلالت ایلسا اگر صلب اولسا یعنی

طر قتی چکلش کبی اولسا یوسته دلالت ایلسا اگر خاز اولسا یعنی طر
 اسی اولسا حرارتسه دلالت ایلسا اگر بارخ اولسا یعنی طر سووق اولسا
 برودتسه دلالت ایلسا اگر مستوی اولسا یعنی بر دزیا اولسا برودر
 بد نک خوش لیغنه دلالت ایلسا اگر مختلف اولسا بد نک حاله یا اوز
 لیغنه دلالت ایلسا اگر هم سیرع و هم لیش اولسا فان غالیغینه دلالت
 ایلسا اگر سیرع و صلب ایلسا صفر غالیغینه دلالت ایلسا اگر بیعی و لیش
 اولسا بلغم غالیغینه دلالت ایلسا اگر بیعی و صلب اولسا سود غالیغینه
 دلالت ایلسا **قادر و ملک** قاور و ره طعلجی نسته ییدن و نسته اجمد
 اولسا ایملک کیم تمام ایش بلقی حرکت برکن ایکندن قاور و نکه نکلش
 تغییر ایملک نسته زعفران کبی تر کیمه بملک کرک زبر ازغین قاور
 زنت زنگین صرد ایلسا زرشک ایلسا دخی کرکم تیی صومر لقی اجلی
 یه جوق ایفوسر لقی جرمیا کرک یا قس قاتش اولسا کرک اوج ساعتدن
 صکره قاور و یه بلقی کرک بر اول قاور و یه برودر ایدن بقلا کرک

اول باطن يا مدور اول اكا عني در اول اول كه عنيك ركي ارجواني اول
يعني دلوجه كمي بيزي در دلها باغ چكي كچه اول رنگ اول و بر قسم درخ توت
ركي سنت و ميشق و فنج قمش اول نشيله كه اكثر اوقات آمدن فان سرب
ترنج ادر اكا توتی در اول و باوخ شمك هر رسي مفعلك طرسدن
بترظ هر اول كرك و كاه اول كه اجر بر عاير اول كوفز طشر
بين بوا سير اجر و بين دن ريكو كدر معالجه سي ساند و بعض بوا
سيرت اغز اجي اول فان افر و بعضي نك اغز طنلو اول فان افر
اكا كز سز بوا سير در اول اكثر فشاغز اوقات رحمت و بر مكر كه جن
تد بير كه نشيله اده له بوا سيرك ماده سندن فرسوز ياده نشه
موتله اولب فتلي اوليك مدد كده اغز اول فان افر بوا سيرك ماده
كر كلو قدر دمدم فان افه دزه اغزي اولمز كسلب افر اولجتي به
حدندن ازا افر اولجتي اغز رحمت ايدر و فان افر بوا سيرك بعض
سنت فان افغيات معين دور اوله مشلا ايدنه بر كز يا ايكه اوج

ايدنه يا درخ ارفق يه آلت نكلده في الجله معلوم مذكور نوبت كل
دايم اول نوبت اول زرنه فان افر و بعضي نك فان افغيات معين
مضبوط مدت اولمز كاه قدیم اولز كاه تاخير اولز و كاه اولز كه بر
زمان متواتر افر و كاه اولز كه مدد اقر اولز طنلو بوا سيرك
متوالدا و بعضي سبب سود ادر يه سوداي فان در اكر سودا بلقا
متوالدا اولسا بوا سير باق فرسخ ركي افر اولز اولجتي بوا سيرك
ماده سي سودا يه يقندر توتينك فاته يقين در عيني نك بين
بين در بوا سير لو كينك يوز نك ركي ما در ليدلا با سئلق ارا سنده
اولز بعضي سينك ساچنك ركي اصل اصل نكندن متغير اولر وسا
چنك و كوده سي فللر نك ديسچر اولز و جوق اولز كه بوا سير فان
اقدح ايسهال دموي بلا مشته اولز فرق بوا سير كز سندن اولز كه
سيلان ادين بوا سير فان اولجتي مفعده و جع اولز و مفعده اغز اولز
و جرو فان كه افر طلم طلم نك افر ادر افر و هم بوا سير فان اكثر

تريح تبي تبي كبي اولسا راجحي تبي تبي اولسا قوام ت غليظ وقت
 رقيق اولسا بلكه معتدل اولب صافي اولسا يه دينه يه جويين
 يا او شنده غليظون نقل اولسا كم اكاسوب در را عتداله ونفجه يعني
 خلط ورك نشد وكنه دلالت ايلر اكر قزليا اولب بلنق اولسا قات
 غالب غيه دلالت ايلر اكر قزليا اولب يا قز اولب صفي و رقيق يعني سوت
 اولسا سودا غالب غيه دلالت ايلر اكر بوزرق اولب بلنق اولسا بلغم
 غالب غيه دلالت ايلر اكر قز صر اولب صافي و رقيق اولسا صفر غالب
 غيه دلالت ايلر اكر كيو جوق و غليظ اولب بلغم ويل جو غليظ دلالت
 ايلر و هر قاره كم آق يا صر و يا قز اولب يوز در هلاك ايجاد دلالت
 ايلر نقد كم قاره صر و يا قز اولب اول قدر حرارته دلالت ايلر
 نقد كم اقلف مابله اولسا برودته دلالت ايلر **اول جحك ايج**
باب طبعك عطين يلد در هوا تدبيرين ملك او هوا اولدكم
 معتدل اولسا قوت صون يا قات ايج اولسا صافي اولسا درون و بخار قز شيش

اولسا يرمز انجلر وقت يبر اولسا قوز ايج و انجبر ايج و كرمه
 كبي اولسا ايج يرمز اولسا ديوار ارا لغينه اولسا ابو سون بلدر
 دقز يرمز اولسا جفر يرمز اولسا بكم يكس يرمز ياد زير اولاطر لادن
 اولسا و كركم اولسا سقف يكس اولسا قوسى كون دغيا قز يا
 سديكا اولسا دكون دوعسى يلى وده كره و اولسا كز نه كمش اريشه
 هوا متغير اولمقد و بادن يوز يوقدر و با هوا متعفن اولمقدن
 يعنى يمكدن حاصل پس كركم تخن دبا علامت بلر سا بدن نقيه
 ايلر كز قان الت يا مهلا ايلك اله اما و با اولد غدن شكر
 سهل اجمك يقدر مكر ضرورت اولسا و ايم كمش انا رصون شكره
 و سكبجين و شراب حاض و شراب ليون و شراب ربانس و شراب
 صندل و شراب در دطري و شراب تفاح ايجر و حلوا الدين و عطلو
 يبلردن و ياليدن و يعرندن برهيز ايلسا كز و جوق حركت و جاع
 ايلسا كز و جوق يسا كز و اج و صوسر اولسا كز و حاما مه از و ركز

بل کم مروت اولینجا ورمیاز و لطیف غذا کریساکر و توقات و
 و بجز ات کی اکثر آنرا سویله یا لیون صویله یا سرکه یا قادن
 طور لعیلا یا قروق صویلا یا زنج یا شاقلا یا سبزی در جمله باری اکثر
 نکرهات کرک و الما و ایوه و امرود و اکثر آنرا و زنج پیک ایودد
 صویلا برز کل از می و برز سرکه قتیاجلر و اولجنا مرین دشر
 و حل صیلا سرکه بجز و صندک و طباق و کافور و عود و کولک و سبک
 و غیره بخور المینا و اوقات تریاق فارقدنیم اما تریاق اکثر در
 بودرهم شراب حماضلا جلر **غدا کرتد بر** غدا کردن اری بندهای
 انک و از کت ششک اتی و امر بز اعوات و امر او علق اتی و لوق
 و کلک و دراج اتی و ککر حین یورسی و قازات و نیمه شت سمره
 و کره بنی و سابعی پیک کرک پیش کردن وقت آن اوزم و اخیر
 سبک و قن پیش کردن و تر کردن چون سبک و کرکیم غدا شتیه
 پیش شولند ریساکر کم قوت بدن حاصل اولاجون سب معدی

فیتا ایالر بلکه دخی انشها دیا میکر انشها ایلان تاخیر المیا
 طعام میب لرنجه بز جک اول هضم اولدین بر طعام دخی سبک
 و طعام بیکان چون اکامیا و طعام میب بز جک حرکت المیا لر
 بکم بزنج ادم بریزلر کم طعام معیدده قرارت و طعامک اول طین
 سبک لر اندر غلیظن سبک شول پیش کم طبیعت نرم اولر اوزم و اخیر
 و امرک و خیار و قر بوزر کبی طعامدن اللت سبک و شول پیش کم قبض
 ایله الما و ایوه و امرود کبی طعامدن فکده سبک قون هیچ غدا ایله
 بله میا لر زبر ایله غدا ی فساد و پرورا شلری سبک کونکرده صوفوق
 سبک کونصق کنده اسر کلن سبک اکثر ن لرجون پیک کودی خورد
 و نیز فوجلد روسکر لره زیان ایله طنلو نکر چون پیک معدی
 سنت ایله کودی فرود در طرد لوتن لری جوق پیک کودی نوردر
 ارق ایله طنلر نکر اسنخ در شت انجی کبی جوق پیک انشها ی
 ساقط ایله طنلرک مفرین اکثر کدر اکثر کتین طنلو کده در طر نکر

یفلو که زر غدا کنده ای که یک کرک صفر و مراح کشتنک غدا می
صوق و تزت را اول کرک استی و اسفناخ و جواب و قبی
اشی و سفزات و تار دانت کی د موی مراح کشتنک غدا سی سو دجی
و قان قطع ایلیجی نتر اول کرک ستان و عتاب و مرجک و ماش
و لیمون و ترنج نارنج و فرق اشکی کی بلغه کشتنک اسدی و بلغه قطع
ایلیجی اشرا اول کرک نخود اب دار صینی اول بلغه و کشتنک و پرنج
اشی و عصفرخم اشکی سو د موی مراح کشتنک زایلر غدا اول کرک
سیر فون ای و ستر فون ات کم شور اولیجی بشر که که اکا سفید
باخ مسوقه در که و رسته اشی و نیم برشت یزده کی هیچ و تنده
یغرد له بلق یا یزده ایله بلق میم که که یوز مرضه کتور زده هیچ کت
نسب لا یغزت یه سدیمک کرک و باش بیب اوشتا اورم
و هر سه بیب اوشتا اتا نیمک کرک و در کله برنج میامک کرک
صورت دیگر صولر و کت آویسی و لدر کم طبل و وضانی و یزده سکر

و زنی بیی اوله سو قده نیز سویا استن نیز ایب ارمق صوی اولکم
از بی طبرق اوز ربه یا اری طشر او ز ربه اقا فر یا ناسد سکا به
کون طوغیندن یکا آقه اوستی اجوق اوله اگر طاعدن او وایه
اقریب کرک اوله اگر ارمق صوی بلنیز سا با کار و جشمکر صون جلد
بس بولت کی صونک صو و غند که قتی صوق و ایجی اولم قتی
صوصایجی اجدل مراح اشکی بیی طعامدن صکره یزه ساعت
تجایجه صو اجمی مراح صوق کشتی که ساعت تجایجه اجمی طعام
بوردور کن دخی اجمی که مکر شول کشتیم معدی بیی ای اوله
و حرکت ایلب وصولی بشریب و جماعتدن صکره و حمام یزدن
و حمامدن جقب و باجمک و یا صوق نتر اجمک یوز در و یزده صوری
اودر خفیف در لکن نیز متعین اوله و قیو لوه صوی و کم اکا کرورار
در یز اجمک کرک و قر لودوز لوصور غلبطد ضرورت اولم ایجه
که حرارت کی غالب اوله اجمت کرک و غلیظ صوری یسفق لطیف

صَلَاحَهُ تَوَرُّدُ حَرَكَتِ الْمَلِكِ تَدْبِيرِ حَرَكَتِ شَمْلٍ وَقَتَانِكَ كَرَكِيمِ عِدَا
 تَمَامِ هَفْمِ أُولَى اِدْلَا كُرُوغِدَا يَكَا اِنْتَهَا سِي تَمَامِ كَلِمَاتِ اَوْلَا سِرْ اَوْلَى وَقَتِ
 اَعْتِدَالِ لِه حَرَكَتِ الْمَلِكِ بَدَنِ خَفِيفِ اَيْلِرْ اِنْتَهَا سِي اَجْرُ وِ بَدَنِ اَعْتِدَالِ
 قَرْدُ وِ زَكْرُ فَرْزِ اَيْلِرْ اَعْضَا سِي قُوِي وِ يَشَقْ اَيْلِرْ اَعْتِدَالِ لِه حَرَكَتِ اَوْلَا
 كُوْدَه قَرْمَا بَشَلِي دَرِي طَلَا طَلَا كَلَا دَرِ كَمَا بَشَلِي اَمَّا جُو
 حَرَكَتِ الْمَلِكِ كِه جُو دَرِ لَه زِيَانِ اَيْلِرْ قُوْتِ سَاطِطِ اَيْلِرْ اَعْضَا
 ضَعِيفِ اَيْلِرْ وِ دَا اَيْمِ اَوْ تَوْرُ حَرَكَتِ الْمَلِكِ اِنْتَهَا سِي ضَعِيفِ اَيْلِرْ
 بَلِغِمِ اَرِ نُوْرُ زَخْلِطِرِي خَا وِ فُلُوْرُ حَوَاسِي بَلِيْدِ اَيْلِرْ كُوْدِي اَعْتِدَالِ
 اَعْتِدَالِ حَرَكَتِ كِبِدِ رَسْمِ دَرِ فِضَالَتِ تَحْلِيْلِ اَيْلِرْ قِي وِ سَوْنَكِ
 كُوْدِي قَرْدُ وِ زَكْرُ فَرْزِ وِ غَمْتَه لَمَقِ كُوْدِي صَوْبِ اَيْلِرْ
 اَيُو اَدِي قُو اَوْلَا دَرِ مَقْصَلِ اَوْلَا وِ تَشَقُو اَوْلِيَا عِدَا هَفْمِ اَوْلَمَا بَشَلِي
 يَتَلِ حَجْدَه وِ كَنْدَزْدَه سَكْرُ سَاعْتِدَانِ اَرِ نُوْقِ وَاكْسَلِ اَيْلِرْ اَكْرُ
 كَنْدَز اَوْ يَمَقْدَانِ جَا مَه اَوْلَا اَوْلِيْدَانِ اَوْلِيْدَانِ اَوِيْلِرْ حَقِي اَوْلَا

بَرَسَاغِ بِي كَاتَا اَرِ اَنْدَانِ صُكْرَه جُو قَرْمَانِ صَوْلِي كَا يَتَا اَرِ اَنْدَانِ
 صُكْرَه كَرُ وِ سَاغِ يَكَا دَا نَا رُ قَرْنِ اَرِ زَرْبَه يَمَقِ طَعَامِي حَوَسِي هَفْمِ
 اَيْلِرْ اَقَه اَوِيْتَه يَمَقِ يُو زِدِ يُو زِمْرُ كَرُ كُوْرُ رُبَارِي بِي كُو كَنْدَز لُو
 سَكْرُ سَاعْتِدَانِ اَرِ نُوْقِ اَوْ يَوْمِي اَرِ بَسِ حَجْمِ كُوْرُ سَمَه لَه اَسْتِدْوَلِ
 اَعْتِدَالِ اَوْلِيَا كَرُ قُو تَلِي قُوِي اَيْلِرْ اَرِ مَعِ كِه رُوْرُ غِدَا سِي هَفْمِ اَيْلِرْ
 بَدَنِ تَرْطِيْبِ يَكِ وِ مَاعَه قُوْتِ وِ رَه قَجْمِ كِي جُو اَوْلِيَا بَدَنِ حَوَا
 سَكْرُ بَلِيْدِ اَوْلَا بَدَنِ وِ مَاعِ لَقِيْلِ اَوْلَا وِ صَعِ اَوْلَا اَوْلِيْبِ جُو
 زَمَانِ اَوِيْتِ اَوْلَقِ وِ مَاعِ قَرْدُ وِ ضَعِيفِ اَيْلِرْ عَقْلِ حَيْطِ اَوْلَا طَعَامِ هَفْمِ
 اَوْلَمَزْ كَنْدَز اَيْفُو سِي يُوْرُ دَرِ كُوْرُ صَرُ رُوْرُ طَلَاغِ يُو يَدِرْ اَغْزِي يَدِرْ
 نَزَلِي وِ بَلِغِمِ مَرْضَلِي اَرِ نُوْرُ كَاهِلِ اَيْلِرْ اِنْتَهَا سِي ضَعِيفِ اَيْلِرْ زَهْنِ
 بَلِيْدِ اَيْلِرْ اَمَّا بَرِكْنِي اَوْ يَمَقِي عَادَه اَدِيَا دَفْعَه تَرَكِ الْمَلِكِ
 كَرْتِ بَلَكِه تَدْرِ جَلَه قُوْمِ كَرْتِ **اَسْتِفْرَاحِ تَدْبِيرِ** حَجْمِه طَبِيْعِ
 فَضْلَه دَفْعِ الْمَلِكِ اَسْتِمَاعِ اِنْتِ اَيْلِرْ بَقْدُ بَسِ اَكْرُ طَبِيْعِ قَبْضِ اَوْلَا

جرب شور و الیه بازویی یا اسناخ جوق اوله عصفور تخم شور
سیلا زرمبیا زیه بسفایج شرابن یا مکر زبفته شرابن یا ارتک
یه تمزهدی اسلد لبر قوطو نالعا بیلا اجر لریا ترجین
یا شیرخنده وریه لوطب اولر سا شان کتر د لریا یاشق حقه الیلر
و اگر طبیعت جوق کجا اسماق اشئی به فروق یه نازد آنک دکلیز
یه قاطون طوز لر یه آما اشئی به آیه اشین پیا لرا اگر مزاج صوی
اولا صقر و دارجینی و کتون و دار فلفل و عود منار **حمام**
تدبیر حمام لرت اوسولدر کم اسکی لاصوی طسلو اولا و یکت
اوله هواس و صوی معتدل اولا قتی اسبی دیا صوق اولمیا حمام بدتک
فضلاتن تحلیل ایلر ذری آر بذر اشیا لقطع ایلر مساملری اجر لری
تحلیل ایلر اویوزی و کیمی کیده در سوخلره و جبار لره فایده ایلر ایغوا
کتر از ربع کده در خلط لری بشر لکن اعضا ضعیف و سست ایلر
ششه و جرحه و صنوق اولانه و مخلو کیشیا زیان ایلر حمامه جوق

اورتمق غشی یعنی اوص کیمک و خفقان یعنی بربک اویتمق کتورور
ککولی غصه لوی ایلر نجماعت و طعام اشترابین ضعیف ایلر مادام
که حمامه در طلا طاه کلاه اورتمق کرک تجن کوده اچک کاه کیشک
خاطر ملول اولا جقی کرک حمامدن جفحق فلک طون کیمک
صوتدن سفیق کرک خصوصا قشر کوشنده طعامه مین حمامه
کریمک یا حمامه در جیب تر جک غذا ایلک سمره لکن سده ایلر
یعنی طهر لرونک بولن طو تر طعامه هضم اولد و غند نصکره حمامه
کریمک سمره رسنه داخی ایلر اجلا حمامه کریمک ارق ایلر کورک
قوریدر سمر کیشیکم از حرکت ایدر اوله کرکله حمامه کی در کبجه اوره
مزاج خشک رون کیشی کرکله حمامه ان اوتوره معتدل صوند
جوق دکنا صوق ضیا کریمک بدنی و توتلری قوی ایلر و کویل
فرح ایلر صوق ضیا شول کیشی کره کم یکت اولیه نجابه اوغلی اولمیا
اسهالی یه تخمی یه نازلسی یه زکام اولمیا معدی ضعیف

اولیا جماعتن به حرکتدن مکره جوق اوینلقدن مکره
کرمیا کر یا زکندنه اوله وقتنه کر ماک فضلوری وبلغم خلیل
ایر اویری ریجیکی کده زر دتر مکا و کو تر مکا فایده ادر **جماع**
تدبیر کرمکه جماع طعمه معیده جکرده هضم اولدند
مکره اده کر بدن معتدل اولجق اده زمانه مکره کوی وینجه
کمی جوق اولیا انیا کر او جماعت علامتی اولدنه جماعتن مکره
حقت حاصل اولدنی اوینق کلا بونک لپی جماع جوق مرضه که سوری
و بلغمی و ذموی اوله فایده ایرد کو کل فرح ایر غصه و قینی کده روز
دیوخر فاسد فکر ری زایل ایر جماع حاجت اولجق اتمک بنی جکره
و کوز قریق و کوه نقیل اولجق و حایه و بدلدی بزیر لری شمشک
و دیز و سید اعربی کتور ز بنی جکره کر و جماع ایسکر بو مرضه
تزلجک کر و زایل اولر جوق جماع اتمک قوی ساقط ایر و طعمه
ایشها مین ضعیف ایر کوزه و سکر لوه قشیربان ایر دتر ماک

کتور

کتور ز یکی ضعیف ایر خفقان کتور ز روحی کسرتودی
قودر ایقوسرتو کتور کوه قین جوق ایر قاش و کوی لری ایر
اجله یا موصوله یا طعمه رییب تی نقیل اولر حاتم ایچندن به
قان المقدن یا مسهل ایچندن به تی قوسقدن مکره به ایش
کلب به یو جفا سی کلب به ایر قشی حاجت اولر جماع اتمک
یوزدر قوی عودنه به قتی کچی قز جو غزه به جوق زمان جماع
ادلمش عورته به صید عورته یا اولغلان دغر مز عورته
یا کورقز اولغاته یا جرن عورته به کو کلوک دلدوی کتب
جماع اتمک بر مرضه ایر حایض عورته به لحو صیا جماع
اتمک کویوزدر اول جماعتن دغن ارغون محدود اولر جماع و قنده
عورت اولرک او سنا جق قی مخرطه در صفتن کرک حلق
اورمق یوزدر اولرکی ضعیف ایر غصه ارور **نصیرت** الیک
یا ز اولجق قان الموق و مسهل ایچن کرک قسمن کرک کتودی

قَت فَر دَر رُو طَبِیْلَیْنِ سَنَلَرَاتِ کِی چُونِ یَمَکْ کَرَنَ کَرَنَ چُونِ
 حَرکَتِ اَیْمَکْ کَرَنَ حَلَوَ اَر یَمَکْ کَرَنَ حَامَمَه چُونِ کَرَمَکْ کَرَنَ
 اَجِی وَ طَر لَو سَنَلَرِ یَمَکْ کَرَنَ یَفَقَه بِنِقَلُو قَتَنَلَرِ کِی مَکْ کَرَنَ
 دَمُو یَر اَجَلُو کِشِی دِ دَمُزْ عِدَا لَر دَن یَمَکْ کَرَنَ **بِی اَی فَصِلَه**
 حَرکَتِ اَیْمَکْ کَرَنَ کَلَمَ کَرَدَه اَو تَر تَب مَاحِثِ اَو لُق کَرَنَ
 کُو دِی فَر دَر دُور دُو قُو دَر دَن سَنَلَرِ یَمَکْ کَرَنَ عِدَا اَر یَمَکْ کَرَنَ
 یَاش یَمَکْ اَرَنَ دُخِیَار و فَر بُو دِ کِی چُونِ یَمَکْ کَرَنَ صِکَا
 سَکِجِیْنِ سَکَرِی اَجَمَکْ کَرَنَ تَامَقِیْنِ اَو یَا اَو سَکْ مَقَانِ
 بَرَن کِی مَکْ کَرَنَ وَ قَتَمَقْ حَاجَتِ اَو زَسَامَه قَتَمَقْ کَرَنَ
 صَفَر اَو یَمَکْ کِشِی دِ دَمُزْ عِدَا لَر دَن یَمَکْ کَرَنَ **کُو فَصِلَه**
 کُو دِی فَر دَر دَن سَنَلَرِ دَن اَحِیْر اَر اَنَکْ کَرَنَ جَای چُونِ اَنَکْ
 کَرَنَ صَوَقْ صِیَا کَرَمَکْ کَرَنَ قَتِی صَدَقْ صَو اَجَمَکْ کَرَنَ
 بَاشِ صَوَقْ صَو دَن صَقِیْمَقْ کَرَنَ بَاشِ اَجَمَقْ کَرَنَ کَلَه ز کَا مَر نَلَه

سَنَلَر

قَتَمَقْ کَرَمَکْ
 کَرَمَکْ کَرَنَ

کَتُو ر صَوَقْ بُو دَه یَمَکْ کَرَنَ کَجَر دَه وَ صَبَا جَر دَه بَاشِ
 اَجَمَقْ دَمُزْ کَرَنَ یَمَکْ کَرَنَ چُونِ یَمَکْ کَرَنَ قَتَمَقْ دَن صَقِیْمَقْ
 کَرَنَ سُو دِ اَو یَمَکْ کِشِی دِ دَمُزْ عِدَا لَر دَن یَمَکْ کَرَنَ
قَتَمَقْ اَسِی طَو لَر و قَلَت بِنِقَلُو کِی اَر غَلِیْطِ عِدَا اَر یَمَکْ کَرَنَ
 هَر یَبَه وَ خِیَار لَو رِشْتَه وَ دَانَه بَرِجْ لَه اَو اَسِی اَو نَلَه قَلِیْدَر وَ کِجَا لَر
 وَ بَر یَانَلَر وَ سَرَابِ لِمُونِ دَسَکِجِیْنِ وَ فَر رِصَوِی بَبَاتِ شَکَر لَه
 قَتِی وَ خِیَارِ صَوِی وَ جَوَابِ شَکَر لَه یَا شَرَابِ نِی لَو فَر لَه وَ مَحَا کَرَنَ
 وَ خِیَارِ رَحْمَه سَو دَن شَکَر لَه اَجَمَقْ عِدَا لَر دَن سَو لَه صَفَر اَو یَمَکْ کَرَنَ
 عِدَا لَر یَمَکْ کَرَنَ اَو زَسَامَه قَتَمَقْ کَرَنَ اَحِیْر اَر اَیْمَکْ اَر لَمَقْ
 غَالِبِ اَو لَسَ بَرِجِی دَر هَم یَا اَیْمَکْ دَر هَم غَا رِ یَمُونِ شَرَابِ حَوَلِ
 قَتَبِ یَلَد لَو یَه حَبِ اَیْمَکْ جَا لَه یَمَد لَو بَر دَر هَم بَیَانِ دِنِ
 قَتَبِ حِیْلَتِ نِیْمِ کَرَنَ دَکَلَنِ وَ بَرِ قَبَضَه تَارَه رَا زِ یَانَه وَ بَشْتَه رِ هَم
 قَتَبِ حِیْلَتِ حَطِی قَتَبِ اَر اَو نِ اَیْمَکْ دَر هَم شَکَر اَو زَرِ یَمَه سَر لَ اَیْمَکْ

كشي ددكر غداي يده كر سودا ارتو رتسكردن سقندر مار دل
 و خيار و نخيار و زو بر جون يا كصوي طلو معتدل خامه مجد كرك
 صوصر لغا اجلفا صبر ايلي كرك اكر بيان دين قنيدب بال در زينه
 سرب اجب قسري يا بال لا شمش سگجين بيان دب صوبلا اجب
 قسري يا فايده ايلي شمول كشيكله عراج اس اولو نيلو فر و كل و ختا
 جيجك و مرسين و سكوت يبرخي و بفتنه و حسدك و كافور و تاز و خبار
 صيب و كل صوي بيكيا راحت و لب بر اراده او تزه و اوكله عراج هوق
 اولو مسك و عود و عنبر و ياسمين و زكس بيلي و اعتدال لا حرکت ايلي
 جون جون اويي بلك كركلاه قن اسيد يافت صودك مسهل و پرمات
 كرك مكرتي ضرورت اوله بلكه لك يازن و كوزن و پرمات كرك
 فجله و طفل و غنكدره و پرمات كرك اول برنج كون منفع و يرب
 خلط بتر مات كرك اندن مسهل و پرمات كرك مكره مرض حاز اوله بغير
 بيز خوش اولو يا نيز اولدر راوله يا ماده قتي حر كته كل اولو بس منفع

و رب كلك كرك بلكه بيزك مسهل و پرمات كرك مسهل اجن
 كشي كرك برنج كون مجد خامه كره هر كون معتدل يا ختا ايلي فائده
 اولن خلط مساب غدا كريب مواني منفع سرب ايا طيبين تر
 ايلي جرب شروال به مسلو قنله يا يشق حفته يازن به طيبعت فمكن مسهل
 و پرمات محاجر در طعمه فوز از قن كرمسهل اجا اولو پرمات كرك برز
 حرارت مابل اولو قتي اسي يا صوق اولو كنجكم مسهل اجا كرك قوت و مسهل
 اسبه جبر لعوقه كبي عمل ايلدين برز اويي تا عمل قوي اوله اگر ضعيف
 مسهل ايا مطبوخ نفوعه سبي اويي برا او بيق عمان قطع ايلو يا ضعيف ايلو
 اما مسهل عمل بلد و غدن مكره اويي بقدر كرك قوي مسهل اولو
 كرك ضعيف اولو زيرا عمان ضعيف ايلو كرك مسهل اجب جون حر كرك
 ايلي بلكه او تزه كرك بر اجون حر كرك ايلكلك عمان قطع ايلو مسهل اولو
 نسه يك عمان قطع ايلو كرك كه مسهل اجد كركي و نين معيد طعمه ان
 خالي اولو طعمه يك انشها سي هذ در ميش اولو هر كم اجلا مسهل اجكا

قتلنا بر جوابیه بر زانار صوبین اچا آکر وقت استی اولسا در وقت
 استی به لغوت اچک اوج بخشنده به ابله بخش کجک اچک کرک
 آکر مطبوخ به نوعی بحر وقتنه اچک کرک آکر هوا صوغیا جعدن
 بحر وقتنه اچک کرک آکر مطبوخ یا بفقعی فاشن اچک کرک آکر
 مهلا اچک کوکلد و ترسا ایوب یا المیا یا آنا جینیب سوین دیدا کرک
 صویا کرک کرک کنش کنش کو بخش طبر غا جک اولی سیکر صغیر جینیب باره
 لرین رکب دایه بغلیب کره کم مهلاک اچک سندن مشرف اولسا برین دلکون
 بنویله دنا هر کم مهلاک معندن اوشا طرخون یا عناب پیرغین جینا
 مطبوخ فایزین لجهلن اچک کرک آکر اود دجا و تمنا استی صیایا یا شایب
 مغارب اچک کرک که اره هر که اوت اجد و لیدن مکره جکی رسا استی جو
 اچا بزق اده بریه مهلا اچک صوق صویلا استی المیا بلکه استی صویلا
 استی المیا کرک که مهلا اچک دن بزق کون الیک و بزق کون مکره
 عصد زدی فرقتدن وقت بقصدن و جماعتدن و جون حرکت دن بهر

البیل

البیل مسهل اچک کندن جوق طون کبیلر این دجی بقعه طون کبیلر و مسهل
 کندن صوق صعدن سقندر اول کون فایز صویا اچا کل صویلا د اولک
 عمان بحر و المزاج کشدن شراب نقاحله و شراب بر دطری بلا قطن یا قطع
 المیا کو مبرود المزاج کشیبا بو تر البریحان تخمیا اچرب قطع المیا کر مهلاک
 و قصمدن صکره غدا لطیف و ایوا لقی کرک فرود کبی و لطیف نازک
 ششک کبی و از ملک و برک ملک کرک ابله اوج کنه دکن آکشدن صغیر کرک
 مهلا استی حمامه کرک کرک که ماد نک دوده قلیش تخمیل المیا آکر
 حمامدن لذت آورسا بدن آرد و غنا دلالت ایلر جن برکتی مهلا اچا
 عمل المیا الما و ایو جینیب سوین دیدا اکر بو کلا اولسا شاف کتر کر
 یسحق حفته البیلر اندن مکره فصد البیلر جن برکتی مسهل اچا جوق
 عمل المیا باز و لرین و بد لرین بغلیب بلدین شراب صندک شراب شفا
 و سفر جلد قوریش برز قاطونای و قوریش بریحان تخمیا اچرب کر به طریلا
 قوریش برز کرده مخم دیره کر قصمق نه بر ککس طرخون و برین اوردن

وَأَجَابَ بِنَدَنِ شَيْبَةَ أَعْرَسِي وَمَعْدِي ضَعِيفِيهِ دِمَاعٍ ضَعِيفٍ
بِهِ لَوْ مَعِي ضَعِيفِيهِ يَكْلُو عَوْنَهُ وَرَجُلًا تَصْنُرُ تَصْمَدًا أَحْزَارًا أَيْدِي
هَكَوِي قَتِي شَمَقٍ أَيْتَا كَرَكَلَهُ كُوْدِي وَفَرِيْنِ رَكْبِدَلَهُ بَعْلِيَا لَرَفْصَقْدَن
صُكْرَهُ أَعْرَسِي وَبِيْرِيْنِ صَوْنِ صَوْبِلَهُ كِهْ بِيْرِيْرِيْ كَهْ قَتَلِيْنِ أَوْلَايَا كَلْ صَوْلَا
وَبِيْرِيْ مَصْطَلِكِي بِلَا شَرَابِ تَفَاحٍ وَشَرَابِ وَبِيْرِيْ جَا شَوْلِ كَشِيْرَهُ كِهْ خَلَاطُ
جَوْقِ أَوْلَا قُصْمَقِ لِحْتِجَاحِ أَوْلَا هَفْتَدَهْ اَلِي كُوْنِ مَقْمَلِ بِيْرِيْ بِيْرِيْ أَرْضِ جَا فَمَقْمَلِ
كَرَكَلَتِ مَثَلًا أَدَلِ يَكْتَبُهُ كُوْنِ قُصْرُ مَارِيْدَا سِي دُوْشَبَهْ كُوْنِ دَخِ قُصَا
قَالَ الْقِيْدِيْرُ صَوْنِ كَلْرَدَهْ وَصَوْنِ مِرَا جَلْرَدَهْ قَانَ الْمَقْدَنِ سَقْمَقِي كَرَكَلِ
قُوْتِ ضَعِيفِي أَوْ لِحِي دُوْدَهْ قِيْ أَعْرَسِي وَحَامَلِي جَوْقِ أَوْ تَرْمَقْدَنِ صُكْرِي
دَجَوْقِ حَرِكَتِ أَيْدِيْ مَقْمَدِ نَصُكْرَهْ وَسَيْبَهْ لَوِيْتِ وَقَتِيْهِ وَأَوْنِ دَرِيْشِ
يَا شَدْنِ الْكِ وَالْمَرِيْشِ يَا شَدْنِ صُكْرَهْ قَانَ الْمَقْدَنِ سَقْمَقِي كَرَكَلَتِ قَانَ الْمَقْدَنِ
صُكْرَهْ طَرِ لَوَا سَلْرِي مَقْمَدَنِ بَرَاهُوْنِ وَبَرِيْ كُوْرِيَا ذِيْنِ قَانَ كَلْ كَلْ كَلْ
الْمَوْتِ كَرَكَلَتِ قِيْشِ تَشْلَعْنِ الْمَوْتِ هُوْ كِرِيْ قَانَ الْحَقِيْ أَجِيْ كَرَكَلَتِ قَانَ الْمَقْدَنِ

شَرَابِ

شَرَابِ تَفَاحٍ وَشَرَابِ سَفْرَجَلِ وَشَرَابِ مَرْمَانَ وَشَرَابِ وَبِيْرِيْ شَرَابِ
خَصِيْرُ مَرَا جَمَلِ كَرَكَلَتِ قَانَ الْحَقِيْ جِيْشِ قَانَ قَرِ أَوْلَا قَانَ كَرَكَلَتِ مَرْمَانَ
أَقْمَقِي كَرَكَلَتِ مَكْرَكَهْ ضَعِيفِيْ وَلَا بَا شَطْمَرِيْدَنِ كِهْ بِيْرِيْ طَمَرِيْ دَرَا كَمَا
تَيْفَا لِدِرْ لَرَا اذْنِ قَانَ الْمَوْتِ بُوِيْسِيْدَنِ بِيْرِيْ وَسِيْنِ أَرْضِ رُوْدَهْ طَمَرِيْدَنِ
أَشْعَلِيْ طَمَرِيْ دَرَكِهْ كَمَا بَا سَلِيْنِ دِرْ لَرَا كَرَا اذْنِ السَّابِيْنِ دَنِ أَشْفَا
كُوْدِيْ بَرْدَا وَرُوْتَهْ طَمَرِيْ كِهْ كَا كَلْ دِرْ لَرَاهِمِ كُوْدِيْ هَمِ بُوِيْسِيْدَنِ
بِيْرِيْ وَسِيْنِ أَرْضِ رَا يَكِهْ يَأْشَدْنِ أَوْ كُوْدِنِ وَالْمَرِيْشِ يَأْشَدْنِ صُكْرَهْ حَجَامَتِ
أَيْمَلِكِ كَرَكَلَتِ كَسَا خَفْتَهْ أَيْمَلِكِ أَيْسَا صُرْجَقْدَهْ أَيْمَلِكِ كَرَكَلَتِ خَفْتَهْ
دَعْرَجِ لَوَا سِيْكَ يَفْعَلِيْ كِيْ بَرِيْنِ يَفْعَلِيْ جَا أَوْزِ لِيْغِ بِيْرِيْ أَوْلَا
عِلَا جَلْرَكِ كَكْرِيْ هُوْ طَرِ مَرْمَانَ حَجَامَتِ أَيْدِيْ لَرْمَانَ جِيْرِيْنِ دَرِ
وَطَبِيْعَتِ شِيْرُ خَشِيْشَهْ وَتَرْتَلِيْنِ أَيْدِيْ وَشَرَابِ بِنَفْسِيْجِ مَكْرَرِ وَشَرَابِ وَبِيْرِيْ
طَرِيْ مَكْرَرِ وَشَرَابِ جَاهِشِ لَأَتَلِيْنِ أَيْمَلِكِ وَيَسْتَقِ خَفْتَهْ أَيْمَلِكِ وَبِيْرِيْ
كَرْمَلِكِ قَارِيْبَهْ صَوْنِيْ وَسِيْجِيْنِ أَيْدِيْ قَعْمَقِيْ دَرِ وَطَبِيْعَتِ دَعْلَشِ حَبِ

الزمان وشراب آس وشراب سفجل إليه قبض الكلدان وصوت مزاج حله
مربا وشراب آس وشراب آس وشراب آس وشراب آس وشراب آس
إليه إيس الكلدان مزاج تروهندي وأردك وزورد الووقا فون
طريف صوبلا صوت دودج نكم بنكره بجزو آس قوي وقرنلو علاج
فان المني جون فان جقرقن وقوي سهل ويرمك وتيرخفة الكلدان
مادامكه ككز معالجه بلا مرض زایل اولغا تمكن ولا قوي معالجه
أتمك كرك مادامكه غدا الية وشرب الية مرض زایل اولغا سهل ياقه
اولغا ويرمك كرك جميع مرض كره اعضاي ريبه كده دماغ وقلب
يعني يرك وكبد يعني جكر در تقويت اليمك كركله ضعيف اولغا الية
بدنك نيبا ذبل در ريبه كركه صيرفك قوت ضعيف ولسا فراريج
شرواين وما والتم يعني أتمك فرجين اوق نحوذ قد رطوق
كرك برز صفر وبرز عدد وبرز صندل قوت كجا كجا كجا كجا كجا
اغرين قير قبعك يورسين خير الية صوبلا او داوستان فوك فرنو

جلقيل نامات نفس جقوب بشجا اندر صك وصفا صوت اول
اجر لا و مزاجه مناسب خوش فقو كريلده كرجنكه صيرفك قوت
كيسا بريت صوت صوجكار خوش فقو كريلتمن كركت آس قودي
قفتي وكباب اولين فراريج نفس اجني الماء و كل و ترنج بر اغله
طلد رض اولو كرواين اتمك قفتيه اوستا من كوايا كاور لوكل
صوي حلك اولو وكباب اولين قزل ات قفتيه اوستا من عرفان
لتمش اولو و تارة خيارد تارة صيلش اولو صوتين بيلده كرو شراب و در طيب
وشراب نقاح وكا در بيان صوي وسكدي برغي صوي وكل صوبلا اجر
در اريج شورد ايسن كل صوبلا اجر كرجنكه طبعيت زيماده دفع اليمك
ايسن مع اليمك كرك مكرله حدن كجا بن ضعيف ايسن كرا ايسال
جوق اولو شراب نقاح وشراب ستر جلية انا صوبله آس قودي
شراب ريباس ياكلت كرو كرك قزل كل ومرسين و جلتا زواون
اورمك و اطرافين باز درين ديدن بندي كرا ذك وقا فون قزلي

وَحَقَّ أَنْ يَدْرَكَ أَرَاكَ قُوَّتِ ضَعِيفِ أَوْ لَسَا فَرَا حِجَّ كَمَا بِنِ يَأْتَا وَنَشِ
 كِهَ اجْنِ كَلِّ يَلَهَ وَقَادُونَ طَرْ لِعِيَالَا فَرَسِينَ يَشِي وَصَدَلِ وَأَبَعِ بِلَا طَلْدِ نَشِ
 أَوْلَا لَوْ يَدْرَكَ أَرَاكَ أَيْسَا لَلَّهَ تَانِ كِدْرَسَا بُوْتَرِ بَلَا يَلَهَ شَرَابِ صَدَلِ بِنِ
 وَفَرَا بِ أَجْبَا دَوْتَرَابِ لِسَانِ الْحَمَلِ قَتَا أَرَا جَوْقِ دَرَسَا فَرَا حِجِ
 صَوَقِ دُنَا لَوْ كُوْدِيْنَ مَرَسَابِ يَابِرْعَيْنِ دُكَلَشِ بَا زُرُورِ دِيْبِي كَلِ دُكُوْجِي
 دُكَلَشِ لَرَجَوْقِ شَبَلَا حَجَا لَوْ طَوَلِيْنَ صَدَلِ وَكَافُورِ دُكَلِ صَوْلَا فَنُوْ لَوَالِيْلِي
 أَرَا جَوْقِ شَرَابِ حَصْرِي مَكَهَ نَعَا إِلَهَ لَسَمِيْرَا لَهَ وَمَاءَ الرَّمَانِ وَأَبِي
 قُوْدِي مَائِيَهَ خُوشِ نَارِ صَوْلَا وَرَلَوَا بَاعِ مَكَلِ جِيْبِي صَدِيْنَ بَرَهَ وَمَقَلِي
 يَغِي صَفِيْرِ وَفَسَقِ تَبِيْنَ جِيْبِي وَأَطْرَافِ بَغَا بَرَا اِيْرُ صَوْلَا فَيَا فَيَا مَعَا
 اَعْرَبِيَهَ صَدَلِ وَكُوْلِ صَوِي دُرَلَا أَرَا اِيْسَا دَوَارِ سَا فَالْمُوْنِ طَرْ لَعِي
 صَوِيْنَ أَرَا تَبِيْنَ وَارِ اِيْسَا مَرُ هِنْدِي صَوِيْنَ وَرَلَوَا أَرَا قَانِ فَرَسَا تَرِيْتِ
 كِهَ بَرِ دَرِهَمِ كَلِ اِيْرَمِي وَبَرِ دَرِهَمِ دُكَلَشِ جَلَا زَقْتِ لَوِيْرَهَ لَوْ أَرَا بَرِ جَوْقِ
 نَسَا بَرِيْنَ اِيْنَ اِيَاغِنِ قَتِ صَوَقِ صَوْلَا بِيَا لَوْ كُوْلِ صَوْلَا كَا فُوْرِيْ بِلَا لَوْ

يَأخُوْدُ بَرِيْتَهَ تَانِ اَشَاكَ تَزَكِيْنَ فَيَلَا اَلِيْنَ نِيْلُوْ قَرِ بَرِ عَيْنِ يَهَ تَانِ
 حِيَا دَرِيْنَ يَهَ فَرِ بَرِ قَبِيْنَ اَوْرَلَوِيَهَ كَلِ صَوْلَا صَدَلِ اَوْرَلَا اَطْرَافِ بَغِيْلِي
 خَا يَلِيْنَ جِكَلِ بَرِيْنَ دُكَلَشِ مَادَا وَرَلَوَا يَأخُوْدُ اَرَجُوْلُ اَوْنِ مَرِيْتِ
 تَبِيْ اَوْتِيْسَا بَرِ دُكَلَشِ كَلَا تِ بَرِ دُكَلَشِ جَلَا دُكَلَشِ بَرِيْتَهَ صَقَلَا
 اَرَا قَانِ سَاعِ بَرِ نَسِدِنِ اَفْرَسَا جِكَلِ اَوْتِيْسَهَ جِيْمَدِيْنَ قَوْلَهَ شَيْشَهَ جِكَلِ
 صَلِيكَا دِيْنَ اَفْرَسَا طَلَقِ اَوْتِيْسِدِنِ شَيْشَهَ جِكَلِ بَعِ الْفِيْشِ اِيْرِيْنَ اَجْرِي
 فَرِ بَرِ دِيْنَ حِيَا دَرِنِ جَوْقِ يَدُوْرَلُوْ قَوْلِ نَسِيْبِ بَقِيَا فَيَا لَرَا اَرَا حِيْرِي
 اَوْفُوْ سِي كَلِ بَرِيْتَهَ بَفَشَهَ يِيَاغِنِ طَهْرِيْ رَلَا بَشَهَ طَبَقِ يِيَاغِنِ دُرَلَا
 اَلِيَهَ اِيْعِيْنَهَ بُوْنِيْلُوْ دَرِنِ دُرْتَبَا كَلِ اَكَلِ اَوْرَهَ لَرَقْتِيْدِنِ اَوْرَلَوِيْ كَلِ
 مَكْرَا كَلِ اَكَلِ اَفْرُ صَوْلَا اَوْرَلَوِيْ يَهَ اَكَلِ اَكَلِ دَرِ بَرِ اَجَلِ اَوْرَلَا اَوْرَلَوِيْ
 دُكَلِ صِيْرِ وَفِيْلُوْ دِنِ اَجَلِ قِدِنِ وَصُوْضِ قِدِنِ وَاَوْبِقَالِ قِدِنِ وَغَمَدِنِ
 وَجَوْقِ اِسْتَوَاغِ دِنِ وَجَوْقِ جِيَاغِدِنِ وَجَوْقِ حَرَكِدِنِ وَفِيْ اَعْرَلِدِنِ
 حُصُوْصَا مَعُوْدَهَ اَعْرَلِدِنِ صَقَلَا زِيْرَا بُوْدُ كَلِيْ قُوْفِيْ ضَعِيْفِ اِيْسَا

بخارا ملک بخران طبیعت ماده بلا چشمتک در که به طبیعت عالم البلیه
حجت اولیه ماده غالب اول ملک لکدن بخران ملک وقتند وقت
یقین اولحق میر و جگر اول بخران ملک قوی را عالم فلا یعنی برک
فانیله اولند در اندر آنفا ایسا لیه اولند در اندر آنفا که فقیعلا او
لند در اندر آنفا ادرار بول لیه اولند در اندر آنفا که در لیه اولند در
دکلی میر و لقل که چه ثقی اولد بر طبیعت محسوسه متغیر
اولد مرضه متوجه اولد بخران کلری و جندی در دخی بنجی الیخی
یدخی طفر بنجی اولد بر بنجی اولد و جندی اولد در دخی اولد بدخی اولد
سکر بنجی کور بنجی کور بدخی کور بدخی کور بدخی اولد بر بنجی اولد
در دخی اولد بنجی تمام فرقدن اولد بخران اولد که در دخی بنجیه
یدخی بنجیه اولد در دخی بنجیه کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه
در دخی بنجیه کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه
یه فرقدن اولد ناقص بخران اولد که اجیده یه بشنده یه طفر بنجیه

به اوله اجنه

یه اولد اجیده یه اولد بدنده اولد بخران اولد که اللد یه سکر
یه اولد یه اولد لکد یه اولد بشنده یه اولد اللد یه اولد طفر بنجیه
اولد سول مرضه فت خار یعنی غایت ندر و اسعی اولد بخران قستی در بنج
کنده اولد مکر که حتی غنا اولد که او جندی یه بنجیه بخران المیا
اکثر غایت حاده اولد سا بیده اولد اگر حدت از رقی اولد
اولد در دخی یه اولد بدنده یه کور بنجیه کور بنجیه بخران کلری اولد
مرضه کور بنجیه کلری اولد بخران حاده در لری کور بنجیه کور بنجیه
حاده مزمن در لری کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه
صکر اولد بخرانه اعتبار المیز لری کور بنجیه بخران کلرد در لری کلرد
سول کور بنجیه که تمام بخران اولد در یه تمام بخران المیا در بنجیه کور
در لری بنجیه منزل و ملک یه قان اللد یه برن قدیمی یه بول اولد
المیا ننه و برمان کبی خریک انما کور بنجیه کور بنجیه بخران ناقص اولد
ماده با کلید دفع اولد اولد علل سول لری کور بنجیه کور بنجیه کور بنجیه

اولدركه صير و صير و لقا قتلت فوت د بگر خوش اولد و بين اولد و طعام بتمها
اولا اولفودن مكره بينب صغلفندك بجا يتر سا صير لغده دني شيله
بنا كوده سينك استي دز اولان بئس قوي و مضتم اول عقل بلا اولان بئس
خوش اولد معالجه ايلد خارجه خوش اولد سر آمدن مكره اغرمي
وصرفاي ستمك كوده سوجار جقمق اولد روز علامت بو علامت
عكدر صير دمبه طر لغب جقمق يوزدر نفس متواتر و عظيم اولد
عقل حجت اولق اولر يقينين دلالت ايلر لي مضرده ال اي صوف
خصوصا كه ابراهال دج اولد صير دلق مكننا حمام و اولد لر تخيل الميك
يوزدر زاني مضرده در پير اولق خيطلر فاسد لغزه دلالت ايلر اكر بو
اكله فوت و طعام ايتر سا سي ساقط اولر سا اولمه دلالت ايلر جن
نفس و در بر رمز نطق و بئس بر مسايه ت ضعيف بر سا الم يقينينا
دلالت ايلر جن كور كور دقان ايتمز اولت فوت ضعيف اولد ايلر بين
اولد جي بو علامت لردن اولدركه صير و ساغ يكاد و صول يكاي اللربن

ايقارين و بين بوز اكا كودسي طغر اولد جلق قين بين اللربن ايقارين بين
انتمق يوزدر اكر د ايم د شكندن صير ليك ايقار بينه و ادرسا الم عاوش
در د ايا ارقه اوستنا يانب اغراجق اولق ايقاري كى قى اكلن ياريد
برينه بعد من يوزدر د اير قرن اوسته ييقم قر نندك اغربه با عقدا
يوتلفغه دلالت ايلد رحا لرده دشلر لي فر جلد تمق اولد كلدر اكر
كجده ن عادت د بلسا جنونه يه اولمه دلالت ايلر اللربن
بزندنيكا القك لت اولد كي يايچك يلاوت در د ركي در نندك
حتى رده يوزدر فيج اولقوك امان يوزدر طعام كور جان سوزك
يوزدر ايج بخش عده او و مبر و او د يكر ليد در عدا لوليك
بودر اول بقدى طوبته بيوسته معتد ادر بر حرارت ما ايلد
انكروك اوسي بقدى انكيد ركه اروبقد ايدن اولد اهرى خميري
اعتد الله اولد اكن قلك يه اكن يقفه اوليك تورده يه فروندك
بشش اولد صير بجا نش اولد اكر خير سز اناك يمان كرك غليف ايج

اوقات اول قر و غلیظ اول مکره آن رنگ قر لیا در و رقیق اول
 و بواسیر فان آن در غلیظ ما دام که افراط ارثیما راحت و خفت
 حاصل اول بواسیر خوش کله و کاه اول که مقعد دن آقن فان هیچ بوا
 سیر اول دن بقر صفت در غی طمر لوت اغز لری اچلقدن اول بواسیر
 دن اول مزبور مرسته انفتاح افواه عرفق در لور اگر اغز جان طهر امای
 غلاظه اول رسا اول غایط کله فانه مکره کرو غایط کله فاشر اگر
 اممای دقاته اول رسا اول فاشر غایط کله مکره فان کله و آن
 اوقات فان کله اول اول قر اول کله **النج با سکه**
بواسیر تد بیرن و معالجین **بلد** را کبر بواسیر د نولو اول
 فان اغز سا با سلیق طر لریدن فان آقن کرک بین اولور یکن حجامت
 ایلت کرک و بین اولور یکن سلک وقتند سلوک اولر سلک نخاک
 سلک برینه حجامت شیشیلا نیشته چکات کن ایودر اولور بواسیر
 فان اولر جون قصد ایلمدن و مقصدان صفیق کرک قتر ضرورت

اولر فان کی اولیغجه قصد ایلمک کرک ومع هذا ارجک فانک زکین
 کرمک کرک اگر فان اولر یرمز فان اولر اسفتیق کرک اگر زل اولر
 طانی اولر فان آقن قیب نیرحک رکنده که بغلیق کرک فان کم دم
 ضای کدیب سود ای فاسد غالیب اولمایا دخی بواسیر لک تد بیر اولر
 مسهل اچب سود ای استقر اغ ایلیکر و دایم طبیعت قبض ایلیر زمر
 اولر شیکله زملک اسهال حدنه ارثیما بواسیره نیکم قبض اولور زبانی
 ایچون اسهال دخی یرمز قوت ساقط ایلمک کوده ارق اولر ضعیف اولر
 وهم اکثر اسهاله قوشو بواسیره ماده دکلر بواسیره فان یه افواه عرفق
 قلا طبیعت دفع اولر کند و دن آقن ما دام که قوت قوی اولر
 تحمل ایلیا هیچ دمن کرک قوت ضعیف اولغا بشلدن احساس
 ارجا آقن من کرک ضعف از بلرک که بدک قوت ایلمک کانیا
 و یرچک ابقار ضعیف اولر بر مکلدن اوشن بلکه ایچکله یرچک
 دریه فی جمله انفال و حرکات بدنی ضعیف اولر و تن قان

دُمْنٌ وَاجْبِدْرٌ بَوَسِيرٌ قَانِ يَا أَفْرَاهُ عَرُوقٌ قَانِ حَدِّجْهُ الْجَحْقَلَهُ حَدِّ
أَفْرَاهَهُ الرَّشِيْبَا دَكُلٌ سَوْدَاوِي مَرْمَلِكُ جُنُونٌ وَمَا لِي بِجَوَابِ وَصَرَعٌ
سَوْدَاوِي وَجَرَبٌ وَبَهَقٌ سَوْدٌ وَدَمْرُكُو وَجَدَامٌ أَوْلَعٌ لَمْرُجَلَهُ
بَوَسِيرٌ قَانِ يَا أَفْرَاهُ عَرُوقٌ قَانِ وَقَسْرٌ دَنْسَا يَهُ نَامٌ حَدِّجْهُ الْاَمْدِي
قَطْعٌ اَيْلَسَرٌ بُو ذِكْرٌ اَوْلِيْنٌ مَرْمَلِكُ غَايِضٌ اَوْلِيْ بَلْ كَيْدٌ اَسْتَيْفٌ وَبِيْلٌ
حَاصِلٌ اَوْلِيْ بَوَسِيرٌ اَوْلِيْ كَشِيْدٌ طَبِيْعَتِدَنْ رِعَافٌ يَهُ اِذَا رَا حَيْضٌ اَوْلِي
قَتٌ نَايِدٌ اَيْلَرُ اَصْلٌ بَوَسِيرٌ عَلَا جِنْدَهُ اَوْلِيْ دَرَكَهُ وَجَعٌ رَحْمَتٌ وَرِيْطٌ
اَدْوِيْ يَهُ كَيْدٌ مُسْكِنٌ وَجَعْدُرٌ تَسْكِيْنٌ وَجَعٌ اِذَا رَا مُسْكِنٌ وَجَعِبَهُ
شَرَبْتَرُدُرَكُهُ اِحْرَا يَهُ مَرْمَلِكُ دُرِيْ يَهُ فَمَا دَرُوِيْ نَطُوْلٌ لَدُوِيْ
يَهُ بِحُوْرٌ دَرَكُهُ اِسْتِعَالٌ اَيْلِيْكَرُ وَقَانِ حَدَنْ طَشْرَهُ اَفْرَاهَهُ اَلْحَقُّ
قَانِ قَطْعٌ اَيْلَرُ عِدَا الرَّيْبِيْ قَانِ بَلِيْحِيْ اَسْرِيْبُ وَاَدْوِيْ اِحْبٌ وَمَا يَهُ
دَرُوْرٌ دَرَكُهُ نَطُوْلٌ لَدُوِيْ اِسْتِعَالٌ اَيْلِيْكَرُ قَانِ دُمْنٌ كَرَكْتُ وَتَجْنٌ كَدُوِيْ
وَقَسْرٌ طَنْبَلٌ اَمْرٌ اَوْلَسَا رَحْمَتٌ اَيْلِيْكَرُ جَبْدٌ حَمَامَةٌ كَرَمَلْتُ كَرَكْتُ

وَطَمْرٌ اَغْرِيْ اَجْرٌ بَوَسِيرٌ اَدْوِيْ سِيْدَنْ بَوَسِيرٌ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ كَرَكْتُ
وَبَوَسِيرٌ اَوْلِيْ اَوْلِيْ كَشِيْ صُوْنٌ صُوْبَا اَسْتِيْحَا اَمْلَكْدَنْ كِيْ صَفِيْقٌ كَرَكْتُ اِنِي
صُوْبِيْ كُهُ اَسْتِيْحَا اَمْلَكْتُ كَرَكْتُ اَسْتِيْحَا اَدَنْ صُوْبِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ
دُبْتُ سَلْمَكُ كَرَكْتُ بَلَكُهُ بَنِيْغٌ بَوَسِيرٌ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ كَرَكْتُ شِيْلَهُ كُهُ
مَا يَسْتِيْنُ لَسْفٌ اَيْلِيْكَرُ هِيْجٌ رَطُوْبٌ قَلِيْبٌ بَوَسِيرٌ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ صُوْنٌ صُوْبَا
كَلْهَارَتٌ اِدْرَجَلْتُ يَهُ اَسْتِيْحَا صُوْبَا اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ
كِيْدُرٌ مِيْحَانُ كَدُوِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ صُوْنَكُ بَلِيْحِيْ قَلْبٌ صُوْبِيْ رِيْجٌ بَوَسِيرٌ مَعُوْلَدُ
اَوْلِيْ اَوْلِيْ صَفِيْقٌ كَرَكْتُ كَنْدَايِ يَهُ تَعْنَايِ قِيْدَبُ صُوْبِيْ اَوْلِيْ
اِسْتِيْحَا اَوْلِيْ صُوْبَا اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ
تَحْلِيْلٌ اَيْلَرُ وَاَعْرِيْ سَاكِنٌ اَيْلَرُ بَوَسِيرٌ بِيْجَلُ رَا اَيْلَرُ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ
اَوْلِيْ اَوْلِيْ دَايْمٌ مَوَافِقٌ عِدَا الرَّيْبِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ
عِدَا اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ اَوْلِيْ
تَحْلِيْلٌ جُوْرٌ كَرَكْتُ اَيْلِيْكَرُ دَايْمٌ اِسْتِعَالٌ اَيْلِيْكَرُ لِيْلَكُ بَرِيْحٌ كَرَكْتُ مَسْهَلُ

مقاله اوله بوسير

وَقَتْبَهُ مَسْهُلٌ اجْبِبْ بَدَنَ نَفِيهِ الْبَلْبَلُ وَاعْتَدِ اللَّهُ حَمَامَةَ كَرَمَانَ كَرَكْ
 وَحَمَامَةَ كُوْدِي أَوْ مَن كَرَكْ وَاعْتَدِ اللَّهُ طَلْحِي أَجَاهُ كَيْدَهُ نَوَزِجُوعَ وَنَهَارَهُ
 طَعَامَ غَالِبِ الْوَلْمَشِ أَوْلَاهُ حَرَكَتْ وَرِيَاضَتِ الْمَلِكِ أَوْ دُرُورِ سَمِ حَسَنِ نَابِلِ
 مَوَاطِنَتِ الْمَجِيكْ جَوْفِ أَوْلَاهُ كَيْدَهُ بِالْمَلِكِيَّةِ زَائِلِ أَوْلَاهُ كَيْدَهُ مَا أَكْبَدَ بُوْتَدْرُ
 أَوْلَاهُ نَهْ أَوْلَاهُ كَرْجُطِ الْمَلِكِ كَرْجُوعُ دَتِ الْبَلْبَلِ كَرْجُوعِ نَدْبِ كَرَكْ
 دَرْزِ أَيْلِدَكْ بَجَلِ زَائِلِ أَوْلَاهُ نَهْ أَنْتَ دَرْزِ مَانِهْ كَيْ نَسْتَدَنْ أَرْقُ
 جَاهُ لَقْدَرِيهِ دَمْرَةَ كَسْمَكْ كَلْتِيهِ دَوَايِ حَادَةَ نَهْ بِنَقَالِ
 الْمَلِكِ كَرَكْ بُوَيْكِهِ مَعَالِجَهُ دَخِ خَطْرَدَنْ خَالِي دَقْدَرِ هَرْجَنْدِ كُو
 بَعْضِ كَشِيرَةِ نَائِغِ أَوْلَاهُ بُوَيْبِرْدَنْ بَرُونَامَ حَامِلِ أَوْلَاهُ أَمَا كَرَكْ كَرَكْ
 بُوَيْبِرْدَنْ كَسَدَ كَلْرِيْدَنْ صُكْرِيَّةَ دَوَايِ حَادَةَ أَفْئِبْ سِقَاطِ أَنْدِ
 كَلْرِيْدَنْ صُكْرِيَّةَ بُوَيْبِرْدَنْ بَرُونَامَ أَوْلَاهُ كَرَكْ بُوَيْبِرْدَنْ كَسَدَ كَلْرِيْدَنْ نَفْسَكْ
 أَوْلَ كَدَنْ أَرْقُ بَتْرَبَلِ كَلْ جَوْفِ كَشِيرَتِ بُوَيْبِرْدَنْ كَسَرِ زِيَاوُ
 حَادَةَ اسْتِعَالِ الْبَلْبَلِ مَقْعَدِ خَرَابِ لَوْ شَيْكِهِ كَلْ رِيْحِنِ وَغَايِطِنِ

طَمَانَزْ أَوْلَاهُ خَلِي أَرْسَدَهُ أَوْلَاهُ مَقْدَنْ قَلْبِ بَلْبَلِ كَرَكْ كَرَكْ بُوَيْبِرْدَنْ
 حَرِيَّةَ دُنْبِ هَلَاكَ أَوْلَاهُ بَسِ بُوَيْكِهِ أَوْلَاهُ سَا تَدِيرِ مَسْكَاتِ
 وَجِعِ اقْتِصَارِ لَيْلِي بُوَيْبِرْدَنْ كَلْبِنَهْ كَلْبِنَهْ كَلْبِنَهْ كَلْبِنَهْ كَلْبِنَهْ كَلْبِنَهْ
 أَيْلِي أَنْتَ دُرُورِ وَغَدَنْ هِيَجِ زِيَانِ لَقْدَرِ أَوْجِعِ بَابِي كَرَكْ
 بُوَيْبِرْدَنْ نَائِغِ أَيْلِي غَدِ الرِّي بَلْدَرِ هَرْغَدِ كَلْ مَرْطَبِ وَمَسْتَنْ
 أَوْلَاهُ أَنْدَنْ طَلُو وَصَلَحِ قَانِ مَوْلِدِ أَوْلَاهُ جَرِبِ شُورِ أَوْلَاهُ كَبِيرِ
 تَوْبِنِ أَيْلِي وَفَرِي أَيْلِي وَأَمْرَ أَلْفِ أَيْلِي وَسَمِزِ تَوْنِ أَيْلِي وَمَسْتَنْ فَرَا
 مَرْجَارِ بَشْمِشِ أَوْلَاهُ بَشْمِشِ يَمْرُدَةَ صَارُونِ وَرَقِيْبِ جَدِ أَيْلِي بُوَا
 شَيْرَةِ نَائِغِ أَيْلِي وَاسْتَفْخِ أَيْلِي طَلُو بَادَمَ بَعْضِيَا يَا كَرَكْ بَعْضِيَا
 شَيْرِ عِنِ أَيْلِي بَشْمِشِ أَوْلَاهُ أَيْلِي وَبِاطْنِ رِيْحِ دَنْغِ أَوْلَاهُ
 حَمِيرِ لَوْ رَشْتِ أَيْلِي مَسْأَدَرِ وَحَرَارَتِ وَعَطْشِ أَوْلَاهُ كَلْبِنَهْ
 وَبَشْمِشِ صَوْعِنِ يَكْ أَوْلَاهُ كَلْبِنَهْ بُوَيْبِرْدَنْ كَلْبِنَهْ كَلْبِنَهْ كَلْبِنَهْ
 وَجِعِ أَرْزُونِ حَرَكَتِ كَلْبِنَهْ وَصَوْعِنِ بِيَكْ بُوَيْبِرْدَنْ غَزَنْ

بُوَيْبِرْدَنْ نَائِغِ أَيْلِي غَدِ الرِّي بَلْدَرِ هَرْغَدِ كَلْ مَرْطَبِ وَمَسْتَنْ

اچرمی زیاده آبلر بوسایرک فان بجد اچتی کند نایک بودر فان
ذنب اچتی که افع احتیاج اولاسوغن ملک بودر کند نا
دخ سوغن داخ صوف بوسایر ایودر اسی بوسایر ایودر کلفت هر دور
المیزاج کسبی کند نای بوسوغن جوق استعمال ایلجک فان کیندر
بوسایر نه زیان ایلر و کلم الشن ملک صوق بوسایر ایودر و جماع
ارنوسه حرکت کتر لکن مصدعدر سیز توغله قین ایلکه بشرک
کرتک تا اولید سودا اولمایا و طبیعت قبض ایلک یا یغیلا داخ
بشرمک ایودر قوز یاغ و نفعناغ و بوی صوق بوسایر ایودر جن
طبیعت قبض اولسا قری بد بوس شور و اسکه اسفا خله با باره
یله بشیش اولر اجمک ایودر طبیعت تلین ایلر اک طبیعت قبض ایل
باطن ریج و نفع داخ اولسا بد بوس شور و اسن اسفاخ با باره
قتمق کرتک بلکه اوخ ذرهم ایوراج یشل بسفاخ شن قزین
یشق دکت بر کیه لجه قیب اغزین بقلیب بد بوسله بله بشرمک

کرتک تمام بشیخت اول کید قت صفا کربسفا جک قوت شر فایده جته
ببسفا جک جرمن یبانه املر بوغدا اصل حد بوسایر فایده ایودر
بوسایر لین تحلیل ایلر طبیعت نرم ایلر اگر برز قرو فر اولوم دخ
قتر لسا ایودر قبض دخ بیز لکن رطیعت حدن کشره نرم اولب
اسهال اولجی که اسهال دن اوشکریه بوسایر فان جوق افسا برنج
اش و نار د ایلک که حبلا زیمان دکت بشرک و سمان اش که بر نفعناغ
قتر صفر که نعطیر ایلر ایودر نار د ایلک دخ بر نفعناغ و بر صفر
قتمق کرتک سقای بر خله بشرمک دخی ایودر اگر اسهال لا حرارت غالب
اولسا قور لشر آر بدن جو او بشر باجمک کرتک اگر صندل شراب
دخی قتر لسا دخی روادر و دزاج و ککککک و جل تن بکداخ
ایودر و اسهال اولب حرارت اولجی و هاضمه قوی اولجی کجی بکر که
یاغیلا دانه برنج بشرمک ایودر قبض ایلر و هر غدا کم مولد سود اولر
یا برعز فان اولید ایلما یا هر تته که فان کیندره اسرا اولر کلب

واین تر که بکسب بکله کرده و خرد و تر خون و سر میقدر
بواسیره زبان ایدر بجهت کرک و قدیدن صغیرات و عجایب
و قازات و اردک آب و کل سودا اولن قشکر آتندن و بیک
و طوشان و ککر جن آتندن و سددن و غیرتادن و پیریدن
و تمقدن فی الجمله آرک اصلندن و بالقدن و قوت طر لو و آتش
نسکرندن خصوصاً سر کلو نسکرندن و آب کامه دن و
فقاعدن و حاده نسکرندن و حریف نسکرندن و خردل و غیر
کب و سیرک و استیحا که و سیرک الفسا ده پیشکرندن و فون و زردا لو
و زوت و کراس کب اجتر از کمال آلیک کرک اسهال اولرسا
به برنج بواسیره زحمت آیلر سا که باطنه نفع و تمدد اولد و تریشلر
دن قز بر و خیاز در آرک و شفتا لو و آنار کبی برهنه آلیک کرک
تجن اسهال اولرسا و حرارت و عطش اولسا آغ ازمدن و پیریدن
و آنجیردن اوقات بک کرک رو آرزو بدنه حرارت اولت اسهال

و نفع اولمجن خیاز اچندن بک زبان آیلر خصوصاً که نبات بکله
بیک طبیعت نرم اولت یه اسهال اولمجن که باطنه زح نفع اولسا
آجله امرود و آیوه و آلم بک بودر و اسهال نفع اولمجن طر لو و آتش
آنار فرشد رب بک بودر خصوصاً که حرارت و صفرا غالب اولد
حرارت غالب اولت و صفرا غالب اولت زحمت و در رسامان و نادر
دانک آشی و در رشک آتش و قوق و آتش آلم آشی و قزغلا تین آشی
بک قیزم خصوصاً که بواسیره بر زلفاع و مصطکی یا اصلاخ اولد
و آکو برز قزو او زردخ قتر رسا آلیک کن برز کوره زردخ بکر کدر
و حرارت و صفرا غالب اولمجات قوق صویا و یه نارنج صویا
و یابنمش لمون صویا بانب بک قیزم آت ماما کن آکندن
صفقمان بکر کدر و خرما بک زبان آیلر قزو آنجیر جوق بک کرک
صوق صودن از اوله اجمک کرک طعم اولسته بر رساعت
کلمدین نیز حبک صواجمک کرک و سکرندن خصوصاً که قوتلو

اول باطن يا مدور اول اكا عني در اول اول كه عنيك ركي ارجواني اول
يعني دلجه كمي بيزي در دلجه باغ چكي كچه اول رنگ اول و بر قسم درخ توت
ركي سنت و ميشق و فنج قمش اول نشيله كه اكثر اوقات آمدن فان سرب
ترنج ادر اكا توتی در اول و باوخ شمك هر رسي مفعلك طرسدن
بترظ هر اول كرك و كاه اول كه اجر بر عاير اول كوفز طشر
بين بوا سير اجر و بين دن ريك كدر معالجه سي ساند و بعض بوا
سيرت اغز اجي اول فان افر و بعضي نك اغز طنلو اول فان افر
اكا كز سز بوا سير در اول اكثر فشاغز اوقات رحمت و بر مكر كه جن
تد بير كه شيله اده له بوا سيرك ماده سندن فرسوز ياده نشه
موتله اولب فتلي اوليك ماده كه اغز اول فان افر بوا سيرك ماده
كر كلو قدر دمدم فان افه دزه اغزي اولمز كسلب افر اولجتي به
حدندن ازا افر اولجتي اغز رحمت ايدر و فان افر بوا سيرك بعض
سنت فان انغيك معين دور اوله مشلا ايدنه بر كز يا ايكه اوج

ايدنه يا درخ ارفق يه آلت نكلده في الجله معلوم مذكور نوبت كل
دايم اول نوبت اول زرنه فان افر و بعضي نك فان انغيك معين
مضبوط مدت اولمز كاه قدیم اول كاه تاخير اول و كاه اول كه بر
زمان متواتر افر و كاه اول كه مده اقر اول و طبلر بوا سيرك
متوالد اولغيك سبب سود ادر يه سوداي فان در اكر سود البقا
متوالد اولسا بوا سير باق فرج ركي افر اول و اولجتي بوا سيرك
ماده سي سود ايه يقندر توتينك فاته يقين در عيني نك بين
بين در بوا سير لو كينك يوز نك ركي مانه ليدلا با سلق ارا سنده
اول بعضي سينك ساچنك ركي اصل اصل نكندن متغير اول و سا
چنك و كوده سي فللر نك ديسير اول و وجوق اول كه بوا سير فان
اقدح ايسال دموي بلا مشته اول و فرق بوا سير كرسندن اول در كه
سيلان ادين بوا سير فان اولجتي مفعده وجع اول و مفعده اغز اول
وجر و فاكه افر طلم طلم نك ادر افر و هم بوا سير فان اكثر

شرا بچای از مگدن صفتی کز کت و در حیات و بکر لجه و با آنجا
و طبلن و نقاخ نکر دن بر هیز ایلات کز کت صالح غذا کز لجه
سیرع الهقم اولایک کز کت و ابو بشمش اری بدای انکی که فروند
یه تنورده بشمش اولای طری و خمیری بر خا اولایک بودر بفتحه
و بزنج و بنی و خمیر سزانات یکن بود کلا در آنکوک خمیرین بوجی
براز صفر قتمی کز کت اکن بودر و اشغال واقع ارجی بو اسیرقان اکنی
صوی فر هیش دمر که طفلیب صردب صوصا جی آندن صورینا
اچاک کز کت و املج اسلدب صون صوریبینه اچاک اکن بودر بواقع
صوکه دکر اولدک بو اسیره فایده ادر طبیعت قبض الکر بو اسیرقان قطع
الکر هم قوت و زرجاع قوی الکر **در دوج باب**
بو اسیرضه السیفان اولدک شکر که بو اسیره بودر ای طبلن اچاک
شریت لهما یه قوت الکر و افواه عروق قان و بو اسیرقان قطع الکر طبیعت
قبض الکر بو خا صیت اکن شریف خا صیت در وقت اولدک طبیعت قبض

3

اولب امعاده نفل یا بس محتب اولد و بو اسیرقان افواه عروق
قانی سلان ادر بو خا لته قان بن شربت و در مک یومز شرب اچاک
در مک کز کله قاطع الکی طبیعت قبض الکی **شرا ب**
مزمن بو اسیره بودر امعایه و اعصابه قوت و زو بو اسیرقان
کسر و عطش ساکن الکر و جماع قوی الکر و طبیعت قبض الکر **صد**
یعنی ترل صد کدن واق صداده فرشتد رب شربت بشرب اچاک بو
سیرقان و افواه عروق قان و اشغال دموی قطع الکر طبیعت
قبض الکر **شرا ب** **جاس** طبیعت قبض الکر و سیلان
در قطع الکر **شرا ب** **لسان الحالی** یعنی سکر لوجه اوت
شریت که اچا بنایه برغ در زرقان قطع الکر و طبیعت قبض الکر **شرا ب**
مدیر که طبیعت ملین الکیا و ریاح حاصل الکیا و بو اسیره فایده الکیا
و بلغم و سودای و صفرا یسها اده دم بدم اچاک طبیعت قبض الکیا
قوی بسفایج شین دکلیش الکر در هم ان ارجحوق نزدیکه نیم کوفت

اولدک

دکانش اولاً اون درهم فن هلیله نیم کوفت دکانش کرم درهم سنای
 مکانی پیرخی اون بش درهم بنفشه او نو درهم بجموعین قیند کر
 سز که صومین الکر اوج یوز درهم ان شکرله قوامه کتر که طبیعت
 قبض اوجی صباح بو شربدن او نو درهم التمش تمش درهم استی صیلا
 حل ادب اجکر اسفال ایلدی کجلیس نوک عدد قدر ایا و اجکن
 تا حیرت لیب کر و حاجت اولسا اول ایا تمدن صکره بر و اجکر
شرح باب که بواسیر تعلق طاق ادویه مفرد بلبلد
 زنجار دکب نونی بواسیرک اوستنا جیحی بواسیر دشر قطع ایلر عفر
 بلری در له قیند زیت یاغ اجنه برغب برغب قیند جی که عفر اولد
 قوت یاغنه چفته اول یاغ بواسیر اوستنه در زنجار اغزین کسر
 بواسیر فرد ز دشر صولو در طوبت او بواسیر در زنجار اغزین کسر
 و فرد ز و قره جین او کلا در و فان کسر التنج باب **بواسیر قیاده**
اولدی بلبلد صغیر جیحی الکی واج اجی زردا لونک جکر دکب سیاع

و مقبل ازرق هر برشین بواسیر در تلت یا دککن قیند رب در ناک
 ایود ز اغزین ساکن ایلر و ماده سین تحلیل ادر و ذرق الحام
 وقتنه که لکا دانه چادر در کر و صغیر اودر و بخور مریم در دکب نیا شکه
 اونک کوه که دده طبعی در کر و طکوز طوب و طکوز طبعی و شلفاک
 در کر هر برشین بواسیر اوستنه او رجی اغزین اجز فان اولد
 دکب بواسیر اوستنه کجاک بواسیری کیندر ز طفندر فان کسر که اکا
 دم الا حون در کر که اکا بستد در کر و کلنار مفری و کلنار
 و انقا قیبا و مازو و انجا ردکب هر بریدن بالکوز قیند رب بوا
 سیر اوستنه کجاک فان طر و ار حاک اون و طوشن در سینک
 نوسین دنج بواسیر اوستنه تیجق فان بغلر دیندی صا و کین که با
 در حجان طاهر نه پشمشدر و کره دپ فین و ایلان قون و نیم
 حنظل و مر و مقبل ازرق و صوغان و کندنا تخم و مر سب پیرغین
 و اندوز نون که اکا جوز کسر و در کر هر برشین بالکوز برینده قیند

رب

طهر کر ایچنده کی بلغم متعفن اولسا حتی بلغمه لازمه در کونوت اولر
اگر طهر کردن طشرح بلغم متعفن اولسا حتی بلغمه تا بیه در کونوت
توبتله در تر اگر متعفن اولن خلط سود اولسا اگر طهر کر ایچنا کچ
سود اولسا ربع اولرم در کونوت دج توبت اولر اگر طهر کردن طشرح
سود متعفن اولسا ربع اولر در کونوت اولر کون فور کون در کون متعفن
اولن بکون بر خلط اولسا حتی مفرده در کون اولر ایله خلط یا دج اولن
بلا متعفن اولسا حتی مرتبه در کون اگر صفر ایله بلغم بلا متعفن اولسا
شطر الغب در کون اولر کون صفر ایله برده متعفن اولر بر سیک راحت
کون دج بر سیک توبت کن اولر پس هر کون توبت کون اولر پس هر کون
توبت کون اولر حصار اولر توبت قرشق اولر بله وقت اولسا دغی بیه
شدن سبب اولن حتی کرده اولر بیه صبر برهیزر ایلمکدن اولر خلط
متعفن اولر حتی کردن حاصل اولدوغی بیه فاسد نسنر ایلمکدن
بغوت و بقا و ن کون کون یا صلوی شکر چون بکلا ندر در کون اولر و ن

وازم و خیار کوی بیه غلیظ بیه پیغین نسنر بویوب بیه بدانه
اخلاط چون اولر طر کرده سن حاصل اولمکدن **حتی یومک**
سبب بیه قوت غصلمنق بیه قوت بیه فریق بیه قوت قرح اولق بیه چون
فکر ایلمک بیه اویمق بیه قوت آرمک بیه قوت مسهل اجات بیه زور
اولق بیه اعضا ده قوت آخر اولق بیه اولر کونک بیه قوت آج اولق
بیه قوت صومر اولق بیه نخه اولق بیه طاهر عضو کون و زهر اولق بیه
استی قیق بیه صوت قیق بیه قوت ای غدا ریه ای اولر بیک بیه حمامه
چون اولر قیق بیه چون زمان حمامه کونک بیه زکام بیه نزله اولق
بیه چون اولر **علامت** اولر کون بود کون سبب کون نسنر واقع اولر
اول طر حینی در نسیا اش دریا از اشده از چکندن بقی بو اولر و بد ندر
حرارت کن قوت اولر بل کون حمامه حرارت کوی اولر قاروره اولر اولر
بو حانات قوت بقدر دکل اولدن آخر دکن بر توبت اولر کون اول
بر توبت ایله اوج کون اولر **علاج** قوت سبب کون اولر سبب

زابل البكدر مبردمزج شرابكرا اجملكدر شراب جاص و شراب نيلوفر
 و شراب قنبر اصل هند باكي و سکنجبین و شراب ليمون اجملكرت
 و خيانتخيم و کاشي تخم و تخم سدن شکر له اجملكرت و صوجي پود
 او زوق و حرارت قوي و ملزسا معتدل حمامه کرمات غذا اردن
 جواو و اولت اشئي و اسفناخ مزور ساین و سمرات مزور ساین و زیننا
 مزور ساین باد م یغیلا به اکثر نارص و ی به قاطون طر لونی صوی به لیمون
 به ترخ صوی کبی اگر قان غالب اولت سا قان المی کرک اگر صفر غایب
 اولت نفع مسهل به مطبوخ فاکه اجملت کرک **خارجي دومی**
 سبب قان جو قلع به بر مز اغدر **علامت** کز ل و بکوز قزل اولت طر کر
 طلو اولت و کوه اعن اولت و کاهل اولت و قار و ره قزل و غلیظ اولت و قن
 طلو اولت و نفس طر اولت و زویدی کنده بجران البکدر **علاج** قان جون
 اولت و طبیعت خفه بلا لیمین المیت و بر ایله کون غذا بمت غذا اردن
 اکثر مزور لری بکیر کله مر جات و اکثر ناوردانک و اکثر لک اشئي

در زنگ

در زنگ مزور و سکنجبین و آب بکدر شرابکرت شراب شمان حامض و
 شراب عناب شراب نيلوفر و شراب حنظل و شراب سحاض و شراب
 ليمون و شراب پيباس و شراب جاص اجر نفع حامض اجر کربکلا
 کتربا نفع مسهل به مطبوخ فاکه اجر کربکی و سنا کل صوی
 و سکره بلا صندک ازب طلاء البکدر و شکر له قن بر صون اجر **خارجي صفا**
وی علامت موصون و باش اعرق و ابقو کلمت و فرغن قن اولت
 و اعز اچی اولت و ذل صار و اولت و غوغا سومات و جر اغدن و اشناک
 اگر حرکت اولت سادل اولت صار و رومکر قن رز رحمت و حرارت و صون
 لونی و طر لغثق ارتق اولت طدق بر کور دل قنر اگر غنیزه بر اولت سا
 نوبت اولت در تیکلا اولت مسکه چکنم کلا در مسکه در تدر اگر خالص
 اولت سا جوق در کلا ایله نوبت درت ساغدن اون ایله ساغدن
 اولت بندن ارتق اولت ساغدن خالص اولت خالص و لینی بدر نوبت دن ارتق
 طمر مکر خط ایلیدر غیر خالص لینی اولت که انای کلتر خالصه

قاروره البته رفیق غیر خالصه اوله که غلیظ اولی حوی صفر اوله اکثر
 طبیعت قبض اوله و ککل ذرات و صفر قضمق جوق اوله اول نوبته قترق
 ذرود در صکره و در نجما از در ذرود و نوبتدن ایلمی در کلا ایلر قاروره اوله
 یکی قزل اولر مکر که صفر دماغه جفا که قاروره ان اوله پس اگر برین
 قمرنا قرد ز سر سام اوله **علاج** اوله در بو حیدک هیچ فان المیا از مکر که
 فان غالب اوله پس ایلمی کتده حفته المیب صفر اسلده و ییدن مکرماز
 جوق فان اوله در صفر ایلمی سال ایلمی شربلردن اوله ایلمی برین و شرب
 نیلوفر و شکرله قریب صری که اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 به نملکن سد بلا خیار تخم و قبق تخم سدن اجر لاند تصکره شرب
 بنفج و شرب جاض و شرب لیمون و شرب نیلوفر به شرب بنفج اوله اوله
 حاض اجر لایکه اوله کتده تصکره شکرله نفوق حاض به نفوق حلو
 اجر لایه و خیمبر که بنفش با نرفیق صین اجر لر طبیعت هر کن شافلا یا
 حفته ایله بر ایله مجلس لیمون ایلمی لایه اگر کو کل ذرات و قضمق جوق اوله اوله

محمد زیدی

تر هندی اسلده اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 چون کچر سا شرب حاض به شرب معانی منیع اجر لایه اگر کو کل ذرات
 و قضمق بنکلا کتد شرب اطبا شرب سنان و قرقوشنج و زرد و زرد بر
 برابر الکر دکر بر کاور له به کافور سرتعال ایلمی لایه کتده بو
 مر صدک عدای ایلمی که اوله کون تا خیر ایلمی لایه اوله اوله اوله اوله
 مکر قوت قوت ضعیف اوله که قریح شور و اسین و بره لایه لایه لایه لایه
 اوله اوله اوله اوله اوله حباله حباله حباله حباله حباله حباله حباله
 به زرباج به لیمون مزور سین یا اسفناخ مزور سین به سیرات یا
 بق یا رسته مزور سین یا ام یغیا لایه اکثر انار صوبلا یا زرنک به لیمون
 صوی به سیر جلا یدر لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه لایه
 شرو اسین و در کدگی نوبت اوله حوی لایه قاعده بود که عدای نوبت
 و قنندقه آت ساعت اللک یات کرک تانوبت و قننه دکن طعام هضم
 اوله نوبت و قنندقه به نوبت و قننه لیمون و ارجی نوبت و قنندقه طبیعت

طعام هضم اليكما مشغول اول مرض دفع ايد مرالت ساعت فلقد
 دَخ اللك ورجاك صيرتلك كرد قرن اجر نوبت وقتك اول مراله
 مرض دفع اليبا دكل حماره نوبت وقت يقين كلب حصى علامت ارجاك
 بيان دين قنيدب شكر او زرنه ياسكجين او زرنه سزيب الحفله لجر
 قعق فابده ايلر حصى نوبتين خفيف ايلر صفراوي حصيد او جلكون
 يه بشرف كوزيه يدرج كون مسهل ورمات كرك زيرا اله جران كندريد
 جران كونونده مسهل ورمات يوزد زمهرل ورجاك كماروك ايوبي سكرنجي
 واونج وان الريح واون الشرح كند ز نوبت كند هيج حصيد مسهل
 و برمات كرك ايوبي نفوع مسهل و ماء الرمان ومطبوخ فاكهه
 كرك حنای صفرا و ايد صدام ساكن ايلير و ايقويه ندير ايلير
 كه ايقوسون زيان ايلر دله باز اولر سا اوره جكر دكي لعابن وسكت
 انجج دفا بابه سلكر و جكره ويرت اوسته حرارت قنيدلجني كاسني باجيا
 دكب كل حزين قنيد براكه قطره سركه طمرب اوره كرايقارين استي صربلا

لوز ايلير

حراله ككلاه بيلر حرارت كن غالباً بلجني ادرار بول ادرسون تخاريد
 خييار زخم وبقن تخم و تخم كنبي وقر بصوي شكره طبانير له اجر كرك
 اوي صون حويله صليكر اقر صور قنيد بتر كالماء و زرد و اوره
 خييار قنيد وسكت و مرسين پيرغي و تاره كل و يلو فرو و بنفشج و كل صوب
 وسركه و كا فور سيلده كراكر ايقوسى كلرنا كا فور و سركه و مرسين
 ييلقميد كرم كنه دكن كتر سا مرض طبانير حفاضي با مرض طبانير
 شير كا فوري شراب قنيد اصل هيد با اياه اجر كرك جران البلب خوش اولب
 دَخ بر جران كن كلبيجه حنایه قنيد مثلاً جران يديجي كنده اولسا حنایه
 اون در دند و ره اكر اون در دند اولر سا كير مده و ره **حنای بلجني**
علامت حرارت از اولق و جوق او شمتك قارورنك صادولجني از
 يه ان اولق اولر كه عفونت سببدن قزل اولر و بنفشج و تخاريف
 و لبن اولق و طبيعت زره اولق و عطش از اولق مكر له طر اولق اولا
 نوبت دنجني اعراق و كا هلا اولق و ايقوك كلكا كله دتر از دد و دلدركه

مه

و بر زمره مفضل از ذوق بر زمره مردن آرتغن دلب بر زمره ولا دلب ترشد
 دلب بکله تلپین ایلتک کرک آغری قتل و لحن دوه از لحنی بی به آج در
 دال یعنی به کل فی مفضل از ذوق از درتک کرک خشمخاش قین و لحنی
 و کند نای قندب صویلا استیجا ایلتک کرک صوی سومدین ترچک
 سملک کرک و شراب الحجاب کرک خاصیتش دلدرد که طبیعت قبض الی مدین
 فان کمر عدا لادن لطیف بمرقین ات مسلو قسین به نری ات به اغلق ات
 به سمزوق به فرایج و بی برشت یرده و اسفناخ و رشتا انجی و بادام
 یعنی به نیرغن به کر یعنی یا سانی یک کرک اکثر نشاندیم کرک **حجیر**
 یعنی زور اولوقیه زحیر بالمدد که طبیعت قبض و لب بقر سفکده نشاند
 متحی اولمقدن اولر حاجت وقت اولجی بقر سفکده سقلب لکم کب بر عینون
 صیددی حکم **علامت** اولدرد که قرین اغز اوله ارفنا اغز یا حکم دایم بره
 استنها از اوله زور الی حکم نخوذ قدریه دج بویجک فرو نشاند حکم
علاج طبیعت شراب بفسخ مکرر و خطمی صوری و ایوه جکر دکی لهاب

تومون بنی

و معجون بفسخ و خیار نشیرله یا لپن حقه له که لحنی در هم مفضل از ذوق
 قمش اوله کر تلپین الی لیکر غذا و مسلو قه به اسفناخ اشخ و ره کر به لحنی
 حقه له سبب ییل و صوق در **علاج** مقعد یا با بویج یعنی بیه موم زوقن
 در نکر و طوز و کجک و داری کسبه ایجه قیب قر در لب دستا اولر کر
 به فرمش کرمت به فرمش کجا اوشتا یا حمانده استی هر اوشتا
 اولر کر و کمنون و با بویج و خطمی قید کر صون بر لکن قیب استیکن
 ایجا اولر کر یا بقر سفکده صفرایه طنز اولمکم دکلکدر **علامت** بودر که
 اولن صفر امتنعین اولر سا اکتعبت اولم در کر یعنی حتی ک نوبت اولر
 بداندن دایم حرارت کتیر اگر طهر لادن طهر اولن قان متعین اولر سا
 عبت داید در کر بر کن حتی دوز بر کن دتیر طهر کر ایجه متعین اولن صفر
 اگر بر که به جگر پیا بن برده اولر سا حتی حرقه که قمر اغز در عبت
 لاریمده دج غیب ایزد دخی صفر ارقین اولب بلغا و فر شمسای عی خالص
 در زور اولر ایغت غیر خالص در کر اگر متعین اولن خلط لکم اولر سا اگر

حقی

توبت کجا کلر جووق اولو که معده اغز ضعف اولو توبت کلجان یرت
 او یزاشتهها سا قی اولو بو حینک توبت اون سکر ساعته دکین ای
علاج اول بلغم بشر باندن اسهالا ایلکت دروقان المقدن احتراز
 ایلکدر طبیعت قیض لحتی شافلا وحفنه حاده یله تلین ایلکت شرب
 دن سکنجین سادج یا عنصلی پابزوری و شراب لیمون و شراب صولایعیا
 تخمه و شیخیا تخمه و کاسنی تخمه و قاطون طرلونی و مارول دیب
 و بیان دیب و کرفس تخمه و رازیانه تخمه و برسیا و شان دن نیش
 مغزله یلا اجر که بکوز تر هندی یه بکوز ارنک صویدن احتراز ایلک
 بکرم کندن صکر که کمر س شراب قیض اصل هندی با یلا مرض امبر
 باریس را وندی و رولر عید ارددن اول برنج کون شکر که با بادم بیلا
 نخود صوی یه شکر که یه باللا جوار و رولر صکر رسته مزو رین
 یه زیز باج یا شکر که بادم حریرین و رولر اون درت کندن صکر
 مصطکی و دار صینی و طوق اوتیه که فرا رنج شود و اسین و رولر حرارت

بجها

کئی

کئی تپت اولو سا اسخا دند و اسنی تری تکر و عید اولو از استعمال ایلکدر هر کجی
 خیا رنجه و قون تخمه و شیخیا رنجه سدن سکنجین یله و رولر معده
 اغز نه کل یاغ آیره یلک ایجنده سبل و مصطکی قیض اولو درت
 و در و رولر و آفتین و قرفل دکت کل یاغیلا فر شدر تب معده اغز نه
 اوره کولر توبت وقت یقین کلجت که علامت طوق اوشن و بیان دین و رولر
 تخمین قیض دیب شکر یا باللا سکنجین اوزر نه سزنی باج قیض بلغم
 مسهللا اسفرغ ارنک استدر بر درهم غار بهقون بر درهم کالی لیلیه
 تب بحقی درهم را وندی بحقی درهم الشوت یعنی اوزم جبعنه ایلک
 کبی طلتن سز مشق تخم دکت شراب صولله لعون ایلک بلده کولر
 اولو ساجب الصبر و رولر تمام اولو یکرم درت کن کجینک حتما یله
حتمای سوداوی علامت اول دیمجی از درتک صکر
 ماده بشد کجه قت درتک شیه که دیشک بر بر نه دغه سکلری
 اولو از سچ کلا حرارت صفر اوی حتی حرارت ندن از اولو توبتدن لحتی

جوق در مکلا آیلا بنف مختلف وصلب اوله نوبت اولرکده برن برکجه يه
 دکن ازار بو حنی اکتر ستمک اوزب اخلاط کیندن اوز یابین
 دتن تیر کدر کوزین طین کیچ کدر اوزرکده طلاق بر حنی قنده اولتر
 بلکه الیک یاده دج ازغنه کدر **علاج** اگر قان کنی چون اوزبا
 فان المی اندنمکر سودا کی نفع بلد وغندن صکره سهیلا بزنج کون
 کز استغیغ ایلمکدر شراب کدر شکر له یه شکر سز جو او شراب
 نیلور و جلاب و شراب حماض و شراب لیمون شراب شاهز حلا
 و بعضی اوقات سکنجین اجزمت و نوبت کندن اوزج دتقی مکرکه
 نوبت کجیا یقین کلا پس حکما کجی شکر له جو او و ره لریه شراب بوز اجز
 یه ایسفاخ مزور سین با کاسخی یه رشت مزور سین یا سحر ات مز
 ورسین یا کاسی مزور سین بادم بغیلا بیدر کز نوبت وقت یقین کلجیات
 بیان دین قیندب شکر اوزرند یا سکنجین اوزرند شریف کجبت
 فصلر قه مقدر صکره بود کبشکر ایله شراب لیمون اجز کدر لحت

کندر

کندرند عند السفاخ یه سمرات یه رشته کسپی یه سمر نوبت یه فریح
 یه سینک فین ایله بیدر یه اوزرکله مسالوقه بتریب بیدر انک
 ازیبدر بلکه هیچ بیدر نوبت ازیسی طفا و صولومعدن حما کدر
 ازار کرمعدن صوی کوزیه چون دکر دج برن صهل اجز لطیعت
 قبض اولدجه شافلا یا خفته لینه یا متوسطه ایله ملین ایلبدر هر کجا
 حیا رخم و سنجینا رخم و قر بزخده و کاسنی نخدر سدیله یا شکر له
 یا قر بوضون شکر له اجزب بولدرین ادر ایلبدر و حیا و صا اول
 و کاسنی و قر بزیدر کرم کندن صکره شراب قینر صله د با ایله
 قرص امبر بارس راوندی و در لجن حنی بزنج خلطدن مرکب
 اولسا شرف الیبه دج ابرج کجی علا جندن تصرف ایلبی او خلطکر
 مناسب غذا کوزر بتر و مسهللر و رمت کرت شرف الفتح اجزیه
 صفر اوی حنی و بلغنی حنی علا جن جمع الیک کرت **اوز امر و نوز**
 شکر و سولجکر فاندن یا صفرادن یه بلعدن یه سودادن یه بلک

به ماء يمدن يعنى صودن اولر **فان دن اولر سا علامت** ذلت تزل
 اولق و جگلات و سجمق و استي اولق استيا كه رطبا اعزين و حرارت
 از برف جگر چن دن نلسا حرارت و اعزبي ساكن اولر **صفرا**
دن اولر سا علامت حرارت قوي و لك كينه كينه كلت ذلت هو
 صغو تزل اولق بومعلا بصحى تزل لبي كفتك كرو و بصحى تزل جگت
 مو اكتر و زمك ماده سحر كرت اولر نادرا اولر كه يوكز بر
 خلدن اولر **اكينك داخ علاج** ما فان غالب اولر سا خال لوق
 و صفراي انها ل نك و طبيعت تلين الملك و هفتك ايكه كون بر بري
 از دنجامق كرو و رفر اولر دن و بار اولر دن ارتق يوده اولر سا
 فان درم اولدغي يانندن الكر اولر اولر ده يا بار اولر ده اولر سا
 جيعندن الكر بار اولر شربلر اجز اولر شرب عتاب و شرب اولر و شرب
 و زو طر و شرب ليمون و سبجيين كبي و صوق عذرا يدر كرت عتاب
 مزور سين مزجك مزور سين و اسفناخ مزور سين و ريشنا مزور سين

و سوزات مزور سين كه ات و طلو نلسا اولر يدميا اولر كرماده
 دما غدن و قلقرا لينا يار كرت قلقرا لينا يا جگودن بذكر
 ده و بز يركنه دكلش اولر سا اولر بلر جگت رادع تته يعنى
 ماده عضودن منع اولر تته اولر كحل لينا لوموم روعن و باش
 كيشج صوي و جگل صوي باغ و كاشي صوي و ات اولر موي و مين
 ات موي و لسان المحل صوي و سركه لبي كرماده اعضاي
 يمدن دكلش اولر سا رادع اولر مقي كرت بل كه ماده عفو
 جگرتنه اولر مقي كرت كه اعضا و ريبه ارنه سابعي و ربه يعنى
 و قيرن يعنى كبري ايله قشيد دنج چن ماده تمام عفو دكلش شين تمام غا
 يته اريشا منفع تزل اولر بوي و بابو ج و اطليل الملك و
 خطي طم و كسان تخم و تزل اولر م جگرت كى جفمش و انجر هر
 برندن اولر جدر هم دكلر تينده كرتش درهم قيرن يعنى سابعي تته
 اولر كرت عتابك دشر دغلبغا دغدر و بسبخر صوعن و سبخر

داخ بشر بخیار شنبلیله بالیلاطلوباً دم بنی اور من دج دعدۀ حباً
 دغندر اجمع آجر **خیار کک** و **جبار کک** تدبیر دج بوند ببرد زخم
 دکل قیت ورم لری و جبار لری بشر دیشد زورم اولن کئی طعام
 بیب حرکت و جماع ایلمک کک و حما مه کرمک کک و شیش
 اویخ و رب اشکله و کندن صکره مهمل اجمات کک **طاعون**
ای ورم لری به سوجله در که و با کندن جقر قیت حرکت و زرد
 اورد کبی کیند زور برسی فری یا شیل به قزل اولر صیدونک کولگی در
 قضمق اسیر قصر برگی اویند اوکی کندن قیت صومعه نفس بر قیت
 طر لغز صلا حرارت طشندۀ از کبی اولر لجنده قیت اولر طاعون
 اکثر اولدر که نعوذ بال الله عالی قلن اردیده و قلن التیده و بد
 ده و بز پر لرنده اولر **علاج** اولدر که اول علامت حساسی بر کت
 فان آلد و در مطبوخ فاکه یا نفوع مهمل اجره کوطاعون جقد
 غنیدن جعب کدوبند و غنیدن صکره نه فصد ایلمک کک نه مهمل

بکره

اجمات کک حفته لینه بله طبعت قبض اولر سائیلین ایلمک کک
 شربت لردن شراب صندل و شراب و زرد طری و شراب حمانی و کرب
 لیون و شراب رعانین و شراب نقاح و سکنجبین کول صوبلا و کوا
 زبان صوبلا اجرمات کک و عید اوردن جوا و سوزات مزورین
 یه مرجک مزورین الکش انازه صوی به لهون صوی به بر کچله
 یلمک کک تمام حسی کچینجات یلمک کک مکر که فوت قیت ضعیف
 اولد فروخ شور و اسین اجر کوطاعون اولستنا هیج صوق لته اولر
 ممتق کک بلکه فرارجات در لکه قرین بر کز اجماله بقوا ایلمک
 کک برک اولست کل صوبلا صندل و کل ارمی اور من کک و کل
 و مر سین صوی وسکت بر بنی و صندل و کافور و سیر که بیلن کک
 و قرص طباشیر حمانی و قرص طباشیر کافوری و کل ارمی اجرمات
 کک **ورم بلغی علامت** و زمان اولن حرارت از اولنق به
 هیج حرارت اولنق افرمی از اولنق بلکه هیج اولنق اولر سائیلین

زياده اولين وورم يشق اولق مكره مرورا تا قبله متحررا **علاج**
 اول بلغم بترت صكره مهلا تنقيه انك كرك دهفته ايكه كن
 بربر اردجا قضمق و بلغم ازر ترستردن وضون نستر دن و
 صوجون اجمادن و تخمه اولمقدن صفتق و طبعيت تلبين الميك
 و هرگز شراب بفسخ و شراب ليمون به شراب اصد لا اجمك و ماي
 زهره كه صغر قري در و سوسن بابغي قيندب و صفراي و دمكي
 و رملره دد كمر منبج ادر و يلا ارمقدن **ورم سوداوي علامت** نيك
 فرسغو اولق و قتا اولمقدن **علاج** سوداوي مهلا استفرغ انكادر
 و هفتك ايكه كون بربر اردجا قضمق و مرطب عذار و شراب اجمك
 و سودا ازر ترستردن برهيزا ايلك و مرطب حمامه كرمك
 و بشتد ريقدر نك سوسن بغي و خنابغي و اسكي ريت بغي و سارغن
 و تون و قاز بغي و سا بغي كيمي في الجملة دكل و رملك معالج مهي اولد
 ورم قن خلطد ندر بلبلر اول خلط استفرغ ايليكه مناسبت رستك

و خدا پروردگار

و غذا زير لر **د اخسكه** قزلق در لر ابي و سددر كه طر فتر قن
 اولر قتا اخر رقت سنج اولر كه لودي دخي فر در ز صكره طر فتر
علاج فان المني و نفوق مهمل بيه مطبوخ فاكهه اجمك و حيا و اجمك
 و اسفناخ و سمنات مزو رسين يك اول بلر يك بزرقطون العا
 نير كيه يا يا ش ما زوي نير كيه اولر برقع قز اجنه به صون صو
 اجنه صكره اكر اغرسه كتر ما اسي قز نيش باغ اجنه صكره نكلا
 كتر سا منبج سسته اولر تا تا بكمناج خلا ميدر لر **شرخه**
 قز اشي در لر يا صر يا صر قز ليع مايل قز جفادر كه بعضي
 اوون بعضي اري اولر كجدر كوكل طر لغندر اكر و قته دكلمي
 دغعه جقر كيسي كوكل طر لغندر نبع كجه ارنق اولر **سبب** اكر صفا
 وي فان بخاردر علامت اسي المني و قول المني و تيز جقن و كندر
 حركت كلكدر **علاج** فان المني و نفوق مسرر و صا و الرمانين و نفوق
 حلو و نفوق حافض اجمك و ات بجمك و نير كيه مرجمك اشي به حب

قنم در دند با هم كركه
 اكله سحر صحتي
 اولر ابي در اجنه
 چه مودوم و
 اغرسه كمال المني
 كا دونه اكله
 ا ننادي و قن
 سكر اولدي
 و باره اولد
 و غ اولدي
 كركه ح

بن

الرمان موزورسين وسماق موزورسين وسمرات موزورسين فركون بچاه
 يات كرك و فرق صوي و فرض طباشير كا فوري استعمال انك كرك به
 طنز لو بلم بخار در علامت رنگي اليف ما بل اولن و كجاست اولفاند
علاج بلم استعمال انك و سبجيين عنصلي اجمت و كرس صويلا
 سركه اولفاند و موزجلا سركه به موزره خبارمان به سماق
 بلكدرايكه قيصه دج سماق بودر **جرم كه اش يادسي درك واد**
كيني درك هر سوچدر كه قيرجق اول كجدر كند در صوي كند
 كي بر قير رنك قريغه ما بل اولر **سبب** كيشن نيز صفرادر **علاج**
 اول قان الق اندن ماء الرمان به نوع مسهل به مطبوخ ناكه
 اجمت و شراب نيلوفر و شراب اجاص و شراب عناب و ارلك صو
 و خيار صوي و فرق صوي و خيار تخم سدن و تخم سدن اجمت
 و جو او و ارلك موزورسين و سمرات موزورسين بلكد تمام حرارت
 كذب خونگ پزد جق فرا بچاه به فزجق به اولن انلا جواد به

لوكه قير

كرك كه حمره اوست و جومر برس اكل صوي يا باش كيشن صويلا
 ارعي و كا فور و بزرقون نالصاب به كره بچي اولر ارسه لسان الحما
 اله مرجك اولر **حصبه و جدري** كه حجت در رقان قيصه جركه
 كلكدر متعفن صفاوي اولفاند اولر اوغلا خنكدره و بچكدره و ب
 هواده و اليك يازين و و باكلدره جوق اولر بچكدره از اولر قيصه
 قره اولندر اندن سكره بقتشه رنگي بچي اولندر اندن سكره بيشل اولندر اند
 سكره فزل اولندر اندن سكره صاوا اولندر قريغه ان بولك اولندر
 و عدد از اولر كودده حرارت اولندر رسول حصبه كه اندن قان افه
 اولدر جوق اولر و متصل بدقل اولن بر برنده بيشن يوزدر خصوصاً
 و باكلدره اولر نفس اولن و او از خوش اولن و اولر حجت اولر
 مكن يا حصبه به حجت بلمك خوش در تخن كرسكه صير
 جوق صوره و قتي طر لغز و حرارت كودرينك خطا هر دن كدر صوي
 اولر و حصبه به حجت بيشل اولر به قوردر بلكه اولم بقدر قريجق

د دکلای حصصک ضعیفد فریق د دکلای چک بسیدد حصه
وچک جنق علامت جنای مطبقه و آرقه و بل اغری و برن چک
و ایقوده بلکلت و نوده اغز اولق و یزیزل اولق و طر لغفق و نفس دار
اولق علاج اول علامت بلرک فان الموق و حجات ایتک و صفای مهلا
استقراغ اکلدر و برن ففق اولد حصه یا جدری بلرد کند ضکوه به
اول بلوبینه بد عیدن ضکوه نه صدنه حجات ایتک کرک و نه
سهل و رمات کرک بلکه انها لوارسا دفق کرک طبعت فت
قبض اولف دج فمق کرک نر برکدن شراب عشاب و شراب کوز
و شراب هید با و نفقع حلوشکر له اجرمت کرک و بکرم درهم غنک
اون درهم نیلور و اوج درهم بیان دپ ویندرهم او چکر دی ایلد
صوین اجرمت کرک بو رمضان ایشلدن و ترنجبین دن و غیر خشدن
و بنفشه دن صمغ کرک عطشغالبا اولسا حکمکن سد و قرصو
و خیاردیق صوی بز ففونا لعاب اجرمت کرک کر انبال اول

سا شراب رخا نین فرین طبایر حما صفا جبر کر اگر حصه یا جدری
بلوب کبج کبج چقر سابه کرو و اجرو اولسا رازیا نه صوین شکر له
یه کرفس صوین شکر له اجر کر کد طرا اورا عدا اردن اول شراب
نیلوریه شکر له آرپه فودی یه جوویه قب صیلن رخا
مزور سن سر کبلا شکر له و بادم یغیلا و سزات مزور سن
ورکروطنو انار یدر کر اگر کن خفیف حصه یه خفیف جدری
اولسا دن برین فریق نرواسین و ر کسجا انقوسی کلر ساغلامین
خشخاش قندر دایم کودی طنر له ایجی طتا کر چک ایجی
ایج هفته کججیا دکن کوزه کل صویلا اصفهانی سزمه چکر به کل
صوین ده سق ایلدب سزب کوه طهر زریه باش کشیج صویلا
اصفهانی سزمه چکر لای اباغین نیلکر تا کورده خیبیا کل صوی
و سنان لاغرعن المیلر کر امر لوغلیجی یه حصه یه جدری حقیقا
دایسینه بزهیزا یلتمک کرک ایش نر یجات کرک غد سوشکر له

بادام یا شراب نیلوفر اولی کرک آگر انجلی نیش نیندک بشر الیغار
 شمش اولی حجامت الیگر تمام خوش اولی کوده ده جدریات
 اثر فلورس فیستی یغیلا طر که نیش نیندک **بیکر جرب و طه** یعنی
 او بز و کجیات فان فاسد اولی کینکدر و صفر کینکدر و طر لوبلغدن
 و سود آدن اولی فان کینکما استی نینکدر و طر لوسنکدر و نینکدر و طر لوبلغدن
 نینکدر و سود آدن اولی نینکدر یلکدن اولی و سود آدن اولی او بز فرو
 اولی کج کدر **علاج اول فان المقدر** آدن نینکدر مطبوخ فاهیه و مطبوخ
 آتیمون و آتیمونله ماء الجبن و شاه ترخ صوبن که اجنه اوج هیلکدر
 دن ددر در هم قتیبا جملکدر و هر کن شراب لیمونله و شراب شا
 هترخ و نفوق حاض و جواد اجات کرک آگر بلغی اولی شراب
 سکاچین غنصلی اجمکدر غدا آدن بقی اش و فرق اش و لرت اش
 و کاشی اش و سمزات اش و اسفتاخ اش و در ارج و تزیات و اغان
 ات و دین اشله بیکر آدن مکدر بشر لید کلر خا از بیکر طر لوسنکدر

دطلو

و طر لوبلغدن و ذل بر نینکدر دن بر هیز الیگر جرب نینکدر و آر
 و جرب سلوقه و نیش عن به بادام یعنی و کر یعنی و سانی یلا کشل کدر
 چون بیکر طر لوبلغدن صوجون اجلا جاج بالکلیه رت الیگر طر لوبلغدن
 صولو مطر حامه جید کر کر از اولی کر معادل صوجون قینکدر رض
 اوین طر لوبلغدن صوی یا سر کجا لخمیر الیب حامه کوده دز نکر
 قت او لوسنکدر نیش یعنی به طر لوبلغدن یعنی در نکر بکلا کتر سا
 حب الصبر و کر نام کوده ارجی کبریت و طر و زنجار و نیش در
 و اعواج پیرغی و اولش زبوه و مرده سنک و مبعه که سینلا در کر
 کجکن دکت شیر و عن ید کل یانی و نیکله قرشیش اولی قرشیدر کر
 حمامه کرب کوده او شتا یلا بد کلر دن مکدر در نکر بز لکه سا
 عت طر یا خود کجا در نکر از نیا در کن طر طعلکی حمامه کروب
 او شتا نله بیکر **بهرین ابض** یعنی ان بهن اقلقد ر که بنک بنک کوده
 دشر **سبب** بلغم چون غنیدر کر او و جوق قر زرس قابل علاجدر

آرزو نما بر صندرقال علاج دکادر علاج بود که هر کجه بر درم
 شقایق النعمان یعنی کلنگ چکنی چکنان زنگنه طعامدان برنج
 ایش و بهون ایش کجی بر هیز ایلمکرا بغم آرزو نسکر ایون و غیرت
 و مازول و سمیزات کجی میکر بلکه فین اینت و جین بیکر منن
 میکر تون ات دج میکر شوز و آراجمیا کز و کباب و بزبان و ککر
 جین ات اسی او تکر که پیا کز هفتک ایلک کون بر بر آرزو جی طرق اوت
 و بیان دیلا قندب بال او زرنه سزباجت نسکر هر کجه اهر ایز غیره
 کلنگ کجین بیکر سزبکر دن شراب مول و کجین غصلی بر درم
 شقایق النعمان چکنان عن ده طیب اوتنه اجر معجزه دن فال سقه
 و معجزه نجاح و بزبان و مازود بطوس بیکر بر هفتک تمام غصلی نفع
 اگر قتب سکنجین غصلی و کلنگ کجین او زرنه سزباجت خلط نسکر
 اندن مسکر بغم کده رزح شحم الحظیل قتب استعمال ایلمکرا تمام
 مرض کدیجا هر الت بازده و هر کوز فصلندک بیکه اده کز بدن نسقیه

امکدن

امکدن مسکره قول زرنیخ و اق خردل و شیطرح هر برندن بر
 بجنی درم عراق زنگار و قول بیا هر برندن بر درم نرب تخم
 و کبریت و این بجنی هر برندن بشر درم کند سزبک اغو فندک
 در کز و قسط هر برندن کسندر درم الدر دکرت سزبک یا یا لیمون
 صویله ایغر کز کجه برق برن براری نسقیه کز زنجار سرد کزندن
 مسکره دز تر صباحه دکن طر صباحه کزب خامه کزب رطل اوت
 به خود اوین در نیت نیلر **من اسود یعنی قره بهق** فرلقدر که
 کودی به ناک ناک دشر او و جی کجک کجی نسکر دکدر بر قول اول
سبب صفرا و قان کینب سودا امکدن **علاج** قان الق و برنج کز مطبخ
 انیمون اجکت و مرطب خامه کز مک و مرطب غذا کز و سزبکر اجکت
 و سودا آرزو نسکر دن بر هیز ایلمک و بهق ایغر دک کز طلا کجی
 استعمال ایلمکدر **قوبا** یعنی دمر او ایلمکدر که کوده حاصل او زرنک
 فرلقب و قره لفا مایل او کز کز جین بق بلی کب نسکه دکدر سبب

أَخْلَاطُ كَيْبُ سَوْدَانِ أَوْ لَقَدْ رَجَدْتُكَ مُقَدِّمًا **علاج** قَان
الْمَقَى وَبَدَنَ سَوْدَانِ مَهْلًا وَنَقِيَهُ الْبَلَدُ أَوْ نَقِيَهُ أَوْلَسَا أَجَلًا
أَنْزِلِينَ وَتَرْجِحَ وَأَجْ بَادِمَ بِنِي وَسِرْكَهَ وَكَيْبِهِ وَكَرِهِي وَتَوْنِ بِلَاحِ وَنَا
بِنِغَ وَتَرْبِي دَرْتِكَاوَجَا حَمَامَهَ كَرْمَكَاوَا زَايِلَ أَوْ أَرَاكَ فَلَكَ بَدَنِ
تَنْقِيَهُ أَلَكْدَنَ صُكْرَهَ هَبْنِ أَيْضًا إِجْرَانِ دَدِ كَمُزِ طِلَاوِي اسْتَعْمَالِ
أَلَيْكَ كَرَكُ وَنَلَكُ أَوْزَمُ كَرَكُ بَوْمَرَضَهَ مُرَطِبَاتُ جَوْقُ لَيْكُ
كَرَكُدَسَا بِنِي وَكَرِهِي جَوْقُ يَكُ كَرَكُدُ **سَعْفَه** بَانَشُ دَرَكَهَ بَانَشَهَ
جَعْرُ صِلَدُ قَيْمَلَزِيَهَ خَوْذُ فُرُ أَوْزَمَكَهَ أَوْ جَوْقُ كَبُ كَبِي نَشَهَ دَكَا
سَبَبُ فَا سِدُ مَتَقِينِ أَوْلَشُ خَلَطَاوَرُ دُرُ فُرُ وِسِنَاتُ سَبَبُ سَوَادِرَكَهَ
تَبِيضُ خَلَطَاوَرُ شَرُّ **علاج** أَوَّلُ قَيْفَالِ دَنَ قَانِ الْمَقَى وَجَامَسَا يَلَكُ
أَلَدَنَ وَطَلَاوَنَ كَرَدَنَ وَبِيضَ نَكْرَدَنَ بَرَهِيضَ أَلَيْكَ جَوَاوُ وَنَفُوعِ
حَامِضِ وَنَفُوعِ مَهْلِ وَمَطْبُوعِ فَاهِيَهَ وَحَبِّ الصَّبْرِ إِجْلَادُ صَفْرَادَنَ
أَوْلَسَا كُلِّي وَنَقِيَهُ بِنِي وَحَسَابِي وَكُلَّ صَدِيلَهَ كُلَّ أَرْمِي وَلِسَانِ

الْحَلِ صَوِي وَكَانُوا مَرَمَهُمْ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ
وَبَابُوعِ وَجَرَكُ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ أَوْزَمَ
عصا بَرَسَمَاتُ وَيَرِيدَنَ جَمِينِ وَدَسَمَكُ وَنَسَمَ دَقِيقِ
وَنَسِينَا أَرْمِينِ وَبَانَشُ بَرْمِينِ وَدَرَسِيرْمِينِ **علاج** أَوْلَسَا
جَهْدَنَ نَصْدَ أَيْكَ يَهَ حَجَامَتِ أَيْكَدَرُمَكْرَهَ قَانِ جَوْقُ أَمْنِي
أَوْلَا وَطَبِيعَتِ شَاغِ كَتَمَكُ وَخَفَهَ أَيْكَلَا وَخِيَارَشَبَرُ وَرَاوَدُ
وَكَاسِي صَوِي وَطَلَاوَلَادِمَ بِنِي شَكْرَهَ إِجْلَادُ وَشَرَبَتَرَدَنَ شَرَابِ
وَرِدْطَرِي وَشَرَابِ نَفَاحِ وَشَرَابِ قَشْرَامِلِ هِنْدِيَا وَجَلَابِ وَلِسَانِ
النُّورِ صَوْلَا إِجْلَادُ وَأَتِ أَوْزَمَ صَوِي شَكْرَهَ وَلِسَانِ الْحَلِ صَوِي
شَكْرَهَ إِجْلَادُ غِيدَاوَرَدَنَ مَاشُ مَرُورَسِنِ وَبِيضِ بَرَسَمَاتِ
مَرُورَسِنِ يَسَاوَرَاوَرُوتُ ضَعِيفَاوَلَسَا فُرُ وَجَلَامَاشُ شُرُوزَانِ
إِجْلَادُ دَرْتُ كَنَ جِيَجَاوَتِ يَسَاوَرَاوَلَسَا أَصْلَا خَمْرَاوَجِيكَرَ عَضُوبُ لَرَسَجِي
بَانَشُ وَبَاچَهَ وَقَتِ لَشْمِنِ يَرَمَهَ وَبَرْمِينِ الشُّيْ وَهَرَسِبَهَ وَصُرُوتَكِينِ

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَعَلَى

مِلَّةِ مُحَمَّدٍ وَحَارِسُوهُ اللَّهُ

بُخُورِ كَزْدَرِ دَكَّةَ

اوقيه

دعاء میت اللهم ثبت

احیاءنا علی الاسلام واقبض

ارواحنا امواتنا علی الایمان

وانقض ذنوبهم وزد احسانهم

وجعلنا مشغولاً معصوماً

وارزقنا عفواً ولهذه الجنازة

وسائر اهل الایمان

برحمتك وفضلک یا ذا الکریم

والاحسان برحمتك یا ارحم

رءوف یا ارحم الراحمین

استفیداج وکافور زدنک اگر قاف نام

چامت ایلت عدا اردن عنایب

بن بکدر وشر نبار دن شرابا جاض نبار

اعولونستردن صدق وایمان

قولونستردن زینق وگردنک وایمان

سجین اوت ودم بر دس ودرنج ورج

وسدکن سدا وحقوه اوغورع

بد وقره ترید وقره عاریفون وخرن

فستراج راقیون وقرنیون وباتک

مزممز و بانول خرد وشی کلری که

اشک وقرودن درک وخراب کش

له ضرمدن اورنشل اولو وقریقه کند

در فرق که اعولونسته بددو احوال

بک دغ ابودرجاحت شاره اولب خشت

ایملر اغرین یا نشنن بره کل باغ وهرسین

دوطن برین سببه بوستدن به

علاج شیرغلابه بنفشه یغیاله اولمش مو

دکی لعاب وکر نخی ودرکل اینج یغلدن

وشراب شاه ترخ وجر اوامک ورفق

مسوین بک وقان غالب اولر ساه

لغم غالب اولر ساه استفرخ اینک وای

اغرین طر لو بلغمیدن اولر که دما دن

اجکد نمرکه سیرکه بر دماره بلاشب

کودی اذکیند مکت به ابی صوب

به دغ ابرق ابی نسلر کینه

صوق صویه قیق داوستنا طوز صیق

يات دج ابود جراح تارة اول خنك بند ايلها بر سا خنكند
 ايلها اعرين باشن بر كل باغ و مرسين باغ دز تلو **ال ابق بود**
و طوق بريق سيبه بوستان به حرارتك به برودند اندر
علاج شير غلاب به بنفشه يعيلا اولمش موم روغن ذرنگلدر و ايو جگر
 دكي لعاب و كره بغي و دكل ايج يغلرندن ذرنگلدر و شراب بيو بلا
 و شراب شاه ترخ و جوا و اجك و ترقيج و سمرقوق و سمرقون است
 مسوئين يك و فان غالب اولر سا فان المن اكر صرافيه سودا
 بلغم غالب اولر استيفاج ايتك و اغريك طبع ايكه حجب ايتك
 اعرين طر لو بلغمندن اولر كيه دما دن **از علاج** فصد اولر
 ايجكدر نسكره سركله بر زمارة و بلاشب قيندب منمضه ايجكدر
كودمي او كيند مك به ابي صوبه ابي باغ كيند مك
به دج ابق ابي نسكر كيند مك علاج بتر حات
 صوق صوبه قيق و اوستنا طوز صغي و باش كنيج صوبن و برده او

اغن و لوه باغن و شير غن باغ و اسفيداج و كافور ذرنگ اكر فان غلاب
 ايسا فصد ايتك به بلدر لردن حجامت ايتك غلاب اكر دن غناب
 مزور سين و سمرات مزور سين بلدر و سمراتك دن شراب اجاش و نكر
 نيلو قرا ايجكدر **سوملردن يعي اعولوس لردن صفتي و ايتاق**
دشب جكت ند بر ايتك اعولوس لردن زيبق و مر دستك و اسفيدا
 و قلى بردسي و زنجفر و الجوجن اوت و دمردس و ذرنيج و كرج
 و زاج و شنب و صابون صوي و سدكن سدي و سخمه او احوارنج
 و بلا ذر و جلنات قب و صر و نرند و قره نرند و قره عاريقون و خيزل
 نوراج و بادام ايج و فندق ايج و فستق ايج و اقون و قره قيون و بانك
 تخم و نازره و برمز طلع و برمز مناز و بانبول خرد و قيا كلر كيه
 و رعه ذرند و لان او درات دانك و قتر و دوقه دري و خرابك لغش
 سد و خرابك لغش فان و بر ياكه صومدن او ريش اولر و قره بقه ايتك
 چن بر كني بر بره حافر اولر و قره كه اعولوسنه ندره لوالا

ج

اجلا يا صومرا ورميا طعمت تستلقت طناويه ليج به فت الكش
به فت طرا لوكبي ورايجسي فت تستلقت ميا اكر غافل اذك سمو مدن
تسه يد زر كسا تيز جاك ليج صوبه و شير عن ياريت يعلا فتا و بر
درهم تر ياق فاروق دن به تر ياق اربعه دن شراب حاصله اجره كر
اكر ايه سمو مدن اولسا الكش ناز صوي و الكا صوي اجر و سمزات
مزور سين به اسفناخ مزور سين يد زر اعضاي شيبه اور نه صفا
و كا فور له محل صوي و زر اكر رحمت كجك دن اشفا اتر سا حفته اليا
خوش فقولو تستلر و خوش فقولو طرا كهد زر و اعسر در و بيز بروده
سناك فلن بلل و خن بر كيني يوزا بلن صفا كمي كا اير پر ده صفا
سا ال اي كبي تيز جاك سم سر ايت ايل دن صفا غوي بدن بشارودن
كدر اكر كسماك مكن اولمزا جاكمت البته جز كر اوست سار ميا
غله سداب اور كر كده باش اليا تيز جاك سد اجوب قصد ر كز في الحاله
تر ياق فاروق به تر ياق اربعه به مزور يوس شراب حاصله اجره كر

عبدالدين بال و سمزات و فداق و زيت پايغ و شراب و صومرا به
اكر فت صومرا ارك صوين شكر له اجره كر كده الا ان صفا غ
بر جزب باش اولد غدن صكر خوش ايلغا قيلر دام سزا فصرقا
وزفت و فر فون و اغلن اش و بيان صوعن و دفنل بيبي اور كفت
فت جاكمت شيشياوات بزلب اجندكي جيقا جيا صر كر شيبه
مرن كيني اج اوميا اول اغزن بياكل باغن درقا اذن شيبه چكا
الان صفا غني برة اناك به فر ايجاك قرن يرب اور من ابودرقاي اكن
پر مزو مكر كه سم عامه كود به يا ليش اوله دكلي غول و جوا نلر صفا غ عاج
بودر افي بلا نلر صفا غي كه فت يوز در هيج عاج فايده ايلر عقل كجك
يعني فذرات طلدي فذرتي بر حالكند رجدم بيه ايه و فرده و در
كوبيه و حقه اغر مز اجنه فاسد اغلوسود امتود اول اغر لغاب
سم اول كر لري قر زرق لقا ري و دي سر قر اغر دن و بر نيدن صومرا
اقر باش اشفا اولر افس كز اولر بيبي كجا ارك كبي قره قره غقلو

بزرگترین آجر نسته بزه و صر صرا چیز او کرده صودن تجر صو کربک
 دتر بکله اولو هر بر او من ادمقده سر جرجین بر کرد و کرسا حمله
 رادر بغز بغلر او رمزد کل ایلر لپه کوربک تجر جین خپ کوربک کجک
 اگما نواضع ایله کور قیوق بلر کزینک کبی قدزات کیم طلر سایدی کندن
 صکره یا ما لپو کبی اولو خلوت سوز ایدندن تجر فاسد فکر ایله
 هر نیم کور سائت صانوز قور اولر کده طراغه ییب یولفق استر
 اعصابی بولور دج اولور دج اولمندن کند و صورتین اینه بلر اولر کده
 اینیه یقین کند زین ات صبور اولر کده قوت ساقط اولو صوفی دیکه
 اولو اولر کده صومر لیل اولو اولر کده ات کبی اورر بگردنر خلایق
 استر سیمی کیم سیر کند دین اولو مادام که صودن فحیم **علاج** مگذرد
 تجر صورتین اینه بلسا قابل علاج اولمز اکثر قریب کده دکن اولدو تجر
 بر کچی ات علسا بلسا کده قدز ایدر زیه ساع ایدر طلین جراحی برن
 قوز اچله اوور نوغا برغلر آریس یا ییب اولر کده قدز ایدر آریس

اولمز سادد کلدردیه خود جراحی دندن جین قانده یه زینک اناک
 پار سین بلشدردن اولر برغلر اگر بر کردد کلدرد **علاج** بودر کده قری
 کون قانما اولر سینه جراحی کلف قیلر حجات شیشا یوشنه
 جکلر اگر اولر کلدردنه پتر ساصغن سر صغی وطن اولغلن ایش ویرکده
 اورب باش ایلیک ایدن صکره ساینی اور کورسین جراحی شیشه جکلر
 بش اوندن کندن صکره پتر ساشیشه جکلر فایده قیدر بکله سودای
 استقر افع اولر کده اولو ککرت **مشورده اولر کده بومر صده استر**
اولر کده کالی هلیله قی ایلکه منق ال غاریقون و اقیون هر بر دند
 بر جیحی منق ال ملح هندی لچق منق ال صکس لفسا نج و حجر ارمی
 هر بر **دندان** برده منق ال بو اولر دندن جلیک اوج کندن بریکه منق ال جواله
 یه ماء الجین له لکجی استعمال ایلیک ایلکه اوج کندن بر کز البته زبانی فاروق
 استعمال ایلیک زبانی اربعه داعی بودر تمام خوش اولر سینه حمامه قیلر
 صودن صقلر اگر فان کن غالیس فان الکر فاننا بغنا قیلر اگر

اوست بر طر حنجش و عقدا بلش اولاد و صوف صبر و قلند و رقصا
 و صغر اودن كثر ملك طبيعت تليين ايلد **شف جدي كه زوده**
 و قرن اغرست و فان بجمه فايده ايلد مر و آفون و مفيل ازق و ككلا
 و زعفران و جنيد بيدستر يعنى اعلان اشى هر برندن برابر برادر كك
 پمرده مر و سى يا اغيلا يفر كرشا فلر ايليا كره هر ترش افك رنسته
 بر الجك فيك حاجت دهنده كتره كتره تمام شاف اريجان الجان جكار
قرص طباشير كاوري قش حى كه وسيله و حرارتدن يرت او نيمه او
 عطش و فان قصفه و اسركه فايده ادراسها قطع ايلد قزو قزو كك
 پيرى و بيان دپ التشر درهم خيار تخم و قيق تخم ارج و تخان هر برندا
 درد در درهم طباشير و صغ عرفى دان كناره و نشاسته هر برندن
 ايكه درهم كا فور بر درهم زعفران بر درهم بو اولدي دكلر ايلد بر زقوا
 لعاسيله يفر كرا كشر حنج درهم قرص ايلد **قرص طباشير حافى**
 حرارت و صفراى ساكن ايلد طبيعت قبض ادر قزل كل با برعى اون درهم

صغ عرفى و قز قلع تخم قصبيلش و نشاسته هر برندن درد درهم
 طباشير و قرصين سشى و امبر باريس هر برندن او جر درهم زعفران
 بجنق منقلا كل ارفيه بر درهم بو اولدي دكلر اشان از صوي يا امبر
 باريس صوبلا يفر كرا كشر حنج درهم قرص ايلد **قرص امبر باريس مل**
وندي تيز ستمده فايده ادر جكري قوى ايلد صو صليله كره رانبر
 باريس درت درهم خيار تخم و صغ و طباشير هر برندن ايكه درهم
 لك بر درهم راندي جينيون درهم قزو قزل كل با برعى يد درهم زعفران
 بر درهم سنبل و عرق سوس هر برندن ايكه درهم تر تليين بش درهم
 بو اولدي دكلر كاسنى صوي يا امبر باريس صوبلا يفر كرا كشر حنج
 درهم قرص ايلد **بيلد جعفرى طر قيسى** بودر كه هر برنستك
 يعنى طبيعت كند و طبيعت كيد رانتي جكار يعنى جعفرى طر قيسى با باد
 و نركيس كچه اولدر كه يوز درهم زيت يقين قون درهم بجمه قريشه كرا
 هر چه شسته اجنه قيا كز قيق كن كند تر بيت ايلد صوف

چک کرک کل دیلو فر و بنفشه بی فرق در همین یوز در هم شیر و عن
 یا طلو بادم یغن قتل کرم من کشده ترینا لیلک نام حی حکر
 پرو زده او حی سرب یغن المی کرکته عملر و بد یغن جعفری کر قشی
 بود که بنبری نیم گفت او کله یغنی سده اصله کر قید کر سز لیکجا
 زیت یا عن یا شیر و عن قتل صوی کدیجا قید کر صوی کیدون اندن
 یا کر که بی باره رایج جغه بیجی صر کر اول یغا بند و رز او ده ذکر
 اگر چید ربا صوی دج دکمه من رز اگر وقت طار اول با بریده
 المیش چک کر ای اها فر اول با چک کر دد کر یغدر اجنه
 قوت حیجا قید کر و سر لیشکر و صوی جفر تندرین یوز
 و طرق اول سببی دکتب صوبن آب صوی کدیجا یغه قینه غلا جفر کر
یغلو داند زین جعفری و زو بادم و فستق و قوی جکر دکی بی دین صیب
 سی دکتب فر شو و سینه الجوی صویجی الله صیف جعفری کرک هر ز
 دوی بر مناسبت یغنه قید کر اول د و آنک یعنی اول قوت اول یغا

جقاتاکه و یغون یغن جفر زو او حیج بخش و صدک سبب
غلامتین معالجین بلد در صداع یعنی باش اینر سبب
 سبب دماغه حرارت غالب اولقدر علامت دهاع قره کله کله
 و باش استی اولق و طر لعفق و ایفو کلهک و تیر فقیق و کور قر اولق
 و استی تسکر ز بیان الیمک صوق تسکر فایده الیمکه **علاج صوق**
 پر زده او تر منق اوی حویله صویق افر صولر قید او تر منق **در و نظر کر**
دن شراب لیمون و شراب بنفشه و شراب نیلوفر و شراب اجاص و شراب
 حماض و شراب تر هندی و سکنجبین و نفوع حلوشکر لیمو شراب
 نیلوفر و شراب بنفشه اجدر و **غدا اردن** اسپساج مزور سین یا سحر
 ات مزور سین یا نار دانت مزور سین یا اجاص مزور سین یا اجاص
 یا دم بغیا یا قرن یا لیمون صویلا بیکر اگر قوت ضعیف اولس او ده
 قرغون اولس و ارج و رملک کرک یه اغلق ات یا قین ات و بر مکت
 کرک یش زدن مایه خوش انار و امرود و آکش نوت شکر له و قریز

وَالشَّرَابُ صِيَانًا شَكَرَ لَهُ وَالشَّرَابُ لَرْتِ وَخِيَارِجِ وَكَاسِي وَمَا رُوِيَ
 بَابَهُ كُلُّ يَابِغٍ وَمَرَسِينَ يَبِغُ وَكُلُّ صَوْلِيَةٍ صَنْدَلٍ أَرْبُ بَرِّزِيَّةٍ قَبْتِ بَرِّزِيَّةٍ
 أَرُ الْفَوْسِي كَلِمَاتُ سَائِرِهِ فَمَيْلُ كُلِّ صَوْبٍ وَسَكْتُ بَرِّغِينَ وَبَنْفَشَةٌ
 وَبِلَوْرِيَّةٍ كَرِيهٍ **دِيمَاغِدُ** بَرُودَاتُ غَالِبٍ وَالمَقْدَرُ **عِلْمَاتُ** مَقَانِ
 صَوْفَلِقِ الْحِيسَانِ يَلْمُكَ وَكَاهِلُ وُلُقٍ وَذَهْنُ بَلِيدِ وُلُقٍ اسْتِوَيْتُ شَكْرُ
 خَوْشِ كَلْبِ صَوْقِ شَكْرِيَانِ أَيْلِكُ **عِلَاجُ** شَرَابِ بِنَفْسِجَاوِ
 شَرَابِ اسطوخودوسِ شَرَابِ بِلَوْنِيَّةِ شَرَابِ اسطوخودوسِ كَيْهٍ مَعَالِي بِنَفْسِجَاوِ
 اِحْقَاوِ أَرْزَاجِرِ بِنَجْمِ وَتَشِينِ كَلْبِ شَكْرِيَا كَلْبِيْنِ مَعْجُونِ بِنَفْسِجَاوِ
 يَدْرُ **عِلَاجُ** **دَرْدَنِ** مِرْدَهٍ مَرُوسِي نَهْمِ شَتِيَهٍ هَلِيُونِ يَهْ بِالِيَهٍ
 رَشْتَاوِ وَرَسِينِ يَا قَوْرُ مَسِينِ يَا خَوْذَابِ شِيَاوِ
 يَدْرُ كَرِيَا بَابِ شَتِيَاوِ عِنْبَرُ دَرْدَنِ دَرْدَنِ يَا سَمِينِ يَغِيَاوِ قَرْنَقَلِ دَرْدَنِ
 بَامَشَاتِ وَعَنْبَرُ وَعُودُ وَنُزْجِ بَرِي وَقَرْنَقَلِ يَدْرُ كَرِيَا بَابِ شَتِيَاوِ
يَا دِيمَاغِدُ بُوَسْتِ غَالِبِ وُلُقِ دَرْعِلَامَتِ بَرِّزِيَاوِ قَرُ وُلُقِ وَا لِيَقُو

كلمة

كَلِمَاتُ تَرْطِيبِ أَيْدِي نَسْرِ فَايِدِ الْمَلِكَةِ **عِلَاجُ** جَلَابِ وَشَرَابِ
 بَنْفَشَةٍ وَشَرَابِ بِلَوْرِيَّةٍ وَشَكْرُ وَصَوْبُ وَصَوْلِيَا وَجَوَابُ شَكْرَةَ الْجَلَدِ
عِلَاجُ **دَرْدَنِ** أَعْلَقَاتِ وَقِرَاتِ وَشَيْشَكِ آتِ وَحَمِ لَوْقِ وَفَرَايِجِ
 سَمِزَاوَلَهٍ مَسَاوِقَهٍ بَشْرِيَهٍ اسْفِنَا خَلَهٍ رَشْتِيَاوِ بَادَمِ بَعِينِ قَبْتِ
 يَدْرُ بَابِ شَهْ بَنْفَشَةٍ بَعِينِ وَبِلَوْرِيَّةٍ وَبَقِي بَعِينِ وَطَلُو بَادَمِ بَعِينِ
 دَرْدَنِ مَرُطِبِ حَمَاهِ جَوْقِ كَرُورِيَّةٍ بَقِي يَابِغِينَ يَابَنْفَشَةٍ يَابِغِينَ طَرُ
 رُورِيَاوِ **قَانِ غَالِبِ وُلُقِ دَرْعِلَامَتِ** يَابِشِ لَوْرِيَّةٍ وُلُقِ دَرْدَنِ وَبِنَجْمِ وَا لِيَقُو
 جَوْقِ كَلِمَاتِ وَيُورُورِيَّةٍ وُلُقِ وُلُقِ وَطَرُورِيَّةٍ وُلُقِ وُلُقِ **عِلَاجُ** بَابِ شِ
 طَرِيدِنِ قَانِ لَوْقِ وَبَلَدِ رَدْدَنِ حَجَامَتِ آتَاكِ وَطَبِيعَتِ تَلِينِ الْمَلِكَةِ
 وَجَوَابِ حَمَاتِ شَوْلِيَانِ غَالِبِ وَا لِيَقُو دَرْدَنِ شَرِيَّةٍ وَا لِيَقُو دَرْدَنِ
 أَيْلِكِ وَا تِ بَمَاتِ وَكَافُورِيَّةٍ بَلِيدِ صَفْرَاوِ غَالِبِ وُلُقِ دَرْعِلَامَتِ
 دِيمَاغِ قَبْتِ اسْتِوَيْتُ وُلُقِ أَيْقُو كَلِمَاتِ بَرِّزِيَّةٍ صَارُ وَا لِيَقُو وَا لِيَقُو
 كُورُورِيَّةٍ حَرَمَقِ وَبَابِ شِ سَجَاوِ كَلِمَاتِ **عِلَاجُ** شَوْلِ حَرَامَتِ غَالِبِ

اولدوغندن اولن صداع ددگمز علاجدد و صفراي اسهال ايلكدر
 يا بلغم غالب اولمقدد علامت باش قوت اغزا اولق و دماغ اشك
 و جوق ايفوكلكت و مرض اولمقدد علاج شول برودت غالب لقلكت
 اولن صداع ددگمز علاجدد و بلغم اولن شربله بشر مكلدن شكره انما
 ايلكدر اسفراغدا شكره صداع كتمزسا ماز و ديطوش معجون دزيك
 اكبر هدر يردن ججز درهم و ركز بلغم صداعه اكرا ما ده جوق اولسا
 اگر چه مرض بار اولسا دج ات يد صيا لوز برات ماده جوق اولد
 اگر ضعيف اولمقدد فرقتلر قشلقن ات بدر لركند وين مزوره
 و ركز دماغك كروقلن صوق عرضلر دن دج خلك بودر زيه سودا
 اولمقدد علامت دماغ ياش اولك فاسد فكر اولك و كوز و قو
 ركلي مزة صغوا اولمقدد علاج بيوستدن اولن صداع علاجره و سوداي
 اسهال ايلكدر كم خوش لالا يا دماغه يل اولمقدد علامت دماغ جكلو
 جكلوكلكت و باش اغزا اولمقدد و فلق جكلكت و دماغ سنجوق

و اشغ بر اراده اولمقدد علاج بلغم اولن صداع علاجدد و يل اولكدر
 دن برهيز اولك كركت و اشغ حامه كركت و باو نوح و كليل الملك و نوح
 يعني ابر يوشن و سغتر يعني كوچك اوت قيندب صون بر قز زياشه
 دملك كركت و هر كجا بجن و قن كلبش كرمدر هم صغز و بر درهم ا
 يسون قن بك كركت يه دماغه بخار اولمقدد علامت اولدن
 اولن صداع علامتدرو باش دزنك و كور فرمق دز علاج بخار
 ابلين حلط اسهال ايلكدر و طبيعت تلبين ايلكدر بخار باشه
 جيعه منع ايلكدر شكره فروكشيم و شكره بر قطو نايكلا و هم انشه
 بر آيوه يه بر الكيه بر ارمود و يكله هره هم اريسا بر زروكشيم قن
 يا ان ايقن او ارا ايقن طرله ككلا اشغ صولا يكله طرله
 قشكدر برات ساعت اشغ صوا جده طت ارا شربدر دن شرب حاض
 و شرب بهون و شرب نمر هندی و شرب حاض و شرب بنفشج دكلين
 بر قطو نايلا و نفوق حامض اجدر شكره غدا لردن حبال امان

مزورس یعنی نادر دلتک یا لیون مزورسی اسفنا خله یا سفاق انشی به بق
انشی به قرن انشی بیکرجه کجا اهریفله صغیر دن بیکر اگر بخار دماغه معا
دن جفربا **علامت** معده ضعیف اولوق وکلوق دنک وانشها اولوق
و طعام معده فاسد اولوق هضم اولوققدر **علاج** معده بخار جفن
خلط اردن قهقرا یا مسهل اولوق اگر مقدر کوفلن دد کمر استوال
انکدر اولوقه باش اغرسی دماغ ضعیف لیدن اولوق **علامت** استیدن
دخ صوندن اوشتاقت او از استید جاک و طعام بیجک اغزارت
علاج دماغ تقویت انکدر کل بیاع و مزین رخ در نکلا و هر چه کبشکر له بنه
مخون فریشترب یا کوجماع صکت باش اغزق به دماغ یا بولک لغند
در به دماغ جامع حرکت دن بخار جفند غندن در خمور کتک باش
اغردنی دماغ غربه حرکت بخار جفند و غندن در اجنکدخ علاج اینک
فی الجله کل ضد اعک طبیعت تلین انکدر دماغ بنفشه شراب و معجون
و دخی محموله بقدر به تقویت انک جوق سبلمک کتک حرکت کلب انوق

راحت اولوق کتک اولوق بیب و اوب اسپی صوبیا بزمن کتک بخن باش
اوقی نزله یا زکامیه اولوق سفته بغلور دنت مکت کتک بکله طبیعت
تلین انک کتک یا مسهل اولوق کتک **سرم ابی و دماغه** دماغه
اولوق بزقان به صفر انالی اولوققدر **علامت** حقایله ریمه یعنی ککل
کود ده دایم فرعون اولوققدر و اخلاط عقل و هدیان سبلمک و سر
استیمک سومت و نفس لمقن صلیق و البقوده طر لغنوق و دل اولوق فریب
به صر ربضکره قره اولوق و بولق قین اولوق و نبض مختلف اولوقدر اگر قان
اولوق علامت کتک و دل و بوز و کوز قریل اولوق و طهر لر طلو اولوق
و بریدن قطره قطره قان کتک و کوز بتر مقدر **کوصفردن اولوق علامت**
اوقن و دلمک و وقت وقت سکر مکت قنق صواش او کب حرکت انک
و بوز و کوز هر اولوققدر **علاج** بودوسه اگر قان غالیس باش طریدن
تیز جک قان الکر ایکه نوعن دخ حسی صفر اوی دیکلور و معده
کار دد کوز علاج او که طبیعت دایم شافا به حقیقه متوطله تلین

الميد قبض او لغا قيا کر دایم باش بق چکر دک بغین و بنفشه و نیلوفر
و طنبول بادام بغین در تکرانکه ایوه چکر دک لغا بغین نبات شکر له
اجر کر معتدل برده بتر کر که برودت ما بل اوله اشنه و شربت خنقا
قتقدن صفتا کر این ایغنه اوله کر ایقلین طر له کیکلایوب
این طبله سر کر لسته صوبه فید **مال خولب** فاسد بکر کر ایملک
و قر قبحی نکر دن فرقوق و دایم عضوا لبق و فر کویر کر و طر له سواک
ادمدن تخمق تیز فقیق بروده کلجک سلیک در و یوز اندیشه الملکه
سبب دماغه سود اغالی اولمقدار بومرضک علاجین سهل و محق
کرک شکر قیت جنونه اینر علاج در اخ مشکلا اولر **علاج** کر فغان
غان اولمق قره اولرک باش طر کر دن فان الملق کرک هر کون ساد
جواد شکر له و صوف صوبه یا کاند بان صوبه شرب نیلوفر و شرب
شاه ترچ شرب لیمون ایله اجر کر غدا کر دن فر ارجیه سمن نوق یه لطیف
سوز قین یا غلق این مسوقه الیب بیه اسفا خله بیه رشت بلا بیه

اروکلر یا میه خوش انار صوبه یا بده کر تر کر دن کاشنی و ماردول بیکر
بیشکر دن خیار و نینجا ربیا کر و انار و قر بزوارک و الما و آمرد
وزرد الو و بادام و در کر باش دایم طنبول بادام بغی و بنفشه و بغین
در تکرانم غلط نضج لجن مطبوخ انیمون اجر کر طبیعت دایم شروا
کر اجر مکت کرکد رشاندر کتر مکت ولین حقه ایملک تلین بلبلر
و بر فر کر درت در هم انیمونه ماء الجبن اجر کر مرطبه حمامه بجد
تیا کر بعض اوقات فاسد بکر برین تصدق ایلیکر دایم مخالفت
ایلیکر مفر حکر له کولدرین نقرخ اده کر دکلی جونکرک علاج بودر
سهر ایفو کلمک در **سبب** دماغه بکوز بیوسته بیه بیوسته حرا
رت یا لمر لو بلغم اولمق بیه لوده ده اسر اولمق یا طهام هضم اولمق در
یا جوق بکر کر ایملک در **علاج** بیوستدن یا حر اردن او جی نراجر
بنفشه و شرب نیلوفر و شکر له جواد اچمک و توهو اده و آفر صو کر کین
او تر مرق و لغتد لا حرکت ایلر انجلر او ازین اشملکر کر بیوست

وحرارة تصفراية سودا غالب اورسا منهل ودر الاكراه لو بلغت الرضا
بلغم ايها الاده كز اغردن اورسا اغري ساكن ابليلر فكو انكدن الرضا
فكر انكي ترك ابليلر ايقو كورجي نسه مرطخ خامه كرمك وشراب
خنخاش اچك وشراب له خنخاش يك وباشه بيق يعن وبقشه يعن
وبادم يعن درمكدن **دوار** باش جكر نك **درد** كوز قوزمقدن
ايشكيدخ سبب دماغه بخار متولد اولق ياه معدن بخار جقيقدن
علامتري د علاجلي بخار دن اولن صداع علامت و علا جيدر
امر القيسان كه اكا اغلجقدر صبر و لقي دير كو اجقدر كه صفرا دن
اول **علامت** بودر كه تويت نيز نيز كفا قتي بو كلا طرغنه بدنه حرار
قوي ولا عقل قتر ايل اولاكوز و كوز صار و اولاقصق صفر **علاج**
صفراي ايها الين كرك و شراب ليمون و شراب سيلو قوز و شراب بنسج و
شراب اجاص و شراب خماض اجر مكدن اغلجقدر ده لسان النور صوبنده
يسان دين قيد كوز كوز اچنده ترنجبين از كرك اكلين شراب ليمون

اورنه سوز ايد باجر زفت اولكو و برميارد **رمد** كوز اغري سدر كه
كوزده استي درم اولا **اسب** يا فان غالب اولمقدن **علامت** كوز
قوزمق و شيشمك و طمر لطلو اولمق و جيق جوق اولب بققلر بربرند
بيشمق و طلوكلر سنجي و كوز لر اغري اولمقدن **علاج** قيفال دن
قان الملق و الكدن و بلدر لادن حجامت انكدن ساع كوز اغري
ساع قولدن الا لرد وول كوز اغري صول قولدن الا كزيه صفر افان
اولمقدن **علامت** كوز قيرال اولمق كه صار و لقا مابل اولو و استي
اولمق و خجانه كلك و كوز يا شرفيق و نيز اولمق و بققلر بربرنا و بيشمق
در **علاج** صفراي ايها ال انكدن به بلغم غالب اولمقدن **علامت** كوز
قت اغري اولمق و بققلر شيشب بربرنه بيشمق و كوز رنك قوز اولمق
و اغراز اولمقدن **علاج** بلغم ايها ال انكدن كوز اغري نك و دكلي
انواعينه لوزدن و دوتوندن اعتدال دن خارج هوادن يلدن
وقت ايدنده او ترمقدن وان نيا بققدن و داليم برتسيا

کوزد مکدن و آسرمکدن و طعامدن چون بکدن و طعام پیب نیز
 حک او یقندن و غلیظ طعامدن و نیز نکر دن کندنا و صوغن
 و سرفساق کبی و بخار الین نکر دن کوزیه و مزجک کبی و طر بود
 آتش نکر دن سرکه کبی و بشایغ در مکدن و چون او یقندن و کند
 ایقونیدن و چون او یقندن و انقلقندن و جماعت صفتی کرک
 که بونستر صقلقده دج کوزنه زیان آید و در این طبیعت شافلابه
 حقه لینه به متوسطه بلا تلین آلیک کرک قبض اولغا قمعق
 کرک اگر حقه آیلز لریا بونیز بکرم در هم اروکی بر زینعالا
 قیند لریکرم بشی در هم شکر او زرنه سرکه اجله کوزنه غریزه لیغ
 یکک آلیک کرک از قه اوسته بفق کرک کوزنه قره بویه کونک
 دستار است قر کورق اوده او تر مق کرک هر کون برز بر رطونا بلا
 شراب بفسج و شراب نیلوفر اجک کرک اگر صفر این غالب اولسا
 شراب اجام اجک هر کجا کلبش کر معجون بفسج فرزند رب یک کرک

غذای

X

غذا اردن قبق مزور سین بادم بینلا و بندرشت میزده و حشرات مزور
 سحیده آرک مزور سی به دشت مزور سی یک کرک آنک د کلبی
 زیان آید مکر قوت ضعیف اولایه فروج شر و اسین و راکشها لجب
 دماغ آرد غندان صکره بر قح کون جو او و ره لکه اجید دزدت
 در هم بنفشه اوخ در هم قب صیکر خطمی بر در هم بیان و ب
 اوخ در هم نیلوفر چکلی آلت در هم عناب قنقش و شراب نیلوفر
 او زرنه سریش اولایه اجر لوبادام سد بلاش کرکه رشتا و پر ل
 اگر ایقونک لریا آسته ایله در هم خنخاش قینده ل اول کوز
 انگری بلر جک کوزنه میزده اریه فر اغلن سد قیر انگریجه انری
 سین بونکلا سا کن آلیا لریا سد نیز جک لحن صوبلا بمن کرک دماغ
 تمام آرنی کوز انگریچه خوش اولیجا حمامه کرمت کرک بیجی کوزی
 کل صوبله یومق کرک اگر کوز انگریحق صیکنا کوزنه ان دشرنا دماغ
 قان اغلا و سهلا تنقیه آنکدن صکره کوزنه قر لکدیجا صبر

آبیله اذن مکر بر زبال لاله که کند و قدر صفت که اوج بخندد بر جن
 فلج تیدب فرستد که او ددن اندر که که کند بر خامد جف
 یه کورنی استی موخارینه دماقد نصکره اول بالدن کوزه سرفه چکر
 کبی چکر میلیله اگر کوز قرر ایسا قزلی کدی جا صبر اده که قزلی کدی جک
 کرو استیعال ایلیکر بود دکر علاج کوز دشن اق یفقه اول جقدر
 قلت اولجی کفر سخت چلمک کرک کم کفر **وعادیکه** برن تفقد
 اگر طبیعت بخران ایلیکدن یه فان غالیب اولقدن اولرسانام
 یترقان اقایجه طتمق کرک مکره ضعیف ایلیک پس اگر جوق
 اتس یاسته دفتقدن یه دشملدن نس اولر میلت اوی اولر
 مکره بتدر کر اوسته بر زمینق دکلیش کنایک یه دکرهن نو ذر
 صجلا برن طلدر که یا خود بر درهم جلتا زو بر درهم کخلک و بر
 درهم قزلی کل دکلجی بی پرعی و بر درهم کل ارمنی و بر درهم دم الا
 خون یعنی که قز دشن قبی دکور برنه اولر کیه مکرک فرشتد کر

از جگر اول

لر جک اویله برینه میله و تازه خیار و تازه قوی قزلیک آلتیه و ز
 یا خود کل صوی اجینه بر زکا فو بریز آفون از کر آلتیه در نکر
 یا خود برن اشک یا ات تر کیدر اولطلدر کر تر بر دن شراب
 عناب و شراب نیلوفر و شراب بنفشج اجزه کر بانا صوق صو
 دکور غدا آر دن قرق اش و حب الرمان و سماق و زنجبک
 و سمنات مزور سین صودب و زکرات یدر میله مکره فوت
 ضعیف اولر فریح شر و اسین و زکرات ککرکه کورده دن جوق
 قان کتسا کورکس ارمایله اولسون کرکس فصغله اولسون کرکسا
 ایها لیل اولسون ات یدر ماک و اجندر این ضعیف ایلیک کلکه
 طعم آمدن ات بدور کر کجا طعمایند مزور و زکرت ضعیف
 ایلیک کلکه دخیجه دخی ات و زکرت **دکام و نزله** هر خلیطه دماعد
 انا کر برن دکلرینا ارسا دکام در کر اگر بفر یا بوزنه یه اکر کنه از
 سا نزله در کر انا نسا استی خلیط اولر سا **علامت** این نسا

تیز و آجی در قیون اولوق و کیند و مک ددر کیند رانک و یوز و کوز قری
 اولوق در **علاج** قان الموق و حجامت آیمک و شراب خنکاش و شراب
 بنسج و شراب لیمون و شراب و صعدل حمامه کرمک و ریشاندوق
 و اسفناخ و سمنات مزور سین بادم فیلا بایک و جواد جلد ازین
 صوق خطیط اولوق سا **علامت** این استه صوق و غلیظ اولوق و رین
 کجاک مان جک کلد در **علاج** شراب اسطوخودوس و شراب لیمون
 به شراب بنسج یا مغلی منسج اولوق و بلغم اسهال آیمک با نرسین
 طعمی شکر که یا بالاد ریش مزور سین بایک یا شلم مزور سین
 بایک کجا کجا معجون بنسج اولوق کرمک و کلبیدن یکدر و منک و
 ولادن و قوریش جرت اولوق که کونکتان بزنه بغلش اولوق
 اوردن حمام اولوق برمز آورده اورد صوق صوا جلدن اجتر از
 آیمک کرت فی الحمله رکامان و زرنک ایکه قیمنده دج جود او
 و جود بایک اولوق در او یمن وات و جرب تستر بایک وقت صوق وقت

اینی هواده ارمون برمز بنسج آیمک کرت **صوق صوق**
اغز اولوق یا جکک یا کولک سا شراب اسطوخودوس
 و شراب لیمون و شراب بنسج لامغلی منسج اولوق یا جک کجا کجا
 بنسج و کلبت کربیه کلبیدن که یا اطریل صغیر بیکرات بیکر شکره
 یا بالاد ریش مزور سین بیکر کجی وقت لطام بیکر قلعه اوج با دام
 یمن ایچقار که قنای اولوق طمز لر حلیعت تلین اولوق سا
 دمناع مسهلله بلغدن نسیه آیمک اگر اولوق دن ارت ارسا قلعه اوج
 در هم جلوب بر در هم طنلو با دام یمن قنار آیمک بنسج طمز اولوق
 اسک بنسج اولوق طنل **فلاخ** یعنی آورده دلیل قنار جقند در قول
 اولوق صوق در قیفالدن قان الموق و آکسدن حجامت آیمک کرت
 سفان و جلت زرنکه قیدب مضمضه آیمک کرت اگر قنای اولوق
 صوق اولوق صفر او بد صفر ای ابرها لایک کرت اگر افر جاز اولوق
 اولوق بلغمی در بلغم ایها لایک کرت در اولوق قیدب صوبه مضمضه

بلذدن اولسا **عاقمة** اغرخر لويا طشرا وطق واز صوصقد ر واز
 اغرقت در **علاج** بود كه اول بلر جك نيز جك باش هر داندن فان
 الكدر جك قيندب نوت شرابا كل صرين قين اول كنده و الكنج كنده
 غرغ الميكر ايكه ايج كون غدا ورميكر شراب بفسج و شراب
 اجاص و شراب نوت و شراب سوزا و ز ابو جكر دي لعابا به جواد
 و شراب بفسج و طشرا بادام بغيا و اجر كر صوصجتي شكر له لسان
 النور صوين اجر كر قين خلط غا لبس ايهال الميكر سهلان هلاله
 و الكش لسكر اولسا اوج كوندن سكره بچك حريره سين بادام
 سديا بادام بغيا شكر له اجر كر برنج كوندن سكره كه اشها كالا و طام
 بتمق ككوز اولو و بادام بغيا اسنخ يا ريشا ياقق مر و رسين يا
 نيم بر نيت مي رده و رر كر اگر الكسدن جر ميدن فرو جهامت شيشا يله
 شيشه جكر زسا يقق دجي ككوز اولو اگر شيشا اجر دن ديشرا سا جلا يله
 كل بغيا غرغ الميكر خندانده طبعيت قبض اولغا قيق كرك بلكه شا

ناه حقه لينده به حقه متوسطه لادام تلمين ايمك كرك ايندركن
 طر له كجلا ايجي صوبلا بيت طشا و اوق كرك هر نكر اجر كر يا غرغ
 الميكر الجني اولو كرك بعز ديش اولو علاج داي خنات علاج بيدر
حقيق النفس بيغه نفس طر افي اكثر برود ندان و غليظ بلغم سببند
 اولو **علاج** خطمي و فرو اوزم و اخير و پرياشان و اگر ورك صرين
 دين و بنفشه و راز يانه تخمين و بيان دين هر كون قيندب شكر يا
 اوزر نه سربا جرب بلغم بفرمك اندن سكره مسهلا و بلغم لدر مكدن
 و هر كون شراب بفسج كه شراب رونا اجمك كرك و لعوق غصه ليعني
 نصل غصل صرين الكدر برابر بال قينب تا قوقمه و كجلا قيندب اجر كر
 و صوصجتي صوبريته بال صوين يا جلاب صوين به قب صيلش
 قينش خطمي صوين اجمك كرك اگر نبوست دن و سودادن اولسا
 شكر له جواد و شراب مرغا اخلو لسان النور صوي و شراب نيكوز
 اجر كر و سوداي ايهال الميكر اگر شيشدن اولسا علاج شيش

ایمک کرک آکر قره اولسا اغری قی اولسا سودا و برن سودای ایسهال
ایمک کرک تدبیر که دکلی او اعنه فایده ایلیک اولدر که تخم نبات
سکر و طباسز و جلا زور و در یعنی قوکل دکلیکی پیری و قو بیسته
و آیه چکر دی هر بریدن بر درهم اللریقن دکلی لیزین بر چکر **دیش**
دیکر قمنی سمان و طباسز و مارد و غیب و مرهین یعنی پیری و زرد
بر اولدر قیندر مضمضه ایلیک **دیش لغری** اگر حرارتدن اولسا
علامت صوق صوی اغزه ایچی خوش کلمت اغری سجا سجا کلمکدر
علاج قینا لدن فصد ایمک و حجامت ایمک و صفرای ایسهال ایمک سمان
وزر و در و جلا زور و مرهین یعنی کرک به سده قیندب مضمضه ایمک
و دیشله کل عین یا مرهین یعنی در سگدر اگر برودتدن اولسا **علامت**
ایچی صوی اغزه ایچی خوش کلمت صوق صوده کلمت اغری ارغندر **علاج**
بلغم غالب ایسهال ایمک و طر لوزنیون قیندب مضمضه ایمک
و دیش دینک شریاق فاروق دمنق و ایچی ایمک و این برجه صار رسین ارفقده

مضمضه

مضمضه که برودتدن اولن دیش اغریه فایده ایلیک اینسون ایچ ورم
اخر یعنی مکه آیر یعنی بریحی درهم خلیل نخم ایچ درهم غایز قرصا
بیجی درهم مویزج و زر و مره و زنجبیل عود و سکر هر بریدن بر درهم
قیندر اون ایله درهم بال اولدر نه سزر ایچلا مضمضه ایلیک دیش
اغریسک ایله نوعیندج ات بمک کرک حرارتدن اولسا بادم
یعنی اریشتر و رسین یا برودتدن اولسا اریشتر و رسین سکرکه
یا بال ایلیک دیش معلول کیشی معدینه طعام فاسد اولمقدن و فاسد
سید کماکر دن یغرت و قاون و بلقن کپی و قفقندن و دیش شفت و در
سندن و دیش به پیئو طملو اخر ما و ایچی بر کپی سگدرن و ایچی بی
صوق ایچکدن و صوق صواج ایچکدن و دیشله قیت سکر صفقندن
و دیش قیت فر دمقدن اخیرا ایمک کرک **دیش ششمت ایچن** اگر
قان غالب اولدوغندن اولسا دلیک زکی قرلا اولر چکلو چکلو
سکر اغز برار **علاج** قان الم و طبیعت حقه موسیطه بله بلین

کدر مکر در کت که ضیق النفس ده آنگار دن و طر لو نیز نسناردن
 و پیل آید نسناردن صفتی کرک **اوز طیفی** حرارت دن یا بوسند
 اوز نسا جوا و شراب نیلوفر و شراب رخسان خلو و غرق سوس صوبای
 و شکر له بزرقطونا سه این جگر دک که لعابین اجز کر غدا اردن بنیبر
 شبت میزده و اسفناخ و رشت و سمن تون شود و اسططلوبا دم بنیاد
 و کره یعنی شکر له پیکر اگر برود دن اوز نسا و بلغدن اوز نسا نزار
 زوفاد بال صوی بلغمی ضیق النفسه دد کمز اجز کر اخچیر و ژو اوزم واک
 و کوکن اراج پیکر و بلغم انهال ایلیک جعفر مقدن و نوزدن و دندن
 صفتان کرک بغز بوقلق علاج حرارت دن بوسند اولن علاج جز
 اوز دین ششی کش و طر لو و نیز نسناردن و نوزدن و دندن وقت
 جعفر مقدن صفتی کرک **سعال** یعنی آسرتک صوقدن به بلغم غالب
 اولمقدن اوز نسا بلغمی ضیق النفس دد کمز اده کر اگر حرارت دن اوز نسا
 و بوسند اوز نسا شراب بفسج و شراب نیلوفر و مجور بفسج و شراب

دمان خلو بزرقطونا لعاب یا ایوه جگر دک که لعابین اجز کر نسا
 لیا انهال جمع اولسا شراب اس و شراب رخسان و شراب خنخنا نسناردن
 پیکر که نسا بقدر اگر سعال نزله دن اوز نسا علاج نزله علاج جز
 کر که آسرتک طلوبا دم ایفن مر و مویلا موم روغن آلیک کوسنه و کلب
 یغن اوز نسا ایحمله دز نگر غدا اردن بادم بغیلا شکر یا بالله نسا
 مزور سین یا اسفناخ یه قنن مزور سین یا شکر له یا بادم حریر سین
 و نیمب شبت میزده و بال و اخچیر و کوکن اراج و ژو اوزم یا چه پیکر
 طر لو دالین و قابض و نیز نسناردن برهیز ایلیک طکلی ریختن لو نازک
 دبسنین اولیو اجیدن صر وجه قیلین لکه در ارجن طلوبا دم بنیاد
 صعدتجه طله کر کر و بغین اوزنه کوخیره صابن بفر کر صحو غزین صو کر
 جگر دک نکر کرد ایم اغزده نبات شکر طکر **ذات الحنطب** یعنی
 در مد رکه کر ایچنده و کولونه یقین ای کولر لندنه اوز نسا **سبب** صفرا یا قان
 یا صفراوی یقین قاندر آذ اوز نسا که بلغدن یا سودادن اولر **علامت**

كودة نقي فزروق ونفس طار اولق وسجحه سجحه اغرمق وبغير صلب
 ومختلف اولق اولق فزو اسرب صكره فاناه ياربكاه الصكر مكد ر
ذات الرية ابي ورمده ركه ايكند اولق سيب فان ياطر اولق لغدر **علامه**
 كودة نقي فزروق ونفس ابي وطرا اولق وبجان تبرب صكره فزروق
 وكوكسي اغرمق واخر كوكسدن طوبن ارقيا جفوق ارفه اوسينا
 بيمقدن ارنوف بيمق وبغير لين ومختلف اولق قدر بوايكه مرضك
 علاجن سهل طمق كرك مشكل مرضك در **علامه** اغرد يكادن فيالدا
 فان الملق طبيعت حقه ليتنه وباحفه متوسطيا تلين املك كرك
 وكوكسا با دام بعلا موم روعن ابيب دايم در مكد رتر بتر دن
 شراب بفسج وشراب نيلور وشراب عشاب وشراب قبان صلطي
 وبويان ديب وعشاب صوي واوية چكردكي لعابو اجر كر و بزور رفا
 واوية چكردكي لسان النور صوي چيند كم بيان دين اسلمش اولو كر
 لعابن چقرب نبات شكره اجر كر بو مرضكده نقي اسهل اولق بود

شراب خنكاش

شراب خنكاش وشراب اس وشراب صندله طمق كرك **غدر ابدن**
 اول برنج كون شكر له جواد وبادم حريره سن واسفاح فزورين
 ورشنا فزور سين وپرمك كرك غدا سنا وشراب سنا دام بادم بيق
 قتمق كرك بدى كند نمصكه فوت ضعيف اولق سا فزواج شر
 واسين اجر كحرارت نام كد جك فزوج وپمير نيت بركه
 وركو صوي طلو معتدل حمامه قيل باش وكوكس صو وادكي
حقيق كرك حقيق نقي برك او بيمق برك ضعيف اولق وند
 برك ضعيف لفي حرارت غالب اولق قدر **علامه** صوصق وبق
 ونفس برع اولق وكوكس ابي اولق قدر وعصافق وصوصق هوا خور
علامه شراب حماض وشراب تفاح وشراب نيلور وشراب ديز
 طري وشراب صندل وشراب رمان وبعير دلي صوي وكلا صويلا وخنك
 صوي اجكدر كل وبقشه ونيلور وسلكت پيرغن وخبند ومرتسين
 وكلا صوي وكافور واما و امروذ سيلق در غدا اردن فار دلك

آریل وارسا معدده فودلدمق واعز براراده طر صیب حرکت
 الیگ و اخچق من در **علاج** استی معجونند و صفر و عود و آیسون و
 زبانه خجیله کلبندر یا کلبکین یکدرد و شراب صول و ترنج
 قبی ترابن اچکدر عید الردن فرایج یا نوق یا سر جگر یا کوحاکر
 جین پورین یا اعلاق انت جکان یا بزیان الیب یا قورین صفر
 یا فلفل و زنجبیل و فلفل و برذر عفران و برذر فریون و برذر
 آیسون و برذر فر و کل و برذر عود دکت نریب یا غبار فرزند
 استله اوزمن کرک صوق صودن صقق کرک را زبانه فناد
 صوری ناصدین اچک کرک طعام ییب و سینه نیز جک صو
 اچک کرک و صوق نسن کردن و بلغم و بیل ایلر نسن کردن
 صقق کرک یا صفر غالب اولقندر **علامت** هضم ضعیف
 اولک استنها قوی اولق اعزاجی اولقندر و کوکل دنک و قصحی
 صفر اقصقندر یا سود غالب اولقندر **علامت** هضم ضعیف

اولک استنها قوی اولقندر و معدده کیمک و طعامدن الکت
 انشک و قصحی سود اقصقندر **علاج** صغرای و سودای مویلا
 و قصحیله کدر مکدر و حور آندن اولن آغریا دد کومز ند پیر
 اچکدر یا بلغم غالب اولقندر **علامت** استنها ضعیف اولقندر
 و کوکل دنک و اکش اکش کارمات و معدده بلغمک در و نیز نند
 ارز اولقندر و قصحی بلغم قصحقندر و بکران ایفا مایل اولقندر
علاج برودندن اولن آغریا دد کومز ند پیر اچکدر و آیسون
 و رازبانه یخ و کرفس خیم و ترنج قیب و فر و کل و فلفل و فلفل
 و صفر و عود و زنجبیلدن شراب و معجون پز کبیردب استی صویلا
 اچک کرک یا کجا یاک کرک دکل صوقلقدن و بلغدن و یلدا
 اولن مرضلر و سحر گره بوند پیر انک کرک اکو معدده آغری معدده
 طعام فاسد اولقندر اولر استی صویلا نیز جک قصحق
 کرک صکره مزاجه کومز ند پیر الیک کرک **استنها ضعیف**

ده

اولق ايشتمی که بود نسنک شراب لیمون و شراب سلجمن
 و شراب سفرجل و کبره ترشسی و فرو اوزم و صوغن و سرصیق
 و انسا و امرود و آیوه و سماق دکلی ترشکد و آکش و طر لوسنار
 بالی و طر لوزنیون در هضم ضعیف اولق اکثر بود بدن و رفو
 بدن اولو هضم قوی المین نسته کلبسکر و کلنگین صقرلا
 قوللا سیلابیکدر کبج هضم اولو نسنک رحیم لطیف نسنک
 یک کرک **تفسیر** طعام معده فاسد اولقد اگر قضمق
 و اسهال رعش دخی بلا اولو سا هیضه در لوعلاج طعام معده
 فاسد اولد و غن بلجک استی صویلا نهنجک نصیب معدی غن
 کرک اول کون عذای ترک ایتک کرک بجا شراب ورد طریک
 اچمت کرک اگر بکلجی بر اوسا خطمی قیندب صودب صوبرنا
 اچمت کرک اگر معده قضمقدن ضعیف اولو سا بر پاره نری
 کل صیا اصلدب معده اوستنا اوزم کرک اگر قضمقدن ابرمالا

قوت ضعیف

قوت ضعیف اولو سا قراچ شرابین اچمت کرک ایله اوج
 کونه دن قوت کلنج شراب ورد طری و شراب مه این منفع
 و شراب حرم منفع اچمت کرک و آکش قابض نسنک پد کرک
 کرک اگر طعام فاسد اولوب صویب بلغم اولو سا اینسون
 و کمنون و عود و مصطکی و راز زیانه قیندب بجر کرک قرینا
 بابو جیعن یه زیت یغن در نکر و نفاع و کرس و تر خون پد کرک
 هیضیه یفودن کرک نسته یقدر **عطش** یعنی جوف صومق
 در سبب کرک حرارتدر یا معده حرارتدر یا کون حرارت
 یا این حرارتدر **علاج** طباشیر و تخملن رله صوق شراب اجملدر
 شراب نیلوفر و شراب لیمون و شراب هند با و سلجمن کی خیار
 و شیخیار و قر بزی بکر و قر بزی صوبن سنکرله و خیار تخم و شیخار
 تخمدن اولو آیوه چکر دی لعابن و خطمی لعابن طباشیرله
 و قر هند بله زر و صوبن اچمت کرک عذاکردن سمرات و رفو

و فرق اشين و آلت اشين و آلت و آيوه و آنار يک کوكب
كل صوبلا بزر قطونا لعابن يا آرپه قود بلا کاشي صون و کل صوبلا
صندل اور کر آرزولر قنده اتر کوه کل تبيع ادر کر که قان غلاب
اولر سا قان اولر و جماع ادر کر که صفر غلاب اولر سا ارك صندله
تخمن سدن جقر کر مشر خوشبلا اجر کر يا برودت غلاب لقايد
علامت تبقي و نفسي بلي اولون و اسي نسا خوش کلاک و کري بلب
اولمقدر **علاج** مشک او شراب تفاح و شراب عود و حرير و شراب
لسان التور صوبلا ريحان تخني و بادرن بويه تخميد يا فرقلد
صوبلا يا باذرن بويه صوبلا بر زرعفران قنباجر کر تر يا قدن
بزردهم بددر کر صندل و عود و عنبر و تریج قبي و تریج پيرغي و کري
بيکدر غذا لردن فرايج و لوق قوزمين و دارچيني و قرفل و ز
غفرانله و بالافستين بددر کر و کوستا سوسن و ياسمين بغير مشکلا و ز
زعفرانله ددر کر اکر بلغم غلاب اولر سا معجون مسک ويره کر و حقه

الميلد خفت انده قتي مهيل و پير ملدن صفتي کرک طيبعت
تلبين الماک کرک قبض الماک زريان آبله **معدن اخري** سبب حرارت
غالب اولمقدر **علامت** صومقدر و معدنه طعام کيفت
و معدنه اوسنت اسي اولمقدر **علاج** فرق شرابن و شراب تفاح
و شراب حنائن و شراب هيدبا و شراب ورد طري و شراب ليمون
يا تخمن يا قرص طباشير حنائن يا قرص طباشير کافوري برله
صوق صوبلا يا کاشي صوي و کل صوي يا زرينک صوبلا
ازب اجملد **غذا لردن** فرق اشني و نازد انک و زرينک و حنائن
وزير باج و آلت و آيوه و امرود و کاشي و مارول و کشنج ياک
کرک و معدن اوسنت کاشي کل صوبلا دکت بزرکه قنباجر او زمق
کرک يا کلغ يا کلغينه اولمش آيوه قبي يا مرسين يا غن دنتک
کرک يا برودت غالب اولمقدر **علامت** چون عوکلر ملقدر
و عند ايج هضم اولمقدر و آنر صومق و طعام معدنه اکنملدر

ووردیدن اولی قی دواج ات و ککر جن ات و فرودنم چکر و کیه
وینتی و قفل و صقر و دار جی بود اگر قوش این بکدن ملوک
اول رسا قزانتک به شینک انات قرجین بدر کستی کینلوه
مسهل و زمان کرک طبعتر قبض اولق بکر کدر اسهال اولمقدن افکار
استی صوبلا طرا له و کجکلا بیق شینین سیدر حمامه کرمات زبان الی
مکر که حکم تمام قوت طشا شینرا حق در ده به افکار ده فلا پس اولق
استی حمامه کرب در زر رسا که صوا ز فیکر و یردن جین استی صکره
کر زر رسا فایده الیا شیش چون اولک او کت زحمت و یرب کمر در رسا
لیند کسمان کرک **اسهال** یعنی قرن کجاک به مسهل است ایچکدن
به نخه اولمقدن به صون قیب معده به حکره به بعرف سفلره ضعیف
اولمقدن به دماغدن معده نوله انگدن به بدنه اخلاط چون
اولک طبعیت دنع انگدن به جران ایلمدن اولر به بعرف کورده
رطوبت به خلطکر اولمقدن اولر بوسیم آخر حی جکات بز معال اولر

خلاج بودر که اگر بدنه خلط چوقلغندن به جران چون اول رسا قطع
الیمبا لر مکر که قوت ضعیف اولیه بعرف سفلره سح ایلمبا یعنی
بعرف سفلری باش ایلمبا جراجت ایلمبا دیو فر فر رسا اسهال اصغرا
ایله هفتدن سح ایلمبا طرا لوبلغم بر آیدن سح ایلمبا اسهال سوداوی
فرق کندن سح ایلمبا دکلی اسهال دن قاعده بودر که اول شراب
در طریجر کر خطمی قیلا و خنخاش قان قیندب صوبن غلب
صودن صوبینه اجر کر اگر قان داج کدر رسا شراب صد لین
و شراب لیسان الحل که اکا سکر لوجه اوت در لر و بند نور و در لر
و شراب انجبار قتب و رلو بنکاله اولر سا کر و قان قابض سکر و در لر
قابض سکر که سون اوله جلتار و مارد و سمان و کل و طباشیر و کل
از حی و بزرقطونا قورلمش و لیسان الحل تخم و خنخاش و تب
و تخم و صدل و دقلش و حب الزمان و آیون و سمان و امبر بارین
یعنی زرنیک و الما و امرود و ترنج کشی و قرقلع تخم و مر سین

بیشی و کافور در استی قابض کر قوریش اینسون و کنون و فر و پیز و
و کبریا و صغ عربی در قابض شرب شراب سفر جل خام و شراب خندان
و شراب لسان الحمل و شراب ورد طری و شراب تفاح و شراب خود
و شراب اس و شراب سما خدر و بو شربله فرغ طببا شربله خافیه فرغ
طببا شربله کافوری دلب متب بلد کر سول ذکر آید و کز قابض آید و بدن مزاج
سکه کتب تخمین دکن قورب شربله قمل و رز اگر اسهال از بند
اوردن شربله و غداره قورنفل و دار صبی و مصطکی و دار نفل و قوریش
اینسون و کنون قمل و کجه کجا کلبشرا لکه اینسون و عود و صغ و نکل و کبر
اگر اسهال لا سجدخ اوردن یعنی بعضی صغ و کبر لکمی کدر سه اکثر قابض
و رمبل و سفوفین اسهاله و سجه و کک بر معانی آید ابر بر قطون اکرم
در هم لسان الحمل تخم و تخم و ریجان تخم هر بر بدن اوردن در هم کل است
و صغ عربی هر بر بدن اوردن در هم مرستین بی بی و طبنا هر بر بدن اوردن
بش در هم تخم کبری دمی اوردن تخم کبر کل از می بلا صغ عرب

وقت دکمیکر کو قلین بمشق دکم قمل قرشدر اوردن در هم
طکاجی اوردن در هم کجا مناسبت شرب استیعال لیکر اسهاله فایده این
غداره اربیه و ابر باریس و سمان و دکم حن کرمان مزوری
و نوق کباب به قورمسی به کو کرجین است یا سرجه است و استک
بسیار که طری پیش آید که وقت اینمش میزد و پاچه در سقا و اوردن اوردن
و یغول و ستر و صوق و صو و یو پیش در کل زبان ایلر طر لو و کس و پیز
سنگر سحجه زیان اوردن اگر اسهاله کدن فان قاره اولی بخدن صکر
فت آفت به کلب دمب دکم سا بوا سیر فایده قوت ضعیف بیوی با کج کل
حرکت و نشسته در زیب اغر اولی کاسمک کرک آندنی چون مضرب اوردن
و نشتر قطع اجاک چون مضرب حادث اوردن بوا سیر سودای فایده اوردن
بوا سیر و کس سودا اوردن در ستر کردن اجیر از آنک کرک سودا چون
اولی سودای اسهال آنک کرک فان چون کدر سا فان چون الحق
کرک صون صویلا استیجا استمک کرک سنجو ایلر طبیعت دانه طبل ایلر

هضم اول و قون اغرد قبض ایلر ایله ایله سینه ایلر یعنی طهر کردن لینه
 طرغز اسلمش اناک ایله ایله سنج هضم اول و راج اشلدن لاندن اوان
 ایلر یومر طبیعت نرم ایلر لکن غذا از ویر او یوز و کچوک کوزر
 سچکی بالکیا کیش اناک او د ر غدا جوق و پر لکن قبض ایلر سنج هضم
 اول و سینه کتر **انپیه** بار دیابیدر اولد درجه اربنه اناکی
 قبض ایلر از غدا او پرز ایلر **برج** اول درجه حار در ایلر درجه
 یابیدر غدا سنی او در خفیف در طبیعت قبض ایلر کچوک خوش ایلر او در
 لکن سده سنی اولان کیده یومر **مرجان** اول درجه بار در ایلر
 درجه یابیدر ایلر سود ایلر نور کوزدی فردر ایلر کیم ایلر
 کوزر دیا ایلر لکن فان ساکن ایلر صودر جرم قبض ایلر صوی ایلر
 ایلر طونون بیا مینا کتک بر اغلی طلق ایلر نور سده کوزر
باقی اعتداله بقدر سمد زیل ایلر کجیا کوزر باش اغرد بلغم
 ایلر نور اسکره فایده ایلر بقری یشد **نحو** حار یابیدر اول

درجه بلغم قطع ایلر سینه فایده سنی در در جمعی قوی ایلر او از
 صاف ایلر سمد زبول او در ایلر کچوک طلق کچوک کچوک کچوک
 خوش ایلر جرم ایلر **مر دمک** اول درجه بار در در رطوبت
 یوسته معتدل در جرم قبض ایلر سنی ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر
 اسکره و نزلو اسکره فایده ایلر **کرجه** بار دیابیدر
 بلغم ایلر نور ایلر طبیعت نرم ایلر معده یه باشه یومر
 ایلر نور کتک ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر
 یابیدر بلغم قطع ایلر **سینم** درجه اولد حار در ایلر درجه
 مرطیدر کوزر دنه دره معده ایلر صودر ایلر ایلر ایلر ایلر
 ایلر غلیظ در **خاش خاش** سنج درجه بار در رطوبت اسکره نزله
 فایده ایلر ایلر ایلر **اگر ایلر** ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر
 سمنر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر ایلر
 قوز در قوت قوی ایلر لکن حرارت تقا و ایلر در سمنر حار رطب

در طبیعت زهرا آبروت ز هضم اولر لکن غذا سی بر مز بلغم اولر زهرا
 مستحیل اولر قیرق بیخ دغ حار رطبد در صفرا به مستحیل اولر سوز دغ
 بر مز ز قدرا بیخ خود آن بر مز در باغرات غلیظدر کبج هضم اولر
 معیده مزبان ایله لکن مینی زیاده قیلر مینی باردر رطبد ز بلغم اولر
 سغز ایله اشتها سی کینه زر الیک آندن یکر کدر حیوانک کرد قطن
 راجندکی اعضا سندن طفری اعضا سی یکر کدر **تینات** در طبیعتنا
 مناسب در حار رطبدرا اعتداله یقیندر رسود اوی کیشیا
 فایده ایله قان مینی اولر **قویات** و **امر اعلی** است دکلی آلر و ک آیو
 سندر **و حیات** بر مز رسود اولر **صغرات** باردر یا بسدر غلیظ
 در بر مز رسود اولر زهرا رسود اوی مرضکر حادث ایله کرد قطن
 غلیظ آلر دغ صغرات حکمتکدر دکلی رسود اولر **دو** است
 کیک است کیدر **توقات** معتدله در عقل اولر ز اولر صابنه
 آبروت ز هضم اولر تونی اوسوی اولدر کدر دخی بر تلمش اولر خروس

ابو جلد

اوسوی اولدر کیم دغ اولر تلمش اولر **دراج** است تا فکرمه مناسبت لکن
 طبیعت قنض اولر **ککات** است و **سرجه** است و **ککجن** است ایله **قادات**
وارد است غلیظدر حتی امت کتر کبج هضم اولر بلغم رسود اولر
بلق است باردر یا بسدر بلغم اولر در معیده قنض خلیط بکرسا اکما
 در تشریف فاسد اولر یوز صیر و فکرمه کورر مینی جوق ایله طر لو
 بلق حار یا بسدر صفرا اولر در قان کیندر در رسود **در حار**
 صر سی حرارته مایلدر دغ برودته مایلدر ایسی له اویچی معتدله
 ایسی دغ رطبدر برودته مینی قان زیاده قیلر کسرکه قان ادر بر
 یشدر بریکه قوت و بررت ز هضم اولر نیم برشت شرب صر سین
 اجمک کرک قنی بشمش بر مز غلیظدر کبج هضم اولر **سد و برت**
 باردر رطبدر بلغم اولر در معیده قنض خلیط بکرسا اکما مستحیل
 اولر جوق غذا و بر سمد در قان مینی اولر کبج خوش ایله اولر اولر
 سد شرب اجمک کرک **اعزسد** کیدر کبج هضم اولر غلیظدر صابح

بالله يا شكري الله **در گره بی اولد رجه حار رطب در بنجدر**
 مخلد ر اسرکه در کویه دج کر و فلان سوداوی مرضله فایده اود
 سمر در طبیعت نرمه ایله لکن معده سست ایله بلغم از ترش **ش**
پسید باره رطبدر سمر در بلغم از نو در طبیعت نرمه ایله **قروینر غلیظ**
 طبیعت تبص ایله بیج هضم اولد ستنه از نو در **طرز او پیز** حار یابسه
 بیج هضم اولد خلط کوی کیندر معده زریان ادر ارق ایله صفا
 از نو در **پیشدر و بنجر بلك** انجیر حار رطبدر سمر در طبیعت نرمه
 ایله اسرکه ایودر بلغم بشر صفا از نو در جوق بک چک کتور
 بت جوق ایله **انرم** حار رطبدر طبیعت نرمه ایله نفا خدر میل ایله
 مین زیاده فلر صفا از نو در بزج کون اونک ایلیب تبن تکریب یک
 کرک **قرو اوزر** اسرکه رطوبت از نو در معده جگه نوت
 و پیر کسه اویکنه ایودر لکن مزاج اتر کینک قان کیندر **فرق**
 باره یابسه صفا قطع ایله صومز لیکه در را سی جگر ای معده

فایده ایله قطع کسر طبیعت قبض ایله قان ساکن ایله **خرواحار**
 رطبدر صوف معده ایودر مینی از نو در باش اغردر دشه زریان
 ایله صفا از نو در قان کیندر ریحک او یوز کتور رجب اولد از
اکش نوت باره یابسه رقب ایله بغز اغریه شینه فایده ایله
 صفا قطع ایله طعامه ایتها سین کتور **رطلو نوت** حار رطبدر
 برز قان ساده و پیر معده زریان ایله بزجک فاسد اولد
 باش اغردر اسهال ایله **رد اولو** باره رطبدر معده نیر فاسد
 اولد جتن معده صفا اولد صفا میند اولد اسهال ادر معده
 صودر صومز لیکه در **شفق اولو** باره رطبدر ای معده ایودر
 بلغم از نو در بیج هضم اولد **ملن اولو** باره رطبدر معده صفا
 اولد صفا میند اولد اسرکه فایده ایله بغز کلس یشدر
 اکش نادر باره یابسه صفا قطع ایله صومز لیکه کسر فایده ایله
 جگه فایده ادر خفقان کده در کول فرج ایله سوی اسهال ایله

جگر و کبض آید آتشین طماوسین بله بیک کرک ز زبان آلب انارند
 اولن یک تیز جات تحلیله اولر **ایوه** بار دیاسید طماوسی بار در
 مغدیه قوت و پیرانهال قطع آید قصبه کله زرکن ایج هضم اولر
آلب آکشی بار دیاسید طماوسی بار در رطبه حرارتده برودتن
 معتدل در صغرتورر کله صول و بشریب بجات انتها کتر خالجه
 الما برکله مغدیه قوت و پیر قصبه آید ار نورر **ترنج قب** حار یابند
 صون مغدیه صون جگری قوی آید اغز نفوسین خوش آید یاج خلیل ادر
 طعام هضم ادر **ترنج ات** بار در رطبه ریج هضم اولر ییل بلغم آید
 آکشی بار دیاسید اینی برکله قوت و پیر صفرای قطع ادر طبیعت
 تبض آید انسهال صفرای قطع ادر طعام انتها سین کتورر همولوه منبا
 سیدر کله زیان آید لیولله نارنج آکشی کبدر **امود** بار دیاسید
 قابضد ر مکره قت صولو اولر صفرای تسکین آید صوصیل کله زر
 مغدیه قوی آید کولک دندون کله زر نفس فرج ادر یل آید **ارنگ**

بار در رطبه

بار در رطبه ر صفرای انسهال ادر قطع آید عطش تسکین ادر سنت ادر معده
قرامیا طماوسی که آکا کراس در بار در رطبه رنجه آید مغدیه سنت
 آید قتی خلیط معده غلبه ایسا آکا مستحیله اولر آکشیس بار دیاسید
 حقرای بلغمی قطع آید حراره ساکن آید **زیون** بار دیاسید معده
 قوی آید انتها کتورر باش اغزدر کونز زبان آید سودا ادر نورر
 طماوسی آکس حار یاسید **قوز حار** یاسید باش اغزدر اغز فبرد
 صغرتورر طبیعت قصبه آید **قندق** حرارت نبوست اعداله بقند
 منی زیاده قیلر باش اغزدر یل آید صغرتورر اسرکه فایده آید
 کیج هضم اولر **طماو بادم** معتدل در سمر در اسرکه فایده ادر جگرک
 طلائک سده سین اجر منی ارنورر طبیعت نوره آید ریج هضم اولر
 اچ بادم حار یاسید **فستق** حار یاسید ریکه قوت و پیر معده
 اودر جگرک سده سین اجر کولک دندون کله زر بلغم اسرکه
 فایده ادر جماعه قوت ادر **عنا ب** معتدل در قان صفرا ایسکین
 آید

مگسده او کینه فایده ادر اسکریه اود رمینی از ایلد **الک** بارد یا بسید
 قبض ایلر قشع کسر اسکریه اودر معدیه زیان ایلر کیچ هضم اولر
منوش حار یا بسید رجاعه قوت ادر طهارت اشها سین کده در
کوخا زاجی نیکی حار رطبد ر اوج حار یا بسید رمینی اودر اسکریه
 اودر کوی فر ددر بل تحلیل ایلر بلغم قطع ایلر صفرا اودر زباش
 اغرد **الح** بارد یا بسید رمینی ایلر صفرا ی قطع ادر **کی** **بیتری** بارد یا
 بسید معدیه زیان ایلر قوشی قبض ایلر باش اطباء ایلر **قون**
 بارد رطبد رقت طنوسی حار در صفرا یه در حسی کور در بل
 قون معدده قش خلیط برسا اگا سخیل اولر تیز فاسد اولر معدده
 زبیا ن ایلر مگسده ندر قون بیچک تیز جاک دشته سنه مکت
 کرک معدده فاسد اولر اسی صویله تیز جاک قشع کرک **قون**
 بارد رطبد اسی مرض ارد فایده ادر صفرا ی قطع ادر بلغم ادر نور
 طبیعت تر ایلر صولتی قدر **رخیا و شخیار** بارد رطبد رمینی

صودر بلغم ادر نور کیچ هضم اولر صفرا ی قطع ایلر قش قشک صویب
 مکت کرک **قون** بارد رطبد ر بلغم ادر نور صفرا ی قطع ایلر **باجان**
 حار یا بسید ریرمز سودا ادر کورر سودا ی مرضه حارین ایلر کین
 خراب ایلر کوزر باشه زیان ایلر قان کیندر ر اصابه جوق طنوسیله
 بشره قدر **طلن** بارد رطبد رقت غلیظ در سودا اولر بلغم ادر نور کیچ
 هضم اولر ریرمز مرضه کورر **فلقاس** حار رطبد رجاع قوی ایلر
تکرکیوی حار رطبد ر اسی حار یا بسید ر بلغم قطع ایلر طبیعت
 ایلر صفرا ادر نور اسکریه اودر بغر کلین بشدر سته اجره شکر قلم
 طبیعت کین شکر طبیعت کیند لکن یل ایلر **بال** حار یا بسید ر سته
 اجره بلغم کسر صفرا ادر نور قان کیندر ر اغنه کورر طعام هضم ایلر ایه
 ایلر **تجین** معتدل ادر صفرا ی بلغم اسهال ادر یلی تحلیل ایلر اسکریه
 اودر بغر کلین بشدر شربت ادر در همدن اولر در دهه کین در **شیر خشت**
 معتدل ادر رطوبته مایل ادر صفرا ی ترکیبیدن ادر قش اسهال ادر

نرسب او در همدن او تو زده دکن در **مادول** بارد رطبه در قاصدا
 فلوصق ای قطع ادر ابقو کور رمی از ایل ایلر چون یک کوز زرد
کاسنی بارد رطبه در معده جگر قوی ایلر حرکت سده سن اجراحی
 مرضیه صون مرضه دج فایده ادر صق ای قان ساکن ایلر عیدن یک
 حرکت بوجی سده اجر **بانو** بارد رطبه رسوی ایلر هال ایلر جره قبط ادر
 بلغم ویل ادر تو ز **اسفناج** بارد رطبه زیل بلغم کن ادر در اسرکه
 کن ادر طبیعت تلین ادر بقره کله ادر در صق ای وقان قطع ایلر
زوبلیغ بارد یا سیدر بعض ایلر صق ای قطع ادر معده قوی ادر **کریه** کا
 حار یا سیدر اسرکه فایده ادر بول ادر ادر ادر بوغری کلنی میشد ادر ادر
 صافی قلی باش ادر در بیان ایلر سود ادر تو ز جماعه قوی ایلر بلغم قطع
 ادر جرم قابض در **سمن** اوت بارد رطبه در جگری معده صودر بول ادر ادر
 ادر صق ای قطع ادر **تغاس** حار یا سیدر معده جگری قوی ایلر طعام
 هضم ایلر قطع مع ادر بویکه قوت ویر جماعه قوت ادر **طرخون** حار

یا سیدر معده قوی ایلر صودر جماعه ضعیف ایلر کبج هضم اولر **گرمه**
وخردل حار یا سیدر بلغم قطع ادر قان کیند رر صق ادر تو ز **کیش**
 حار یا سیدر معده اودر ادر بول ادر بلی تحلیل ادر سده اجر تلین
 ادر بلغم قطع ادر **کیش** بارد یا سیدر معده دن بخاری باشه جفتا
 تمز چون یک کوز زرد عقل خراب ادر رمی فر د **هلجون** حار رطبه در
 موی ادر تو ز ادر بول ادر **شلغم** حار رطبه در جوق غذا ویر رمی ادر
 بول ادر ادر کوزی قوی ایلر سرد **رصفن** حار یا سیدر قان کیند
 باش ادر در طعام هضم ایلر انتهای اجر کوزه زبان ایلر معده ادر
 مختلف صودر در ک صفت کن رر صق ای ادر تو ز بلغم قطع ادر **بزرک**
 بلغم ادر تو ز اسرکه فایده ادر طبیعت تلین ادر بکر فر د **سرمستی** حار
 یا سیدر در دج دجه بلغم قطع ایلر بل تحلیل ادر قان کیند رر
 ادر تو ز طعام هضم ایلر کوزه دماغه زبان ادر **کندن** حار یا سیدر
 کبج هضم اولر بل تحلیل ادر جماعه قوت ادر بخاری دماغه جقر کوز

قر در باش لغر در ادرار بولد ادر دشه زيان ايلر **ترب** حاد يا سید
غلیظ در معدنك بلفن قطع ادر طعام هضم ايلر **كش** حاز رطبد ركيح
هضم اولر رزقان اولر جماعي قوي ايلر مي رور **كاهن** حاد يا سید ر بلفن
قطع ايلر طلقه فايده سي دار جركت طلقك سده نين اجر **طرق اوت** حاز
يا سید ريلي بلفي تحليل ايلر معديه زيان ايلر دماغ بخار جفا و
كوكل بند در طبيعت زهر ايلر **زير باج اش** بلفن صفراي قطع ايلر سده
تسبيح ادر صفرا و بلفن رحمتي كه فايده ادر ايلر صوق مزاج و كشي زيان
ايلر جركت دكلي مصلحه فايده ادر صنعت بود كه قين نين اوق دنگير
توق مفصل ادر دن طفر ايلر صيلا قيند كرفن الكر ايلر ذره هم سركه التي درهم
سكري يا اقل كتلر بشر كرا و بلفي كنيچين بشر ادر سكر نيه بالان رنوعه
قتلر بر ذره هم دار صيني بر ذره باد مزاجي بلا قتلر از جوق زعفران بيكر **حوا**
بارد رطبد زخمومكره اولد مزاج صودر حطاطري بشر بنفش حطاطري ايلر
ادر بولد ادر ادر ادر صفراي قطع ادر اوق كورر الكس كه اولد در دماغ ز طبيعت

ادر

ادر بخار دماغه چلغا قوم مزاج صوق كشي زيان ايلر ادر رور
صنعت بود كه اربه دكبه قير صير طاشن جلكا قيدر ادر نيش اربه
قدري صوق ايلر صونك اش خنده زرخش فليجا قيدر كرسر صونك
ايلر كتاب و بريان و قليه و قورما طبيعت قضا ايلر بلفن سنف
ادر كودي ريد ركيح هضم اولر اوديه قوت و بر ز و سمر در **اسفيد** باج يعني
ان صوبله سازه شور و اشركه احما مسلوقة در ادر اعدا له قندر دكل
مزاجله بر بدن رطبيطه در سمر ادر ادر رقان مي رور و كنيچين
ادر ايجنه حويج بر خراسانك طبيعتن ضرر در **رتخنه اش** كودي
صودر ايلر مفر تن سرمساع اكله در **هسيه** حاز رطبد رجماعي قولا ايلر
مني جوق ايلر عدا او پرر كوديه قوت و بر ر سمر ر غليظ در ضعيف معده
زيان ايلر سده ايلر اسي كونه يمك كركت كبع هضم اولر **كوفته** حاز
رطبد ر جوق غذا او پرر بدن قوي ايلر سمر در زمي قان زياده قور **سدر** باج
معتدل در رودتة مايلد جوق غذا او پرر تيز هضم اولر سمر در غليظ

مَجْرُوذٌ **رُسْبُوسٌ** كَيْفَ هَضْمٌ أَوْ رُصُودٌ رَسِيدٌ جَارِدٌ مَأْمُورٌ
 هَضْمٌ أَوْ لَاجِرٌ عِدَاوَةٌ رَشِيْفَةٌ بَلِيْرَةٌ رَطِيْدَةٌ رَاعِيْدَةٌ لَهْ يَفِيْدٌ رَأِيْفٌ
 حَادِيْهِ بِهْ أَمْزَجُهُ حَادِيْهِ فَايْدُهُ أَيْلٌ أَمْزَجُهُ بِأَرْزَجُهُ بِأَرْزَجُهُ زِيَانٌ
 أَيْلٌ أَلْسَرَكُهُ فَايْدُهُ أَيْلٌ خَيْرٌ لَوْ لَيْسَ مَكَتٌ كَرَكٌ خَيْرٌ سَرٌ أَوْ لِحِيٌّ كَيْفَ هَضْمٌ أَوْ
 سَكَنٌ أَيْلٌ **تَتَجَّاجٌ** دَخْرِيْتٌ طَبِيْعِيْنَدَةٌ دَرُ **قُرُوَاتٌ** حَارٌ يَابَسِيْدٌ رِيْدِيْنٌ
 قَوِيٌّ بَلِيْرٌ لَيْغٌ تَطْعٌ أَيْلٌ كَيْفَ هَضْمٌ أَوْ لَرَسُوْدٌ أَرْتُوْرٌ **مُرُوْرَةٌ** هَرَأَشِدٌ رِكُهُ
 أَلْبَهُ أَيْلٌ أَلْبُ مَرْقَرَةٌ أَوْلَدٌ رِكُهُ أَيْلَهُ أَوْلَا **حَلُوْرٌ** دَكَلٌ حَلُوْرٌ قَارٌ صَفَاكِيٌّ
 مَخِيْرٌ رُزُرٌ كُوْدِيٌّ سِرِدٌ رِكُهُ طَلَاقُهُ زِيَانٌ أَيْلُ رَسَدَةٌ أِدُرٌ كُوْدِيٌّ فِرْدُرٌ
 قَالِيْنٌ كَيْفَ رُزُرٌ أَلْبَانِيٌّ أَيْلٌ لَيْفَةٌ أَيْلَةٌ أَيْلٌ أَوْلَا نَكٌ بَالِلَهُ أَوْلَا نَكٌ
 حَرَارَتٌ أَلَكُدُرٌ بَايْنٌ كُوْدِيٌّ فِرْدُرٌ رُصُودٌ رَكَيْجٌ هَضْمٌ أَوْلَسَانٌ أَيْلٌ
شَرِيْبٌ رِكُهُ هَرَسَتَكٌ شَرِيْبٌ طَبِيْعٌ كَنْدٌ طَبِيْعٌ كَيْدُرٌ هَرَشَرِيْبٌ
 لَيْسَرٌ مَلَكٌ قَاعِيْدَةٌ لُوْدُرِكُهُ صُوْلُوِيْشِيْهِ اِدْتٌ أَوْلَسَانٌ أَلْبُ أَيْلَةٌ اِنَا رِكَاكِيْ
 شَاهَرِيْجٌ لَيْمُوْنٌ حَاكِرٌ فَرَقٌ رِيْبٌ دَلِيْبٌ صُوِيْنٌ أَلْبُ كَرَكٌ كِيْفِيْدِيْبٌ كَيْفِيْنٌ

أَلْدَقْلَزِيْدٌ نَكْرٌ شَكْرٌ لَهْ يَا بَالِلَهُ قَوَامَةٌ كَرَمٌ كَرَكٌ صُوْفٌ رَسَدَةٌ يَسَا
 دِيْبُرٌ خَلِيْفَةٌ يَفِيْدَةٌ يَلُوْرٌ كَلٌ سَطُوْحُوْدٌ رِيْبٌ كِيْ خَشِيْحَا خَشِيْرٌ رَعْنَابٌ مَرٌ
 هِنْدِيٌّ مَرَسِيْنٌ كِيْ أَوْلٌ قَوِيْتٌ خِيْفَا صُوْدَةٌ قِيْبِيْدِيْبٌ شَكْرٌ لَهْ يَا بَالِلَهُ
 قَوَامَةٌ كَرَمٌ كَرَكٌ اِسْمِيٌّ مَرْضٌ شَرِيْبِيْنٌ شَكْرٌ لَهْ لَيْسَرٌ صُوْفٌ مَرْضٌ
 شَرِيْبِيْنٌ بَالِلَهُ لَيْسَرٌ مَلَكٌ كَرَكٌ نَبِيْلٌ مَلَكٌ شَرِيْبٌ بَالِلَهُ لَيْسَرٌ مَلَكٌ كَرَكٌ شَرِيْبٌ
 بَالِيْهِ مَكْرٌ شَوْلَسَدٌ رَقْمِيْنٌ كَرَكٌ كِيْ شَرِيْبِيْنٌ لَيْسَرٌ كَلِيٌّ سَنُوْلٌ قَفْصِيْهِ
 طَعْمٌ لَرُهُ اِيْنٌ هَتَلُوْ اَوْ طِيْبٌ كَلِيٌّ شَرِيْبِيٌّ يَمْرُدٌ اَغِيَاكُهُ سُوْدَةٌ جَلْفِيْنٌ أَوْلَا
 اَرِيْقٌ كَرَكٌ قِيْبِيْنٌ يَشِيْنٌ شَرِيْبَكٌ قَوَامَةٌ رَقِيْبٌ اَوْلَقٌ كَرَكٌ كِيْ بَيْتِيْبَا يَارِيْبِيْبَكٌ
 عَلِيْفٌ اَوْلَقٌ كَرَكُهُ اَلْشَمِيْبَا صُوْنٌ شَرِيْبِيٌّ صُوْفٌ صُوْبَا كَاوْرٌ بَانَ صُوْبَا يَابِيْلُوْرٌ
 صُوْبَا كَلٌ صُوْبَا اَرْزِيْبٌ اَجْرِمَاكٌ كَرَكٌ اِسْمِيٌّ شَرِيْبِيٌّ اِسْمِيٌّ صُوْبَا كِيْ خِيْفِيْلُوْرٌ اَرْزِيْبَا
 رَزِيْبَانٌ دِيْبٌ تَيْفِيْنٌ اَوْلَا اَرْزِيْبَكٌ كَرَكٌ طَبَا اَلْمَرْسَا اِسْمِيٌّ صُوْبَا رِيْمَلَكٌ كَرَكٌ
 صُنْكٌ مِقْدَارِيٌّ اَيْلَهُ شَرِيْبٌ قَدَرٌ اَوْلَقٌ كَرَكٌ اَكْثَرٌ شَرِيْبُوْرٌ كَرَكٌ شَرِيْبٌ كَرِيْمٌ
 نِيْشٌ دِيْهَدُرٌ **سَكْبِيْرٌ** صَفْرَايٌ لَيْغٌ قَطْعٌ اَلْمَرْحَمِيٌّ رَهْ فَايْدُهُ اِدْرَسَدَةٌ رِكِيٌّ

نَيْلَهُ

اجر حرارت ساکن ایلر صویغ کسرادار بول ایلر اکثر مزاجره بررکن
 اکثره بریان ایلر کلس قوی ایلر بر حقدله بر مزاج اوی کسب اکثرک
 بئر ملک کرک بلغمی کسب طاروق بشیر ملک کرک بکوز سرکه ایله شکره
 یه بالدن بئر سکر سنجین سادج ذرکه اگر برز اینسون برز کاسنی تخم
 برز زاریانه تخم برز کرس تخم تر لاسا سنجین بزوی ذرکه اگر برز
 کاسنی دپ قوی برز کرس دپ قوی برز زاریانه دپ قوی برز لبره دپ قوی
 تر سا سنجین بزوی داصوی ذرکه اگر سر سینه اول بصل غصه کدیبان
 صغندر قند بپ شکره سر زرسا سنجین غصلی اول مزاج صغندر کیشیا
 دج صون مرضره و بر ملک کرک ده سنجین بزوی یه اصوی یا کاسنی
 غصلی و بر ملک کرک سنجین باللا بئر ملک کرک **جلاب** معنی لدر
 بدنه فوت و برز لکن اطیان ایلر صنعت بودر که شکر اول صویلا نکر
 قند لرو قومه کلک یقین ایچنی اوج شکر قدر کل صون قند قومه کتر کر
تراب قوی منفع باوردی یا بسد رصف ای قطع ایلر معدی و قوی ایلر

طبعی صفا

طبیعت قبض ایلر باش افر سین و صغیر لوی کین در فضعی کوکل دنگی کدر
 صنعت بودر که اشرف انا صویلا طنوا انا صون قوشند در کفتن اعلا
 قند لرو کفن اولر شکره سرب شکر ایله قومه کتر کر **تراب قوی اصل**
هند با معدی قوی ایلر جکرک سده سین اجر حتی کده فایده ایلر
 التمش درهم کاسنی دپ قوی او تو زالت درهم نیم کوفت دکلی کاسنی تخم
 قند لرو سکر اولر درهم کل صوی یوز درهم کاسنی صویله صین بریدن
 سزیش اولر یوز درهم کاسنی صوی تدریش یوز درهم شکر له قومه کتر کر
تراب اصول بغم قطع ایلر خط طری بئر سده لوی اجر بلی تحلیل ادر کاسنی
 دپ قوی زاریانه دپ قوی برز کرس دپ قوی هر بریدن او تو درهم کبره
 اون بش درهم جکر دکی جیش رو اونه فرق درهم زاریانه تخم اینسون
 تخم کرس تخم کاسنی تخم هر بریدن یکرم درهم قند لرو سکر اینس یوز درهم ایله
 یا شکر له قومه کتر کر **خمشاش تراب** تخم دپ قویلا قند دپ بئر ملک کرک
کل زارینه و بنفشه تراب کل بفت به جوق قفق کرک بجملم اخل

اهل اوله تا بنفشه بزجه قینتمو کرک اگر کولک یا بنفشه نرین کرک
 بشرمک است کرکه اسهال ایلی اول کل یا بنفشه جون صید قینتم
 کرک بوزرجا آندن صیق کرک کرو اول صویه ایرق بنفشه سیه کل بریق
 کرک بشر دغه نیله ایلیک کرک اسکرو دفعه ایلیک ایلیک اسهال فوی
 اوله جگه آدو نیک خاصیت معلوم اوله هر یوم صحن مناسب آدو بدک
 نر ای ترکیب ادب بشرمک کرک دیله جون قینتم کرک تخم یاورنه
 قینتم کرک جگر یوز قینتم کرک **ماء الجبن** بنفشه خلط کری و سوا
 اسهال ایلی بفر صقل کری یور خصوصاً که خیار شنبه اوله اجلر ماء الجبن او
 اوله کره قر کجک سندن ساغلدی ساعت کی یوز درهم اوله کره
 قر شوق صیکر خیر ای بد جمله قر شدر کر نام اشا اشا قینتمو استنا
 بز نرکه قنر یا بولیمون صقلر نام ست کجک سر صوبن اوله کریم دیم
 شکر له یوز درهین اجلر **کل صوری** معدی برکی فوی کر بدنه قوت بوز
کره نامر یا بسیدر بلغم صفرای قطع ایلیقان ساکن ایلی سودا یه زریان ایلی

طعام هضم ایلی مینا ایلی ایلی ایلی ضعیف ایلی کوی فویدر کره زریان
 ایلی کوره کوه زریان ایلی بدن آق ایلی او فوی کی که زر بفر صقلره ایلی
 ایلی مزاج صوق کیشا برتر **فتاح** اسهال کرکه او لحن فانی و کوه قن خلط
 کیندر رسود آر نور کشر او لحن معدی صودر بی الجله فتاح سکره
 زریان ایلی ایلی جارد مساعه جفر **بکر** حار یا بسیدر قن کره
 صوق مزاجه فایده آدر **ادویه مفرد بلیک** هر دو آنکه حرارت بروتر
 رطوبت یوسیت استعمال ایلیک کوده آنر ایلی اوله دوا یه معدی
 دیر کر آنر ایلی لیکن اثر اوله ایلیک اما درجه اوله در
 دیر کر ایلیک کرک لیکن زریان ایلیک الخج درجه دیر کر کر زریان
 ایلی لیکن اولدنها اوجی درجه دیر کر کر جوق استعمال ایلیک
 اوله رساد دیم درجه دیر کر **ابریشم** حار یا بسیدر درجه اوله
 شکل فرج ایلی هرکی دماغی جگر فوی ایلی کوی سمد **اسطوخودوس**
 که قره بکر دیر کر درجه اوله در ایلیک درجه یا بسیدر سینه آجری

باعی قطع آید صون دماغ قوی آید بلغم سودای اسهال آید **افتیمون**
حار یابردار جیح درجه ایوسی ولد که او بی اولای تخم قرزل اولای بلغم
سودای اسهال آید دماغ آرد رصفراوی کشیای زبان آید افتیمونک اصلایح
طه و بادیه بیلا او مغلا در **انسون** حار یابردار بلغم قطع آید بلغم
آرد **افون** بار ددر در درج درجه یابردار او جیح آن غری سکن آید
قت آید ر عقل حرا آید آید درین یچک اولد در **انبارش** بیغ
زرنیک کم آکا قاطون طر لوعی در کز بار دیا یابرد صفرای قطع آید طبیعت
قبض آید جگره معده قوت آید قضم کس **بفشه** بار د رطید راول
درجه دماغ صون خططری دج ای خططری دج فایده آید باش
اعرابین کده در اکثر خوش آید آوری صانی آید ایقونور ر صفرای
اسهال آید لکن معیدی ضعیف آید ایوسی ولد که کی کولت اوله مشتمل
اولن یچک در دین کسوب کد مات کرک تا کول دندرمیا **سفاغ** ایوسی
اولد که صیجی اییش اولد ایج درجه حار در او جیح درجه

یابرد بلغم سودای اسهال آید **سپوشان** که آکا کدره در رانند آله
یفند خططری بشر رنده ری آجر تولد آرد آید اکثره کولت آید
سودای اسهال آید **جوزبواک** درج درجه حار یابرد کوی قوی آید
اغز قفوسین کده در خوش آید صون معده جگره فایده آید بلغم قرد
داریجینی حار یابردار او جیح درجه بلغم قطع آید کوی فرح آید
طعام هضم آید معده جگره قوت و برز **میلج** دکلی بار د در اول
درجه یابردار ایج درجه صره هلیله صفرای اسهال آید رز بلغم آکا
هلیله بلغم سودای بر صفرایله اسهال آید قره هلیله کفین صفرای دج
سودایه اسهال آید او بی داج معده تقویت آید هلیله کرک کجک
خاصیت باطل اولد صره هلیله کمالی هلیله مستعمل اولن قاید
فح یعنی آرخا حار یابردار ایج درجه بلغم قطع آید لی خلیل آید رز بلغم
آید در جماعه قوت آید **ورد** یعنی کل بار د در درجه اولد یابردار ایج
درجه ایوسی ولد که قرزل اولد معیدی بر صفرای دماغی برکی قوی آید

تا سی صفای بلغم ازها لاد رکلی دشمنک از یک ضعیف **ایرغوان** کسج
 درجه حار در اول درجه یاسیدر بخوش آید کول فرح آید باغی بود
 بود اشتها ی ساقط آید کولی دهنه در **زنجبیل** او جیحی درجه حار در
 آنج درجه یاسیدر بلغم قطع آید جماع قوت آید طعام هضم آید صوت معدیه
 جگر فائده آید **حنظل** که قزوه دکلی در آید او جاولد که ناهار شش اول
 مجازی اوله قیصر اوله تخم یعنی اجاق اوله حار در او جیحی درجه یاسیدر
 آنج درجه غلیظ بلغم قویلا اسهال آید در مایع آید در برف ضلوه زبان آید
 مستعمل اولن تخم در صندوبلا سیم قدر آده در غرق کرک دکلی نشق
 اجله باده بعبلا بر کتیرا بلا اومق کرک شربتی بایج جگر دلدن اون جگر ده
 داند در فوول حنظل که انجین بر بوز اوله اولدر استعمال آتمک کرک
 بلکه فیج حنظل ورت اولن ایجه استعمال آتمک کرک مخاره در **طباشیر**
 یوسج اولدر که آغ اوله در می اوله ایجه سب بیوت اوله با در در آنج درجه
 یاسیدر او جیحی درجه برکی قوی آید کولی فرح آید صوصیل کن در

مطر حنظل

معدی صود رفصع کسرا اسهال قطع آید **طین** یعنی گل از می با در در
 درجه اوله یاسیدر آنج صوصیل کن در طبیعت قبض آید **کور** باورد
 یاسیدر آنج درجه کرکی کم آید نیز فوول در معدی ضعیف آید صوت
 اشتها ی ساقط آید اسهال قطع آید فوول حنظل **کون** یعنی کمون
 آنج درجه حار در او جیحی یاسیدر لی خلیل آید سر بر کسر در
لسان الثور معتدل در حرارت مایل در بر که قوت در کول فرح آید
 سواد آید در **مسطل** یعنی صفر حار یاسیدر آنج درجه لی خلیل آید
 قابض در کسر که فائده آید معدی جگری قوی در اشتها آجر صفر خندان
 دماغدن بلغم جگر آید در **تاک** یعنی طرخار یاسیدر آنج درجه
 تخن اعند الل استعمال آید لی خلیل آید بلغم آید در اشتها کومر طعام
 هضم آید بخوش آید جوی استعمال آید کورودی در فغان کیندر
 کوزی ضعیف آید دماغه ایکنه زیان آید موی آید **چیک** آید
آید مشاق حار یاسیدر آنج درجه برکی قوی آید کولی فرح آید

بهاد در آبر قوت قوی آبر را تخمیل در دماغت سده سینه اجزای
 بار در طرد در کج درجه ایفو کثر در صفرا دن اولن باش آغوش کدر
 طبیعت تلین آبر جماع ضعیف در ای کسره آو در نیت شراب هرگز
 صفرا به مستحیل اولن در کین کسب کدر ملک کرکته پر غندن نوزمت
 کرکته **سوزنجان** ایوسی اولدر که اچ طاش غ او اولتی اوله حار یا
 بسند کج درجه بلغم ایسهال در وجع مفاصله بدن یکرکته
 بقدر کین معده به زیان آبر اصلاح زنجبیلیا در **سختویا** یعنی
 محموده ایوسی اولدر کیم حار و رقی اوله آله نیز او نه حار یا بسیدر
 اوجیح درجه معدنات جگر کیره ملک بقره صوفلرکته دشمند رگول
 دند در آشتهای ساقط آبر صومد صفرا قویلا ایسهال آبر
 ترشنگ بر جگر کدن بجتی در همه کین در محموده اصلاح بود له اوله
 یه آسانک آله کسب او نرسین او یا کوجر کدر کین جگر کیرینه محموده
 هلد رگول اوله آله یاره دنت بجقدن درت اغم میخیا لایر برینا

خلیل

خلیل کربن آلسا کجی لاخیره صرب کراود ندک بشر کر **ساق** کربج
 درجه بار در در اججید یا بسید رقبض آبر کولو لندون کدر
 صومد کسرتن آبر **سپستان** معتدلدر کلس بزنی قون بسند
 سودای ایسهال در **سنای مکی** حار یا بسیدر درجه اوله صفرا ک
 بلغم سودای ایسهال در مستعمل اولن پیرعی در انجن آرنق کرکته
عرق سوس یعنی بیان دپ معتدلدر حرارت رطوبته مایلدر
 خلط کری بشر بزنی کلس ایکن نمشد راکسره فایده ایدر کول
 دند در مسهل آو در نیک مزیان کسرتن بیب استعمال آتک کرکته
فلفل یعنی بر حار یا بسیدر اججید درجه آخرین بلغم قطع آبر
 یلی تخمیل در رفان فر در بل که کیندر رگول فر در کلام هضم
 در **صبر لبقطوری** ایوسی اولدر که حار اوله که تر لبع مایل اوله
 آله نیز او نه حار یا بسیدر اوجیح درجه صفرا بلغم معده دن
 دماغدن حده دن کدر و سودای ایسهال آبر سده اجزای بوضله

دبره زبان آید اصلاح صفرا و مقبل از رقی و کثیره و کلاد در قیاسه
 یافت صوفیه کمبیا الحمر مت کرت فان اسهال آید **قرنفل**
 حار یا سیدرا کبج درجه معدیة جگره دماغه فایده آید
 جماعه قوت ادر قطع کواکل دشمن کده زر راوند جینی اوسمی اولد
 زعفران نیکدن اولد قوت پاهت اولد حار یا سیدرا کبج درجه
 معدیة جگره قوت و بزر جگره سده سین اجر کیش ماده کوه
 صفرا ی بلغم اسهال ادر کسره فایده آید **از زبان** حار یا سیدرا
 کبج درجه سده اجر کوی نیز آید سد جوج آید لی خلیل ادر بول
 ادر ادر قیادب صومین سر باجج صوصیل کس صوفق بر اجه
 زبان **المن شامرج** بار در دده رجه اذک یا سیدرا کبج درجه
 فان صافی نلر کیش خلط کوی و صفرا ی و سودای اسهال آید ادر
 و کجیک کده زر بول ادر ادر **شویب** یعنی چرت اوت حار یا سیدرا
 کبج درجه لی خلیل ادر **زبد** اوسمی اولد کسه ان اولد ارج فوق اولد

این یوز

ان یمن ینه اسک نجه اولیا حار یا سیدرا کبج درجه کوه ادر
 قره صفرا ی و بلغم اسهال ادر اصلاح بودر که اغنده ادر شجائیکر
 یسوق دحد کلر ندن کوه باد مر بینیا او و **سهم هندی** بار در یا سید
 کبج درجه صفرا ی قطع آید و اسهال آید فقیع منع ادر صوصیل کس
 معدی و اسبی یوز که قوی آید کوه کله و کسره زبان آید **خطمی**
 حار زهد اعتد الا خلط کوی بشره میسره کسره فایده ادر و صوصیل
 ادر طبیعت تلین ادر قیلا ادر قیض ادر **خیار سدر** معتدل ادر
 رطوبت مایه ادر کیش صفرا ی و بلغم زخم اسهال ادر کس کوه دانه
 مستعمل اولن ادر حطلو باد مر بینیا او و میجا استعمال آید کرت کرت
 دس کسکه بان بلندن ادر نیکر بلورین اولد بر قیله قیله طحریا
 صوفیا کوه قوت قیندر بوقلیر طحیره اوسینه قیله صونک حار ادر
 اول بولوی یساق کوه قرحن قرشو بر مع اسبی صوبه نیت بال بلندن
 ادر نیکر **عاریقون** که احاطن کجی در کوه اوسمی اولد کسه ان اولد ادر

او بنجی آید بنجک او و نه آکدن تختی استا کار در درجه اوله
 یا بنج در پنج درجه بلغ صفای سودای سهال ادر فایده حکایت
 جقدر **ادویه کرکته بلیک که اکا افر بادین در دل طیب خادق او بخت**
 ادر یه مفر دیک خاصیتن بیه تصرف اوله هر مزاجه مناسب و هر بر
 مرضه موافق مطبوخه و نفوعه و حبله و معجونره و جوارشله
 و شربله کند و دن ترکیب ابرهیم قرابادینک دن نسخه بزغه حاجت
 او بخت کن بو مرتبه از کشیا میرا و بس و جبا و له که بر فم مثل
 مرکب ذکر الیا و زنا مبتدیره اسان اوله **اطریقیل صغیره معبیدی**
 نوی ابر طعام هضم ادر بخا ریماعه جفقا نومر دهن صانی ابر او
 نشغلی که در بیکر لوی ابر دماغت صوف و بلغم مرضله فایده
 ادر بلغم تحلیل ابر بجم فو جلدن روی لوی ابر بوا سیره بود بکر خوش ادر
 صوهلیله تب و کابلر هلیله تب و هندی هلیله یعنی قره هلیله بم نفت
 دکلیش و بلبله و امالج بمشک دکلیش و الفش هر بریدک او تر درهم اول طخلو

بادم بیللا قر لغن کیده در ارواح ادر ویه قدر کف الفش باللا معجون
 ایلیک چینی جفقه یا نرجه جفقه یا کیش جفقه صقلیر دکلیک
 معجونری بویه اتمک کرکت بیخ کجا استعمال اتمک بکر کدر مکوه سهال
 معجون اوله که کند و استعمال ادر اهر بیل صدیرک شربت ابر در همد
 ابره دلدین فوت کتمز **معجون فلو سیده** بلغم قطع ابر مفر حد طعام
 هضم ابر دهن لوی ابر یله تحلیل ادر بقی ادر در در اوله فایده
 جقدر فلفل و دار فلفل و زنجبیل و در جینی و امالج و بلبلج و شطرح
 که اکا سرکه در در و در او نیمد در و با یا زیه دب و کوکنا را اجمی و همد
 ستا قریاج و شولا و ت که اکا خصیه الثعلب یعنی دکو دغنی
 در در هز بریدن او تر درهم جکر دکلی جفش قریل او تر او تر درهم در
 تخم یدی در هم بو ادر لری کب ابر و ابر و دکلیک ابره او تر قدر کف
 الفش باللا معجون ایلیک شربت اوج در هم اوله **معجون الیسک**
 جکر اعرسته و صوف معبیده فایده ادر رسد اجمی بلبلج تحلیل ابر

نه

مَعْدِيَه قُوْت وِرْدَاغَرَسِيْن كَلِه رُزْخَالِيْف شَات وَسَلِيْحَه وَسَبَل وِسَا
 دِيْح هِيْدِي وَاَرَاك وَحِيْطِيَا نَه هَر بَرِيْدَن اِيْكِه دَرِهْم زَعْفَرَان وَاَسْمُو
 وَاَرَسْ خِيْجَر وَصَفَر هَر بَرِيْدَن اَوْ جَرْدَرِهْم عُوْد وَاَقْرَنْفَل وَاَمْرَهَر بَرِيْدَن
 بِيْحَن دَرِهْم بُوَاوَلَرِي دَكَلَر اَلِيْكَر اَوْج اِدْوِيَه قَاذِر كَف اَلِنِيْش بِاللَا حِيْجَر
 اِدَلَر بَرِيْمَنِيْ اَل اِسْتِيْعَال اَلِيْكَر **كَل بِيْشَك** بَلْعَم قَطْع اَلِيْكَر مَعْدِيَه قُوِي اَلِيْكَر
 حِكْرَه قُوْت وِرْزَطْعَا وِهْفَم اِدْرَكَل كَلِيْن كَل بِيْشَك دَن اِسْتَرَكْدَر مَنَفَعَت
 كَلِيْه شَكْر بِيْدَر **بِنْفَتَه مَجْمُوْن** فَايْدَه سِي بِنْفَتَه كِيْدَر عَمَل بُوْدَر كَل بِنْفَه
 اِيْكِه كِنْدَه قَاذِر شَكْر لَه اَوْ وِلَر بَرِيْح قُوْن بَرُوْدَه اَوْ لِيْجَا كَشْتَه قِيْكَر
 كَلِيْش كَر دِيْح بِنْبَلَه اَلِيْكَر كَل بِنْبَلَه شَكْر بَرِيْهَه بِال اَلِيْكَر **مَجْمُوْن حِيْجَا ح**
 سُوْدَاي وِبَلْعَم اِيْهَال اَلِيْكَر قَرَه هَلِيْلَه وِبَلِيْلَه وَاَمَلِج هَر بَرِيْدَن اَوْ دَرِهْم
 بَسْفَا حِيْجَر بَلِيْش نِيْشَق وَاَمَلِش وَاَقْمِيْمُوْر دَكَلِش بَا دَام اِيْجِيْلَا اُولِيْش وَاَسَطُو
 خُوْد وِس وِرْزِيْدَه هَر بَرِيْدَن اِسْتَرَحْمِهْم بُوَاوَلَر دَكَلَر اَلِيْكَر حِيْجَا كَلِيْف
 اَلِنِيْش بِاللَا حِيْجَر اَلِيْكَر شَرِيْبَت اِيْشَن دَرِهْمَن يِدِرِهْمَه دَكِن دَر **زِيْلَقِي**

سهل سودا

مَعْدِيَه قُوْت وِرْدَاغَرَسِيْن كَلِه رُزْخَالِيْف شَات وَسَلِيْحَه وَسَبَل وِسَا
 دِيْح هِيْدِي وَاَرَاك وَحِيْطِيَا نَه هَر بَرِيْدَن اِيْكِه دَرِهْم زَعْفَرَان وَاَسْمُو
 وَاَرَسْ خِيْجَر وَصَفَر هَر بَرِيْدَن اَوْ جَرْدَرِهْم عُوْد وَاَقْرَنْفَل وَاَمْرَهَر بَرِيْدَن
 بِيْحَن دَرِهْم بُوَاوَلَرِي دَكَلَر اَلِيْكَر اَوْج اِدْوِيَه قَاذِر كَف اَلِنِيْش بِاللَا حِيْجَر
 اِدَلَر بَرِيْمَنِيْ اَل اِسْتِيْعَال اَلِيْكَر **كَل بِيْشَك** بَلْعَم قَطْع اَلِيْكَر مَعْدِيَه قُوِي اَلِيْكَر
 حِكْرَه قُوْت وِرْزَطْعَا وِهْفَم اِدْرَكَل كَلِيْن كَل بِيْشَك دَن اِسْتَرَكْدَر مَنَفَعَت
 كَلِيْه شَكْر بِيْدَر **بِنْفَتَه مَجْمُوْن** فَايْدَه سِي بِنْفَتَه كِيْدَر عَمَل بُوْدَر كَل بِنْفَه
 اِيْكِه كِنْدَه قَاذِر شَكْر لَه اَوْ وِلَر بَرِيْح قُوْن بَرُوْدَه اَوْ لِيْجَا كَشْتَه قِيْكَر
 كَلِيْش كَر دِيْح بِنْبَلَه اَلِيْكَر كَل بِنْبَلَه شَكْر بَرِيْهَه بِال اَلِيْكَر **مَجْمُوْن حِيْجَا ح**
 سُوْدَاي وِبَلْعَم اِيْهَال اَلِيْكَر قَرَه هَلِيْلَه وِبَلِيْلَه وَاَمَلِج هَر بَرِيْدَن اَوْ دَرِهْم
 بَسْفَا حِيْجَر بَلِيْش نِيْشَق وَاَمَلِش وَاَقْمِيْمُوْر دَكَلِش بَا دَام اِيْجِيْلَا اُولِيْش وَاَسَطُو
 خُوْد وِس وِرْزِيْدَه هَر بَرِيْدَن اِسْتَرَحْمِهْم بُوَاوَلَر دَكَلَر اَلِيْكَر حِيْجَا كَلِيْف
 اَلِنِيْش بِاللَا حِيْجَر اَلِيْكَر شَرِيْبَت اِيْشَن دَرِهْمَن يِدِرِهْمَه دَكِن دَر **زِيْلَقِي**

د ن

درهم خطی قیصلین درت درهم تازه رازیانه که ملته در کوب
 قبضه تازه قزل کل بله سا کریم درهم قیند کریم بش درهم سکر
 اوزرنه سزرا اجرا عمل دیکان علامت بود که وصیا ایفوسی کل
 کیم کیم عمل ادرا اولایش درهم بلیک بویان دین جوق صویلا قیند کر
 اون بش درهم سکر اوزرنه سزرا اجرا عمل اجرا عمل اجرا عمل اجرا عمل اجرا عمل
 ایلیا بر درهم مصلحی جیند سکر کر غیر ساعت دکندر اند نسا کر
 اون ایله درهم شراب قفاح و اون ای درهم شراب قیند طری الی درهم
 کا و زبان صویلا از کر الت درهم کل صون قیند بر درهم بر قفونای
 اغزده طوب است اجرا یا صوق صویلا از کر اول کون غدا مسلوته
 اولای کر زیبا اول کجا و بریدی طحلی همان شربت اجرا دکر جبار
 ده و سه هلدرد سینه آنک کر که در مطبوخ کرده نضیق حاجت دکلند
جسکه صف اوله در غار بقون بر منقار او ند چینی بر درهم صر
 هلیله تب بریحی درهم محموده ایله جکر لب بفتشه بیجی درهم قزل کل

وصف هر بریدن ربع درهم بوا تلی دکت عمل حیا نشنایله بقر
 اگر توکل دنگدن قز قز رپ جلا بلا یغر کر طلو باد مرغبیا حد
 ایلیا کجا ناک آخر نشتن جلا بلا بند و کر طحلی لسان التور
 و بریا و شان و عرق سوس هر بریدن بر درهم قز و بفتشه
 بش درهم خطی قیصلین درت درهم قزل کل قیند تب
 کریم درهم ترکین اوزرنه سزرا یا کریم بش درهم سکر اوزرنه سزرا
اجرا کر حله بقم لکه در غار بقون بر منقار ترید بر درهم سوزجان
 بر درهم کالی هلیله قی بجی درهم نجیل کر ربع درهم اصلاخ
 اولش تخم خنظل قتر کر ساعلی کی قوی اذلا بوا تلی دکر باللا
 یغر کر باد آم یغیا حیا لیا کردن جفن باللا بند و کر طحلی
 اشبو حکر کله حریک ایلیا کر قز و ب قیند رازیانه دپ تب
 و کانی دپ تبی و کبره دپ و ب قیصلین خطی هر بریدن
 در در درهم رازیانه تخم انیسون تخم و کرس تخم هر بریدن اوج

درهم بیان دپ وکوک سوسن دپ واکر وعود الصلین هر بریدن
بر زمین یا جگر دیک جشم قرزل او زرم او نیش درهم انجیر او نه
قرزل کول یکرم درهم اسطوخودوس نیش درهم قیند کر یکرم نیش
درم شکر او زرنه سرکه اجلر **جگره سودا** در غار بقون برضقال
انیمون وقره هلیله وجرارینج وجرار ل زورده هر بریدن بجی درم
بوازندلی دلب قوامه کلش شکر لاله یه شراب نیلوز لاله یه کر بادام
یغیا جگه لیلر کجک انزلندن جاوه لاله یه کر کلکی اسبو جگر لاله شراب
ایلیکریسان التوزد وپوسیا وشان و عرق سوسن هر بریدن بر
درهم حر ریخام سندیله اون طریش اوج درهم خطیب قی میلس
درت درهم اسطوخودوس و سفلیج هیشک دکلش هر بریدن بر
درهم قرزل کل یکرم درم سنای مکی وبقشه هر بریدن اوج درهم
شاه ترخ بر قبضه قیند کر یکرم نیش درهم شکر او زرنه سرکه
اجلر **جگر لاله لاله فایده** در بیان دپ وجرار تخم

شکر سودا

اج هر بریدن اوج درهم نشاسته وکبیره و صمغ عربی وقرزل انرم
جگر دیک جشم داق خشمخاش تخم هر بریدن بشر درهم بادام
اجی وفسق اچ قیلری صیلس هر بریدن الت درهم نبات شکر لاله
آبوه جگر دیک لعاب جینه ایش اولاطلو بادام بغی هر بریدن
اون لاله درهم بوازندلی دکلش اصلد جشم اصلد کر
بهر کر یاس نیش بر درهم انجیر ایلیکر دل التله از لیخا دکر
صرب بد کر ارحا ایلیکر رسا بر مغلا لیلر **مغلی مخم کله لغم**
وعلیه خططری نیش کرش تخم ورا ریانه تخم وایسون بیان
دپ هر بریدن بر درهم جگر دیک جشم قرزل او زرم و انجیر او زرم
درهم خططی قی صیلس و بلدرقن و اسطوخودوس وبقشه
هر بریدن اوج درهم کوک سوسن دپ واکر هر بریدن بر
درهم بوازندلی قیند کر یکرم درهم بال یا شکر او زرنه سرکه
کلکی اجلر اسطوخودوس صفر ای حی اوله که اجیده بقشه و سگ

بپرخ و نیلوز و سپستان و عتاب بشمش اوله صفریه فایده اذن
تر بشکله بشمش کرد که سودا صغریه و بلدرق و با بادیه
و خطمی و بیان دپ و بجن اصفغریه و سوسن دپ و بهمن
ابن یعنی آن سوسن دپ و ایرسا یعنی کونک سوسن دپ و حریر
خام یعنی جگ ابریشم و با د رنبویه تخم و پیرغ و شاه تر جلا
قبندب شکر اوزرنه سزب و سودا فایده الکما ایلین شکر کرد
بشمل کرد **نفع حلو** حرارت قان ساکن ایلر زرد الو عتاب
و اولر که هر بریدن بگرداضه نیلوز و جگ و بنفشه هر بریدن
درد در دهم قب صلیش فرجگ و قو کشی هر بریدن اوچر دهم
کاسنی تخم نیم کوفت دکاشن ایکه دهم و اولری دکور اصلداریکیم
دهم تر کلین اوزرنه سزب که یا شکر اوزرنه سزب اچلد **نفع کا**
معنی که صفرای قطع ادراسی معده و ایستی جک و سودا زرد الو
و عتاب هر بریدن بگرداضه اولر که اوزرنه سزب اچلد

اوه ایکه دهم

اون ایکه دهم نیلوز و جگ و بنفشه هر بریدن بگرداضه اصلداریکیم
اچلد که طبیعت اکن نرم اولر سزب هر هندی برینه ایش انا رفتار
نفع مسهل که صفرای ایرسال ایلین انواع حامض سانی مکر و صرو
هلبله قب نیم کوفت دکاشن هر بریدن بگرداضه کاسنی تخم نیم کوفت
دکاشن اوچ دهم قند اون ایش دهم حیا رشن اچله بر دیم
طلو بادیم بغیلا اولمش اولر سزب ایلین بگرداضه شکر اوزرنه
سزبیه اولوز دهم شراب بنفشه مکرر اوزرنه سزبیه اون
ایکه دهم تر کلین و اون دهم شمش خشت اوزرنه سزب و کلین بگرداضه
دهم شکر اوزرنه سزب اوست بر دهم راوند جینی شمش و کلین
حجلر اچلد **ماء الزمان** که صفرای ایش اولر که کیش خیطاری ایدر
طوانا و ایش انا دوش قبلین صیب اچندکی صر و حه قب اولر
صقار بوند دهم صوبین لوفیند لوفین اولر که ادر دنت دهم مر و هلبله قب
دنت دهم کالی هلبله قب دنت دهم مر و هلبله اوچ دهم نیم کوفت

مسهل صغریه

مسهل صغریه

دکلس اول صواب خنده اصله را تمام اصل یعنی یکم بنی درهم شکر به او نوز
 درهم شکر بفسح مکرر یکم درهم نیکین او زرنه سزر که اجاره **خنده**
لینه یعنی یعنی حفته که طبیعت تلین الیب بار و دبرغ و صوی یوز
 یکم دریم تید که کفن الاز یکم درهم خیار شیر اجناسر که
 یکم کلین یکم درهم شکر او زرنه سزر که الت درهم طنبو بادم یعنی تیب
 ایحمله حفته الیلر **حفته مویطه** یعنی او زرنه حفته طبیعت تلین
 الیب لطیف خاطر کی ایسهال ادر ستا و کجه و قرنفشه و بسفوح
 مشق دکلس هر بریدن ستر درهم خطی تب میلین و خطی خم و ابام
 کج خم هر بریدن دودر درهم بار و دبرغ بنی یاقوت سبستان او نوز
 الت دانه بو او نوز قند یکم درهم نیکین یا یکم درهم خیار
 شنبلیله او زرنه سزر که کلین یکم بنی درهم شکر او زرنه سزر
 بد درهم طنبو بادم یعنی یا بنفشه بنی یا شیر عون تلر کا و زبان صون
 شکر که ایچکدن ضاره ایحمله حفته الیلر **حفته حاده** یعنی تیر حفته

بلغم سهاله

بلغم ایسهال الیب و لی خلیل الیب حفته موسیطان ابام کج خم
 کیدر که تر قس خم دراز یانه خم و اینسون و کنون و بوی و تخان خم
 و اکلیل الملک که اکا فوج نیازی در ز و فو و با بادیه هر بریدن در
 درهم اگر بر درهم قرط یعنی عصفور خم نیم کفت دکلس او نوز درهم
 طرک اویت بر صلقه ملنزه بر قبضه چکر دی چش قزله نرم و اجیر
 هر بریدن او نوز درهم قند یا غلر دن **با بادیه** یعنی یا بزریانیت
 یعنی تلر کا و زبان صون شکر که یا قنمش کلن کر که ایچکدن
 صکره ایحمله حفته الیب که دخی تیز اولسون در رب او ستا
 برینقتال التشر غاریفون و بر درهم مشق دکلس طر و ربع درهم
 دکلس مثل زرق بچکر **نیله مسینه** یعنی طبیعت تلین الیب شفا
 قول شکر و دکر طری و عجن حبسی و بنفشه و تر بد بر او بر آب
 دکر کتر او د او ستنه عقده الیلر خرما چکر دکلس شفا
 الیب که شیر غلا تر الیب که تر لری صیر و لقرده قوامه کلین شکر که

و کج